5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 667 – Duminecă 1 Martie 1909

Drepturile Dobrogenilor

Eri s'a depus pe biuroul Senatului legea acordării drepturilor politice Romînilor din Dobrogea.

Era o cerință de mult formulată, căci din ziua alipirei Dobrogiei la Romînia, în urma tractatului de Berlin, era înscrisă în istoria politică a țării, unificarea legislativă și politică a acestei provincii cu restul Regatului Romîn.

Din punct de vedere al rasei și neamului romînesc pămîntul Dobrogiei a fost frămîntat mai din vechi de strămoșii noștri Romani ca legionari și colonești. Exista în Dobrogea o viață romană pe vremea cînd de-a stînga Dunării își preumblau cetele de năvălitori popoare ca Sciții, Agatîrșii, Geții și Dacii. Urmele acestei vieți romane și azi se zăresc în Dobogia, și monumentul de la Adam Klusi e numai o verigă din lungul lanț de cetățui romane, lagăre militare și centre de viață comercială și industrială. Iar marele poet Ovidiu și-a dus sfîrșitul zilelor pe malurile Pontului Euxin, în vechiul Tomis, cântînd în versuri Elegiace pămîntul și viața aproape sălbatecă din Dobrogea.

Dar alipirea și egalarea în totul a Dobrogiei de Romînia regat, ne mai răscolește în trecut și alte pagini, cînd Voevozi iluștri se întitulau stăpîni ai Dobrogiei și Dărăstorului, pildă vie nu de lărgire de hotare astă-zi, dar de titluri istorice în ochii Europei moderne; căci mândria noastră ca națiune e de a ne vedea lărgite hotarele politice pînă acolo unde vre-o dată din vechi s'a preumblat aquila Romană ori a mers bourul Moldovenesc ori corbul Valah.

Cît de mult stau însă aceste lucruri în mîna altora!—căci soarta noastră politică nu ne-o descoasem numai noi, ci și vecinii noștri, de la cari atîrnă în mare parte.

Dar de aceste lucruri vechi ne amintim cu drag și datori suntem acum, cînd pășim pe pragul desăvîrșitei întregiri politice a teritoriului Romîniei să ne legăm în minte trecutul cu prezentul, pentru a prinde firul și rațiunea istorică de a fi.

Trei-zeci și cinci de ani Dobrogia ne-a fost numai *municipiu*, azi o facem *colonie* cu toată driturile curgătoare dintr'însa.

Rîvna acestei întregiri și asemăluiri politice avut-o-au toate partidele politice; se cuvine însă ca meritul în special să cadă asupra șefului nostru d. Take Ionescu, care ca ministru în diferite guverne conservatoare a hrănit această idee, a formulat'o cît de cît, a înscris'o în programe, ba a conceput și chiagul întrupării sale; cum însă nu el dispunea de directiva politică a partidului ideia a rămas în stare de veghe, adăstînd.

Indată ce șeful nostru și-a slobozit și curățit drumul spre diriguirea partidului său, gîndul a devenit vorbă; vorba a devenit credo și în programul dat partidului anul trecut, chestia acordării drepturilor politice Dobrogiei a figurat printre cele dintîi.

Ideia din programul cetit la Eforie, 3 Februarie 1908, a dezvoltat-o apoi în marea întrunire de la Constanța, desfășurînd înaintea chiar a Dobrogenilor *pentru prima oară* un program politic de partid cu ideia întinderei tuturor drepturilor politice, și în Dobrogia.

Entusiasmul ce s'a stărnit în jurul acestui punct din programul partidului conservator-democrat, *a silit* ca și guvernul liberal de azi să înscrie ideia în mesaj, iar azi să ne aflăm în fața unui proect de lege de întindere a vieții politice și în Dobrogia.

Economia legii liberale se cunoaște. Supt sila împrejurărilor partidul n'a avut nici dorul, nici vremea să adîncească chestia, ci a luat în mod orbește regimul din regat și l'a extins peste Dunăre.

Județe mici, colegii mici, deputați puțini. Tulcea va alege 4 deputați și 3 senatori; Constanța va alege 4 deputați și 3 senatori.

Atîta!

Tot răul electoral al regimului de la noi se va lăți și în Dobrogia, cu pericolul că anumite colegii în anumit județ să poată da puterința manifestării unei tendințe politice pe altă temă de revandicări și iredentă străinofilă.

Viața romînească dacă s'a sporit în Dobrogia n'a sporit în aceiași măsură și valoarea economică a elementului romînesc. Elementele eterogene mențin încă în anumite centre superioritatea lor economică și se prea poate ca din această superioritate economică să decurgă o superioritate culturală *și politică*.

Contopirea vieții politice din această *unitară* provincie într'un *unitar* regim politic era formula puterinței unui exercițiu de vot cetățemei pe o scară mai largă cu toate urmările bune și răle ale acestui regim de estindere a vieții politice în colegii electorale mari și largi; pe cînd așa cu colegii mici și eterogene viața politică se va stînjeni sau *va devia*.

Apoi noul regim electoral din Dobrogia ne dădea puterința experienții de colegii mari, unde să poată circula și curente de idei nu numai interese inguste de persoane, de familii, *ori de aspirațiuni eterogenè*!

Felul acesta de a vedea a fost expus în mod magistral de șeful nostru în importantul său discurs de la mesaj și acela e programul partidului. Glasul fruntașilor noștri și în special al șefului va fi un nou și frumos prilej de a arăta țării dorința nestrămutată a partidului conservator-democrat de a lărgi bazele vieții politice în așa măsură ca valoarea circulațiunei politice a ideilor și partidelor să crească în folosul țării.

Iar dacă pentru moment tradiția constituțională a regimului politic din cele 30 de județe mici este de a ne sbate în colegii mici, cuiburi de desfaceri de interese, ce spectacol măreț ne-ar fi dat Dobrogia prin întinerirea vieții politice din învechitele județe mici politice.

Fost-a dat ca partidul liberal să nu conceapă cel mai bine, cel mai clar, cel mai patriotic acest fapt, pentru a nădăjdui de la parlament îndreptare și nouă îndrumare la bază pentru o mai bună circulație politică a ideii romînești în cuprinsul Dobrogiei.

Gh. Ghibănescu

Anarhie prin contagiune

Am dori să închidem discuția în privința ultimelor incidente de la Universitate. D rector al Universității, care are la dispoziție o mașină Yost, a reclamat perchetului contra unor prietini ai noș'ri și trebue să așteptăm, după ce am dat în ziar unele lămuriri urgente, ca justiția să ancheteze.

Avem, însă, datoria să restabilim o e roare, pe care confratele Adevărul, *în inimoasele articole ce le consacră incidentului, o face cu privire la d. A. C. Cuza.*

După ziarul citat toate cele petrecute ar ar fi pornit din inițiativa și sub auspiciile excelentului matadore naționalist.

In afacerea recentă d. Cuza a avut două păreri: pe una a emis o dimineața, pe cealaltă seara.

Dimineața, în aula Universității, văzînd strîns un grup de așa numiți solidariști, d. Cuza le a zis textual, față fiind și alții:

— Să nu vă agitați. Astăzi se judecă un romîn și încredere să avem în judecători. Datoria d v este să vă agitați cînd se vor judeca de-al de Gutman și Weintraub.

Veți zice; dar aceasta ie o provocare la anarhie. Un profesor, în chiar localul Universității, îndeamnă pe studenți să se facă cenzorii magistraturei, cînd se va judeca procesul unui evreu

Nici noi nu zicem altfel. De ani de zile ne agităm, dar sistemul Cuza are adoratori.

Cealaltă părere a d-lui Cuza, părere seală, a fost altfel. D-sa se afla printre studenți și restul ie o poveste banală.

Dar nu d. Cuza, de această una dată, a fost promotorul adevărat al anarhiei. In scenă au apărut figuri inedite: anumiți studenți de la științi și un profesor de la gimnaziul Ștefan cel mare, pictorul Băncilă.

Studenții de la științi pînă acum, dădeau speranțele cele mai frumoase. Unul din cei mai eminenți ai lor profesori, d Bujor, a luptat și luptă din inimă pentru stîrpirea cuzismului.

Dar sistemul întrebuințat de tinerii dela științi, n'a diferit de acel al celor cuziști, fiindcă în materie de anarhie, programul ie același.

Acest același sistem a făcut ca Adevărul *să creadă că patronul ultimului scandal a fost tot d. Cuza.*

Adevărul este că dacă și d. Cuza a fost amestecat – dar temeiul a fost al anarhiștilor prin contagiune.

Școala rea a cuzismului se întinde în acest Iași, orașul decadenței morale și al anarhiei tolerate.

„Autoritate morală"

Celebrul domn Diamandi n'are noroc cînd vorbește. Nici măcar cînd ie în monolog cu.... „cancelariile transcarpatine", n'are succes. Și dacă deputatul de Tutova nu va lua obiceiul să tacă, nenorocul îl va persecuta meren.

D. Diamandi ie un generos cam..... grobian. Il întrerupe pe d. Take Ionescu, cînd șeful nostru vorbește în Cameră. Pe deputatul de Tutova îl ustură laurii de urzici ai d-lui Frumușeanu.

D. Diamandi l'a întrerupt și alaltăeri pe d. Take Ionescu, zicîndu-i.: „partidul D-v n'are autoritate morală".

Din această cauză partidul n'a fost în stare să voteze, pentru el, legea marțială; nici n'ar fi fost în stare să facă un manifest regal ca liberalii.

Dar d. Take Ionescu a fost în stare să dee o lege marțială gata făcută liberalilor—și liberalii nu s'au dat în lături s'o primească.

Cu „autoritatea morală" pe care liberalii cred că au monopolizat-o definitiv, se face un abuz extra-ordinar.

E o legendă falsă că ei o au, legendă falsă că partidul nostru ie lipsit de dînsa.

Anumite femei, după ce au avut tinereți sgomotoase, formează societăți pentru respectarea pudoarei. Sistemul ie strămoșesc.

Și partidul liberal după ce din vechiu a îmbogățit pe toți nevoiașii, după ce din băcani a făcut directori de Bancă, după ce fie-care trecere a lui pe la putere, a însemnat jaf și risipă—revendică acum pentru el toată autoritatea morală.

Dacă ar voi să fie în chestie, ar trebui să grăiască despre îndrăzneală și cumințenie—să se numească pe ei partidul îndrăznelei. Faptul principal invederează chiar ființa unui Ionel Brătianu ca șef al partidului liberal.

D. Brătianu crede că el—nului—are drept să guverneze în această țară, pe cînd d. Take Ionescu ar putea, cel mult, să împlinească rolul secundar al unui V. G Morțun oare-care.

Nu! N'aveți autoritate morală. Sunteți partidul îndrăznelei, sunteți guvernul celei mai odioase îndrăzneli.

Iar avocatul „autorității" voastre „morale" ie d. Diamandy de la Bărlad.

Sporirea salariilor

Corpul didactic de toate gradele se agită pentru salarii.

Cei mai combativi sunt profesorii universitari, cari cer sporirea salariilor cu toată energia. Din toată această intervenire a profesorilor universitari reiese că se cere o egalare a salariilor cu celelalte categorii de slujbași, întru cît pînă acum profesorii de Universitate abia se egalează cu șefii de biurouri, cu judecătorii rurali și alte categorii inferioare de slujbași.

Ne place a constata că lumea didactică începe a se convinge că a venit vremea pentru a se armoniza salariile tuturor funcționarilor prin o lege generală a salariilor. Pînă astăzi budgetul nostru prezintă următoarea înfățișare: toate slujbele cu caracter politic și administrativ au leturi mari, căci budgetar încă nu s'a împlinit evoluția statului nostru: organizarea sa politică. Tot ce n'are un caracter politic administrativ a fost lăsat pe al doilea plan și în special școala a fost lasată în urmă, scăzîndu-se lefurile din mai mari ce erau înainte în lefuri mai mici acum în urmă.

Un exemplu e de ajuns: institutorii mai de mult aveau lefuri mai mari ca astăzi, căci se puteа ajunge la 400 lei lunar, pe cînd astăzi avem institutori cu 150 lei, cu 185 cu 225.

De ce s'au scăzut salariile? S'a depreciat oare munca didactică? S'a scoborît nivelul cultural al profesorului? S'a înmulțit marfa aceasta? Ori alte cauze să fie, care să ne explice această scădere în salarii!

Budgetul nostru general n'are nici o rațiune unitară în felul de a se întocmi statele de lefuri, ci cea mai mare neorînduială domnește.

A venit vremea ca bugetul general al țării să iasă din hăgașul politic și să îmbrace caracterul de organizare al statului și atunci la sigur că în tendința de organizare se va face o mai egală îndreptățire a diferitelor categorii de slujbași potrivit pregătirei ce li se cere, greutăților în condițiile de primire și valorii sociale a serviciului ce-l îndeplinește.

Dacă slujbele administrative au dreptul de a fi mai bine retribuite, pentru a le asigura independența față cu cetățenii, întru cît și legile penale li țintesc, nu mai puțin trebue băgate în samă și celelalte categorii de slujbe pentru a căror ocupare se cer titluri superioare și diferite examene, și de la a căror rîdicare materială atîrnă ridicarea nivelului moral și intelectual al țării.

Corpul didactic conștient de rolul său social se face luptătorul în jurul acestei idei de schimbare în duhul alcătuirei budgetul general, mai ales că se vede lăsat să fie a ciscea roșă la căruță.

In acest șir de idei cercul didactic din Iași s'a făcut promotorul încă de acum 5 ani în urmă, și în discuțiile ce acum se urmează la cercul din Iași chestia a fost rîdicată la înălțimea sa pentru a se încadra de minune cu vaza ce și-a căpătat'o ac st corp didactic ieșan în ochii lumei școlare.

***

CATE VA NOTE

Propunerea unui cetitor: cînd veți închide subscripția pentru inundați să vă gîndiți și la acei cari sunt *à sec.*

*

— Bine, bre, spunea ieri cine-va unui student, pînă acum vă legați de jidani, acum vă legați și de popi?

— Era vremea să trecem la creștinism.

*

Despre banchetul oferit fostului prefect Lupu, un ziar liberal scrie: sala banchetului o împodobeau potretele Suveranilor.

La întrarea d-lui Lupu, muzica a întonat „Deșteaptă-te" și marșul Cuza-Vodă.

D. Lupu că ajuns deci Vodă a bulgarilor de la Fălciu.

*

Organul de publicitate al doamnei Țița Pavelescu, are în ultimul număr, privitor la o serbare ce a avut loc în Focșani, orașul operațiunilor stilistice ale Țiței, următorul frazo kilometru extraordinar:

Ca o scîntee într'un depozit de pulbere ce de mult timp zace în răceală de ghiață, întreținută cu dibăcie de maiștrii mici la suflet ai vremei, așa un suflu de bucurie a trecut peste sufletele înghețate nu de ingratitudine a Romînilor, ci ferecate în obezile sîlniciei...

S-o dai lui Quintus s-o traducă—numai el ar fi în stare!

OAMENI ȘI LUCRURI

... Către Sonia

Ar trebui să ne cunoaștem; ba, ne cunoaștem într'adevăr și de aprope. In romanul lui Dostoyewski unde Rodion Rastholnikof e în necontenită agitație, în perpetuă mișcare, trăește și acea blîndă Sonia, tovarășa de vie, dacă nu tovarășa de acțiune și cele două nume sunt de o potrivă de populare, chiar dacă Rodion, semi-anarhistul în acțiune nu apare lumei întregi de o potrivă de simpatic.

Iată de ce am datoria de a răspunde celor cîtorva rînduri și observațiuni ce-mi comunici. Și cu această ocaziune, o mărturisire. E cu neputință publicistului să răspundă,—cu luare aminte sau cu interesul ce comportă,—numeroaselor observațiuni, reflecții, întîmpinări, mustrări sau propuneri, cîte i se fac mai mult or mai puțin anonime, și la care buna cuviință az cere să răspundă, ceea ce însă nu îngăduie condițiunile tecnice și trebuințele de varietate ale ziarului. Sunt însă unele observații excepțional de drepte și de însemnate și în această categorie intră și rîndurile următoare, relative la o reflecțiune din recentul meu articolaș „Foc și apă".

„..Fără îndoială, dintre cele două elemente stăpînitoare ale universului, focul e superior în acțiunea lui distrugătoare. Apa e trădătoare—poate—pentru că e de genul femenin..."

Dar *flacăra*, tovarășa nedespărțită a «distrugătorului superior" nu e și ea de genul femenin? De aceia, poate—e înălțătoare, luminătoare..."

Negreșit, Sonia. Flacăra e femenină, ca și credința, ca și statornicia, ca și iubirea, ca și virtutea...

Fraza de mai sus, așa cum a fost tipărită, nu mai arată intenția de simplă ironie sau de glumă, ci dă loc unui echivoc, cu atît mai regretabil, cu cît nu-l împărtășesc. Ar fi o părere nedreaptă și primejdioasă pe care nu se cuvine s'o generalizăm.

Tradarea e inerentă, sub diferite și numeroase forme, speciei omenești, firii tuturor viețuitoar lor pe pămînt. Dar numai barbații, mult mai iscusiți în înșelăciuni mult mai despuiați de virtutea credinței, au putut înzestra literatura cu paradoxe poetice asupra nestatorniciei femeești, mai cu seamă în iubire.

Eroii lui Dostoyewski nu pot vorbi însă ca eroii lui Tolstoi din «Sonata lui Kreuzer», căci n'ar vorbi adevărul...

Rodion

JOCURILE ȘCOLARE

Jocurile reprezintă o formă de gimnastică, care respunde la două cerințe igienice, deopotrivă de necesare școlarilor, și care sunt: Necesitatea de a se exercita și recrearea spiritului prin plăcerea ce se simte distrîndu-se.

In toate jocurile se găsesc aceste două elemente combinate în proporțiuni diverse. Unele jocuri sunt numai distractive, ne cerînd nici o cheltuială de forță; aceste jocuri se numesc: „jocuri recreative". Altele sunt mai puțin recreative, cerînd din contra o încordare musculară intensă; aceste se numesc „jocuri gimnastice".

Afară de aceste sunt unele jocuri pe care nu le putem practica de cît în locuri mari și deschise, la cîmp, și care în nici un caz nu le putem face în săli, aceste se numesc „jocuri în aer liber".

Acele jocuri pe care le putem face în săli, le numim „jocuri de interior", în această categorie intră în cea mai mare parte jocurile recreative, de care ce nu necesită o sforțare prea mare fizică, și pentru că respirația, și circulația sîngelui nu se accelerează, și să sufere din cauza lipsei de aer curat și suficient.

In afară de aceasta jocurile mai trebuesc clasificate și după sex. Jocurile pentru fete să fie de o acțiune fisică mai puțin violentă de cît ale băeților, să corespundă mai bine obiceiurilor femeești, și convenienților sociale.

Aceste clasificațiuni nu au însă ceva absolut. Multe din ele au un caracter mixt, convenind și la unii și la alții, după forță, vrîstă și gradul de antrenare.

Jocurile ori cît de ușoare ar fi trebuesc metodic învățate și aplicate, atît din punctul de vedere higienic, cît și educativ.

Un maestru trebue să instruiască bine elevii, să-i dirijeze și să-i supravegheze întocmai ca la ori ce alt exercițiu gimnastic de ansamblu.

In jocuri se va lăsa elevului partea sa de inițiativă individuală, de oare ce el singur va respunde de cîștigul sau paguba părței sale personale, sau a întregei partide din care face parte.

In jocurile mari, maestrul va lua parte ca arbitru, împăcînd spiritele de contestărei explicînd dreptatea sau nedreptatea fie cărui.

Jocurile contribuesc la educația morală a elevilor

Jocurile sunt excetente pentru copii și tineri din punctul de vedere al mișcărilor foarte variate, și mai ales al recreerei spiritului.

Pe lîngă aceste ele au și un caracter educativ. Jocurile sunt un excelent compliment al exercițiilor pur gimnastice, însă în nici un caz nu le poate cu totul înlocui.

Concursurile cu premii între școlari la diferite jocuri, nu sunt bune, dînd loc la animosități regretabile. Bine e a schimba întru cît-va amorul-propriu al unui gimnastic sau grup, fără însă ai duce la o surescitare.

Sălbaticile exemple pe care le găsim în studiile clasice „bêtes à concours" sînt nepotrivite cu organizarea noastră socială din prezent, și nu le putem admite în nici un caz că ele ar putea face parte dintr'o educație fisică rațională.

Abuzurile de concursuri fisice, duc la surmenagiu, prin o supra excitare, desvoltînd mai totdeauna rivalități dușmănoase, care sunt contra spiritului de sociabilitate, la care cu toții trebue să tindem a ni-l apropia cît mai mult.

O consecvență a educațiunei noastre în general este că ea e mai mult intelectuală de cît generală, mai mult teoretică

de cît practică. Pentru a avea energie la muncă, trebue să avem încredere în puterea noastră de rezistenţă şi abilitate. Inovaţia care se iveşte la fiece moment în jocuri este prima manifestare a spiritului inventiv în lucruri serioase. Imitaţiunea şi respectul regulelor tradiţionale, care se cer la joc, sunt o manifestare a spiritului de ordine, respect şi disciplină Asociarea copiilor pentru un joc, reprezintă în mic, marea viaţă socială. Respectul regulelor, păzirea ordinei, supunerea pe bună voe faţă de cel superior recunoaşterea greşelei prin spunerea adevărului, toate aceste contribuiesc la formarea caracterului moral al copiilor pentru viitor.

Deprinderea elevilor de a se aduna în comun pentru practicarea de exerciţii gimnastice şi jocuri, îi va forma pe lîngă oameni veinici şi sănătoşi, în acelaş timp serioşi, energici şi cu voinţă de toate. Ei nu-şi vor perde vremea bătînd străzile, îşi vor iubi şi respecta corpul, păzindu-se de tot ce le ar vătăma sănătatea şi micşora forţa fisică.

Devenind maturi vor iubi mai mult strîngerea în societăţi de gimnastică, de cît să se încuibe prin diferite cafenele, şi alte localuri de petreceri, practicînd jocuri de cărţi, şi alte jocuri de (hazard) şi consumînd diferite băuturi alcoolice, ruinătoare de pungi şi sănătate.

Jocurile şcolare sunt în acelaş timp şi educaţia caracterului, de care noi avem atîta nevoie. In politică după cum zice Montesquieu fără caracter nu avem virtute, tot astfel putem zice la orice formă de existenţă socială.

Pentru fortificarea naţiunei avem nevoie de braţe puternice, inimi curagóse rezistenţă în oboseli şi schimbări de temperatură, toate aceste se capătă prin o chibzuită aplicare a exercţiilor fisice şi jocuri gimnastice.

Oamenii debili de corp şi spirit sunt antisociali. Nestabilitatea psihico-fisiologică apare ca o nestabilitate socială. Indivizi în această categorie sunt candidaţii cei mai mulţi la sinucideri, neurastenie, boala prezentului, toţ din această categorie fac parte acei ce provoacă turburările politice şi revoltele etc.

Aşa dară educaţiunea fizică are de scopul de înalt, şi nu e o parte neglijabilă, după cum mulţi aşa zişi intelectuali ar considera.

Ea contribue mult la sempectarea educaţiunei generale, adică intelectuală, morală şi socială. Un sociolog nu poate spune de cît că scopul unui educator este: de a da naţiunei oameni pe lîngă culţi, tot atît de robuşti fisiceşte, cu spirit practic şi sentimente generoase, care toate la un loc să constitue un popor solidar cu ideal de fraternitate şi progres.

După G L. Duprat

Ilie Burghelea

Afacerea preotului Morăraşu

Să continuăm azi cu povestirea acestei afaceri. Am ajuus la ancheta suplimentară pe care acuzatorii Preotului au făcut'o la Drăcşeni, şi la care s'a asociat de data aceasta şi dl. inspector Haliţa

In intervalul de la 1 Februarie la 22 Februarie, dl. inspector Haliţa, însoţit de d. Ficşinescu, s'a transportat în satul Dracşeni pentru a complecta simulacrul de anchetă pe bază căruia preotul era trimis în judecată.

Dl. Ficşinescu, are grijă de mai înainte să pună în cunoştinţă, asociaţia Chirica-Răşcanu-Bujor, de acest lucru—pentru ca să vină şi ei acolo spre a face o anchetă paralelă cu ancheta oficială.

Numiţii socialişti, se adresează atunci societăţei naţionaliste—cuziste „*Solidaritatea*" pentru a-i înlesni mijloacele de transport în acea localitate.

De aici se începe legătura sau mai bine zis cărdăşia dintre anarhiştii Cuzişti şi anarhiştii socialişti pentru ducerea în comun a acţiunei scandaloase în potriva preotului.

„*Solidaritatea*" le pune la dispoziţie sumele trebuincioase, şi în aşa mod au fost informaţi aceşti anarhişti de sosirea d-lui Haliţa, că au fost găsiţi acolo cînd inspectorul general a descins în comună.

*

Intrebăm ce rost aveau în satul Drăcşeni, aceşti studenţi? In ce calitate mergeau ei acolo?

In virtutea căror drepturi sau puteri, îşi permiteau ei să facă anchete, să adune şi să interogeze martori, şi să dreseze acte?

Nu constitue aceasta o stare de anarhie şi de dezordine periculoasă?

Ştie dl. Haret de lucrul acesta? Ştie d. rector Bogdan de această faptă?

O aprobă sau nu, aceşti înalţi reprezentanţi şi conducători ai educaţiunei şi disciplinei în şcoală a tineretului nostru?

In ce ţară din lume s'au mai pomenit asemenea fapte, ca se vedem copiii părăsind băncile şcoalei şi instituindu-se în autorităţi şi amestecîndu-se în lucruri cari intră în atribuţiunile autorităţilor anume constituite în Stat?

Şi ce e mai grav, e că acei trei studenţi cu numele de Vasile Rîşcanu, M. Bujor Gheorghiu şi I. Nicolau cari au fost de au făcut ancheta la Dracşeni, s'au dat drept *delegaţi ai studenţimei Universitare Ieşane.*

Cerem serios d-lui Haret şi d-lui rector Bogdan, să procedeze cu cea mai mare severitate, pentru a constata în primul rînd dacă s'a dat vr'o delegaţiune acestor trei socialişti de către studenţimea locală pentru a merge la Dracşani, — şi în cazul afirmativ, să se constate cine anume din studenţi s'au făcut deopotrivă de vinovaţi cu delegaţii lor de asemenea fapte anarhice şi să-i pedepsească pe toţi cu toată asprimea.

Iar dacă cea mai mare parte din studenţime este străină de asemenea procedeuri uricioase, atunci separîndu-se elementul bun studenţesc, de cel rău, ca grîul de neghină, să se pedepsească după cum merită, cei culpabili, pentru a servi de exemplu elementelor cari prin apucăturile lor destrăbălate compromit întregul corp studenţesc din Iaşi.

*

D-nii Haliţa şi Ficşinescu s'au instalat la Primărie, fiind faţă şi cei trei pretinşi delegaţi studenţeşti: Vasile Rîşcanu, M. Bujor Gheorghiu şi I. Nicolau, şi au început cercetările, ca pe timpul lui Pasvantoglu. Rînd pe rînd erau introduşi în localul Primăriei, cei indicaţi de învăţătorul denunţător Pauca, şi după ce erau terorizaţi, li se treceau ca declaraţiuni şi cele spuse şi cele nespuse de dînşii. Dovadă de aceasta este că unii martori au declarat înaintea comisiunei de judecată, contrar de cele ce depuseseră d-lui Haliţa, iar cînd acesta i-a apostrofat la ziua judecăţei, că revin asupra depoziţiei lor, aceştia i-au răspuns în faţa judecătorilor din comisiune, următoarele:

—„Apoi, dacă dl. Haliţa striga şi scriea ce voia d-sa, desigur că n'o să se potrivească cu ceia ce spunem acum!"

*

Cît timp dl. Haliţa a stat în sat, au stat şi studenţii, cari au colindat toate casele sătenilor, răsvrătind sătenii în contra Preotului. Că aproape toţi sătenii i-au luat la goană, e altă vorbă, însă gravitatea faptului stă în aceia că intenţiunea lor a fost de a creia o revoltă în sat în potriva preotului, pentru a-i face imposibilă şederea în comună. Şi tot atît de adevărat e, că aceşti trei resvrătitori periculoşi au fost găzduiţi de învăţătorul Pauca şi însoţiţi de el pe ori unde mergeau, ba încă şi în Iaşi, acest învăţător a fost nedespărţit de trinitatea anarhistă numită mai sus.

Odată ce ancheta oficială *a lui Haliţa* şi ancheta anarhistă, *a lui Răşcanu* au fost terminate, numiţii s'au întors în Iaşi, înarmaţi pînă 'n dinţi în potriva preotului, aducînd cu ei din nou toată şleahta de ţigani de la 1 Februarie.

*

Procesul s'a început în ziua de 22 februarie la orele 10 dimineaţa. Dl. Climescu neputînd veni, a fost înlocuit prin dl. Simionescu prof. Universitar.

Trebuia să se audieze martorii propuşi de preot.

Dar acuzarea care adusese o mulţime de persoane ca martori, a cerut comisiunei ca ei să fie ascultaţi.

Şi, de şi comisiunea prin hotărîrea de la 1 Februarie, admisese numai preotului administrarea de dovezi în descărcare, dl. Al. Badareu pentru a da o cît mai largă desfăşurare a faptelor procesului şi spre a se face lumină deplină, a declarat comisiunei că nu se opune la ascultarea martorilor acuzărei nepropuşi încă şi neadmişi de consiliu, aşa că în tot cursul zilei de 22, şedinţa a fost ocupată cu aducerea martorilor atît ai acuzărei cît şi ai apărărei.

Unii din martorii acuzării, compuşi din învăţători din satele vecine n'au spus mai nimic defavorabil preotului, cu toată terorizarea d-lui Ficşinescu, ce se citea în ochii fiecăruia.

Alţii, şi anume o ţarancă şi o ţigancă, ambele măritate, au declarat că au avut relaţiuni cu preotul şi că el le-a măritat.

Cu ascultarea acestor martori s'a terminat şedinţa de dimineaţă.

In universitate se postase des de dimineaţă aceleaşi mutre suspecte de la 1 Februarie, de astă dată avînd în jurul lor şi alţi aderenţi destui de numeroşi, ocupînd scara care duce la rectorat şi la sala de judecată.

Suspendîndu-se şedinţa la ora 1 p. m. pe cînd comisiunea se retrăgea, de odată, tovărăşia Chirica-Rîşcanu-Băncilă, aprind fitiluri de magnezium şi la trecerea d-lui Bădărău, pictorul fotograf Băncilă 'l fotografiază.

*

După amează, s'au ascultat martorii apărării.

Preotul a reuşit a dovedi că acuzaţiunea cu privire la profiturile ce ar fi tras din cumpărarea recoltei de la d-nii Giurgea şi Nicolau, era absolut neîntemeiată. Din ascultarea martorilor şi producerea extractelor de pe registre presentate de casierul Băncei Populare, s'a constatat că preotul nu făcuse decît să înlesnească Banca cu banii săi pentru a plăti preţul cumpărărei recoltei şi că din vînzarea ei, nu şi-a retras de cît capitalul seu, cu dobîndă de 9%!

In ce priveşte acuzaţiunea de imoralitate, care i se arunca în spinare pentru că era *văduv*, preotul a dovedit că atît ţiganca Boz cît şi femeia catrina Băjenaru de cari era învinuit că a avut relaţii cu ele, erau de o imoralitate notorie, după cum a declarat chiar mama Catrinei, că fiica sa a trăit cu flăcăul Băjenaru, cu ani de zile înainte de a se căsători.

Şi pe cînd în sala de şedinţă se urma cu audierca martorilor, d. Ficşinescu, era în permanent contact cu studentul scandalagiu Cucu, care îi raporta tot ce se organiza în afară de camera de judecată şi îi dădea sfaturi în consecinţă.

*

Astfel în legătură cu aceste sfaturi, pe la orele 4, aprodul Pavel de la rectorat a adus o petiţie din partea mai multor studenţi, adresată d-lui Porfiriu, preşedintele comisiunei, prin care se cerea să se îndepărteze din sala martorilor pe d. Cumpătă, licenţiat în fizicochimie care era martorul preotului şi aştepta a fi audiat.

Această petiţie era însoţită de o adeverinţă de primire prin care semnatarii ei cereau pur şi simplu d-lui Porfiriu să iscălească de primirea petiţiei.

Iată cuprinsul acestei petiţiuni:

Domnule Preşedinte,

Studenţii constatînd că în sala martorilor se găseşte un individ cu numele de N. Cumpătă, care *în numele studenţilor dîndu-se ca student*, induce în eroare martorii, respectoşi cerem sau eliminarea lui din sală sau admiterea noastră în aceiaşi sală.

Primiţi vă rugăm asigurarea stimei noastre:

(ss) I. Nicolau, V. Rîşcan, I. Teodorescu, Sc. Nichifor, A. D. Lupu, M. Gh. Bujor, E. Treandafil, V. Ghiorghiu, G. Zotta, I. Popescu, C. Soroceanu, N Ghiorghiu, Gr. Crăciun, V. Teodorescu, G. Zamfirescu, P. Eraclide.

Această petiţie a fost înmînată d-lui Porfiriu, care a ataşat-o la dosar, împreună cu adeverinţa de primire.

*

Cetitorii vor rămîne de sigur înmărmuriţi la cetirea acestei petiţii. Este fenomenal—să vezi un grup de studenţi cerînd preşedintelui unei instanţe de judecată, cum să conducă procesul; să-i solicite a isgoni martorii din sală, şi a-le permite să vină şi ei acolo pentru a controla mersul procesului.

Nici **inconştienţa nu poate să scuzeze o asemenea faptă anarhică.**

Mai mult încă, cînd ea se datorează numai colaborărei acuzatorilor dinăuntru cu scandalagii din afară! Dar despre scandalul lor din acea seară, şi alte petiţii şi mai revoltătoare vom vorbi în numărul viitor.

Dolineanul

Opinia în provincie

(Corespondenţă part. a ziarului „Opinia")

DIN HUŞI

Ecouri de la banchetul dr. N. Lupu: banchetul extraordinar dat în cinstea dr. N. Lupu, preocupă cercurile noastre politice. La liberali banchetul a trecut ca şi cum n'ar fi fost, căci nici un deputat liberal n'a luat parte, afară de clica dr. N. Lupu. Mai mult încă cercurile liberale desaprobă chipul reclamei de iarmaroc, ce nu s'a făcut pînă acum la Huşi.

La junimişti banchetul a stîrnit o furie contra d-lui A. Brighiu, singurul care a luat parte la banchet. Răsunetul acestei desaprobări se vede după soponeala dată în „Evenimentul" de veninoşii scribi Vericeanu şi C. Pivniceriu. Noi protestăm contra felului acestuia de a trata pe d. Andrei Brighiu, întru cît n'au de cît să se uite în juru-le şi vor găsi mai mulţi indivizi de această specie.

La noi, conservatorii democraţi, d. dr. Şerbănescu din condescenţă profesională primise a figura în comitetul de organizare, ca de la doctor la doctor, crezînd că vor merge la banchet notabilităţile; cînd a văzut că se face clacă de clică dr. Şerbănescu s'a retras pentru a nu se da alt înţeles prezenţei sale.

Deci banchetul a rămas un mare moft organizat de moftangii naţionalişti—poporanişti—*rara avis* la Huşi.

— La menu-ul banchetului s'au uitat să se pună vărzări cu poale în brîu, fabricaţiune specială a Huşului, din jos de Rale, mahalaua poliţaiului; iar *alivencile* îşi aşteptau mîncăii.

— Vinul *en gros* l'a furnizat firma *Şmilaki* un poloboc de 80 vedre, pus la uşa teatrului, şi serjenţii îmbrăcaţi ţivil cărau cu cofele, cu galoanele, cu cănile şi dă-i Doamne bine!

— Cotizatori au fost şi jidanii naţionalişti, Şmilachi Brochman, Hoicka, Leiba, Haimovici şi alţi iscăliţi X. Y. Z. dar n'au luat parte nici unul, de şi li s'au fost pus tacîmuri, unele lîngă Iohan Zelinsky, altele lîngă Daniel *puiuţul*. Cu banii de la evrei s'au cumpărat cadourile: un ceasornic de aur, un baston de abanos cu mînerul de argint, o păreche de butoni, cu lanţujel liberal — pentru manşete poporaniste.

Cotizaţia a fost de 5 lei de căciulă, de oare-ce din cei 300 oaspeţi, 280 erau cu căciuli, oae întreagă; de taxă au fost scutiţi uumai ţaranii din Arsura, cari au venit să vadă pe fiul popei în capul mesei între doi catolici, popa Just şi Daniel puinţul. Locurile goale au fost umplute cu mahalagii nealegători şi serjenţi îmbrăcaţi civil, ca moş Ştef. Negoiţă, Gavril Ciocoiu, Ilie Băican căruţaş, etc.

— Tot polobocul de 80 de vedre vin da fost golit; mulţi au căzut sub masă, ar pe la 8 dim., mulţi erau suiţi pe masă şi perorau amarnic. Numai Arhip subcomisarul juca pe spinarea lui Ilie Baican. In acest chef general mulţi au început să vîre în sin şervetele, iar în turetcele ciubotelor linguri şi furculiţe. Din această cauză poliţia a început o percheziţie generală la conmenseni şi s'au găsit luate 150 de şervete, 150 de linguri, furculiţe şi cuţite. Cîţi Ţighilini n'au fost la banchetul dr. N. Lupu, fraţi de cruce cu Nuhăm, Şulim şi Burăh.

— Lăutarii şi-au făcut de cap ca şi mesenii; iar a doua zi se vedea în piaţă în faţa lui Vasilachi pe ţiganca lui Nică Arsenie, lăutarul cu copii de mînă trăgînd de mînecă pe Arsenie care iera cu chef şi înjura în tot felul, mîncîndu-şi alişverişul la banchetul prefectului.

— Devastarea pităriei lui Melicsohn a pus vîrf la toate, căci cum evreii erau în *hamăn* şi în spre ziuă a crezut de cuviinţă să nu deschidă uşile la ceata de chefoşi cari urlau selbatec la uşă. Pe dată uşa a zburat şi tot ce era în pitărie a fost înşfăcat şi mîncat; chiar pitarul a mîncat ghionturi şi păruială.

Şi aşa s'a sfîrşit chiulhanul lupist cu chiu chiu, chiu şi ha ha ha, trăiască socialismul romîn!

— *Din lagărul junimist.*—Junimiştii la Huşi sunt în mare desbinare. Pe Andrei Brighiu îl tratează cu cele mai ordinare vorbe, ca la Evenimentul. Pe Gr. Vericeanu îl face uscătură intrigantă şi voesc a-l da afară, şi intimul club junimist a devenit locul sfezilor şi al intrigilor junimiste... La tendinţa lor de organizare, D. P. Andriescu fost senator a trîntit uşa în nas ca vădită manifestare contra d-lui Gr. Vericeanu, care şi-a permis să clasifice pe membri în *verzi* şi *uscaţi*. El simţindu-se ofensat prin calificarea de uscat ce i s'a dat a eşit furios din adunare.

Corespondent

Litere-Ştiinţe-Arte

Kubelik. Mîne seară, Duminică, publicul iaşan va avea mult aşteptata satisfacţie de a admira pe genialul artist, pe unul din cei mai străluciţi maeştri ai arcuşului. Intreg Iaşul select, toată lumea noastră iubitoare de artă îşi dă întîlnire în sala teatrului naţional şi va aplauda cu entuziasm.

Dar să nu anticipăm. Numele lui Kubelic, nu are nevoie de nici-o reclamă şi este prin el însuşi cea mai vie atracţiune, cea mai mare garanţie de succes. E de datoria noastră să recunoaştem că agenţia „Thalia" merită toate laudele pentru sacrificiile ce a făcut de a procura iaşanilor o strălucită serbare muzicală cum este concertul genialului Kubelic.

*

Ivonne Dubel, prima-dona a Marei Opere din Pariz va da concertul ei, atît de aşteptat şi de atrăgător în seara de 7 Martie. Biletele se găsesc la agenţia „Carmen Sylvă" (Iliescu şi Grosu).

Informaţii

❑ *Prietinii noştri nu vor lupta mîine la aşezarea de la creditul rural din Bucureşti.*

❑ *Inaugurarea clubului conservator-democrat din Vaslui, va avea loc, Duminica viitoare, 8 Martie.*

❑ *D. A. A. Badareu va lua cuvîntul în şedinţa de luni a Senatului în discuţia asupra reformei legei judeţene.*

❑ In cercurile militare se afirmă că sporurile soldelor ofiţerilor, nu vor fi prevăzute de la 1 Aprilie, ci de la 1 Octombrie a. c.

❑ Ministerul cultelor a făcut cunoscui revizoratului şcolar că consideră ca demisionată pe d-na institutoare Sofia Vignali, de oare-ce de o lună jumătate nu s'a prezentat la post.

❑ Mîine se va începe în localitate examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din circ. Iaşi.

❑ Azi dimineaţă, pe cînd d. Baldovin, colonel în retragere şi pensionar, pe cînd ieşea din locuinţa sa din str. Albinetz, i-a venit rău şi a căzut intr'un leşin.

A fost transportat în casă şi medicii au fost chemaţi de urgenţă.

❑ D. căpitan Herţanu, din regimentul 14 Roman, a fost transferat după a sa cerere, la reg. 29 Vaslui.

❑ D. dr. C. Mîrzescu, care a fost numit medic primar la spitalul „Precista Mare" din Roman, a depus astă-zi legiutul jurămînt.

❑ In cotuna Vlădeni, comuna Şipotele a isbucnit aseară un incendiu distrugînd casele proprietatea d iui C. Băicoianu, locuite de mecanicul C. Remberc.

Se crede că focul a fost pus şi autorităţile cercetează.

❑ De oare-ce deschiderea şcoalei de ofiţeri în rezervă, care anul acesta va funcţiona pe lîngă batalionul 9 vînători din Ploeşti, s'a amînat pentru ziua de 15 Martie, soldaţii bacalaureaţi din localitate nu vor pleca la Ploeşti de cît în sara zilei de 14 Martie a. c.

Mîine, Duminecă 1 Martie

Cel mai mare eveniment artistic al stagiunei

Concertul KUBELIK

Biletele la „Thalia".

❑ **Legea sinodală.**—Comitetul delegaţilor a proiectului de lege pentru reforma sinodală, care se compune din I. I. P. S. S. Mitropolitul Primat Mironescu şi Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, şi d-nii: Al Constantinescu, Prosopie Dumitrescu şi Lovinescu, s'au întruuit astă-zi din nou, sub preşidenţia ministrului cultelor.

Comitetul s'a întrunit şi eri după amiază, introducîndu-se oare-cari modificări în proiectul d-lui Haret.

❑ Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu" s'au întrunit aseară Vineri, discutînd asupra unei pregătiri mai românească ce trebuie să se dea viitorilor luminători ai satelor.

S'a hotărît ca profesorii să cerecteze cît mai mult graiul, pentru ca învăţătorii să poată fi cît mai mult stăpîni, pe limba românească.

❑ In astă-seară Sîmbătă, după-cum am anunţat, va avea loc la societatea de giminastică, sport şi muzică, o prea frumoasă serată dansantă, pentru care comitetul a făcut multe pregătiri.

❑ Constatîndu-se un caz de scarlatină la institutul liceal de d-şoare „Hanpel", d. dr. Imervol, locţiitor de medic primar al oraşului, a cerut închiderea acelei şcoli pînă la Paşti.

❑ **Factorii poştali** din localitate au trimes următoarea petiţie, directorului general al telegrafelor şi poştelor, cerînd îmbunătăţirea soartei lor:

Domnule Director General,

Subscrişii, factori urbani ai oficiului poştal central din Iaşi, venim respectnoşi prin aceasta a vă supune la cunoştinţa dv. rugămintea umilă de a ne îmbunătăţi soarta odată cu începerea noului an budgetar.

Intr'adevăr, sîntem foarte îngreuiaţi cu serviciul, lucru de care credem că şi Domnia-Voastră aveţi cunoştinţă, de oare ce noi am făcut mai multe plîngeri în acest senz. Cei 30 de factori distribuitori de corespondenţă, cîţi sîntem în Iaşi constitue un personal respectiv cu totul insuficient faţă cu cantitatea enormă de corespondenţă pe care o distribuim faţă cu distanţele considerabile pe care trebue să le parcurgem zilnic, — distanţa cea mai mică fiind compusă din 5—6 strade, distribuită de 2 factori tovarăşi, de unde apoi, mergînd progresiv, se ajunge la cîte 40—50 strade de distanţă, cu cîte o populaţie de 4000—7000 oameni; şi faţă de numărul excesiv de oare de muncă pe zi,—de la 5 dimineaţa până la 6—7 seara.

La această muncă excesivă, care ne istoveşte, se mai adaugă apoi şi scumpirea simţitoare a traiului.

Din ambele aceste cauze salarul actual este cu total insuficient, atît ca răsplată a muncii noastre împovorătoare, cît şi ca mijloc de subsistenţă pentru viaţa zilnică.

Vă rugăm, aşa dar, Domnule Director General, a lua act de suferinţele noastre mai ales că până acuma am dat statornic dovadă de supunere, şi a ne îmbunătăţi soarta pe cît va fi posibil, atît înmulţind numărul factorilor cît şi sporind leafa fiecăruia din ei.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Director General, asigurarea deosebitului nostru respect şi devotament.

DIVERSE

— Aseară la fabrica de oglinzi a lui I. Mendelsohn, din strada Botanică, s'a produs o explozie.

Un vas a explodat şi a stricat ferestele fabricei. N'a fost nici un accident de persoane.

— Un început de incediu s'a declarat aseară la casele lui Sandu Răducanu, din ograda bisericei Sf. Lazăr.

Focul a fost stins de pompieri.

— D-na. Elena P. Bogdan, soţia d-lui P. Bogdan a dat naştere unei drăguţe fetiţe.

Să le trăiască!

— D-nii Aurelian Teodoru şi I. Brener studenţi ai facultăţei de medicină, au trecut examenul de al VI-lea doctorat.

Adăpostul „Dochia" de pe Ceahlău.

Un comitet, compus din mai multe persoane din elita ieşană, dorind să întreprindă reconstruirea cabanei de pe Ceahlău, care s'a dărmat, a lansat următorul apel:

Acum 2 ani un comitet dintre membrii societăţei de gimnastică, muzică şi sport din Iaşi, luase iniţiativa adunărei sumelor necesare rîdicărei unui adăpost pentru exursionişti pe muntele Chialău. Îndrăzneaţa încercare a fost ajutată şi şi de către Soc. Turiştilor din ţară care a subscris 2000 lei. In total s'au adunat vre-o 5000 lei, cu care sumă s'a încercat lucrarea atît de grea a construirei unui adăpost în zid depiatră, boltit chiar pe vîrful muntelui (1900 m.) într'e minunală poziţie alături de isvorul rece, cu apă dătătoare de sănătate.

Lucrarea s'a început în August 1907, a fost întreruptă din cauza întemperiilor ce încep mult mai de vreme la asemenea înălţimi, şi s'a reluat la începutul lunei lunie în 1908, terminîndu-se şi inaugurîndu-se cu deosebită solemnitate la finele aceleiaşi luni.

Pedici enorme au trebuit învinse pentru realizarea scopului; aşa lucrători din Iaşi au refuzat a lucrà pe Ceahlău, din cauza asprimei Climatului şi a deselor schimbări de vreme; transportul materialelor necesare s'a făcut cu mari dificulţăţi pe spetele cailor de munte în colete à 50 kg, de fie care cal şi costînd 5 lei fie-care transport; uşile de fer n'au putut fi rîdicate de la Durău pe munte, de cît pe tărgi de către 4 oameni timp de 2 zile, costînd urcarea lor pe Ceahlău, mai mult de cît costul lor; şi multe alte greutăţi, pe care numai energia comitetului iniţiator a reuşit să le înlature.

Poziţia locului, unde se zidise adăpostul, cum şi confortul, cu care era înzestrat (apă minunată alături, păzitor la dispoziţie, paturi, saltele, perni, serviciu de bucătărie şi de masă, sobă şi plită mese, scaune ş, a.) dădea acestui adăpost caracterul unui Schützenhaus modern, ceea ce a făcut pe studenţii romîni din Ungaria, cei dintâiu care vizitaseră adăpostul, să scrie în condică: „Tare frumoasă casă de Turişti! am putea zice prea luxoasă, la noi nu sunt aşa de bine înzestrate".

Totuşi împrejurările au fost defavorabile acestei lăudabile încercări şi toată energia şi entuziasmul cheltuit de către comitet au fost nimicite în scurt timp din cauză că o parte din zidărie, acea făcută în toamna anului 1907, n'a putut face priză cu mortarul din pricina timpului nefavorabil (omăt) ploi şi îngheţ) şi mai ales din cauza ticăloşiei antreprenorului C. Şucinski, zidar din Iaşi, care călcînd clauzele contractului *n'a făcut de loc temelie* pe o lungime de 6 m. unuia din zidurile de susţinere a boltei; aşa că timpul extrem de ploios din Iulie trecut a contribuit la lăsarea şi dărîmarea acestui zid, care a adus după sine şi dărîmarea boltei, în cît n'a rămas întreagă în picioare de cît camera păzitorului. Antreprenorul necinstit a fost dat judecăţei, şi procesul e în curs.

Expertiza organizată de către justiţie la faţa locului, a constatat necorectitudinea antrepenorului.

Cu toate că această nereuşită este destul de descurăjătoare, totuşi un nou comitetu adresîndu-se la diferite persoane, ce se interesează de realizarea unui adăpost pe Ceahlău, a făcut apel la concursul lor pentru începerea unei energice acţiuni, în scop de a se aduno sumele necesare, şi să recládească cît mai curînd adăpostul dărămat, luîndu-se de astă dată toate măsurile de precauţinne, pentru a asigura deplina reuşită a încercărei.

Aflăm, că un mare număr de persoane au răspuns cu grabă la apelul comitetului, aşa că activitatea a reînceput sub cele mai încurăjătoare auspicii.

Le dorim reuşită complectă.

Ultime informaţii

Este vorba de ceva senzaţional: ca studenţii—anarhişti să fie pedepsiţi pentru ultima—dar nu şi pentru cea de pe urmă,—a lor ispravă.

Alîta reu!

Marele colegiu universitar, întrunit ieri, spre a se ocupa de chestia sporirei salariilor profesorilor, a aderat la acţiunea profesorilor din Capitală şi a ales o comisiune care să redacteze un memoriu.

In comisiune au fost aleşi domnii profesorii: A. D. Xenopol, Dragomir Hurmuzescu, dr. Demetriade şi rectorul.

Comisia delegată de marele colegiu universitar cu redactarea memoriului privitor la mărirea salariilor, s'a întrunit ieri seara, acasă la d. rector Bogdan. Memoriul a fost redactat şi va fi supus Luni spre semnare, tuturor profesorilor.

O delegaţie profesorală va pleca, probabil Marţi, la Bucureşti, spre a prezinta memoriul ministrului.

In afacerea scandalului studenţesc au fost ascultaţi pînă acum 40 studenţi; mîine, Duminecă, vor fi ascultaţi, la orele 2, alţi 30.

Ancheta preparatorie se face de d-nii rector Bogdan şi profesor Bujor.

Budgetul ministerului instrucţiunei publice s'a încheiat cu un spor de peste 3 milioane.

D. Costinescu, ministru de finanţe a şters peste un milion, aşa că din cauza rectificăvilor nici până astăzi nu s'a dat la tipar proectul de budget.

Institutorilor urbani li s'a prevăzut leafă de 225 lei cu gradaţiile lor.

Nefericitul antreprenor al banchetului d-rului Lupu de la Huşi a fost Anastase Lichiardopol, ilustrul bucatar de la birtul berăriei „Puiuţului moş Danil Mănăstireanu".

Precum ca să se ştie.

D. Gh. Corbescu, noul prefect de Fălciu, a făcut vizite tuturor reprezentanţilor din oraş, cum şi d-lui dr. Ioan Munteanu, fără să găsească pe cine-va acasă, toţi fiind intim clubişti.

Deputaţii şi senatorii i-au întors vizitele pe dată, dînd a înţelege prin aceasta că cu toţii doresc o neuă îndrumare în administraţia politică a judeţului. Pentru moment însă, nu se observă nici o atitudine din partea noului prefect, pentru a se şti ce orientare se va da politicei liberale la Huşi.

Consiliul de reformă a judecat azi pe căpitanul Guriţă, administrator cl. I la manutanţa din Roman.

Consiliul a deliberat şi dimineaţa, deliberează încă şi acum.

A prezidat d. colonel Cruţescu, asistat de domnii: loct.-col. Băltăceanu, major Engherliu, şi sub intendenţii Polizu şi Ciovică.

Universitare.—D. profesor Petru Poni şi-a reluat astă zi cursurile de chimie.

— D. Teohar Antonescu va ţinea de aci înainte cursurile sale de arheologie în una din sălile facultăţei de litere aranjată ast fel ca să facă şi proecţiuni.

— Aseară a avut loc de la orele 4—5 jum. o şedinţă a senatului Universitar, pentru a discuta chestia mărirei lefurilor profesorilor.

Azi a fost aleşi să redacteze un memoriu în senzul dorinţilor profesorilor, d-nii A. D. Xenopol, Dragomir Hurmuzescu şi d-rii V. Bejan şi Demetriade.

In conformitate cu I. D. No. 2861 din 1907, toţi tinerii dispensaţi în conform cu art. 18 al. a b c şi d din legea de recrutare, şi care fac parte din clasa anului 1909 se vor prezenta înaintea consiliului de revizie în toţi anii cu începere din anul curent pînă la data trecerei acestei clase de recrutare, în rezervă.

La consiliul de revizie vor dovedi prin o viză a primăriei comunei în care domciliază pusă pe certificatul de dispensă, că motivele de dispensă nu au încetat de a exista.

Aceste dispoziţiuni se vor repeta cu toate contingente în fie-care an.

Duminică 8 Martie se va începe examenul de capacitate pentru specialitatea de ştiinţi naturale.

Comisiunea este compusă din d-nii: Voinov, preşedinte, d. Popovici Alex. de la Universitatea din Iaşi.

Se crede că d. Voinov îşi va da demisia. De la Universitatea din Iaşi candidează 3 licenţiaţi.

La examenul de capacitate pentru specialitatea de matematici au reuşit la primele două probe, scris şi oral, următorii 10 candidaţi, în ordinea alfabetică:

Angheluţă, Banciu, Bulai, Constantinescu, Corbeanu, Muzicescu, Nestor, Nechifor, Sanielevici şi Vîrgovici.

Dintre aceştia tinerii Bulai, Muzicescu şi Nestor sunt licenţiaţi ai Universităţei din Iaşi.

Luni se încep probele practice.

Judiciare.—Curtea de casaţie, secţia I-a, care trebuia să se pronunţe eri în inportantul proces Başotă—casa şcoalelor, a amînat din nou pronunţarea pentru luni, 2 Martie.

— Casa şcoalelor a prezintat treisprezece motive de recurs, din care 12 au fost respinse. Lunga deliberare se face privitor la punctul lui al judecat.

— Dezbaterile în procesul fostului protopopă Stamate vor continua luni, 2 Martie.

Primul procuror a cerut condemnarea rugînd pe tribunal să facă aplicaţia art. 144 C. P., întru cît preotul Stamate s-a făcut vinovat de delictul de luare de mită. In subsidiar, pentru cazul cînd tribunalul va găsi că nu este loc de a se aplica acest articol, primul procuror a cerut condemnarea conform art. 146 şi 332 c.p: cel dintâi prevăzînd delictul de intermediar la luarea de mită, iar cel dial doilea delictul de înşelăciune.

— Asasinul Tomiţă, care a fost condemnat la cinci ani reclusiune, mai are şi o condemnaţie la un an, pentru că, în calitate de casier al gărei Iaşi, delapidase o sumă de bani.

Cu apelul direcţiei C. F. şi al condemnatului, afacerea se judecă astă-zi la s. II a Curţei.

— Librăria Şaraga din Iaşi a acţionat în judecată pe ministerul şcoalelor, cerînd 500,000 lei daune, fiind-că ministerul a scos din uz *Cartea premiantului*, editată de acea librărie. Tribunalul s. II şi-a declinat competinţa, zicînd că afacerea urmează a fi cercetată de tribunalul Ilfov.

Contra sentinţei a făcut apel libraria. Afacerea se află înscrisă în rolul proceselor de astă-zi de la secţia I-a Curţei.

— Mihai Iuster şi Pavel Ciobanu, învinuiţi de falşuri în acte publice, au fost scoşi de sub urmărire de judecătorul de instrucţie din Botoşani. Procurorul a făcut opoziţie la Camera de punere sub acuzare.

— Tribunalul a amînat azi jndecarea, făcută de Banca de Credit din Galaţi, de a declara în stare de faliment pe Adolf Marcovici.

Acest Marcovici, negutitor de portocale în Iaşi, a semnat poliţi în valoare de 10,000 lei pentru falitul băcan Antoniade.

D. Marcu Rosenblatt a susţinut ieri seara teza de doctorat în medicină, care tratează despre „Rupturile uterine, în timpul sarcinei şi al facerei.

Pe lîngă multe sujete inedite, noul program al seratei cinematografice de astăzi Sîmbătă 28 Febr. din sala teatrului Sidoli, mai cuprinde viaţa şi isprăvile celebrului bandit parizian Cartouche (1693—1721).

Viaţa, aventurile şi faptele criminale ale lui Cartouche, au fost reproduse sub mii de forme, pe scenă, în romane, în cîntece populare, etc.. etc.

„El nu poate s'o uite", scene dramatice jucate de Marié de l'Isle, de la teatrul Odeon din Paris, figurează de asemenea la această serată.

Noul program de azi Sîmbătă abundă apoi în scene teatrale, sportive, comice,toate absolut nouă, nevăzute încă pe pînza Cinematografului din sala Teatrului Sidoli.

Mîne Duminecă Matineu la 3 ore ziua (preţuri pe jum.) şi seara la 9 reprez. obişnuită.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	677 lei
Filip Ciorapciu	20 „
Werner-Spiegler	5 „
M. Weinştein	5 „
Esmeralda Boldur-Paşcani	5 „
Cost. Cărămidaru	2 „
E. I. Brumer, dep. de ziare	5 „
Tercontiu	50
Razele X	2 lei
Haim Meilis	1 „
Schor Isidor	2 „
Cafe Europa	2 „
Mendel Berghoff	50
Tenentzapf	2 lei
Constantinescu, profesor	2 „
Dr. Fabini	3 „
G.	10 „
I. S. Marcovici	10 „

Maria G. Ulrich 10 lei, N. H. Verona 10 lei, P. Teodoreanu 2 lei, C. Sturza 2 lei, Marioara Teodor 1 leu, Elevii cofiteriei Tuffli 7 lei, Dimitrie Constantiniu 1 leu, Dr. A. Müller 2 lei, Adam Tkiezuk 2 lei, Mihai M. Bottez 2 lei, Arnold Kupfer 2 lei, Georges I. Grigoriu 1 leu, Anonim 5 lei, un professr 1 leu, X P. Iloaei 1 leu, Marcopol Negreşti 3 lei, Y 50 b., Dr. 1 leu, D. Aronovici 1 leu, Maria E. Sturza 10 lei, A. Funiak 2 lei, E. E. Elvetion 2 lei, Inginer Agricol 2 lei, Dr. Tatos 1 leu, Simon Grigoriu 1 leu, A. Georgescu 1 leu, M. König 1 leu, F. Furney 1 leu, Erbiceanu pension. 2 lei, Veinştok 2 lei, Grinştein 50 b., Sol. Grinberg 2 lei, D. I. Stiulen 1 leu, A. Roşculeţ litograf 1 leu Spiru 1 leu, I. Păun 1 locot. Nădejde 50 bani, Cosmovici 5 lei, A. M. Grosu antr. de lemne 5 lei, Fis her opticien 2 lei.

Balul Crucei Roşie s'a fixat irevocabil Mercuri 4 Martie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 28 Februarie.

— Interpelarea d-lui Marghiloman —

— Ce impresiuni a produs —

Bucureşti.—De eri, nimeni nu se mai îndoeşte, că interpelarea pe care d. Alex. Marghiloman a adresat'o cu privire la neregularităţile de la ministerul de resboiu, a fost pusă la cale de guvern, cu consimţimîntul majorităţei. Aceasta o explică faptul că majoritatea, fără să cunoască faptele, a aplaudat eri foarte de multe ori pe oratorul junimist.

Ţinuta primului ministru n'a diferit de aceia a majorităţei. D. Brătianu a răspuns că se vor lua măsuri şi de aceia Camera nu mai are nevoe să se mai ocupe de acest fapt.

D. general Averescu a fost foarte slab în răspunsul său. Faptul că este un orator foarte anemic şi că a văzut pulsul majorităţei, au făcut ca apararea ministrului de răsboin să fie foarte slabă.

Interpelarea de eri şi ţinuta majorităţei, vor face un serviciu foarte rău, în străinătate, prestigiului armatei noastre.

Un fruntaş al opoziţiei a declarat că armata noastră este foarte putredă şi majoritatea a aplaudat. Pentru străinătate, simbolul armatei noastre. era d. general Averescu. Ce va zice străinătatea despre acest general şi despre armata noastră, în urma celor întîmplate eri la cameră?

Unii membri fruntaşi ai majorităţii au înţeles lucrul acesta şi au regretat toată întîmplarea. Ei au declarat că lupta s'a dat contra generalului Averescu şi că motivele luptei sunt în număr de trei: 1) legenda care s'a acreditat că d. Averescu va fi ministru permanent al răsboiului; 2) că generalul Averescu a făcut mari represalii pe timpul revoltelor ţărăneşti şi 3) că generalul este un om foarte raid, la care deputaţii nu prea au trecere.

Misiunea d-lui general Averescu în actualut guvern, este terminată de eri.

Afacerea profesorului Brandza

Bucureşti.—Comisia de judecată a profesorilor avea să judece pe profesorul Brandza, care a fost destituit de la şcoala de agricultură.

D. Brandza recuzînd pe profesorul Pangrati, comisia s'a complectat cu profesorul Măldărescu. Judecarea s'a amînat pentru ziua de 16 Mart.

Demisia d-lui Fleva

Bucureşti.—Se constată că nici pînă astă-zi guvernul n'a comunicat la Roma demisia d lui N. Fleva.

In chestia convenţiei

Bucureşti.—Ziarul „Budapesti Hirlap" publică o telegramă din Bucureşti în care spune că primul ministru d. Ionel Brătianu a fost primit eri în audienţă de M. S. Regele căruia i-a comunicat că tratativele pentru încheierea convenţiei cu Austro-Ungaria sunt rupte şi că partidele politice cer războiul vamal cu Austro-Ungaria.

Primul ministru a cerut avizul regelui în această privinţă. Suveranul însă a declarat că doreşte ca tratativele să continue pînă ce convenţia va fi încheiată.

Afacerea Iorga-Dragomirescu

Bucureşti.—Aseară la orele 9 s'a întrunit în cancelaria rectoratului, comisiunea profesorală judecătorească, spre a judeca incidentul Iorga-Dradomirescu.

Domnii profesor M. B. Cantacuzino, decanul facultăţei juridice din Iaşi; I. Cantacuzino şi Pangrati, formau comisia de judecată.

D. Pangrati fiind recuzat de d. Dragomirescu, a fost ales în loc, prin tragare la sorţi, d. profesor doctor Măldărescu.

Judecarea a fost amînată sine die.

D. Iorga n'a găsit cu cale să se prezinte. A trimis un memoriu scris.

Legea Sinodală

Bucureşti.—Comitetul delegaţilor a ales ca raportor al proiectului pentru reformarea legei Sinodale pe I, P. S. S. Mitropolitul Primat Atanasie Mironescu.

In comitetul delegaţilor au avut loc discuţiuni foarte vehemente cu ocaziunea discuţiunei proiectului.

Starea Domniţei Elena

Piatra Neamţ.—De eri dimineaţă a intervenit o îmbunătăţire în starea sănătăţii Domniţei Elena. Domniţa care era în perfectă cunoştinţă, zărind pe unul din membrii familiei, cu ochii în lacrimi i-a spus:

— Nu plînge, a venit timpul să mă sfîrşesc.

D. Dr. Flor, singurul în care Domniţa are încredere stă în pernamenţă lîngă patul ilustrei bolnave.

Mobilile din apartamentele ocupate de Domniţă, după dorinţa ei vor intra în posesiunea unui prieten din P. Neamţ. Documentele şi obiectele scumpe care le posedă Domniţa, tot după dorinţa ei vor intra în posesiunea d-lui Th. Rosetti fratele ilustrei bolnave.

Intre fraţi

Bucuresti.—Interese de ordin pur familiar au răcit cu totul relaţiile între fraţii Vintilă şi I. Brătianu.

Alte detalii nu se pot da.

Sinuciderea de ieri

Bucureşti.—Astă-zi s'a luat un interogator căpitanului D. Niculescu de la serviciul instructorilor, care a încercat eri să se sinucidă împuşcîndu-se.

S'a constatat că numitul căpitan e implicat în frauda de 60 mii ce s'a făptuit la acel serviciu.

Resboiul în America Centrală

New-York. — Resboiul între republicile Salvador şi Nicaragua a fost declarat.

Vasele de războiu ale celor două republici au dat semnalul luptei.

Afacerea Văleanu

Bucureşti.—Cea mai urîtă din afacerile necurate de la ministerul de rezboi, despre cari a vorbit d. Marghiloman în interpelarea sa de ieri, este acea referitoare la furnitura ce s-a adjudecat, pentru corp. IV de armată, asupra maiorului Văleanu, care pe atunci era senator, iar astăzi este inspectorul agricol al jud. Iaşi.

Enunţarea acestui gheşeft a impresionat adînc Camera şi d. general Averescu a avut reaua delicateţă să înghită acuzarea, *de şi este absolut străin de afacere;* **ruşinosul act a fost subscris de d. Brătianu, pe cînd acesta se afla la interimatul rezboiului.**

Prietinii d-lui Averescu îl acuză pe acesta, că n'a avut prevederea să ceară o anchetă parlamentară.

CAMERA

Bucureşti,—Şedinţa de azi a Camerei prezintă o atmosferă liniştită după furtuna de eri.

Banca ministerială ocupată de d-nii miniştri S. Haret, Anton Carp şi V. G. Morţun.

D. N. Fleva care s'a reîntors în ţară ia parte la şedinţa de astăzi.

D. Patraşcanu depune un memoriu al funcţionarilor judeţeni care cer îmbunătăţirea soartei lor.

D. Iunius Leca cere să i se pună la dispoziţie tablourile cu statisticele mişcărei populaţiunei în Dobrogea.

Un incident a urmat între d. Dincă Schileru şi preşedintele Camerei. D-nul Dincă Schileru voind să facă o comunicare, a fost oprit de d. preşedinte, care a spus d-lui Schileru dacă comunicarea nu priveşte pe vre un d-n ministru nu-i acordă cuvîntul.

D. Dincă Schileru protestează: atunci cînd am fost ales, am promis că voi fi imparţial. Am observat însă că de cîte ori cer cuvîntul d. preşedinte mă opreşte. In timp ce d. Schileru vorbeşte d. preşedinte sună clopoţelul şi-l opreşte de a continua.

D, Victor Filoti în vederea interpelării pe care o va face ministrului Cultelor asupra Teatrului Naţional, roagă să se pue la dispoziţie mai multe acte între care şi bugetul teatrului pe 1908—909, regulamentul care prevede dreptul la tantieme, etc. D-sa insistă că acele acte să i se pună la dispoziţie cît mai curînd ca să-şi poată dezvolta interpelarea Vineri.

Chestia liniei ferate orientale

Sofia.—Wremja, ziar oficios, vorbind de chestia îndemnităţei cuvenită liniei ferate orientale declară că guvernul bulgar, care are a veghia la îndemnizarea societăţei, a făcut demersuri la Petersburg, pentru ca societatea să primească din cei 82 mil. ce are de primit din partea Bulgariei înainte de toate valoarea liniilor rumeliene, confiscate de Bulgaria.

Călătoria Principelui Ferdinand

Sigmaringen.—A. S. R. Principele Ferdinand a plecat spre Bucureşti.

Nota contelui Forgaci

Belgrad.—Nota contelui Forgaci, ministrul Austro-Ungariei, a fost supusă ministerelor de comerţ şi finanţe, cari vor intocmi proectul de răspuns.

Apoi consiliul de miniştri se va ocupa cu redactarea lui definitivă.

*

Belgrad.—Unele ziare spun că Austro-Ungaria, îmbătată de ultimul succes, va căuta să umilească Serbia tot mai mult, provocînd ast-fel o acţiune de desperare a poporului sîrb, care va goni guvernul şi va lua armele.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

—— TELEFON ——

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor în vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Maym^d **GARIEL**, 2, quai de la Megisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicul cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 668 — Marți 3 Martie 1909

Ședința de decadență

Reproducem de pe ziarul *La Roumanie* următorul foarte interesant articol:

D. Vintilă Brătianu avea dreptate, partidul liberal reia tradiția întreruptă la 1888.

Printr'un scandal dela ministerul de război, și-a încheiat, în 1888, domnia Ion Brătianu I; printr'un scandal la ministerul de război, debutează, în 1909, în domnia sa Ion Brătianu II.

Nu vom examina în amănunte, nici multiplele acuzațiuni aduse de d. A. Marghiloman, administrațiunei ministerului de război, nici răspunsurile ministrului,—răspunsuri cari în cele mai multe cazuri, se pierdeau în nerăbdarea și ostilitatea nedeghizată a majorității.

Intr'adevăr, pentru ori-cine a asistat eri la ședința Camerei, cea mai rușinoasă, cea mai dureroasă din istoria noastră parlamentară, un lucru e sigur: că Adunarea nu fusese convocată, la o judecată, ci la executarea unei sentințe dată de mult timp.

Cînd d. Al. Marghiloman, a început să-și dezvolte interpelarea, în care chestiile militare ca detașările și fișele, nu erau de cît o întroducere la adevărata, la marea acuzațiune de *incorectitudine*, majoritatea liberală a acoperit cu aplauzele sale cuvîntarea d-lui Marghiloman, și aceste aplauze n'au încetat de a însoți pe interpelator, care, în fond, nu căuta altceva decît să stabilească că pe banca miniștrilor se așezase conrupția.

Această majoritate care de obicei, apără pe miniștri atacați în fața ei, chiar în chestiile cele mai puțin demne de apărat, această majoritate, care ar tresări de indignare dacă nîine i-ar fi adusă exproprierea ministrului de justiție, această majoritate își făcuse judecata mai înainte ca acuzatul să fi luat cuvîntul, și-și manifestase intențiunile sale cu atîta căldură, în cît la un tribunal cu jurați ar fi fost recuzați acești judecători.

Că majoritatea a avut sau nu dreptate asupra faptelor încriminate, — dintre cari unele erau cu atît mai mizerabile, cu cît se raportau la furnituri de 7000, de 8000 sau de 10000 de lei—n'avem nici un element pentru a ne pronunța, cu atît mai mult cu cît răspunsul ministrului a fost așa de rău primit de aceiași majoritate, încît pentru aceia cari n'aveau de cît rolul de spectatori, verdictul se impunea prin acordul perfect dintre acuzație și acuzați.

In tot timpul acestei lungi și penibile ședințe de judecată hotărîtă mai dinainte,—primul ministru, impresarul acestui spectacol, pe atît de penibil, pe cît de periculos și de hidos, asista impasibil ca la un spectacol care i-ar fi străin.

Or, ca logică politică, d-sa era tot așa de acuzat ca și colegul său de la războiu. Ministrul de războiu era omul ales de d-sa, de oare-ce cînd a luat prețedenția consiliului îi era ușor să-l înlocuiască, dacă n'ar fi avut încredere în el d. I. Brătianu; nu putea ignora, nu avea dreptul să ignoreze administrația unui om care fusese colegul său în timp de douăzeci și două de luni, și cînd cea mai mare parte din actele încriminate ale acestui coleg se petrecuseră înainte de venirea sa la prezidența consiliului. D. I. Brătianu, mai vîrtos nu putea să nu cunoască cel puțin una din furniturile încriminate, acea a furagiului, care fusese dată în disprețul Constituției, unui senator amic personal, fiind-că, după aceea pe acest senator l-a numit inspector agricol. D. I. Brătianu nu putea să ignoreze nimic, pentru că a fost interimar la ministerul de războiu, și un ministru interimar nu poate să nu simtă atmosfera ce domnește în ministerul pe care-l girează. Păstrînd pe generalul Averescu în cabinetul său, d. I. Brătianu i-a manifestat întreaga sa încredere, și prin urmare de toate faptele ministerului de războiu este răspunzător tot atît, cît este însuși ministrul titular.

Sunt săptămîni de cînd d. Marghiloman a indicat lista dosarelor în cari pretindea că va putea descoperi incorectitudinile de la ministerul de război.

Care era datoria primului ministru în ast-fel de împrejurări?

De a examina, el însuși, actele încriminate și dacă s'ar fi convins că fuseseră vinovați, să ceară anchetă și pedeapsă.

Dacă s'ar fi convins că acest ministru de război fusese culpabil de neglijență sau de toleranță, să-i ceară demisia și să'l trimită la trupă, fără să-l facă să treacă printr'o veștejire prealabilă organizată de propria sa majoritate sub bagheta sa de șef de orchestră.

Dacă ar fi dobîndit certitudinea că ministrul de război este vinovat de ceva mai rău de cît neglijență sau toleranță, să purifice armata și să îl trimeată chiar în fața Curței de Casație,—pentru ca tradiția liberală să fie complect reinoită.

Și dacă, din potrivă, era convins că ministrul de război nu fusese nici negligent, nici tolerant, nici hoț—trebuie să numim lucrurile pe numele lor cînd alții nu se sfiesc să le dea în vileag,—atunci datoria sa de șef de guvern, *datoria sa de romîn* și chiar datoria sa de om,—de om pur și simplu, dar de om care nu este putred de bizantinism,—era să-și acopere colegul cu persoana sa și cu autoritatea sa, și să ne scutiască de spectacolul desgustător al ședinței de eri.

Dacă din contra, primul ministru avea trebuință pentru combinațiunile sale, de tot felul, de portofoliul războiului, nici de cum nu era nevoie ca să ajungă la rușinea de ieri pentru un scop așa de puțin interesant.

Intr'adevăr, și aci revenim la ședința de eri, un spectacol rușinos a fost ședința aceasta.

Era dreptul strict al d-lui Alex. Marghiloman, care se întitulează deputat al opoziției, și pe care suntem siliți să-l credem atare, pentru că o spune d-sa, de a interpela guvernul asupra celor ce credea despre actele de incorectitudine petrecute într'una din marile administrațiuni ale țărei: nimeni n'ar putea să-l ție de rău pentru aceasta. Era de asemenea în drept să conchidă cerînd o anchetă parlamentară, și primul ministrul ar fi trebuit să-i primească propunerea, de oare ce nu se credea în stare de a lua asupră-și, de a declara, că invinuirile d-lui Al. Marghiloman nu erau întemeiate.

Dar ca primul ministru să asiste ca un spectator atunci cînd se acuză guvernul său, gestiunea unui coleg de incorectitudine; să declare că va lua măsuri pentru a îndrepta răul, și că prin urmare nu e nevoe ca inițiativa *să vie de la Parlament*; să asculte impasibil replica interpelatorului, care cu toate că pretindea, că ministrul de războiu nu-i răspunsese, se declară satisfăcut de declarația primului ministru și chiar prin aceasta subliniază interpretarea acestei declarațiuni,—aceasta e un spectacol rușinos care nu poate decît, să dezguste pe orice om, care mai are într'însul vre-o urmă de sentiment de onoare și de dragoste pentru această țară.

*

Dacă generalul Averescu este vinovat,—și prin aceasta înțelegem vinovat în senzul ordinar al cuvîntului,—totuși ședința de eri, ședință care nu e datorită de cît primului Ministru, rămîne un monument de adevărată durere națională.

Nu sunt doi ani, de cînd generalul Averescu în fruntea armatei înăbușea marea revoltă, îngrozitoarea revoltă, pe care prietinii d-lui Ion Brătianu și uneltirile unora dintre colegii săi, făcuseră tot posibilul ca să îi dea putința să isbucnească.

In acel moment, generalul Averescu era eroul, el era armata. Și de aceea guvernul liberal îl trimitea pe la toate Curțile, însărcinat cu toate misiunile ca să reprezinte peste granița Romînia sub înfățișarea sa militară.

Ei bine, dacă acest om trebuia să fie îngropat, dacă merita să fie îngropat, nu era nevoie de revoltătoarea solemnitate funebră, pe care a condus-o eri d. Ion Brătianu, în calitate de maestru de ceremonie.

Dacă din contra—și să nu se uite, că în momentul de față și din cauza procedeurilor primului ministru, este cu totul imposibil unui om de bună credință să-și facă o părere lămurită—generalul Averescu e nevinovat; dacă nu e de cît victima ispășitoare a unei nobile încercări, aceia de a sustrage ministerul de războiu de la exigențile partizanilor, în acest caz spectacolul de eri e și mai întristător, căci ar fi dublat de o lașitate.

Ori-ce ar fi și ori-cari vor fi urmările faptului care în aparență nu este de cît un incident, dar care în realitate este un simptom, d. Ion Brătianu, ca șef de guvern este judecat.

Incapabil de a înțelege datoriile și responsabilitatea morală a unui șef de guvern, incapabil de a se dezbăra de apucăturile și de procedeurile șefilor de bandă, reia tradiția—da—o reia, dar o reia numai în aceea ce ea avea mai deplorabil fără nici una din calitățile, fără nici una din trăsăturile de geniu care o făceau suportabilă.

UN ASASINAT LAȘ

— In cazul Generalului Averescu —

Guvernul liberal este fără milă și fără pic de judecată, cînd ie vorba să afirme că el face ce vrea, cînd e vorba să facă ceva în interesele meschinei sale politici.

In primul rînd armata și după dînsa magistratura, au menirea să arăte, prima puterea, a doua moralitatea unei țări.

O țară avînd o armată viciată ca moravuri, ori cît de puternică ar fi ca număr – cazul Rusiei – este o țară contra căreia, la o eventualitate, dușmanul va merge la sigur. Și nu poate, ia răși, fi țară mai viciată de cît acea a cărei magistraturi a căzut în mrejele corupției. De aceea sunt cele mai fericite țările despre ale căror armate și judecători nu se vorbește, cum sunt cele mai cinstite femei ale căror nume nu resună prin cafenele.

La noi, în ultima vreme, și magistratura și armata au fost purtate din gură în gură. Un guvern ticălos, în fruntea cărula se află un parvenit, a comis și crima aceasta.

Firește, sunt cazuri în care corupția se întinde pînă acolo, că este nevoe de o largă publicațiune a faptelor, în interesul unei profunde epurațiuni a ticăloșiei.

Ce s'a întîmplat, însă, în magistratura Rominiei, ce în brava ei armată, pentru ca, în urma celor două atacuri liberal-naționale, lumea să fi perdut increderea în justiție, o pată să se fi așternut asupra prestigiului armatei, iar străinătatea, care ne pîndește, cum ie obiceiul creditorilor, să zică ingrijată: *on y vole?*

Chestia compromiterei magistraturei, în interesul liberal de-ași creia una personală, se cunoaște. In ce privește armata, guvernul actual nu l'a mai voit pe generalul Averescu. L'ar fi putut concedia pe poarta cea mare. Dar fiind că i s'a părut că lucrul nu va merge – legenda spunea că ministrul de rezboi ie favoritul Regelui, s'a comis acel odios complot, care, dacă a făcut ca generalul să fie expulzat din guvern, a compromis grav întreaga armată.

Lumea din țară și acea, interesată, din afară, nu vor putea judeca lucrurile așa cum sunt: d. Marghiloman — tocmai dumnealui – întinzînd pumnalul d lui Brătianu, ca să asasineze, în mod laș, de unul din cei mai buni militari ce-i avem.

Armata toată ie putredă se va zice și vai de țara a cărei armată ie astfel. Pentru ambițiuni personale s'a compromis magistratura și acum armata.

Un general, o podoabă a armatei, a fost grav compromis, fiind-că era vorba că el este omul Regelui și nu al partidului liberal, fiind-că, față de acest partid democrat, generalul mai avea un mare pacat: era fără de blason și era omul propriilor sale opere, soldatul ideal, care, din simplul soldat, ajunse așa de sus.

Mirosea a cazarmă generalul Averescu—nu a salon.

L'au asasinat, tovarășii colectivisto-junimiști, comițind și falsuri în acte autentice: punînd, ca tolerate de general, hatîruri ordinare ce poartă semnătura nobilului bărbat Brătianu.

Iar asasinatul laș se resfrînge astăzi asupra întregei armate.

CURIERII POȘTALI

Regularitatea funcționărei serviciului poștal—este unul din semnele evidente ale civilisației unei țări. Atît este de adevărat lucrul acesta, că, numai cu douăzeci ani în urmă, poșta ieșană, spre pildă, avea curieri, cari nu știau—citi. O fi fost acesta recordul non sensului, dar fapt este că fie-care curier poștal avea cîte un ajutor—care nu era în serviciul poștei și care l ajuta să nimerească adresele.

Astăzi lucrurile stau altfel. Și dacă, cu toate acestea, n'am ajuns la ideal, dacă diversele servicii telegrafo-poștale nu sunt încă la înălțimea propriu zisă, e netăgăduit însă că avem servicii bune.

Avem servicii bune, în raport, firește, cu situația rea a funcționarilor poștali. Și cea mai rea, execrabil de rea, este acea a factorilor poștali, cari au cerut o ameliorare a situației lor.

Este banală ca formă, dar conține un mare fond de adevăr, poezia aceea din vechi, care reapare la fie-care an nou. In versuri șchioape, ea arată pe curierul veșnic grăbit, asudat, alergînd, pe vreme rea, pe vreme bună, pe geruri și pe călduri.

Curierul poștal este un funcționar, dar el n'are profesiune. Ce fel de profesiune este aceasta de a distribui scrisori și ce se face nenorocitul, care, după ce a fost ani de zile factor poștal—este nevoit, pentru un motiv sau altul, să părăsească slujba?

Și ce ajung picioarele lui — după ani de alergături, de urcat și scoborît scările?

Adevărați proletari nenorociți, folositori societății, factori importanți în comerț, care este situația materială a acestor oameni, cari după ani de muncă, ajung neapți pentru ori-ce lucru?

Situația lor materială este foarte rea. Reu plătiți, veșnic expuși a fi amendați, salariile lor, după grad și vechime, sunt minimale.

Cererea ce-au făcut-o de-a fi mai drept socotiți cu prilejul formărei viitorului budget, este o cerere dreaptă și ar fi lucru pur omenesc, drept și echitabil, dacă, acum cînd și salariile celorlalți funcționari poștali urmează să fie reașezate ca din vechi, cei mai mari ar face operă rea, dacă nu s'ar gîndi la cei mărunței.

Să se gîndească, mai ales, la faptul că dacă salariile minimale ale curierilor au rămas neschimbate, toate s'au scumpit în Iași—și ie literalminte peste putință ca oameni, a căror muncă exagerată cere un trai mai bun, să poată exista cu lefurile ce primesc factorii.

Să sperăm că se va face.

OAMENI ȘI LUCRURI

ASEARĂ....

Poate nici odată n'a domnit atîta emoțiune în sala teatrului nostru cum a domnit aseară înainte de rîdicarea cortinei și care s'a continuat apoi, sub forme diferite și tot mai intense în timpul concertului.

Era, în primul loc, emoțiunea premergătoare unui mare eveniment, era încordarea provenită dintr'o lungă așteptare a unei rari ocaziuni. Și apoi a venit momentul cel mare: apariția artistului care a făcut să fie inundată sala de acel val de armonii căruia i-a dat încă mai multă plenitudine și bogăție valul de lumină care împlea sala: muzica și lumina sunt de fapt, două forțe, două manifestări ale uneia și aceleiași surse a naturei și a fost o idee fericită de a se lumina sala „a giorno“ în seara celui mai splendid concert ce l'a avut Iașul vr'odată. Căci a fost într'adevăr un eveniment rar venirea între noi a unui maestru atît de vrăjitor cum e violonistul Kubelic și despre care toată numeroasa asistență—și ce selectă asistență a fost aseară!—a avut o singură părere și un singur cuvînt: sublim!...

E singurul cuvînt care sintetizà întreg înțelesul acelor mii de înțelesuri adinci cari picurau ca stropii unei unde cristaline de pe acele strune misterioase, cutremurate de atingerile unui asemenea arcuș; e singurul cuvînt care ar cuprinde în sine infinitul de impresiuni și plăceri suggerate de fiece notă în parte și de întreg programul la olaltă începînd cu concertul de Wieniawsky și sfîrșind cu acea miraculoasă „funtazie“ a lui Paganini pe o singură coardă.

Se povestește că genialul cîntăreț și compozitor, Paganini, avînd să apară cînd-va înaintea publicului nerăbdator s'a trezit de odată în fața unui dezastru: un dușman îi tăiase coardele vioarei; rămăsese numai una singură. Atunci maestrul, sub puterea orgoliului infinit și a geniului său artistic, a improvizat acea fantezie strălucită pe o singură strună.

Ea n'a mai fost cîntată multe decenii pînă cînd geniul lui Kubelic veni s'o reînvieze redînd întreaga putere a fermecătoarei improvizări.

Și cum a redat-o, au putut aprecia și admira cunoscătorii la splendidul concert de aseară...

Rodion

In adîncul pămîntului

Visurile unui astronom.—Propunerea lui. Camille Flammarion.—In centrul pămîntului.—Locuri neexplorate.—Din ce se compune pămîntul.—Rezultate posibile.—O problemă... adîncă.

Numele astronomului francez Camille Flammarion e cu deosebire popular în țară la noi, cum e de altfeliu în toate țările.

De aceea credem interesant să reproducem una din cele mai recente... fantazii științifice ale ilustrului cercetător, care e un adevărat poet în oarele libere ca și prin stilul extraordinar de colorat în care și-a scris operile cele mai cunoscute.

Intr'o curioasă corespondență adresată ziarului „Newyork Herald“, Camille Flammarion își dezvoltă ideea, emisă încă de mult, de a se săpa un puț geothermic pentru explorarea constituției interne a pămîntului.

Este vorba de a se sapa pe cît va fi posibil de adînc un puț cu gura deschisă în care să se găsească o sursă de căldură de nesecat.

Trebue apoi verificat gradul de creștere al caloriilor; și examinat materiile constitutive al globului pentru a ne convinge dacă se găsesc însă în stagiul de fuziune.

Intr'un cuvînt trebnește săpat un puț adînc de cîteva mii de metri, cu scop de a studia chestiuni științifice cari n'au fost până acum de cît atinse în treacăt și foarte îndoelnic tratate în câte-va mine.

*

Să ne închipuim această idee pusă în practică care ar fi oare planul de execuție?

Acest puț trebuind să fie foarte larg cred deci că va trebui să formeze un cerc al cărui diametru să măsoare la 200 metri, dar unde vor fi oare svârlite cantitățile enorme de pămînt săpat?

Marea pare a fi singură capabilă de a ne scăpa de acest bucluc. Dar acest puț nu poate fi săpat pe malul mării—infiltrațiunile marine trebuind evitate—ci la o distanță de cîțiva kilometri, pe un șes la nivelul mărei.

Terenurile Belgiei și Holandei ar fi destul de propice acestui scop, iar lutul ar putea fi transportat la destinație cu drumul de fier.

Admițînd dară creșterea calorifică clasică de 1 grad Cgr. la fie care 33 metri adîncime, noi am întîlni cu siguranță temperatura apei clocotinde la 3 kilometri.

Ar fi o sursă minunată de căldură, putând fi întrebuințată pe loc sau transportată.

Dar din diferite rațiuni este interesant de străbătut adîncurile pămîntului cu mult mai mult.

In primul rînd gradul geotermic clasic, conform vechiilor teorii apare astăzi îndoelnic. Sondagiile făcute în diferite țări au dovedit că gradul variază după natura terenului.

Ici căldura crește cu un grad la 33 metri, colo îi trebuesc 50—60 sau chiar 120 metri pentru a ajunge la această temperatură.

In alte părți mai ales în împrejurimele vulcanilor, termometrul se ridică cu un grad la fiecare 15 și chiar 10 metri, astfel că pe cînd în unele părți temperatura apei fierbînde s'ar găsi ici la 3000 metri, colo la 10,000 metri, dincolo am descoperi-o și la 1000 metri. Totul depinde deci de terenul explorat.

Ideia săpărei unui puț de 5—6 sau chiar 10 kilometri, multora pare cam fantastică.

De unde dar mijloacele pentru a realisa această... fantesie.

Lucrarea aceasta prodigioasă n'ar trebui să apese nici cu o centimă budgetul țărilor care vor participa la îndeplinirea i. S'ar putea de alt-fel soldații, formînd o legiune internațională—de un gen nevăzut încă—a cărei misiune ar consista în explorarea interiorului pămîntului. Soldații sunt nutriți, îmbrăcați, domiciliați

pentru a face exerciţii cu puşca şi cu tunul.

Natura exerciţiilor ar difera aceasta ar fi toată diferenţa... S'ar agonisi echipe pentru săpat şi cărat, echipe pentru transportat, echipe pentru a lucra formidabila armătură din cercuri de fontă destinată a căptuşi pereţii puţului, echipe pentru construirea usinelor necesare, fabricarea fontei etc. etc.

Desigur o ast-fel de lucrare ar cere ani şi ani, dar ce are a face cîtă vreme armatele permanente există. Cu timpul se va recunoaşte doar că miliardele aruncate de toate naţiunile în prăpastia fără fund a budgetului de răsboi ar putea fi vărsate într'o prăpastie mai puţin barbară.

Unde mai socotim că pămîntul scos din această imensă groapă ar putea servi la ridicarea unei mici peninsule, a cărei exploatare ar produce cu timpul beneficii respectabile.

Şi cine ştie ce bogăţii, ce curiosităţi geologice, paleontologice ar scoate la iveală această incursiune în interiorul pămîntului, mine de fier, mine de metale preciose, aur, argint, platină, radium fosit din epocele de demult, fără ca să mai vorbim de elementele necunoscute cari zac în aceste prăpăstii.

Geologia ar profita cu deosebire din această incursiune, călcînd pe urmele surorei sale mai mari: astronomia. Nu este oare întru cîtva umilitor de a fi ajuns până la astrii prin mijlocirea telescopului, de ai fi măsurat, cîntărit şi analisat, şi a ignora ce există la cîţi-va kilometri subt noi?

Pot alţii să gîndească ce vor voi despre puţul geotermic, dar concluzia firească rămîne aceasta: să scrutăm problema şi s'o adîncim...

O plîngere a căpitanilor de infanterie

1) Sunt 89 de Căpitani de infanterie reuşiţi la examenul de maior.

2) Din cauză că în această armă, înaintarea s'a făcut foarte greu, căpitanii reuşiţi la examenul de maior au azi între 47—37 ani etate, pe cînd cei din artilerie cavalerie şi geniu prea puţini ating etatea de 40 ani, din cauza înaintărei mai repede în arma lor, la gradele de locotenent şi căpitani.

8) Aşa că 4 ofiţeri eşiţi din şcoală în acelaşi an, de aceiaşi valoare sub toate raporturile, înaintînd fie-care la alegere sa, se văd destanţaţi în modul următor: din artilerie şi geniu au avut dreptul a depune examenul de maior cu 3 ani înnaintea celui din infanterie, cel din cavalerie cu cel puţin un an înainte.

Aceasta dovedeşte că în ceea ce priveşte diferitele arme, norma anului depunerei examenului de maior, nu e dreaptă ci a vechimei ca ofiţer.

4) In cavalerie şi geniu se vor face maiori, căpitanii care au dat examen în 1906 şi poate şi în 1907

In artilerie prin aliarea a cel puţin 20 maiori prin noul budget, se vor face asemenea şi cei 1907.

Iar în infanterie, dacă nu se vor lua alte măsuri de îndreptare şi vom rămîne numai la cele 12—15 locuri de maior, probabil vacante, de abia se vor face maiori, căpitanii din 1904 şi 1905.

Această procedare, unită cu aceia de a lua şi înainta la alegere, căpitani care de abia au dat examenul în 1908—după cum se pune la cale,—sărind ast-fel fără nici un motiv sau măcar pretext justificabil peste 3 sau 4 promoţii, zdruncină din temelie disciplina, dragostea şi încrederea între ofiţeri născînd ura şi anarhia în armată.

Acest procedeu nenorocit, inaugurat în 1908, trebue înlăturat căci duce la ruină întreaga oştire.

Se poate îndrepta cu prea puţine sacrificii, această stare de lucruri, dăunătoare oştirei.

5) Iată mijlocul: avem astă-zi 36 batalioane comandate de căpitani dar nu avem nici un divizion de cavalerie sau artilerie, comandate de căpitani ci numai de maiori.

In budgetul curent 1908—1909, d. Ministru de război, a arătat că aceste batalioane se comandă de „căpitani cu timpul maiori".

De ce în acest an 1909 cînd s'au găsit milioane pentru înfiinţarea a 5 regimente de artilerie, înfiinţare care provoacă aproape exclusiv numai un adaus de cadre şi în special de ofiţeri superiori în artilerie căci numărul gurilor de foc (tunurilor) rămîne aproape acelaşi de oare-ce regimente din 6 baterii se fac pe 4 baterii iar din economia de 2 se creiază alte noui unităţi (se noteaxă că Germania susţine şi păstrează bateria pe 6 tunuri iar la noi e pe 4 tunnri numai) de ce nu s'a crezut de cuviinţă, a se înlocui măcar în parte, căpitanii prin maiori, la cîte-va din cele 36 batalioane mai ales acum, cînd prin noua lege de recrutare ei vor avea o mare autoritate şi răspundere morală?

Răspunsul nu se paate găsi de cît în reaua voinţă, de cît în lipso de solicitudine faţă de ofiţerii de infanterie.

In adevăr, nu poate fi vorba de lipsă de bani, căci socoteala ce urmează dovedeşte că se trece la ridicol sau la rea credinţă cînd s'ar afirma că, toată buna voinţă şi dreptatea ce s'ar dori a se da Căpitanilor de infanterie, se isbeşte de colosala sumă de 14.400 sau 18.000 lei pe an.

Iată socoteala:

Diferenţa de soldă de la un Căpitan la Maior este de 100 lei pe lună (iar prin noul buget va fi numai de 70 lei): adică, pe un an de zile, aceasta diferenţă este de 1.200 lei.

Dacă prin noul budget s'ar prevede 12 pînă la 15 maiori, în loc de căpitani, cheltuiala ar fi de: 1200 x 12-14. 400 lei sau 1.200 x 15-18.000 lei pe an, diferinţă de soldă care prin noul budget s'ar reduce numai la 8.400 lei sau 10.500 lei, pentru cei 12 sau 15 maiori, luînd de bază soldele noi.

Iată dar la ce se reduce chestiunea budgetară ceia ce face că, nici un om serios şi sincer nu poate se ridice această chestiune pentru nesatisfacerea cererei drepte a Căpitanilor de infanterie.

Amînarea acestei chestiuni, loveşte crud în prestigiul demnitatea şi moralul Căpitanilor de infanterie, care, după 20—24 ani de serviciu şi la etatea de 40—45 ani, nu văd posibilitatea a atinge gradul de maior, pe cînd colegii lor de clasă, din cele l'alte arme, sunt în ajunul de a se face Lt.-coloneli.

E timpul ca guvernul şi parlamentul se intervină şi să convingă pe d-l Ministru de război, că nu trebuie să uite că are datorie a fi drept şi faţă cu infanteria, care dacă va continua a fi încă nedreptăţită şi despreţuită chiar, va trebui să'şi piardă moralul şi credinţa chiar, resultat la care dacă s'ar ajunge, s'ar putea zice că: ţara romînească a avut o armată, dar nu mai are, fiind că nu se poate imagina o armată fără infanterie, şi nu se poate imagina o infanterie, fără ofiţeri cu moralul ridicat, devotaţi şi cu încredere oarbă în şefii lor.

Comandamentele şi statul major e plin cu oficeri din artilerie, geniu şi Cavalerie mai ales, în detrimentul celor de infanterie, nu se respectă o proporţie la ocuparea acestor locuri, între numărul ofiţerilor de stat major pe arme şi în loc ca aceste locuri să fie o supapă de siguranţă în mîna d-lui ministru, e supapa de protestiune a celorlalte arme în dauna infanteriei.

Trebue să se facă şi ofiţerilor acestei arme dreptate, căci la răsboiu, lor li se cere cel mai mare sacrificiu.

5 Februarie 1909.

Afacerea preotului Morăraşu

Recunoaştem că am dat o prea mare extensiune istoricului acestei afaceri. Dar suntem nevoiţi s'o facem dintr'un triplu interes.

Intăi, vrem să învederăm patima şi uşurinţa cu care autorităţile şcolare au lucrat în această afacere, punîndu-se în serviciul epilepticului denunţător Păuca, pentru a sdrobi cariera unui vechiu învăţător.

Apoi, voim să convingem toată lumea de intolerabila stare de anarhie care domneşte în pătura studenţimei noastre patronată de unii din profesori şi care constitue un adevarat pericol social.

Şi în fine, să constatăm culpabila indiferenţă a autorităţilor administrative şi judiciare din localitate, cari de ani de zile tolerează această anarhică stare de lucruri, ce dezonorează oraşul nostru.

*

Spuneam în numărul de ieri, că vom publica azi textul unei alte petiţii, adresată tot în timpul desbaterilor procesului, de către studenţi, şi tot în scop de a infuenţa judecata.

Şi această petiţie ca şi cea publicată ieri, va face aceiaşi impresiune asupra cititorilor noştri, căci demonstrează fenomenala îndrăzneală a unor oameni străini de proces, de a se amesteca în conducerea şi darea justiţiei, sub îmboldirea acuzatorilor oficiali.

*

Dar înainte de a publica textul petiţiunei, vom arăta ce anume fapte şi împrejurări au determinat producerea ei.

Acuzatorii susţinuseră chiar în dimineaţa zilei de Duminică, că depoziţiile martorilor ce au produs, nu au fost de natură a face o convincţiune absolută de vinovăţia Preotului.

La suspendarea şedinţei pentru după ameazi, s'au gîndit la un mijloc prin care să poată, printr'o înscenare josnică, da aparenţa faţă de judecători, a unei recunoaşteri indirecte de către preot, a faptelor acuzărei.

Şi atunci s'a fabricat o scrisoare anonimă către poliţia de siguranţă din Iaşi prin care se denunţa poliţiei că în Iaşi au sosit doi ţigani,—soţii Boz—autori ai unui furt—şi să-i caute în oraş şi să-i cerceteze.

Poliţia luînd în serios denunţarea a început să cerceteze, şi a aflat că aceşti ţigani sunt martori contra preotului în proces şi că se află la Universitate.

Ce au făcut acuzatorii după primirea de către poliţia de siguranţă, a acestui denunţ anonim?

Studentul Cucu, a venit în coridorul sălei de judecată, a chemat pe revizorul Ficşinescu şi după un scurt conciliabul, acesta părăseşte de îndată sala de şedinţă, scoboară în goană scările Universităţei, trece printre şirurile de studenţi, cari făceau de gardă în Universitate încă de dimineaţă, îi vesteşte de o mare descoperire ce are să facă—şi porneşte în goana trăsurei spre Poliţie.

Aci, d. Ficşinescu, ia scrisoarea anonimă din mîna şefului siguranţei, se urcă în trăsură şi se reîntoarce la Universitate.

Sosirea sa e salutată de studenţi cu aplause şi ovaţiuni entusiaste cari răsbat pînă în sala judecăţei.

Dl. Ficşinescu, arată studenţilor scrisoarea, şi le spune conţinutul ei, dînd spre culmea îndrăznelei, pe preot, drept autor al ei!

Apoi urcă scările Universităţei, şi n'apucă să intre în sala de judecată şi deja dl. Haliţa, ia cuvîntul, şi începe să vorbească comisiunei de această scrisoare, reproducînd din memorie conţinutul ei.

Şi aci, dl. Haliţa declară comisiunei, că scrisoarea aceasta este opera Preotului.

Negreşit că judecătorii s'au arătat vizibil impresionaţi la auzirea acestor declaraţiuni şi la vederea scrisorei—lucru ce l'au urmărit duşmanii preotului.

De sigur că ori cine se poate întreba, ce interes avea preotul să facă acest denunţ?

Admiţînd că ar fi fost opera lui — şi că ţiganii ar fi fost arestaţi la siguranţă şi astfel acuzarea pusă în neputinţă de a-i produce ca martori. Cu siguranţă, că acuzarea ar fi solicitat şi obţinut amînarea judecăţei, pe baza lipsei acestor martori importanţi pentru ea—sau în tot cazul s'ar fi servit de depunerile lor scrise aflate în actele anchetelor — şi astfel preotul n'ar fi folosit nimic.

Dar, probă, că denunţarea nu era venită de la preot ci gîndită şi săvărşită de duşmanii lui, este că dl. Ficşinescu, afla—să zicem aşa—de acest denunţ—prin studentul Cucu—care în tot timpul acestei zile a fost în nedespărţita tovărăşie a lui Pauca, care rămăsese în Iaşi, cu tot ordinul ce primise de a se reîntoarce în Botoşani.

Altă probă despre aceasta, avem în faptul că scrisoarea anonimă se trimete, dar ţiganii sunt reţinuţi în Universitate, deci în imposibilitate de-a fi putut fi luaţi de siguranţă înainte de a fi fost ascultaţi de comisiune. Poliţia nici de la gară nu ar fi putut să ridice pe ţigani, după cum se arată prin denunţ chiar ora sosirei lor cu trenul, de care Preotul ce se afla de două zile înainte nu putea să ştie, după cum putea şti însăşi duşmanii lui ce au venit în Iaşi împreună cu ţiganii şi nu s'au despărţit un moment de ei.

Şi în fine, proba cea mai evidentă de neparticiparea preotului la fabricarea denunţului, este intervenirea pe care se simte obligată studenţii să-o facă preşedintelui comisiunei de judecata, prin acesta petiţie, pe care o recomandăm serioasei atenţiuni a cititorilor şi care tradează întregul scop urmărit.

*

Iată textul petiţiunei:

Prea onorat consiliu,

Jos subscrişii **delegaţi ai studenţimei din Iaşi** (?) vă rugăm să daţi **atenţiune** la următoarea **cerere** şi **depoziţie**:

Cu ocaziunea **cercetărilor noastre** la satul Dracsini **ne-a fost dat să asistăm** la următoarea întîmplare foarte semnificativă.

Săteanul D. Boz, fiind în mod anonim denunţat că cu venirea lui în Iaşi, la procesul din data trecută, a furat o faţă de masă, fusese arestat de jandarmi. Femeea lui, plîngînd **a venit la noi** spunîndu-ne cum stă cazul. Atunci subsemnaţii **am dat explicaţii** jandarmilor, arătînd **ca martori**, că acest obiect fusese cumpărat de numitul săteean, **cu banii daţi de noi** în sur plus, peste drum.

Astfel **numai** săteanul, **a fost pus** în libertate, şi a putut asista la procesul actual.

Mărturisim, că atunci, **noi** a'am priceput semnificaţia acestui fapt.

Insă actualmente, în urma *descopererei* unei *scrisori speciale* către Poliţia de Siguranţă, cu privire la acelaşi fapt nedrept, **ceea ce vom dovedi complect, noi afirmăm** că atunci ca şi acum s'a încercat **cu o tenacitate îndrăcită** şi în două rînduri un *triplu dolict* de cea mai mare gravitate: adică, **denunţ falş, intenţiune conştientă de deturnare de martori şi acuzatori; şi încercare criminală** de a face ca *onoralul consiliu*, **să fie pus** în poziţia dificilă de a da o **sentinţă strigător de nedreaptă.**

JUDECAM că onoratul consiliu de judecată, **va da** atenţiunea **CUVENITĂ** dispoziţiei noastre, şi va insista către autorităţile respective urmărirea acestui triple şi prea grave calcare de lege.

Declarăm, că, jos subscrişii, **stăm** la depoziţiei onoratului consiliu, de a da mărturiile necesare în toate chestiunile cari pot să'l intereseze.

Şi afirmăm, că toată intenţiunea noastră este de a **contribui la opera de dreptate şi adevăr**.

Primiţi etc.

Delegaţia studenţimei:

(ss) *Vasile Rîşcanu, M. Bujor-Gheorghiu, D. Nicolau.*

Sînt de prisos ori ce comentarii asupra unei asemenea ilucubraţiuni. Ea este de domeniul psihiatriei, şi nu suferă de cît analiza unui Lombrozo.

Cum însă e prea departe pentru a avea avizul genialului criminolog, o recomandăm ilustrului nostru profesor Dr. Marinescu.

Noi, vom trage din ea însă numai următoarea concluzie:

Cei trei semnatari, cari se dau drept delegaţi ai studenţimei Ieşene, şi cari vorbesc şi făptuesc în numele ei, au ajuns a se crede că reprezintă în statul nostru o adevărată putere constituită.

Stiam pînă azi, ca constituţia ţărei recunoaşte existenţa a trei puteri, fie care cu atribuţiunile ei distincte, executivă, judiciară şi legislativă.

Cetăţenii, prin rolul important pe care'l are presa în stat, de control al naţiunei asupra exercitărei drepte a acestor trei puteri, a considerat presa ca o a 4-a putere în stat.

Studenţii de la Iaşi prin apucăturile lor anarchice şi amestecul lor tolerat în toate manifestaţiunile vieţei noastre sociale, şi politice—vor să se erijeze în a 5-a putere în stat.

Ei bine, să ne fie permis a o spune, că aceasta nu se va întîmpla; că tolerenta culpabilă faţă de ei de pînă azi va trebui să înceteze, şi că o operaţie chirurgicală se va impuue pentru a tăia tot ce e cangrenă în corpul studenţesc şi din cari fac parte specimene de talia semnatarilor petiţiunilor ce am publicat.

*

In numărul de mîne vom termina istoricul acestei afaceri, cu descrierea manifestaţiunilor brutale sevîrşite în serile de Duminică şi Luni, şi cari formează actualimente obiectul cercetărilor parchetului şi senatului Universitar. **Dolineanul.**

Litere-Ştiinţe-Arte

„Factorul cel nou"—Inainte şi după răscoale—se întitulează lucrarea publicistului Const. Graur apărută în tipografia „Moldova" din Galaţi.

Cu acel stil clar şi convingător care e particular acestui talentat ziarist, d-sa atinge marea problemă socială, veşnic discutată, dar nici-odată rezolvată chestiunea ţărănească, prezentînd-o într'o lumină nouă,—acea lumină orbitoare în care au pus-o evenimentele din primăvara teribilului an 1908.

Broşura d-lui Graur e menită să atragă luarea aminte şi o recomandăm acelora ce se interesează de cea mai vitală dintre problemele sociale şi naţionale ale ţării romîneşti: chestiunea ţărănească.

*

La 21 Martie se va juca „Falimentul" marea dramă a lui Bjoernson, tradusă de d. C. Săteanu. Rolurile piesei vor fi împărţite între un număr de artişti bucureşteni şi o parte din artiştii noştri dramatici.

Informaţii

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	846	50
„ Enrico Muggiani din Milano	50	„
„ Brunofilderman	5	„
„ Cernin Aaram	2	„
„ Nathan Samoil	10	„
„ Feldman Strul	1	„

❑ **Pentru inundaţi** (lista Primăriei).—Fraterna Israelită secţia A 150 lei, Elena Manu 10 lei, Dr. Corneliu Şumulenu 10 lei, Creditul Agricol 7 lei 50 bani, W. Ifould 100 lei, E. I. Brumer 10 lei, Fanny Şaraga 5 lei, Israel Blechman 50 lei, Creditul Urban 200 lei.

❑ *După cum am anunţat, frumosul bal al Crucei Roşie, va avea loc irevocabil în seara zilei de 4 Martie, la Teatrul Naţional.*

❑ D. Mihai Căzlariu, secretarul Camerei de Comerţ şi Industrie, circ. Iaşi a demisionat din acest post.

De asemeni a demisionat şi d. Ioan Păun, registratorul Camerei.

❑ Membrii Camerei de Comerţ au fost convocaţi în şedinţă extra ordinară pentru mîine Marţi 3 Martie, la orele 2 p. m. fiind la ordinea zilei mai multe chestiuni de discutat.

❑ Şefii de muzici militare au adresat preşedintelui Camerei un memoriu, prin care cer ca să le acorde şi lor beneficiile art. 23 din legea asupra pensiilor, adică să li se facă şi lor reţineri din salarii, spre a avea dreptul la pensie.

❑ Lunea viitoare se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei 40 de Sfinţi, din localitate.

❑ Oficiul poştal din localitate ne roagă să anunţăm că antreprizele transportului expediţiunilor poştale şi a rîdicărei scrisorilor de la cutii, se conced prin bună învoială şi amatorii se pot prezenta oficiului poştal, pentru a oferi preţurile cu care ar putea face acest serviciu.

❑ **Examenul de capacitate pentru matematici**—După cum am anunţat din cei 26 candidaţi înscrişi la examenul de capacitate pentru matematici, au fost admişi la teză 13, iar la ambele oraluri 10.

Astăzi s'au început lecţiile practice. Iată subiectele care s'au dat:

1) Teza din matematicele inferioare: să se studieze şi construiască funcţia y: $y(x^2+3x+y)-(x^2-a^2)=x=0$; teza de specialitate: Se dă un elipsoid raportat la anc. Să se determine razele de curbură în punctele din planul yoz, şi să se afle locul centrelor de cubură; 3) la alegere din zece una: a) Să se calculeze pe un cerc şi exterior lui integrala dublă:

$$u=\| (\Theta-\sin\Theta)\varrho \, d\Theta \, du$$

b) Raza sferei din care face parte volumul născut de un sector circular care se roteşte în jurul uneia din razele ce îl mărgineşte, volum egal cu a unei sfere de raza a şi a cărui suprafaţă totală e maximă sau minimă.

c) Să se calculeze volumul cuprins între suprafeţele:

$$x^2+y^2=ax$$
$$x^2+y^2=az$$
$$z=0$$

d) Să se integreze prin serii:

$$x(1-n)\frac{d^2y}{dx^2}+\left[L(d+\beta+1)x\right]\frac{dy}{dx}-d\beta y=0$$

L, β y fiind constante

e) Să se verifice egalitatea

$$\int_{-1}^{+1}\frac{dx}{(n-a)\sqrt{1-2^2}}=\frac{\pi i}{\sqrt{1-a^2}}$$

unde radicalul în origină e pozitiv şi modulului a e mai mare ca unitatea.

f) Mişcarea unui punct greu în un plan vertical ce se roteşte în jurul unui ax în afară de plan.

g) Un punct greu descrie o cicloidă sub acţiunea unei forţe paralele cu baza, să se determine forţa.

h) Să se demonstreze că ecvatia:

$$\frac{d^n\left[x^n(1-x^n)\right]}{dn^n}=0$$

are toate rădăcinele reale.

i) Se dau două axe rectangulare, o circonferinţă cu centru pe ox şi un punct P (α β) din care se duce o dreaptă ce întîlneşte o y in I. Se consideră polara lui I în privinţa cercului sitac I P in M. Se cere locul geometric a lui M cînd I P se roteşte în jurul lui P. Să se discute poţia lui P.

k) Prin un punct M de pe o generatoare G a unui hiperboloid cu o pînză, se duce Mm perpendicular pe planul elipsei de gîtlej; se roteşte m, de 90 de grade de la ox, către oy în jurul lui O, aducîndu-l în m' în fine prin m' se duce G paralel la normală în M a hiperboloidului. Să se arăte că:

1) M descriind G se mişcă în planul P.

2) A afla învelitoarea lui P cînd G se mişcă pe hiperboloid.

❑ D. Dobrovici, directorul general al închisorilor va inspecta în cursul lunei aceştia penitenciarul central din localitate, în vederea graţierilor ce se vor face cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

❑ Funcţionarii prefecturei noastre de judeţ au înaintat un memoriu ministrului de interne, prin care arată că faţă cu munca lor obositoare sunt plătiţi puţin şi cer sporirea salariilor.

❑ In seara de 7 Martie 1909 va avea loc la Teatrul Naţional un co cert extra ordinar dat de prima donna a operei din Paris **Jvone Dubel**

Despre o artistă aparţinînd celui mai mare teatru de operă din lume,—cum e opera din Paris,—şi care a cîntat în *Lohengrin, Tannhauser, Hughnnoţii, Romeo şi Julietta, Traviata, Rigoletta, Hamlet Walkyrie, Sepho* şi tot ce e mai greu din repertoriul clasic şi medern înaintea publicului celui mai distins din oracele mari, e greu şi de prisos, a scrie articole de reclamă.

Cînd cei mari compozitori din Franţv, ca şi cei mai competinţi critici muzicali certifică cu cele mai călduroase sentimente de admiraţiune talentul viguros al **Jvonei Dubel**, publicul nostru se poate grăbi ca să se satisfacă rara plăcere sufletească de a asista la concertul acestei prima donne.

E de datoria noastră să atragem atenţia publicului că de astă dată va avea fericitul prilej de a asculta pe o artistă desevîrşită căreia divinitatea i-a acordat în afară de talent, şi graţii şi farmec şi darul de a cînta aşa cum cîntă doară cea mai vieae privighitoare!

Şi nu exagerăm intru nimic, cînd numim pe **Jvonne Dubel** o privighitoare! La aceasta se va convinge şi publicul care va asculta în sara de 7 Martie la Teatrul Naţional un program din cele mai alese în care celebra cîntăreaţă a avut cele mai mari successe în marile capitale europene.

DIVERSE

— Sfatul satului Cocorezeni, pendinte de comuna Dumeşti, judeţul Iaşi, a fost disolvat, numindu-se pe Al. Onofrei ca delegat special.

— D. Mina Manoliu, a fost numit ofiţer de sergenţi clasa I-a, în poliţia locală, în locul domnului Daulja, demisionat.

— Epitropia Sf. Spiridon a hotărît să instaleze la spitalul din Tg.-Ocna, un motor pentru iluminarea cu electricitate şi pomparea apei trebuitoare spitalului.

Ultime informaţii

❑ **O adresă confidenţială către una din marile instituţiuni publice spune că tabloul de avănsări ce a fost făcut la acea instituţie a fost redus la jumătate, ministerul de finanţe trebuind să facă mari economii în vederea evenimentelor din Balcani.**

❑ *Instruirea afacerei universitare—de către judecătorul de instrucţie Vesp. Erbiceanu—va începe în ziua de 9 Martie.*

La Universitate ancheta va continua şi se va termina Mercuri.

❑ *Generalul Hârjău este desemnat a lua portofoliul rezboiului.*

In tot cazul generalul Averescu va demisiona zilele acestea.

❑ *Despre Domniţa Elena aflăm următoarele prin amabilitatea unei rude a ilustrei bolnave:*

Domniţa nu s'a pus în pat de cît în a cincea zi după declararea pneumoniei. Dr. Flor doarme într'o odaie alăturată, fără ca Domniţa, care doreşte ca nimeni să nu se obosească pentru dînsa, să ştie ceva despre aceasta.

Doctorul un mare favorit al Domniţei, trebue să iee masa în chiar odaia de culcare a ilustrei bolnave.

Ea însă şi se nutreşte foarte reu şi anturajul crede că Domniţa ar voi să moară.

Mobilele din casă n'au fost dăruite unui prietin din Piatra-N. ci Domniţa a dispus ca fie-care obiect să fie dăruit altui prietin.

Cînd insomnia necăjeşte prea mult pe bolnavă, doctorul i serveşte morfină în cafea cu lapte.

❑ ***După o dispoziţie testamentară a Domniţei Elena, se va înfiinţa un spital de copii, care va purta numele ei, şi va fi clădit la Ruginoasa.***

❑ *Se ştie că există un vechiu proces în Rusia pentru moştenirea unei averi de douăsprezece milioane ruble, rămase pe urma lui Vartic.*

Afacerea e la Senatul (Curtea de casaţie) din Petersburg, care se va pronunţa zilele acestea.

Ziare ruseşti bine informate susţin că moştenitor va fi recunoscut fiul natural al unui frate al lui Vartic. Curtea a judecat după spiritul codului Donici, care recunoştea pe fiii naturali ca moştenitori direcţi.

❑ Comitetul Ligei Culturale, secţiunea Zimnicea, hotărînd să înfiinţeze în localitate un cerc de lectură cu bibliotecă proprie, adresează un apel călduros tuturor d-lor autori, s'au ori cărui bun romîn, cu rugămintea de a contribui prin donaţiuni de diverse opere la mărirea bibliotecii.

Comitetul Ligii mulţumeşte cu recunoştinţă generoşilor donatori, cari vor contribui la răspîndirea culturii romîneşti precum şi la înzestrarea oraşului nostru cu o bibliotecă, atît de trebuincioasă în localitate.

❑ In conformitate cu I. D. No. 2861 din 1907, toţi tinerii dispensaţi în conform cu art. 18 al. a b c şi d din legea de recrutare, şi care fac parte din clasa anului 1909 se vor prezenta înaintea consiliului de revizie în toţi anii cu începere din anul curent pînă la data trecerei acestei clase de recrutare, în rezervă.

La consiliul de revizie vor dovedi prin o viză a primăriei comunei în care domciliază pusă pe certificatul de dispensă, că motivele de dispensă nu au încetat de a exista.

Aceste dispoziţiuni se vor repeta cu toate contingente în fie-care an.

❑ Căpitanul de intendenţă Guriţă a fost reformat cu patru voturi pentru şi unul contra.

D. Guriţă era acuzat că n'a raportat generalului Pavlo asupra neregularităţilor de la manutanţa din Roman.

Reformatul a refuzat să subscrie procesul-verbal al consiliului.

❑ Doamna Anna D. Rosseti, cumnata Domniţei Elena, s'a întors din Piatra-N.

D. general Lambrino, nepotul Domniţei, a plecat alaltăeri la Piatra.

❑ **Crima din Zahorna.**—O crimă s'a săvîrşit eri în satul Zahorna, comuna Tăuteşti. Locuitorul Gheorghe Pascu a fost omorît de un cumnat al său, în ograda caselor sale.

Numitul locuitor se întorcea eri după amiazi calare de la tîrg, unde făcuse mai multe cumpărături. Cumnatul seu, Constantin A. Codrescu, care'i nutrea o ură neîmpacată, s'a ascuns în ograda caselor lui Pascu, aşteptînd sosirea acestuia.

Cînd Pascu întră în ogradă, fu întîmpinat de cumnatul seu Codrescu, care descărcă 5 glonte de revolver în cel dintîi. Pascu căzu jos în nesimţire, iar criminalul dispăru.

Vecinii adunîndu-se la faţa locului, găsiră mort pe Pascu.

Astă-zi criminalul Codrescu a fost arestat şi va fi adus la Iaşi, spre a fi înaintat parchetului.

❑ D. Lascar Antoniu va pleca mîine la Viena, pentru o consultaţie medicală.

Facem sincere urări pentru complecta însănătoşare a distinsului nostru prietin.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, care se află în Bucureşti, nu se va reîntoarce în localitate, de cît după votarea legei Sfîntului Sinod.

❑ Suntem informaţi că pe ziua de 1 Aprilie a. c, se va face o mişcare printre superiorii şi stareţii mănăstirilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

❑ In ziua de 22 Martie a. c. se va face la Burdujeni alegerea noului consiliu comunal.

❑ Studenţimea—care anume nu ştim—a hotărît să lumineze opinia publică în chestia preotului Morăraşu şi a companiei „Opinei".

Se va publica un respuns, care urmează a fi citit mîine la întrunirea studenţească.

❑ Părintele Morarașu a fost oprit telegrafic de slujbă de I, P. S. S. Mitropolitul Moldovei

❑ La facultatea de medicină din Iaşi se va face astă-zi ora 2 anchetă privitoare la ultimul scandal studenţesc.

❑ Senatul universitar şi cu consiliul facultăţei de ştiinţi au fost convocate pentru ziua de 3 Martie, ora 5 jumătate spre a asculta raportul comisiei ce-a fost delegată să se pronunţe asupra titlurilor candidaţilor la catedra de arheologie din Bucureşti.

Raporiul conchide la recomandarea d-lui G. Tocilescu. Ceilalţi candidaţi sunt domnii Murnu şi Ţigara-Samurcaş.

❑ **Mercuri 4 Martie va avea loc la cercul didactic o nouă şedinţă, cînd se va continua discuţiunea punctului al II-lea din chestionar: „Recrutarea personalului administrativ şcolar şi poziţia lor faţă cu corpul didactic".**

La prima întrunire au luat parte peste 40 de profesori; credem că de astă dată vor lua parte la discuţiune şi mai mulţi membri.

❑ **Inundaţiile**—Se comunică prefecturei că în satul Trifeşti au fost inundate de apă casele locuitorilor Neculai şi Petru Hălăgescu; 20 fălci de grîu ale d-lui doctor Stoici, de pe mosia Trifeşti, au fost inundate de apa ce s'a scurs de pe dealuri.

Satele: Andrieşeni, Spineni şi Şoldana sunt ameninţate.

Podul de lemn de pe Jijia e de asemeni ameninţat să fie luat de apă, care a ajuns până la tabliere.

Şoseaua Iaşi—Bivolari este aproape în întregime acoperită de apă.

Autorităţile comunale din Sculeni şi Golăeşti au luat măsuri eventuale.

❑ Botoşanii au ajuns oraşul căsătoriilor mixte. La cele două încheiate până acum, se anunţă astă-zi curînda căsătorie a d-rei Rachel Kaufmann, fiica unui arendaş, cu d. locot Edgar Ropală, din batalionul 8 vînători.

❑ Meseriaşii din localitate au hotărît să ţină Duminică 8 Martie, în sala Pastia, o întrunire de protestare contra faptului că ministerul de răsboiu vrea să înfiinţeze ateliere şi a nu li se mai da lor furniturile pentru armată.

❑ **Ministerul de răsboiu a făcut cunoscut prefecturei de judeţ, că anul acesta recrutările se vor începe la 1 Aprilie, şi se vor face pe circumscripţii de recrutare, iar nu pe judeţe.**

❑ **Poetul Macedonski a cerut să-i se pună la dispoziţie aula Universităţei ca să ţie trei prelegeri, cu plată la intrare.**

Senatul a refuzat cererea.

❑ Comisia de judecată a învăţătorilor a judecat ieri pe învăţătoral Dim. Ionescu, din comuna Ciorteşti—Vaslui, învinuit că ar fi călcat dispoziţia ministerială şi că ţinea în arendă o porţune de pămînt în întindere mai mare de 70 het.

Comisia a amendat pe Ionescu cu luarea salariului pe zece zile.

❑ Doi profesori ai Universităţei din Darhan (Anglia) au sosit în Iaşi şi astăzi au vizitat Universitatea.

Pacat că n'au vizitat-o Dumineca trecută!

❑ **Curtea cu juri.**—Astăzi s'a deschis, în sala consiliului comunal de la primărie, seziunea de Martie a Curţei cu juri.

Curtea era prezidată de d. Sturza, consilier al Curţei de Apel, avînd de asesori pe d-nii: Iulian Teodorescu şi Iamandi.

Fotoliul ministerului public a fost ocupat de d. G. Scarlet.

Pentru astăzi erau sorocite să judece procesele de calomnie prin presă, intentate de d. Patraşcanu, intendentul spitalului sf. Spiridor, d-lui I. Stratin.

Lipsind nişte martori ai apărărei, curtea a amînat procesul pentru ziua de 11 Martie.

— Mîine Marţi, Curtea va judeca procesul lui I. Malanciuc pentru omor.

❑ **Judiciare**—Tribunalul a declarat în stare de faliment, din ofisiu, pe comerciantul de papeterii Halpern strada Goliei.

Halpern a făcut opoziţie.

— Apelurile în afacerea Tomiţă au fost respinse.

— Acum cîtva timp s'a comis un furt la percepţia primăriei din Ungheni.

Judecătoria ocolului rural din Iaşi a condemnat pentru acest furt: pe Gh. Ene la 4 ani, pe C. Grădinariu la un an achitînd pe Marghioala Chelariu.

Primul procuror a făcut apel contra achitărei femeei şi partea civilă, reprezentată prin Vasile Movilă, a făcut apel contra celorlalţi.

Afacerea se judecă astăzi la secţia II-a a tribunalului.

— Astăzi la secţia II-a a tribunalului s'a luat în continuare judecarea procesului preotului Constantin Stamate, fost proteoreu.

Pledează d. Neculaide. Rezultatul se va cunoaşte abia la 6.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 2 Martie.

Inagurarea clubului conservator democrat din Vaslui

Vaslui.—Eri s'a inaugurat aci, clubul conservator democrat. La orele 5 p. m. foarte multă lume a venit la gară ca să întîmpene pe d. Alex. A. Bădăreu şi pe alţi prieteni care veneau din Iaşi.

De la gară cu toţii au pornit la d. Dim. Donici, senator şi şeful partidului local.

La ora 7 a avut loc întrunirea la club, iar pe urmă a urmat un banchet în saloanele hotelului Europa.

Cel întâi tuast l'a rîdicat d. Pavel Gorgos în sanatatea părechei Regale.

D. A. A. Bădăreu a vorbit pentru d. Donici; d. Octav Buzdugan a ţinut un frumos discurs, care va fi publicat în ziar; d. François Bottez pentru d. Bădăreu; d. N. Pogonat pentru d. Gorgos; d. Em. Buznea pentru Vaslueni şi I. Buşilă; d. A. Răşcanu pentru răzeşi şi Al. Bădăreu; d, Ciureanu a ţinut un discurs. S'au rădicat şi alte tuasturi; s'au primit numeroase telegrame şi în urmă s'a expediat următoarea telegramă d-lui Take Ionescu:

„In zilele de serbătoare ca şi în zilele de muncă, gîndul nostru ne îndreaptă către iubitul nostru şef, speranţa întregului neam, şi de aceia noi, adunaţi la banchetul de serbătorirea inaugurărei clubului conservator-democrat din Vaslui, îţi urăm viaţă îndelungată, cu sanatate şi spor în toate".

Prin poştă, o dare de samă complectă.

Boala Domniţei

P. Neamţ.—Ultimul buletin sună astfel:

Domniţa a avut noapte liniştită. Debilitatea persistă însă. C.

O declaraţie a d-lui Averescu

Bucureşti.—Un prieten intim al d-lui general Averescu, ministru de răsboiu, a firmă că acesta i-a declarat:

— „Consider ca o datorie pentru mine, ca să rămîn în guvern şi să nu mă retrag de cît odată cu guvernul. Am vrut să plec acum două luni, cînd cu schimbarea preşedinţiei consiliului de miniştri, şi din ce motive, nu ştiu, d. Ionel Brătianu, nu m'a lasat. Astă-zi nu vreau eu să plec, ci voiu rămînea pentru a lucra, ca şi până acum, pentru înălţarea demnităţei armatei noastre. Cei care mă hulesc, vor vedea mai tîrziu că au greşit."

Legea d-lui Stelian

Bucureşti.—La Senat urma să se discute astă-zi proectul privitor la modificarea legei judeţiene. S'a intervetit însă ordinea de zi şi s'a amînat discuţiuuea acestui proect, pînă se va vota întâi legea de reorganizarea judecătorească.

S'a constatat un mare spirit de obstrucţionism contra acestei legi.

Secţiunile s'au adunat cu foarte multă greutate, şi abia, după ce de la Cameră a fost chemat primul ministru ca să dea ajutor.

Generalul Averescu rămîne

Bucureşti.—Astăzi s'a ţinut un consiliu de miniştri, cu care ocazie d. general Averescu a declarst că se retrage.

Intreg consiliul a insistat pe lîngă d. Averescu ca să nu se retragă şi l'a convins că a greşit cînd a văzut în interpeiarea d lui Marghiloman un amestec al guvernului, sau că guvernul ar fi aprobat pe d. Marghiloman.

D. Averescu a consimţit să rămîe.

Presa junimistă şi d. Averescu

Bucureşti. — Se afirmă că d. N. Filipescu, întîlnindu-se cu d. Ionel Brătianu la creditul rural, ar fi cerut primului ministru sfatul acestuia asupra atitudinei ce trebue s'o urmeze presa junimistă, faţă de d. general Averescu, ministru de răsboiu.

D. Ionel Brătianu a sfătuit pe d. Filipescu să lase lucrurile încurcate, casi va scapa cît de curînd de încurcătură.

Răspunsul Serbiei

Belgrad.—Din izvor sigur se află, că răspunsul Serbiei va fi comunicat mîine cabinetului din Viena.

Manifestaţie

Lisabona.—La Murca, provincia Trales Montes, fiind astă-zi zi de sărbătoare, o mulţime a năvălit în birourile percepţiei jefuind valorile şi punînd foc imobilului.

CAMERA

Bucureşti.—D. Petreanu cere să-i se pună la dispoziţie circulările ministeriale privitoare la întrarea muncitorilor agricoli străini în ţară.

Se ia în discuţie proectul pentru formarea unei comisiuni istorice.

D. Iorga combate proectul şi spune că în comisiune vor fi numiţi favoriţi politici de ai d-lui Haret, în scopul de a li se da diurne.

Discuţia continuă.

SENATUL

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi 25 sub preşedinţia d lui Neron Lupaşcu. Au fost prezenţi 73 domni senatori.

D. Enacovici întreabă pe primul ministru şi ministru de interne unde au ajuns şi ce rezultate au dat tratativele pentru încheirea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria.

D. Caton Lecca cere să i se fixeze pentru mîine discuţiunea proectului consiliilor judeţiene.

D. Toma Stelian care să se înceapă discuţia proectului pentru modificarea unui articol din legea creditului viticol.

Se admite şi se votează.

La orele 2 şi 50 şedinţa se ridică şi senatorii trec în secţiuni.

In chestia conflictului austro-sîrb

Paris.—Fostul ministru de externe d. Hanotaux, scrie în „Le Journal" un articol în contra convocărei conferinţei, care zice el, n'ar putea de cît să producă complicaţii. Această conferenţă este de prisos după înţelegerea austro-turcă şi iminenta înţălegere turco-bulgară. Mai mult chiar, recunoaşterea Regelui Ferdinand este un act îndeplinit, în urma călătoriei sale la Petersburg şi mai cu seamă, find-că acum Serbia a renunţat părţile cele mai periculoase programului ei.

Interzicerea transitului materialui de răsboiu al Serbiei

Constantinopol.—Se asigură că ministrul de externe ad interim, a declarat că Poarta a înterzis transitul armelor şi al explosivelor pentru Serbia, pe baza tratatului de comerţ turco-sîrb. După cercurile Porţei, legaţia turcească din Belgrad a fost însărcinată să constate dacă dinamita pentru care s'a acordat transit era într'adevăr destinată minelor.

Acţiunea macedonenilor

Sofia.—Adunarea frăţească macedo-andrianopolitană, care hotărîse să precizeze punctul seu de vedere. faţă de situaţia Bulgarilor, care locuesc în Turcia, a trebuit să contramandeze întrunirile, în urma indiferenţei cercurilor macedonene.

Nenorocire

Charleroi—(Belgia). In puţurile Fisteaux, din minele de cărbuni de la Marcinelle, de lîngă Couillet, 5 lucrători au fost omoriţi, în urma unei prăbuşiri pricinuită de apă.

Grevă

Paris.—Astă seară în momentul plecărei trenului expres Paris—Bordeaux opt impiegaţi ambulanţi, au părăsit serviciul lor.

Ei au fost imediat suspendaţi şi vor fi probabil revocaţi. Liniştea domneşte la biurourile centrale ale telegrafelor, dar se asigură că de la 6 pînă la 9, cea mai mare parte dintre impiegaţi n'au lucrat.

*

Paris.—1000 de impiegaţi din birourile poştale ale Parisului s'au declarat solidari cu impiegaţii ambulanţi şi cu telegrafiştii, cerînd greva. Impiegaţii ambulanţi au hotărît să continue agitaţia pînă cînd vor fi reîntegraţi impiegaţii pedepsiţi şi cînd vor fi eliberaţi cei arestaţi.

Afacerea Steinheil

Paris,—Peste cîteva zile ancheta asupra afacerei Steinheil va fi închisă.

Judele Instructor a inculpat pe d-na Steinheil de omorîrea bărbatului ei şi pentru strangularea mamei sale.

Conflictul din America centrală

New-York.—Societatea presei din New-York telegrafiază că ministrul de externe al republicei Mexico a declarat că va face tot posibilul spre a menţine ordinea între republicele din America Centrală.

Procesul Nanu

Bucureşti. — In procesul dintre casa şcoalelor cu Alice Nanu şi Florica Muzicescu, Inalta Curte s'a pronunţat astăzi făcînd divergintă.

Procesul va fi din nou judecat de secţia complectă.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 27 Martie 1909 ora 10 a. m., se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru construirea unui local de pompieri în strada Ntcolina.—Valoarea lucrărilor după deviz lei 29337 bani 57.—Clădirea va trebui să fie complect terminată pînă la 15 Septembrie a. c.—

Garanţia provizorie 1200 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.—

Dispoziţiunele Art. 72—83 din legea Comptabilităţei publice sînt aplicabile acestei licitaţiuni.—

Condiţiunile de licitaţie, caetul de sarcini, devizul şi planurile se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.—

No. 03333 din 25 Februarie 1909.

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

De vînzare lînă ţigaie albă şi rosie precum şi stogomanşă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hanganu, Soş. Răcăviţă 5.

De închiriat De la 23 Aprilie 1909 un apartament cu 3 camere, antret şi bucătărie, toate cu instalaţiune de lumină electrică, mai avînd la dispoziţie un beci, magazii de lemne şi curte spaţioasă. A se adresa la propietarul. **Elie I. Cocia.**

Iassy str. Bucşinescu No. 15

Atelier pentru Confecţiuni

DE LENGERIE

sub direcţiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc între oarele 8—12 a. m.

— Strada Păcurari No. 49 —

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

—— TELEFON ——

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc si inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidèniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 669 — Mercuri 4 Martie 1909

Umilirea d-lui Brătianu

Tînărul prim-ministru a suferit o bine meritată umilire din partea M. Sale Regelui.

Șeful Statului a găsit cu cale că d. General Averescu, trebue să rămînă în fruntea departamentului războiului—și a rămas. Așa că, întregul complot urzit de d. Ionel Brătianu, în complicitate cu sub-șeful junimiștilor, a rămas absolut fără nici un efect, iar întreaga discuție din Cameră, provocată de interpelarea d-lui Al. Marghiloman, a fost o adevărată furtună într'un pahar cu apă.

Nu voim, nici nu gîndim, să luăm apărarea generalului Averescu. Ministrul războiului, s'a aparat singur înaintea Parlamentului de toate învinuirile pe care fruntașul junimist le-a adus administrației departamentului seu, și puțin ne interesează pe noi dacă apărarea sa, a convins sau nu majoritățile parlamentare. Știm însă un lucru, că atît interpelarea d-lui Marghiloman, cît și respunsul d-lui Ionel Brătianu, au fost plănuite de mai înainte, că și unul și altul erau perfect înțeleși, de ce aveau să spună și unde aveau să ajungă; și că asociația liberalo-junimistă era în perfect acord de a izgoni din minister pe acest general.

Un lucru însă îi mai trebuia acestei tovărășii politice, pentru a reuși în combinațiile ei oculte: să obțină și consimțimîntul Regelui.

Dar Suveranul a fost protivnic acestei idei, și păstrîndu-și deplina încredere în acest sfetnic al seu, a împiedicat pe d. Brătianu de a'l trimete la preumblare printr'un asemenea rușinos procedeu.

Și iată'l rămas caraghios pe d. Ionel Brătianu, care cu o zi înainte era sigur că a scăpat de generalul Averescu.

Telegramele din București, ne vestesc că primul ministru într'un consiliu, ce a avut loc ieri la ministerul de interne s'ar fi lepădat ca și sfîntul Petre, de d. Marghiloman, contestînd ori-ce amestec sau complicitate cu fruntașul junimist, și că ar fi consiliat pe Ministrul de rezboiu, să rămînă în guvern.

Dar tot telegramele de eri ne-au adus știrea că Ministrul de rezboiu, după interpelarea de Sîmbătă din Cameră, înțelegînd complotul urzit în potriva sa, s'ar fi dus la Palat, pentru a-i expune Regelui delicata situație ce i-a creiat'o în guvern, primul-ministru, și să presinte direct Suveranului demisiunea sa din minister.

Ce a eșit din întrevederea generalului Averescu cu M. Sa Regele,—s'a văzut îndată. Generalul rămîne ministru de rezboiu, d. Marghiloman rămîne cu interpelarea sa, iar d. Brătianu, pe lîngă respunsul dat, se mai alese și cu o umilire pe d'asupra.

Umilirea, spuneam, că e bine meritată—și vom arăta de ce o socotim ast-fel.

Se știe că, încă de pe timpul fostului guvern conservator—după decesul mult regretatului general Lahovary, se vorbea de trecerea d-lui general Manu, la Ministerul de externe, și luarea portofoliului rezboiului de către un ofițer superior, recrutat din corpul activ al armatei.

De pe atunci chiar, se pomenea între alte nume și pe acel al generalului Averescu — iar la formarea guvernului liberal, mai ales în timpul gravelor revolte, departamentul rezboiului a fost încredințat acestui general.

S'a dat atunci ca explicațiune, nu numai necesitatea potolirei rescoalelor printr'o superioară tactică militară, dar și nevoia unei serioase organizări a armatei. S'a spus încă, și toată lumea politică a crezut'o, că de azi înainte portofoliul războiului va fi sustras de la ori-ce influență politică, și că pe viitor, Ministrul de rezboi nu va mai fi un simplu ministru, care să iasă din guvern, odată cu cabinetul întreg, ci va rămînea în capul acestui departament, ca un feld-Mareșal, pentru a putea continua și termina marea operă de reformare a armatei.

Se atribuia Suveranului această dorință sau intenție, și toate partidele politice păreau înclinate a-o admite, ca fiind foarte utilă pentru instituțiune a Statului.

Dar, iată, că d. Ionel Brătianu, luînd conducerea guvernului, ca și pe acea a partidului, a crezut că voința sa e mai puternică de cît a Regelui —și ne-avînd curajul de a și-o manifesta pe față, a recurs la concursul opoziției umilite, și a dat cunoscuta lovitură, care s'a întors așa de teribil în potriva sa.

Pentru ca un șef de guvern și de partid să poată reuși a-și impune voința sa, în situații de natura acelora cu care s'a prezentat cazul generalului Averescu, se cere să aibă o mare autoritate morală și politică în Stat.

Din fericire pentru țara noastră, d. Ionel Brătianu e departe de a avea o asemenea autoritate.

Convenția cu Austria

Că Austria, în convenția ei cu Serbia, a dat mai mare importanță micului regat de cît „prietenei" România — lucrul se explică. „Relațiunile noastre călduroase cu Austria" ne le-am plătit foarte scump, pe cînd Serbia, mai practică a fost și în profit.

Austria ne tratează și acum cu foarte elogioase articole ce apar în ziarele vieneze, dar, deprinsă să ne umilească economicește, nu vrea să ne facă nici un avantaj.

La Viena se trăiește cu speranța că, pînă în cele din urmă, Romînia va ceda, pentru ca, umilită din nou, să redevie „scumpa noastră prietenă și aliată".

Guvernul nu va ceda, însă. Este la mijloc viitorul economic al țărei, demnitatea ei - și, în asemenea împrejurări, chiar în țara romînească, toți vor da mîna spre a salva interesele țărei.

Ziarul francez al guvernului are o notă foarte categorică în această privință. Ziarul declară că așa cum merg lucrurile, nu este riscat de-a prevedea că denunțarea convenției este o chestie de zile.

Acesta va fi, zice *Independența*, **un act impus de cele mai elementare împrejurări economice la cari va trebui să ne decidem cu toată prietenia ce ne leagă de monarhia vecină și pe care împrejurarea aceasta nu o va altera.**

Destul de categoric, ca delegații Austriei să înțeleagă că vremurile dulcei păcăleli au trecut și că, de astă dată, țara noastră nu vrea să mai lasă umilită.

Legea scelerată

D. Stelian vrea să-și treacă legea de reorganizare judecătorească. Nici faptul că întreaga magistratură a criticat proiectul; nici rușinea că abia vre-o trei copilandri, în Cameră, au pledat pentru d. Stelian; nici faptul că, asupra unui punct principal din proiect, însuși raportorul a fost contra d-lui Stelian—nici una din aceste importante indicii și argumente—nu l'au putut determina pe ministrul justiției să vadă că legea pe care răutatea și invidia au fabricat-o—este o lege scelerată.

D. Stelian, după ce-a trecut prin mii de sudori a transportat legea la Senat.

Inaintea ei a venit proiectul colegiului unic, piatra de încercare a sufragiului universal, deci o importantă inovație socialistă. Mai importantă —pentru actualul guvern—decît o reformă judecătorească—dar d. Stelian a reușit să puie la o parte proiectul colegiului unic și să dee protia legei sale, pe care este foarte grăbit s'o treacă.

Senatorii, însă, au primit'o cu mare indiferență și ca să se ajungă la o complectare a secțiilor, d. Stelian a trebuit să apeleze la ajutorul primului ministru.—Acesta a venit și a rugat pe senatori să intre prin secții.

Legea a debutat, deci, foarte reu și la Senat, unde d. Stelian va trece iarăși prin mii de sudori și cine știe dacă norocul îl va ajuta ca să nu se întoarcă la Cameră.

Toate întîmplările acestea dovedesc cît de scelerată este îndrăzneala d lui Stelian de a pata neatîrnarea justiției, de a deschide un întreg debușeu de funcții, grație cărora magistratura să capete un colorit liberal-național. Dacă n'ar fi așa, alții, mai puțini nechemați decît de-al de Mustea, ar fi apărat opera ministrului justiției și raportorul legei n'ar fi susținut el însuși cunoscutul amendament, nici senatorii n'ar fi fugit de la discuție.

Dar legea ie rea. Votată în contra voinței magistraturei, în contra prestigiului ei, ea va fi pusă în aplicare și va arăta foarte curînd toate ale ei rele roade.

Va fi în interesul unei bune justiții, în interesul reîngrădirei inamovibilității, ca guvernul care va lua locul ăstui ticălos de astăzi, să reașeze lucrurile, prin abrogarea legei Stelian.

Așa va fi.

CATE VA NOTE

Cum știe d. Emil Costinescu să'și facă afacerile.

Citim în *Monitorul Licitațiunilor*:

S'a aprobat asupra d-lui Emil Costinescu, Sinaia, furnizarea următoarelor materiale mărunte de cale *pentru șinele tip 30*, necesare liniei în construcțiune *„Slobozia-Fetești"* și anume:

200,000 bucăți tirfoane de oțel în greutate totală de 105 tone × lei 390 tona	lei 40,950 —
55,000 buloane de eclise în greutate totală de 20 tone 90 × lei 425	„ 8,882 50
15,000 crampoane simple de oțel în greutate totală de 4 tone 05 × lei 410.	„ 1,660 50
s'au în total furnituri de lei	„ 51,493 —

De predat întreaga furnitură pînă la 2/15 Mai 1909, franco de vagon gara *Sinaia*.

*

In chestia fînului pentru bieții cai ai corpului IV de armată, d. general Averescu, care habar n'a avut de nimic, a căzut victimă.

D. general Averescu a ieșit, deci, om de paie în chestia fînului.

*

Din vechi, la licitație, se striga: „areci de două ori — cine dă maĭ mult?" Acum se strigă: „areci de două ori, cine ia mai mult?"

*

— Fîn sau paie!

— *Sand.* (Sand, pe nemțește, ie năsip).

Chestii actuale

Administrația și politica

Toți strigă să administrația să fie scoasă din politică, că adică și ea să devină o carieră, să nu se intre în administrație prin politică, să nu se menține prin politică, și să nu fie scoși prin politică.

Toată rîvna ce se pune de unii e zădarnică, căci îs mai tari obiceiurile de cît legile, și cum peștele de la cap se strică așa și aici, răul stă de la cîrmă.

Guvernul lui Ionel a exagerat nota. Administrația liberală l'a uns șef; administrația face pe față politică și nu e scoasă de la ori ce manifestare politică.

Banchetul lui Crîsnaru la Vîlcea și a lui dr. N. Lupu la Huși stau pildă vie de mentalitatea regimului liberal

Cum să pretindă respect și supunere la lege, o administrație așa de pătimașă ca cea liberală de azi? Cum să aibă drept la atenția legală a lumei cînd ei sosot legea ca o pavăză pentru a opera ca în codrii Vlăsiei.

Dar dacă ministerul de interne colcăe de acest politicianism îmbîcsit, îl privește, căci el e cel mai arierat minister.

Ne interesează soarta ce se creiază învățămîntului public, a cărui progres merge *descrescînd* din cauză că personalul administrativ e recrutat *tocmai* în școli pe considerente politice. Experiența, priceperea, vechimea, examenele, lucrările nu valorează nimic; și cel întăi chemat e un Ștefan Ioan—e cocoțat la situații, care înghiață în cel mai entusiast profesor dorul de înălțare.

Pe cînd școala, ca organism social s'a scos în largă măsură din resortul politicei de zi, a rămas însă personalul administrativ, care se recrutează pe norme absolut în contrazicere cu cerințele școalei. Profesorul care e tare pe catedra lui căci a căpătat'o bazat prin muncă, destoinicie și control, nu primește ca inspecția lui să i-o facă un altul inferior dotat sufletește, de la care păreri mai bune nu capătă, îndrumare spre mai bine nu poate prinde, îndemn la muncă pici atît; și cu toate acestea trebue să i se facă cercetări, de multe ori cu vădite intenții de șicanare.

Iar pe baza actuală, înmulțirea din cale afară a corpului de revizori și inspectori, departe de a aduce spor școalei și chivernisi pe mai mulți *de ai noștri*, avînd mai multe organe de control și de persecuție.

Dar răul acesta fiind mai vizibil în școală, căci ea avînd la bază stabilitatea și recrutarea prin capacitate cere în mod imperios ca și controlul să fie ales tot pe baze de capacitate, stabil și să fie o gradare de suire în salariu, răsplată a munciii și a destoinieiei.

Cît de departe e Spiru Haret de aceste cerințe organice de școală el care se pretinde a fi organizat școala, romînească. Cel care a vîrît politicianismul în școală a fost Haret! El a început polemica acerbă prin presă, el a format clicele de adulație! El a exagerat nota răzbunărilor și a persecuțiilor de tot soiul. El a sporit corpul de inspecție școlară, răsplată dată politicei pătimașe, nu meritului.

Corpul lui de inspectori s'a deochiat. Carul învățămîntului s'a oprit cu un deget, căci sporul bugetar al inspectoratului nu satisface școala, ci pe partizani.

Iar efectul politic al acestei saturări e că tot ce e revizor, inspector, se îngloadă în politică pînă în gît.

In contra acestor tendințe bolnave s'a rîdicat șeful nostru, d. Take Ionescu, și în o frumoasă apostrofă a zis următoarele de revizori: „Domnilor, eu cred că revizorul școlar este funcționarul acela care ar trebui să nu facă politică militantă, pentru că tocmai el are în mînele sale disciplina, el cercetează pe învățători și pe institutori pentru actele lor, ca să-i arăte mînistrului pentru aplicarea disciplinei".

A venit vremea ca corpul didactic să ceară ca pentru viitor cariera administrativă școlară, să fie scoasă din cercul activității didactice și ca pentru profesorul ajuns inspector, să fie o gradare în salariu și vază, dar să rămînă inspectori, revizori, fără a mai fi profesor, institutor. Permanentizarea corpului de control îi cîștigă în vază și școala va bine merita de la cel ce va aduce această mare reformă.

Hotărît că d. Haret nu va fi capabil s'o facă. De ce? Cel de al treilea al său minister stă dovadă.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

ȚAR ȘI POPOR

Intreaga peninsulă balcanică—din care de mulți ani ne mîndrim că nu mai facem parte—se află într'o fierbere politică și diplomatică: frămîntări cari denotă așteptarea unor evenimente importante sau cel puțin prevederea de a nu avea surprize, se pot constata pretutindeni. Valurile Dunării prind a se desgheța nu numai pentru libera circulație a vapoarelor de mărfuri, dar poate și pentru alt-feliu de transporturi și pentru a lua parte la evenimente extra-ordinare.

Prevederile sau temerile de războiu cer, înainte de toate, întemeiarea forței; aceasta din urmă se bizuie pe diferite însușiri între care rolul esențial îl joacă—numărul.

De aceea nu e de mirat că vecina noastră Bulgaria, a recurs în prevederea viitorului, bogat încă în necunoscute întîmplări posibile—la mijloace radicale, pentru a-și asigura tăria numerică prin înmulțirea populațiunii.

După ce și-a cîștigat independența, după ce a realizat visul de a să prenumăra între regate sau autocrații, acum recurge la mijloace drastice pentru a ajunge o țară mare. Parlamentul a votat dăunăzi în unanimitate un bir anual asupra... celibatarilor, supunînd acelei plăți pe toți tinerii necăsătoriți, de la vrîsta de 30 ani.

Entuziasmul cu care a fost primit și votat proiectul arată o stare de conștiență și un instinct de unire, foarte lăudabile după cum sunt lăudabile mult alte însușiri ale vecinilor noștri bulgari cari au realizat în adevăr progrese minunate pe toate tărîmurile sociale.

Avea-va noua lege efectul dorit? Silia-va oare taxa anuală de 10 franci la căsătorie pe tinerii bulgari? Vedea-vom, grație ei, pentru un sfert de secol, mii de soldați nuoi și viguroși așteptînd cu nerăbdare să lupte pentru mărirea unei Bulgarii complect independente și civilizate?

In ori-ce caz legea descopere o interesantă stare de spirit la un popor hotărît a asigura cu mari sacrificii viitorul tot mai strălucit al patriei, căci nu e un sacrificiu neglijabil de a te căsători înainte de 30 de ani, renunțînd la atîtea avantagii legate de... libertate. E sfîntă libertatea țării, dar sunt de laudă tinerii care se arată gata să-i jertfească propria lor libertate...

Legea votată în Bulgaria este cel mai bun răspuns al presei engleze care își bate din nou joc de succesele Bulgariei și a creat acum cîte-va zile Principelui Ferdinand epitetul de „Ţarvenu"—ca parodie la „parvenu". Monarcul norocos are un popor energic și care vrea să... parvină. Popoarele ajung totdeauna, cînd vor să ajungă,

Rodion

Reforme de introdus în Codul Justiției militare

Istoricul Justiției militare.—Justiție specială, s'a dat la armate, cînd acestea au devenit permanente Ori permanentisarea armatelor a început a lua ființă din secolul XIV-lea, de atunci chiar, li s'a dat și o justiție specială militară. Justiția aceasta, purta denumirea sau a personalului judecătoresc sau a jurisdicțiunei ce o exercita, astfel, se găsește denumirile acestea: le grand connaitable, le grand Prévost, les prévosts du Marechal, la connaitablie, les conseilles des guerres și curțile marțiale.

Justiția specială la armate, și permanentizarea armatelor, au fost și sunt, considerate de filosofii sociologi, ca instrumentele cele mai puternice a menținerei despotismului în contra libertăților publice, ca consecință, chiar de la începutul creațiunei lor, s'a dus și se duce o luptă crîncenă, în contra, și pentru dărîmarea lor.

Franța revoluționară, abrogase justiția militară, voia chiar să desființeze armata sa permanentă, dar fiind atacată de toate părțile, din afară și din interior, a fost nevoită să creeze armate noi, să le trimită la frontierele atacate și în focarele de contra revoluțiune interioară. Fără o disciplină solidă, armatele acestea tinere, n'ar fi putut realisa resultatele dobîndite cu tet patriotismul de care au fost însuflețite; și spre a o avea au fost nevoite să revie la justiția militară abrogată și s'o aplice cu cea mai mare conștiință.

Directoratul, Consulatul și Imperiul 1 francez, fiind continuŭ în resboi contra coaliziilor repetate a puterilor Europei, a menținut justiția militară neatacată. Regalitatea franceză restaurată, nu numai că și-a menținut justiția militară, dar a și îndrumat'o spre codificare.

In acest scop, de la 1830, mai multe comisiuni speciale mixte, de înalți magistrați și militari specialiști, au lucrat la întocmirea codului de justiție militară până la 1857, cînd a fost în fine sancționat de împăratul Napoleon 3-lea.

La 1857, armata franceză, era organizată din armata permanentă cu reserva ei, sub divisată în regimente de infanterie, de cavalerie, de artilerie, de geniu, batalioane de vînători, marina militară și serviciile auxiliare cu comandamente de brigade și Divizii

Justiția militară în armata noastră.—Armata noastră, a început a se reorganiza de la 1830 sub regulamentul organic, cu denumirea de *Straje* pămîntească și, era compusă atunci, în Muntenia, din 3 regimente mixte, din milițiĭ pentru paza frontierei și din dorobanți călări, pentru serviciul de jandarmerie.

Până la 1852, oastea Munteniei, era supusă la aceleași legi penale ca populația civilă. La această epocă, Domnul Barbu Știrbei, dă numirea de Grănicerĭ miliției, îi organizează în batalioane și inspectorate și introduce condica penală ostășească luată de la Ruși.

Principatul Moldovei, și-a creiat straja sa pămîntească tot la 1830 și era compusă mai întăiu de un regiment și mai tîrziu de două regimente mixte, din cordonași și potecași pentru paza frontierei și din jandarmi etc.

Până la unire, oastea Moldovei, era supusă la legile penale comune. După unire, justiția militară a Munteniei s'a aplicat și în Moldova, ca și organizarea grănicerilor.

Condica penală ostășească a dăinuit în oastea Țării, de la 1852 până la 1873, cînd generalul Florescu atunci Ministru de resboi, a introdus codul de justiție militară francez pe care'l avem și astăzi cu oare care modificări.

Necesitatea jusiției militare la armate. Menținerea justiției militare, pare destul de justificată prin lupta crîncenă dusă de filosofi în baza principiilor de libertate în contra pretinsului dispotism constituțional sau absolut, susținut de armatele permanente.

Discuțiile urmate în marea dramă a procesului Dreyfus, aveau aparența, a fi distrus basele justiției militare. Guvernul d-lui Clemenceau, cînd a venit la putere avea chiar în programul său, modificarea codului de justiție militară, spre a reduce competința consiliilor de resboiu numai

la delictele și crimele în atingere directă cu disciplina.

Generalul Pickart, ministrul de resboi, pregătise chiar un proect de lege în acest scop, cînd revolta podgorenilor din Sudul Franței și defecțiunea regimentului 17 de infanterie francez, a silit guvernul să renunțe la modificarea proiectată.

Interesul public, siguranța statului și disciplina armatei, au apărut la suprafață cu mai multă tărie și, forțați, au trebuit să le menție neatinse.

E constatat că, nici o instituție publică, sau privată, nu poate progresa fără disciplină. Partidele politice chiar, nu pot guverna și, mai de grabă se descompun și se fracționez sub diferite forme.—Armata însă, pe care se bazează existența Patriei, este școala unde toți cetățenii, vin obligator spre a se forma apărători inteligenți ai Patriei și a se deprinde cu regulile disciplinei, un anumit timp determinat de lege, pentru care Țara face sacrificii enorme. Disciplina în armată, nu poate fi solidă de cît prin menținerea justiției militare speciale.

Principiile pe care se bazează această justiție sunt:

1) Pedepsirea ori cărei abateri de la regulile serviciului și a îndatoririlor, a ori cărei contravenții, delict sau crimă, să fie dată imediat.

2) Ca judecata și pedeapsa, să fie dată de judecători militari.

3) Ca judecătorii militari, să fie pregătiți cu interpretarea legilor penale și aplicarea pedepselor.

Pentru pedepsirea imediată a abaterilor de la regulile serviciului și a îndatoririlor militare, codul de justiție militară prin art. 262, pune la dispoziția comandamentului armatei, dreptul de a pronunța pedepse pînă la 60 zile închisoare a cărei aplicațiune, e regulamentată prin serviciul interior al corpurilor de trupă. Pedepsitul are drept la reclamație în contra pedepsirei la comandamentele ierarchice pînă la capul statului.—Legea posiției ofițerilor, are reforma și punerile în retragere anticipate pentru ofițeri ca cea mai mare pedeapsă disciplinară.—E o necesitate inecsorabilă această dispoziție, fără ca, armata, n'ar putea să existe și, în loc de ordine, ar deveni un element de anarhie ca regimentul 17 francez, ori Pretorienii, Romani sau Ianicerii turci etc.

Ori ce delict sau crimă comisă de militari, atinge disciplina, capătă adesea, gravitate superioară ca în codul penal comun, spre a le înfrîna la timp, e necesar ca măsura gravității să fie făcută de judecători militari pregătiți și procedura să fie redusă la strictul necesar.

Organisarea jurisdicțiunilor militare. Condica penală ostășească din 1852, prescria înființarea și funcționarea în fiecare corp de trupă și inspectorat de grăniceri a unei comisii corecționale, compusă din 1 căpitan președinte, 1 paraguic (locotenent) și 1 prapurgic (sub-locotinent) membrii, avînd ca auditor (comisar special) adiutantul regimentului. Aceste comisii, judecau numai vinele (delicte și contravenții) comise de cinurile de jos sau grade inferioare.

In fiecare județ, se înființase și funcționa, o comisie mixtă corecțională, compusă din prefect și președintele tribunalului, avînd procurorul ca auditor. Ea judeca grănicerii și dorobanții călări cu schimbul pentru acelessi fapte.

Pentru judecarea delictelor comise de oficeri și a crimelor comise de toți militarii fără escepții de grad, se înființase și a funcționat o singură comisie criminală în București pînă la unirea principatelor și organisarea armatei pe divizii, cînd s'a creiat la reședința fiecării divizii, cîte o asemenea comisie și era compusă din 1 Polcovnic sau maior cu doi membrii, 1 secretar civil și 1 auditor căpitan din stalul armatei sau al diviziei.

In fine pentru revizuirea hotărîrelor date de comisiile corecționale și criminale atacate în recurs, a fost sfatul de revisie cu reședința în București, compus din 1 Polcovnic președinte cu 4 membrii, 1 secretar și 1 auditor din stabul oștirei.

Codul de justiție militară din 1873, prescria și s'a înființat la fiecare din cele 4 divizii teritoriale cîte 1 consiliu de răsboi, compus din 1 colonel sau lot.-colonel președinte, 1 maior, 2 căpitani, 1 locotenent, 1 sub-locotenent și 1 sub ofiser, membrii.

Pentru judecarea recursurilor, 1 consiliu de revizie permanent în București, compus din 1 general președinte, 2 colonelі și 2 maiori membrii cu 1 comisar domnesc Colonel și un substitut căpitan.

La fiecare consiliu de resboi, s'a creat cîte 1 comisar domnesc și 1 raportor căpitan, cu cîte 1 sau mai mulți substituți Locotenenți și 1 grefier cu ajutoarele necessre.

Consiliile de resboi permanente, ast-fel compuse, judecau gradele imferioare pentru toate delictele și crimele ce ar fi comis.—Pentru judecarea delictelor și crimelor comise de oficeri, compunerea consiliilor de resboi, se modifica după gradul oficerului de judecat, în așa fel, în cît oficerul să fie judecat de oficeri egali în grad și mai mari.

La 1873, armata noastră, se compunea din armată permanentă cu rezerva ei, din armata teritorială cu rezerva ei, din miliții și gleate. Era organizată din 8 regimente de linii, 4 batalioane de vînători, 1 batalion de geniu, 2 regimente de artilerie, 2 regimente de cavalerie, 8 regimente de dorobanți și 8 regimente de calarași.

Inlocuirea condicei penale ostășești prin codul justiției militare, represintă incontestabil, un progres real în justiția militară în 1873, dar cum organisarea armatei noastre, cultura și moravurile, nu se potriveau cu ale Franței, aplicația noului cod, s'a isbit de multe neajunsuri, dînd loc la modificări succesive. Cea 1-iu modificare, a fost compunerea consiliilor de resboi, din causă că după o aplicare de cîți-va ani, s'a constatat că: sub oficerul, sub-locotenentul și locotenentul, sunt prea tineri și insuficient pregătiți spre a fi judecători militari, s'a ajuns la compunerea actuală a acestor consilii.

Colonel, **V. Dimitriu**

(Va urma)

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

Afacerea preotului Morăraşu

Terminăm azi cu descrierea acestei afaceri.

Textul celor 2 petițiuni cari le-am publicat în ultimele 2 numere, au făcut o extra-ordinară impresie asupra cetitorilor noștri.

Vom publica acum și textul unei scrisori adresată de scandalagiul student Cucu, d-lui inspector general Halița și care dovedește în mod strălucit, atît legătură intimă dintre studenți și acuzatorii oficiali ai preotului, cum și complicitatea gravă dintre inspectorul Halița și derbedeii cari au făcut cunoscutele scandaluri.

Iată textul acestei scrisori:

Domnule Haliță,

Am aflat că birjarul ce a adus scrisoarea la siguranță era cu un cal și avea numărul 150. Scrisoarea s'a trimes alaltă-ieri la orele două.

Ordonați, să fie adus aci spre a fi confruntat cu Cumpătă, care vrea să nege acum. De asemen **cereți** președintelui să **trimeată** după el, de oare ce văd că nu vrea să se presinte după cum promisese.

Cucu.

*

Intrebăm, cine este acest Cucu, care își permite să se adresese ast-fel unui inspector general al școalelor, ce își îndeplinește rolul de acuzator al Ministrului în comisiunea de judecată?

Cine l'a însărcinat pe acest Cucu, să facă cercetări pe la siguranță și **să afle**, cum spune el, cine a dus scrisoarea cu denunțarea de care am vorbit în numărul de eri?

Ce calitate are acest Cucu, să spue d-lui Halița, **să ordoane**, aducerea lui Cumpătă etc. etc.

D. Halița are datoria să, se explice numai de cît!

Amestecul său în cunoscutele scandaluri, cu detracați de talia lui Cucu, care a aruncat pe vremuri cu pietre în consulul austriac din locaiitatea noastră, constitue o adevărată rușine pentru postul ce 'l ocupă în învățămînat.

Dl. Halița trebue să se retragă imediat din locul ce'l ocupă și de care s'a făcut nedemn.

Dl. Halița e dovedit ca organizatorul scandalurilor de la Universitate și trebue să răspundă de fapta sa.

*

Este ușor de înțeles, din toate cele descrise pînă aci, cum scandalagiii pe cari i-am pomenit în articolele trecute, s'au dedat la neorînduelele de Duminică seara, și pe cari le-au repetat în tot cursul zilei de luni.

Astfel Duminică seara s'au adunat în grup în sala Universității—și au șuerat pe apărătorul preotului.

De asemenea, au așteptat pînă la ora 9, pe preot, pentru a'l bate, și care de frică a stat ascuns într'o odae de Universitate.

S'a chemat telefonic dl. Rector Bogdan, pentru a veni să salveze pe preot. Rectorul a sosit la ora 9, a luat pe preot și l'a condus pînă în dreptul cofetăriei Tufli, pe cînd scandalagii se țineau după rector și după preot.

Indată ce au ajuns la Tuffli, Rectorul a recomandat preotului, să iee o trăsură. Preotul în adevăr s'a urcat într'o trăsură, —pe cînd scandalagii s'au luat după el în goană urmărindu'l prin rîpa galbenă, pînă la locuință.

Este de mirat, cum dl. Rector, n'a avut atîta autoritate, asupra acestor studenți, pentru a-i face să se retragă, în momentul ce Preotul se găsea sub protecțiunea sa.

După plecarea preotului, dl. Halița, văzînd pe Rector, s'a adresat, de oare-ce se găseau și alte persoane străine, ca să iee măsuri pentru curmarea scandalului, făcînd pe indignatul și arătînd că deja a comunicat prefectului de Poliție cele petrecute.

Cît de sincer era dl. Halița se vede, căci a doua zi primea scrisori de la Cucu, de modul cum să procedeze în proces pentru condamnarea preotului. O asemenea falșitate de suflet și josnicie de caracter, cu greu se poate vedea.

Rectorul a spus atunci:

— Ce e posibil voiu face, dar să facă și apărarea ce știe, căci eu singur nu pot să fac totul.

*

A doua zi după amiază pe cînd preotul venea spre Universitate, pentru a se presenta la proces, scandalagiii Băncilă și Chirica, însoțiți de alți doi tovarăși se aflau ascunși sub scările rîpei galbene și așteptau pe preot să treacă, pentru a'l maltrata.

Indată ce zăresc pe preot care venea pe jos, Băncilă și Chirica se reped asupra lui; popa, văzindu-i, o ia la goană înapoi spre gară, dar Băncilă și Chirica se țineau după el pentru a'l prinde.

Era un spectacol sălbatec și ridicol să vezi un profesor de desemn de la o școală secundară, și un asistent de laboratoriu de la Universitate, fugind după un preot în mijlocul orașului, sub ochii unei mulțimi de spectatori.

Această revoltătoare scenă a fost văzută și urmărită în întregime de d. Peretz profesor universitar, care o povestea cu indignare la toată lumea.

*

Cele ce s'au petrecut Duminecă seara, se știu din narațiunele ce s'au făcut în ziar chiar a doua zi după scandal.

Derbedeii mai sus numiți au continuat să manifesteze ostil și după pronunțarea sentinței condamnatoare, datorită în parte și influenței exersitate de ei asupra comisiunei.

Cunoscutul anarhist Cuza s'a asociat și el la mișcarea socialiștilor și au organizat împreună manifestațiunile cari s'au adresat nu numai preotului și apărătorului seu, ci și însuși rectorului universității și prefectului de poliție.

Căci pe cînd d. Al. Badareu eșea din universitate, însoțit de d. rector Bogdan, iar prefectul de poliție Săndulescu, organisase desfășurarea de forțe polițienești pentru a apăra pe preot, scandalagii au început să fluere atît pe d. Bădăreu, cît și pe rector și prefectul de poliție—fără pic de rușine și teamă de fapta lor.

Dolineanul.

Litere-Științe-Arte

Cometa.—Un afiș cam anonim anunța apropiată reprezentație a unei piese în versuri, datorită poeților St. O. Iosif și D. Aughel: Cometa.

Cunoaștem piesa celor doi scriitori din paginile „Vieții Romînești" unde a fost publicată nu de mult, cunoaștem lucrarea plină de gingășie și de humor, lucrarea delicată care pare pe alocurea că descinde din patria romantică a lui Rostand.

De aceea ne întrebăm cu ce mijloace, cu ce elemente cu ce șanse de succes se va juca piesa d-lor Anghel și Iosif, acum după închiderea stagiunii teatrale, în epoca beneficiilor pripite?

Cu sinceritate vorbind, credem că lucrarea lirico dramatică a celor doi poeți trebuia să rămînă în paginile revistei sau în tot cazul să fie jucată cu o serioasă pregătire, ceea ce nu ne pare că va fi cazul la reprezentația anunțată.

*

Artistul parizian Guitry a convenit definitiv cu Edmond Rostand ca să joace rolul cucoșului din „Chantecler" în locul decedatului Coqueline-aîné.

Guitry devine directorul teatrului Porte St. Martin cu 150,000 lei salariu anual și o parte din venituri în plus.

*

Ultimul număr din excelenta „Noua Revistă Romînă", cuprinde următorul sumar:

Noutăți: „Memoriul profesorilor universitari în vederea sporirei salariilor".—Centenarul lui Frederic Chopin.

Chestiuni actuale: N. Em. Teohari. „Erezia și dezordinea în munca romînească".

C. Rădulescu-Motru. „Avem noi adevărați intelectuali?

Științe sociale: Eugen Porn. „Psihologia prejudecăților".

Literatura: V. Korolenko. „Marea" (nuvelă).

Th. D. Speranția. „Țiganul și bucatele.

Note de călătorie: Sven Hodin. „Aventurile mele în Tibet" (cu trei ilustrații).

*

O mișcare neobișnuită se remarcă în publicul nostru pentru marele concert al d-nei Ywonne Dubel, de la 7 Martie.

Agenția Carmen Sylva primește necontenit cereri de locuri atît din localitate cît și din provincie.

*

Anul acesta, printr'o ciudată potrivire e anul centenariilor ilustre, anul în car se sărbătorește o sută de ani de la înaintarea a cel puțin o duzină de oameni mari.

Această stranie întorsătură a sorții aratată par'că aptitudinile unor inși născuți în acelaș an și putința de a atinge culmi la care se pot rîdica spiritele mari la înălțimi de veacuri; această fatală aureolă a dat-o anul 1809 unei serii întregi de inși născuți în diferite părți ale pămîntului în acel an.

Se serbează centenarul lui Darvin marele filosof și dătător la lumină al „Originei speițelor", acea lucrare ce-a schimbat totul felul de a vedea al oamenilor de știință; să serbează centenarul fisicianului Lincoln, al marelui poet și prosator fantastic Edgar Poe, cum și acela al poetului Tennyson și al marilor compositori Chopin și Mendelson.

Fără să vrei ești ispitit să te gîndești la această ciudată potriveală a datei nașterilor atîtor oameni mari.

Și cum seria centenarelor de anul acesta e departe de a se fi sfîrșit, nu-i de mirare ca vr'un mare naturalist și vre un adînc cugetător să caute să studieze influențele executate de diferiți ani asupra oamenilor ce se nasc.

Informații

❑ *Diferența de curs ce se percepea la mandatele poștale pentru străinătate a fost redusă la unu la sută.*

❑ **Un concert extra-ordinar.**—*Abia plecat Kubelik și un alt concert se anunță, un concert cu totul extra-ordinar pentru ieșeni: în toată lumea celebra asociație orchestrală din Viena (Wiener Tonkünstler-Verein), sub conducerea lui Nebdal. care a repurtat cele mai mari succese, va concerta în Iași, la teatrul Național, în seara de 3 Aprilie.*

Șase zeci excelenți muzicanți compun a această orchestră și debutul lor în Iași poate fi considerat ca un regal artistic fără pereche.

Concertul îl organisează „Thalia".

❑ In primele zile ale lunei Aprilie a. c., vor avea loc la hypodromul de pe șesul abatorului, mari alergări de cai, organizate de clubul Jokey din localitate.

❑ Cu toate că suntem în primele zile ale lunei Martie, funcționarii serviciului sanitar n'au primit salariile pe luna Februarie.

Halal serviciu!

❑ In conformitate cu I. D. No. 2861 din 1907, toți tinerii dispensați în conform cu art. 18 al. a b c și d din legea de recrutare, și care fac parte din clasa anului 1909 se vor prezenta înaintea consiliului de revizie în toți anii cu începere din anul curent pînă la data trecerei acestei clase de recrutare, în rezervă.

La consiliul de revizie vor dovedi prin o viză a primăriei comunei în care domciliază pusă pe certificatul de dispensă, că motivele de dispensă nu au încetat de a exista.

Aceste dispozițiuni se vor repeta cu toate contingentele în fie-care an.

❑ Duminecă a avut loc adunarea generală a societății de economie a funcționarilor c. f. r. din localitate. S'a aprobat darea de samă și gestiunea cassei pe anul 1908 și s'a primit demisia d-lui Ernest Merlescu, din demnitatea de președinte, alegîndu-se în loc pe d. Anton Martean, iar ca vice-președinte în locul acestuia, pe d. Al. Cogălniceanu. In comisiunea de control s'au ales pe d-nii: Ioanid, Z. Strat, Mateescu, Ohl, Rugișca și Popovici.

Societatea a votat suma de 50 lei pentru inundații din Iași.

❑ Se știe că în regiunea Assa-Canada din America există o colonie romînească, care au și o capelă, în care se oficiază sf-ta liturghie.

Acea capelă este pusă sub controlul Mitropoliei Moldovei și Sucevei și I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a cerut relațiuni de mersul acelei capele.

E probabil că I. P. S. Sa va trimite cîți va călugări în acea colonie.

❑ Școala evreiască „Talmund-Tora" din Iași, în care nu se predă limba romînă, a fost închisă.

❑ Majoritățile parlamentare au fost convocate pentru astăzi, la orele 2 și jumătate, în sala bibliotecei Senatului.

❑ Soldatul concediat Abramovici I. Haim, din reg. Ștefan-cel-Mare 13, obținînd titlul de doctor în medicină și chirurgie, s'a trecut în corpul sanitar cu gradul de medic-ajutor concediat, însumîndu-se la acclaș regiment.

❑ Contrar știrei date, starea sanitară în institutul de domnișoare Humpel din localitate este perfectă. N'a fost vorba de închiderea acestui liceu.

❑ Cu începere de astă-zi publicăm un documentat studiu asupra justiției militare. Autorul ie d. colonel Dimitriu, căruia o lungă experiență și multe studii făcute în chestia specială, i permit să abordeze cu competință acea chestiune, totdeauna de actualitate.

❑ Contrar știrelor date arhiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, n'a demisionat.

❑ Artistul Kubelik a rămas foarte încîntat de primirea ce-i s'a făcut în Iași și de rezultatul material al concertului seu.

D-lui Maximovici, organizatorul concertului, maestrul i-a dat fotografia sa cu un autograf.

Kubelik a plecat ieri seara la București, unde va da două concerte.

❑ Marele domeniu Ripiceni, din județul Botoșani, va fi vîndut în ziua de 10 c., la licitație publică.

❑ La tribunalul Bacău se va judeca mîine, procesul lui Goroneanu, fost casier al Băncei comerciale de acolo, acuzat că ar fi delapidat 92,000 lei din capitalul de 100,000 lei.

D-nii: Vesp. Pella, Pavli și Rei, apără pe părît.

❑ **Recrutările.**—După cum se știe, operațiunile de recrutare s'au amînat pentru 1 Aprilie a. c. și vor dura pînă la 15 Mai.

Ministerul de răsboiu a făcut cunoscut prefecturei că anul acesta recrutările nu se vor mai face pe comune, ci după repartizarea cercurilor de recrutare făcută de minister.

După acea repartizare, comunele din județul nostru și cîte-va din județete limitrofe alcătuesc cercul de recrutare „Ștefan cel Mare" care e împărțit în mai multe circumscripții. Tinerii din județ vor trage sorții la circumscriptiile respective, după cum urmează:

Circumscripția Bivolari, cu comunele: Andrieșeni, Șipote, Pașcani, Hermeziu, Plugari, Vlădeni, Gropnița, Țiganași, Sculeni, Movileni, Rediul-Mitropoliei, din sub circ. Țiganași. Comăndărești, Todireni, Calarași, Lunca, Albești,—Circumscripția Cotnari, cu comunele: Scobinți, Cepleniță, Cotnari, Fîntînele din jud. Iași Deleni, Hîrlău din jud. Botoșani, sub circ. Cepleniță, Erbiceni, Mădîrjac și Balțați din sub circ. Erbiceni.

Circumscripția Podul-Iloaia cu comunele: Podul Iloaie Dumești, Cucuteni, din sub circ. Dumești, Galata, Copou și Cornești, din sub circ. Galata.

Circumscripția Iași, cu comunele; Holboca, Aroneanu, Iași cu Tomești și Gropnița, din sub cir. Holboca, Bucium, Țuțora, Prisacani și Ungheni din sub circ. Țuțora.

Comunele: Țutora, Buznea, Sinești, Bivolari, Tg.-Frumos, Băiceni și Belcești din județul nostru fac parte din sub circumscripția Strunga, cercul de recrutare Roman.

❑ Duminică se va începe la București examenul de capacitate pentru maiștrii de gimnastică.

La acest examen s'au înscris mai mulți candidați din Iași.

❑ Din sorginte sigură aflăm că alegerea celor doui episcopi, în locurile ce sunt vacante, se va face în prima săptămînă din luna Aprilie.

Tot atunci se va face și alegerea a doui Archierei.

❑ Locotenentul Rozescu, a făcut recurs în casație contra verdictului consiliului de revizie, care i-a respins recursul.

❑ Se știe că Curtea de Apel secția I, asupra unei contestațiuni făcute de avocatul Dolban, a radiat din listele electorale, ca nefiind romîn, pe d. avocat Rei din Bacău.

Inalta Curte a dispus acum reînscrierea d-lui Rei, întru cît tatăl seu se afla în țară pe timpul regulamentului organic.

DIVERSE

— Ascară a fost găsit mort în casele din strada Sf-tul Haralamb No. 3, Emanoil Linck.

— La institutul antirabic au fost aduși și internați Petrachi Boscuț, Anica Cojoc, Dimitrie și Elene Dimitrie, mușcați de un cîine turbat.

— Astă noapte a încetat din viață în strada Sf. Haralamb, d-na Filomea Comăniță, în etate de 24 ani, fica Archidiaconului V. Marțian, de la Mitropolie.

— Alaltă eri, în sala Pastia, a avut loc prima ședință a noului comitet al Sociotății meseriașilor creștini „Frăția"; inainte de deschiderea ședinței s'a oficiat sfințirea apei.

Noul comitet ales se compune din d-nii: I. Komornitzki președinte; E. Kasperski și Gh. Ută vice-președinți; I. Simionescu casier; F. Leibl și F. Boușca controlori și C. Karam'ău secretar.

„OPINIA“ la Huşi

(Corespondenţă part. a ziarului „Opinia“)

Miscelanea.—In Neamul Românesc No. 12 din 6 Febr. a. c. arhimandritul Iuliu Scriban, imitînd exemplul lui N. Iorga publică 2 scrisori pline de obrăznicii la adresa sa din partea unui preot Dobre de la Olt, scrisori cari arată omul.

Faptul că o dată N. Iorga în svăpăiata lui dorinţă de a da directiva duhului politic în Ardeal a primit bobărnace peste nas de la fruntaşii ardeleni, ca şi de la popa Voinea, din Braşov, nu îndrituia pe arhim. Scriban să publice prosa nesărată a tuturor borfaşilor, fie ei şi clerici, căci pe tema mojiciilor şi neobrăzărilor ar fi neterminabilă seria scrisorilor.

Că scriu de popa Dobre de la Olt e că acest scandalagiu popă se acaţă din senin în scrisorile sale de concetăţeanul nostru Econ. D. Lascar, fost protoereu de Argeş şi unul care a suferit personal de la acel bandit Dobre.

Aluziunea preutului Dobre nu poate atinge cîtuşi de cît pe Econ. D. Lascar, prea cunoscut şi Huşului şi Fălciului ca un cucernic cleric, foarte studios şi gata chiar la sacrificii. E de ajuns a pomeni cele ce a făcut Econ. D. Lascar ca protoereu la Piteşti ca să se vadă omul: 1) a organizat conferinţele pastorale în cuprinsul Eparhiei de Argeş, încă din 1896, nefiind pe atunci asemenea conferinţe de cît la Huşi, supt Episcopatul Episcopului Silvestru Bălănescu. 2). a înfiinţat societatea *Frăţia* pentru ajutorarea orfanilor şi a văduvelor preuţilor, încă din 1897. In 1899 societatea a fost recunoscută persoană morală în urma proectului de lege depus şi susţinut de dl. Gh. Ghibănescu deputatul de Fălciu şi coleg de şcoală cu Econ. D. Lascar. 3). A înfiinţat la 1898 şcoala de cîntări bisericeşti, rari pe atunci în Episcopiile noastre; 4). O fabrică de lumînări de ceară pentru pangarul bisericesc. 5) o bibliotecă clericală. 6) Revista „*Pastorul ortodox*“, care şi azi fiinţază. 7) Un local propriu societăţei Frăţia, şi pusese la cale înfiinţarea unui spital pentru preuţi bolnavi, un institut de copii orfani şi chiar un Ateneu religios.

Cu asemenea titluri protoereul Econ. D. Lascar a fost o dungă luminoasă la Piteşti şi nu ocările şi scandalurile provocate la un proces de consistoriu de către popa Dobrea îl mai pot atinge. Haita liberală de la Piteşti în capul căreia se pusese popa Dobrea cu matadorii liberali de acolo, n'au izbutit de cît să-l dezguste pe Econ. D. Lascar de administraţie şi să se mute cu totul din Piteşti şi Huşii sunt prea fericiţi că au în sinul lor pe acest cuminte şi învăţat preut, care face podoaba preuţimei noastre.

— *Lupul lui Diogene.*—Huşenii noştri dacă n'au obiceiul mitocanilor din dealul Spirei, dar şi ei nu-s aşa de departe de a lega tălanci de coadă cănilor, ca să sperie Lupul. Iată o pildă de duhul umoristic al Huşenilor. Lupul ex prefectul pe cînd eşia de la banchet au fost sărit cîţi-va să-i iasă înainte cu trichelele de la masă. Şi cum mesenii erau cu chef, pe cînd îi ţineau lumînarea să nu orbecăiască prin întunerec, i-a şi luat gura pe dinainte zicîndu-i şi urîndu-i că pe unde să duce să aibă luminată cararea, să nu mai facă prostii ca la Huşi şi să-şi caute mai bine oamenii chiar cu finarul, nu ca la Huşi, unde a tunat şi i-a adunat.

In vino veritas zice vorba leşască a lui Iohan Zelinsky şi prefectul exoflisit a înghiţit nodul şi a tăcut molcum. Toţi zic la Huşi Lupul lui Diogene, în loc de cînele Diogene, căci Huşenii noştri nu-s tari în citate, cum nu e tare nici Ionel Brăteanu: Dar se potriveşte.

— *Alta.*—Bietul Lichiardopol se jăluieşte că i s'au furat 2 trikele cu lumînări, căci fiind duse până la gară întru lumînarea drumului Lupului de Diogene s'au sfitcrisit; iar cele 200 şervete, 150 cuţite, 150 furculiţe, 150 linguri, nici până azi nu s'au găsit, cu toate svărcolirile poliţiei, căci îi vine greu să spună că ai lor au fost fraţi cu *Pîrlici*. Cum să afle poliţia cine au furat şervetele, cînd toţi sergenţii şi subcomisarii au pus şervetele prin bastoane să facă drapele albe, semn de pace şi frăţie, şi pe tot drumul de la Berea la gară se vedea în dimineaţa zilei cete de stegari cu stegurele albe, erau şervetele lui Lichiardopol.

Poeta Huşului. — Coana Adela de la Coţoi are un concurent ştrasnic în alt poet ce apare la orizon. Eliade a cîntat *Mihaiada*; Bolintineanu a cîntat: *Daciada* şi *Traianida*; Densuşianu a cîntat *Negriada*; Bumbac a început *Dragoşiada* şi *Stefaniada*, Budai Deleanu a cîntat *Ţiganiada*; ei bine noua poetă a Huşilor a început să cînte *Cuziada* în versuri Alexandrine de 15—16 silabe.

Ziarul *Opinia* se înfruptă de caşcavalul primelor strofe, din care cităm 2 la întîmplare:

Lasă-mi prin a'mea pană cît mi-o permite muza
Să-ţi înşir ce pieptu-mi simte pentru domnitorul Cuza
Nu încerc ca prin cuvinte s'aduc laude măreţe
Domnului, căci nu-i putinţă lira unei cîntăreţe
Să resune şi să spună la întreaga omenire
Ce-a făcut un Cuza Vodă în divina lui menire.

De o cam dată tăcem numele poetei, să nu-i supărăm muza sa fecundă.

Protopop — polemică — banchet — Diogene — Lupul — stegari — Epopea Cuza Vodă, *tutti frutti*... ca la Huşi.

Corespondent.

Ultime informaţii

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA „*OPINIEI*“ —

Suma din urmă	914 50
D-na şi d. Stefan A. Negruzzi	100 lei
„Grande Esperance“	8 „
W. R. Tuffli	5 „
A. Palladi	5 „
C. Weiss	5 „
Păucescu	4 „
Nedelcu Vasiliu	3 „
Fraţii Amira	10 „
Sava Hagi Ion	10 „
Nastase Gheorghiu	10 „
Cristea Gheorghiu	10 „
Vasile Stavri	10 „
Cristea Mavropol	10 „
M. Lazaride	15 „
Jancu Mavropol	5 „
Avr. Hantopol	5 „
G. M, Mavropol	5 „
Vasile Hagi Ion	5 „
Petru I. Costaglu	5 „
Ioan Gheorghiu	5 „
H. Kammerling	5 „
Hor. Ioanid	2 „
Un doctor	2 „
Doctor Müller	2 „
Doctor Emandi	2 „
Focşy	2 „
Soc. „Frăţia“ a chelnerilor	10 „
D-na E. Botez	1 „
Daniilescu	1 „
Stefan Milo	1 „
Fidanţat	1 „
Pascu	50
Nec. Stefan	1 leu
Puşcariu	50
Becianu	50
Glicksmann	50
Y.	50

❑ D. N. Gane, care a fost să ceară un ajutor guvernului pentru inundaţi, s'a întors astăzi în Iaşi.

❑ Senatul universitar şi consiliul facultăţei de litere au fost convocate pentru astă-zi orele 4 jum. seara.

❑ Administraţia comunală a rîdicat dispoziţia după care sicriile morţilor evrei erau sigilate.

S'ar fi constatat că se faceau abuzuri cu aplicarea sigiliului.

❑ Eri au fost protestate la Iaşi poliţi în sumă totală de 90.000 lei.

❑ D. doctor Vrînceanu va fi numit medic secundar al spitalului Spiridoniei din Roman, locul d lui Popescu; domnii doctori Nicolaescu şi Nimereanu, vor fi numiţi medici secundari la secţia d-lui profesor dr. Botez.

❑ Curtea de Apel secţia II a a respins astă-zi apelul lui Ştefănucă din Bacău condemnat la zece ani reclusiune pentru omor.

❑ D. Vasiliu a fost numit copist—registrator al Camerei de Comerţ din Iaşi, D. Meriuţă, contabil, o fost însărcinat să gireze afacerile secretariatului Camerei, pînă la numirea unui titular.

❑ Ni se aduce la cunoştinţă următoarele fapte, asupra cărora atragem atenţiunea celor în drept:

La şcoala primară de fete Nicolina, unde e directoară d-na V. Botez, se pun fetiţele să dea cu gaz pe jos, servitorul ori nefiind ori nevoind a munci. S'a dat de băut apă de ploae, cît timp conducta de apă din acea parte a fost stricată şi servitorul şcoalei nu s'a deranjat să aducă apă mai de departe.

Iar interesul didactic e aşa de slab că nici până acum nu s'a ajuns la partea a II-a a abecedarului de şi sîntem la 1 Martie.

In Iaşi avem un inspector general, un inspector de circumscripţie, un revizor şi doui sub-revizori şi pe la Nicolina n'au ajuns.

❑ **Curtea cu juri.**—Astăzi a venit spre judecare, înaintea Curţii cu Juri, procesul privitor pe Gh. Malanciuc, acuzat de omor.

Curtea era prezidată de d. Sturdza, consilier al Curţei de Apel, asistat de d-nii Hipolit Mărzescu şi Iamandi. Fotoliul ministerului public e ocupat de prim-procuror M. Ghinea Ionescu.

Din actul de acuzare reese că numitul Gh. Malanciuc, desertînd din armată, în toamna anului 1907, a fugit în Basarabia. Aci, în tovărăşia altor indivizi a comis mai multe furturi, iar în luna Noembrie acel an, Malanciuc, împreună cu alţi trei indivizi s'a dus în satul Ghirov din Basarabia, omorînd pe locuitorul Gh. Rusu pe care l'au jefuit.

Complicii lui Malanciuc au fost prinşi şi judecaţi de autorităţile ruseşti; Malanciuc trecînd în ţară a fost prins de autorităţi şi dat judecăţei.

Acuzatul e apărat de d. avocat Alfons Herovanu.

La interogator el tăgăduеşte faptul de care e acuzat.

❑ Decanul facultăţei de litere şi filosofie a întervenit pe lîngă decanatul facultăţei de litere din Bucureşti, pentru ca, în comun acord, să ceară ministrului cultelor modificarea art. 2 din regulamentul de capacitate, în senzul ca viitorii candidaţi să se poată prezenta pentru examenul de capacitate,—ca specialitate principală,—la materia anume prevăzută de diploma ce posedă.

❑ Duminică sara, în saloanele doamnei Cozadini din strada Bunavestire, a svut loc logodna d-lui Const. Tăutu, student în drept, cu d-ra Eutherpe Papadopol.

Din cauza boalei d-nei Cozadini, care după cum se ştie, a fost de curînd victima unui odios atentat, logodna a avut un caracter cu desăvîrşire familiar şi intim.

Felicitări călduroase fericiţilor tineri şi familiilor lor.

❑ Părintele Stamate a declarat astăzi apel contra sentinţei de ieri a tribunalului s. II-a.

❑ **Universitare.**—D. Gr. Demetrescu, profesor de drept roman la facultatea noastră juridică, a fost invitat de a participa la conferenţile de drept roman, care vor avea loc la Berlin, în cursul lunei Aprilie.

D. Demetrescu a obţinut în acest scop, de la minister, un concediu de 20 de zile, de la 6—25 Aprilie.

— Mîine dim. d. practicant Const. Stamboliu va ţinea la seminarul pedagogic lecţia de probă la limba romînă, în cl. I. Critic va fi d. Al. Balaban, iar raportor d. G. V. Lupan.

❑ Consiliul tecnic superior a aprobat lucrările pentru alimentarea, cu apă din isvoarele Timişeşti, a comunei urbane P.-Iloaie.

Lucrările vor costa 53,000 lei.

❑ In vederea înaintărilor ce se vor face în armată, ministerul de resboiu a cerut comandamentelor de armată să'i trimeată memoriile ofiţerilor, din comandamentele respective.

❑ Locuitorii din satele mărginaşe Prutului sunt foarte îngrijoraţi, din cauză că în ultimul timp, Prutul care crescuse simţitor, a început a se dezgheţa.

Cîmpiile de pe marginile Jijiei sunt pline de apă.

❑ Eri a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Sf-tul Haralambie, bătrînul profesor Ernest Schenk, în etate de 76 ani.

Decedatul a fost director al unei şcoli de copii—timp de aproape 50 ani, iar în ultimul timp, ţinea internat pentru elevi.

Inmormîntarea va avea loc mîine Mercuri, la orele 2 p. m.

❑ In urma intervenirei deputaţilor bucovineni, s'au votat pentru Bucovina alte 200.000 coroane pentru cumpărarea de nutreţuri.

❑ Eri s'a început în localul seminarului „Veniamin Costachi“ examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: Solomon Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar, preşedinte, Petru Cujbă şi Ioan Mitru membri.

Poimîne vor fi examinaţi următorii învăţătorii din judeţul nostru: Vasile Negoiţă din Piciorul Lupului, Octavian Bart din Cârjoaia, Elena Ionescu din Bucium, Augustin Grigoriu din Vlădiceni, Gh. Răcu din Miroslava, Gavril Mihnea din Horleşti şi I. Corlat din Berşa.

❑ D-na institutoare Natalia Manolescu dela şcoala No. 2 de fete „Regina Elisabeta“, a obţinut un concediu de 25 zile, d-na institutoare Lucia Vasiliu, de la şcoala No. 6 de fete a obţinut un concediu de o lună de zile.

❑ Camera de punere sub acuzare a admis astăzi opoziţia silvicultorului C. Botez de a-i se reduce cauţiunea pentru eliberare, pe care judecătorul de instrucţie a fixat-o la 10.000 lei.

Camera a fixat cauţiunea de 3000 lei.

❑ **Judiciare.** — Iată minuta pe care tribunalul secţia II-a a pronunţat-o ieri în procesul fostului protoereu C. Stamate: „condamnăm pe Const. Stamate, preot, să plătească cinci sute lei amendă în folosul statului, pentru delictul prevăzut şi pedepsit de articolul 146 C. P., combinat cu art. 60 c. p. al. ultim şi cu aplicaţia art. 28 c. p. în caz de insolvabilitate, caz în care amenda se va transforma în una sută zile închisoare corecţională.

Cu apel.

Atît procurorul, cît şi preutul vor declara apel.

— Nicolae Ştefănucă, de fel din Serbeşti, se afla în serviciul d-lui Exarhu din Bacău. El se amoreză de fata Ema Simion, căreia în repetite rînduri, i-a făcut propuneri de căsătorie. Refuzat—Ştefănucă trase un glonte de revolver fetei, care sucombă. Tribunalul Bacău—asasinul ie minor—l'a condamnat la zece ani reclusiune.

Afacerea se judecă astăzi în apel, la secţia II.

❑ **Telefonul Iaşi—Bucureşti nu funcţionează astăzi. Din această cauză n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.**

De inchiriat De la 23 Aril 1909 un apartament cu 3 camere, antret şi bucătărie, toate cu instalaţiune de lumină electrică, mai avînd la dispoziţie un beci, magazii de lemne şi curte spatioasă. A se adresa la propietarul. **Elie I. Cocia.**

Iassy str. Bucşinescu No. 15

Ultima Oară

Ştiri din Serbia

Cercurile diplomatice sunt unanime a condamna răspunsul Serbiei şi mai ales că Rusia ar fi sfătuit pe Serbia eă observe faţă de nota Austriei o atitudine împăciuitoare.

Ziarele din Viena şi Buda-Pesta scrie „Politica“, spun că Austro-Ungaria va face la Belgrad un demers în cea mai energică formă. Să poftească! Poate chiar să ne trimeată un ultimatum!

*

Belgrad.—In urma ştirei dată de ziare, că un grup de cazaci va sosi astă-seară la Belgrad, o mare mulţime s'a adunat în faţa gării, spre a saluta pe cazaci şi nu s'a împrăştiat de cît după ce s'a încredinţat că nu vor veni, rămînînd la Niş, ca oaspeţi ai corpului ofiţeresc.

*

Belgrad.=Skupcina a votat tratatul de comerţ austro-sîrb, pe cînd parlamentele austriac şi ungur nu l'au votat pînă acuma.

Arestare de revoluţionari

Petersburg.—Poliţia a descoperit eri un depozit de arme ale revoluţionarilor şi a confiscat 40 revolvere şi 3000 cartuşe.

Au fost arestate şi mai multe persoane.

*

Berlin.—„Taeglisch Rundschaus scrie: Aflăm din loc competinte că se consideră că răspunsul Serbiei a agravat considerabil situaţia. Textul răspunsului arată o apreciere a situaţie din Serbia, aproape condemnabilă.

Boala lui Stolypin

Petersburg.—Un consult medical a opinat, că primul-ministru Stolypin sufere de o inflamaţie a plămânului.

Bolnavul are 39 grade febră.

In chestia bulgară

Sofia.—Guvernul bulgar a primit din Petersburg ştirea oficială, că în chestia bulgară, un deplin acord s'a stabilit cu Rigbaat Paşa, în sensul, ca Turcia să primească 125 milioane ca indemnitate.

Respunsul Serbiei

Colonia.—„Gazeta de Colonia“ primeşte o telegramă din Berlin, zicînd că Serbia nu a răspuns cum se aştepta, notei împăciuitoare a Austro-Ungariei.

Situaţia se agravează, dat fiind mai ales faptul că Serbii continuă inarmările cu o îndoită activitate.

Un interview

Viena.—„Neues Wiener Tagblatt“ publică un interview ce l-a avut cu ministrul Serbiei la Viena, care ar fi declarat că nu crede că va fi război. Cum a zis ministrul, intenţiile guvernului sîrbesc, cît şi pe cele ale cercurilor diriguitoare austro-ungare şi nici o parte, nici de cealaltă nu vrea războiul. Va fi deci cu putinţă a se aplana paşnic toate divirgenţile actuale.

Mulţumire

Societatea Chelnerilor „Frăţia“, mulţumeşte tuturor persoanelor cari au bine voit a da preţiosul lor concurs material şi moral la balul dat de numita Societate, în sala Turn-Verein, în sara de 28 Februarie 1909.

Comitetul.

Se caută un local cu chirie, avînd trei patru încăperi, fără etaj, mai mari, situat pe linia tramvaiului din str. Sărărie şi Păcurari. A se adresa la administraţia ziarului.

✝

Familia Schenk are durerea a anunţa moartea iubitului lor.

Ernest Schenk

în etate de 78 ani,

Incetat din viaţă în ziua de 2 Martie, —şi roagă pe prieteni şi cunoscuţi să ia parte la înmormîntarea ce va avea loc în ziua de 4 Martie—orele 2 p. m.—la cimitirul Eternitatea.

In loc de orice invitaţie.

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Anibal I. Ciurea

AVOCAT

Strada Muzelor No. 6.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA“

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Vespasian I. Pella

Doctor în drept, avocat

Strada Anastasie Panu No. 20

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE

sub direcţiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc între oarele 8—12 a. m.

— Strada Păcurari No. 49 —

Dionisie Ionescu

fost magistrat

AVOCAT

Str. Bacău-Focşani. **BACĂU**

Sanatoriul „S-ta MARIA“

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 672 —Sîmbătă 7 Martie 1909

Guvernul sdruncinat

Guvernul a demisionat. Dar, M. Sa Regele, primind dimisiunea, a însărcinat tot pe d. Ionel Brătianu cu formarea guvernului. Lista noului cabinet a apărut ieri în Monitorul Oficial, și cuprinde aceiași miniștri, cu aceleași portofolii, în afară de d. general Averescu, care a eșit din guvern.

Acestea sunt știrile ce le avem pînă în ultimul moment din București, și ele sunt perfect adevărate.

Cu alte cuvinte, pentru ca să se poată ajunge la isgonirea ministrului de rezboiu, a trebuit să se provoace o întreagă criză de guvern. Recunoaștem că Suveranul a fost prea crud cu tînărul șef al partidului liberal, și uzînd de Inaltele Sale prerogative, a pus pe actualul prim ministru într'o situație absolut ridicolă față de țară.

In adevăr, generalul Averescu a vrut să se retragă din săptămîna trecută din minister, dar hotărîrea sa trebuia adusă la cunoștința M. Sale Regelui, pentru că fiind vorba de un fapt care interesa oștirea noastră, mai ales în aceste timpuri de neliniște, Șeful ei Suprem trebuia să-și spună în prealabil cuvîntul.

Și cuvîntul Seu, Șeful Statul și l-a spus sub o formă ce a clarificat complect situația sdruncinată a guvernului liberal.

Generalul Averescu a eșit din minister, odată cu întregul cabinet; în momentul cînd a încetat de a mai fi ministru, au încetat de a fi miniștri și toți ceilalți colegi ai săi.., așa că dovăda dorită de Suveran, a unei desăvîrșite solidaritate de acțiune de guvern, a fost făcută pe d'întregul și în potriva voinței primului-ministru, care urmărea isgonirea pur și simplu a generalului, fără nici o perturbație sau criză ministerială.

D. Ionel Brătianu, în scurta sa viață publică, a dat cîte-va exemple de foarte urîtă ingratitudine politică și dacă ar fi să amintim numai cele întîmplate cu d. Dimitrie Sturdza, ar fi de-ajuns pentru a ilustra această conduită ciudată a primului ministru.

Cazul generalului Averescu, ar fi dat prilej lumei să vorbească, încă de un act de ingratitudine politică a tînărului șef al liberalilor.

Căci nu ast-fel se poartă un șef de guvern, cu un coleg al seu, a cărui activitate pe timpul potolirei răscoalelor a constituit un titlu de mîndrie pentru întregul guvern.

De aceia este bine, cînd se găsesc ocaziuni pentru a se readuce la sentimente și acțiuni mai demne, oameni cari au o influență puternică asupra vieței noastre publice, prin rolul sau situația importantă ce au în stat.

Dar în sfîrșit, generalul Averescu, nu mai e azi ministru; A. Sa Principele Ferdinand i-a cedat imediat locul de inspector general al cavaleriei, așa că toată lumea e mulțumită; d. Brătianu că a făcut pe placul d-lui Marghiloman, generalul că a scăpat de atmosfera greoie a politicei brătieniste, iar cavaleria că a căpătat un conducător de o înaltă forță militară ca concepție, inițiativă și muncă.

Un singur lucru însă, ne interesează pe noi mai de aproape și anume: Ce a cîștigat țara de pe urma acestor frămîntări ministeriale, cu un guvern care pleacă într'o seară, pentru a reveni dimineața, cu aceiași formațiune, cu aceiași oameni, deci, și cu aceleași obiceiuri?

D. Brătianu, se poate spune că în afară de faptul că nu mai are în guvern pe fostul ministru de răsboiu, —a obținut sancțiunea Constituțională a guvernului seu, și pe care opoziția i-a contestat-o înaintea Parlamentului, îndată după vacanța de Crăciun, cînd cu lovitura cunoscută a retragerei d-lui Sturdza.

Așa că Primul Ministru desemnat ieri de miniștri, a devenit azi Primul ministru care și-a desemnat miniștrii săi. Tot e un cîștig și aceasta, cînd nu poți avea alt-ceva mai bun. Dar, țara, nenorocita asta de țară ce a profitat?

Profitul ei, e mai mic și mai îndepărtat, dar totuși este un profit și trebue remarcat.

In primul rînd s'a văzut că încrederea Șefului Statului în actualul guvern, și în deosebi și persoana d-lui Ionel Brătianu, începe să devină foarte discutabilă.

Cînd un prim ministru pentru ca să obțină retragerea unui coleg al seu, e nevoit să facă volta întregului seu cabinet, aceasta înseamnă că la Palat există oare-care diferențe de vederi cari se accentuiază din ce în ce și cari sunt de natură să facă existența guvernului foarte problematică. Adăugînd la aceasta, și diferența de vederi ce există de mult între politica guvernului, și opinia publică a țărei, și atunci ajungem la concluzia ca situația guvernului apare cu totul sdruncinată.

Să fim dar cu luare aminte. Parodia cu plecarea din guvern și venirea la guvern a d-lui I. Brătianu, în cele 12 ore din urmă, are o mare semnificație.

Suntem în preajma unei apropiate și inevitabile schimbări de regim, pe care n'o mai poate nimeni contesta. și nimic impiedeca.

Vespasian I. Pella

Rezultatul unui complot

Un guvern care există prin lovituri extraordinare, prin decapitări și excluderi nocturne - nu este un guvern normal.

După decapitarea omului care a pus temelie partidului liberal, pentru ca, prin acea decapitare, șefia guvernului și a partidului liberal să fie încredințate unui bărbat prost, dar norocos— după înscrierea acelei pagini rușinoase în istoria politică contimporană a României, s'a dat lovitura cu excluderea ministrului de războiu.

Ne este perfect indiferent dacă generalul Averescu are sau nu loc pe banca ministerială. Ceea ce importă nu este numele persoanei sacrificate, ci prestigiul armatei.

Generalul Averescu își atrăsese antipatii cartelate: junimismul și colectivismul nu voiau pe general. S'a făcut atunci complotul știut. Interpelarea d-lui Marghiloman trebuia să aibă de efect ieșirea d-lui Averescu din Minister. Guvernul, însă, a declarat că nu este nevoie de anchetă parlamentară, că este de acord cu generalul Averescu.

De a doua zi, fără pic de rezervă, junimiștii, prin ziarele lor, au evidențiat complotul. Ele se mirau că generalul continuă să facă parte din minister, somau pe d. Brătianu să-l excludă. Și fiind-că era tîrg făcut, căci altmintreli interpelarea n'ar fi avut loc, s'a recurs, pentru ținerea făgăduelei, la cunoscutul truc

Din toată această rușinoasă combinație armata s'a ales cu o mare suferință morală. Cînd s'a refuzat ancheta, cînd s'a declarat că între ministrul de război și guvern există acord, s'a declarat implicit că generalul Averescu este străin de toate neregularitățile de cari a vorbit d. Marghiloman.

Dar ministrul cu care întreg guvernul se declarase solidar a fost dat afară pur și simplu—a fost dar declarat vinovat și cum guvernul se declarase de acord cu acel ministru, natural că devine și el vinovat.

Ceilalți vinovați s'au reașezat, însă, la locurile lor și d. general Averescu —vinovatul—a fost numit într'un post militar foarte important, pe care acum îl deține principele moștenitor.

Este aceasta procedarea unui guvern serios? Mai poate fi numit guvern asociația aceasta de ambițioși desperați, cari se dedau la asemenea speculațiuni odioase?

Căci toată lovitura aceasta desperată, a fost o ordinară speculă politică, o combinație junimisto-colectivistă, din care armata a ieșit compromisă, într' un moment în care războiul bate la ușă

E o rușine fară pereche chiar în analele politicei murdare.

Cel mai vechiu magistrat

Cel mai însemnat judecător al magistraturei noastre, d. Scarlat Ferechide, care, fără de nici o formalitate necesară schimbărei de nume, își zice astăzi Charles Pherekide — și-a regulat drepturile la pensie.

O adevărată viață de om presintă vechimea în magistratură a d-lui Ferechide. Intrat între judecători la vrîsta de 24 ani, d. Ferechide părăsește această tagmă la vrîsta de 68 ani: 44 ani de vechime.

Judecătorul tînăr de astă-zi, citind biografia fostului prim-președinte al Inaltei Curți, va avea de făcut comparațiuni asupra trecutului și prezentului. I se va părea că asistă la rularea unor scene pe pînza cinematografului, așa de repede se schimbă tablourile: procuror, după șase luni președinte la Brăila, apoi la București și repede înainte, pînă ajunge acolo de unde nu mai poate înainta.

Astă zi a dispărut asemenea șansă galopantă D. Ferechide venise în țară cu diploma de doctor în drept, într'o vreme în care asemenea diplome erau rara avis în țara romînească.

Patru-zeci și patru ani de slujbă marchează incontestabil o eră respectuoasă și demnă de respect—în viața unui om.

Ne pare reu că, tocmai în al 44-lea an, fostul înalt magistrat s'a făcut vinovat de un act de nedreptate, cînd a semnat— mai ales că nu l'citise—raportul de anchetă judecătorească din Iași.

Un om care a stat atîta amar de vreme în magistratură, era indicat să cunoască sufletul magistratului, să știe că magistratul are suflet, că în litera rece a legei conduce veșnic pe judecător și că sunt cazuri în care sufletul grăește mai clar de cît codul.

Dar d. Ferekide n'a anchetat la Iași, a subscris numai raportul și acea subscriere... nevinovată era un indiciu serios, foarte serios că d. Ferekide, după 44 ani de muncă, obosise și că face să fie trecut în stadiul pe care nemții îl numesc „repauzul bine meritat".

Chestii politice

Două interimate

Ministerul s'a remaniat.

Ionel Brătianu a fost însărcinat să formeze al doilea cabinet liberal, supt șefia sa, sau al treilea cabinet liberal cu cel al d-lui Sturza.

Regele constituțional a făcut jocul politic al prezidentului consiliului, adică a înlesnit șefului guvernului să deslege impasul politic așa cum l'a dezlegat.

Regele însă nu încurcă, nici descurcă; el asistă la spectator la frămîntările interne de partid și cînd vede că nu mai merge zice *halt!*

Se vede că încă n'a venit ceasul răfuelii ultime și Regele în înalta Sa înțelepciune, nu vede momentul plecării de la putere al liberalilor spre a le da răvaș de drum.

Deci, încă nu e halt pentru liberali.

Se zice că prezidentul consiliului și șeful partidului, ar fi zis Regelui că are încrederea majorității, și că această majoritate îi cere remaniare.

Regele a aprobat și astăzi suntem în fața unui fapt împlinit.

Cabinetul s'a remaniat după demisia colectivă, dar nu s'a întregit.

Cabinetul a rămas cu *două* interimate.

Că Ionel Brătianu și-a păstrat interimatul externelor; dînsul e deprins și cu trei, căci nu degeaba e fiul babacă, care avea în miniștrii săi *umbre politice.*

Interne—externe; alterne interne—alterne externe; proporție geometrică în cabinet prin diagonala lui Ionel.

Dar să se dea d-lui Toma Stelian adinterimul răsboiului, e curată bătae de joc de majoritate.

Căci să ne înțelegem de ce majoritate mă rog, e vorba? De majoritatea Senatului? Remaniarea cabinetului n'a mulțumit'o. De majoritatea Camerei? nici atîta Șeful guvernului a lăsat ciocnirea apetiturilor să dăinuiască mai departe, și tocmai nevoia de a recurge la interimate dovedește lipsa de orientare în politica internă de partid.

Majoritatea liberală din Cameră a desaprobat pe ministrul de răsboiu, în aplause frenetice majoritatea camerei a subliniat criticele opoziției. Șeful guvernului a ținut samă de această manifestare ostilă și l'a sacrificat ca pe un cîne!

A zice că această majoritate din Cameră, e mulțumită numai cu alungarea generalului Averescu din guvern și cu interimatul d-lui Stelian la răsboiu, e a ne crede naivi.

Majoritatea Camerei ar fi dorit o întregire; dar nu s'a făcut. De ce? Căci nu era în vederile Senatului. Senatul și avea și el veleitățile sale, ca guvernul să se întregească cu unul din majoritatea sa.

O putea face Ionel Brăteanu? Nu i s'ar fi suparat Camera.

Soluția? A lasat lucrurile cum sunt și a pus pe d. Stelian să țină locul și la răsboiu, cum ține și la justiție.

Ce reprezintă acum politicește d. Toma Stelian?

Las că a fost torturat cu legea lui de majoritatea liberală la cameră, căci i s'a asvîrlit în spete apărători de mîna a 5-a și toți fruntașii au tăcut; las că nici un ministru nu s'a ițiit pe la cameră din cauza puținei solidarități de guvern, dar iată că acum pe acest ministru, mistuit greu de majoritate, pisat chiar, îl trece și pe la răsboiu.

Peste Dunărea miroase a praf de pușcă, și la noi Ionel Brăteanu se joacă de-a bușele!

Vădit lucru, cele două interimate dovedesc că întreg cabinetul nu e de cît un interimat la putere și că zilele guvernului liberal se pot număra.

Țara de mult nu mai are încredere în guvernul liberal. O treime din țara legală—cu zestre cu tot—reprezintă azi guvernul liberal. In curînd nici majoritățile nu vor mai da încredere, căci n'are cum să le satisfacă.

Interimatul d-nului Stelian la răsboiu, este un non sens politic; este echilibristica politică a lui August cel prost de la circ.

***

CATE VA NOTE

Administratorii de plasă au primit o însărcinare nouă, despre care nu s'a vorbit în expunerea de motive pentru crearea acestor noi budgetivori. Noua însărcinare face din administratori—pețitori. Administratorul de plasă să se intereseze care țăran trăește în concubinaj și să stărue pentru căsătoria amanților.

Pentru aceasta nu va căpăta nici o diurnă. Dar vor face o faptă lăudabilă și de ce, dacă altă treabă n'are, n'ar face macar fapte lăudabile.

Creați să tranșeze chestia agrară, care acum un an, era la modă în țara românească, administratorii de plasă au devenit acum preuți, căci pînă acum preuții aveau menirea să predice căsătoria.

Pînă în cele din urmă au să ajungă și sub-chirurgi.

*

Un răsboi întreg n'ar fi putut aduce atîtea încurcături, cîte le-a adus chestia ministrului de răsboi.

Liberalii știind că d. Marghiloman este amator de deplasări sentimentale, și tot odată sportman, l'au pus pe el să deplaseze castanele din foc și să vorbească despre finele operațiuni de fîn.

In urma acestora a trebuit ca generalul să demisioneze. N'a demisionat. După aceea d. general Averescu a voit să demisioneze, dar nu l'a lasat guvernul.

După aceea generalul văzînd că guvernul nu-l lasă să demisioneze, a demisionat. Dar guvernul știind că demisia nu va fi primită, a demisionat el, cu planul ca, la refacerea cabinetului, să nu se mai apeleze la d. Averescu,

Mai pe înconjuratele, nici țiganul n'ar fi putut face.

OAMENI ȘI LUCRURI

ENERGIE

Europa intelectuală celebrează în momentul de față un nume: acel al lui Sven Heddin. De la marii exploratori ai continentelor necunoscute cari au ilustrat secolul trecut, Sven Heddin atrage asupra-și în momentul de față cea mai mare cantitate de laude, ce s'a acordat vre unuia cînd-va.

Cele trei îndrăzneațe călătorii în Asia, călătorii de studii în plin teren necunoscut, au avut urmări fericite din punctul de vedere geografic și etnografic, au schimbat întru cîtva harta geografică a Asiei, nu doar în senzul de a-i mări întinderea—e prea mare și așa cum este! — dar luminînd întunerecul ce domnia peste cîteva din regiunile asiatice necercetate încă de nimeni.

Pentru a face atari călătorii se cer condițiuni multe și grele. In primul loc— pregătirea prin îndelungate studii; apoi un temperament îndrăzneț, o voință de oțel și o energie neînfrînată.

Energie! Acesta e misterul care lămurește inițiativele mari și rare; acesta este izvorul care inspiră pornirile neobosite, forța care învinge greutățile și dă hotărîre, siguranță, izbîndă mișcărilor într'o auumită direcțiune, pînă la îndeplinirea unui mare scop.

De aceea oamenii îndrăzneți de talia unui Sven Heddin rămîn în omenire exemple superioare de energie și devin, rînd pe rînd, surse de inspirațiune pentru generațiile viitoare, așa precum tablourile de artă ale unui maestru rămîn modele de inspirațiune pentru alte generațiuni de artiști.

Care este însă folosul practic, imediat, al tuturor descoperirilor făcute de decenii de către cutezătorii exploratori? Cari au fost schimbările în bine ce s'au născut pentru omenire în urma triumfalelor lor cuceriri de teritorii, ori de pură știință? Aceasta ar fi greu de spus și de cercetat. Lumea nu se schimbă de azi pe mîne, nici felul oamenilor nu se preface lesne. Lupta pentru traiu nu se îmblînzește din o zi pe alta, nici sufletele nu se transformă pentru a da o nouă înfățișare relațiunilor dintre om și om.

Cu toate aceste e ceva grandios în nesacata energie cu care acei curagioși și neînfrînați călători se aventurează în plin necunoscut pentru a face să străbată acolo lumina cunoștințelor și a personalității lor. Cu dînșii împreună pășește întreaga omenire, iar înaintarea lor simbolizează biruința asupra întunericului. Aceste toate se cuprind într'un singur cuvînt: energie.

Rodion

Mișcarea Cooperativă

De o bună bucată de vreme mișcarea cooperativă devine, în țara noastră, din ce în ce mai intensă. La orașe ea apare sub forma de societăți pentru consumațiune, economate, societăți pentru credit. La sate sub aceia de bănci populare ori cooperative sătești pentru vînzare în comun a produselor sau pentru cumpărare de sămînță, unelte agricole etc.

Comercianții mărunți și unii din cei mari se mișcă și ei. Dînșii vor să țină un congres în cursul lunei aceștia în care să ceară printre altele stavilirea înființării de cooperative și economate. Vom atinge aci cîteva puncte cari arată importanța chestiunei.

Și mai întîi ce trebue să înțelegem noi sub denumirea de cooperative! Legiuitorul nostru comercial consideră cooperativele ca niște societăți anonime al căror capital, spre diferență de celelalte anonime *e variabil.* Deci după această concepțiune ele nu sunt de cît asociații de capitaluri, și au menirea de a specula acele capitaluri dînd dividende cît se poate mai urcate acționarilor. Și așa fiind, legiuitorul nu le acordă avantaje speciale, decît acelea de a le scuti de taxele de timbru și înregistrare pentru constituirea lor ori retragerea și admiterea de membri.

Or, nu aceasta trebue să fie rostul adevăratelor cooperative. Ele trebue să fie mai mult asociații de persoane de cît de capitaluri. Astfel se găsesc în Germania asociații de felul aceasta, în care cei ce fac parte din ele nu aduc nici o mizã, nu depun nici o sumă, ci sunt legați între ei numai prin solidaritate.

De altfel nici Italienii, după cari am luat distincțiunea făcută de codul nostru comercial nu sunt mulțumiți. Un Vivante, un Robbeno, profesorii cunoscuți prin lucrările lor, stăruiesc a arăta că cooperativa trebue cunoscută după scopul ce urmărește. Și formează o societate al cărei scop e de a procura asociaților obiecte necesare traiului lor cu un preț mai mic ca cel din piață, o calitate mai bună și o cîntărire dreaptă, ea va fi cooperativa de consumație. Se fundează o societate pentru a înlesni membrilor găsirea mai ușoară a banilor și cu o dobîndă mai mică, va fi o cooperativă de credit. Se întocmește în fine o organizare socială în scop de a împărți beneficiile între asociați, eliminînd din producție pe patron, vom avea o cooperativă de producție.

De aceia zic ei, și cu drept cuvînt că scaunul materiei nu trebue să fie în codul comercial, care organizază și reglementează asociațiile pentru speculă, ci pentru cooperative trebuește o legiuire a parte. Și astfel fac alte țări ca Germania Franța etc.

Legiuitorul nostru însă, nu pune sub regim special decît Băncile populare și cooperativele sătești de producție și consumație

Privilegiile pe cari alte legiuiri streine ca cele din Belgia ori Germania, cum ar fi de exemplu scutirea de patentă, le acordă societăților lor, legiuitorul român nu le recunoaște de cît cooperativelor sătești. S'ar putea face cu ocaziunea aceasta următoarea apropiere.

In 1866 cînd se discuta legea electorală, un deputat eșan propusese că colegiile electorale în fie care județ să se împartă în *urbane și rurale,* Adversarul cel mai puternic al acestei propuneri era I. C. Brătianu, care nu o admitea în numele principiilor de egalitate a tuturor înaintea legilor. In urma acestei opuneri,

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

propunerea nu fu primită.

Deosebirea între populațiunea urbană și rurală, care se socotea atunci nepotrivită pe terenul politic, se socoate astăzi bine venită pe terenul economic.

La 1866 se zicea că nu mai exista clase, astăzi însă în modul cum ne organizăm, avem pare că tendința ale reînființa cel puțin întru cît privește starea economică. Facem necontenit diferențiare între populațiunea urbană și rurală, și ceia ce poate fi dăunător este că diferențiem aceste două populațiuni pe temeiu economic.

Suntem obsedați de sărăcia și nevoile de la țară și nu voim să ne uităm la suferințele celor de la orașe. Vedem nevoia sub suman și opincă, dar n'o vedem sub haine negre. Pentru că la orașe este o mică minoritate care cîștigă din profesiunile libere, din funcțiuni, meserii ori comerț, atît cît să-și poată satisface mai larg nevoile de toate zilele, nu ne mai gîndim la marea mulțime care trăește greu, și dacă nu mai rău, dar tot atît de rău ca și țaranul.

De aici solicitudinea toată pentru acest din urmă și uitarea celui întâi. Se plînge orășanul că viața e scumpă, că mijloacele de cîștig îi sunt foarte reduse, vocea lui însă, nu se aude.

Și tendința aceasta către o ast-fel de separațiune, la care cu toată ardoarea a lucrat și lucrează un partid politic, am numit pe cel liberal, da-va rezultate mulțumitoare?

Să amintim numai cele întîmplare în primavara anului 1907. Țaranii, cari voiau distrugerea boerilor, după ce au devastat locuințele lor de la sate, se îndreptau în mase către oraș. Pentru ei erau boeri nu numai proprietarii, dar și toți intelectualii și populația orașelor, cu alte cuvinte toți cei ce nu făceau parte din mediul lor.

Este cert că cooperativele și în special cele de consumațiune și credit dau o lovitură de moarte micilor comercianți.

Și lovitura e cu atît mai sigură cu cît unele din ele au oare cari avantagii legale. Se pune dar întrebarea, dacă este de interesul Statului a face ca această categorie socială, aceea a micilor negustori, să dispară? Pînă astă-zi n'am auzit voci pentru așa ceva, ci din contra toți recunosc existente lor ca necesară. In asemenea caz ar trebui găsit mijlocul prin care să se facă posibilă existența și a lor dar și a cooperativelor. Căci e neîndoios că cooperativele au foloase indiscutabile pentru lumea muncitoare, și dacă am avut ceva de zis a fost numai pentru a arăta că distincție nu trebue să se facă între cele de la oraș și cele de la sate.

Pentru a se răspunde la întrebarea de mai sus, ar fi locul a se adopta și de noi principiul cooperativelor de consumație germane, cari nu permit a se vinde alt-cuiva de cît asociaților. Și e drept, căci dacă cooperativa e făcută în scopul de a ajuta pe cei slabi economiceşte, ea nu trebue să caute afaceri și specule. Deci se poate mărgini sfera ei de acțiune de asociați.

Comercianții mărunți vor perde și în acest caz o parte din clintela lor, dar tot le va rămînea o parte. Ast fel acțiunea comercianților cari vor să țină congresul din 15 Martie e justificată.

Intru cît nimic nu ne îndreptățește să voim dispariațiunea lor, întru cît și ei susțin sarcinele Statului' e de nevoe să li sel ase cîmp de muncă pentru ca să poate satisface la toate cerințele.

V. I. Radu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Yvonne Dubel, celebra prima donă a marei opere din Paris care la reprezentațiile sale atrage tot publicul select al Parisului trebuind, pentru a putea avea biletul de intrare, să te'ngrijești cu cîte o săptămînă înaintea representanției sale; *Yaonne Dubel*, de cari marii compozitori și critici muzicali ai apusului spun că ie *„o stea între stele“*, care prin vocea sa te farmecă, te subjugă, va concerta la Teatru Național din Iași Sîmbătă 7 Martie a. c.

Cînd un *Massenet*, *Puccini* aduc laude pe cît de mari pe atît de meritate acestei artiste, evident că Ieșănii se vor grăbi să asiste la concertul ei de la 7 Martie a. c.

Biletele sunt la agenția „Carmen Sylva“ (Iliescu, Grosu. & Comp.)

*

Drept recunoștință pentru publicarea unei lucrări contra duelului între ofițeri tot o dată regele Alfons a mai conferit crucea Isabelei catolică jurnalistului Juan Peris Mencheta, care a reprezentat presa spaniolă la congresul antidueliștilor.

Desigur că demonstrația aceasta strălucitoare contra duelului, va avea un efect puternic în Spania.

*

In curînd va avea loc la Paris un eveniment cari va fi în acelaș timp foarte american, foarte prusian și foarte parisian. Fiica ambasadorului Statelor-Unite la Paris, d-ra Wite e logodită cu un ofițer de dragoni prusian înrudit se pare cu împăratul Wilhelm, Herman Schoerr Thors.

Logodnicii au fost presentați d-nei și d. Faliéres și primiți cu multă curtoasie.

Căsătoria se va face la Paris și interesant va fi de văzut ambasada din Paris uuiformele delegațiunei prusiace.

*

Parisul primește actualmente cu mari onoruri, pe exploratorul Tibetului Svem Heddin. Cu ocaziunea aceasta se reamintește că doi francezi, lazăriștii Huc și Gabet au explorat Tibetul timp de 3 ani, de la 1844—1846 încă în epoca cînd intrarea în China era interzisă Europenilor subt pedeapsa cu moartea. Curagioșii exploratori vorbeau chineza, mongola și tibetanul și știură — acompaniați de servitorul lor dchiabur, să evite oamenii și să învingă obstacolele.

Ei merseră în lamaseria din Komhoum și văzură arborele fabulos, care are cîte o literă tibetană pe fie-care foaie.

Ei se amestecară în caravana care se reîntorcea din Peking, se hrăniră cu turte din făină de orz; deteră și peste briganzi și văzură și muntele care respindește aburi otrăviți.

In Lha-Sha ei au remas două luni și descriseră casele, templele, femeile și călugării; toate presentînd curiosități speciale.

Dar la un moment dat guvernatorul chinez îi retrimise sub escortă la Ise-Tchuen, făcîndu-i să treacă printr'un infern de gheață ast-fel că unul din ei era mai să piară de frig,.. Demni predecesori ai curagiosului suedez.

*

Regele Alfons al Spaniei a făcut actualmente o demonstrație de seamă în favoarea antiduelismului. El a conferit crucea ordinului Carol III-lea, tînărului locotenent-auditor José Marie-Laguna, ca răsplată pentru activitatea desfășurată contra duelului, și mai ales pentru serviciile aduse cu ocaziunea congresului antiduelist internațional din Budapesta. José Marie Laguna lua parte la acest congres în fruntea delegațiunei strălucite a Spaniei; el este unul dintre membrii cei mai marcanți ai comitetului internațional al antidueliștilor. Locotenentul auditor Laguna a mai fost decorat de regele Alfons anul trecut cu ordinul „Crucei albe“.

Informaţii

❑ Linia Iași-Tecuciu, continuă a fi întreruptă din cauza inundațiilor. Apa Bîrladului, care a revărsat, a făcut mari stricăciuni. Intre Munteni și Crasna, terasamentul a fost stricat, așa că pe această distanță circulația e întreruptă. Podul cel mare de la Crasna a fost rupt de apă.

De asemeni s'au produs inundații și între Mărășești și Pufești, pe care distanță linia ferată de asemeni este întreruptă.

❑ D. Take Ionescu va sosi la Iași în ziua de 19 Martie, spre a pleda într'un proces pendinte de secția II-a a Curței.

❑ Nu ne face nici cald nici rece, cînd ziarul carpist local ne înjură. Un ziar care reprezintă sudalma greșește numai atunci cînd—nu înjură.

Dacă relevăm înjurătura este că s-a promis oficial că ziarul sub conducirea bravului general, va opera cu mănuși albe. Și am fi curioși să știm dacă generalul și-a murdărit mănușele cele albe, sau dacă direcția ziarului carpist, retrogrădînd din nou, a ajuns pe mîna ordonanței generalului.

❑ S'a pus în vedere direcțiunilor școalelor din localitate să ia măsuri ca elevii să nu consume decît apă filtrată.

E de notat însă că unele școli, cum e liceul Național, nu posedă filtre, cu toate intervențiile făcute la ministerul instrucțiunei publice.

❑ Membrii corpului didactic primar din localitate, vor face după conferințele generale, ce vor avea loc în vacanța Paștelui, o excursiune în apropiere.

❑ Membrii Jokei-Clubului din Iași au fost convocați, în adunare generală, pentru ziua de 15 Mart, spre a asculta darea de seamă anuală și a proceda la alegirea noului comitet.

❑ Artistul Vlad Cuzinschi a plecat în turneu în țară cu piesa *originală* a d-lui Lecca: Moartea lui Sherloc Holmes.

Grație reclamei ce-am făcut la timp acestei *piese*, d. Cuzinschi a atins recordul... releșului și a prăpădit—sărmanul—tot capitalul.

❑ La întrunirea publică de protestare, contra înființărei de ateliere pe lîngă comandamentele de armată și îndepărtarea meseriașilor de la furniturile armatei, organizată de clubul meseriașilor romîni din localitate, care va avea loc Duminecă 8 Martie, orele 2 p. m., în sala Pastia, pe lîngă meseriașii din localitate, vor mai lua cuvîntul și delegați din Galați și București, cari sosesc în acest scop Duminecă dimineață cu trenul de 8·35.

❑ Membrii baroului din Iași au fost convocați pentru ziua de 14 Mart, spre a proceda la votarea budgetului.

❑ Astă-zi au început inspecțiile parțiale la regimeutul 13 Ștefan-cel-mare din Iași.

❑ Clubul Meseriașilor romîni din Iași, pentru întranirea de Duminică 8 Martie a. c., a lansat următorul manifest:

Meseriași ieșeni,

In numele principiilor de libertate a muncei și consideraţiunei ce se datorește claselor producătoare ale acestei țări.

Clubul meseriașilor din Iași se adresează tuturor comercianților din acest oraș și îi roagă să ea parte în mare număr la întrunirea publică ce va avea loc Duminică 8 Martie a. c, în sala Pastia, la ora 2 p. m., cînd urmează a se discuta asupra celor ce sunt de făcut pentru a preîntimpina loviturile ce Statul Romîn dă necontenit meseriașilor și comercianților prin întinderea activității sale în domeniul întreprinderilor industriale și comerciale, acaparînd izvoarele de viață și atingînd libertatea muncei a celei mai numeroase părți din populațiunea orașelor.

Clubul Meseriașilor găsește ca o înaltă a sa datorie de a atrage luarea aminte a meseriașilor și comercianților asupra vinovatei nesocotiri ce se arată de către instituțiile acestei țări, și în special de instituțiunile ce depind de Ministerul de Resboi, în ce privește adjudecarea furniturilor la licitațiile publice.

A ajuns d n cale afară de îngrijitor sistemul de protejare exclusiv al unui mic număr de favoriți ce se bucura de toate avantajele ce s'au putut născoci până acum în țara noastră.

Pe cînd meseriașii și comercianții acestei clase, cărora nu li se poate spune că trăesc în huzur și trîndăvie sunt cu desăvîrșire uitate!

Veniți la întrunirea de Duminică 8 Martie a. c., pentru ca laolaltă să protestăm cu toată energia ce ne-o dă conștiința n dreptățirei ce îndurăm, pentru a trezi sentimentul răspunderei în sufletele acelor ce au încredințate în mînele lor destinele Țărei și a poporului nostru.

La această întrunire vor lua parte delegați din Capitală și Galați.

Comitetul executiv al Clubului Meseriașilor Romîni

❑ Se aduce la cunoștința generală că este vacantă catedra de desemn după natură și după antic de la școala de arte frumoase din Iași.

Candidați doritori de a o ocupa cu titlul provizoriu trebue să înainteze ministerului, în termen de trei luni, cererile lor însoțite de diplomele lor și de o notă asupra lucrărilor lor artistice. Cererea de înscriere va trebui semnată cu numele și pronumele întreg al candidatului și să arate adresa lui clară și exactă.

Comisiunea, care potrivit art. 103 din legea învățămîntului secondar și superior din 1900, are a se pronunța asupra titlurilor, lucrărilor și reputațiunii artistice ale candidaților se va întruni în București la 8 zile de la expirarea termenului de trei luni menționat mai sus.

Comisiunea nu se va putea pronunța de cît după ținerea unei expoziţiuni publice de 8 zile a lucrărilor artistice ale candidaților în original sau în reproducere suficientă, conform. art. 18 din regulamentul pentru organizarea școlilor de arte frumoase.

Expoziţiunea se va ține la Ateneul romîn din București.

Candidații vor trebui să înainteze pe cheltuiala lor, cel mai tîrziu până în a opta zi ce urmează după expirarea termenului de trei luni pentru petiționare, lucrările ce doresc a expune direcțiunii pinacotecii din București, care este însărcinată cu organizarea expoziţiunii. Cheltuelile de rîdicare a candidaților vor privi pe candidați.

❑ Au obținut dreptul de liberă practică în comunele rurale, doamnele Natalia și Maria Mitoșeriu, absolvente ale școalei de moașe din Iași.

❑ **Din Huși.**—Avem prefect nou la Huși. Tînărul imberb dl. Gh. Corbescu pare a aduce alt spirit în administrația Fălciului, pare a fi animat de alte gînduri. Venit întîmplător la noi ca să joace o carte de la centru, d-sa are datoria morală de a însănătoși atmosfera politică a județului. Și însănătoșirea trebue să înceapă cu subalternii. D-sa știe că însuși șeful guvernului în întreruperea făcută d-lui Take Ionescu la interpelarea, în chestia anarhiei de la serviciul sanitar, a înferat amestecul administrației în politică. Și a făgăduit că va aplica legea contra tuturor acelor slujbași cari și-au trecut limita îndatoririlor lor.

Polițaiul de Huși contrar textului expres a luat parte la ungerea d-lui Ionel Brăteanu ca șef de partid. Apoi la banchetul organizat în mod așa de ridicul pentru proslăvirea dr. N. Lupu, poliția a fost transformată în chelneri și prapurcici lucru înjositor și nelegal.

Dar asta e chestia de obraz!

Alt-ceva e de relevat.

La Oltenești s'a dat un bal supt patronajul prefectului.! Administratorul de plasă Constantinescu a strîns rețeta balului, și a luat pe a sa răspundere plasarea biletelor la invitații din Huși.

De la invitații rurali s'a încasat frumoasa suma de 700 lei; cît s'a fi încasat de la invitații din Huși, nu se știe, că nu ia dat socoteală.

Toți cei 700 lei s'au luat de d. Constantinescu și nu i-a dat nici o socoteală de dînșii.

Lumea din Oltenești e alarmata cu drept cuvînt de acest nou scandal. După ce acest d. Constantinescu a luat 400 lei de la primăria din Oltenești pentru mobilier, act justificativ a adus dar mobile nu; azi mai ia 700 lei banii balului și alți 500 lei de la Hușeni și nu dă nici o socoteală.

D. Prefect, d. Corbescu are datoria morală să ancheteze în persoană cazul: să întrebe pe fruntașii satului, pe d. Vicol, pe d. Ursulescu chiar și de se va convinge că s'a făcut falș în acte publice, deturnare de fonduri, abuzuri, să ia măsurile în consecință, că a se mai dăinui în această cale ar fi a se pune la îndoială curățenia d-sale.

Administrația județului Fălciu e putrezită și abuzivă, nărăvită rău de dr. N. Lupu, tot acest tineret a fost deprins a eși din sfera atribuțiilor legale și a reînvia regimul vechiu al întronării voinței nu a legii.

D-le Prefect, cercetează gestiunea balului de la Oltenești, vezi de procesele de camătă ale administratorului de la Roșieşti, cercetează gestiunea administratorului de la Drânceni, și făți idee de ce specimene de funcționari s'a îngrădit dr. N, Lupu pentru a vedea că e ceva putred la noi la Huși.

Oltenești! balul! fondurile! mobilierul primăriei! conturi false! și aferim.

Coresp.

❑ S'a zis în ziar că piesa „Cometa“, care va fi reprezentată la teatrul din Iași în seara de 14 Martie, se prezintă sub formă misterioasă, de oare ce afișul nu anunță cine va da acel spectacol.

Informațiuni ulterioare au lămurit că spectacolul îl organizează d. State Dragomir — ceia ce ne grăbim să anunțăm cu atît mai mult, cu cît d. Dragomir ne este adversar politic și n'am voi să credem că, cu bună știință, am publicat prima informație.

DIVERSE

— D. V. Butnariu a fost numit agent auxiliar la ministerul de finanțe în locul d-lui A. A. Velciu.

— La 20 Martie se va vinde prin licitație publică casa Sturzescu din Păcurari.

In aceeași zi, tot la tribunalul Iași, moșia Boteşti și moșia Viforeni, proprietățile d-rei Alice Lecca.

— Aflăm că d. dr. Al. Grossi s'a logodit cu d-șoara dr. Susana Wexler.

Felicitări.

UN ZOLA SPANIOL

O țeară neliterară.—Mărire și decadență. Romanul iezuiților.—Bogați și proletari.—Un medic visător.—Conflicte sociale.—Spania retrogradă.

Dintre toate țările Europei Spania ne trimete astăzi pe cîmpul de litere cea mai slabă contribuțiune.

Țara care ne-a dăruit pe clasicul „don Quijotte“ a decăzut de multă vreme, și odată cu Calderon și Lope de Vega, au pierit și marii ei poeți.

In vremurile noui a răcărit dramaturgul Echegaray, dar acesta a tresut frontierile țării sale numai cu drama sa „Galeotto“.

A mai atras atenția lumei și poetul Campoamor, dar el n'a avut înrîurire de cît în interiorul țărei sale. Astă-zi însă, resună cu putere în Spania, numele unui poet care a devenit în scurtă vreme apreciat nu numai în țara sa natală. ci și în Franța, bogată în poeți de seamă.

E vorba de Blasco-Ibanez autorul romanului „Intrusul“ care prezintă multe puncte de interes și pentru cei străini de frămîntările Spaniei.

„Intrusul“ roman asupra *iezuiților* este semnificativ ca produs al acestei țări.

*

Chiar și liricul Campoamor a găsit în lupta contra iezuiților accente puternice. Iezuiții sunt cei mai mari dușmani ai poporului, și ce a devenit și devine sub stăpînirea lor această țară altă dată înfloritoare, senină, veselă privim și noi cu inima strînsă.

Valoarec acestei cărți, pentru noi străini, constă în cu totul alte calități de cît pentru consetățenii poetului.

Succesul ei nu se reazămă la noi pe tendința de a inspira cetitorului ură și dispreț pentru iezuiți, ci pe calități istorico-culturale și poetice.

*

O notă originală a romanului în chestiune o formează teatrul de acțiune a celor povestite.

Nu ne găsim în fața exuberantei vegetațiuni a sudului îndepărtat care n'a dispărut doară din pustiita Spanie, ci ne aflăm într'un ținut friguros, sterp lipsit de veselie de pe coasta Biscaiei, în localitatea Bilbao, regiunea minelor de aramă.

Această trăsătură amintește terenul în care se dezvoltă personagiile romanelor sociale ale lui Zola și la opera literară a lui Zola s'a adăpat talentul descriptiv al spaniolului.

Ibanez însă și-a păstrat caracterul național și a știut cu toată influența modelului francez să rămînă independent și original.

*

Romancerul ne presintă două partide mari: acel al proletarilor lucrători în mine, și al bogaților proprietari de mine cari se găsesc față în față.

Intre ambele partide încearcă, să mijlocească pacea, un medic rudă a celui mai bogat antreprenor.

El cîștigă încrederea săracilor prin ajutorul devotat dat în calitate de medic și capătă influența asupra bogaților prin superioritatea vederilor sale și prin experiența căpătată în Paris.

Minerii din Biskaya duc o viață cîneasca și abrutizată ca și frații lor din alte țări.

Dar nu suflu de „bohemianism“ se mișcă în jurul tuturor și îi face să trăească în veselie și uitare în zilele de serbătoare.

Ei se adună atunci împrejurul „Versolari“—lor,—trubadurii satelor—cari trec Duminica din sat în sat aranjează pe piața tîrgului un fel de concurs de cîntăreți, îi pun să le cînte cîntece de dragoste și de resboi, apoi entuziasmați repetă în cor refrenul... In timpul acesta milionarii din Bilbao se plictisesc amarnic și urîtul îi împinge ca să se spele dumineci cu șampanie pe mîni și pe față sau la alte asemenea glume de prost gust.

Productivitatea mineler crescînd mai toți din Bîlbao s'au îmbogățit, iar proletarii minelor sunt în mare majoritate străini emigrați din alte provincii, cari în locul lor natal nu-și agoniseau pînea și erau mulțumiți a căpata aci un salar cît de restrîns în schimbul muncei covîrșitoare. In curînd însă începu, o nouă invasiune, iezuiții. Ei sînt răspîndiți în toată Spania dar se încuibează mai ales acolo unde au ce lua și în înfloritul Bilbao este mult de luat. Stăpînii minelor cari la început erau adepți numai ai Religiunei banului sunt convertiți cu încetul la religiunea iesuitismului, natural că prin ajutorul femeilor cele dintăiu elemente cucerite, și acum zboară tot aurul smuls de către muncitori cu chin amar din măruntaele pămîntului—în buzunarele adînci ale iesuiților. Lucrătorii pierd ultima rază de speranță că ar putea vre-odată să capete o parte din tesaurul cucerit împreună, desperarea îi înebunește și ei dărîmă casele bogaților și minele, sursa lor de întreținere.

*

Sfîrșitul romanului—cam forțat, ca să nu zicem tras de păr—înregistrează din nou visul doctorului socialist de a vedea realizată înfrățirea și pacea generală, lucru pentru care Spania nu-i se pare încă pregătită.

De altfeliu iezuitismul a fost dintre cauzele principale care au îndepărtat poporul spaniol de acest ideal.

Ca literatură însă, noul roman ridică nivelul deasupra celui de pînă acum.

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE

sub direcțiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni și copii.

Comenzile să primesc *în fie care zi.*

— **Strada Păcurari No. 49** —

Dionisie Ionescu

fost magistrat

AVOCAT

Str. Bacău-Focșani. **BACĂU**

Ultime informaţii

❑ *Prutul a început prin unele părţi să se dezgheţe şi să ameninţe cu revărsarea.*

Eri după amiazi, Prutul a trecut peste maluri în dreptul Sculenilor, producînd inundaţii.

De asemeni Prutul a început să se desgheţe şi în dreptul Unghenilor.

❑ *Zilele acestea va fi o întrunire la clubul carpist local pentru votarea statutului şi alegerea comitetului executiv, care se va compune din şapte persoane.*

Pentru şase persoane şi anume, pentru domnii: Cantacuzin, Grecianu, I. V. Praja Găvănescul, gereral Skeletti şi C. Maissner s'a căzut de acord.

Pentru al şaptelea este discuţie, junimiştii susţinînd pe d. P. Sion, neagreat de greceniştii.

❑ D. colonel Alex. Musteaţă, a plecat aseară cu trenul de 5 şi 55 spre Mărăşeşti, spre a întimpina pe A. S. R. Principele Ferdinand, care urma să vie la Botoşani şi apoi la Iaşi, în inspecţie.

Din cauză însă că trenurile şi-au întrerupt comunicaţia,—liniile fiind inundate, —d. colonel Musteaţă s'a reîntors înapoi de la Adjud. Tot din cauza întreruperei circulaţiei A. S. R. Principele Ferdinand n'a mai plecat.

❑ Din anturajul Domniţei Elena ni se comunică:

Este de prisos să se vorbească de averea şi de testamentul Domniţei, căci ea n'are avere şi n'are pentru ce face testament. Cuza-Vodă testase toată averea sa celor doi fii ai sei, cu obligaţia de a servi fiecare Domniţei cîte 60,000 lei anual. Murind întâi unul din cei doi fraţi, el testase toată averea celuilalt frate cu clausa respectării rentei de 60,000. Celalalt fiu a lăsat toată averea soţiei sale, născută Moruzzi, cu obligaţia de a-i servi renta de 120.000 lei.

Principesa Maria Moruzzi, foasta noră a Domniţei, a donat moşia Ruginoasa spitalului „Caritatea" din Iaşi, în propietatea cărei moşii spitalul va intra la primul Sf. Ghiorghe sau Sf. Dimitrie după decesul Domniţei.

La Ruginoasa se va clădi un spital de copii, cu 40 paturi, care va purta numele „Spitalul Cuza-Vodă".

Palatul de pe moşia Ruginoasa va fi amenajat în acest scop.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Lista încredinţată Cofetăriei Tulfli

Suma din urmă	1267 85
Georges D. Şerban Diacon	2 lei
Dr. Niemereanu	8 „
Teodorovici	5 „
Smochină	2 „
D-na N. Z.	1 „
M. Ralle	—50
Porfiriu	1 leu
Tel	—50
Grigore Iamandi	3 lei
Marcel Dahon	4 „
Const. Mavrocordat	2 „
V. Cocuz	2 „

❑ Sf. Sapăr. Const. Dinescu va ţinea Duminică o frumoasă predică la biserica sf. Andrei, despre: „Cum poate sevîrşi creştinul cele mai de căpitenie fapte morale".

❑ D. Neculai Gavrilescu, învăţător la şcoala din Cucuteni, a fost permutat după a sa cerere la şcoala din Bucium.

❑ Şcoala din cotuna Bogdăneşti, comuna Cucuteni, a fost închisă pe timp de 10 zile, din cauza epidemiei de anghină difterică.

❑ Consulatul Austro-Ungar a cerut autorităţilor noastre aflarea d-nei Malia Golaş, dispărută din Austria, pe urma căreia a rămas o copilă cu numele Mihalina, d-nă care se crede că s'ar afla în România.

❑ Aflăm că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei care se află în capitală, a intervenit la ministerul cultelor pentru a se face îmbunătăţirile de care se simt nevoia la monumentala biserică Trei-Erarhi, din localitate, care după cum se ştie a suferit oare cari stricăciuni în interiorul ei.

❑ In ziua de 20 Martie a. c, se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia pentru vinderea spre exploatare, pe contul antreprenorilor care n'au plătit arenda de 1 August 1908, a următoarelor păduri: Cărligul, cant. Spînzuratu şi Palmaciu, din judeţul Iaşi; Graşi-Petricani, cant. Bulubeşti, din judeţul Neamţ; Tisa Silvestru cant. Glodişoarele, din judeţul Bacău.

❑ După cît ştim avansările ce se vor face în armată pe ziua de 8 Aprilie, nu vor cuprinde decît pe ofiţerii superiori.

Celelalte avansări se vor face pe ziua de 10 Maiu a. c.

❑ Procesul de eri de la juraţi a durat până la orele 4 şi jumătate.

După o scurtă deliberare juraţii au adus un verdict negativ şi Curtea a achitat pe Ioan Moisă, care era acuzat că a omorît pe cumnata sa.

Acuzatul a fost aparat de d-nii Vespasian Pella şi Osv. Racoviţă.

❑ Eri Curtea cu juri a condemnat la cîte 50 lei amendă pe d-nii juraţi care au absentat.

❑ Tribunalul secţia II-a a condemnat astăzi la cîte cinci-zeci lei amendă pe o mulţime de lăptari din Iaşi, cari au pus în consumaţie lapte falşificat.

❑ Poliţia a stabilit că surdo-mutul care a fost arestat acum cîte va zile în piaţa Unirea şi la care s'a găsit o însemnată sumă de bani, în monede străine, este autorul furtului comis în strada Veche despre care am vorbit la timp.

❑ Din cauza inundaţiilor, trenurile de Bucureşti nu pot sosi în localitate.

De eri se luorează la restabilirea liniei ferate de pe distanţa Crasna—Munteni, care după cum se ştie a fost inundată şi distrusă.

Sosesc în gara Iaşi numai trenurile de Paşcani care au legătură cu Burdujenii şi Botoşanii.

❑ Astăsi Curtea cu Juri judecă procesul intentat d-lui V. Teodorescu, pentru deliet electoral.

— Mîine Curtea va judeca procesul privitor pe Haralamb Sifion, acuzat de crimă sevîrşită dar neisbutită.

❑ D. I. Georgescu, registrator la biroul Camerei de Comerţ, a demisionat. In locul seu a fost avansat d. Vasiliu, actual copist, iar în locul acestuia a fost numit d. Gh. Negrescu.

❑ Mîine seară va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, marea serată dansantă anuală.

Vor asista un mare număr de invitaţi.

❑ In urma intervenţiei d-lui deputat baron Hurmuzachi, s-a destinat suma de opt mii coroane, pentru a se cumpara porumb şi cartofi, spre a se distribui gratuit populaţiei nevoiaşe din districtul Sucevei (Bucovina).

❑ **Efecte imediate.**—Din discuţiunile încinse între profesorii şcoalei Normale „Vasile Lupu" reeşind că se lasă de dorit cu deşteptarea interesului pentru examenul de capacitate al elevilor normalişti, şi că răul stă în regulamentul acestui examen, ministerul fiind sesizat prin raport de acest desiderat al profesorilor ieşeni a dispus ca inspectoratul general primar să avizeze.

Se vor face modificări chiar în anul acesta în regulamentul ţinerii examenelor şi anume se vor introduce ca cele 5 chestiuni pot fi alese numai din o materie, nu din 3 materii fixate: 2 din matematici, 2 din literatură, 1 din istorie; iar la oral se va introduce colosviu din anumiţi autori ce se vor anunţa cu 2 luni înainte. Efectul acestei măsuri se va resimţi imediat.

❑ In cazarma regimentului 7 Roşiori s'au rădicat arcuri de triumf pentru primirea A. S. R.

Se crede, însă, că inspecţia princiară va fi contramandată.

◒ Astă seară Vineri, are loc în sala Sidoli o excepţională reprezentaţie cinematografică în beneficiul şcoalei Reuniunei femeilor Romîne din oraşul nostru. Programul superb al acestei serate cuprinde între altele frumoasa piesă: un glonte fatal sau asasinul propriului său fiu, scrierea academicianului Jules Sandeau, adaptată la cinematograf; această dramă e unul din cele mai reuşite sujete din care au fost date până astăzi în teatrul Sidoli din localitate.

Mîne Sîmbătă are loc matineu la 3 ziua cu preţuri pe jumătate şi seara reprezentaţie obişnuită.

❑ **Judiciare.**—Fostul casier al Băncei comerciale romîne din Bacău, Goroneanu, a făcut apel contra sentinţei tribunalului Bacău, care a respins eliberarea provizorie a lui Goroneanu.

— Numitul I. Joil, acuzat că ar fi dat foc unor case ale sale din Iaşi, a fost depus de judecătorul de instrucţie.

El a făcut opoziţie la Camera de punere sub acuzare.

— Procesul căpitanului doctor Popescu-Cernica, la tribunalul Bacău, va continua în ziua de 9 Martie.

Acuzatului este aparat de d-nii Delavrancea, N. Bottez şi L. Sakelarie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 6 Martie.

In ajunul războiului Austro-Sîrb

Sofia.—Ştiri demne de crezare din Cetinge spun că o brigadă muntenegreană, a fost mobilizată şi îndreptată spre Spizza.

*

Constantinopol.—Insărcinatul de afaceri muntenegrean a declarat eri marelui vizir în numele guvernului că Muntenegrul nu are nici de cum intenţii răsboinice contra Sandjacului Novibazar.

„Yeni Gazeta" comentează defavorabil acordul privitor la îndemnitatea Bulgariei şi o declară ca o ruşine pentru istoria Turciei.

*

Constantinopol.— D. Nenadovici are faţă de Poartă şi de diplomaţi un limbagiu pacific, zicînd că Sîrbii nu voesc răsboiul şi că este speranţa unui acord final.

*

München. — „Münchener Neuesten Nachrichten" zice că toţi supuşii sîrbi locuind aci au primit ordin de chemare sub drapel şi au plecat la regimentele lor.

*

Sofia.—Se asigură în cercurile guvernamentale că guvernul bulgar a cerut guvernului rus să propună celorlalte puteri să recunoască imediat independenţa Bulgariei, de oare ce chestia compensaţilor este hotărîtă în principiu.

*

Petersburg.—Iniţiativa d-lui Komjakoff privitoare la un apel către parlamentele europene întîlneşte o opoziţie serioasă a elementelor prudente. Dreapta Dumei îşi propune să protesteze azi contra propunerei.

*

Berlin.—In Reichstag, discutîndu-se proectul fiixărei contingentului, ministrul răsboiului a declarat că dacă astă-zi nu se voeşte răsboiu, nici din stînga, nici dreapta, aceasta se datoreşte între altele şi Germaniei, care s'a lipit în mod hotărîtor de aliata ei şi pentru că puternica armată germană este îndărătul acestei voinţe. „După părerea mea, a zis ministrul datorim pacea în aceste momente tocmai graţie aruatei noastre".

*

Buda-Pesta.—„Budapesti Hirlap" scrie că dacă nu se va isbuti a se evita rezboiul, întreaga diplomaţie europeană va suferi o înfrîngere. Ne aşteptăm la o intervenţie energică a Europei la Belgrad, iar în cazul contrar cerem cu drept cuvînt să nu se amestece în afacerile noastre, dacă sdrobim duşmanul.

*

Colonia.—„Gazeta de Colonia" spune că situaţia militară, este atît de încordată, în cît în puţine zile trupele austro-ungare vor întra în Serbia. Este îndoială dacă sforţările sincere ale cîtor-va puteri vor isbuti să înlăture răsboiul austro-sîrb. In orice caz speranţele cresc, că se va isbuti a se localiza războiul eventual.

*

Buda-Pesta. — Camera. Deputatul Szemere interpelează de urgenţă guvernul cu privire la situaţia externă. Desvoltîndu-şi interpelarea, d. Szemere declară că tripla alianţă nu a fost nici-odată mai puternică, de cît azi; alegerile din Italia însemnează un strălucit triumf al triplei alianţe. Germania este de părerea noastră. Puternicul nostru amic, Imparatul Wilhelm (strigăte de eljen pe toate băncile) rămîne lîngă noi cu credinţă germanică. In schimb, marele imperiu rus se agită contra noastră. Guvernul rus este încă prea slab şi incapabil azi de o acţiune războinică. Ministrul nostru de afaceri străine n'a profitat de această puternică constelaţiune europeană şi face politica unui Fabius Cunctator. Un om poate fi pacific şi uman, dar nu trebuie să se dea îndărăt în faţa războiului, atunci cînd este necesar şi drept.

Războiul însă trebuie început atunci cînd situaţia sa politică este avantajoasă şi cînd te ştii mai tare trebuie să aşteptăm oare ca Rusia să'şi revină în fire spre a ne învinge? Oratorul reaminteşte discursul sen ţinut în delegaţiuni, în care a zis:

„Aliaţii noştri naturali în Balcani sunt Turcia şi Bulgaria şi am sfătuit că trebuie să se ocupe Belgradul şi să se anexeze Bulgariei regiunile din Serbia, locuite de Bulgari. Acum, a zis oratorul, adaug: **trebuie să anexăm Romîniei regiunile din Serbia locuite în majoritate de romîni.** Din nefericire ministrul nostru de externe nu duce o politică activă, ci una pasivă.

Interpelatorul întreabă, dacă ministrul preşedinte este dispus a face uz de influenţa sa în direcţiunea afacerilor străine, pentru ca să se facă pe viitor o politică activă.

*

Belgrad. — Eri s'a ţinut sub preşedenţia Regelui un consiliu de miniştri care a ţinut 4 ore şi care s'a ocupat de atitudinea ce Serbia va trebui să aibă faţă de noul demers aşteptat al Austro-Ungariei.

Ziarul „Politica" declară că nici un guvern sărbesc nu va admite umilirea Serbiei care se va cere de Austro-Ungaria, nici un sîrb nu va permite ca Serbia fără chemare sub arme, să renunţe la independenţa sa.

„Mali Journal" spune că Serbii şi Muntenegrenii vor trebui să recurgă la resboi pentru că au fost calcate în picioare de Austro-Ungaria, care le-a răpit două ţări. Serbii nu se tem de sgomotul de săbii din Germania. Sărbii vor mai aştepta cîte-va zile până ce comedia jucată de Europa va lua sfîrşit şi apoi va continua tragedia, în care Serbia şi Muntenegrul sau Austro-Ungaria 'şi vor termina cariera.

*

Belgrad.—Mobilizarea continuă, cu atît mai mult, cu cît vin ştiri din Buda-Pesta că şi Austro-Ungaria continuă să se mobilizeze.

Ziarele cer să se facă o mobilizare generală. In oraş ca şi în provincie, nu se discută de cît despre rezboiu.

*

Buda Pesta.—Ziarele anunţă că primul ministru Wekerle ar fi avut o convorbire cu Imparatul Frantz Iosef asupra situaţiei.

Imparatul a declarat că are credinţa că războiul nu va avea loc.

Cu toate aceste pregătirile militare continuă. A fost chemat telegrafic generalul Klovulkard care va fi numit şef suprem al armatei monarchiei.

Buda-Pesta. — In ultimul timp se anunţă că mobilizarea generală se va face Marţi cînd monarchia va avea sub drapel 400,000 oameni, cari vor fi trimeşi la graniţa Serbiei.

DE LA SENAT

Legea Sinodală

Bucureşti. —După interpelarea desvoltată eri de d. C. Disescu asupra formărei noului guvern, şi după răspunsul d-lui Brătianu, s'a luat în discuţie legea sinodală.

Episcopul de Roman a spus că una lege a sinodului cuprinde foarte multe dispoziţiuni contrarii sf. Canoane. Observînd că discursul său nu place Mitropolitului Primat, Episcopul a spus: „eu constat adevărul şi voi lupta pentru adevăr chiar cu sacrificiul poziţiei mele. Ori se respectă spiritul canoanelor, ori plec din biserică".

Episcopul a cerut apoi modificarea articolului care prevede lărgirea dreptului eligibililor în Sinod.

Discuţia va dura 3 sau 4 zile.

In chestia generalului Averescu

Bucureşti. — Scoaterea din guvern a d-lui general Averescu continuă să fie discutată de cercurile politice.

Un fruntaş liberal povesteşte că Marţi d. lonel Brăteanu convenise cu d. general Averescu pentru o anchetă parlamentară. Ceilalţi membri ai guvernului s'au opus şi atunci primul ministru a spus d-lui Averescu:

Dacă nu'mi dai demisia, am să te scot din guvern.

Şi cum d. general Averescu a ezitat, d. Brătianu s'a ţinut de cuvînt.

Catedra de Arheologie

Bucureşti.—Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de litere de aci, au recomendat pe d. Murnu la catedra de arheologie din Bucureşti.

D. Tocilescu s'a retras.

Plecarea d-lui Carp

Bucureşti.—D. P. P. Carp, care sufere de o afecţiune a urechei, a plesat astăzi dimineaţă la Viena, ca să consulte pe un specialist de acolo.

Legea sinodală

Bucureşti.—In continuarea discuţiei legei sinodale, Episcopul de Roman a cerut despinţarea consistorului mitropolitan, ca nefiind canonic.

Mari inundaţii

Bucureşti.—La Bărlad inundaţiile au produs o adevărată catastrofă. Podul Munteni şi Tichiloaia s'au surpat. Colosal de mari au venit apele în Piaţa Pităriei şi calea Prutului. Oamenii s'au refugiat prin podurile caselor.

D. V. G. Morţun, a plecat la faţa locului.

La Vaslui s'au produs iarăşi mari inundăţii. La Tecuci, rîul Bîrlad a inundat o bună parte a oraşului.

Din caura inundăţiilor sunt întrerupte următoarele linii ferate: Bîrlad—Iaşi, Crasna—Munteni, Mărăşeşti—Puteţşti, Brăteni—Brăzoi. Intre crasna—Huşi cerculaţia se face prin transbordare.

Ziar confiscat

Bucureşti.—Agenţii poliţiei au năvălit eri la tipografia şi la redacţia ziarului „România Muncitoare", oprind a se pune în vînzare ziarul şi confiscîndu-l.

Greva telegrafiştilor din Paris

Paris.—(Via Berlin) Din cauza grevei telegrafiştilor, telefoniştilor şi factorilor domneşte o mare încurcătură; 5 milioane de scrisori aşteaptă expediarea.

Mişcarea grevistă se întinde în centrul Franţei. Telegrafiştii militari nu pot resbi munca enormă.

Parisul este aproape izolat de restul lumei. Majoritatea birourilor postale sunt închise şi se refuză primirea scrisorilor recomandate. Greva d-relor de la telefon este aproape generală.

CAMERA

Bucureşti.—D. Emil Costinescu depune budgetul general al statului.

D. Dragu depune o petiţie a profesorilor cari cer o reducere 5 la sută pe căile ferate.

D, J. Th. Florescu cere dosariul cu privire la demisiunele a trei consilieri comunali din Piteşti. D. Dincă Skileru depune un memoriu a veteranilor din Corabia.

D. I. Brătianu depune dosariul cerut ieri de d. Take Ionescu, privitor la furnitura de făină pentru corpurile de armată.

D. Brătianu spune că contractul s-a încheiat sub interimatul său, cînd s'a presentat două oferte şi, alegînd pe cea mai avantajoasă, a însărcinat pe secretarul general al ministerului.

Se intră în ordinea zilei: continuarea discuţiei proectului ministerului de domenii.

Vorbeşte d. Săulescu.

SENATUL

Bucureşti.—Continuă discuţia legei sinodale. A produs sensaţie energia cu care proectul a fost combătut de Episcopul de Roman şi declaraţia acestuia că întreaga banca prelaţilor este contra proiectului. Acum ia cuvîntul d. Haret.

S'a convenit definitiv să se dee precădere legei Stelian, înaintea proectului colegiului unic, şi ca discuţia să înceapă Mercuri.

AVIS

Se aduce la cunoştinţa publică că d. *Neculai Boncescu* ne mai făcînd parte din Ad-ţia *Societăţei funcţionarilor şi meseriaşilor agricoli din ţară* cu sediul în Iaşi, nu are nici un soiu de delegaţiune din partea societăţei, de a lucra în numele şi pentru societate, deci d-sa lucrează în numele său personal, fiind singur responsabil de rezultatul afacerilor ce angajează; Societatea nu-şi asumă nici un fel de răspundere. **Direcţiunea.**

Alexandru Atanasiu

Agricultor şi Apicultor

Se oferă ca administrator sau contabil la moşie; posedă certificate de mulţumire, pentru serviciile de mai sus, de la mai mulţi mari proprietari.

Adresa: *Str. Eternităţei No. 32, Iaşi.*

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. 1,5 mètre Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5 f.**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate ciştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 673 — Duminecă 8 Martie 1909

Noul guvern in fața Senatului

Noul guvern liberal—adică fostul guvern, fără generalul Averescu—s'a presentat ieri înaintea Senatului.

D. Ionel Brătianu, a citit decretul de numire al noului minister, în fața unei indiferenţe generale și foarte semnificative; absolut nici un aplaus, nici o aprobare, nici un cuvînt de bună primire. D. Brătianu a făcut tutulor impresia că citește un decret de înmormîntare — și întrebarea următoare se părea că se vede pe fața tutulor membrilor maturului corp:

— Adică, de ce a plecat aseară fostul guvern, pentru ca să vină azi în aceiași formație?

In adevăr, întrebarea aceasta își are o mare explicație în Senat, căci se știe că de la început, maturul corp, a privit, dacă nu cu dușmănie, sau cu ostilitate, dar cel puțin cu indiferență guvernul liberal.

Senatul a fost nemulțumit chiar pe d. Dim. Sturdza, de modul cum și-a alcătuit cabinetul, și-a reproșat, că n'a ținut seamă de bătrînii liberali și de vechile cadre ale partidului, și că a dat prea mare avînt tineretului, care înconjoară pe d. Ionel Brătianu. Dar Senatul a mers mai departe cu atitudinea sa — pentru a determina pe d. Sturdza să refacă ministerul, și în cîte-va ocaziuni și-a manifestat nemulțumirea prin voturi foarte semnificative și cari puteau răsturna însuși guvernul.

Cu retragerea d-lui Sturdza, senatorii liberali, sperau că tînărul șef, va pricepe situația dificilă ce o are guvernul în Senat, și profitînd de venirea sa în fruntea guvernului, va remania ministerul.

Dar retragerea d-lui Sturdza, a fost o simplă schimbare de prim-ministru. Și de și prin luarea președinției consiliului, d. Brătianu avea aerul că conduce un nou minister deci al 2-lea minister liberal, totuși, nici o altă schimbare n'a făcut în guvern, fie care ministru păstrîndu-și portofoliul seu.

Cu retragerea generalului Averescu, membrii majorității Senatului erau convinși că d. Brătianu va profita să obțină din partea Suveranului, însărcinarea de a forma un nou minister—și că ast-fel va ține seamă de dorințele Senatului. Dar și al 3-lea minister liberal se formează, ca și cel d'al doilea și ca și cel dintîiu, adică cu nou interimat la rezboiu, prin eșirea generalului Averescu, după cum al doilea minister a dat un alt interimat la externe prin eșirea d-lui Sturdza.

Așa că azi avem o a treia formațiune ministerială liberală, cu două portofolii vacante, și pe care d. Brătianu le ține înadins ast-fel pentru a șantaja asupra cîtor-va corifei liberali din Senat, cari țin morțiș să între în guvern.

Puțin ne interesează pe noi, dacă procedeul d-lui Brătianu e sau nu abil și dacă, prin urmare, șeful guvernului va reuși în combinațiile sale politice.

Voim să constatăm numai că între Senat și guvern, există azi o mare răceală, că actualul cabinet a fost primit cu neîncredere de majoritatea Senatului, și că o surpriză cu consecințe foarte grave pentru guvern, ne poate aduce într'o bună zi maturul corp.

Senatorii au înțeles că d. Brătianu vrea să remanieze guvernul, dar după inchiderea sesiunei parlamentare, deci nu sub influența senatorilor, ci a amicilor săi generoși. Și de aceia membrii senatului au primit cu indiferență noul guvern, și i-au indicat în mod precis atitudinea sau conduita lor viitoare.

Acum cîte-va zile d. Brătianu, a fost nevoit să convoace într'o consfătuire intimă pe senatorii din majoritate, și să se plîngă de spiritul de ostilitate de care se arată dominat în toate actele sale față de guvern.

Senatorii nu mai vor să lucreze în secțiuni, așa că cele mai importante proiecte de legi, stau nerezolvate și nu pot fi aduse la vot.

Organizatorul grevei împotriva d-lui Dim. Sturza din Camera din 1904, a înțeles și simțit ce înseamnă o grevă parlamentară cînd se face pe propria sa spinare.

Dar greva senatului n'are nici o importanță, căci bătrînii sunt mai practici și nu înțeleg utilitatea abținerilor dusă la infinit în politică.

Ei vor trece în curînd la chestiuni de fapt, la voturi importante, cari nu vor fi numai semnificative, ci hotărîtoare pentru vieța guvernului.

Vespasian I. Pella

Cine patronează gheșefturile

D. Ionel Brătianu a recunoscut înaintea Camerei, că atît furnitura furagiului cît și a pîinei, pentru armată, concesionate fostului senator Văleanu și actualului deputat Iliescu, sînt opera sa.

Declarația primului ministru, a fost provocată de interpelarea d-lui Take Ionescu, anunțată în ședința Camerei de alaltăieri și care va face o mare senzație în lumea noastră politică.

Este dovedit că actualul conducător al liberalilor, pentru a-și prepara șefia partidului, a deschis larg punga statului, tutulor partizanilor săi nesățioși și ignorînd cu bună știință constituția și legile țărei, a procopsit pe diferiți membri ai Parlamentului, cu fel de fel de afaceri veroase.

Și astăzi cînd este descoperit că a fost autorul aproape al tuturor gheșefturilor acordate amicilor chemați într'o bună zi a-l proclama de șef al partidului, d. Brătianu, are curajiul să spună că și ia respunderea faptelor sale, înaintea majorităților parlamentare și a partidului seu.

Extraordinar curagiu. N'avem ce zice. El poate fi asemănat curagiului și cinismului șefului de bandă, care în mijlocul tîlharilor sei, își ia respunderea faptelor săvîrșite de banda sa!

E ușor d lui Brătianu, atît de tare pe conștiința sa, să facă, după cum spuneam mai zilele trecute în Cameră, din partidul seu, unicul judecător al faptelor sale.

Partidul se compune din specimene de categoria furnizorilor de la ministerul de resboiu, de categoria chiar a colegilor de guvern ca mult cinstitul d. Costinescu, și un asemenea partid e ușor de înțeles ce fel de judecată are să dee, ori de cîteori va fi chemat să-și spună cuvîntul seu.

Judecata țărei cinstite—a opiniei publice demne și imparțiale, aceasta s'o ceară tînărul șef al liberalilor. Pe această judecată dreptă și nepărtenitoare, să se sprijine fiul marelui om, a cărui preocupare de procopsire a partizanilor îi servește astăzi de exemplu, în viața sa publică.

Dar după cum țara de eri a judecat la timp și cu toată severitatea pe Ion Brătianu I, fără a ținea seamă de judecata Maicanilor, Angheleștilor, Radu Mihailor etc; tot astfel țara de azi va ști să judece tot așa de sever pe Ion Brătianu II, ignorînd judecata Vălenilor, Ilieștilor și Costineștilor.

PARTIDUL CINSTEI

Din istoria politică contimporană face parte furtunoasa întrunire, în casa d-lui Emil Costinescu, a comitetului executiv al partidului liberal, în care întrunire d. Dim. Sturdza, citise, scrise pe fișe, sumele de bani, pe cari d. Take Protopopescu, ca director al Creditului rural, era acuzat că le luase, direct sau indirect, pentru înlesnire de împrumuturi.

D. Sturdza citea cifrele acelea cu glas de prohod, le citea în prezența chiar a acuzatului. D. Protopopescu, desperat, se adresă d-lui Anton Carp și i zise:

— Ce zici d-ta de aceste acuzări?

— Eu cred, respunse d. Carp, că dacă d. Sturdza acuză...

Parchetul tribunalului Ilfov fu chemat să se ocupe de afacere, d. Protopopescu fu demisionat din postul de sub-director, d. Petraru, ginerele acestuia, trecu la junimiști, iar d. Protopopescu, însuși, rămase în partidul liberal, din fruntaș ce era, o biată rublă ștearsă, declarat nedemn de a lua parte la congresul liberal din Decembrie 1906...

Intr'o zi, d. Sturdza fu trimis la Paris, ca să și caute de sănătate. D. Sturdza, zic buletinele oficiale, le acum perfect sănătos, dar în restimpul scurt al boalei a fost desbrăcat de toate demnitățile: i s'a luat șefia partidului, președinția consiliului de miniștri și din tot ce era, om cu calități extraordinare și cu defecte mari — a ajuns funcționar în pensie al creditului rural.

Si pensia cine i-a votat-o d-lui Sturza?

I-a votat-o, intre alții, d. Take Protopopescu, ale cărui fișe se găsesc încă la d. Sturza; i-a votat o acel Protopopescu, care, puțin timp după sechestrarea d-lui Sturza a fost reintrodus în acea administrație a Creditului rural, din care d. Sturza îl alungase pentru fapte incorecte.

Reintegrarea d-lui Protopopescu în onoruri nu ne privește politicește. Creditul rural este o instituție, pur colectivistă, care, în ultime vremuri, s'a încrucișat cu ceva junimism.

Reintegrarea privește, însă, cinstea colectivistă, de care liberalii ne vorbesc într'una și de care ne acuză că am fi lipsiți.

Alungarea d-lui Protopopescu de către d. Sturza, apoi exilarea acestuia și reintegrarea lui Protopopescu, sunt pilde cari, mai mult de cît o carte întreagă, pun cinstea colectivistă în toată a ei groaznică lumină.

E o rușine fără seamăn de îndrăsneață, cînd liberalii graiesc de cinste.

CATE VA NOTE

Ziarul carpist local publică un mare articol intitulat „Armata și magistratura". Ne vine foarte greu să putem resista tentațiunei de a nu reproduce pasagii din acel articol.

„Magistratura a fost maltratată în prestigiul ei; cum se vede era ceva putred în ea, de vreme ce Ministrul de resort, a crezut de cuviință a interveni printr'o nouă lege, menită a pune frîu pe viitor unei stări de lucruri incompatibilă caracterului ei solemn."

Atît în ce privește magistratura. Și recunoaștem că suntem luminați: magistratura a fost maltratată în prestigiul ei. A fost maltratată fiind că era ceva putred întrînsa și cine nu știe că maltratarea este remediul eroic contra putreziciunei.

Dar armata? Despre dînsa articolul cel mare spune:

„Dar în potriva Ministrului și administrației de război, presa a criticat și controlat necontenit apucăturile arbitrare ale ministrului, și abuzul și incorectitudinea administrației sale, încît impins de nepăsarea guvernului un membru marcant conservator, care nu prea are obiceiul a face politicianism și a privit tot-deauna cu o obiectivitate absolută chestiile politice, d. A. Marghiloman, se hotărăște a interpela pe Ministrul de răsboi și dovedește cu tactul și logica-i recunoscută, evidența procedeurilor abuzive, tolerate în administrația militară."

A critica și a controla *împotriva* cuiva —construcția e absolut originală, precum original este și acel „membru marcant conservator care a fost împins de nepăsarea guvernului.

Dacă guvernul a fost nepăsător, samsarii au fost alt-fel: „samsarii, spune articolul", „au să năvălească totdeauna într'o mare administrație cu mii de nevoi, dar pe noi ne indignează modul avid și necorect cum samsarii își fac treburile azi"....

Deci: o administrație mare cu mii de nevoi, un milionar calic, în care samsarii năvălesc. Asta ar fi logic. Ceea ce nu este logic însă și, deci a indignat pe combatant, este că acei samsari sunt avizi și necorecți, în flagrantă contrazicere cu felul lor, căci cine nu știe că samsarul represintă corectitudinea și modestia.

Și articolul sfîrșește cu această dureroasă perorație: „inconștiența cea mai complectă domnește în atmosfera politică a țărei, paradoxele cele mai fenomenale, se legitimează, logica se conrupe și catapiteazma cugetărei cinstite s'a rupt".

Atmosferă inconștientă, paradoxe cari s'au legitimat, logică conruptă și catapiteazma—misterioasa—s'a rupt.

Moftule romîn tu ai reînviat!

O LUPTĂ NOUĂ

Campania oficială pentru alegerea parțială la colegiul I de Senat de Ilfov, va începe mîine, Duminecă, prin întrunirea publică la care au fost învitați alegătorii acelui colegiu de partidul conservator-democrat.

Partidul luptă în această alegere cu aceeași încredere, cu același entusiasm, ca și în toate alegerile trecute din cari a eșit biruitor, afirmîndu-și tăria, precum adversarii, veșnic neloiali și cartelați, și-au afirmat slăbiciunea.

La vacanța ce-a produs-o în Senat decesul regretatului P. S. Aurelian, se presintă trei candidați: un necunoscut, din partea liberalilor, un prăfuit de vremuri, din partea carpiștilor și o ilustrație a Universității, din partea partidului nostru.

Liberalii și-au imprumutat candidatul de la Banca Natională. Un director al acelei instituțiuni, bolnav și necunoscut, a fost presintat alegătorilor celui mai luminat colegiu electoral al Capitalei. D. Bibicescu stă în corespondență cu alegătorii, nici nu bine-voește să li se presinte. Și ie o chestie, care cere lămurire, dacă acest domn Bibicescu există în adevăr și dacă, existînd, nu ie cumva surdo-mut, căci altmintreli nu s'ar explica frica d-lui Bibicescu de a se presinta alegătorilor.

D. T. Rosetti, junimistul, nici nu se află în București. El candidează în numele trecutului, căci presentului nu-i mai aparține bătrînul retras.

Se încape oare compensații între acești doi preistorici și candidatul partidului conservator-democrat?

Aceasta explică de ce s'a încheiat cartel între cele două partide, de ce, la un eventual balotaj, liberalii vor da voturile junimiștilor, căci aceștia, așa prost cum stau, încă au mai mare ascendent de cît liberalii.

La alegerea de la 15 Mart partidul conservator-democrat va avea deci de luptat contra adversarilor cartelați, contra imoralității junimisto-colectiviste, care cată să se perpetueze.

Și din nou partidul nostru va birui.

OAMENI ȘI LUCRURI

SÂNGE RECE

Priveam mai dăunăzi pe un cunoscut oare-care în momentul cînd spunea—indiferent în ce împrejurare anume—o minciună.

Nu unul din acele mici și inofensive neadevăruri; ci o invențiune sfruntată, un neadevăr născocit cu deplină conștiință că sfruntează realitatea, o minciună patentă cum se zice în limbagiul curent. Dar ceea ce spunea era rostit cu un ton atît de calm, atît de netremurat, cu atîta lipsă de reticență, că n'ai fi crezut că ai de a face cu un „artist" al minciunii. Iar mijlocul prin care acel specialist ajunge la rezultate așa de minunate era simplu: sîngele rece...

Intăia și esențiala condițiune în succesele diferite, în întreprinderi și încercări variate este aceasta: sîngele rece.

In timp de războiu ca și în vreme de pace, în nenumăratele împrejurări și manifestări ale vieței, în ceasuri de dificultăți ca și în ceasuri de entuziasm, calitatea cea mai ideală a omului mi se pare a fi sîngele: rece...

Fără această însușire te întrebi, într'adevăr, ce ar deveni războinicul în momentele decizive: ce ar deveni marinarul în vremea furtunii, ce ar deveni bolnavul pe patul suferinții; ce ar deveni demagogul în vîrtejul frazelor, ce s'ar face—în sfîrșit—mincinosul în mnmentul cînd născocește, cu acea artă particulară și rafinată, minciuna cu care amețește atîtea capete?

Fericiți acei care între calitățile cari formează firea sau temperamentul, posedă și virtutea sîngelui rece. Ei vor fi cei mai bine pregătiți și cei mai bine înarmați în lupta pentru existență; ei vor reuși mai bine și mai deplin în conflictele și greutățile cu oamenii; căci ei vor fi ori și cînd mai încrezători și mai siguri, mai stăpîni pe ei înșuși, ei vor fi cuceritorii și învingătorii.

Sîngele rece duse pe micii japonezi la victoria asupra mîndrilor ruși; sîngele rece salvează de furtunile amenințătoare pe cei prinși în mijlocul mării; sîngele rece ajută pe elevul îndrăzneț să-și copieze lucrarea din cărți, pe cînd cel timid, ori cel nervos, zăpăcit de lipsa acelei însușiri, se tradează el singur în momentul deciziv. De aceea ar trebui să fim educați din timp pentru a căpata, prin mijloace artificiale, ceea ce natura nu dă tuturor: sînge rece...

Rodion

Flori fără fructe

Medicii fără trecut,
au cliente fără viitor

Ovariotomia, visul histeriei este o operație ajunsă la modă, este culmea nevrozii, idealul conrupțiunei, simbolul viciului, degenerarea însăși a femenității. Această operație, o adevărată asexualizare însamnă sfîrșitul unei generații de plină libertate.

Această specialitate a făcut bogat și celebru pe răposatul Péan; el fu unul din cei mai victorioși în bătaia vieței.

Atribuindu-și acest privilegiu, devenise un fel de exemplu clasic. Ce mai putea el dori? Nu avea nimic de regretat, totul i-a reușit. Savant reputat, citat în știință alăturea cu cele mai distinse ilustrații, cel mai bogat printre savanți și cel mai savant printre bogați.

Foarte corect la exterior, căci corpul are manierele lui ca și spiritul, de aceea el opera în haină neagră cu mănuși cu plastron, ca și cum fără această precauțiune nu era în deajuns de savant poate ca simbol al eleganței și coshetăriei necesare faimoasei operațiuni pe care a dăruit'o științei Parisului, civilizației și femeei moderne, preoteasa sterilității, flóre fără parfum.

*

Péan a fost un chirurg practic, el a avut o ideie nouă în comercializarea științei.

A fondat o casă de sănătate pe metodă științifică și experimentală, așa că imoralitatea să fie liberă. Această casă închisă la lumina evangheliei și deschisă la lumina cerului—„In finibus cristianitates infrontaris infidelium", era un fel de concurs deschis tuturor pasiunilor unde ordinul de datorie era răsturnat și morala conruptă, iar chirurgul cu instinctul lui tiranic suprima dintr'un cuvînt prin o deciziune din cele mai grave, organele de reproducție.

Eu unul mă mier și nu pot înțălege, ce farmec poate găsi cineva din această oroare de carnagiu și nici odată nu voiu ridica la valoarea omului de știință, pe acei cari cu procedeele lor nepermise și o mentalitate necinstită dau dovezi că le lipsește viața inimei.

In puterea cării rațiuni își permit aseminea procedee și cine le poate recunoaște această brutalitate, care e un atac direct contra naturei pe care o insultă în așa mod, în cît dezonorează știința, căci a atentata contra civilizației și a viola legile naturei, e o crimă care dacă ar mai continua a se produce, ar trebui să aibă ca consecință o represiune severă. Acești oameni nu sunt jenați de loc de ce a ce fac; pretextul e găsit.

Ei simt trebuința de a face bani, căci a suprima organele de reproducție provocînd perderea maternității, pentru ei e un profit mai ales că își inchipuesc cu naivitate că absența de contradicție le permite doa avea dreptate de aceia ei nu ascultă de cît consiliile pasiunei lor. Aceasta e contra moralității publice, dar cine să le-o spună?

Noi care suntem ridicați la scola ilustrilor profesori ai trecutului, a'e căror sentimente personale, în ce privește onoarea sincerității, erau în perfectă concordanță cu morala socială și nu puteau trăi fără moralitatea suflietului, a inteligenței și justiției.

Cînd am văzut isprăvile acelei specule am protestat, mai ales că o parte din cunoștinți începură a fi ademenite de unele cliente pe care le-am izolat din seria celor căzute în cursă.

Atunci necesitatea s'a impus spiritului meu cu o evidență absolută, iar conștiința mi-a răspuns că ori ce om de rezon are acel drept de apărare socială în viața ei morală.

N'am făcut un rechizitor contra chirurgului sau o pledoarie în favoarea lui, de

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

cît am arătat cu sinceritate ceea ce știam, deși erau considerente mai ridicate de cît sentimentul poziției mele personale; n'am servit de cît dreptul conștiinței mele, care m'a făcut să protestez în numele instituțiunilor de drepturile cele mai fundamentale a umanității, în numele acelor vechi facultăți care de secole a consacrat principiile protectorie a vieții omonești.

Am făcut apel la marea justiție, care poartă cel mai nobil titlu și după exemplul marelui orator Berryer am reînoit langajul expresiv, exprimat de istoricii Romani:

„Tibère etait pauvre, Tibère avait peu de biens en Italie, mais quand il etait en contestation avec des particuliers, les tribunaux et la loi prononçaient forum et jus!"

*

A spune cineva adevărul e o datorie de onoare și de conștiință, către care ne leagă sentimente de pietate filială; el e o trebuință, un bine, o putere; deși răzbate greu de multe ori acolo unde trebue să i se audă glasul, dar răzbate. El merge mereu înainte cu pas domol și hotărît și pe unde trece se face dreptate, se face lumină.

Noi știm că pe cît timp suntem rezonabili și liberi, ne putem numi cetățenii unei lumi superioare unde ordinul moral este lege; rezonul are principii practice independente de voința noastră; datoria se manifestă în toate sufletele umane fără eroare posibilă asupra significației; ea comandă și în această comandă, apare dreptul de a fi ascultată, ce fiecare o înțelege, chiar și acei ce-o violează.

Intre rezonul practic și rezonul teoretic nu poate fi de cît o distincțiune artificială, căci în fond nu-i de cît un unic rezon.

Morala nu-i mai puțin admirabilă prin rigoare și construcțiunea ei, de cît prin puritatea aspirațiunilor, odată ce admitem principiul de datorie, se impune prin singura ei formă a fi rezonabili prin desvoltarea tendinței lor altruiste și a instinctului social.

Nu facem pe nimeni solidar nici de dogmele unei religiuni, nici de demonstrația unei metafizici, datoria ajunge și cine vrea să-l garanteze, acela îl compromite.

*

Să tresem mai departe și să ne oprim puțin asupra acelor vaporoase, care trecute prin circonstanțe atît de diferite, formează o lume aparte cu senzațiuni deosebite.

Dr. I. Antoniu.

Memoriul Consiliului profesoral al Universității din Iași

— privitor la sporirea lefilor profesorilor —

Domnule Ministru,

Consiliul profesoral al Universității din Iași, întrunit în ședință plenară, în ziua de 26 Februar, a luat în desbatere o chestie venită la ordinea zilei, acea a sporirei lefurilor profesorilor universitari, și are onoarea a vă supune rezultatul deliberărilor sale.

Mai întâiu d-le Ministru este de netăgăduit, că lefile prea mici ce primesc profesorii universitari nu sînt de natură a atrage către centrele superioare de cultură, elementele mai destoinice ale societății, cari găsesc cariere mult mai remuneratorii în afară de Universități — împrejurare ce vine fără îndoială în dauna învățămîntului superior.

In adevăr un agregat începe cu 375 lei primitor, iar un profesor cu 470, mai puțin de cît un judecător de pace. Dar acel ce se hotărește să intre în învățămîntul superior este îndatorat prin lege să prezinte lucrări tipărite. Tot așa cînd vrea să se ridice de la agregat la profesor;—și nu mai puțin, trebue ca un profesor în tot decursul carierei să publice rezultatul arătărilor sale, fără de care el nu-și îndeplinește rolul său mai înalt de luminător al poporului atît ca vulgarizator al materiei științifice ce o profesează, cît și ca cercetător. Este de observat că această îndatorire legală sau morală de a publica scrieri nu este impusă nici unei alte categorii de funcționari ai Stalului. Cărțile însă vînzîndu-se la noi foarte slab, din cauza lipsei de cultură generală și mai ales a cercurilor cu cultură specială, profesorul trebue să cheltuiască din banii lui, pentru a respunde la adevarata sa menire. Dar chiar neatîrnat de publicațiuni, un profesor ce se respectă, trebue să se țină în curent cu știința, ceea ce în țara noastră, lipsită de Biblioteci bine-înzestrate, nu se poate dobîndi, de cît prin cumparare necontenită de cărți și mijloace de studiu,— o nevoe care în cele-lalte cariere nu se întâlnește mai de loc.

De unde să-și procure profesorul mijloacele trebuitoare pentru îndeplinirea acestor îndatoriri, legate de cariera lui.

El nu poate să o facă decît restrîngîndu-și cheltuelile traiului, căci legea îl oprește de a ocupa alte catedre — fie universitară fie secundară,—încît în starea actuală a lucrurilor, unii profesori secundari, care au cîte două catedre, au lefuri mai mari de cît profesorii ce aparțin învățămîntului superior.

In sfîrșit, studenții la noi fiind mai toți saraci, afară de unii înscriși la facultatea de drept, nu să pot percepe de la ei taxe care în Germania și Austria, constitue un venit ce depășește cu mult, onorariul anual al profesorului (așa un exemplu: Virchow la Berlin avea un venit de 80000 mărci din cursurile care le predă).

In afară de aceasta d le Ministru, conseiliul universitar are onoare a vă atrage luarea aminte și asupra rolului pe care învățămîntul superior îl are în stat, unde îndeplinește cea mai înaltă misiune, culturală, un profesor universitar fiind obligat a plana în sferele cele mai înalte ale societății.

Dacă vom asămăna remunerațiile corpului universitar, cu acele ale instanțelor superioare judecătorești, sau cu ale funcționarilor mai înalți administrativi, sau încă cu acele ale graderilor superioare, în armată, vom găsi o disproporție de tot izbitoare, și de la potrivită cu rangul și rolul pe care-l au profesorii universitari în învățămînt și societate.

Profesorii universitari nu pot fi asimilați de cît cu cele mai înalte grade, din celelalte sfere de activitate ale Statului, căci alt-fel ar fi a se înjosi valoarea culturei, care este sufletul și inima unei națiuni.

Cu toate aceste profesorii universitari, cer de o cam dată să li prevadă leafa, care le-a fost încuviințată prin legea din 1898. Intr'adevăr, prin acea lege, guvernul dîndu-și samă de necesitățile învățămîntului superior și voind să pună și corpul profesoral ce-i aparține, pe aceeași treaptă, cu ceilalți funcționari ai statului de același rang, prevăzuse în legea votată de Parlament, suma de 900 lei lunar, ca leafă a unui profesor de Universitate.

Din cauza anului de, criză 1899 lefurile profesorilor a fost însă rîdicate, numai cu 50 lei peste cei 500 pe care-i primeau mai înainte.

Prin lege din 1900 s'a recunoscut, iarăși nevoia inperioasă a urcărei lefurilor profesorilor universitari;—înscriindu-se în lege suma de 800 lei, mai mică de cît acea prevăzută prin legea din 1898, însă totuși au 300 lei mai mare de cît leafa pe care o primeau în realitate. In loc ca această lege să fie pusă în lucrare se aplică și profesorilor, curba lefurilor și li se reduce leafa la mai puțin de 500 lei lunar.

Mai tîrziu țara noastră revenind în situația ei economică normală, lefurile tutulor funcționarilor au fost reintegrate în starea lor urcată de mai 'nainte.

Acele ale profesorilor universitari au fost însă coborîte, printr'un salt uriaș, de la cifrele prevăzute prin legea din 1900, de 800 lei, iarăși la cei 550 lei, pe care-i primeau, aproape de la 1864. Astfel pe cînd în toate celelalte ramuri de activitate ale Statului, lefile funcționarilor s'a sporit simțitor, acele ale profesorilor universitari au rămas aproape în starea în care se aflau cu 50 ani în urmă,—și aceasta, cu toate că legiuitorul recunoscuse de două ori nevoia sporului lor motivată de îngreuerea condițiunelor traiului și de scea a condițiunede funcționare a profesorilor universitari.

In sfîrșit atragem luarea aminte a d-lui Ministru asupra situației conferențiarilor universitari.

Conferențiarii sunt însărcinați de regulă să ție cursuri prevăzute în program, dar pentru care nu există catedră magistrală, au prin urmare toate îndatoririle științifice pe care le au și profesorii universitari.

Astăzi leafa conferențiarului este de 350 lei budgetar, e mai mică de cît a profesorului secundar (care e de 360) lăsînd la o parte faptul că acesta din urmă după 5 ani de zile primește gradații, pe cînd leafa conferențiarului rămîne staționară. In ori ce caz conferențiarul trebuește asimilat cu suplinitorul de profesor universitar, și de fapt astăzi primește chiar ceva mai mult de cît acesta din urmă. In ipoteza sporirei lefurilor profesorilor de universitate, salariul suplinitorilor va crește și el,—și e natural ca leafa conferențiarului să fie egalată și dînsa cel puțin cu suma pe care o vor primi-o suplinitorii în eventualitatea mărirei lefurilor profesorilor titulari. Mărirea salariilor la conferențiari nu va atrage mari sacrificii budgetare, fiind în număr foarte restrîns.

Tot cu aceiași l afă trebuesc asimilați și asistenții de clinici, cari înlocuiesc pe profesori în spital. Numai așa vom putea avea servicii de clinică modernă comparabile cu cele din strainătate.

Chiar prin legea ce s'a înaintat parlamentului asupra catedrelor trebuitoare pentru Doctoratul în drept se prevede suma de 900 lei pentru profesor și de 700 pentru agregat,—ceia ce iarăși ne arată că această cifră este necunoscută, ca neaparată pentru îndeplinirea cu demnitate și spor a rolului de profesor universitar.

Imprejurarea că profesorii, pentru doctoratul în drept sunt opriți de a fi avocați sau magistrați, în schimb pentru această remunerare mai mare, ne arată tocmai că scopul legiuitorului a fost de a îndruma activitatea profesorului numai în direcția științifică a catedrei lor. Căci dacă se încuviințează lefi mai mari acelor profesori cari *nu trebue* să pledeze, sau să devie magistrați, de ce nu s'ar încuviința aceiași favoare, acelor ce *nu pot* să se dedee la aseminea ocupațiuni? Să dă un premiu pentru a se opri de la abateri și nu se face nimic pentru a se recompensa pe acei ce-și fac datoria.

Ceiace, însă, a îngrijit mai ales pe consiliul universitar a fost îngrejurarea, că prin trecerea cu vederea a profesorilor universitari; pe cînd toate celelalte funcțiuni ale Statului au fost cultivate și îngrijite, guvernele ce se succedează la cîrma Statului, și care sînt rostirea supremă a conștiinței publice, arată pentru acest Corp, o deconsiderarea care-l pune în ochii lumii în o tristă lumină, arătîndu-l mai mult ca un reu necesar, de cît ca un element de viață și de propășire pentru poporul romîn.

Litere-Științe-Arte

Un studiu. — Importanta publicațiune franceză „Questions pratiques de Législation ouvriére et d'économie sociale" conține în numărul său pe luna Februarie un studiu al d-lui V. I. Radu, intitulat!„ La loi sur les contrats agricoles en Romanie."

Cetitorii noștri cunosc multe din lucrările d-lui profesor Radu apărute în coloanele „Opiniei" și cari se disting prin stilul lor limpede și curgător, prin bogăția de fapte și cifre cu care sunt documentate. Articolul apărut în revista franceză—și despre cari ne vom mai ocupa, rezumîndu-l nu este numai o simplă expunere a legei contractelor agricole, dar și un suggestiv istoric, foarte concis, al evenimentelor cari au precedat votarea lor, un rezumat istorico-literar al teribilului an 1907 care ne-a dat între altele și imperfectă lege de care se ocupă interesentul studiu al d-lui V. I. Radu.

*

Se anunță din Copenhaga, că din inițiativa sculptorului Ionson s'au pus bazele primului muzeu artistic în Islanda. Cu aceasta ocazie Ionson a donat muzeului toate lucrările sale, vre-e 40 la număr.

*

Pe la sfîrșitul lui Aprilie, Anatol France va pleca spre Argentina, pentru a ținea la Buenos Ayres cinci conferințe asupra lui Rabelais. Acest ciclu pare a fi cu deosebire interesant de oare ce marele scriitor tratează operile lui Rabelais dintr'un punct de vedere cu totul original.

*

— In Viena a produs oare care emoție știrea lansată de o parte a presei că marele artist al Burgteatrului, Kainz va părăsi capitala Austriei pentru a se angaja la Berlin ca director al unui mare teatru de acolo. Intr'o convorbire cu un corespondent al „Presei", Kainz dezminte această știre, declarînd că nu va părăsi „Burgul" unde se simte foarte bine.

*

„Revue des Deux Mondes" începe în numărul de 15 Martie, publicarea unui roman inedit de Hippolite Taine cu titlul: „Etienne Mayran". Romanul, scris în 1861 n'a fost terminat, e de o mare simplicitate și are caracterul unei autobiografii.

Lucrarea cuprinde 8 capitole și e însoțită de o prefață a lui Paul Bourget.

*

In Berlin, o societate pentru operă de curînd înființată, a luat inițiativa fondărei unui teatru Richard Wagner.

Acest teatru se va ocupa de la 1914, —dată cînd operile lui Wagner devin libere—numai representărei operilor wagneriene.

Noul teatru va fi clădit în centrul Berlinului și va coprinde un auditoriu de 2500 persoane. Representațiunile vor fi aranjate după modelul teatrelor populare cu prețuri accesibile masselor.

De altfel se formează pentru anul 1914 în multe părți planuri pentru utilizarea operilor lui Wagner pe cale artistică și populară.

*

In Anteverpen, a fost deschis al 6-lea salon de artă contimporană, de către ministrul științelor și artelor, baronul Descamps. Salonul conține drept „clou" o serie de lucrări ale sculptorului francez Jean Baptiste Carpeau.

Sala de onoare a picturei conține afară de două tablouri de Strobbaerto, „cunoscutul pictor" Antwerpian, numai lucrări ale pictorilor belgiani Ortan și Hippolyte Boulanger. Străinătatea este representată prin germanul Arthur Kampf și francezul Cottet.

*

Reamintim splendida ocaziune ce se oferă iașanilor de a admira astă-seară pe marea cîntăreață pariziană Iwonne Dubel, prima-donă a marei Opere.

La Ploești îi s'au făcut cîntăreței mari ovațiuni Joi seara.

Informații

❑ **Greva de la abator.**—*Măcelarii angrosiști de la abator organizează o nouă grevă și aceasta datorită numai slabului control la care sunt supuși de către cei de la administrația comunală.*

Eri după amiază, cei 45 de măcelari angrosiști au refuzat să facă tăiarea. Ei voiau să urce prețul cărnei la 80 bani la abator, adică să se vîndă în piață cu 90 bani.

Directorul abatorului, d. Dr. Georgescu a înștiințat administrația comunală și a sosit la fața locului d. X. Eraclide, ajutor de primar.

In cele din urmă, după multe impotriveli din partea măcelarilor angrosiști, ei au fost forțați să facă tăierea.

Astă-zi angrosiștii se vor prezenta la primărie spre a lua o înțălegere cu administrația comunală.

❑ D. Gh. Kernbach, prefectul județului, a plecat alaltă-eri la Tg-Frumos.

Vizita la Tg-Frumos a d-lui Kernbach e în legătură cu o anchetă asupra unor neregularități, ce s'ar fi constatat în sarcina primarului Iamandi.

D. prefect Kernbach a plecat de la Tg-Frumos să inspecteze comunele din împrejurimi.

❑ *Ministerul instrucțiunei a cerut rectorului Universității să-i înainteze un raport detailat în chestia incidentelor ce-au intervenit cu prilejul judecărei procesului Morăraşu.*

❑ Comisiunea pentru verificarea socotelelor societății cooperative romînă „Nicolina", neputînd termina lacrările până Duminică 8 Martie, adunarea generală a acționarilor se amînă pentru ziua de 15 Martie, ora 2 p. m. Adunarea se va ținea tot în localul școalei „Vasile Adamachi."

❑ D. Vasile Gafencu, administratorul plășei Șipote, a fost transferat, după a sa cerere, la Cotnari.

❑ Comisia de judecată a învățătorilor va cerceta la 15 c., afacerea privitoare la învățătorul Gheorghe Papadopol din comuna Mălini.

❑ D. general Năsturel, comandantul brigadei a II-a a fost numit guvernator al cetății București, în locul d-lui general Boteanu, fost secretar general al ministerului de resboiu.

D. general Al. Hartel, fost secretar general al ministerului de resboiu, a fost numit comandant al brigadei a II-a, în locul generalui Năsturel.

❑ Se știe că ministerul de resboiu luase decizia de a spori efectivul escadronului de escortă (jandarmi călări) și de a concentra regimentul în Capitală. După această dispozițiune, regimentul de escortă din localitate (jandarmii călări) urma ca la 1 Aprile a. c. să fie mutat în Capitală.

Aflăm că s'a revenit asupra acestei dispozițiuni. Regimentul de escortă va rămînea cu acelaș efectiv și nici o strămutare nu se va face, așa că escadronul jandarmilor călări va rămînea în localitate.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va ținea ședințele din această lună, înainte de serbătorile Paștelui.

❑ S'a luat dispozițiunea ca cu ocazia vacanței Paștelui să se desinfecteze localurile școalelor, unde au fost cazuri de epidemii.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor și învățătorilor va dura până la 15 Martie a. c.

Rezultatul examenului se va cunoaște la sfîrșitul lunei.

❑ Eri jurații aducînd un verdict negativ Curtea a achitat pe Vasile Teodorescu, acuzat de delict electoral.

❑ Din ale armoniei carpiste locale.

Clubul carpist local urmează să se mute în alt local de la 23 April. Junimiștii stărue pentru mutare, nevoind ca al lor club să fie la un loc cu redacția gazetei.

Lucrul s'a hotărît și de atunci s'au format două comisiuni cari umblau să caute local pentru club: una junimistă— cu d. Cantacuzino; alta grecenistă — cu domnii Grecianu, Tuduri și un redactor al ziarului.

Această de pe urmă comisie s'a presentat ieri la casele Gross, drept peste drum de unde este instalat acum clubul.

— A fost și d. Cantacuzino să se intereseze—zise proprietarul.

— Nu-mi pasă, respunse d. Grecianu. Contractul îl voi semna eu, nu d. Cantacuzino.

Așa dulce armonie!

❑ *La Patrie*, Ziarul d-lui Marghiloman, publică următoarea notă: „d. general Averescu a fost numit inspector general al cavaleriei, în locul A. S. R., care a demisionat din acel post, *din cauza multiplelor sale ocupațiuni*".

❑ **Pentru statuia Cuza-Vodă.**—Funcționarii R. M. S., au trimis d-lui rector al Universității Iași, următoarea listă de subscripție pentru statuia Cuza-Vodă. Suma a fost remisă d-lui G. D. Șerban, casierul comitetului:

Antoa Dobrescu 5 lei; N. Bărbuceanu 3, I. Neculaeviei 1, Gh. Mihailescu 1, Ioan Gheorghiu 1, I. T. Bădulescu 3, M. Enăceanu 2, Aristița Alexandrescu 2, Traian Enescu 1, G. C. Demetrescu 50 bani, Anton Oprescu 1 leu, D. N. Pandele 2, Al. Nicolau 1, Victor Rapeanu 2, Gh. Vicreanu 1, Const. Salvator 1, Alexandrina Mihăescu 1, Gh. C. Zamfiropol 2, Ernest. Grințescu 1, G. Stănescu 3, Iacob Caramlău 1, G. Berdan 2, Marin Iliescu 2, Gh. Vilceanu 2, Gh. Movilă 1, Alex. Constantinescu 1, Anton Ioachimescu 1, Ilie Cosmulescu 1, Stelian Grozea 1, Al. Racliș 2, St. Mihăescu 1, Ath. Pancu 2, Gabriel Iaconescu 2, N. Constantinescu Vernescu 1, Al. Stefănescu 1, Alexandrina Al. Nicolau 40 bani, Elena Al. Nicolau 20 bani, Eugenia Al. Nicolau 20 bani, Alexandru Al. Nicolau 20 bani, Dem. Gh. Neagu 3 lei, D-tor Alexandrescu 1, Popescu învățător 50 bani, Maria Teodorescu 1 leu, Sultana Teodorescu 50 bani, Elena Popovici, 50 bani, G. Varlam 1 leu, O. F. Petrescu 1, Cr. Stefănescu Rivereanu 1, Th. Niculescu Ghețu 1, Chiriac Vasilescu 2, Dan Alexianu 1, C. I. Dimitrescu 2, Radu Cr. Miu 1, Iosif Popescu 5 lei.

❑ **Marele Festival artistic**—Sîntem în măsură de a da o noutate artistică senzațională. Ilustra **„orchestră simfonică din Viena" (Viener Tonkunstler Orchester)**, cu toate spesele colosale necesitate d'asemenea întreprindere s'a decis a părăsi Viena pentru un scurt turneu. Va veni și în Iași și va da în sala teatrului Național **un singur mare concert Vineri 3 April**: compusă din 60 profesori, toți virtuozi reputați vor executa programe de toată frumusețea sub conducerea renumitului maestru **Oșcar Nedbal**. Cine n'a auzit de orchestra imperială, de această minunată falangă de instrumentiști? Cîți nu s'au dus la Viena numai pentru a asista la unul din concertele ei!

Că o vom putea asculta și admira la Iași pare chiar de necrezut: și lucru e deplin hotărît. Biletele sau și depus spre vînzare la agenția teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

❑ Trenul de București, n'a putut sosi eri, după cum am anunțat, din cauza inundațiilor. In cele din urmă trenul a trecut de la Mărășești la Pașcani și a sosit aseară la 7 și jumătate în localitate.

La Vaslui, după cum am anunțat, s'au produs mari inundații. Linia ferată dintre Bărzești și Bălteni, din apropiere de Vaslui, este inundată, așa că trenul circulă cu transbordare.

DIVERSE

— In ziua de 25 Maiu a. c., se va ținea la Iași examenul pentru capatarea drepturilor de cotari publici.

— Vizarea livretelor rezerviștilor și concediaților s'a prelungit pînă la 10 Martie inclusiv.

— D. I. Vîrgolici, sub-comisar cl. I din Medjidia, a fost transferat în aceiași calitate la Iași, în locul vacant.

D. Const. Marinescu, comisar cl. III în poliția orașului Constanța, a fost transferat ca șef al poliției din Tr.-Frumos, în locul d-lui Drăguțescu, d. Mihail Boldescu a fost numit sub-comisar cl. III-a la Botoșani, în locul d-lui Gh. Popescu.

— Membrii societății sanatoriului „sf. Maria" se vor întruni, în adunare generală, Luni, 9 Martie, ora 8 jum. seara.

— Suntem rugați să desmințim informația dată în numărul nostru de Vineri 6 Martie, cu privire la conduita elevilor din școala comercială superioară care poartă numerele 80 și 82 întru cît persoana care a dat informațiunea în chestie s'a înșelat nu numai asupra numerelor elevilor dar chiar asupra faptului în sine.

Ultime informaţii

❑ *Partidul conservator democrat va ţinea mîne, Duminică, o mare întrunire publică, la Bucureşti, în vederea alegerei senatorilor de la 15 c.*

Domnii doctor Istrate, Take Ionescu şi N. Fleva, vor lua cuvîntul.

❑ *Prutul, după-cum am anunţat eri, a început să se desgheţe şi să se reverse prin unele părţi.*

Aşa la Sculeni Prutul sa revărsat eri după amiază inundînd o mare parte din case şi ogrăzi şi şesul. Pericolul cel mai mare a fost la cotul Sorca. Locuitorii sunt foarte îngrijoraţi, căci apa a început a purta sloiuri de ghiaţă.

Directorul prefecturei de judeţ a plecat eri după amiază la faţa locului, precum şi secţia de jandarmi respectivă, care au dat ajutoare. Se ştie că aci Prutul la locul numit Sorca, roade mereu malul de pe teritorul romînesc, punînd în mare primejdie Sculenii.

Locuitorii au părăsit locuinţele.

—Din Ungheni se telefonează că de azi dimineaţă apa Prutului şi a Jijiei a început a creşte simţitor, rupîndu-se ghiaţa.

Sloiurile de ghiaţă s'au eşit la Marhonda, la podul de fer de la Ungheni şi la Dănuţeni.

Satele Bosia şi Marhonda sunt ameniţate. Locuitorii şi-au transportat vitele pe locurile înalte.

❑ Dosarul anchetei făcută la Universitate de domnii rector şi profesor P. Bujor a fost înaintat d-lui judecător de instrucţie Vespasian Erbiceanu, care, precum se ştie, va începe Luni instruirea afacerei în ce priveşte pe cei ne-studenţi, cari ar fi luat parte la incidentele cunoscute.

❑ După cum am anunţat, în primăvara aceasta, vor avea loc la hipodromul de pe şesul abatorului alergări de cai.

Alergările vor avea loc, după toate probabilităţile în cursul lunei Mai.

In adunarea generală a membrilor clubului Jokey de la 15 Martie a. c. se va decide şi asupra alergărilor.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Lista încredinţată băcăniei Smirnow

Suma din urmă	1298 85
Simon Langmantel	2 lei
Alexandru Vavilov	1 „
Roiu, profesor	1 „
Max Smilovici	50
Grigore Sava	50
Dimitrie Teodor	1 leu
Fraţii Smirnov	25 lei
Dimitrescu Neculai	1 leu

❑ Conferinţile didactice ale profesorilor de la şcoala Normală „Vasile Lupu" din Iaşi continuă. Aseară s'au întrunit la d. Gh. Ghibănescu acasă în număr de 20 inşi şi au continuat discuţia asupra îngrijirei literare de dat limbii atît din cărţile de şcoală cît şi din explicările şi răspunsurile date de elevi.

In acest scop s'au făcut aplicări în conferinţă asupra unor pagini cetite din 2 texte de şcoală cum şi din Hajdeu, „Ion Vodă cel cumplit", tendinţa fiind de a întocmi pe baza controlării textelor didactice fie de profesori singuri fie în colabarare cu elevii un glosar al termenilor noi de înconjurat şi întocmit cu expresii romîneşti.

Discuţia apoi s'a încins nu atît asupra alungării neologismelor, lucrare zădarnică, întru cît şcoala are nevoe de multe neologisme în predarea ştiinţii, ci cât asupra valorii de circulaţiune literară a cuvintelor romîneşti, făcînd că în gura elevilor şi în condeiul lor să vină întâiu cuvîntul romînesc să circule el mai des şi numai la nevoe termenul străin.

In viitoarea consfătuire se va continua cu discuţia scrierii din punctul de vedere stilistic, ortografic şi caligrafic, fiind şi aici multe de zis asupra scrierii limbei romîne în şcoalele noastre secundare.

❑ Consiliul judeţian s'a ocupat în cursul săptămînei trecute cu budgetul liniei ferate în construcţie Podul Iloaia, Hîrlău.

Consiliul a refuzat să voteze noul budget, cerînd ministerului lucrărilor publice oare-care relaţii asupra sumelor întrebuinţate în urmă cu linia ferată în construcţie.

❑ D. T. Cerquez, preşedintele clubului conservator democrat din Huşi se află în oraşul nostru.

❑ In conformitate cu I. D. No. 2861 din 1907, toţi tinerii dispensaţi în conform cu art. 18 al. a b c şi d din legea de recrutare, şi care fac parte din clasa anului 1909 se vor prezenta înaintea consiliului de revizie în toţi anii cu începere din anul curent pînă la data trecerei acestor clase de recrutare, în rezervă.

La consiliul de revizie vor dovedi prin o viză a primăriei comunei în care domciliază pusă pe certificatul de dispensă, că motivele de dispensă nu au încetat de a exista.

Aceste dispoziţiuni se vor repeta cu toate contigente în fie-care an.

❑ Ministrul de interne a cerut prefecturei să 'l ţină în curent telegrafic despre inundaţiile ce se produc în judeţ, punînd în acelaşi timp în vedere ca autorităţile să ia măsuri pentru a da ajutoare locuitorilor.

❑ D. Dobrovici, directorul general al închisorilor, însoţit de d. procuror general, a inspectat alaltă-eri penitenciarul central din localitate.

Din Iaşi, d. Dobrovici a plecat în inspecţie la Pîngaraţi.

Aceste inspecţii sunt făcute în vederea graţierilor ce se vor face cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

❑ Fostul Mitropolit al Moldovei a convenit să cedeze Epitropiei terenul ce l'a fost cumpărat la Slănic pentru a-şi clădi o vilă, cu condiţia ca să-i se restitue toate cheltuelile ce le făcuse cu cumpărarea acelui teren.

❑ Procurorul general s'a întors ieri de la Botoşani unde fusese să ancheteze un nou denunţ ce-a venit contra neguţitorului Baras, bancrut fraudulos, care se află depus.

❑ Comisia regională a judeţului Iaşi va pleca Sîmbăta viitoare, pentru formarea islazului, la Corneşti, proprietatea d-lui Edgar Mavrocordato, ministrul ţărei la Haga.

❑ **Curtea cu juri.**—La curtea cu juri s'a judecat astă-zi procesul privitor la Haralamb Silion, de loc din comuna Ciurea, acuzat de crimă săvîrşită, dar neisbutită.

Din actul de acuzare reiesă că numitul locuitor în luna Aprilie anul trecut, prinzînd pe imaşul său nişte locuitori ce îşi păşteau vitele, a vrut să le sechestreze vitele. Locuitorii au protestat şi de teamă de a nu fi atacat, Haralamb Silion a descărcat un foc de revolver, care a trecut prin fusta unei femei, fără a o lovi.

Martorii n'au putut dovedi vinovăţia.

Juraţii aducînd un verdict negativ, curtea l'a achitat.

❑ Duminică 27 Februarie a avut loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, întrunirea comitetului, care a organizat frumosul bal costumat-mascat de la 31 Ianuarie a. c., spre a se face darea de seamă. A prezidat d. V. Teodoreanu.

După cum era şi de închipuit, prima parte a şedinţei se reduce la schimburile de impresiuni puternice, ce lăsase balul asupra celor prezenţi astăzi. Şatra ţigănească, prin excelenţă a ţigancelor, grupul trubadurilor, Ileana Cosînzeana, măşti, costume, dansurile, cotillonul, florile, animaţia şi familiaritatea cu cari s'a petrecut, sînt trecute în revistă de către toţi de astăzi, uzînd şi abuzînd chiar, şi cu drept cuvînt, de acea facultate discreţionară de „a-şi trage fiecare cenuşă pe turtă".

Cu aceasta s'a încheiat partea morală, şi ce admirabil succes moral!

D. Vasile Teodoreanu presintă apoi socotelile din cari reiesă: încasări 1356 lei 75 bani; cheltueli 926 lei 55 bani,—neto numerar 430 lei 20 bani.

trebuind a se adăoga la această sumă obiectele rămase după alăturata listă (măşti costume etc...) în valoare de lei 385.90, sumă ce trebue scăzută din totalul cheltuelilor, aşa că profitul net este:

numerar: 430.20 + 385.90 = **lei 816 10**

Deci şi frumos succes material.

Drept care s'a încheiat un proces-verbal, semnat de d-nele: Marie Wiszneweschi, M. Stihhi, Constantius. D-rele: V. şi F. Eraclide, M. Ciudin, Rober, A. şi E. Popovici. D-nii Th. Stihhi, I. Burghele, Wiszneweschi, Inginer Potter, Os. Racovitza, P. Constantius, R. Tufli, T. Berescu, Brudea, dr. Em. Mihalcea, Victor Stoenescu, M. Borcea şi G. G. Robert.

❑ In astă seară are loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, marea serată anuală, la care şi-a dat întîlnire multă lume.

❑ **Judiciare.** — Curtea s. II-a judecă astăzi apelul unui om care s'a grăbit să-şi dee arama pe faţă. Alex. Ionescu—acesta e numele grăbitului—fiind ales primar al comunei Mitoc, judeţul Dorohoi, fără să fi aşteptat confirmarea, merse în tîrg şi, recomandîndu-se „noul primar", sili pe un precupeţ să-i dee zarzavaturi pe gratis. Pe urmă merse în casa unuia Rescu, unde se afla un mort, şi recomandîndu-se din nou „noul primar", zise că, în această calitate, va opri înhumarea cadavrului, sub pretext că un assasinat a fost comis, dacă nu-i se va da o sută lei.

Pentru aceste şi alte asemenea fapte, „noul primar" fu condamnat, de tribunalul Dorohoi, la un an închisoare şi astăzi afăcerea se judecă, în apel, la Iaşi.

— D. Gh. Paladi avea o cîrciumă în Iaşi, strada Păcurari. Intr'una din seri veni în acea cîrciumă, însoţit de o femee cu moravuri sprintene, turcul Egit Hondo, care, îmbătîndu-se, a fost despuiat de suma de 600 lei ce-o avea asupra.

Pe drept sau pe nedrept, Palade fu acuzat că şi-ar fi apropiat acei bani şi că, spre a ameţi pe turc, ar fi pus spirt în vinul ce l'a băut turcul.

Tribunalul l'a achitat pe Paladi. Partea civilă a făcut apel, care se judecă astăzi la secţia II-a a Curţei.

— Comerciantul Iosef Aronsohn, acuzat de bancrată simplă şi frauduloasă, a fost achitat de tribunalul Bacău. Prosurorul a făcut apel. Aronsohn fiind deţinut s'a pus termen la 13 Mart, la secţia I-a a Curţei.

— Tribunalul Botoşani a pus în libertate provizorie, pe cauţiune de 1500 lei, pe falitul fraudulos I. Baras.

Procurorul a făcut apel, care se va judeca Luni 9 c., la secţia I-a Curţei.

— Camera de punere sub acuzare a primit apelul procurorului general contra infirmărei de tribunalul s. III, a mandatului de arestare al lui I. Hasenlovici, acuzat de dare de foc.

Tot-odată a respins opoziţia lui Ioil Ilovici, invinuit în aceiaşi afacere.

❑ Splendidul program ce se reprezintă săptămîna aceasta la teatru cinematografic Pathé Frerès (Sala Sidoli) mai rulează astă-zi Sîmbătă şi mîne Duminică.

Celebra dramă „Glontele fatal sau asasinul propriului său fiu" scrierea lui Sandeau de la academia franceză se cuprinde şi în acest program, precum şi multe sugete foarte interesante.

Reamintim cetitorilor că mîne Duminică se dă matineu la 3 ore ziua cu preţuri pe jumătate şi mîne seară reprezentaţie obişnuită.

Săptămîna viitoare o adevărată surpriză pentru vizitatorii cinematografului: Spre pol.—Gheţarele, Insula Spitzberg, Mările polare, Soarele de miază-noapte etc. toate fidel depe natură.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 7 Martie.

In chestia numirei d-lui Averescu

Bucureşti.—„L'Independance Roumaine" desminte ştirea că d. general Averescu, fostul ministru de resboiu, ar fi fost numit inspector al cavaleriei.

La această numire, se zice că se opune din toate puterile domnul Ionel Brătianu,

Cu toate acestea, chiar în cercurile oficioase se afirmă că dorinţa expresă a M. S. Regelui e ca numirea domnului general Averescu să se facă.

Noui interpelări în chestia armatei

Bucureşti.—Domnii N. Filipescu şi M. Cantacuzino sunt hotărîţi a adresa cîte o nouă interpelare în afacerea furniturilor de la ministerul de resboiu.

Legea Stelian

Bucureşti.—La Senat s'a depus astăzi raportul asupra legei pentru reorganizarea judecătorească.

Discuţia va începe Mercuri.

Linii întrerupte

Bucureşti.—Din cauza noilor inundaţii, sunt întrerupte următoarele linii ferate: Mărăşeşti—Bacău, între Trifeşti şi Adjud, Bîrlad—Iaşi între Crasna, Munteni, Băltenі şi Bîrzeşti.

Totuşi se speră că aceste linii vor putea fi restabilite până Luni.

Inchiderea sesiunei parlamentare

Bucureşti.—Se afirmă că d. Ionel Brătianu e contra prelungirei sesiunei parlamentare.

Primul ministru vrea să închidă sesiunea parlamentară la 24 Martie a. c. şi să o redeschidă în Mai. cînd parlamentul va fi chemat a ractifica convenţia cu Austro-Ungaria, care se speră că se va încheia cît de curînd.

Pîna la 24 Martie se vor vota proectele de legi propuse şi budgetele, afară de proectul colegiului unic judeţian şi proectul pentru acordarea drepturilor Dobrogenilor, care vor fi lăsate pentru la toamnă.

DUEL

Focşani.—In urma unui schimb de cuvinte între avocaţii P. Cilibidachi şi Leonida Balan, o provocare la duel a avut loc.

Eşirea pe teren a avut loc astăzi.

Arma aleasă a fost pistolul, la o distanţă de 30 paşi. S'au descărcat cîte 3 focuri, fără nici un rezultat.

In cele din urmă adversarii s'au împacat.

Casă atacată

Bucureşti. — Astă noapte hoţii au atacat casa d-lui C. Dissescu, calea Victoriei. Hoţii au fost prinşi şi arestaţi.

Ziaristice

Bucureşti.—Cunoscutul publicist d. I. Teodorescu, fostul director al *Drapelului* şi prim-redactor al *Adevărului*, actualminte unul din directorii societăţei „Dacia", va reîntra în gazetărie, de la 1 April, ca prim-redactor al *Adevărului*.

Naturalizarea dobrogenilor

Bucureşti.—Comitetul delegaţilor Senatului a primit, în parte, amendamentul propus de d. Dissescu privitor la recunoaşterea cetăţeniei dobrogenilor.

Vor fi recunoscuţi şi romînii din alte state dacă sunt şi proprietari rurali şi dacă s'au lepadat sau se vor lepada cu 6 luni înaintea intrărei în vigoare a legei—de supuşie străină.

D'asemenea vor fi recunossuţi şi copii lor minori, dacă se vor lepăda de supuşie străină cu 6 luni înainte de majorat.

Sinuciderea din Predeal

Predeal.—Azi dimineaţă d. Georges Palasie, dirigintele oficiului poştal din localitate, s'a sinucis la locuinţa sa, împuşcîndu-se.

Aseară dirigintele oficiului a venit acasă şi contrar obiceiului său, n'a mai eşit în oraş.

Dimineaţă el a profitat de ocazie cînd se află singur în camera sa şi s'a împuşcat.

Asupra cauzelor nu se ştie nimic precis. Se crede că numitul diriginte a recurs la disperatul act, din cauza unei boale de care suferea de mai mult timp.

Situaţia în Egipet

Cairo.—Redactorul unui ziar naţionalist a vorbit în faţa a 2500 de indigieni asupra situaţiei politice a Egiptului, predicînd lupta în contra ocupaţiilor engleze şi în contra Europei şi mai ales în contra Franţei, care a cerut iniţiativa din partea egiptenilor în lupta pentru constituţie.

SENATUL

Bucureşti.—Continuă discuţia legei sinodale. Vorbeşte încă d. Haret, după care vor lua cuvîntul: Mitropolitul Moldovei, domnii Economu, Arion şi Mitropolitul Primat.

Greva telegrafiştilor

Paris. — 5000 de lucrători ai telefoanelor şi telegrafelor au decis greva. Agenţii parisieni de poliţie au votat suma de 300 de lei pentru fondurile grevei, ceia-ce a provocat un mare entuziasm printre greviştі.

Chestia Conflictului

Buda Pesta. — „Ungarn Bureau" află de la Karlovitz că se află din isvor bine informat că svonul răspîndit eri, până acum nedesminţit, cum că Imparatul Frantz Iosef nu socoteşte încă că rezboiul este inevitabil, a făcut la Belgrad o mare şi adîncă impresie, de oare-ce rezultă din aceasta că este absolut neexactă afirmarea tendenţioasă a intregaţilor de la Belgrad, că răsboiul ar fi la Viena un lucru aşa de pregătit şi de hotărît, în cît răspunsul guvernului sărb la nota vieneză, care este aşteptat cît de curînd, ori cît de paşnic ar fi, nu ar fi în nici un cas declarat îndestulător. Această împrejurare care întăreşte influenţa elementelor cumpatate şi cuminţi, va exercita de sigur o influenţă binefăcătoare asupra deslegărei paşnice a conflictului.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că pesimismul oare-căror cercuri, cu privire la situaţiunea austro-sîrbă nu este împărtăşit de către cercurile bine informate şi de cercurile diplomatice din Londra, cari declară că unele cercuri din Serbia, urmînd consiliul Rusiei, ar fi pus expresiuni fericite în ultima notă către Austro-Ungaria. Insă se socoteşte ca aproape inposibil ca Austria să caute să ajungă la un răsboi. Caracterul precis al representaţiunilor comune ale Angliei, Franţei şi Rusiei nu este hotărît. Nu e de asemenea decis dacă ele vor fi făcute înainte de a sosi răspunsul Austro-Ungariei către Serbia. Se declară ca răspunsurile Angliei şi Rusiei cu privire la înţălegerea Austro-Turcă—Au înadevăr acelaş cuprins.

*

Viena.—Camera deputaţilor a început a doua cetire a proectului de lege al recruţilor. Ministrul de finanţe Bilinscki respinge categoric svonurile răspîndinte în diferite provincii, că guvernul în caz de războiu ar lua depozitele din casele de economii. Ministrul nu crede că va isbucni războiul, însă dacă aceasta s'ar întîmpla, nu se poate confisca bunurile private. Toţi oratorii au exprimat dorinţa, ca pacea să fie menţinută.

Toţi oratorii socialişti, afară de cehii radicali, au declarat, că în faţa situaţiunei primejdioase, este de datoria representanţilor poporului de a vota legea recruţilor.

Deputaţii cehi adaogă, că votul în favoarea nu atinge nici de cum poziţiunea lor de opozanţi faţă de guvern. D-nii Eleenboch şi Chiari au exprimat marea satisfacţiune a partidelor germane, pentru fidelitatea Germaniei, care arată o amiciţie nestrămutată, fără a se lăsa să fie iritată de vr'un curent oare-care. Deputatul slovac Sustersic, declară că mai mult de cît ceilalţi partidele slave din sud, doresc din toată inima menţinerea păcei, de oare-ce în caz de război ei 'ar trebui să lupte în contra propriilor lor fraţi. Toate popoarele din Austria, deci şi slavii de la sud, îşi vor face pe deplin datoria, în caz de război în contra Serbiei.

Oratorul lasă a se înţelege că Sărbii vor fi învinşi şi poate guvernaţi de către Unguri.

Face apel către Rusia de a face să valoreze în ultimul ceas la Belgrad, cu toată energia, influenţa sa în favoarea menţinerei păcei. Ministrul apărărei Naţionale George spune că votarea legei recruţilor este cu atît mai gravă în momentul în care ochii întregei Europe sunt aţintiţi asupra noastră. Armata noastră puternică inspirată de un spirit unanim, este gata a urma apelul suveranului şi a proba credinţa şi a salva ceea ce silinţele cetăţenilor a produs. Ministrul mulţumeşte pentru aprecierile ce s'au adus armatei de către diferiţii oratori şi învită camera să probeze încredere în armată prin votarea legei.

Legea recruţilor este adoptată cu 289 voturi contra 103.

*

Belgrad.—Skupcina a sfîrşit discuţia pe articole a budgetului şi a adoptat un credit de 200,000 lei, pentru rescumpararea proprietăţilor eurce din Serbia de Sud.

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" a trimes un reprezentant al său la Belgrad, spre a ţinea ziarul în curent cu desfăşurarea evenimentelor de la ordinea zilei.

*

Belgrad.—Ziarele ocupîndu-se de conflictul cu Austro-Unraria, spun că o mobilizare generală se impune cît mai curînd.

In toate părţile nu se discută de cît despre războiu, care pare că cu greu va putea fi evitat.

*

Se desminte ştirea lansată de presa străină, cum că Rusia şi-ar fi schimbat atitudinea sa faţă de Serbia.

Ziarele oficioase vor publica mîine un comunicat, prin care se va desminţi această afirmaţiune şi se va arata că Rusia a remas cu aceiaşi atitudine şi simpatie pentru Serbia.

*

Belgrad.—D. Milovanovici va declara mîine din nou în Skupcină că Serbia nu cere nimic de la Austro-Ungaria, ci ea aşteptă dreptate din partea puterilor.

*

Belgrad.—La graniţa din spre Austro-Ungaria s'a luat toate măsurile.

In fie-care zi se continuă a se trimete trupe acolo.

*

Belgrad.—Cîteva ziare publică o telegramă din Viena, care ameninţă că în unele cercuri de aci se afirmă că în caz cînd răsboiul între Serbia şi Austro-Ungaria ar isbucni, Impăratul Frantz Josef va abdica.

Prima Societate „Fraterna Israelită"
fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875

INŞTIINŢARE

Se face cunoscut tuturor domnilor membrii ai societăţei, că în conformitate cu art. 11 şi 12 din Anexa, art. 17 şi 19 din Statut şi deciziunea comitetului din 3 Martie a. c., tragerea la sorţi a comitetului provizor se va face în şedinţă publică, Duminică 15 Martie a. c. ora 4 p. m.. la care cei în drept sunt cu insistenţă rugaţi a lua parte.

In conformitate cu art. 12 din statut, urmînd a se pune în urnă numai numerile din matricule a tuturor membrilor în regulă cu plata, toţi domnii membri sunt invitaţi a se pune în curent cu cotizaţiile astfel precum cere art. 76 din statut.

Preşedinte **L. Langmantel**

Secretar titular *Carl Abramovici*.

No. 1106.—Iaşi 5 Martie 1909.

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE
sub direcţiunea doamnei
MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc *în fie care zi.*

— **Strada Păcurari No. 49** —

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurărei.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Veveniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 674 - Marți 10 Martie 1909

ABSORBIT . . . ?

Regimul liberal e *absorbit.*

Trebile publice *au absorbit* într'atîta guvernul d-lui Ionel Brătianu, că și-a pierdut și drumul și cărarea.

Ionel Brătianu orbecă în partidul său. N'are nici un drum, nici o cărare, ca să știe încotro să apuce.

E *absorbit!*

Și, mă rog, de ce să fie *absorbit* pînă atîta?

Ionel Brătianu a primit de la d, Sturdza moștenirea generalului Averescu. Contra acestui general a fost de la început toată suflarea generoșilor și poporaniștilor.

Impus d-lui Sturdza ca ministru de rezboiu, generalul Averescu avut-a ordin expres să fie aspru și sumar în potolirea răscoalei.

Și generalul Averescu a fost aspru și sumar. Era în largul lui. Cu spetele la Palat, acoperit de d. D. A. Sturdza, generalul Averescu a adus repede—într'o săptămînă, liniștea, înfricoșînd satele... *și pe generoși* cu măsurile sale.

A început de atunci prigoana și pîndirea generalului Averescu din partea generoșilor și afiliaților. Cel întâi care l'a atacat piezișu, prin act oficial a fost d. Spiru Haret.

Dosarele anchetei făcute de Haret prin subalternii săi nu cuprind numai apărarea popilor și învățătorilor contra acuzării generale de răzvrătitori, ci printre rînduri se înfiera purtarea aspră a soldaților în potolirea răscoalelor.

Haret a vorbit și generalul Averescu a tăcut.

Mai mult încă; guvernul d-lui Sturdza îl trimetea în misiunea specială la Constantinopol și alte curți să reprezinte statul romîn, ca cel mai de samă ministru de războiu.

Aici generalul Averescu a vorbit, iar generoșii au tăcut.

Dar iată, că clica socialistă fără rost la războiu înferiază felul cum se fac audiențele la ministerul de rezboiu. Publicul cetește; ziarele de clică reproduc și generoșii fac atmosferă contra generalului Averescu.

Atmosfera era hotărîtă de cercurile brăteniste, cari nu erau împăcate cu persoana d-lui Averescu în guvern, pentru că prea era al palatului și prea al d-lui Sturdza.

Evenimentele înlesnind lui Ionel Brătianu luarea șefiei, cabala contra generalului Averescu s'a organizat. In cabală au intrat și junimiștii, *a pendicita* liberalilor.

Majoritatea brătenistă hultuită pe sgomoroșii și impetuoșii generoși au găsit prilejul să demonstreze pe față contra ministrului de rezboiu aprobînd prin aplause frenetice pe oratorul opoziției cu apendicită.

Generalul Averescu știa asentimentul Brăteniștilor față de dînsul; și a ținut să le ușureze calea, din Decembrie, prezentîndu-și demisia.

De două ori și-a dat demisia și nu i s'a primit. In formă fusese chiar rugat să rămînă. De fapt I. Brătianu ținea ca să se desfacă de colegul său de la interne cu sgomot, să fie compromis.

Și ce e mai ușor, de cît să compromiți un militar în felul cum poartă gestiunea sa băneească

Furnituri de pae, fân, cisme, făină, etc. Administrația militară umblînd cu zeci de milioane pe mînă se înfruptă. Furnituri deochiate a dat Sturdza, a dat Brătianu, a dat și Averescu, dar formula era că toate le-a dat Averescu. El era țapul ispășitor, căci trebuia arătat... și *palatului* că *persoana grata* a căzut în ochii premierului.

Și Regele constituțional a semnat jocul politicianilor, dar șeful armatei a dat revanșa omului de arme.

In ziua cînd semna decretul demisiunei întregului cabinet liberal și reconstituirea noului cabinet tot liberal, dar fără generalul Averescu, Regele ca pilduire că Voința sa a fost alta, dădea ordinul ca A. S. Regală Principele Ferdinand să se demită din înalta situație de inspector general al Cavaleriei, pentru a o încredința d-lui general Averescu.

Graba și coincidența acestei demisii și noi numiri nu se pot explica, de cît prin prizmă politică.

Regele nu numai că a înfierat majoritatea liberală, pentru asentimentul ei față de persoana ministrului de rezboiu, dar a ținut să arate că Palatul știe aprecia *în bine* persoana generalului Averescu, dîndu-i înalta distincțiune în armată, înlocuind însuși pe Prințul moștenitor la inspecția cavaleriei.

Guvernul d-lui Brătianu a înghițit nodul, și și-a arătat năduful în notița prizărită din ziarele lor, prin care puneau la îndoială știrea ca neîntemeiată. Iar azi cînd o publică cu toatele, i dau locul între știrile diverse ale faptelor zilei, cu litere mărunte și dese, ba ce e mai mult nu se rușinează să inventeze un motiv atît-ridicul.

„A. S. R. Principele Ferdinand, fiind absorbit de lucrările ce are ca comandant al corpului II de armată s'a demis din funcțiunea de inspector general al cavaleriei".

Fiind *absorbit!*

Ce fel de absorbit, cînd aici la Iași se anunțase că vine în inspecție pe ziua de 7 Martie și i se și făcuse mari pregătiri în acest senz.

De o dată răstogolirea de la București a schimbat lucrurile...

Și Prințul fu *absorbit!*

E *absorbit* regimul liberal prin lipsa de orientare politică din partea șefului.

Acum cînd convenția se încheie cu Austria, noi n'avem ministru de externe!

Acum cînd războiul bate la ușă noi n'avem ministru de rezboiu.

La externe avem un pomăduit!

La rezboiu avem un spilcuit.

Și țara cere de la guvern proteguirea celor mai sfinte ale sale interese; și guvernul d-lui Brătianu nu ni le poate da.

E *absorbit!*

Chestia Averescu e buba politică a guvernului, căci îl va *absorbi* în curînd de la putere.

Gh. Ghibănescu

Guvernul îndrăznelei

Guvernul actual, care s'a primenit pînă acum de trei ori ca să rămîie același, va fi fost guvernul celei mai semețe îndrăzneli sau guvernul celei mai patente inconștienți.

Felul cum luase puterea a marcat, de la început, caracterul seu.

Profitînd de faptul că un bătrîn, care și în tinerețe fusese bătrîn, deținea cel mai important minister pe vremuri cînd agenții colectiviști puneau foc spiritelor la sate, liberalii, în cel mai cumplit acces de nepatriotism, luase puterea. Patriotic ar fi fost, dacă ajutau la restabilirea lucrurilor, precum opoziția îi ajutase pe ei.

Debutul guvernului la treburile statului, a fost al doilea act de îndrăzneală sau de inconștiență: faimosul manifest dat, în Martie 1907, în numele M. S.

Cuprinsul acelui manifest a fost de o îndrăzneală fenomenală, căci abia parte din puncte au fost realizate și acelea cu mari modificări.

Decapitarea d-lui Sturza, așa cum a fost făcută, cu complecta neștiință a omului, care a luptat atîta pentru înălțarea stindardului liberal—a fost o crimă politică cum numai îndrăzneții sau nebunii au specialitatea s'o comită.

Apoi formarea celui de-al treilea minister, acum în urmă, pentru ca să rămîie același minister, cu un avocat la ministerul de războiu, în timpuri critice ca acestea—nu este acesta un act îndrăzneț?

Un bărbat de 45 ani, care are nume, al cărui tată, în alte vremuri, făcuse și el asemenea acte, acel bărbat este capul de bandă care operează astfel.

Ion Brătianu guvernase țara în aurora civilizației ei, cînd dînsa abea începu să-și facă drum prin negură. Brătianu lucra necontrolat, partidul seu era de tot puternic, pe cînd partidul advers abia încăpea în jurul unei mese verzi. Și Ion Brătianu, cu defecte enorme, avea și calități enorme. Ce este, însă, acest moștenitor al seu, ce a făcut pentru țară „omul de 45 ani"—ca să-și poată permite lovituri a la Bismarck, cari, mai la urmă, au redus chiar pe acest creator al Germaniei moderne?

Firește, „omul de 45 ani" contează mult pe lipsa de control a opoziției.

Ion Brătianu n'avea, în toiul gloriei sale, partid advers. Acum, luat, mai ales, în întregul seu, partidul conservator ie un colos față de partidul liberal.

E tocmai contrariul ca înainte. Dar unul din partidele conservatoare, acel care-și pierde vremea cu intrigi pătimașe, acela este marele vinovat în toată opera de îndrăzneală ce-o vedem.

El este mîna dreaptă a guvernului actual, criminalul seu complice.

Intrunirea de ieri

Impunătoare ca toate intrunirile publice ale partidului conservator-democrat, a fost și intrunirea pe care partidul nostru a ținut'o ieri, la Dacia, în vederea alegerei senatoriale de la 15 c.

D. Take Ionescu, făcînd portretele celor trei candidați, a zis:

Cine se prezintă în această manifestație politică?—D. Th. Rosetti, un sceptic în ce privește vitalitatea și conștiința națională, un om sterp de sentimentul național; d. I. G. Bibicescu, care de 15 ani de cînd a lăsat pana din mînă, pentru a se devota exclusiv numerătoarei de bani, s'a înmormîntat politicește—și d. dr. Istrati, care din primul ceas s'a afirmat ca om de știință, sensibil la durerile națiunei,—dovadă că prima sa lucrare a fost asupra relelor de care sufere starea sanitară a țărănimei și care tot astfel a rămas ca ministru preocupîndu-se puțin de combinații politice și vecinic de idealurile sale patriotice, cari și-au găsit cristalizarea în momentul istoric, care se cheamă expoziția națională de la 1906. Dacă n'ar fi de cît acest mare act național, care a strîns laolaltă pe Romînii d n patru părți, care a făcut să se creeze asupra Capitalei bogăția,—să-l resplătiți pentru că va înnălțat sufletul prin această magnifică sărbătoare națională.

D. Take Ionescu a atacat apoi guvernul, despre care a zis că și bate joc pînă și de cele trei mari bunuri ale noastre: dreptatea, punga și armata.

Puteți vota, a întrebat d. Take Ionescu, pe candidatul unui guvern, care împinge anarhia pînă acolo, că'și bate joc de cele trei bunuri?

Puteți vota, pentru candidatul partidului carpist, care a fost invins și extenuat de la închegarea partidului conservator-democrat, dar care ie umilit de guvern...

Beizadelele la Viena

Cu prilejul expoziției din București, primarul Vienei, doctorul Lueger, vizitase Capitala, iar mai tîrziu primarul de pe atunci al Bucureștiului, d. Mișu Cantacuzino, însoțit—pasă-mi-te, de d Vaxal Toncescu, întoarse vizita la Viena. S'a dat un banchet la Rathaus din Viena și, în toastul seu, primarul Cantacuzino declarase că, în amintirea vizitei lui Lueger, o stradă a Bucureștiului va purta numele seu. Și primarul capitalei Austriei, în respunsul seu, se revanșase: o stradă a Vienei va purta numele d-lui Cantacuzino.

Bucureștii au capatat imediat o stradă „doctorul Karl Lueger"—o stradă principală, comunicînd cu Calea Victoriei, poartă acest nume. Cei din Viena nu s'au grăbit să comemoreze momentul istoric în care un primar al Capitalei României băuse „Bruderschaft" cu „domnul Vienei."

Abia acum s'a făcut operația aceasta de frățească comemorare—și vom vedea îndată cum și unde.

Tocmai la Meidling, la podul Philadelphia, unde sunt conductele de apă, s'a dat unei *stradele* numele Cantacuzino. Nu *Mihail Cantacuzino*—cum la București doctor Lueger — ci *Cantacuzenestrasse.* După ce au ajuns cu entusiasta comemorare tocmai într'o mahala a Vienei, consilierii au și două explicații asupra botezului stradelei: din gură se spune că botezul s'a făcut în onoarea „deputațiunei romîne și a primarului Bucureștiului", iar versiunea oficială, acea tipărită în „Monitorul comunei Viena" (Rathauskorrespondenz), explică faptul ca o atenție pentru „Șerban Cantacuzino, fostul domnitor al *Moldovei*, care, în 1683, luase parte la asediul Vienei."

Neue freie Presse, care crede și ea că Șerban Cantacuzino a fost domnul Moldovei, zice că botezul stradelei a fost un simplu schimb de politețe și că, spre a-l îndeplini, nu era nevoe să se recurgă la desgropări istorice.

Dar norocul beizadelelor, enorm în țară, enorm ie și peste graniță. Nouă ne ie rușine de ei și străinatatea cînd este silită să se ocupe de ei, cu riguroasă politețe, o face cu mare mister și, spre a comemora faptul extrem de banal că d. Mișu Cantacuzino a fost la Viena, ca să întoarcă o vizită, nevoită să comemoreze acel fapt, dă cu comemorarea tocmai la Meidling și desgroapă pe un neexistent domn al Moldovei, care a domnit în Muntenia pe la 1679, ca să fie gentilă cu M. Cantacuzino, care, în 1906 sau 1907 — ne scapă data exactă — a trincat cu primarul Vienei.

Nenorocul beizadelelor!

CATE-VA NOTE

Dinastia de la Florești a fost imortalizată la Viena. Nu în amintirea Nababului, care a mers să se caute de urechi în capitala Austriei, nici în amintirea fiului Nababului, care a fost în Viena pe socoteala comunei București—ci în amintirea lui Șerban Cantacuzino, fostul Domn al Munteniei (1679—1788).

O stradă a Vienei pe care s'o cauți cu lumînarea dacă vrei s'o găsești, se va chema strada Cantacuzino. Cum au să pronunțe numele acesta mahalagiii de la Meidling—asta-i privește.

Destul de mare succes pentru dinastie că strămoșul lor, care a introdus stînjenul în Muntenia, a fost comemorat două sute și mai bine de ani mai tărziu —la Viena.

Peste alte două secole va fi comemorat și Nababul, fiind-că, pe vremea lui, făcuse cultură de ouă de rațe, de ghiață artificială și de politică—tot artificială.

*

D. Mustea, ex-profesorul de muzică, acum deputat, care a aparat proiectul Stelian, își va capata răsplata: d. Mustea va fi numit șeful muzicilor militare din țară.

Decretul îl va iscăli d. Stelian, care are—pe lîngă alte pacate—și interimatul războiului.

*

Comitetul teatral din Iași a hotărît să facă apel la autori și traducători ca să trimeată lucrările lor teatrului local.

Pînă acum monopolul îl avea numai d. Lecca. Dar de la moartea „Morței lui Sherlock Holmes", ultimul desastru literar al d-lui Lecca, s'a tras și moartea monopolului lecalist.

OAMENI ȘI LUCRURI

PUTERE DE TEMUT

Odată mai mult se constată acum, în febrila așteptare a unei declarații de răsboiu, puterea ce exercită în stat ca și asupra mentalității generale, —presa.

In împrejurări mari și mici rolul și însemnătatea ei apar de o potrivă de decizive și nu o singură dată s'a zis că va fi războiu ori nu după cum va vroi presa... Ea este creatoarea și călăuza opiniei publice, ea formează anumitele stări de spirit ale unei epoce; ea stăpînește ba une ori terorizează pe însuși acei care se inspiră din cetirea ziarelor și cu toate aceste omul se lasă cu plăcere subjugat de farmecul și a tot puternicia ei.

Am recitit zilele aceste o picantă anecdotă franceză cu privire la puterea presei. Sub al doilea imperiu francez, redactorul lui „Figaro", celebrul Willemessant fusese chemat într'o zi la judecătorul de instrucțiune—într'o afacere de duel. Influentul ziarist găsind că se cam abuzează de vremea lui, trimise de repetate ori răspuns judecătorului că s'a săturat de așteptat.

— La un moment dat judecătorul îl apostrofă cu vorbele:

— D-ta pari a te plictisi sau a mă sfida; nu știi, pe semne că dac'ași cita în cabinetul meu pe prințul Napoleon și n'ar apărea l'ași putea aduce între gendarmi...

— Ba știu foarte bine, răspunse insinuant gazetarul, cu toate acestea îmi permit a vă da un sfat,—să nu citați pe prințul Napoleon, moștenitor al tronului, general, senator, guvernator al Algeriei și să nu l faceți să apară între gendarmi...

— Nu m'ai înțeles bine, domnul meu. Am dat numai un exemplu, dar nu am intențiunea de a face aceasta. Am vorbit numai că ași avea puterea s'o fac.

— Și eu persist a vă sfătui să nu arestați pe prințul Napoleon, ar fi prea mare zgomot și presa..

— Judecătorul de instrucție începu a se teme de flegma ziaristului care își urmă insinuările:

— Înțelegeți bine, ce scandal: dacă ar ști Imparatul că prințul e amenințat să fie adus între gendarmi în cabinetul judecătorului.

— Nu, nu, domnule n'am zis aceasta, e un exemplu teoretic...

— Știu; e un exemplu de care am putea uza în mod suggestiv prin coloanele ziarului „Figaro" și o să încerc chiar astă-zi...

Judecătorul înțelese lovitura și încercă pe toate căile să liniștească și să convingă pe gazetar. După ce foarte pe scurt îi luă interogatoriul îi ceru mii de scuze, îl petrecu pînă în josul scării și la despărțire nu uită să repete rugămintea:

— Așa dar, iubite domn, ne-am înțeles: Nici o aluzie prin ziar la convorbirea noastră și la prostia pe care am spus-o...

Rodion

Flori fără fructe

Medicii fără trecut,
au cliente fără viitor

II.

Despre acele nenorocite femei, despre eroinele acelei celebre dar triste categorii de operațiuni chirurgicale psihologii au găsit și vor găsi încă multe de scris și de meditat.

Precum paserea se naște cu imaginea cuibului, care exercită asupra ei un fel de fascinațiune, tot astfel și ele se nasc cu spiritul întipărit de imaginea pasiunei, sau consolația morții.

Aceste nenorocite ajung de o naivitate de necrezut pentru vrista lor, fiindcă prin castrație devin cu totul nouă în rolul lor; ele nu mai știu sau nu-și mai aduc aminte din ale vieței.

Nu le-a mai rămas drept amintire nici macar imaginația și ne fac efectul unor copile cari așteaptă veșnic majoratul; ele ca și eunucii, nu păstrează însușirile de căpitenie ale cavalerului, pentru că au abdicat de la calitățile cele mai naturale ale omului, perzînd caracterul ce l'a imprimat autorul.

Nu mai cunosc limita senzațiunilor prin care să se traducă emoțiunile cu totul intime ale sentimentelor, sau lucrarea cu totul intimă a gîndirei.

Pentru ele barbații sunt ca niște sobe, care le încălzesc numai ochii; pasiunile lor stagnează, nu mai fermentează în secret, ele nu mai sunt acele repetiții contimporane, germenul nu se mai deșteaptă la cea întâi chemare spre a face să apară scînteia vieții ce conține; ele nu nu mai au nici o bucurie domestică, au însă un aspect bolnăvicios pe care îl zărim în privirea lor amărîtă de tristeță au o nuanță de dispreț, au expresiune melancolică atingătoare, ca hotărîtă mai dinainte nenorocirilor ce viitorul le rezervă încă în suspensă.

Unele cu timpul ajung candidate de neurastenie acută și sfîrșesc prin experiențele cele mai dramatice; faptele par cu atît mai probabile cu cît spiritul de profeție nu s'a desmințit; el joacă un rol în aceste împrejurări.

*

După cum vedem această operație compromite mai toate facultățile; pe figura acelor nenorocite se poate ceti istoria acelei boale, care le mistue viața de mîhnire.

Acest fir conducător al diagnozei are tainice nuanțe pe care ochiul unui alt observator de cît acelui ce este obișnuit, nu-l pricepe și nu-l va cunoaște nici odată.

In spiritul acestei critici, oricine poate vedea un tablou de decadența morală.

Omul artei ale cării atribuțiuni sunt bine definite, ar trebui să judece că spiritul de justiție socială nu a dispărut, este o societate de justiție și de onoare, care ne privește drept în față.

Cîți savanți fără nobleța meritului vor mai fi poate și astă-zi în lumea mare care fac școala lui Péan cu o licență suverană pe care lumea îi privește cu o naivitate înșelătoare.

Și iarăși, cîți scleróți răsopți, cuprinși de paralizie agitantă ce tremură ca o piftie și duc lingura la ureche, fac încă pe chirurgii oficiali mînuind bisturiul pe spatele sărmanilor copii.

Ei au un așa coeficient de resistență că, ori cît ar fi de hărțuiți de slujbe nu se surmenează și cu cît slujbele cresc devin mai vioi, buna dispoziție crește, așa că e un fel de regenerare în a lor ființă mică de corp dar bravi la înfățoșare.

E de admirat cînd vezi pe cîte un invalid al vechilor cadre tocmai din epoca toleranții, res de rugina sclerozii, care cu toată povara celor șapte slujbe, trage încă cu poftă la plugul culturei naționale!...

Cîte probleme sunt legate atît de strîns

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

de facultățile active și creatoare ale omului, în cît rezolvarea lor cere un zel continuu care să desvolte o puternică activitate și o trebuință de mișcare în focarale care animează gîndirea; în aceste condițiuni, activitatea devine o lege imperioasă.

Numai prin forța muncei și a progresului poate lumea să ajungă drept la o feudalitate științifică. Fericite sunt acele țări care au drept obiect producțiunea științei!

Cît de mare este elanul care-l imprimă civilizația!

Providența care ne-a lăsat să descoperim atîtea adevăruri, nu a condamnat omenirea la un dezordin perpetuu; în eterna ei înțelepciune a trebuit să formuleze în princip, o lege capabilă de a purta lumina în acest haos ce se numește lume.

Munca, această necesitate vitală, e un supliciu delicios și singurul infern unde există fericirea, e laboratoriul.

Să cercetăm dar și să lucrăm, căci aceasta este misiunea noastră pe pămînt unde nimic nu-i indiferent pentru un spirit preparat a primi știința.

*

Omul, acest animal înzestrat de idei, este o adevărată mașină de reflexiune; el stă zidit pe secole ca un monument de valoare istorică și științifisă, a cării mărire nu-i de cît ideia care explică faptele, iar fecunditatea este spiritul, care înțelege ideia.

Distincțiunea între educația liberală și profesională stă în aceea că, una face din știință un instrument pentru perfecțiunea spiritului, iar alta face din spirit un instrument pentru aplicarea științei.

Bîrlad **Dr. I. Antoniu.**

Litere-Științe-Arte

Iar „Cometa".—Un cetitor, un intelectual, ne făcea întrebarea dacă prin notița de dăunăzi asupra „Cometei" am înțăles a lovi în reprezentația acestei piese.

O lămurire e necesară. Am fi bucuroși să vedem reprezentîndu-se macar din cînd în cînd o bucată dramatică de valoare și frumusețe literară reală; ne-ar face cea mai mare mulțumire sufletească să aplaudăm pe artiștii noștri în cîteun poem dramatic plin de poezie și de fărmec. Dar asemenea evenimente,—adevărate „comete" literare—răsar din nefericire rar și dacă am exprimat oare cari temeri pentru piesa d-lor Iosif și Anghel, este că o lucrare gingașă ca aceasta are trebuință de lungi pregătiri și foarte multe repetiții spre a fi pătrunsă și redată înaintea publicului.

Dacă aceste toate s'au făcut și dacă s'a dat cuvenita luare aminte repetițiilor piesei, noi n'avem absolut nimic în potriva excelentei lucrări din ale cării frumuseți era păcat a se jertfi cîtuș de puțin.

Să sperăm că așa au gîndit și organizatorii reprezentației și că publicul va fi mulțumit.

*

Concertul Iwonnei Dubel a atras Sîmbătă seara, un public foarte numeros. Programul a fost compus din prea numeroase bucăți, variate în geniul lor, dar nu toate la înălțimea celebrității de care se bucură cîntăreața.

D-na Dubel a făcut altă dată parte din opera franceză care a cîntat în capitală. In momentul de față voacea îi este cam voalată, dar artista are mult temperament, o nuanțare fină și o figură încîntătoare.

*

Venirea maestrului Nottara în orașul nostru e așteptată cu nerăbdare. „Hoții" de Schiller și Falimentul de Bjoernson sunt cele două splendide spectacole la care va da concursul său marele artist al scenei bucureștene.

*

E vorba ca în sudul Franței să se creeze o școală sub numele de „Școala Vieței". Această instituție pare că răspunde unei nevoi reale, căci scopul său ar fi să dea tinerilor fete o instrucțiune complectă în domeniul fizic, intelectual și mai ales în acela al vieței practice. Se va da o desvoltare corpului elevelor așa fel în cît să le facă robuste și apte pentru muncă. Li se va preda cursuri de menaj, științele biografice și fiziologice.

*

Cei doi noi academiciani francezi sunt Raymond Poincarè și Brieux. Poincarè, unul din cei mai străluciți avocați e cunoscut și publicului romîn din timpul afacerei Hallier cînd a pledat, Briex este autorul unui număr de drame sociale, între cari „Robe rouge" și altele.

*

A apărut No. 22 al „Noului Reviste Romîne", cu următorul sumăr:

Noutăți—Șumi Myakowa (Tokio) despre viața femeilor în Japonia.—Teatrul Național, Văduva de Renato Simoni.

Politică.—C. Rădulescu-Motru. Avem un guvern socialist?—A. D. Dimianoff. Ligă veterinară și uniune vamală între Romînia, Bulgaria și Serbia.

Cestiuni Sociale.—Dr. I. Simionescu. Nedreptăți sociale.—D. Drăghicescu. Opera și teoriile d-lui Scipio Sighele.

Critică Literară.—Il. Chendi. Delavrancea, „Apus de soare".

Literatura.—Lia Hîrsu. De ce?—V. M. Garșin. Un roman foarte scurt.

Informații

❑ *In tot timpul iernei, adică timp de cinci luni, căruțele primăriei n'au rădicat gunoaiele de prin curțile abonaților, de și plata se face în mod regulat de abonați, ba chiar perceptorii execută pe acei cari nu achită la timp abonamentul.*

Este un abuz acesta contra căruia protestăm și care face parte din modul scandalos fără pereche cu care actualii edili gospodăresc orașul.

❑ *Angrosiștii de vite au dat un ultimat administrației comunale, că dacă, până mîine, Marți, nu li se va permite să rîdice prețul cărnei cu zece bani la chilogram, vor refuza să taie vitele și deci nu va fi carne de vînzare în oraș.*

Indrăsneala aceasta a angrosiștilor este fenomenală. După ce, față de prețurile derizorii cu cari țăranii își vînd vitele, prețul chilogramului de carne este de **80** *bani, acum suntem amenințați de grevă dacă nu se va admite și o sporire peste prețul exagerat existent.*

Administrația comunală, care nu face nici o treabă în tîrgul acesta, tolera-va ea și această nouă încercare de șantaj? Vom vedea.

❑ **Lucrul manual.**— Ministerul școalelor a trimis prefecturei circulara ce urmează:

Intre obiectele de învățămînt prevăzute de programa analitică a școalei primare, se află și lucrul manual la băeți. Aceasta constă din lucrări ușoare de tîmplărie și cartonaj, din obiecte de răchită, cînepă, paie, stuf, etc.

La mai multe școale rurale, lucrul manual nu se poate practica, de și învățătorii sunt destoinici, de oarece lipsește materialul prim sau și instrumentele necesare.

Pentru că lucrul manual este atît de util, atît pentru dezvoltarea aptitudinilor manuale, a inteligenții și spiritului de inițiativă al copiilor, cît și pentru foloasele sale practice, și prin urmare nu poate fi neglijat fără prejudiții însemnate pentru învățămînt, subscrisul are onoare a vă ruga, d-le prefect, să binevoiți a lua măsuri pentru ca să se înscrie în bugetele comunelor rurale și cîte o sumă pentru procurarea instrumentelor și a materialului necesar pentru predarea lucrului manual la băeți.

❑ Invățătorul Savel Ciocan, de la școala din Cănești, a fost dat în judecata consiliului de disciplină, avînd la activul său sustragere de acte, precum și alte nereguli privitoare la școală.

❑ Sămbătă seara a avut loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, serata dansantă anuală. S'a petrecut admirabil, până în zorii zilei.

Au luat parte:

D-nele: Viorica Lecca, Sigmireanu, Dorobanțu, Eraclide, Vasiliu, Manole, Minea, Rober, Stratan, Stihi, Ciornei, Andriescu, Mihailescu, Popovici, etc.

D-rele: Linuța Minea, Madeleine Rășcanu, Ecat. Teodoreanu, Rober, Eraclide, Ivanov, Dăscălescu, Eiven, Popovici, Nebunelli, Ghintea, Ficșinescu, Maria Ciudin, etc.

D-nii: V. Teodoreanu, căp. Lecca, dr. Nimereanu, Sigmireanu, Potter, Eraclide, Bușilă, Praga, Mihailescu, St. Georgescu, Micioara, G. Bottez, Jacotă, Babeș, E. Motăș, Andriescu, Stratan, Manolachi, E. Motăș, Georgescu, Rișcanu, sub-loc. Castan, Vasiliu, Răzuș, Ionescu, Raiovici, Dorobanțu, I. Chirilă, Apostoi, I. Popescu, Rober, Al. Gheorghiu. V. Vrînceanu, Manoliu, Popazu, Stoenescu, Nagîtz, Popovici etc.

❑ Procuror general al Curței de Apel din București a fost delegat să facă o anchetă la tribunalul Prahova, în ce privește modul cu care acel tribunal acordă moratorii.

❑ Poimîne seara Mercuri va fi prima denie din postul mare. Vineri va fi a doua denie.

❑ Sîmbăta seara urma să se judece de către comisiunea judecătorească profesorală din București, incidentul Iorga Dragomirescu.

D. M. B. Cantacusino, membru în comisiune, a telegrafiat că nu poate veni din cauza întreruperei circulațiunei. Procesul a fost amînat.

❑ Comitetul teatral din Iași roagă pe autori și traducători să trimeată din timp lucrările lor, spre a putea fi citite.

Comitetul—adică domnii profesori Petrovici și Bratu—au de gînd, prin aceasta, să pună capăt monopolului Lecca.

❑ După cum am anunțat, d. Baldovici dirigintele oficiului telegrafic central își regulează drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c.

In locul d-lui Baldovici va fi numit d. C. Popp, actualul diriginte al sucursalei din str. Lăpușneanu.

In locul d-lui Popp va fi numit diriginte al sucursalei. d. Grigoriu oficiant superior din Bîrlad.

❑ D-nii căpitani C. Mihailescu, din regimeetul 13 Ștefan cel Mare și Buglea din regimentul 7 roșiori, vor trece la pensie pe ziua de Aprilie a. c.

❑ Astă-zi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei 40 de sfinți din localitate.

Au asistat mulți credincioși.

❑ Inscrierile elevilor pregătiți în particular. pentru lunie, se vor începe la 1 Aprilie a. c. și vor dura pînă la 30 a acestei luni.

❑ Numirile noilor membri în consistorul eparchiei Moldovei și Sucevei se vor face pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ **Clericale.**—I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate Vineri 20 Martie anul curent.

— Eri la Mitropolie predica a fost ținută de păr. Mitru. Duminica viitoare va ținea predică Archidiaconul Vasile Marțian, iar Duminică 22 Martie Ierodiaconul Chesarie Ștefănescu.

— Pe ziua de 1 Aprilie a. c. vor fi înlocuiți doui preoți de la Mitropolie și doui diaconi. Preotul Vasiliu care e și la biserica Talpalari vă rămînea numai la această biserică, de asemeni și diaconul Simionescu. Diaconul Varlam va fi trimes la Mănăstirea Neamț.

❑ **DIN HUȘI**—*Poliția din Huși.* Prefectul Lupu a plecat, dar a lăsat în urmă-i niște specimene de slujbași de mai mare dragul, că vrednic să fie interimatul d-lui Corbescu pentru a îndrepta lucrurile.

Toți slujbașii dependenți de prefect au fost și sînt niște *montați.* Nu li s'a făcut teorii la punerea lor în slujbă că ei sînt ai serviciului, ci li s'a vorbit din contra că serviciul e pentru ei și că deci li se poate îngădui totul, interesul poliției primînd.

Și tonul l'a dat prefectul. El a introdus beilicurile și podvadele vechi. El a introdus abazul administrativ și cum Lupul de la cap se impute și subalternii sau molipsit de la el.

Un suprefect ia 400 lei de la Oltenești să cumpere mobile, el slujbaș al statului nici pînă azi mobila nu e cumparată, de și conturile sînt prezentate. Același suprefect face bal tot la Oltenești, încasează 700 lei și nu dă socoteală nici pînă azi. Și mai continuă de a fi suprefect nepedepsit.

Altul pune pe țărani să intre cu plugul în brazda arendașului și fiind slujbaș administrativ scrie la gazetă contra deputaților din majoritate și face pe față antisemitism.

Polițaiul a pus vărf la toate. Antisemit deslarat, el a uitat că siguranța e pusă la îndămîna tuturor cetățenilor, ca și legile civile.

Provoacă procese de contravenții și de insultă în exercițiul funcțiunii și încasează de la judecată mii de lei despăgubiri pentru obrazul de polițaiu. Iar cînd e tras în judecată abia scapă la Iași.

Indeamnă pe subalterni să facă placarde anonime contra inferiorilor subcomisari, în care toate ocările sînt debitate: bețivi, cartofori, și altele, oferind tărgului aspectul unei murdării fără pereche. Versurile anonime curg la Huși zilnic, căci politica tienită acestui targ e proprie versurilor bacante.

Cum însă polițaiul era tare la prefect prin neamurile sale din jos de Ralea, adică bulgari, și directorul prefecturei se credea tare la prefect prin rudele sale răzășești de la Tătăreni. Dar 2 săbii nu pot încăpea într'o teacă, teaca cancelariei și războiul administrativ începu.

Polițaiul înjură pe director, directorul înjură pe polițaiu; polițaiul ghionțește pe director, directorul ghionțește pe polițaiu; polițaiul pălmuește pe director, directorul dă cu genunchiul în polițaiu. Iar la 4 Martie Mercuri mai spre seară polițaiul pus bine cu Bachus vine la poliție cu o falcă în cer și cu alta în pamînt și unde îmi ia la ciomăgială pe directorul, pe bietul Vasilică al nostru, băet levent și spilcuit, că a sărit ma halaua să-l scape. Scandalul devenise enorm L'a luat în palme, l'a pumnit, l'a ghiontit, l'a trântit, l'a călcat în picioare și a sărit cum era mort beat să-l strîngă de gît și bună pace. Directorul a reclamat telegrafic ministerului, și va fi frumos la Huși, la ancheta ce se va face, căci se va vedea ce frumoasă administrație a făcut d. dr. N. Lupu la Huși.

Cine samănă vînt culege furtună!

Coresp.

❑ **O basbuzucie.**—A sosit la direcția școalei primare de fete din Sărăcie, ordinul prin care se face cunoscut că d-na institutoare Vignali, e pusă în disponibilitate, din cauza neprezentărei la post în urs de o lună.

Iată scoasă din învățămînt, o doamnă institutoare, pentru că avînd nevoe de concediu, i s'a refuzat și pusă la comisia de reformă, nu s'a presentat—fiind actualminte la Parma bolnavă—și pe baza acestor două refuzuri, azi nu mai este institutoare.

De ce această ură pe capul doamnei Vignali? Cu ce a greșit această d-nă institutoare? Fost-a ea mai deochiată de cît alte colege?

Nu; d-na Vignali e foarte bună institutoare; are nenorocul să fie bolnavă. Autoritatea școlară o pîndește și vrea să o pună la reformă pentru concediu peste 6 luni. In aselaș timp, pune pe aceiași listă și pe d-nele Comărnescu și Ghibănescu. Cea dintăiu dacă nu în concediu permanent de la școală dar în lipsă permanentă din clasă, unde are pururi inlocuitoare fără autorizare; cu toate acestea telegrafic i se trimite știre de la București să fie scoasă de pe tablou; și s'a scos! Celei de a doua, așa de dragă d-lui Haret, i se socotesc absențele pe ultimii 10 ani în loc de trei (!!!) căci în cei 2 ani din urmă n'a avut de cît 5 săptămîni concediu din cauză de boală, și gîndul celor de la minister era străveziu.

Comisia medicală a găsit cu cale să seară 6 luni concediu pentru d-na Comărnescu, iar pe d-na Ghibănescu găsind'o bună-teafără a trimes'o la catedră; iar pe d-na Vignali a lăsat'o în sama ministerului s'o căsăpească el.

Și a căsăpit'o!

Cîte alte institutoare nu stau în concediu nelimitat, și nu numai că nu se pun pe tabloul de reformă, dar nici nu-s supărate cu vre-o hîrtie!

Numai în Iași putem cita 3 cazuri de aceste!

Apoi cîte alte doamne institutoare n'au în ultimii 3 ani 6 luni concediu? Numai din Iași putem cita 2—3 cazuri concrete.

Și omul școalei Haret săvîrșește cele mai basbuzucești fapte cu haiducii lui, căci lovește în cele mai sfinte drepturi ale unui om: dreptul de a-și căuta de sănătate prin țări străini, luîndu-ți existența din mînă.

Haiducii sunt puși bine sub conducerea basbuzucului.

❑ Din Sculeni se comunică că apa Prutului a început să scadă.

Pagubele cauzate de inundațiile produse acum două zile, nu sunt tocmai mari.

❑ D. Kernbach, prefectul județului, va pleca zilele acestea să mai facă și alte inspecțiuni în județ.

❑ D. D. Sturdza, președintele Curței cu Juri, însoțit de d. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, a inspectat penitenciarul central din localitate.

Președintele Curței cu Juri a inspectat pe deținuți, cercetînd și livretele lor.

❑ Cu începere de la 21 Martie a. c. vagoanele penitenciare, vor fi suspendate până după sărbătorile Paștelui.

❑ Consiliul de resboiu al Corpului 4 de armată va ținea ședințe în zilele de 18, 19 și 20 Martie a. c., cînd va judeca mai multe procese privitoare pe grade inferioare.

Ședințele consiliului vor fi presidate parte de d. colonel Vlădoianu, iar parte de d. colonel Alex. Musteață.

❑ Aflăm că ministrul de resboiu a casat decizia consiliului de reformă a corpului IV de armată, în ce privește pe maiorul Ciocazan de la manutanța din Roman.

Asupra căpitanului Gurită, ministrul încă nu s'a pronunțat.

❑ Pentru ziua de 18 Maiu a. c., societatea de gimnastică, sport și muzică din localitate, va organiza o mare și frumoasă excursiune la Ciurea.

Cu această ocazie se va inaugura și monumentul ce se rîdică acolo pentru viteji din acea comună, căzuți în resboiul pentru independență.

Excursiunea promite a fi foarte interesantă și vom reveni.

❑ Se știe că consiliul de resboiu al Corpului IV de armată a condemnat pe locotenentul I. Rosescu, de la manutanța din Roman, la 1 an închisoare și la pierderea gradului.

Rozescu nu va mai fi degradat, de oarece prin sentința consiliului se prevede pierderea gradului.

El își va face pedeapsa în penitenciarul central din localitate.

❑ După cum am anunțat, d. Gh. Kernbach, prefectul județului a fost Vineri la ,-TgFrumos, unde a făcut o anchetă la primăria locală, constatîndu-se oare cari neregularități.

Cu această ocazie s'a iscat o vie ceartă între prefect și d. Iamandi, primarul din Tg.-Frumos, care se împotrivea a se supune anchetei.

D. Kernbach a raportat telegrafic ministrului de interne neregalele constatate la primăria din Tg.-Frumos.

❑ Au mai fost chemați la examenul de definitivat al învățătorilor și institutorilor d-nii: Constantin Gh. Teodorescu din Bubuși, C. A. Tecu și Vasile I. Vasiliu din Pipirig, județul Neamț, Ștefan M. Cristescu din comuna Filioara—Varatic, Vasile Irimescu din Petricani, N. N. Teodorescu din comuna Talpa, I. Gh. Timofti din Pângarați, Alex. Crivătz din comuna Borlești, d-ra Corina Albu din P.-Neamț.

❑ De la Agapia ni se comunică că pârâul Agapia venind mare, a început să se reverse, inundînd o parte din satul Agapia.

❑ Preotul C. Popescu a fost numit preot supranumerar la parochia comunei Budeștii-Ghicăi, din județul Neamț.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei va începe inspectarea mănăstirilor din Eparhia Sa, la 15 Aprilie a. c.

❑ Studenții facultății de științi și matematici au înaintat rectoratului universității un memoriu, care urmează a fi trimis ministerului instrucțiunei, și prin care arătînd lipsurile de care sufer facultățile ce ei urmează, cer înființarea pe lîngă acele facultăți, a:

1). Unei catedre de Fisico-chimice, baza chimiei industriale și a uneia de electrotechnică—pentru fisico chimice.

2). A unei catedre de aplicația științelor matematice la calculul probabilităților, Octuariat și operații financiare pentru matematici, 3) a unei catedre de geologie aplicată la industrie și agricultură. Apoi 4 separarea catedrei de zoologie de cea de Fisiologie animală cum și organizarea de conferințe și demonstrații practice de zoologie aplicată.

❑ Intre 1 și 7 Martie a. c. s'au constatat în localitate 5 cazuri noui de scarlatină, din care unul mortal.

Sunt în total 29 cazuri de scarlatină; de asemeni s'au constatat 4 cazuri noui de febră-tifoidă.

S'au mai constatat 7 cazuri noui de tusă—convulsivă și sunt în total 52 cazuri.

❑ Mîine Curtea cu juri va judeca procesul privitor pe Dumitru Dimitrescu și Al. a Grigoroaei, pentru dare de foc.

❑ O deputație a locuitorilor de pe malul Bahluiului s'a presintat astă-zi la Primărie și a stăruit pentru repararea imediată a podului zis „al Bercului" care a fost ruinat de inundații.

Credem că măcar atîta lucru va face oribilul serviciu tecnic al comunei.

❑ In conformitate cu I. D. No. 2861 din 1907, toți tinerii dispensați în conform cu art. 18 al. a b c și d din legea de recrutare, și care fac parte din clasa anului 1909 se vor prezenta înaintea consiliului de revizie în toți anii cu începere din anul curent pînă la data trecerei acestor clase de recrutare, în rezervă.

La consiliul de revizie vor dovedi prin o viză a primăriei comunei în care domciliază pusă pe certificatul de dispensă, că motivele de dispensă nu au încetat de a exista.

Aceste dispozițiuni se vor repeta cu toate contigente în fie-care an.

❑ Ofițerii din regimentul 8 roșiori din Botoșani au fost chemați eri în localitate spre a fi inspectați de A. S. R. Principele Ferdinand, odată cu ofițerii din regimentul de roșiori din localitate.

❑ Invățătorul N. Gavrilescu, de la școala din comuna Cucuteni a fost detașat pe ziua de 1 Martie la școala din comuna Bucium, în locul d-lui Vasile Grigoraș, detașat la Iași.

❑ Comitetul central pentru ajutorarea încendiaților și inundaților din București a acordat suma de 3000 lei pentru inundații din Iași.

❑ D. inspector al învățămîntului primar d. Sachelarescu a plecat azi dimineață într'o anchetă la Dorohoi.

DIVERSE

— S'a promulgat legea prin care se acordă împămîntenirea, cu dispensă de stagiu, d-lui Gustav Cornelson, caretaș în Iași.

— Au fost mutate una în locul alteia moașele: Natalia Cazaciu din comuna Lunganu (Iași) și Mavra Gheorghian, din cercul Lipovăț, jud. Vaslui.

— D. V. I. Damaschin a fost admis factor poștal, gr. IV, la poșta Iași.

— D-nii Passu Dimitrie și Ioan Cortez au fost numiți agenți la biuroul de servitori în locul d-lor N. Cazacu și G. Olariu.

— D. N. N. Georgescu este numit în funcțiunea de copist în cancelaria serviciului prefecturei județului Iași, în locul d-lui Anton Petrovici, demisionat.

D. Dimitriu a fost recomandat tot copist, în locul d-lui Mucenic, demisionat.

Ultime informaţii

❑ **RĂSCOALE ŢĂRANEŞTI.—Tocmai cînd se împlinesc doi ani de la isbucnirea revoltelor ţărăneşti, se anunţă, din mai multe părţi ale Moldovei, începuturi de nuoi revolte, pentru reprimarea cărora s'a dat cele mai severe ordine.**

La moşia Bădeni, din judeţul Iaşi, ţăranii s'au răsculat astăzi dimineaţa, atît contra arendaşului Zaharia, cît şi contra proprietarului; care a refuzat să facă ofertă pentru islaz.

Prefectul judeţului, inspectorul agricol al judeţului Iaşi, inginerul şef al judeţului şi şeful companiei de jandarmi rurali, capitanul Stavăr, au plecat astăzi dimineaţă, în automobil la faţa locului.

A plecat de asemenea un escadron de roşiori, sub conducerea locotenentului Leatris. Armata va rămînea la Tg.-Frumos şi va şarja între acel orăşel şi Scobinţi.

*

O revoltă mai serioasă a isbucnit la Fîntînele, judeţul Botoşani, proprietatea prinţului M. Sturdza.

Un escadron de cavalerie a plecat ieri seara într'a colo, condus de căp. Flor.

*

Ţăranii din Mitoc, judeţul Dorohoiu, au adresat o plîngere procurorului general în care ameninţă cu revolta dacă nu li se va da islaz.

De remarcat, că, acum doi ani, primele revolte s'au pornit din aceleaşi locuri, unde au isbucnit şi acum aceste.

*

Prefectul judeţului, chemat de urgenţă la Bucureşti, în afaceri de serviciu, a respuns ministrului că nu poate veni din cauza revoltelor.

❑ *Procurorul de serviciu a comunicat ieri seara prefectului de judeţ, care se afla la Jockey-Club faptul că ţăranii s'au resculat în unele părţi ale judeţului Iaşi.*

Prefectul însuşi n'a fost pus în curentul lucrurilor de cît tîrziu.

Asta ie gospodăria administratorilor moderni.

❑ *Astăzi după prînz s'au mai tăiat la abator din vitele rămase acolo.*

De mîine, dacă nu se va permite urcarea preţului cărnei, tăierea va înceta.

Administraţia a permis introducerea cărnei din comunele învecinate.

❑ *Am anunţat că prefectul judeţului Iaşi a plecat la Trg. Frumos ca să ancheteze neregularităţile ce se petrec la primăria de acolo, asupra cărora noi am insistat de multe ori.*

Venind la primărie, prefectul ceru primarului să-i pună la dispoztţie anumite condici şi dosare.

— Nici nu te cunosc cine eşti, zise primarul. Eu voiu respunde clubului liberal, din care fac parte de mai multă vreme ca d-ta.

Prefectul a cerut telegrafic dizolvarea consiliului comunal şi destituirea primarului.

❑ *Din Petersburg vine ştirea că holera continuă să bîntue acolo.*

După buletinul din ultimul timp, sunt în Petersburg 140 de cazuri de holeră.

❑ *Am anunţat că consiliul general al judeţului Iaşi, a refuzat să voteze budgetul căiei ferate P.-Iloaie—Hîrlău.*

Ministerul lucrărilor publice a cerut consiliului să voteze un credit extra ordinar de 276,000 lei pentru lucrările liniei.

Aceasta ar însemna, că, de şi ajunse lucrările abia la km. 9, fondul de trei milioane votat pentru construcţia liniei s'a şi epuizat.

Cerem publicarea unui comunicat, care să lămurească situaţia.

❑ Inundaţii mari s'au produs şi în Basarabia. Apele au venit mari şi au inundat linia ferată.

Circulaţia trenurilor se face foarte cu greu. De la Unghenii-Ruşi pînă la Kişinău trenurîle circulă regulat. De la Kişinău la Odesa însă, circulaţia se face prin transbordare.

Transbordarea se face lîngă staţia Razdelna.

❑ Instrucţia afacerei uuiversitare a început astă-zi la judecătorul de instrucţie Erbiceanu.

A fost ascultat d. avocat Socor. Rectorul a cerut ascultarea unui număr de 20 studenţi, apoi a cîtorva laboranţi şi servitori de la Universitate.

❑ După planul făcut de d. prim-ajutor de primar Fîntînariu, a început întocmirea budgetului comunei.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI“* —

Suma dinurmă	1330 85
Din lista fraţilor Amira:	
Iancu Avramide	2 lei
Ioan Alcaz	2 „
Vasiliu A. Vlahu	2 „
Varvara Gh. Alexandrescu din com. Erbiceni-Iaşi	5 „
Neculai Ioan.	5 „

A. S. R. Principele Ferdinand în Iaşi.

Sosirea.—La gară.—Primirea.—Inspecţiile.—La reg. 7 roşiori.—La excadronul de excortă.—Dejunul.—Alte amănunte.—Plecarea.—

O telegramă sosită Sîmbătă către seară la comandamentul 4 de armată, anunţă sosirea A. S. R. Principele Ferdinand pentru azi dimineaţă în localitate, pentru a inspecta regimentul de cavalerie.

Ofiţerii superiori din garnizoana locală au primit ordin de a fi prezenţi azi Luni dim. la orele 8 şi 30, în gara Iaşi, în ţinută de serviciu, pentru a pre întîmpina pe A. S. Regală.

La orele 8 şi un şfert au sosit la gară d-nii: general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, colonel Al. Musteaţă, comandantul brigăzei de cavalerie, Colonel Botea, comandantul regimentului 8 roşiori din Botoşani, locotenent -colonel Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori, colonel dr. Popovici-Acontz, medicul inspector al corpului IV, de armată, colonel Georgescu, intedantul corpIV, lt-col Băltăceanu, comand.reg. Ştefan-cel Mare, lt-colonel Brănduş, comandantul batalionului 4 de vînători, lt-colonel dr. Palauz, maiorii Engherliu şi C. Petala din regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13, maior P. Minovici ajutor de intendant, maior Herescu din regimentul 8 roşiori din Botoşani, maior dr. Miclescu, maior d-r Vicol, maior dr. Gavrilescu, maior Liciu, comandantul pieţei, maior dr. Văleanu, căpitan Mihai Negruzzi, comandantul escadronului de escortă (Jandarmi călări), precum şi alţi ofiţeri.

De asemeni se aflau pe peronul gărei d-nii N. Gane, primarul oraşului şi Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei.

Trenul însă a avut o întîrziere de 55 minunte, din causă că linia Bîrlad-Iaşi, care e inundată, încă nu e complect restabilită.

La orele 9 şi 25 trenul a sosit şi din vagonul regal, care era ataşat la trenul ordinar, s'a scoborît A. S. R. Principele Ferdinand, însoţit de d-nii: maior Iacobescu şi căpitanii Manu şi Străinescu.

D. general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, a făcut A. S. Regele situaţia garnizoanei locale, după care A. S. Regală s'a întreţinut cu d-nii N. Gane şi Săndulescu.

Adresîndu-se primarului oraşului A S. Regală, l'a întrebat:

— Apele au mai scăzut?

— Da, Alteţă, a răspuns d. Gane. După aceia A. S. R. Principele Ferdinand a trecut în revistă ofiţerii presenţi.

De la gară A. S. R. Principele Ferdinand s'a urcat în trăsura comandamentului, însoţit de d. general Al. Tătărescu şi a plecat la cazarma regimentului 7 roşiori.

*

Cazarma regimentului 7 roşiori era frumos împodobită cu drapele tricolare şi ghirlănzi. La intrare s'a construit un frumos arc de triumf.

A. S. R. Principele Ferdinand a fost întîmpinat aci de d. lt.-colonel Călinescu comandantul regimentului. S'au dat onorurile cuvenite. iar apoi A. S. R. Principele Ferdinand a trecut în revistă ofiţerii regimentului, inspectînd pe cei propuşi pentru avansare.

De asemeni au fost inspectaţi şi ofiţerii din regimentul 8 roşiori din Botoşani, care au fost chemaţi în acest scop în localitate.

După inspecţie A. S. R. Principele Ferdinand s'a fotografiat în grup cu toţi ofiţerii regimentului.

La ora 1 p. m. A. S. R. Principele Ferdinand a luat dejunul la cercul militar. La dejun au luat parte d. general Al. Tătărescu, comandantul corpului IV de armată şi ofiţerii superiori.

După amiază A. S. R. Principele Ferdinand a inspectat escadronul de jandarmi călări (escadronul de escortă).

Deseară A. S. Regală va lua masa tot la cercul militar, împreună cu ofiţerii.

*

A. S. R. Principele Ferdinand va părăsi Iaşul deseară cu trenul de 9 şi 5. A. S. va fi condus la gară de d. general Tătărescu şi ofiţerii din garnizoana locală şi cei veniţi din Botoşani.

A. S. Regală pleacă la Bărlad, unde va ajunge la orele 12 şi 30 noaptea.

Nu se va duce în oraş, ci va dormi în vagonul regal. Dimineaţă la orele 9 A. S. R. va pleca în oraş şi va inspecta cavaleria din localitate.

Mîine seară A. S. R. Principele Ferdinand va părăsi Bărladul şi va pleca în inspecţie la Brăila.

❑ Ministerul de interne a cerut consiliului judeţian, să voteze un credit de 350.000 lei pentru construirea nnui penitenciar în Iaşi.

Consiliul n'a votat creditul, pentru motivul că, după lege, nu el are să facă asemenea clădiri, ci numai localuri pentru arestele preventive.

❑ Circulaţia trenurilor pe linia Bîrlad—Iaşi încă n'a fost complect restabilită. Trenurile circulă cu transbordare. D. ministru Morţun, care a fost zilele trecute la Bîrlad, a dispus ca să se taie terasamentul în 3 locuri, spre a se scurge apa.

❑ Suzanne Després va da două reprezentaţii în Iaşi în cursul lunei April.

❑ Prietenul Lascar Antoniu, pe deplin restabilit, va părăsi Viena în cursul săptămînei şi va reveni îm mijlocul nostru.

❑ D. Zamfirescu, student în medicină, a declarat astă-zi la parchet, că a fost semnat fără voia sa, pe petiţiunile celebre ce studenţii le-au fost trimes comisiei de judecată, cu prilejul procesut lui Morăraşu. D. procuror Skarlet anchetează prea delicatul şi interesantul caz.

❑ Judecătorul de instrucţie Erbiceanu a mai luat astă-zi, privitor la scandalul universitar, dispoziţiile a patru servitori de la Universitate.

❑ Darea de seamă de la întrunirea meseriaşilor care a avut loc eri în sala Pastia o vom publica în numărul de mîine.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, a hirotonisit alaltă-eri la biserica sf. Spiridon, ca diacon pe tînărul Gh. Topoluseanu, iar eri l'a hirotonisit preot pentru biserica din Filioara, jud. Neamţ

❑ **Curtea cu juri.**—Inaintea Curţei cu juri a venit astăzi spre judecare, procesul privitor pe Gheorghe Belciug, din Mogoşeşti, acuzat de lovituri cauzatoare de moarte.

Curtea era prezidată de d. Sturdza, consilier al Curţei de Apel.

Din actul de acuzare reiese că Gh. Belciug, astă toamnă a lovit pe socrul seu V. Mohoiu, făcîndu-i 28 de răni, care i-au cauzat moartea.

La interogatorul ce i s'a luat, acuzatul pretinde că a fost atacat de socrul său cu cuţitul, căpătînd vre-o cîte-va răni şi pentru a se apara a smuls cuţitul din mîna acestuia, lovindu-l.

— Alaltă-eri curtea a achitat pe N. Silion acuzat de crimă sevîrşită dar neisbutită. Apararra a fost ţinută de d. avocat C. Jornescu.

❑ **Judiciare.**—Curtea s. I a admis astă-zi, în parte, apelul falitului S. Baras din Botoşani şi a redus cuantumul cauţiei pentru eliberarea provizorie a numitului la cinci sute lei. Tribunalul Botoşani fixase cauţiunea la 1500 lei.

= S'a cerut declararea în stare de faliment a lui Marcu David din Bivolari fixîndu-se termen la 13 Martie.

— Iulius Hascalovici şi Ioil Ilovici, deţinuţi pentru dare de foc, au declarat astăzi recurs contra proceselor verbale ale Camerei de punere sub acuzare.

— Domnii Petru Ştefăniu, copist în grefa tribunalului s. II şi C. Lupu, copist în grefa curţei s. I, au fost mutaţi unul în locul celuilalt.

D. G. A. Iliescu, copist în grefa Curţei s. II, a fost revocat. Pentru ocuparea locului se va publica concurs.

— Sesianea Curţei cu juri din Dorohoi a fost închisă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 9 Martie.

Mişcarea profesorilor universitari

Bucureşti.—In chestia agitaţiei pentru sporirea salariilor profesorilor universitari, eri din Bucureşti au dat delegaţie d-lui Maioreseu să declare că agitaţia nu va înceta, până ce salariile nu vor fi sporite.

Profesorii se vor adresa şi Regelui.

In chestia Averescu

Bucureşti.—Se afirmă că d. general Al. Averescu, lucrează la întocmirea unui memoriu, spre a arata tot ceia-ce s'a petrecut la ministerul de resboiu.

Se spune că M. S. Regele şi-ar fi manifestat dorinţa ca la portofoliul resboiului să nu se mai numească ministru militari, de ozre ce mai toţi cîţi au fost, au eşit atacaţi din guvern, fie pe dreptul sau nedreptul.

*

Mişcarea generalilor continuă şi este viu comentată în cercurile militare.

Mai mulţi generali, care nu trăiau în relaţii bune cu fostul ministru de răsboiu, au de gînd să ceară ca d. general Averescu să compară înaintea unui juriu de onoare, care să stabilească dacă onoarea acestuia a rămas sau nu neatinsă şi prin urmare dacă d. general Averescu poate sau nu să mai rămîie în armată.

In cazul cînd se va găsi că a fost atacat pe nedrept, atunci va putea fi numit ca inspector general al cavaleriei.

*

Se afirmă că A. S. R. Prinţul Ferdinand ar fi declarat eri că d. general Averescu va fi numit în această demnitate, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Reduceri de zece milioane

Bucureşti.—Din sporurile ce erau prevăzute la personal, comisia budgetară a hotărît să facă reduceri în sumă de zece milioane.

CAMERA

Bucureşti.—O comsiune a veteranilor s'a presintat astă-zi la Cameră şi a înmînat o petiţie presidentului.

SENATUL

Bucureşti.—Se continuă discuţia legei sinodală. Vorbeşte pentru lege Mitropolitul Primat, care este des întrerupt de ceilalţi prelaţi.

D. Pavel Brătăţanu adresează o interpelare asupra unor exproprieri şi în special asupra grădinei Ionnid.

Se distribue proectul pentru reorganizarea magistraturei.

Greva telegrafiştelor din Paris

Paris.—D. Berthon, ministrul lucrărilor publice, a poştelor şi telegrafelor, a primit o deputaţie a sindicatului-lucrătorilor, care a declarat că lucrătorii vor relua lucrul dacă d. Simian, subdirectorul de stat la Poştă şi telegraf va demisiona.

Ministrul a declarat că guvernul nu poate negocia demisia de cît înaintea parlamentului, dar că întreg personalul va trebui să reia lucrul cel mai tărziu pînă Marţi dim.

La centrala poştei mulţi funcţionari de serviciu reiau lucrul.

Aseară s'a negociat cu preşedintele consiliului cu privire la demisia d-nului Simian.

*

Londra.—Uniunea engleză a telegrafiştilor a exprimat simpatiile sale colegilor francezi, făgăduind sprijin băneşc întru susţinerea grevei.

Explozie

Evansvile.—O explozie s'a produs în bazinul Corbonifer Sunnyside. Din 37 mineri, numai 2 au putut fi scapaţi.

Conflictul Austro-Sîrb

Viena.—„Fremdenblatt“ vorbind de acţiunea comună diplomatică la Belgrad, care se pregăteşte, zice: este puţin probabil că acţiunea puterilor, care este de altfel inspirată de cele mai bune intenţii, să poată contribui la uşurarea situaţiei. Este clar că Austro-Ungaria nu va putea aştepta cu încredere o schimbare favorabilă a stărei de lucruri, de cît cu condiţia ca Serbia să manifesteze voinţa sa serioasă de a'şi schimba atitudinea şi aceasta nu prin declaraţii evasive, ci prin declaraţiuni satisfăcătoare de un caracter neechivoc şi prin fapte evidente.

*

Roma.—Agenţia Stefani, află din Londra, că puterile procedează actualminte la un schimb de vederi, pentru a se înţălege cu privire la un nou demers comun la Belgrad, spre a obţine ca Serbia să dezarmeze şi să se reie negocierile comerciale cu Austro-Ungaria.

*

Paris.—Agenţia Havas, află din Cetinge, că escadra Austro-Ungară, părăsind rada portului Spizza, principele Muntenegrului a dat ordin să se oprească mobilizarea decretată a 5 semidivizii.

Se vor întări numai efectivele de la frontieră.

*

Sofia,—De eri lucrătorii sîrbi sosesc în masă aci. Printre ei se află mulţi dezertori.

Ziarele spun, că ţările vecine sunt pline de dezertori sîrbi.

Ziarul „Den“ spune că trei ofiţeri bulgari, printre care fiii foştilor miniştri rusofili Lindskanov şi Greof s'au angajat în Serbia ca voluntari.

*

Sarajevo.—Ştiri sosite aci, spun că din ordinul guvernului sîrb, cîte-va bande au înaintat ultimile zile, pînă aproape de graniţă.

*

Sofia.—Comentînd conflictul austro-sîrb, ziarul oficios „Wremea“ zice: „Presa nouă a manifestat dorinţa de a vedea Bulgaria lîngă Serbia într'un eventual rezboiu. Bulgaria de şi ar putea să uite răul ce i s'a făcut de Serbia şi poate şi acţiunea sîrbilor în Macedonia, nu poate să neglijeze sacrificii inutile, care ar putea să prejudicieze interesele statului şi aleaţiunei.

*

Salonic.—Ştiri din Prizorend, spun că excitaţia arnăuţilor din Sandjacul Ipes, pricinuită de ştirile alarmante cu privire la mişcări suspecte la graniţa muntenegreană, a încetat.

Trupele trimese, ca măsură de precauţie. n'au avut avut a interveni.

*

Constantinopol.—Ziarele spun că comandantul militar din Scutari au cerut pentru oricee ventualitate 50 de mii de livre credit extraordinar.

*

Constantinopol.—Tendinţele semnalate contra protocolului acordului austro-turc par a dispărea. Guvernul şi comitetul tinerilor turci lucrează în favoarea primirei protocolului.

Cercurile Porţei asigură că azi se va termina de comisiunea Camerei raportul cu privire la acordul austro-turc şi că Mercuri se va începe discuţia.

*

Constantinopol.—Două batalioane au plecat din Mitrowitza la Ipek unde albanezii se arată foarte excitaţi contra Serbiei şi Munteuegrului.

*

Belgrad.—Guvernul sîrbesc a publicat un comunicat, prin care se arată că Serbia este dispusă să dezarmeze şi să recunoască anexarea Bosniei şi Herzogovinei, cu condiţia ca toate chestiunile să fie ratificate de conferenţa europeană.

Această condiţiune însă, nu convine de loc Austro-Ungariei.

Rezboiul deci e inevitabil.

*

Viena.—Cercurile oficiale anunţă că guvernul nu va primi nici un fel de declaraţiuni, dacă ele nu vor fi făcute la Viena.

*

Belgrad. — Diplomaţii aflători la Belgrad au cerut instrucţiuni de la guvernele lor asupra atitudinei ce trebue să o păstreze ei.

Ei declară că nu sunt speranţe că Serbia să renunţe la pretenţiile ei.

*

Petersburg,—Guvernul rusesc publică un comunicat, care arată că Rusia n'a sfătuit pe Serbia să dezarmeze şi că nici nu poate da un sfat unui stat independent.

*

Viena.—Representantul Serbiei la Viena va părăsi astăzi capitala Austriei spre a se reîntoarce în ţară.

ADOLF KREMER, fost maistru al fabricei de scaune „Fortuna“ din Iaşi, a încetat din viaţă ieri, Duminecă, eri 1, după o scurtă suferinţă, la vrîsta de 29 ani.

Familia, adînc îndurerată, roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţii defunctului să iee parte la înmormîntare, care va avea loc mîine, Marţi, ora 2.

Cortegiul va porni de la casa mortuară, Strada Platon 1.

Se caută un local cu chirie, avînd trei patru încăperi, fără etaj, mai mari, situat pe linia tramvaiului din str. Sărărie şi Păcurari. A se adresa la administraţia ziarului.

CABINETUL DENTISTIC
—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori'ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protăză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Anibal I. Ciurea
AVOCAT
Strada Muzelor No. 6.

De vînzare in loturi

Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

Dr. Suzana Vechsler
Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Strada Anastasie Panu No. 43

Vespasian I. Pella
Doctor în drept, avocat
Strada Anastasie Panu No. 20

Alexandru Atanasiu
Agricultor şi Apicultor
Se oferă ca administrator sau contabil la moşie; posedă certificate de mulţumire, pentru serviciile de mai sus, de la mai mulţi mari proprietari.
Adresa: *Str. Eternităţei No. 32, Iaşi.*

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor în vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţii peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurărei.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vorniciei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicîu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner. Iaşi Strada Primăriei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 675 — Mercuri 12 Martie 1909

Budgetul rîsipelor

D. Emil Costinescu a depus pe biuroul Camerei, proectul de budget de venituri și cheltueli pe exercițiul anului 1909—1910.

Intîrzierea depunerii budgetului dovedește armonia din guvern pe tema budgetului, cărei armonii se datorește călcarea și dezicerea tuturor principiilor ce au domnit pînă acum la toți miniștrii de finanțe de la 1901 încoace.

D. Costinescu în adînca lui mîhnire își varsă năduhul în expunerea de motive și regretă, că pentru moment ie silit să părăsească sistemul lui 1903, dar crede că se va reveni.

Ca un ministru de finanțe să se tănguiască în fața țării contra biurourilor din ministere, arată că ori ministrul nu mai are rostul său politic, în guvernarea țării, ori biurourile nu mai recunosc în ministrul de finanțe pe șeful lor, ci au alt stăpîn, care le-a zis *„vînt, băeți pe budget, în cărcați cheltuelile, că acum e timpul“*.

Un singur minister dă nota politică a situației, acel al internelor.

De doi ani, o mare lipsă stăpînește țara. Mai an recolta de cereale a fost foarte rea; popușoiul a fost în lipsă; anul acesta a fost lipsă de nutreț. Iarna a fost grea. Societatea sufere, comerțul stagnează. Moratorii în mare se fac cu străinătatea.

Singur budgetul a mers în formă bine. De 8 ani de zile s'a soldat cu 221 milioane excedente, cari au fost un chip de a stăvili împrumuturile, de și s'au făcut și împrumuturi în acest timp.

Viața s'a scumpit; toate categoriile de slujbași cer îmbunătățirea soartei lor. Revenirea la salariile din 1901, nu e de ajuns, căci traiul s'a mai scumpit.

In locul tuturor acestor preocupări de ordin social, guvernul d-lui Ionel Brătianu nu urmărește de cît sporirea funcționarilor, ca să-și plaseze partizanii cu nuanța generoasă.

După ce liberalii au atițat revoltele din 1907 și le-au potolit tot ei cu tunul, s'au gîndit, că dacă țăranii cer pămînt și hrană, guvernul liberal să le dea slujbași.

Le-a înmulțit jandarmii, ca să silească pe săteni cu sula în coastă pentru strajă, de-au ajuns să se răscoale acum sătenii contra angarelei străjilor.

Le-au înmulțit suprefecții, ca să aibă ce spiona și opri ori-ce avînt spre libertate și emancipare al săteanului. Singur țăranul se miră de această risipă cu suprefecții, că se bat cote în cote, și-și vorbesc unul altuia de pe un deal la altul, așa de mare le sunt circumscripțiile.

Le-a dat justiție la domiciliu, ca să aibă prilej altă cohortă de mîncăi să sugă budgetul. Acum le înmulțesc doctorii. Apoi inspectori peste inspectori, consilii superioare peste consilii superioare, așa că numai la interne budgetul se soldează cu un spor la cheltueli cu peste 10 milioane lei.

Ziceam în altă parte, că pentru moment budgetul nostru actual reprezintă faza *politică* a statului nostru. Din motive pur politice se creiază la sinecure pentru toți nechemații, ca să îngreueze carul statului, cu acea pletoră de funcționari inutili.

Liberalii au creiat în acești din urmă 2 ani peste 2000 de slujbe noui tot cu lefuri mari, de crapă budgetul, iar toate acele așezăminte, cari așteaptă rîdicarea stărilor, zac în lipsuri.

Cohorta liberală și-a împănat serviciile cu oameni, cari lucrează în vederea viitorului lor de partid. Ei nu mai fac administrație, ci întocmesc tagme de ajutor reciproc pentru exploatarea țăranului.

In scurt, țărănimea a cerut pămînt, guvernul liberal le-a dat întăi gloanțe și acum le dă slujbași, ca ei să stea tot cu dinții la stele.

Și toate aceste se fac pentru budgetul internelor, unde numai personalul se sporește, căci din 18000 slujbași atîrnători de ministerul de interne, astă-zi avem 21000 de slujbași numai la acest departament și nu la baza lui în micii slujbași, ci sus la cărmă în burghezia bugetivoră.

Lihniții de generoși, cînd s'au văzut ajunși la budget, au năpădit ca ciorile pe cadavru să-l înghită. Idealiștii de altă dată; cîntăreții nevoii poporului, rapsozii lui vrem pămînt, azi și-au transformat cîntecul în goană la budget pentru a arata că ciocoismul lui Dinu Păturică se a rată astă-zi și mai lacom și mai hidos.

Iar, pe cînd toate aceste se observă la interne, budgetul rezboiului, abia sporește cu 2 milioane, minister care e chemat a ne asigura neatîrnarea, acum cînd tunul e pe punctul de a bate la *Belgrad* și *Semlin!*

Dar ce-i pasă guvernului d-lui Ionel Brătianu de rezboiu și siguranța țării! Acum cînd țara vede cu îngrijorare ziua de mîine, tocmai acum s'a iscat conflict între coroană și guvern, acum avem vacanța la rezboiu și la externe, acum se terfelește armata prin șefii săi, pentru a ne scădea vaza în ochii vecinilor și a arăta țării că regimul nefast al bătrînului tată către declin reînviază azi cu fiul la începutul carierii sale politice.

Iar ca un cînt de lebădă barba albă de la finanță, simbolul armoniei liberale din guvern, cedează silit pasul dinastiei și îngenunche cu tot bagajul său de idei, cari i-au făcut fala sa între 1901—1904.

In budgetul țării se oglindește starea socială într'o epocă dată; în budgetul lui 1909 se oglindește starea politică a regimului lui Ionel Brătianu, cu toate apucăturile sale de exploatare a țării în folosul dinastiei.

Budgetul cheltuelilor a sporit în acești 2 ani cu 40 milioane. Dar 40 milioane reprezintă cu 4 la sută tocmai îngreuerea statului cu un miliard la datoria publică.

Din acest miliard cu care regimul liberal a sporit *cuota* cheltuelilor în acești din urmă 2 ani, țăranului nu-i s'a dat nimic. Iar din acest miliard, un singur minister a luat pentru sine 10 milioane, adică dobînda la un capital împrumutat cu 4 la sută de 250 milioane.

Dinastia Brătianu apasă pe țară mai greu de cît împărăția turcească, de pe vremea cînd țările romîne plăteau tribut.

Iată de ce sîntem în fața unui *budget al răsipelor*.

Gh. Ghibănescu

FOCUL REINCEPE

Peste noapte, fără ca autoritățile în drept să fi știut ceva, limbi de foc s'au rîdicat la țară, în exact aceleași regiuni de unde focul se pornise și acum doi ani. Limbi de foc, cari degenerase apoi într'un incendiu colosal, se iviră și atunci și cine dorește ca asemănarea nenorocirei să fie și acum perfectă este cel mai desăvîrșit inconștient din lume.

Chestiunea agrară cată să reinvie. Armata va fi chemată s'o disciplineze. Fischer va redeveni la ordinea zilei și tot românul—poiet odinioară—va redeveni, ca acum doi ani, agrarian și economist, fie-care, cu ușurința cu care versifică prost, va soluționa ridicol în chestia agrară.

Tot spectacolul grotesc de acum doi ani, amenință să revie pe tapet. Dar și partea cea gravă amenință să revie, boala însă-și, înăbușită, lecuită prost, va reisbucni.

Fiind-că boala n'a fost lecuită, chestiunea agrară la noi, după ce tunurile și șrapnelele își făcură trista, dar imperios ceruta datorie—a devenit o chestie budgetară și o chestie importantă pentru.... licențiați în drept.

Am avut un excedent de 40 milioane, care ar fi putut—trebuia, fi împărțit frățește între țărani și armată. Și unii și alții trebuesc refăcuți. S'a procedat altfel. In budget au fost inscrise sume fabuloase pentru crearea de posturi *în vederea* ameliorărei soartei țăranilor.

Cu ameliorarea soartei țăranilor au fost insărcinați sute de licențiați în drept; inspectori agricoli—licențiați în drept; un consiliu agricol superior, compus dintr'un profesor de chimie și trei licențiați în drept; un consiliu permanent, superior compus din trei licențiați în drept.

Sute de mii de franci au înghițit pînă acum batalioanele acestea de licențiați în drept, oameni, cari, în cea mai mare parte, neputînd râsbi cu avocătura, au fost chemați să facă pe agronomii!

Dacă suntem cum va pătimași în argumentarea noastră, am voi să știm care este activitatea, cari roadele, cît de mici, ale consiliului agricol superior, inspectorilor, administratorilor etc?

Prefectura județului Iași, în raionul căreia a isbucnit acum revolta, este condusă de un licențiat în drept, avînd de director pe un licențiat în drept, cu administratori de plăși—licențiați în drept.

Prefectul, zilele acestea cînd revoltele au fost puse la cale, era dus la Trg-Frumos, centrul revoltelor, ca să se certe cu primarul; inspectorul agricol habar n'a avut, administratorii tot așa.

Iar chestia agrară—nenorocita—părea regulată, țăranul extrem de fericit, sub conducerea savantă a licențiaților în drept. Ba chiar, fiind că în chestia agrară nimic nu mai era de făcut, se dăduse ordin administratorilor, ca să nu stee degeaba, ci să ție predici contra concubinajului.

Și fiind-că chestia agrară reinvie—s'a dat ordin armatei să facă ce trebue.

Sub un guvern de falși patrioți, de falși democrați, era fatal să se întîmple așa,

Cu șrapnele pentru țărani și funcții pentru partizanii lor—liberalii socotesc să pună capăt celei mai arzătoare chestiuni.

CATE VA NOTE

Ciue a fost la Paris și n-a observat cum funcționează acolo aparatul telegrafo- poștal? Un birou de poștă, în localul său cochet e un adevărat iarmaroc: se vine, se iesă, se admiră iuțala vertiginoasă cu care, în toiul acelui iarmaroc, lucrează funcțiunarii și funcționarele.

Și băeții aceia—trepădușii—cari duc telegramele și gravii curieri, cu tașca dinainte, cu mîinele la spete—un întreg aparat demn de văzut.

Acum totul se odihnește. Parisul nu mai are comunicație telegrafo-poștală cu restul lumei. Capitala lumei a fost dată îndărăpt cu cinci sute de ani: O telegramă, pe distanță mică, face sumedenie de ceasuri ca să parvie; sute de mii de scrisori și de ziare stau neexpediate și pe bulevarde se strigă iar „Vive le Roi.“

A! dacă am putea întinde o mînă de ajutor Franței și să-i trimetem, ca să scape de nevoi, firul telefonic Iași-București. Prin el să strige franțujii „Vive le Roi“, și las' dacă i-ar auzi cine-va!

Chestii școlare

Din ale școalei primare

Corpul didactic primar urban și rural a agitat în congrese, între alte chestiuni pedagogice, și acea a unei singure ședințe de clasă pe zi.

In mod tradițional școala publică s'a oprit la 2 ședințe de clasă: 3 oare dimineață, 2 oare de-amează, oprindu-se la 5 oare obligatorii de clasă, în care timp, are a se istovi programul întreg de materii.

In susținerea acestei stări de lucruri sunt mai mult considerentele tradiționale, de cît cele de ordin psichologic și didactic. Nu e așezămînt în stat mai tradițional ca școala. Cu greu își schimbă ea caracterul său și inovatorii în școală sunt și rari și îndrăzneți.

Congresul didactic a formulat ca un deziderat al său reducerea la o singură ședință, ocupația în școala primară.

Cu riziculdeamai scurta ceva din programe, s'a cerut că atît pentru elevi cît și pentru profesori, o singură ședință e de ajuns.

Pentru elevi trambalarea pe drum îi făcea să piardă atîta vreme, că noi nu ne dăm samă. Perderea de vreme mai aduce alte urmări pe străzile cu circulație deasă a orașelor mari. Trotuarul e ispititor și școlărimea postează și acostează mai dihai de cît alții trotuarul.

Toate aceste dispar cu o ședință prelungită de 4 ore sau de 4 ore jumătate pe zi. Unde mai pui să dai pe copii familiei mai multă vreme să ajute la lucrul casei, să fie mai în des contact cu mamele, mai ales fetițele, și să facă controlul mai eficace.

Iar dacă din punct de vedere al moralității străzii, s'ar spori cu ceva din punct de vedere al oboselei din clasă s'ar putea face față cu o întocmire mai rațională a orașului, reducerea oarei de clasă la 45 minute, pause mai mari între oare și o mică gustare, ceia ce se face la cantinele școlare și la școlile rurale.

Cît pentru institutor, folosul e vădit mare. Institutoarea fiind liberă de la 1 după masă, își poate pregăti în tihnă cursurile de a doua zi, corectează caietele mai cu răgaz, își caută de copii, de gospodărie, căci nu e musafir acasă și plixul profesional nu cuprinde sufletul institutorului așa de timpuriu.

Trămbalare multă pe drumuri la copii; plixis la institutori; numai dacă aceste două îmbunătățiri ar fi și încă corpul didactic ar trebui să fie unanim în a cere o singură ședință pe zi la școala primară

Mai de mult și judecătorii aveau 2 ședințe de judecată pe zi, și azi prin obicinuință s'au redus la una singură. Celelalte administrații publice iarăși au admis o singură ședință pe zi.

Tot așa și școala. Cu o ședință de 4 oare în șir, cu resreații și succesiuni de materii metodic organizate să fie mai mult spor și mai eficace de cît în cele 2 ședințe cu întîrzire la intrare, cu grabă la eșire și atîtea distrageri de la ocupația intelectuală mai ales în oarele de după prînzpe căldurile de vară.

Nu numai că ne facem ecoul acestor judicioase cereri, dar cerem și noi cu stăruință ca să se grăbească cu realizarea și înfăptuirea acestui deziderat a întregului corp didactic primar din țară. ***

OAMENI ȘI LUCRURI

MARTIE!

E dat oare că în calendarul istoriei și vremei noastre să rămînă simbolică, însemnînd de-apururi epoca neliniștei, a temerei, a răscoalei?

Luna Martie este începutul primă-verei. Odată cu sosirea ei se trezește natura întreagă, tresărind ca de o înfiorare lungă, de un dor infinit de viață și de schimbări.

Să fie oare același lucru cu sufletele acelora care trăiesc mai în de aproape atingere cu natura? Să fie oare și din partea veșuitorilor aceeași sete de adînci transformări, aceeași chemare cum pare a simți natura moartă?

Acum doi ani luna Martie și-a dobîndit o nespus de tristă celebritate prin acele sîngeroase mișcări, rămase încă vii, etern neșterse, în amintirea contimporanilor. O dîră de sînge s'a întins de la un capăt la altul al țării și toate conștiințele au fost pînă în adînc cutremurate în fața întîmplărilor fără pereche în istoria țării.

Și iată acum, după doi ani, după o iarnă lungă și grea,—iată din nou mult doritul început al primă-verii, iată sosind anotimpul muncii, iată primele semne că plugul va putea tăia în curînd brazda de-a lungul cîmpiilor și să asigure belșugul pe urma semințelor puse în pămîntul proaspăt răsturnat.

Dar iată în același timp cu glasurile vesele și lung răsunătoare, cu pocnetele bicelor și hăulitul flăcărilor, iată acum răsunînd și cele dintăiu glasuri de răscoală, dac'ar fi să se adeverească știrile surprinzătoare cari s'au furișat prin ziare; iată vibrînd nervul nemulțămirii obștești.

Răscoale! Numai scriind, ori cetind cuvîntul acesta, simți pînă în adînc cutremurîndu te emoțiune legală de acest cuvînt care însamnă o lungă tragedie socială, numai pomenindu-se acest cuvînt revezi formidabila catastrofă, care părea că va înghiți pe vecie însuși pămîntul acestei nenorocite țării.

A fost prima-vară grozavă; o primăvară întunecoasă ca o iarnă siberiană. De aceea pe urma ei ne-a rămas întipărită pentru totdeauna impresiunea unei mari nenorociri generale și urmările sunt ca și rănilene tămăduite încă, de aceea privim de atunci încoace cu oare care frică foile de călindar care anunță sosirea lui Martie, devenită luna simbolică, luna agitațiilor și răscoalelor țărănești!

Să sperăm însă că știrile ziarelor nu se vor confirma și că vom avea o primăvară frumoasă, fără cataclizme și fără sînge.

Rodion

TOT COOPERATIVA

Posedăm astăzi un număr destul de important de cooperative, cuprinzînd între ele și băncile populare. Un ziar politic din capitală, amic special a cooperațiunii, a deschis o coloană în care zilnic arată mișcările în această direcțiune.

Intr'un alt articol am arătat ce ar trebui să fie o societate cooperativă, și cum este ea considerată astăzi, cum după concepțiunea legiuitorului nostru și prin practica înființării de economate și cooperative de consumație, se dă lovitura comerțului mic, făcîndu-l să protesteze.

Vom atinge acum un alt punct, și anume dacă mișcarea aceasta e bine să fie dirijată și ceia ce e mai mult tutelată de Stat, ori să fie lăsată liberă?

Neapărat, o țară individualistă cum e Anglia se împacă cu această din urmă concepțiune. Istoricianul marilor societăți de muncitori englezi, George Howall, se ridică cu energie contra ori cărui amestec al guvernului în funcționarea lor.

Noi însă cari am văzut alte vremuri, cari trăim o altă viață, negreșit n'o să ne putem împăca cu acea idee. Concepția noastră e că Statul trebue să ajute pornirile generoase ale tuturor în opera cooperațiunii, dar atîta.

Să vedem însă ce s'a făcut la noi, și dacă ceea ce s'a făcut rămîne în afară de orice critică. Cele mai însemnate cooperative ale noastre sunt acele de credit băncile populare. Se știe că cele dintăi încercări pentru întocmire de bănci populare au pornit din inițiativă particulară.

Astfel în Prahova și Bacău precum și în alte cîteva județe funcționau asemenea bănci înainte de legea din 29 Martie 1903.

Statul a văzut folosele ce se pot trage din o asemenea mișcare. Și lăsînd de o parte, partea politică a chestiunii, căci negreșit era la mijloc o tactică ca și o parte politică, de care se știe cine a profitat, s'a avut în vedere că prin mijlocirea acestor instituțiunii se pune la îndămîna țăranului un credit mai ușor și mai eftin, cel puțin mai ușor de cît cel pe care îl acorda creditul agricol, dacă nu și mai eftin.

Și s'a procedat cam machiavelic în această ordine de idei.

Astfel Statul declară prin legea lui din 1903 că respectă instituțiunile de bănci populare create de inițiative particulare, însă dînsul își creează alte bănci cărora le dă anumite avantagii. Așa numai acele bănci populare vor putea resconta portofoliul lor prin mijlocirea casei centrale a cooperativelor și băncilor populare, cari în organizarea lor se vor conduce de dispositiunile, legile regulamentele și statutele tip trimese de Administrația centrală.

Și e evident că în așa condițiuni băncile, cari voiau să trăiasă singure, să se organizeze și administreze independent nu puteau merge înainte A trebuit ca cu toatele să intre și să se miște în jurul Statului și după comanda acestuia.

Poate mă înșel, dar nu cred să existe bancă populară care să nu fi adoptat statutele tip și să nu se fi păstrat ocrotirea Statului.

Și poate să aceasta, înafară de partea politică a lucrului, nici nu e un rău ca principiu.

Totul însă depinde de măsură. Nu s'a văzut încă o clasă de oameni avînd puterea, zic scriitorii, s'o utilizeze în folosul altora.

De asemenea sunt foarte rari cei ce avînd o putere, nu se lasă a fi tentați să abuzeze de ea.

Astfel fu și cu statul nostru. Din protector al băncilor populare și cooperativelor a ajuns tutorele lor. Și nici într'o țară, chiar acolo unde statul acaparează mai mult în ordinea economică, nu se neglijează inițiativa individuală.

Trebue să recunoaștem că din moment ce Statul a luat asupră-și creiarea de bănci populare, de atunci acestea s'au înmulțit în mod prodigios. Și dacă stăm să judecăm acum, nu știm dacă nu cum va era mai bine ca mișcarea aceasta să fie mai încetă, dar mai sărătoasă și cu rădăcini adînci, și lăsată convingerii celor mulți, de cît așa cum e ea astă-zi?

Instituțiile de felul acesta valorează mai mult prin oamenii chemați a le conduce, de cît prin ele însăle. Or, cei dedesemnați pentru aceasta, știe toată lumea, că sunt învățătorii. Nici nu începe discuție că pe lîngă atîtea însărcinări, ce cad pe capul lor, aceasta este nu una din cele ușoare.

Chiar dacă am presupune pe unii dintre dînșii destul de vrednici, și sunt dintre aceștia, cari să poată face bine în a-

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

elaș timp mai multe lucruri, contrar tuuror învățămintelor pentru diviziunea muncei, totuși ei nu au pregătirea necesară.

De abia acum în urmă s'au creat catedre de contabilitate pe la școalele normale, și acum, după ce au înființat și *condus bănci populare*, se chiamă învățătorii în grupe ca să fie *instruiți cum să le conducă.*

Se ma zice, la cine era să facă Statul apel pentru aceasta, dacă nu la învățător? Se poate răspunde: dar era graba ca în doi trei ani să ai bancă populară în fiecare comună? Nu era mai bine să fi pregătit un număr de elemente și apoi să se proceadă la înmulțirea lor? Așa cum s'a procedat, mai că ne vine a crede că s'a pus căruța înaintea cailor. Acestei împrejurări se datorește de sigur mulțimea de circulări și instrucțiuni emanate de la Casa centrală, circulări cari dacă s'ar strînge la un loc ar forma un frumos și bogat volum.

De altfel se știe că intențiunea cu care au fost create aceste instituțiuni era de a procura țăranului un credit ușor și mai eftin. Nu știm întru cît ele au răspins acestei chemări.

Dările de samă respective, ne spun că există la țară multe, multe bănci populare însumînd un capital respectabil de mai multe milioane, dar întru cît viața țăranului sub raportul creditului s'a îmbunătățit nu ni se spune mai nimic. Au mai dispărut pe ici colea mii din cămătari, dar nu toți și încă ni se pare că au rămas destui.

Că țaranul găsește prin mijlocirea băncii populare credit ușor, se poate vedea din circulara, care atrage atențiunea acelor instituțiuni asupra giranților de meserie. Va să zică, țaranul ca să ajungă la bancă, trebuia să treacă prin furcile caudine ale g rantului. Și asta se chiamă că el găsește ușor credit?! Că are cît mai eftin, se poate.

Toate acestea denotă că activitatea aceasta are încă ceva forțat. Din moment ce învățătorul este cotat mai mult după activitatea extrașcolară, de cît pentru cea școlară, se înțelege silințele ce a trebuit să-și dea, chiar cînd mediul nu era favorabil, să corespundă acelei cerințe.

Acum se dregă totul prin circulara venită de la centru. E ușor de înțeles că după acest mod de a proceda, Statul să epitropisească acele bănci în sensul cel mai strict al cuvîntului.

De altfel statul nostru are cel puțin astăzi un curios mod de a vedea lucrurile. Toată lumea e minoră, deci el trebue de nevoe să-și iea sarcina de tutore. Așa, un ziar din București, acum vre-o 5 zile, dă știrea că: „ministerul instruc„țiunei impune tuturor institutoarelor din „comunele urbane ca pe viitor în timpul „cît predă lecțiuni la clasă să poarte un „șorț la fel cu al elevelor, și aceasta pen„tru a le feri rochiile de praf, cretă sau „alte murdării".

Apoi dacă în halul acesta am ajuns, ca profesoare în vrîstă majoră, și multe din ele gospodine, să fie astfel epitropisite, ce să mai ziem de alte materii în care se amestecă statul?

Să înțelegem reglementare, dirijare din partea statului, dar tot ne întrebăm acum întru cît e de legitimă mișcarea comercianților contra cooperativelor.

Se știe că la noi cooperativele în majoritate și mai ales cele de la orașe n'au privilegii deosebite. Plătesc și ele patentă, taxe către corporația respectivă etc. Atunci rolul lor nu e altul de cît că sunt niște concurenți ai celorlalți negustori pe piață. Economatele numai pare că ar face excepțiune la această regulă.

Incolo cooperativele de la orașe vînd cu acelaș preț, ba poate mai ridicol, marfa de acelaș fel în calitate, așa că nu se înțelege o protestare generală contra lor. Ar fi negreșit altfel dacă pe lîngă dreptul de a vinde ori cui, s'ar bucura de unele scutiri, de cari nu se pot bucura ceilalți comercianți.

Înțelegem dar lupta comercianților pentru a face ca cooperativele să fie organizate prin lege specială așa cum e adevarata lor menire și să fie limitate în activitatea lor în așa ca să fie loc și pentru negustori ca și pentru dînsele.

V. I. Radu.

Nuoi vapoare romînești

In urma știrilor apărute în ziare că Serviciul Maritim Romîn va face comenzi nuoi de vase, am căutat să luăm informațiuni dela sursă și iată ce am aflat:

Marina noastră comercială se va îmbogăți cu trei unități și aceasta în limita sumei de 5.500.000 lei afectată de ministerul lucrărilor publice serviciului maritim romîn, din exercițiul 1907—1908, repartizare care se va stabili definitiv la 15 Martie crt.

In primul rînd se va comanda un vapor mare de pasageri pentru cursa Constanța-Alexandria care actualmente este deservită în chip cu totul insuficient numai de vaporul „Traian" de oarece al doilea vapor existent, „Dacia", se află totdeauna în rezervă pentru eventualități posibile și viceversa. In tot cazul un singur vapor face această importantă cursă și de aceia se construește noul vas pentru ca să se încrucișeze cu „Traian" sau „Dacia", astfel ca circuitul să fie continuu.

Se vor mai construi două cargoboturi cu un tonagiu mult mai mare decît al celor actuale. cari să transporte mărfurile dela Sulina la Liverpool și Anvers. Trebuința acestor vapoare de mărfuri s'a dovedit absolut imperioase în interesul exportului nostru, care are mult de suferit depe urma transportului insuficient.

Aceste două cargoboturi vor costa aproape 3 și jum. milioane lei, iar peste 2 milioane va costa vaporul de pasageri.

Proectul celor trei unități va fi întocmit după 15 Martie st. vechi, pentru motivul mai sus arătat. D. inginer Murguleț, șeful diviziei respective din servicinl Maritim Romîn, va pleca la Livorno și Liverpool pentru a studia care din șantierile acestor două orașe ar fi mai convenabile comandelor noastre.

„Opinia" la HUȘI

(Coresp. particulară a ziarului „Opinia")

Huși, 9 Martie 1909.

Armonie Administrativă

Cetățenii Hușeni au avut de înregistrat zilele acestea un enorm scandal, nemai pomenit pînă acum aici.

Polițaiul se bate cu directorul seu în oficiul Poliției

Și apoi cînd te mai gîndești, că se săvîrșește tocmai acolo unde se previne asemenea fapt, de sigur o și mai interesant, dar în acelaș timp dă la lumină și armonia lasată de zeul sărbătorit mai dăună-zi.

De altfel, mai la timp, de atîtea ori am arătat halul în care se găsesc naționalii-narhștii guvernamentali Hușeni, și aceasta confirmă încă odată cele arătate și nu ne mirăm, căci mai tîrziu sau mai curînd, trebuia să se întîmple, cele ce s'au întîmplat, și încă așteptăm multe surprize de felul acesta.

Era o stare de lucruri de nesuferit. Aprigul polițai setos de a "*îndrepta țara*" raportează de vr'o șapte ori pe directorul leneș și fi fizon, care coketează cu *Bianca* și cu *Lily* la „Iacob" și „Marin" uită de atribațiunile sale de birou, pe care și'l transportase—fiindu-i mai comod—la otel «Gît Strîmb».

Rezultatul?... nul, fiind aceiași anarhie și la prefectură, unde șăratatul mînelor și picioarelor răsplătește și acopere slăbiciunile.

Și atunci... ce mai la deal la vale!!... Polițaiul cum știe el.. stăi că'și face el singur dreptate, și în ziua de 4 Martie 1909 pune pe director la munca de vreo și mai ducă casă împreună, de unde nu, să strică brînza. Dou Juanul Basil împuternicit de stăpînire—că doară șărută frumos... mînele—nici n'aude nici nu vede știind că'ia luat Avram din spor Polițaiului prin plecarea doctorului Lupu, iar acum ai săi sunt la putere—Atîta a trebuit ca ostilitățile să înceapă... și o adevarată încăierare, ca în codrul Vlăsiei să incinge între beligeranți,—și se pare că de data asta era să-i se înfunde bătăușului polițai, căci directorul cu un revolver vroia să'i trimeată între cei drepți, dacă printr'o împrejurare norocoasă nu reușea să i-l smulgă din mînă.

Hal de administrație, hal de poliție!!... Poftească doctorul Lupu, să culeagă roadele sămînțelor aruncate; iar „șefilor" felicitările noastre.

*

O înscenare contra magistratului stagiar din Roșești.—C. Moțoi—Administratorul Plasei Roșești din județul Fălciu C. N. Ionescu, fost comisar în poliția secretă din București, caută victime pe orice cale și inscenează fel de fel de fapte pe sama pacinicilor locuitori ai județului Fălciu. A bătut la vînă în mod banditesc pe locuitorii T. Scurtu, C. Bostan și Coman Panaite, pentru niște fapte inchipuite; a arestat și înaintat Parchetului locuitori pentru fapte simple de resortul judecătoriei de pace; a intrigat contra d-lui T. Panu judecător și prin concursul d-lui C. Diamandi l'a mutat în Argeși; a atîțat locuitorii contra preotului Gh. Antoniu și învățătorului Gavril Ianculescu; a insultat și batjocorit cu cuvintele cele mai triviale peste 100 locuitori, care să presentase d-sale spre a se pune la cale modul cum să se facă straja de zi și noapte în timpul verei, de oare-ce locuitorii pleacă la muncă și nu se mai întorc cu lunile; spre a nu fi condemnați judecătorește în caz de lipsă. Acuma în urma a făcut cea mai urîtă faptă, căci s'a pretat unui svon și fără să fie sesizat a început cercetări în secret spre a stringe dovezi că Magistratul stagiar din Roșieți C. Moțoi, ar fi deflorat o fată mai mică de 15 ani. Stagiarul simțind a cerut ancheta prin Ministrul de justiție, care ordonînd'o imediat s'a constatat la cercetarea medicală că fata era fecioară și că avea 18 ani. A avut îndrăzneala să ciară demisia magistratului că altfel îl nenorocește. Magistratul stagiar l'a acționat în judecată pentru calomnie.

Iată oamenii în mîna cărora le este încredințată executarea legilor, cinstea onoarea și averea locuitorilor.

In Fălciu anarchie în toată regula.

Intrunirea meseriașilor

Duminică 8 Martie a avut loc în sala Pastia întrunirea publică convocată de clubul meseriașilor din localitate.

La ora 3 sala era plină de un public imens din toate clasele sociale și foarte mulți meseriași, veniți să asculte pe oratorii cari sunt primiți la tribună, cu ovațiuni și aplauze.

Cel întăi a luat cuvîntul d. *N. V. Ștefăniu*, președintele clubului. D-sa a arătatcă, dacă meseriașii au cutezanța de a se ridica astă-zi la înălțimea tribunei, au făcut'o nu pentru că sunt încredințați că stăpînesc darul de a învîrti frazele și vorbele, și că sunt în stare a da o aparență strălucitoare cuvîntărilor lor, ci au pornit acțiunea mînați de nevoi adînci și bizuiți pe tăria ce o dă cuvîntului, sinceritatea după ce arată că mișcarea meseriașilor n'are nici o tendință politică, expune în trăsături generale, situația care o au astă-zi clasele producătoare, cum guvernul crează necontenit intreprinderi cu caracter comercial și industrial.

Cum civilizația noastră e numai aparentă, cum politica e purtată de interese personale și în favoarea celor tari materialicește, sau ajutate de moștenirea vre-unui privilegiu de familie.

Cere meseriașilor să fie uniți pentru a duce lupta în mod liniștit și cu răbdare, pînă cînd vor ajunge să facă calumea să înțeleagă cît de mare e rostul claselor, ce produc și consideațiunea ce trebue să se dea lor în Stat.

D. Buzilă arată în cuvinte mișcătoare greutățile vieței ce duc meseriașii și loviturile aduse de fabrica Mandrea meseriașilor de încălțăminte.

D. Palade C. spune că e foarte înbucurător faptul, că meseriașii au venit în număr mare la întrunire. Asta dovedește că ei au început a înțelege nevoile lor și fiind uniți, vor ajunge repede la izbîndă. Scopul întrunirei zice d-sa nu e demonstrativ, ci numai de a face ca meseriașii să-și spue nevoile pentru a fi auzite de acei care trebue să ție samă de cuvîntul lor în toate chestiunile economice, ca încurajările industriei, alcătuiri de legi cu caracter economic, tarife vamale, convențiuni comerciale, etc.

Căci nu mai poate dăinui sistemul de a se lucra numai din birou, deoarece a dat rezultate dezastroase.

D. I. Ivănescu. Spune că dacă țărănimea a fost ajutată uneori în timpuri de criză meseriașilor nu li s'a dat alt sprijin de cît confecționarea de cizme militare. Ministerul de Război caută astăzi a-i lipsi și de acest mic ajutor dînd furnitura fabricei Mandrea care anume pare încurajată de Stat ca să nimicească pe meseriașii de încălțăminte.

D. Al. Stoian relevă unul din marile neajunsuri ce sufăr meseriașii, din cauză că clienții nu-și plătesc datoriile dovedește nevoea ce se simte pentru ca țara noastră să fie înzestrată cu o lege care să dea posibilitate meseriașilor să poată urmări leafa funcționarilor.

D. R. Spirescu arată cum fabrica Mandrea lucrează pentru căderea meseriașilor cizmari, care sunt cei mai numeroși, și cum acea fabrică acaparează toate furniturile statului.

D. Comarnischi face o expuuere a greutăților cu care au de luptat meseriașii din cauza concurenței ce le fac atelierele C. F. R., ale Școalelor Tecnice, Tramvaelor electrice, care primesc lucrări particulare.

D. Spiridon Irimescu vorbește din partea societății comercianților romini mulțumind Clubului Meseriașilor pentru mișcarea ce a început în chestiunea loviturilor ce dă statul meseriașilor și comercianților și arată starea deplorabilă în care se găsesc comercianții romîni și conchide că lupta începută trebue continuată pînă se vor obține rezultate satisfăcătoare.

D. V. Arsenie arată rostul și îndatoririle ce trebue să aibă guvernul față de contribuabili, găsește că oamenii de stat și reprezentanții poporului neglijează a se ocupa de interesele comercianților și ale meseriașilor, susține că politica și basișurile sunt hotărîtoare în materie de licitații publice unde dispozițiile legilor sunt eludate cu o îndrăzneală nemai pomenită. Face evident faptul că fabrica Mandrea e favorizată de Ministerul de Război în dauna meseriașilor cizmari. Analizînd caetul de sarcini pentru furnitura de cizme cazone, dovedește că e în așa fel alcătuit în cît meseriașii să nu se poată prezenta la licitație.

Intrunirea se termină după votarea unei Moțiuni prin care Clubul Meseriașilor Romîni e împuternicit a lucra pentru aducerea la îndeplinire a deziderateleor exprese de oratori.

Litere-Științe-Arte

In Anglia se iau actualminte măsuri severe, pentru a împiedica fumatul adolescenților.

De la 1 April, are dreptul în Anglia ori ce sergent sau funcționar polițienesc, a confisca fără nici o formalitate țigara — ori cărei fete sau băiat mai tînăr de 16 ani,—pe care i-ar întîlni fumînd. Afară de aceasta mai este împuternicit, să cerceteze buzunarele băeților, bănuiți că au la ei tutun, și a confisca ori-ce material pentru fumat ar găsi.

*

Casima Wagner, actualmente în viligiatură la Santa Margherita, pe Riveera, pare că ar fi căzut greu bolnavă.

S'a dedus însă prea multe asupra gravității boalei din cauză că zilele acestea, a pornit înspre acolo, prof. Schweninger și Sigfrid Wagner. Acesta din urmă a exprimat intenția de a întrerupe de cîte-va ori acest voiagiu, fiind că după ultimele știri, Casima Vagner ar fi numai ușor răcită.

*

La noua alegere pentru membrii Academiei franceze, după cum am relatat în numărul de eri, a eșit victorios, în primul rînd Raimond Poincaré, omul viitorului după părerea generală. Eugène Brieux avu de luptat cu Alfred Capus, Porto-Riche cu politicianul Delafosse. După Brieux cele mai multe voturi le reuni Porto-Riche, și spre surprisa tuturora, Capus, copilul răsfățat al Parisienilor cel mai iubit autor parisian rămase cu mult în urmă.

*

Nuvelistul american Frederic Day, care a creat figura detectivului „Nik Carter", atît de răspîndit și popular, și în contra căruia e revoltată o mare parte din lume, zicînd că aceste scrieri nu sunt bune de altceva de cît să corupă tineretul, zace bolnav în New-York, suferind de o boală de nervi acută. Boala i-a provenit lui Day din prea marea încordare a nervilor. El se oferise să dea editorului său în fie care săptămînă o nouă aventură a eroului său „Nik Carter". Fiecare aventură avea să formeze o broșură de sine stătătoare, care să conțină 30000 cuvinte. Pentru fiecare cuvînt Day primește un onorariu de 30 cenți. Erau săptămîni însă în cari Day lucra și cinci broșuri, va să zică 150,000 cuvinte pentru cari primia suma de 4,500,000 cenți, pe o săptămînă bine înțeles, ceeace în bani de ai noștri face aproape 220,000 lei. Incordarea prea mare a fantasiei sale pentru a stărni tot mai mare interes în publicul cetitor, l'a pus acum pe Day în pat. Medicii cari îl îngrijesc nu au prea multă nădejde că se va însănătoși.

*

A apărut No. 2 anul IV din excelenta revistă „Viața Romînească". Directori C. Stere și dr. I. Cantacuzino cu următorul sumar: C. Hogaș, In munții Neamțului; D. Nanu, Durerea (Poezie); I. Agîrbiceanu, Gruia (Schiță); D. Anghel, Himera (Poezie); Z. Bîrsan, Jurămîntul (Dramă); S. O. Iosif, Truditul (Poezie); Constantin Hoisessu, Statul romîn și industria petrolului; Victor Eftimiu, Mai treci și azi (Poezie); Jean Bart, Acasă și în răsboi; M. Sadoveanu, Cuza-Vodă; Izabela Sadoveanu, Cronica Literară (Profiluri femenine: Grazia Deleda); Spiridon Antonescu, Cronica Artistică (Expoziția Müntzner „Buletinul Monumentelor Istorice"; A. Mirea, Cronica veselă (Caleidoscop: Poetul și Primăvara); C. S., Cronica Internă (Lecții practice; Organizația bisericii în Ardeal); I. G. Duca, Cronica Externă (Relațiile Anglo-germane); Un Bucovinean, Scrisori din Bucovina (Chestiuni politice și economice); I. Rusu-Șireanu, Scrisori din Ardeal (Moartea deputatului Bredicean; Candidatura lui George Pop de Băsești; Adunarea Asociațiunii aradane; Condamnări; Justh și Maniu); P. Nicanor & Comp. Miscellanea (Cuvîntarea d-lui Iuliu Maniu; Méliès; Jean Richepin la Academia franceză: Catulle Mendé).

Recenzii: Constanța Hodoș: „Departe de lume"; Natalia Iosif-Negru: „O primăvară"; I. S. Costică Ciobanu-Pleniță: „Cuvîntări adînci. Cîntece din vechime, culese dintr'un colț al Olteniei"; Pompiliu Pîrvescu: „Hora din Cartal, cu arii notate de C. V. Cordoneanu"; G. P.: Constantin Litzica, „Catalogul manuscriptelor grecești". M. J.: Dr. Dionisie Stoica și Ioan P. Lazăr, „Schița monografică a Sălagiului"; C. G. Costa-Foru: „Industria aurului în țările romîne"; A. A.: Vicomte G. d'Avenel, „Aux Etats-Unis". M. C.: «Dürer. Nouvelle. Collection de Classiques d'art". A. B.

Revista Revistelor: Convorbiri Literare, Luceafărul, Convorbiri Critice, Revista Generală a Invățămîntului, Unirea Femeilor Romîne, La Nouvelle Revue, Mercure de France, La Revue des Idées, Le Revue du Mois. La Revue de métaphisique et de morale. Le Mouvement socialiste, Nouva Antologia, Reviste d'Italia, Deudsche Rundschau, Sozialistische Monatshefte, The Contemporary Review, The North American Review.

Mișcarea intelectuală în străinătate.

Bibliografie.

Informații

❑ A. S. R. Principele Ferdinand, însoțit de aghiotantul său d. căpit. Manu, a făcut eri după amiază o plimbare pe jos, prin oraș.

Seara la orele 8 A. S. Regală a luat masa la cercul militar împreună cu ofițerii din localitate.

A. S. R. a fost condus apoi la gară de d. general Al. Tătărescu și de ofițerii superiori, iar cu acceleratul de 9 și 5 A. S. R. Principele Ferdinand a plecat la Bîrlad, unde va rămînea pînă de seară.

❑ Inspectorii și revizorii școlari vor fi convocați din nou înainte de Pași, la ministerul cultelor, spre a se discuta mai multe chestiuni.

❑ Luni se va deschide la Botoșani seziunea de Martie a Curței cu juri.

Curtea va fi presidată de d. C. Grigoriu, consilier al Curței de Apel din Iași.

❑ In procesul de eri de la Curtea cu juri, jurații aducînd un verdict afirmativ, Curtea a condemnat pe Gh. Belciug din Mogoșești, la 6 luni închisoare, pentru lovituri cauzatoare de moarte.

❑ Elevii școalei fiilor de militari vor face în cursul lunei Aprilie a. c. obișnuita excursiune anuală, pentru studii topografice.

❑ Examenul pentru definitivat al institutorilor și învățătorilor, din circumscripția Iași, care se ține în localul seminarului „Veniamin Costachi" va dura pănă la 22 Martie.

❑ In seara de 19 Martie are loc la Teatrul Național o reprezenație dată în beneficiul „Reuniunei Femeelor Romîne".

Se va juca prea frumoasa piesă „Princesa dela Rimini".

❑ Cercul didactic din Iași va ține ședință mîine seară. Se va discuta: „poziția corpului de inspectori și revizori școlari față de corpul didactic și felul de recrutare: prin înaintare sau prin alegere politică."

Profesorii școalei normale „V. Lupu" se vor întruni Vineri seara acasă la d. profesor Lucian Roiu, spre a discuta chestiunea: „scrierei și a compunerei din punct de vedere caligrafic, ortografic și stilistic."

❑ Domnii Enciulescu și Tecucianu au fost însărcinați cu suplinirea înainte a catedrelor: primul de contrabas, al doilea de trombă, la conservatorul din Iași.

❑ Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra articolului „Tot cooperativele" al d-lui V. I. Radu, urmare a articolului „Mișcarea cooperativă" din „Opinia" de la 7 Martie a. c.

❑ Școalele vor lua vacanție, în vederea sărbătorilor Paștelui, în ziua de 20 Martie a. c.

❑ **Bal studențesc.** — Duminică seara a avut loc, în saloanele clubului „Concordia", balul dat de „Asociația generală a studenților universitari Evrei" sub patronajul d nelor Rosalia Wechsler, Marie dr. Burștin, Fany Dr. Niemirover, Sophie Weisengrün și Angela Dr. Steuerman, cari împreună cu comitetul studențesc de organizare a balului, compus din d-nii d-ranzi Brenner, Weiselberg, Goldenberg și Limer, au contribuit la succesul desăvîrșit al balului. S'a petrecut admirabil în mijlocul unei animații de nedescris. Dansul a ținut pănă la orele 5 jum. dim.

In numeroasa asistență am remarcat:

Doamnele: Rozalie Wechsler, Marie Dr. Burștin, Fany Dr. Niemirower, Popper, M. Schnürer, M. Wachtel, Iosefine Diamant, Ana Diamant, Geller, Witner, Thaller, Handl, Sigmund Diamant, Goldstern, Schüller, Ing. Brill, Posner, Landman, Iuster, Dr. Mendel, Dr. Haimovici, Zoller, Stern, Horovitz, Rosenblum, Weinstein, Adelsberg, etc. etc.

Domnele: d-rnd Sufrin, d-rnd Hirsch, d-rnd Sckerman, Landman, Storn, Wexler, Horovitz, Focșăneanu, Reiter, Brück, Thaler, Rosental, Horn, Marcovici, Magder, Glückman, Veinștain Posner etc.

D-nii: dr. Burștin, dr. Niemirower, M. Schnürer, M. Wachtel, Leo Popper, Leo Geller, Ing. Brill, Sigmund Diamand, Max Diamand, Ibi Diamand, Posner, Handl, Wittner, L. Wexler, Séonblum, dr. Haimovici, dr. Louis Mendl, dr. Peckelman, dr. Glüchman, dr. Rosenblatt, dr. Silbeștein, Jurist, Focșăneanu, Albahary, Cahana, Iosefsohn, Horn, Neuman Brüch, dr. Agatstain, Apotheker, Finkelștein, Adelsberg, Weinștein și un mare număr de studenți.

...edea că linia ferată Bîr-

❑ Cînd se c... ...bilită, ea a fost din lad-Iaşi va fi restab... nou întreruptă. ...ndaţii în a-

Eri s'au produs noi inu... Crasna şi această parte şi mai ales între ...nurile Munteni şi din această cauză tre... ...ă de Bucureşti nu pot parcurge pe aceas... distanţă.

Pînă la restabilirea liniei trenurile de Bucureşti, se vor combina cu cele care circulă pe linia Mărăşeşti-Paşcani-Iaşi.

❑ După cum am anunţat eri şi în Basarabia s'au produs mari inundaţii.

E un adevărat dezastru mai ales în guberina Chersonului. Comunicaţia pe linia ferată Odessa-Nicolajew şi Odessa Kişinău, precum şi linia dunăreană sunt întrerupte de oare-ce digul căiei ferate a fost distrus.

❑ Se ştie că d. C. Constantinescu, originar din Iaşi, profesor de limba moldovenească la seminarul din Kişinău, a fost înlocuit.

In locul seu a fost numit preotul Untuţ.

❑ Au fost scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie a. c., următorii învăţători din judeţul Neamţ: Ioan Nicolau din Văduvi, preotul I. Rosescu din Calu-Eapa, A. D. Focşa din Pipirig şi preotul Gh. Ceauş din Socea.

Ultime informaţii

❑ *Mişcările ţărăneşti care se produsese eri la Bădeni şi Cepleniţa, s'au potolit. Mişcarea s'a produs din cauza neînţelegerilor asupra distribuirei islazurilor.*

D. prefect al judeţului Gh. Kernbach şi celelalte autorităţi care au plecat eri dimineaţă din Iaşi, venind la faţa locului au intervenit şi ţaranii s'au liniştit.

Prefectul, inspectorul regional, comandantul companiei de jandarmi şi inginerul şef al judeţului au poposit noaptea la Hărlău, iar azi dimineaţă, cu automobilul au plecat spre Podul-Iloaie, unde prefectul va face o inspecţie.

❑ *Nemulţumirile săteni'or din judeţul Iaşi, sunt, mai ales, din cauză că nu li s-au dat islazuri.*

Din patru-zeci şi şase oferte, ce au fost făcute de proprietari, numai doue au fost admise de consiliul agricol superior, iar la celelalte oferte, s'a respuns prin preţuri rîdicole.

Primarii comunelor rurale întreabă zilnic pe inspectorul agricol, cînd se vor preda islazurile şi, neprimind nici un respuns, era natural ca sătenii să se enerveze.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1346 85
Lista cofităriei Danieur et Streit:	
X, Y, Z.	2 lei
V. Ţilica Teodorescu	1 „
Samy Brück	1 „
Gh. Gheorghiu	1 „
X, Y, Z.	1 „
D. Constantinov	1 „
Arthur Steinberg	2 „
Virginia Dinescu	1 „
V. Bugulescu	1 „
Restul listei a cotizat	11 90

❑ Parchetul a fost înştiinţat că nişte băieţi din comuna Lungani au găsit în centrul satului Goeşti, cadavrul unui copilaş.

Jandarmii au arestat pe pădurarul Nistor Ilie, contra căruia planează bănuieli.

❑ Mai multe numiri, la Mitropolia din Iaşi, vor fi făcute pe ziua de 1 Aprilie d. Parvu va fi numit director al Mitropoliei, părintele Anghel Constantinescu din Brăila, va fi numit protoereu al judeţului Iaşi.

❑ **Crima din Zahorna** —Acum cîteva zile am vorbit despre o crimă sevîrşită în satul Zahorna: locuitorul Gh. Tescu a fost împuşcat de tînărul Constantin Al. Codrescu.

Din cercetările ce s'au făcut, s'a constatat că victima, Gh. Tescu fusese un monstru şi că Codrescu era în legitimă aparare. Iată constatările făcute:

Gh. Tescu a venit acum cîţi-va ani şi s'a stabilit în satul Zahorna. El intră în relaţii de dragoste cu femeea Ana Al. Codrescu, care avea din căsătoria dintâi 4 copii: trei băieţi şi o fată. Tescu trăi mai mult timp în concubinaj cu Ana Codrescu, folosindu-se de averea rămasă pe urma lui Codrescu. In mai multe rînduri el a avut neînţelegeri şi certuri cu locuitorii din Zahorna, cu care chiar s'a judecat, pentru nişte pămînt.

Cînd fata Maria Codrescu ajunse la vrîsta de 15 ani, Tescu o seduce, părăseşte pe mama aceştia. Fata Maria Codrescu rămîne însărcinată şi Tescu se hotăreşte să o ia în căsătorie. Făcu căsătoria civilă şi avu cu Maria Codrescu 3 copii.

Unul dintre minorii Codrescu, fratele Mariei şi fiul vitrig al lui Tescu, iar acum în timpul din urmă cumnatul lui Tescu, era veşnic prigonit de aceasta. Tescu îndrăzni chiar să'l alunge din casa părintească şi să'l maltrateze, din care cauză rămase infirm.

In ziua de întâi Martie Tescu se duse calare la primăria Tăuteşti, pentru a lua parte la o licitaţie. Băiatul Constantin Codrescu se juca prin livadă cu o armă, ...cînd vrăbii. La un moment dat, impu... relatoarce de la primărie şi Tescu se ...e Codrescu îl loveşte cu cum îl vede ... că „de ce se joacă şi biciul, spunîndu-i ...ui începu să fugă nu face treabă". Băia... prin grădină şi Tescu alerga după el calare, lovindu-l veşnic cu biciul. Văzîndu-se maltratat, Codrescu îndreptă puşca spre Tescu zicîndu-i:

— Fugi băcie, dă'mi pace, că te'mpuşc. Cum însă Tescu nu înceta de a'l lovi cu biciul, Codrescu descărcă două focuri spre Tescu, care căzu jos de pe cal, mort. S'a constatat că el ospatase 27 contuziuni, căci puşca era încarcată cu halice de vînat.

Codrescu, după cum se ştie, a fost arestat şi depus în penitenciarul central din localitate.

❑ La examenul de înaintare pe loc s'au înscris pe lista autorilor de citit la proba de colegiu următoarele scrieri:

1) Discursul lui M. Cogălniceanu la deschiderea cursului de Istoria Romînilor la Academia Mihăileană din Iaşi (1843); 2) Simion Barnuţiu „în ziua de 3 | 15 Mai, la Blaj. (1848); 3) Ziarul unui perdevară de Coşbuc. 4) Introducerea în pedagogia lui Herbert; 5) Cîteva idei despre educaţia de John Lock.

❑ **Curtea cu juri.**—Astă-zi Curtea cu juri a judecat procesul privitor pe Dim. Dumitrescu şi Alex. a Grigoroaiei, din Poiana-Cîrnului, pentru dare de foc.

Numiţii sunt acuzaţi că în noaptea de 11 Ianuarie a. c. au pus foc la nişte stoguri cu fîn ale unui consătean al lor.

Acuzaţii sunt apărati de d. avocat Oswald Racoviţă, iar partea civilă era reprezentată prin d. avocat Oswald Teodoreanu.

Acuzarea a fost susţinută de d. prim-procuror Ghinea Ionescu.

— Mîine Curtea cu juri va judeca procesele de calomnie prin presă intentate d-lui Stratin de către d-nii Patraşcanu şi Munteanu.

❑ Comisia de apel, care lucrează la administraţia financiară, sub preşidenţia d-lui prim-preşedinte al tribunalului, îşi va termina lucrările astă-zi seara, Marţi.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand va fi mîine Brăila şi de acolo va pleca la T-Severin.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei lucrează la o enciclică ce o va adresa creştinilor din eparchia sa.

❑ In urma unui raport al directorului Seminarului Veniamin Costachi prin care cerea ca pentru cursul de sinteză a întreg învăţămîntului teologic şi literaro-filosofic, ce se primeşte în Seminar, să se ţină o serie de conferinţe de unul din profesori, ministerul a aprobat acest raport şi luînd în samă cererea înaintată în acest scop de dl. Ilie Ghibănescu, primul doctor în filosofie al Universităţii de Iaşi, a aprobat ca d. Ilie Ghibănescu, profesor la gimnaziul „Grigorie Ghica" din Dorohoi, să ţină asemenea cursuri de sinteză teologică-filosofică.

Luînd în vedere că în Seminarii domină un duh de anarhie intelectuală, dovadă ancheta de la Seminarul Central din Bucureşti, asemenea cursuri erau necesare.

Iar d. Ilie Ghibănescu era cel chemat să împle un gol în învăţămîntul educativ al Seminariilor.

❑ Din gara Crasna ni se telegrafiază că acceleratul de Bucureşti, care venea spre Iaşi a ajuns până la Crasna, de unde n'a mai putut înainta, din cauză că terasamentul e inundat şi stricat pe o întindere de 2 km.

Unii pasageri au cerut telegrafic la Vaslui să li se trimeată trăsuri. Ceilalţi pasageri însă s'au reîntors pentru a'şi continua drumul prin Mărăşeşti.

Trenul care a plecat aseară din Iaşi, spre Bucureşti şi în care călătoria A. S. R. Principele Ferdinand, a trecut astănoapte cu mare dificultate pe linia inundată.

*

Iată amănunte asupra inundaţiilor de pe această linie:

Cînd trenul de Bucureşti, ce trebuia să sosească în Iaşi la 8 şi 30, a sosit în gara Crasna, şeful gării a oprit trenul de oarece primise ştirea că apele au venit mari şi au inundat complect linia. Şeful a cerut în acelaş timp telegrafic la Direcţia Generală ce dispoziţii să ia N'a venit însă nici un răspuns, cu toate că pasagerii se rugau ca trenul să se reîntoarcă înapoi la Mărăşeşti, spre a prinde expresul.

Au sosit imediat cu drezina de la Bîrlad d-nii ingineri Cristescu şi Aburel, care au luat măsuri pentru repararea liniei.

Dela un km. depărtare de gara Crasna pe o distanţă de 2 km. spre Vaslui, linia este complect inundată şi stricată.

Apa se întinde de-o parte şi de o alta a cîmpiei, pînă dincolo de pădure. Pădurea de asemeni e în apă. Cîte-va sute de lucrători au fost aduşi aci pentru a lucra la scurgerea apei şi la repararea liniei. Lucrările sunt conduse de d-nii ingineri Cristescu şi Aburel şi de d. sub-inspector de mişcare Greceanu. Aceştia, care vizitează cu drezina linia inundată, au avut gentileţa de a lua pe cîţi-va pasageri din Iaşi, pînă la Vaslui. Intre aceştia se aflau d-nii: D. Alexandrescu prof. universitar şi V. Pella, directorul nostru. De la Vaslui pasagerii au venit cu trenul care plecase din Iaşi la 8 şi 35 dim. şi care s'a reîntors înapoi.

Linia ferată pe distanţa Crasna-Iaşi va fi întreruptă încă vre-o 5 zile, bine înţeles dacă nu se vor mai produce nuoi inundaţii.

*

Trenul de 9 şi 5 care a plecat aseară din Iaşi, în care se afla şi A. S. R. Principele Ferdinand şi despre care spuneam mai sus că cu multă dificultate a trecut, era cît pe ce se cadă în primejdie. Linia inundată era slăbită şi numai datorită chibzuinţei d-lui sub-inspector Greceanu care conducea trenul şi care a dat o viteză bruscă maşinei, pericolul a fost evitat, căci altminteri nu era mult să se întîmple o mare deraiare.

❑ D. Gheorghe Ivanciu, a fost numit sub-comisar cl. 3 la Tg.-Frumos, în locul d-lui Leahu.

❑ La 19 Martie a. c. se va ţinea la Bucureşti conferinţa tuturor controlorilor băncilor populare din ţară.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru astăzi, în şedinţă extra ordinară, spre a se ocupa de chestia scumpirei cărnei.

❑ Administraţia comunală s'a ocupat de modalitatea care va trebui introdusă pentru taxarea preţului la conductele de apă.

S'a hotărît să se perceapă un impozit asupra chiriilor caselor.

❑ Cei trei experţi cari au fost numiţi de tribunal cu facerea raportului în diferendul dintre comuna Iaşi cu uzina de electricitate, vor veni în Iaşi spre a studia chestia, în timpul vacanţei Paştelui.

❑ Apa Bahluiului şi acea a Jijiei au început să scadă cu începere de eri.

❑ Trenul de Bucureşti care trebuia să sosească în gara Iaşi azi dimineaţă, reputînd să'şi continue drumul pe linia Bîrlad-Iaşi, din cauza inundaţiilor, a avut legătură cu trenul Mărăşeşti Paşcani sosind în Iaşi la orele 12.

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel secţia I-a, admiţînd în parte, apelul procurorului de Botoşani, a rîdicat la 5000 lei, de la 1500, cuantumul pentru eliberarea pe cauţiune a falitului S. Baraş.

—La 18 Mart se va ţinea concurs, în camera de deliberare a Curţei s. I, pentru ocuparea unui loc de copist, vacant la s. I-a a Curţei.

—Tribunalul şi Curtea vor lua vacanţă la 24 Martie, seara.

— Camera de punere sub acuzare a admis apelul procurorului de pe lîngă tribunalul jud. Bacău şi a reformat jurnalul acelui tribunal prin care se infirmase mandatele de arestare emise contra lui Dionisie şi Nicoli Cacorumbas inculpaţi pentru dare de foc.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu juri de Botoşani pe Vasile Roşu şi pe Ioan V. Roşu, minor, pentru faptul că cu premeditare au omorît pe băetul lui Gh. Husting.

— Tribunalul s. I-a a ordonat rîdicarea hipotecei înscrisă asupra moşiilor Cristeşti, Miroslăveşti şi Cozmeşti din jud. Suceava, proprietatea moştenitorului def. Principe Gr. M. Sturza.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 10 Martie.

Conflictul Austro-Sîrb

Viena.—La începutul şedinţei Camerei, ministrul-preşeninte Bienerth declară, că precum a anunţat în săptămîna trecută, răspunsul Serbiei la ultimul demers făcut de contele Forgasch, nu a corespuns aşteptărilor. După ştirile ce ne-au sosit, răspunsul sîrb nu a fost socotit ca satisfăcător nici de către celelate cabinete.

Noi n'am răspuns îndată la nota sîrbească, de oare-ce un răspuns imediat ar fi provocat o agravare ulterioară a situaţiei, ceia ce noi voim să evităm. Scopul politicei noastre e de a înlătura starea de lucruri create prin anexare. Nu suntem de loc însufleţiţi de gînduri agresive. Serbia are încă-odată timp de a'şi da socoteală de situaţia sa şi de a'şi da samă faţă de noi. Preferim de asemeni să nu prea grăbim răspunsul la nota Sîrbă, de oare-ce am aflat că celelalte puteri voesc din nou să dea Serbiei sfaturi, de care de astădată sperăm că Serbia va ţinea cu totul samă. Cu toate acestea să nu încetăm a pune toată energia pentru a pune în sfîrşit în curînd, unei situaţii netolerabile la graniţa noastră (aprobări). Rămînem totuşi credincioşi metodei urmate pînă acum, întinzînd Serbiei mîna pe care să o poată da.

*

Serajevo.—Circulă svonul că ministrul de rezboiu sîrb a licenţiat pe rezerviştii de prima linie şi din contra a chemat pe cei din a doua linie.

Se vede din aceasta, un semn că se voeşte a se profita de timp pînă la izbucnirea vre-unui eventual rezboiu, pentru a exercita milităreşte pe alţii.

*

Constantinopol.—Ziarul „Tanin" află că afară de materialul de răsboiu sîrb, deja anunţat, au mai sosit 263 de cutii de cartuşe, 23 cutii de muniţii de tun, 19 cutii cu proectile goale.

Comandantul vaporului a declarat că acest material a fost încarcat pe vas, cu puţin înainte ca să poată fi înştiinţat de către legaţia sîrbească.

Consiliul de miniştri a decis şi de astă dată să dea permisia de trecere, însă să nu mai permită vre-o trecere ulterioară neavizată.

*

Constantinopol.—Monitorul oficial publică o depeşă, prin care marele vizir o adresează vilaetului Uesküb şi Sandjacurilor: Pristina, Sienitza şi Spek, declarînd că sunt absolut neîntemeiate ştirile date de către ziare că Serbia şi Muntenegrul ar vroi prin surprindere, să ocupe Sandjacul Novibazar şi că ar avea loc negocieri în scopul cedărei acestui sandjac către Serbia.

Serbia şi Muntenegrul au dat asigurări de intenţiile lor cu totul amicale către Turcia.

*

Belgrad.—Skupcina Deputatul Mitrici, vechiu radical, adresează preşedintelui o interpelare declarînd că după ziarele străine, Austro-Ungaria pare a fi dat ordin de mobilizarea corpului de frontieră.

Junele radical Marcovici. declară într'o interpelare adresată ministrului preşediute, că răspunsul ce în curînd guvernul sîrb va da la representaţiunile marilor puteri, e de cea mai mare însemnătate pentru viitorul poporului.

*

Londra. — „Standard" spune că criza sîrbească s'a aplanat şi face elogii moderaţiunei austro-ungare. Guvernul austro-ungar a cîştigat, fără îndoială, victorie diplomatică, însă cel mai mare succes al său este că a înlăturat obţinerea unei măriri de teritoriu.

*

Salonic. — Musulmanii din Plevlie, Sieniţa şi Novi Voras au decis să adreseze guvernului o cerere, arătînd că au nevoe să se împartă arme Albanejilor, de oare ce cu toată declaraţia Serbiei că nu are aspiraţii asupra Sandjacului,—ea continuă cu pregătirile militare.

*

Berlin.—Propunerea Italiei pentru o conferenţă europeană a fost respinsă. Se zice că Anglia pregăteşte o nouă propunere.

*

Viena.—La Bursa de aci şi la acea din Buda-Pesta au fost azi mari scăderi.

Din Constantinopole vine ştirea că patru baterii ale guvernului turc au plecat la Mitrowitza pentru a luamăsuri la graniţa sîrbească.

Sănătatea Regelui

Bucureşti.—Produce oare-care mirare, că, de şi sănătatea M. S. Regelui este perfectă, „Voinţa Naţională" publică un buletin, din sursă particulară. asupra sănătăţei Suveranului.

Ori cum fie, buletinul este foarte îmbucurător. El arată că M. S. lucrează cîte opt ore pe zi, că, semnul şi pofta de mîncare sunt excelente.

Confiscarea unui ziar

Bucureşti.—Ziarul *Dimineaţa*, care conţinea ştiri privitoare la agitaţiile ţărăneşti din judeţul Iaşi, a fost confiscat.

Direcţia ziarului s'a plîns ministrului de interne, contra acestui atac flagrant, prin nimic justificat, la libertatea presei.

D. C. Mille, va aduce chestia şi înaintea justiţiei.

Legea sanitară

Bucureşti.—O consfătuire a avut loc ieri seara, acasă la directorul general al serviciului sanitar, cu privire la legea sanitară.

Mai mulţi jurisconsulţi, al căror aviz s'a luat, în ce priveşte partea juridică a chestiei, au luat parte la consfătuire.

O eroare gravă

Bucureşti.—Se afirmă că în proiectul de budget al ministrului de războiu s'a făcut o eroare mare, uitîndu-se să se treacă o sumă de şase milioane.

Remaniare

Bucureşti.—Astă-zi se afirma la senat că imediat după închiderea seziunei parlamentare să se facă remaniarea ministerială.

Se spune că s'ar fi hotărît intrarea d-lui Stere în minister.

Conflictul Mitropolitul Pimen, Episcopul Romanului

Bucureşti.—Discuţia asupra reformei Sinodale a continuat la Senat mai mult de cît se aştepta şi ea dat naştere unui conflict între Mitropolitul Moldovei Pimen şi Episcopul de Roman.

In şedinţa de eri de la Senat, primul care a luat cuvîntul, a fost Mitropolitul Pimen al Moldovei pentru a răspunde d-lui Disescu.

Intrebat de un senator care e părerea sa asupra reformei Sinodale, Mitropolitul a spus: eu sunt pentru contra.

In cursul cuvîntării sale, Mitropolitul Moldovei a afirmat că pe banca prelaţilor nu sunt deosebire de vederi. Episcopul Romanului întrerupînd a spus:

Proiectul de reformă Sinodală e o nenorocire pentru biserică, şi este autuanonic şi o nenorocire pentru cler.

*

In urma acestui incident se afirmă că Episcopul Romanului se va retrage în mod ostil din scaunul episcopal imediat după închiderea sesiunei parlamentare.

Mişcarea Profesorilor Universitari

Bucureşti.— Mişcarea continuă. S'au ţinut mai multe consfătuiri. D. Haret a comunicat delegaţiei că acum e prea tărziu de oare ce budgetele sunt întocmite. Profesorii au decis să nu mai facă nici o intervenţie.

In consfătuirea de aseară s'a decis ca delegaţia profesorilor Universitari se facă o ultimă încercare la comisiunea budgetară.

CAMERA

Bucureşti. — D. Ştefan Graur deputat de Putna anunţă o interpelare asupra episcopiei de Roman, cerînd anumite dosare.

D. Filipescu spune că mereu se cer dosare anunţîndu-se interpelări, şi dosarele nu se mai pun la dispoziţie, iar interpelările anunţate nu se mai dasvoltă.

D. N. Iorga spune că şi d-sa a anunţat o interpelare cu privire la fabricarea hîrtiei şi cu toate că nu i s'a pus la dispoziţie dosarele, îşi poate desvolta şi acum interpelarea.

SENATUL

Bucureşti.—I. P. S. S. Mitropolitul Primat ia cuvîntul în discuţia proectului de lege pentru reforma sinodală. La Senat se afirmă astă-zi că sesiunea parlamentară, va fi prelungită după 24 Martie.

Comptabil Tînăr absolvent al Şcoalei comerciale superioare din Iaşi oferă serviciile la o moşie. A se adresa la „Opinia"

De Vînzare

Splendid loc de case

Strada Cogălniceanu 21 (*Colţ cu str. Ianov*)

A se adresa la ziar subt D. G.

PUBLICAŢIE

Epitropia Bisericei armene Iaşi

Avînd a construi din nou un local de crîşmă cu 2 etaje pe locul din strada Capela Armană în locul crîşmei actuale,

Se publică spre cunoştinţa d-lor Antreprenori de construcţie că în ziua de 15 Martie a. c. se va ţine licitaţie prin oferte închise, pentru darea în antrepriză a acestei lucrări în cancelaria Epitropiei din Curtea Bisericei,—la ora 2 p. m.

Concurenţii vor depune o garanţie de 5 la sută din sumele devizilor. Planurile şi devizurile se pot vedea în fiecare zi şi oră la cancelaria Epitropiei.

Prima Societate „Fraterna Israelită"

fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875

INŞTIINŢARE

Se face cunoscut tuturor domnilor membrii ai societăţei, că în conformitate cu art. 11 şi 12 din Anexa, art. 17 şi 19 din Statut şi deciziunea comitetului din 3 Martie a. c., tragerea la sorţi a comitetului provizor se va face în şedinţă publică, Duminică 15 Martie a. c. ora 4 p. m.. la care cei în drept sunt cu insistenţă rugaţi a lua parte.

In conformitate cu art. 12 din statut, urmînd a se pune în urnă numai numerile din matricule a tuturor membrilor în regulă cu plata, toţi domnii membri sunt invitaţi a se pune în curent cu cotizaţiile astfel precum cere art. 76 din statut.

Preşedinte **R. Langmantel**

Secretar titular *Carl Abramovici*.

No. 1106.—Iaşi 5 Martie 1909.

De inchiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor efectuate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără ex men medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidenie No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner. Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. P | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 676 —Joi 13 Martie 1909

Confiscarea ziarului „Dimineața“

«...Dintre toate garanțiile politice ale libertății, cea mai energică e libertatea presei și a ziarelor.
Presa e *forum* popoarelor. A suprima presa e a suprima libertatea».
Laboulaye.

Suntem în 1909, după 43 de ani de regim constituțional, de viață politică liberă. Sub un asemenea regim de libertate constituțională, țara noastră a progresat zi cu zi și toate instituțiunile Statului s'au desvoltat și întărit în lineşte sub guvernarea partidelor politice.

Din cînd în cînd, politica partidului liberal, venea în conflict cu libertățile cetățenești garantate prin constituție și căuta să le știrbească.

Dar opinia publică deprinsă cu acest regim de viață liberă, a știut să readucă in ori-ce ocasie, pe liberali la respectul datorit legilor și constituției țărei, și să facă a se păstra ca un sfînt patrimoniu toate libertățile, obținute de popor cu prețul atîtor lupte și jertfe.

Intre aceste libertăți, sub influența cărora s'a putut, aproape o jumătate de secol, înălța așa de repede și de sus noațiunea noastră, libertatea presei își are rolul ei preponderent. Ea a servit în așa fel la opera de progres a țărei, în cît a fost rîdicată in considerațiunea poporului, la rangul de o adevărată putere constituțională în stat, iar prin legea modificătoare din 1884, presa a fost pusă de constituantă la adăpostul tutulor restricțiunilor **preventive**, cari adeseori constituiau pentru ea, o serioasă pedică în libera exercitare a manifestărilor ei.

Astfel prin art. 24 din constituție, așa cum a fost modificat, se declară că, nici o lege excepțională nu se va putea înființa în materie de libertate a presei; că, nici o cauțiune, nu se va cere de la ziariști, scriitori, editorii, tipografi, și litografi; că nici o dispoziție nu se va lua privitoare la vr'o prealabilă autorizațiune din partea vre unei autorități pentru apariția ori-cărei publicațiuni; că în fine nici cenzura, nici o altă *măsură preventivă*, pentru *apariția*, **vinderea** sau **distribuirea** ori-cărei publicațiuni, **nu se va putea înființa.**

Cu un cuvînt **presa** *este declarată în mod absolut* **liberă**, nici un ziar sau publicațiune ne putînd fi suspendat, suprimat, ori împedicat să apară sau să se distribuie.

Guvernul liberal,—pe care astăzi îl presidează d. I. I. C. Brătianu, după ce a lovit în toate cele alte drepturi și libertăți cetățenești, s'a atins acum și de presă, și printr'o măsură luată de însuși ministrul de interne, a oprit—ca să nu zicem confiscat—distribuirea pe ziua de ieri, a confratelui nostru din București, *Dimineața*.

Motivul—după cum ni se spune—ar fi publicarea unor știri *absolut exacte*, cu privire la un început de mișcare țărănească semnalată în județul nostru și de care a vorbit și „Opinia“ în numărul său de Luni 9 Martie.

Nu vrem să discutăm dacă cele publicate de confratele nostru, constituesc sau nu un abus al libertăților presei garantate prin constituție.

Art. 24, cînd proclamă în mod solemn acest principiu al libertății presei, stabilește în același timp și răspunderea penală pe care o are ori și cine pentru scrierile sale; iar în lipsa unui autor cunoscut cînd e vorba de un ziar, respunderea să întinde și se răsfrînge asupra girantului ziarului.

Prin urmare, guvernul și în special d. I. Brătianu, avea la îndemînă textul categoric al Constituțiunei relativ la măsurile **represive** stabilite prin lege și considerînd că ziarul în chestiune s'ar fi făcut vinovat de un fapt delectos era liber să defere cazul justiției competinte pentru pedepsirea autorilor sau persoanelor legal responsabile, în caz cînd s'ar fi găsit vr'o vină în sarcina lor.

Dar, tînărul șef al guvernului, care revandică cu mîndrie și în ori ce împrejurare titlul de a fi descendentul unui mare luptător al libertăților publice, în țara noastră, a dezgropat măsurile *preventive* în materie de presă, înmormîntate tocmai de părintele seu în constituanta de la 1884, și a aplicat cu de la sine putere confratelui nostru „Dimineața“, sistemul arbitrar al confiscărei sau interzicerei distribuirei și vînzărei acestui ziar.

Procedarea aceasta atît de inconstituțională a d-lui I. I. C. Brătianu, nu poate rămîne neînfierată și nepedepsită, căci poate fi aplicată și repetată mîine împotriva altui organ de publicitate, așa că nu numai sentimentul de dreptate și legalitate, ne impune să protestăm cu toată energia în contra ei, ci și sentimentul de solidaritate colegială.

De 2 ani, guvernul liberal, înșeală toate clasele sociale ale țărei, cu niște pretinse reforme agrare, cari mențin în ele germenul unei permanente și grave dușmănii între marii cultivatori de pămînt și populația rurală. In deosebi din reforma islazurilor—pe care guvernul a prezentat-o în ochii sătenilor ca salvatoare pentru interesele lor—a făcut o chestie imposibil de rezolvat.

Și în loc să vadă și să se pătrundă că tot ce s'a făcut în asemenea materie nu e de cît un imens moft —sau un nou prilej de nemulțumire la sate, guvernul să leagă de ziare și le acuză că încurajează răsvrătirile, cînd răsvrătirea își are sursa in întreaga operă agrară.

Atacul adus de d. I. I. C. Brătianu în potriva ziarului «Dimineața», nu trebuie tolerat, și bine a făcut directorul confratelui nostru, că s'a adresat justiției.

Libertatea presei fiind garantată de Constituțiune, ca factor esențial al suveranității, urmează că ori-ce fapt delectuos îndreptat în potriva presei, constitue o flagrantă violare de ordine publice și autorii lui, ori cari ar fi ei, trebuesc pedepsiți.

Vespasian I. Pella

Chestia cărnei

Ar fi greșit să aducem actualei administrațiuni comunale acuzarea că ea este vinovată de cartelul angrosiștilor de vite, de oare ce nu de acum datează asemenea cartel. Ne-am deprins cu anomalia, că la Iași carnea se plătește mai scump ca aiurea. Dar trebuește subliniat faptul că explotarea publicului consumator și-a ajuns culmea, sub actuala administrație comunală.

Avem o administrație comunală nepotrivită cu chemarea ei. Nimic nu face această administrație comunală. Orașul a ajuns într'un fenomenal hal de necurățenie; stradele, chiar cele din inima tîrgului, nu mai sunt practicabile. Tramvaele au ruinat stradele, adevărate morminte au devenit gropile făcute de tramvai și nimeni nu chiamă la datorie pe cei în drept se facă reparațiuni.

În curțile oamenilor gunoaiele zac gramadă de luni de zile. Podurile au fost stricate de inundații și nimic nu se face.

Și dacă nu se face nimic în chestiuni elementare, dacă atîta puțină chemare n'au cei trei iluștri gospodari, la lucruri mai subțiri voiți să se priceapă?

Intr'un an în care prețul vitelor a ajuns derizoriu, iașanul plătește carnea tot atît de scump ca și în anii de belșug. Ba chiar, lucrînd ca în satul cela fără pază, casapii, cu bine-voitorul concurs al veterinarilor, vor să ridice prețul încă cu zece bani la chilogram, sau să declare greva.

Am adus la cunoștință exemplul intendenței corpului IV de armată din Iași, care spre a scăpa de desbrăcătoria casapilor, a cumpărat vite pe socoteala sa și a ajuns la bunul rezultat, că poate da soldaților carne mult mai bună și mult mai ieftenă.

De ce n'ar face același lucru și administrația comunală? Fiindcă nu vrea s'o facă sau are vre-un interes ocult.

Trebue să fie vre-un interes ocult, de vreme ce se face tot posibilul pentru ocrotirea casapilor. Astfel s'a prohibit importul de carne din comunele invecinate, unde ea se vinde cu cinci zeci la sută mai ieften; s'a reglementat distanța pentru instalare de trunckiuri în afară de hală—unde iarăși se vinde mai ieftin.

Și s-a dat toată dificila conducere a abatorului, tot misterul cartelului casapilor pe mîna unui ajutor de primar, om fără de pic de experiență, fără știință despre modul cum operează cartelații.

În toate jaf, în toate lipsă de orientare, tot orașul ajuns o batjocură—iată bilanțul de activitate al actualei administrațiuni comunale.

Și cine știe cît va mai dura nenorocirea aceasta, cînd de nicăieri nu vine ajutor, cînd nimeni nu se amestecă în întunericul acela cumplit de la primărie.

Chestii bisericești

Cei doi Mitropoliți

La ordinea zilei sunt cei doi mitropoliți, al Moldovei și cel primat prin atitudinea ce au luat în Senat față cu discuția încinsă asupra reformei legei sinodale.

E un fapt constatat. In trecerea de la Episcopat la Mitropolie cei 2 vlădici au evoluat în vederile lor asupra legii Sinodale. Răposatul Mitropolit primat Iosif Gheorgian era un hotărît protivnic al reformei în senzul cum o plănuia dl. ministru Spiru Haret. Mai mult încă; Inalt prea Sfîntul avusese grijă de a chema la sine pe un înalt om politic să-l conjure să combată legea din toate puterile, căci el poate nu va fi în stare s'o combată, căci e om bătrîn și *n'ar vrea să moară schizmatic.*

Avea credință fostul mitropolit că reforma d-lui Haret duce biserica ortodoxă romînă spre schizmă.

Partidele politice au mai adaus la această obiecțiune de drept canonic și alta, că legea e anticonstituțională, de oare ce Constituția prevede pentru România un singur Sinod.

Pentru întroducerea preuților în Sinod se opun Canoanele, cari recunosc o biserică apostolică, apoi Episcopală, nu presbiterială. Nu pot discuta dogme și taine de cît acei ce în biserică au tot harul dumnezeesc de a lega și deslega, de a merge și propovedui cuvîntul Domnului.

Cît despre partea inconstituțională, Ministrul singur s'a convins, că așa este și în dorul de a reforma alătură pe lîngă sinod un consistoriu general cu 21 preuți mireni, egumeni și civili și 16 Episcopi și arhierei.

Asta o doare acum pe biserica românească ca să-și întocmească un consistoriu administrativ, a 5-a roată la căruță! Se vede însă că ministrului Haret nu i-a stat bine să nu inventeze și el ca și tovarășii săi de minister consilii superioare administrative, consilii superioare agricole, și altele, să ne dea și el un consistoriu superior administrativ, unde Episcopatul să fie majorat de elementul mirean și laic.

Deși direct nu se ating canoanele și constituția, peziș însă se calcă amîndouă. Se calcă canoanele, căci cei 21 membri clerici și mireni majorează chiar în materie administrativă pe Episcop, și deci se schimbă caracterul *exterior* al bisericei. Și nu e nici greu nici extraordinar ca de la un conflict administrativ să se treacă la unul dogmatic, cînd Episcopatul va fi veșnic majorat de clerici cum se și va intîmpla. Se calcă și constituția, căci unitatea bisericei se sprijină pe unitatea *integrală* a sinodului; și ea se va face în cazul cînd preuții din Sinod supuși administrativ înrîurirei Episcopului vor veni în Consistoriu sinodal să critice gestiunea sinodului, majorînd pe superiorii săi. Aceasta va duce lucrurile la anarhie, la dezordine, dînd și arma dezordinei în mînă.

Consistorul *inventat* de Haret, e și neprielnic și prisoselnic. Administrația materială a bisericei o are statul; în acest scop s'a creat casa bisericei; în acest scop s'au centralizat toate veniturile. De ce să se mai pună o rotiță falșă în mecanismul interior al bisericei, pentru ca să strice și autoritatea și armonia?

De toate acestea s'au făcut atentă opoziția din Senat.

Episcopul de Roman a discutat partea canonică cu convingerea omului de biserică. D-nii Disescu și Economu au discutat partea politică.

Ei bine! apărătorii angajați sufletește în apărareu pe *deantregul* a legei așa cum este au făcut'o cei 2 înaintați în grad: Pimen al Galați și Atanasie al Rîmnicului.

Atitudinea lor din Senat e prețul tîrgului politic. Pentru un blid de linte ei și-au vîndut ca și Isav dreptul de primogenitură. Pe cînd Episcopul de Roman a declarat că e gata să-și pună la dispoziția guvernului tronul său de Episcop, cei doi mitropoliți au ridicat treptele scaunelor Mitropolitane cu angajamente formale: „vă votăm și pe dracu, numai faceți-ne mitropoliți!“

Urît aspect oferă Senatului României și țării atitudinea plătită a celor 2 mitropoliți, cari tună prin enciclice contra amestecului preuților în politică, pentru a face dovadă ei prin înalta lor posiție că jocul politic nu numai că nu le-a închis gura, dar i-a pus să vorbească apărînd o lege contra lor, contra canoanelor și contra constituției.

Cum oamenii scoboară demnitatea situațiilor!

Se văd și mitropoliții noștri înhamați la carul ministrului în activitatea extra clericală, ca să corespundă cu activitatea extra-școlară, extra-sanitară și să cadă în cea extra-legală.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA LAPTELUI

Un cetitor al gazetei ne roagă prin scris să „agităm“—cetitorul ar dori să agităm zilnic—o chestiune pe care cu drept cuvînt o consideră de mare importanță: acea a laptelui.

S'ar părea poate curios că în această rubică, închinată cu totul altor discuțiuni și teme—să apară, pe neașteptate, un asemenea subiect.

Cu toate aceste cetitorul are dreptate: nu există o temă mai de interes general decît acea a—laptelui falșificat, căci despre aceasta vorbește cetitorul,—și, adaog, nu există o temă mai bogată pentru tot felul de reflecțiuni.

Laptele se falșifică pe toată linia, de pretutindeni, cu deosebire de comunele învecinate, ca și din fundacurile orașului, vine în centru, în piețe, în casele oamenilor, alimentul acesta subțiat pînă la nimicire, falșificat prin tot soiul de amestecuri în care alimentul însuși dispare aproape cu totul.

Credem chiar că în această privință am ajuns ori vom ajunge foarte curînd să ne putem măsura cu orașele cele mai civilizate ale Apusului de unde ne vin sistemele de falșificare atît a culturii, a moravurilor, cît și a hranei,—forme variate în lupta pentru existență unde trăim din imitațiuni.

Chestiunea laptelui însă e o chestiune vitală în adevăr. Laptele este baza însăși a alimentațiunii și singura substanță pe care ne-a dăruit-o natura cu însușiri atît de numeroase, și complecte ca, în momente grele, să poată înlocui pentru organizmul suferind toate celelalte mijloace de alimentare.

Ne îngrijim de vinul falșificat, de alcoolul prea tare: lucruri de minimă importanță față cu aceea pe care o prezintă laptele.

Cine ni'l răpește pe acesta, răpește cu drept cuvînt o parte a sănătății, a puterii obștești. Curățenia laptelui este un interes superior, este o problemă socială, este garanția existenței însăși a societății și din aceste puncte de vedere trebuia urmărită chestiunea. Iar în afară de interesul celor sănătoși, al acelor se pot lupta și pot rezista, este chestiunea cealaltă a celor bolnavi, a celor slabi, a celor convalescenți; este problema fundamentală a copiilor mici, a sugarilor în acaror vitalitate trebuie să căutăm forța de viață mai tîrzie a generațiilor care vin.

Probleme mari, probleme esențiale se leagă dar de puritatea acestui aliment și mai mult ca de multe alte chestiunei ar trebui ca autoritățile sanitare să agite această arzătoare chestiune, de a se face cu neputință falșificarea laptelui, pentru că odată cu ele se falșifică însuși organizmul nostru; apa care-l subție, împuținează sîngele, scurtează viața societății insăși și ea are dreptul de a fi apărată.

Rodion

CATE-VA NOTE

A. S. Regală Principele Ferdinand a fost ieri în Iași, în inspecție militară.

Faptul în sine, n'are nimic extra-ordinar, de oare-ce Moștenitorul Coroanei n'a venit în Iași într'o anchetă specială, nici n'a inspectat ca principe moștenitor, ci ca inspector general al cavaleriei.

Ziarul carpist local a înțeles, însă altfel rostul inspecției princiare, și în mod cu totul sensațional comentează această inspecție.

Ziarul carpist înțelege, chiar alt-fel tot rostul inspecțiilor; ar voi ca principele să aibă un *ad-latus*, care să facă de fapt acele inspecțiuni, căci principele singur ie *prea gentil.*

In această privință iată cum sună dezideratul ziarului local:

Noi suntem dintre aceia cari n'am înțeles nici odată modul cum Moștenitorul Coroanei este pus a-și îndeplini îndatoririle militare și am crezut tot-deauna că aureola ce trebue să înconjoare Coroana nu poate suferi tăcerea și pasivitatea cu care Moștenitorul este primit în orașele ce vizitează pentru a face inspecțiuni reglementare, pentru ele urma să aibă un adlatus, care să le facă, să noteze, să examineze oficerii și să semneze actele și dările în judecată.

Vrea să zică aureola ce trebue să înconjoare Coroana, nu poate suferi tăcerea și pasivitatea cu care Moștenitorul este primit. Ni se dă imediat și leacul pentru a capata, în locul tăcerei și pasivității, mișcarea și activitatea: să se dee prințului un ad-latus.

Iar continuînd argumentările, ziarul scrie:

Dacă mentalitatea ce domnește azi în armată nu vede, că moștenitorul tronului nu trebue să doarmă prin vagoane, cum adesea s'a văzut, nici să treacă prin orașele noastre ca ori-ce șef militar în îndeplinirea datoriilor sale reglementare, atunci este de datoria guvernului țării s'o vadă și să ia măsuri pentru prestigiul aureolei ce se cuvine Coroanei.

O mentalitate ce nu vede, este fără greș o mentalitate cu văzul slăbit. Dar să nu vadă mentalitatea domnitoare în armată, că prințul nu trebue să doarmă în vagoane, aceasta ie o gravă afecțiune oculară. In locul mentalității militare care nu vede, trebue să vadă guvernul și să ia măsuri pentru *prestigiul aureolei.*

Aureolă fără prestigiu—s'ar putea oare asemenea calamitate?!

Indrumări nouă în Invățămîntul primar

Am scris anul trecut într'o serie de articole în coloanele Opiniei, despre îndrumările nouă ce s'ar putea da școalei primare, pentru a realiza problema ce urmărește.

Am vorbit despre mijloacele pentru propășirea școalei primare, despre mijloacele pentru perfecționarea corpului didactic primar urban, despre mijloacele de emulațiune între membrii corpului didactic primar urban și de îmbunătățire a stărei lui materiale, și am atins în treacăt unele dintre mijloacele pentru apărarea intereselor școalei și membrilor corpului didatic primar urban.

Cu plăcere constat, că aproape toate părerile mele asupra nouilor îndrumări a școalei primare au fost îmbrățișate și puse în studiu printr'un „program de acțiune“ al membrilor corpului didactic primar urban din întreaga țară, program răspîndit pe la toate școalele și pe care l'am primit și eu zilele acestea.

Inițiativa acestei acțiuni este luată de corpul didactic primar din capitală, apelîndu-se la unirea într'o singură societate a tuturor institutorilor și institutoarelor din întreaga țară, ținerea unui congres pentru discutarea programului de acțiune și înființarea mai multor reviste redactate și susținute de membrii corpului didactic primar urban, în care să se argumenteze pe larg și de repetate ori dorințele corpului didactic pentru propășirea școalei primare urbane și îmbunătățirea stărei materiale și morale a institutorilor.

Inițiativa luată de corpul didactic primar urban din București îi face cinste, iar programul de acțiune este bine alcătuit și atinge într'adevăr aproape toate chestiunele ce trebuesc studiate pentru a se putea îndruma școala noastră primară pe o cale mai civilizată, iar corpul

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

didactic, prin rîdicarea moralului și materialului, la acel corp de elită intelectuală, în care neamul romînesc să și poată pune toate speranțele în desvoltarea și propășirea lui.

Mișcarea începută la București pare a se accentua și la Iași, prin inițiativa luată de comitetul cercului didactic, căci în 2 ședințe consecutive întrunindu-se un număr de peste 40 membri ai cercului, au început a intra în studiarea unora din chestiunele ce interesează pe membrii corpului didactic primar în special.

Planul de acțiune a cercului didactic din Iași ar putea să se unească cu planul de acțiune din București și întreaga țară, *întru cît privește secțiunea învățămîntului primar urban*, pentru a avea o unitate de acțiune și de rezultate.

Ori cum, este îmbucurător, că institutorii au eșit din impasibilitatea lor de cîțiva ani ce cu nimic nu se poate justifica.

Pentru ca acțiunea să fie temeinică, e neaparată nevoe de o conlucrare a tuturora și cum noi în Iași avem constituit cercul didactic al profesorilor, de toate gradele învățămîntului, avem putința de a avea sprijinul efestiv și efatul tuturor profesorilor luminați pentru studiarea chestiunilor ce ne interesează și luarea hotărîrilor definitive.

In primul loc, ar fi de dorit să avem un organ al nostru de publicitate, o revistă.

Să sperăm, că prin inițiativa luată, cît de curînd vom vedea realizîndu-se această dorință, pe care o cred unanimă după cum unanimă ar trebui să fie și conlucrarea la munca ce trebue sa depunem în studiarea chestiunilor din programul de acțiune ce s'a primit la fiecare școală.

Trebuie să dovedim pricepere și putere de muncă în apărarea prestigiului nostru și în îndrumarea școalei primare pe căi mai solide, secondînd autoritatea școlară.

Victor Munteanu.

Litere-Științe-Arte

Autori și traducători.—Către ambele aceste categorii se adresează noul comitet teatral în vederea stagiunii viitoare. Autorii și traducătorii sunt solicitați de către membrii comitetului ca să depună din timp lucrările respective—fie originale, fie traduse—spre a se întocmi repertoriul viitoarei stagiuni dramatice.

Nu cunoaștem rezultatul acestei invitațiuni, dar în tot cazul, faptul constitue ceva nou pentru teatrul ieșan. E prea posibil ca să fi așteptînd unde-va în umbră, vre-un talent dramatic original, lipsit de încurajare; traducătorii sunt fără îndoială numeroși în așteptarea rîndului care nu le mai venia nici-odată...

Direcția teatrului național din Capitală a făcut, încercarea de a încuraja traducerile bune și lucrul a dat rezultate îmbucurătoare. Să sperăm că și la noi se va realiza un bun rezultat cu apelul noului comitet către autori și traducători.

*

In seara de 13 Martie va avea loc în saloanele clubului asociației medico-farmaceutice o serată muzicală literară.

D-na Zvass va cînta la piano; d-ra Grigorescu va cînta cu voacea; dl. Morțun, simpaticul artist, va recita monoloage.

Din istoria presei.—Mișcarea politică de la 1829 în coace este legată de ființa presei. Mai ales după 1848 presa a luat o așa desvoltare că toți oamenii politici, toate curentele de idei, întreaga mișcare intelectuală, politică și socială se oglindește în presa zilnică și în reviste.

Pentru edificarea cetitorului dăm loc la un act particular încheiat între spatarul C. Gane și tipograful Goldner pentru tipărirea unei gazete politice. Gazeta avea să iasă de 2 ori pe săptămînă, Luni și Joi și costul tiparului era de 5 galbeni pentru fie care număr în 500 exemplare.

Timbru domnese
50 parale

Gios iscălitul, spatar K. Gane, încredințez prin acest înscris ce dau D. Herș Goldner, că de și Tipografiea ce d-lui are deschisă în ulița Herestegiei la Podul-Roș este toată cumparată de D-lui și dreaptă proprietate a D-sale; însă pentru a ave eu drit în curgere de un an prin bună alcătuire a tipări în acea Tipografie Gazeta și ori ce ași ave trebuință în limba Română sau Fraețeză și Germană, au primit D-lui ca formele înființărei acestei tipografii să se facă pe numele mieu cât va ținea foaia.

Deci spre a fi cunoscut că acea tipografie este dreaptă a D. Goldner și că eu am numai drit de a tipări fără oprire, plătind costul tipărirei precum se obișnuește și la alte tipografii și fără ami pute face D-lui sminteală sau prelungire cât de puțin la trebuințele ce aș avea de tipărit în arătatele limbi; declar prin acest înscris că eu n'am, nici pot avea vre o dată drit de proprietă pe acęsta tipografie în totul ori în parte, iar acum m'am alcătuit ca sămi tipăresc o Gazetă care se iasă de două ori pe săptămînă adică Luni și Joi, la care gazetă eu am a fi redactor și a da articole. Gazeta are a fi pe hîrtie albă, vilină, după pruba foaiei iscălită de mine și de d. Goldner, pentru care am ai plăti și cite 5 galbeni pe fie-care număr în cinci sute] ezemplare plata va urma cîte pe patru săptămîni înainte.

K. Gane Spatar *1856 Iunie 21*

*

Se anunță un frumos succes pentru reprezentația de la 14 Martie: „Cometa" piesă în versuri de d-nii Anghel și Iosif.

*

După o statistică publicată de dr. Winterstei în „Promethus" reiese că limba engleză ocupă primul loc între limbile cari sunt mai mult vorbite. Cam 200 milioane oameni vorbesc englezește. In rîndul al doilea vine limba germană pe care o vorbesc 87 milioane ca limbă maternă și 15 milioane ca limbă străină. Urmează apoi limba franceză, vorbită de 47 milioane oameni. Limba spaniolă de 45; cea portugeză de 22 milioane. 100 milioane vorbesc limba hindustană, 55 milioane limba arabă și 46 milioane cea japoneză.

Limba italiană e vorbită cam de 38 milioane, și cea turcească 33 milioane.

*

Ziarul „Stampa" scrie: „Maurice Maeterlinck are pasiunea locuințelor vechi și pitorești. La Passy locuia o casă în care Balzac a avut un apartament; casă, care azi e transformată în muzeu. In această locuință veche înconjurată de grădină și ale-cărei ferestre dau spre Sena a scris: *Viața albinelor*. Vila de la Neuilly în care locuește de cînd s'a însurat cu d-na Georgette Leblanc; aceia numită „patru drumuri", din sudul Franței, unde locuește de la Noembrie pînă la Mai; și aceia de la Gouehet-Saint-Simon, situată la mijlocul drumului dintre Dieppe și Havre unde-și petrecea obișnuit vara, sunt niște reședințe delicioase pline de poesie, de arbori și de ape Cea mai frumoasă însă dintre locuințele subtilului Maeterlink este mănăstirea Sf. Wandrille, pe care o cronică normandă o numea în secolul al IX-lea mănăstirea Fontenelle.

*

Sîmbătă 21 Martie, d-nii M. Pella și C. Ionescu au decis—ca în turneul cel întreprind în țară cu marele nostru maestru Nottara,—să dee o reprezentație și în Iași.

Maestrnl Nottara va interpreta rolul comerciantului Herman Tjaede din piesa „Falimentul" de Björnson.

Iată în scurt subiectul piesei marelui scriitor norvegian.

„Marele scriitor norvegian descrie în *Falimentul*, c'o măestrie incomparabilă, starea unui comerciant onest care trece prin timpuri de criză financiară, lupta acestuia pentru a-și menține creditul de care s'a bucurat, înceterea involuntară a plăților, declararea sa în faliment și rolul justiției în asemenea chestiuni—toate acestea, în legătură cu durerile familiei sale căzută în ruină și în raporturile cu legea și cu societatea, interesează nu numai pe comercianți, avocați și magistrați, dar toate straturile noastre sociale.

Piesa se va juca de către un ansamblu compus din artiștii de la Teatrul Național din București și de la Teatrul Național din localitate.

Cum am spus rolul comerciantului *Tjälde* va fi ținut de maistrul *Nottara*, rolul *avocatului Berent* de artistul *C. Ionescu*, iar rolul comicului locotenent *Hamar* de către d. *M. Pella*.

Informații

❑ *Ca o sfidare aruncată neputinței crase a administrației comunale, casapii, fără să mai aștepte ce va zice administrația, a urcat prețul cărnei cu zece bani la chilogram.*

❑ *Firma manufacturieră Marcussohn și Schwarz din Iași a încetat plățile.*

Pasivul ie de un milion și marfa două sute mii lei.

❑ Din București ni se telefonează: astă-zi Mercuri, începe la Senat discuția legei Dobrogene, la care vor lua parte toți oratorii opoziției. Discuția va continua și mîne.

Discuția legei Stelian va începe Vineri.

S'au înscris pînă acum, d-nii: C. Nacu, A. A. Badareu, C. Dissescu, Valerian Ursian și C. Arion.

❑ Membrii camerei de comerț au fost convocați pentru Sîmbătă 14 Martie a. c. la orele 2 p. m., sub președintș a d-lui Gh. D. Șerban.

In această ședință se va discuta proiectul de modificarea legei camerilor de comerț, întocmit de București de președinții camerilor de comerț din țară.

❑ Consiliul comunal a fost convocat cu începere de Sîmbătă 14 Martie a. c. spre a se ocupa cu votarea noului buget.

❑ Membrii societății de vînătoare „Codrul" din localitate, vor ținea în curînd adunarea generală anuală.

SITUAȚIA ECONOMICA A IAȘULUI

Comerțul nostru. - Cauza falimentelor.—Sezonul de primă-vară.—Noui încetări de plăți.

Evenimentele ce se perpetuă încă din primă-vara anului 1907: răscoalele țărănești, vara secetoasă, iarna îndelungată și cumplit de grea din 1908—1909, inundațiile și situația din Balcani, au avut o înrîurire putem spune dezastroasă asupra situației economice a țărei.

Lipsa de nutreț și iarna grea au stîrpit o bună parte din vitele populației rurale, iar alții au fost siliți să le vîndă. Acum în primă-vară cînd se începe munca n'au cu ce eși la cîmp și în cazul acesta nu știm care va fi soluția guvernului.

*

Comerțul nostru de și se află în sezon, fiind în ajunul sărbătorilor, prăvăliile sunt tixite de marfă, iar negustorii stau neavînd cui vinde.

Totul e amorțit și nici un semn de îndreptare nu se arată; într'un cuvînt, piața noastră comercială anul acesta stă prost din toate punctele de vedere, așa să explică nenumăratele falimente, ce zilnic avem de înregistrat.

Ceea ce e mai regretabil și după cum era de prevăzut, încă de acum două luni—cînd se făcuse deja o mișcare printre angrosiștii de manufactură, cîți-va din aceștia din str. Ștefan cel Mare, au încetat plățile cu un pasiv care se urcă la cîte-va milioane.

❑ După cum am spus eri, linia ferată între Crasna și Vaslui și Vaslui-Iași este întreruptă din cauza inundațiilor ce s'au produs în această parte.

Cîte-va sute de lucrători lucrează de eri sub conducerea inginerilor Cristescu și Aburel la restabilirea liniei, care a fost stricată diu cauza inundațiilor.

Abia peste cîte-va zile linia va putea fi redată circulației.

❑ După cum am anunțat, societatea de gimnastică sport și muzică organizează o frumoasă escursiune, pentru ziua de 18 Maiu a. c. la Ciurea.

Se știe, că excursiunile organizate de această societate, ca și petrecerile ei, au fost neîntrecute și cei care au luat parte au rămas pe deplin mulțumiți. Escursiunea de la 18 Mai promite însă a fi foarte interesantă.

Cu această ocazie, se va inaugura propabil, și monumentul ce se rădică în acea comună pentru vitejii din Ciurea. Vor fi apoi diferite surprize făcute ca alergă în saci, tragere la țintă etc. Societatea va invita la această escursiune și frați din țările vecine.

❑ Procesul de eri de la jurați, privitor pe Dumitru Dimitrescu și Al. I. a Grigoroaiei din Poiana-Cîrnului, care erau acuzați pentru dare de foc a durat pînă la orele 4 și jumătate.

Dimitrescu și Al. a Grigoroaiei au fost achitați, însă curtea a condemnat pe Dumitrescu, conform art. 389 pr. penală la 250 lei despăgubiri civile către Vasile a Iftimoaiei, victima.

❑ Imediat după sărbătorile Paștelui, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei va convoca preoții în vederea înființărei unei societăți de binefacere și ajutor la fel cu societatea „Solidaritatea" din Galați.

❑ Deputatul romîn din Bucovina dr. Constantin Iosupescu-Grecul a făcut în camera propunerea de a se institui o comisiune specială, care să studieze și să prepare un proect de lege relativ la despovorarea proprietății țărănești de datorii. Propunerea aceasta a fost admisă.

❑ O foarte interesantă representație de cinematograf va avea loc Sîmbătă, 14 c., în beneficiul intendentului și mecanicului cinematografului Pathè Frères.

❑ Ministerul cultelor a pus în vedere diriginților școalelor rurale să dea o mare desvoltare cursurilor de adulți.

❑ Concursurile corurilor școalelor secondare din localitate se va ținea anul acesta după 10 Maiu.

❑ † **Maior doctor Baronzi.** — După grele suferinți a încetat din viață aseară la orele 6, maiorul doctor Gh. A. Baronzi, medic șef al Regimentului 27 Bacău.

Originar din Iași, unde și-a făcut și studiile, Baronzi, intrat în armată ca medic locotenent, a înaintat repede, ajungînd la grad frumos la vrîstă tînără.

Ne pare sincer reu de moartea așa timpurie a acestui medic și militar distins și rugăm familia să primească sincerile noastre condoleanțe.

❑ **Inundațiile de la Crasna.**—Ni se comunică din Crasna că lucrările pentru restaurarea liniei ferate Crasna=Munteni continuă cu mare activitate. Peste 100 lucrători, sub energica și destoinica supraveghere a inginerilor Cristescu și Aburel, lucrează în permanență, la scurgerea apelor și ridicarea terasamentului, complect distrus de inundații.

*

Linia ferată, între Munteni și Crasna fusese reparată d'abea de două zile, în urma primelor inundații.

Inginerul Cristescu, a depus atunci o muncă extra-ordinară și a reușit în scurt timp să restabilească comunicația între Iași-București, amenințată din pricina ravagiilor apelor să țină cel puțin o săptămînă.

*

Acum în urmă, rupîndu-se niște iazuri dinspre Munteni, torente mari de apă, au năvălit spre linia ferată, și au luat ele, pe distanță de sute de metri tot terasamentul cu traverse cu tot, rămînînd suspendate șinele.

O imensă cantitate de apă cît o poate cuprinde vederea, se întinde de o parte și de alta o liniei ferate, pînă la poalele dealurilor, toată pădurea dintre Crasna și Munteni stă sub apa, care se ridică pînă la mijlocul trunchilor arborilor.

Pentru a se putea restabili, comunicația, e nevoe a se înlesni și mai mult scurgerea, pînă cînd apele nu vor mai avea curent. Odată potolite, se va începe a se aduce pămînt cu vagoanele pentru formarea și ridicarea terasamentului.

Grație priceperei și sirguinților D-lor ingineri Aburel și Cristescu, se speră că cel mult pînă Sîmbătă, lucrările vor fi terminate și linia ferată redată circulației.

❑ Școalele din localitate vor lua vacanță în vederea sărbătorilor Paștelui, Vineri 20 Martie a. c. A doua zi Sîmbătă, școalele vor lua parte la serbarea „stîlpărilor".

❑ Inaugurarea noului local a farmaciei centrale a spitalului Sf. Spiridon, se va face după sărbătorile Paștelui.

❑ Camera de comerț din Iași se va întruni Sîmbătă spre a studia proectul de lege, întocmit de Camera din București pentru reorganizarea Camerilor de comerț.

Camera din Iași nu va accepta proiectul, așa cum a fost întocmit.

❑ Domnii Em. Bardasare directorul școlei noastre de Belle-Arte și Bălăcescu, profesor de sculptură au fost numiți membri în comitetul pentru expoziția oficială pe care ministerul de culte și instrucțiune urmează a o organiza pentru luna Iunie.

❑ Consiliul general de instrucție este convocat pentru ziua de 15 Martie a. c.

❑ In curînd vor fi convocați profesorii școalei de Belle-Arte pentru a hotărî deschiderea unei expoziții a foștilor elevi ai acestei școli,—cu ocazia serbărei jubileului de 50 ani de la înființare.

DIVERSE

— Un incendiu s'a declarat ieri la casele Stîncă din stradela Adamache, locuite de d. Haralamb Vartic.

Comisarul Știubei și sub-comisarul Dolojeanu au reușit să localizeze focul.

— Amintim onor. public cît și onor. sale clientele că, cu ocazia sezonului de primăvară salonul de mode al d-rei Elena Deleanu] din strada Veche No. 27, a a pus la dispoziția d-lor modelele cele mai noi.

Un erou al timpului

O excursiune științifică.—Conferința dela Sorbona.—In deșertul Takla-Makain.—La 40 grade sub zero.—Noui descoperiri.—De pe culmile Trans-Hymalaei.

Ce exemplu admirabil de energie și perseverență ne dă Sven-Hedin! De statură mijlocie, obrajii adînciți și colorați, fruntea lată, părul negru periat în sus, mustața scurtă, nasul drept deasupra căruia monoclul e nedespărțit, acest om pare că nu se deosebește cu nimic de ori care dintre noi.

Dar caracteristica fisionomiei sale redă în expresiunea ochilor cari capătă o strălucire deosebită, cînd își afirmă voința de a triumfa contra unui obstacol neprevăzut și de a ajunge la ținta impusă.

*

In conferința sa ținută Luni seara la Sorbona, a făcut să se șteargă în umbră, dificultățile peste care a trecut în ultimul seu voiagiu; și cu toate acestea anul acesta a îndeplinit o operă demnă de a ispiti pana unui poet.

Eroii lui Homeo dat-au oare dovada unui curaj mai mare de cît acest voiajor care traversează iarna teribilul ținut al Tibetului septentrional, unde moartea îl pîndește la fiecare pas.

Dar el o sfidează și după fiecare piedică continuă a munci cu mai mult zel? Sven Hedin ne-a dat dovada curagiului seu încă în primul său voiagiu în 1894-1897 în Turkestanul chinezesc; perdut în deșertul Takla-Makan, toate animalele sale pierite, oamenii săi căzuți, (pentru a nu se rîdica de cît doui), el umblă 5 zile fără să bee, subt un soare arzător, neavînd la urmă drept hrană de cît puțină iarbă și cîte-va broaște, prinse în albia secată al rîului Kathon-Daria.

Potolindu-și setea el umplu cismele sale cu apă, și cu picioarele goale făcu drumul înapoi, pentru a-și ajuta camarazii cari resistaseră și pe cari îi salvă.

*

In al doilea voiagiu (1899—1892) Sven Hedin parcurse Turkestanul chinezesc, pe urmă se coborî la Sud străbătînd Kaun-Lun al cărui văi se află la o altitudine superioară muntelui Blanc.

Timp de 84 zile el nu se coborî mai jos de 5000 metri; la aceste înălțime orice sforțare devine penibilă din cauza rarifiației aerului, apoi soarele te arde, pe o parte, pe cînd cealaltă parte îngheață.

Din numeroasa caravană cu care porni, Sven Hedin nu readuse de cît 15 animale la Loh, și încă în ce hal! dar aisi un om nu perise.

*

In al treilea voiagiu făcut în 1905—1906 și 1907, marele explorator care și-a devotat viața explorării Tibetului occidental și septentrional, tăie de cîte va ori în diagonală aceste țări.

După ce traversă Karakorum el fu oprit în drum de guvernatorul din Nantsang, dar acesta redîndu-i libertatea, el își continuă voiajul printre munții aceștia fantastici, ai unele trecătoare ca cea de la Selala sunt la 20000 picioare altitudine.

In fine la 5 Mai, caravana care rămăsese numai cu 6 animale din 130, sosi la Chigatse, pe Brahmaputra, unde Sven Hedin fu admirabil primit de marele șef religios Tashi Lamo.

Putu ast-fel să studieze în toată liniștea orașul și locuitorii, dar autoritățile chineze veghiau și îi se interzise continuarea voiajului.

Sven-Hedin se dirijă atunci spre Nord-Vest; pe urmă concedie tot personalul oprind numai cîți-va oameni și cîte-va animale și dînd de știre că va merge la Peking.

Șiretenia reuși și el se infundă din nou în masivul muntos, situat în nordul Hymalaey și-l străbătu încă o dată de la Nord la Sud. Era în plină iarnă, viforile nu mai încetau și termometrul se menținea la 40 gr. subt zero.

Timp de două luni el trebui să-și mișeze picioarele cîte două oare pe zi pentru ca să nu degere cu totul; și desigur că pentru a lucra în ast-fel de condițiuni trebue un suflet oțelit.

Marele merit al lui Sven-Hedin este de a nu fi făcut numai sport, ori cît de puțin, banal ar fi fost acest sport—ci a muncit pe terenul științific.

Incă din tinerețe el se prepară pentru voiajurile sale, prin serioase studii geografice și geologice, din care cauză observațiunile sale presintă o valoare specială.

*

Grație lui Sven Hedin, trei mari goluri dispar după harta Asiei, și se complectează prin masivul Trans-Hymalaei, care se compune în realitate din zece lanțuri, oblice în raport cu Himalaya.

Din punctul de vedere hydrografic, acest Trans-Himalaya, este mai important ca propriu zisul Himalaya de oare-ce apa care curge de pe ambele coaste ale acestuia se varsă în cele din urmă în Ocean, pe cînd apele din afluenții de Sud ai Trans Himalayei se duc în mare, cursul dinspre Nord se perde în depresiunile fără scurgere ale Asiei Centrale, unde soarele îl absoarbe.

Descoperirea isvoarelor lui Brahmaputra Sattledj și Indus, precum și descoperirea a mai multor locuri pe care le a și sondat, sunt rezultatele cele mai importante al ultimului voiajiu al lui Sven Hedin.

*

Cu toate diferitele deguisări, marele explorator fu în cele din urmă recunoscut și silit a părăsi Tibetul. Totuși ne spune el, își luă cu regret adio (poate la revedere) de la culmile grandioase ale Trans-Himalaei, lacul misterios din Manosarowar și muntele sfînt Kailas pe care pelerinii îl înconjoară sărutînd pămîntul la fiecare pas și repetînd o formulă tradițională în limba regiunei respective.

Comptabil Tînăr absolvent al Școalei comerciale superioare din Iași oferă serviciile la o moșie. A se adresa la „Opinia"

De Vînzare

Splendid loc de case

Strada Română 21 (*Colț cu str. Ianov*)

A se adresa la ziar subt D. G.

Ultime informaţii

❑ **Fiind la masa ce i-au oferit'o alaltăieri la cercul militar, ofiţerii din Iaşi, A. S. R. Principele Ferdinand a declarat că se retrage din demnitatea de inspector general al cavaleriei şi că va avea de succesor pe generalul Averescu.**

Numirea acestuia se va face pe ziua de 1 Aprilie.

❑ *Versiunea oficială asupra agitaţiilor ţărăneşti din Bădeni, este următoarea: moşia Bădenii, arendată unuia din fraţii Fischer, are doi administratori: unul romîn, celalalt evreu. Ambii convenîră cu ţăranii să li se sub-arendeze cinci sute hectare pămînt, şi acum nu voiau să li dee de cît trei sute hectare. Ţăranii s'au enervat de aceasta, iar primarul, speriat, a dat ştirea la Iaşi, că ţărănii s'ar fi revoltat.*

❑ *Chestia scumpirei cărnei a fost desbătută ieri, în şedinţă secretă, de consiliul comunal.*

După discuţiile urmate şi în vedere, probabil, că neguţitorii de vite au mari cheltueli, consiliul a admis să se permită o urcare de cinci bani la chilogram.

Casapii, însă, au urcat o cu zece bani. In şedinţa de Simbătă a consiliului chestiunea va fi desbătută în şedinţă publică.

CONFISCAREA „OPINIEI"

Numărul de Marţi al *Opiniei*, care a fost expediat în provincie, cu trenul de 5.55 seara, a fost confiscat.

Acel număr conţinea, precum se ştie, informaţiuni asupra agitaţiunilor ţărăneşti din judeţul Iaşi — informaţiuni pertinamente exacte, întru cît faptul că armata a plecat la faţa locului, era riguros exact.

Pe timpul rescoalelor de acum doi ani, ziarele colectiviste se întreceau a da ştiri alarmante, ştiri criminale fabricate în redacţiile lor.

Nu s'a întîmplat, însă, confiscare de ziar, nici n'au fost rupte de poliţie afişele mari, cari anunţau bombardări din partea artileriei, cînd se ştie că bombardările au început la venirea la putere a „amicilor ţăranilor".

Guvernul colectivist a avut, din contra, o presă bună în noi—am fost din acele ziare de opoziţie, cari, de foarte multe ori, am denaturat adevărul în interesul guvernului—în interesul liniştei şi potolirei spiritelor.

De ce dar a fost confiscat ziarul nostru de Marţi, *în care noi am fi putut vorbi de instigatori?* **De ce confiscarea s'a făcut în mod samavolnic: nu s'a confiscat în Iaşi, sub ochii noştri, ci pe linii ferate, pe furişatele?**

Crede guvernul, crede Ministrul de Interne, că, cu asemenea procedeuri, va micşora gravitatea situaţiei de la ţară, va face să nu lasă la iveală tot ridicolul gospodăriei licenţiaţilor în drept, cari au fost puşi să reguleze chestia agrară?

Dacă guvernul va continua să lovească în libertatea tiparului, dacă, pe căi piezişe, va introduce cenzura rusească, va face mai mult rău cauzei şi sie-şi.

D. Brătianu, cînd acum doi ani a apelat la concursul presei conservatoare, i s'a respuns cu dragă inimă.

Ar putea face lucrul acesta acum. Dar a făcut altfel, a procedat anarchic ca în toate.

❑ **Edilitate.** — *Acum cînd soarele şi vîntul de primăvară svîntă şi usucă glodurile şi colbul împrăştie miazmele şi microbii patogeni, unele strade înoată în glod, de ai crede că eşti în cutare sat, Cîrligătura sau Capu-dealului. Una din aceste străzi rurale e strada Albineţ: acolo gropile şi ştiulhanele cu glod sunt aşa de mari că birjarii refuză să te ducă, că să tem să nu-şi rupă arcurile, ori să-i scoată cu boii*

Ar face bine ca d nul primar şi ajutoarele să facă cu faitoanele domniilor lor spre a se convinge de visu şi a dispune petruirea acelei străzi, nu şoseluită cum e astăzi. Şi pe acolo stau cetăţeni romîni, contribuabili şi alegători, pare mi se, şi e bine ca onorata primărie să ţină samă de atîtea titluri bune pentru edilitate.

❑ **In zorii zilei, nişte hoţi au spart o uşă a locuinţei drogistului B. Rosenştein, din strada Hagilupu No. 3 şi introducîndu-se înăuntru, au spart un saltea, de unde au furat suma de 400 lei.**

❑ D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului, a fost ieri în inspecţie la Scobinţi, unde se ştie că bîntuie scarlatina. Toţ bolnavii sunt internaţi în infirmerie De la 18 Februarie n'a mai fost nici un caz nou.

De asemeni nu s'a mai constatat nici un caz nou de scarlatină de la 15 Februarie în Cepleniţa.

La Bălţeşti, unde scarlatina bîntuia pe o scară întinsă, n'a mai fost nici un caz nou de la 2 Martie.

După cum se vede, scarlatina în această regiune, a început să dispară.

❑ Elevele uneia din şcoalele principale din oraş vor lua vacanţă de Simbătă seara, localul reclamînd o mai bună desinfectare din cauza unor cazuri de boli contagioase.

NOUĂ INUNDAŢII.— *Prutul care de ieri creşte necontenit, a început să se reverse.*

La Bivolari Prutul a crescut de astă noapte cu un metru. La Sculeni de asemeni a venit mare, apa aducînd sloiuri mari de ghleţă. Tot din Sculeni se comunică că Jijia s'a revărsat ieşită, ajungînd până peste şoseaua Iaşi—Bivolari, şoseea care este ameninţată să fie ruptă.

Toate podurile au fost rupte Şesurile Cîrpiţi şi Sculeni sunt pline de apă.

Prutul a revărsat aci, inundînd şesul Probota şi o parte din Frăsuleni şi Sorca. Comunicaţia până la Sculeni e întreruptă.

— Administratorul plăsei Braniştea a telefonat prefecturei că Prutul astă-noapte s'a izit cu sloiuri, la locul numit la „Şanţ" de pe teritoriul comunei Ţuţora. Apa neavînd curs regulat, s'a rîdicat în susul ezăturei, revărsîndu-se peste şoseaua comunală ce leagă Unghenii cu Ţuţora, pînă la podul Chipereşti. Asemeni s'a iezit sloiuri în dreptul Prisacanilor şi a Morenilor. De asemeni s'au produs inundaţii la locul numit Durduc, comuna Ungheni şi la Oprişeni, comuna Ţuţora.

— Din Şipote se comunică că între satele Bădeni, Borşa Găureni, Iacobeni şi Epureni, circulaţia este cu desăvîrşire întreruptă, din cauză că Jijia a inundat şesurile şi drumurile. Podurile sunt toate stricate.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1369 85
Lista d-lor Na han Albrecht şi Comp. (Globul Verde):	
D-na Maria P. Simionescu	2 lei
Eugen căpit. Flor	2 „
N. Iuster	2 „
Anghel Petrescu	50
A. Glückman	50
Jacques Flesich	2 lei
Săndulescu	2 „
G. Diamand	2 „
N. Bartolomey	2 „
David Goldenberg	1 „
Iosef Svartz	2 „
Ch. Orenştein	50
Dr. Solomovici	3 lei
B. Meier	1 „
V. Stefănescu	2 „
A. Vasiliade	2 „
Aneta Wachmann	60
Genălescu	50
Popovici	50
S. Garof	50
Tun	50
L. Cazaban	1 50
Maria	50
Kopel Herşcu	1 leu
Nediseifrabil	50
Elena D. Stamati	2 lei
Ag. I. nediscifrabil	1 „
Elena Dioghenide	1 „

❑ *Escadronul de roşiori, comandant de locotenentul Liatris, plecat la Scobinţi, se va reîntoarce în oraş, astă-zi sub seară.*

❑ *S'a primit demisia din armată a maiorului doctor Miclescu de la infermeria Frumoasa (Iaşi).*

❑ Visul junimiştilor locali ca să nu fie clubul lor, la un loc cu redacţia ziarului, din cauza prea deselor conflicte dintre ambele, s'a realizat în sfîrşit.

De la sf. Gheorge clubul se va muta în casele de peste drum, la etaj unde locuia odinioară un dentist.

❑ Suzanne Després şi trupa sa din Paris, vor debuta în Iaşi în serile de 16 şi 17 Aprilie.

Piesele se vor anunţa ulterior.

❑ **Prietenul nostru Lascar Antoniu va sosi în Iaşi, venind din Viena, mâine, Joi, cu expresul de 6.10 seara.**

❑ **Astăzi la Curtea cu juri se judecă procesele de calomnie prin presă intentate de d-nii Patraşcanu şi Munteanu, d-lui Stratin.**

Au fost ascultaţi un mare număr de martori.

❑ **Hotărîrea tribunalului în procesul pentru instituirea unui consiliu judiciar d-rei Adela Kogălniceanu, a fost terminată astăzi. Motivele le-a redactat d-nul judecător Iulian Teodorescu.**

— La secţia II-a a Curţei se judecă astăzi acţiunea pe care d-ra Maria Ţintilă a intentat-o direcţiei tramvaiului din Iaşi, care şi-ar fi clădit uzina pe un loc viran, a cărei proprietate d-ra Ţintilă o revendică.

❑ Firma Marcussohn şi Schvarz, care s'a declarat în încetare de plăţi, acum aproape de sfârşitul lunei stil nou, are un pasiv de 1,300,000 lei. Pe piaţa Iaşului nu datoresc mult, mai mult, însă, pe giruri scontate la băncile din Bucureşti. Toate datoriile sunt dar în străinatate, la fabricanţi.

O întrunire a creditorilor firmei va avea loc în cursul septămînei, spre a se ocupa de oferta datornicilor de-a se aranja a l'amiable cu creditorii lor.

❑ La secţia I-a a Curţei urma să se judece astă-zi apelul lui Cotingeanu, fost agent al unei societăţi de asigurare, care a fost condemnat de tribunal la un an închisoare, fiind-că a escrocat pe d-na Vaiss, făcînd-o să semneze o poliţă comercială pe suma de 4000 lei, în locul unei poliţi de asigurare.

Procesul s'a amînat astă-zi pentru ca d. profesor Obreja, numit expert, să-şi depună raportul.

❑ Tribunalul s. II a condemnat astă-zi la cîte trei luni închisoare pe numiţii Gh. Apostol, autor principal şi Volcovici, tăinuitor, cari operau furturi prin vagoanele drumului de fer.

❑ Pentru construirea unui adăpost pe muntele Ciahlău, s'a instituit un comitet, care a organizat o serată cinematografică în sala Teatrului Circ Sidoli pentru mîne seară Joi 12 Martie a. c.

Pe lîngă un program cinematografic cu totul nou care cuprinde între altele; Mările polare, Insula Spitzberg, Soarele de miază noapte, toate după natură, comedii, scene teatrale inedite etc., se va mai desfăşura înaintea spectatoritor o serie de vederi splendide de pe muntele Ceahlău, instantanee luate din cele mai feerice locuri ale falnicului munte. Acestea vor fi însoţite de proecţiuni explicative.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 11 Martie.

Conflictul Austro-Sîrb

Sofia. — După ziarul „Dnevik", doi căpitani de cavalerie din rezervă, ar avea intenţia să înfiinţeze un corp de voluntari bulgari care în caz de răsboiu să lupte cu austriacii contra sîrbilor.

Numărul refugiaţilor sîrbi care sosesc pe fie-care zi la Sofia, creşte mereu.

*

Sofia.—După cele ce spune „Wecerna Posta", acum 4 zile, cu toate asigurările date de guvernul turcesc de a reţine în depozite la Salonic materialul de răsboiu sîrb, 11 vagoane de material de răsboiu au trecut prin staţia Zibetce. dintre care 9 au fost îndreptate spre Kragujovatz şi celelalte spre Niş.

*

Belgrad.—Ziarul „Politica" scrie că chestia Bosniei nu este nici o chestie austriacă, nici sîrbă, nici turcă dar o opoziţie e între cele două neamuri: cel german şi cel slav, între care o ciocnire trebue să se producă.

In genere, presa sîrbească zice că în caz cînd marile puteri nu vor găsi o soluţie dreaptă a chestiei Bosniei, în loc de o criză acută, vom avea o criză ascunsă, care va ameninţa mereu pacea europeană.

*

Constantinopol.—In urma declaraţiei Serbiei, întregul material de răsboiu destinat Serbiei, va putea trece prin imperiul otoman.

Această autorizare însă nu va dura decît 15 zile.

*

Constantinopol—Ziarele de aci anunţă că conferenţa internaţională è deplin stabilită.

*

Viena.—Situaţia devine tot mai încurcată. Contele Forgasch va comunica mâine guvernului din Belgrad ultima notă, din partea guvernului Austro-Ungar, notă care se consideră ca un ultimatum.

*

Berlin.—Ştirile sosite astăzi cu privire la conflictul austro-sîrb, sunt cît se poate de grave. Toate sforţările diplomaţilor pentru aplanare, au rămas zadarnice. Austria care nu vrea să cedeze întru nimic îşi va ina răspunderea.

Romaniare ministerială

Bucureşti.—După terminarea sesiunei extra-ordinare va avea loc, în sfîrşit, o remaniare ministerială.

Seziune parlamentară extra-ordinară

Bucureşti.—Se vorbeşte că parlamentul va fi convocat într'o sesiune extraordinară, de la 10 Aprilie, la 10 Maiu.

Inceput de grevă

Constantinopol.—„Monitorul oficial" ameninţă pe hamalii turci că vor fi concediaţi şi înlocuiţi cu alţi lucrători, dacă se vor mai încăpăţîna a nu relua munca.

Şcoli închise

Bucureşti. — Un azil confesional şi şcoala „Talmut Tora" au fost închise, nefiind conform regulamentului.

Linii întrerupte

Bucureşti.—Din cauza noilor inundaţii sunt întrerupte următoarele linii ferate din Moldova: Tecuciu-Iaşi, între Crasna şi Vaslui, apoi Mărăşeşti-Paşcani şi Galbeni Secuieni

Memoriul profesorilor ieşeni

Bucureşti.—Delegaţi profesorilor universitari din Iaşi, d-nii P. Missir, doctor Botez şi C. Stere, au fost primiţi astăzi de ministrul instrucţiei, căruia i-au remis memoriul profesorilor ieşeni, referitor la sporirea salariilor.

Starea lui Tolstoi

Petersburg. — Starea marelui scriitor Leo Tolstoi s'a înrăutăţit din nou.

Alegerea de Duminică

Bucureşti.—Atît în lagărul junimist cît şi în cel liberal domneşte o mare desperare şi sînt serioase temeri pentru rezultatul alegerei de Duminică.

Cartelaţii recunosc de pe acum că reuşita va fi a d-lui Istrati.

Liberalii contra d-lui Costinescu

Bucureşti.—In partidul liberal se face actualmente o mare agitaţie contra d-lui Emil Costinescu.

Aceasta din cauza felului cum d. Costinescu a întocmit budgetul, forţînd în mod excepţional cheltuelile, ca să nu se poată face sporuri de lefuri.

CAMERA

Bucureşti.—In incintă se discută chestia agitaţiei profesorilor universitari.

La deschiderea şedinţei vorbeşte d. Nestor Cincu, care protestează contra faptului că secţia din care d-sa face parte, s'a întrunit ieri în timpul în care Camera ţinea şedinţă. Mai protestează contra faptului că legile se votează, fără a se lăsa timp ca ele să fie studiate.

Liberalii nu trebue să se poarte cu minoritatea de astăzi aşa cum se poartă.

D. Radu Porumbaru, se asociază la interpelarea în chestia hărtiei.

D. Iorga spune că pe timpul revoltelor s'a făgăduit pămînturi gratuite ţăranilor. Acum li se dau pămînturi pe bani. D. Iorga spune că sunt multe societăţi de asigurare, cu capital străin, cari au în arendă imobile rurale.

Ministrul Carp, spune că abuzului acestuia îi va pune capăt o lege specială.

LUPTE INTRE TURCI ŞI ALBANEJI

Salonic.—La două ceasuri departare de Dibre, s'a întîmplat o ciocnire între trupele turceşti şi şeful albanez Azis Tsaka

Un locotenent şi 11 soloaţi au fost răniţi; 4 soldaţi au fost omoriţi.

Lupta continuă. Trupele aşteaptă întăriri

SENATUL

Bucureşti.—Episcopul Conon al Huşilor spune că sunt nedrepte învinovăţirile de erezie şi altele, ce se aduc prelaţilor.

Episcopul Romanului îl întrerupe şi spune că el nu e de aceiaşi părere.

D. Haret spune vorbind în chestia proectului legei Sinodale, spune că anteproectul s'a modificat de 6 ori, în urma intervenirei fruntaşilor opoziţiei şi nu se mai poate aduce nici o modificare.

Incetarea grevei telegrafiştilor

Paris.—Impiegaţii poştelor şi ai telegrafelor adunaţi azi dimineaţă în număr de 6000 au hotărît cu unanimitate, de a relua serviciul lor.

Delegaţii impiegaţilor s'au dus la preşedintele consiliului d. Clemenceau şi la ministrul lucrărilor publice d. Barthou, spre a'i înştiinţa despre această hotărîre adăogînd că în caz cînd guvernul va consimţi a îndepărta imediat pe soldaţii care fac serviciul în acest moment, serviciul va fi reluat, chiar azi după amiazi.

Primul ministru Clemenceau a spus că prescrisese îndepărtarea trupelor chiar înainte de a cunoaşte hotărîrea impiegaţilor.

Imediat şefii de servicii din birourile centrale au fost înştiinţaţi de reluarea serviciului.

O misterioasă crimă

Roma.—Intr'o mansardă a unei case din strada Frattina s'a găsit într'un cufăr cadavrul în stare de putrefacţie a unui tînăr cam de 30 ani, care se presupune a fi rus. Acest cufăr se găsea în această mansardă de la 28 Februarie. Se crede că e vorba de răsbunare. Victima trebuie să fi fost închisă vie în acest cufăr, de oare-ce gura şi nările erau astupate cu vată muiată în cloroform.

*

Roma.—Azi dimineaţă s'a făcut autopsia cadavrului victimei asasinatului misterios din strada Frattina. Cadavrul nu prezintă nici o leziune exterioară.

Din corp iese un miros caracteristic otrăvurilor speciale.

Birou de înrolare

Sofia.—Cercurile rusofile extreme din acest oraş, cu concursul agenţiei diplomatice ruseşti, au organizat aci un birou de înrolare, dar pînă acum succesul a fost foarte neînsemnat.

Constituţia persană

Colonia.—„Gazeta de Colonia" află din Petersburg că legiuţia persană din acel oraş a telegrafiat la Teheran, rugînd ca în mod urgent să se restabilească Constituţia persană, spre a înlătura mari primejdii.

Lupta turco-bulgare

Constantinopol.—A sosit astăzi o depeşă a ziarului „Sabah" provenind din Salonic anunţă că s'ar întîmpla mai multe ciocniri între trupele turce şi bulgare la hotar, lîngă Daumabala.

Detalii lipsesc.

*

După ziarul „Serveti—Funun" ciocnirile de lîngă Daumabala nu sunt de cît nişte incidente obişnuite la hotar.

Proces casat

Bucureşti.—Curtea de casaţie a casat eri decizia Curţei de Apel din Galatz, în faimosul proces dintre d. Anton Pruncu şi foasta sa soţie d-na Maria Ciolac, care se luptă pentru copilul lor, mama reclamîndu-l pentru dînsa şi tatăl pentru el.

Afacerea a fost trimeasă spre a fi din nou judecată, la Bucureşti.

Mişcarea în armată

Bucureşti.—D. Colonel Patraşcu, directorul infanteriei a fost numit comandantul reg. Teleorman; d. col. Saegiu de la marele stat major al armatei a fost numit în locul d-lui col. Patraşcu; d. col. Popovici comand. reg. 6 roşiori a fost numit şef al secţiei întâia al marelui stat major.

Groaznică ciocnire de trenuri

Bucureşti.—O groaznică ciocnire de trenuri s'a produs astă-noapte la ora 1 în gara Smârdioasa, care vine între Alexandria şi Zimnicea.

Trenul de persoane No. 137, care venea din Alexandria spre Zimnicea a intrat la ora 1 noapte, ca de obicei în gara Smârdioasa.

Trenul care trebuia să intre pe linia întâia, a intrat pe linia a doua unde se afla un tren de lucru. Trenul de persoane care venea cu vitezs foarte mare s'a ciocnit cu trenul ce se afla pe linia a doua; ambele maşini precum şi aproape toate vagoanele au fost sfaramate.

Trei spre zece persoane rănite, dintre care 3 pasageri şi 5 oameni din serviciul trenului sunt foarte grav.

Panica era de nedescris. S'a telegrafiat imediat la Turnu-Măgurele şi Piteşti pentru ajutoare.

Din cercetările făcute s'a constatat că trenul de persoane venea ca de obicei pe linia întâia, dar o mînă criminală a întors acul şi mecanicul i-a fost imposibil ca să poată opri maşina din cauza marei viteze cu care venea.

Prima Societate „Fraterna Israelită"
fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875
SECŢIA A

INŞTIINŢARE

Membrii acestei societăţi sunt rugaţi a lua parte la alegerea prin sorţi a *comitetului provizor*, Sîmbătă 14 Aprilie oarele 7 seara, în şedinţă publică. Se va proceda conf. statutului punîndu-se în urnă *buletine nominale* ale tuturor membrilor în curent cu cotizaţiile.

Preşedinte, **Z. Solomonică**
Secretar, *Sache Schwartz*

Untdelemnul de masline
Extra virge garante pure
Surfine „ „
— Din celebra fabrică franceză —
HENRI PELLISSIER
Aix en Provence
— MARCA 3 ETOILES —
Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:
Inginer Myron Terdiman
Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

CUMPAR Una Vie filoxerată
Plăteşc pînă la 3000 lei.
Ionescu chioşcu de ziare Piaţa Unire.

De inchiriat O casă situată str. Păcurari No. 5; compusă din 5 odăi, bucătărie, pivniţă, fîntînă şi tot confortul.
A se adresa d-nei Vlaicu str, Goliei 32.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

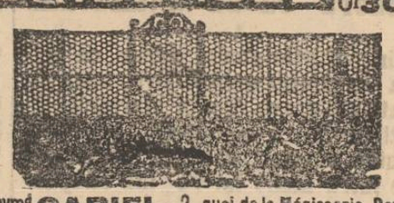

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5 f.**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi doù Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazà serviciu cel maì Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 677 —Vineri 13 Martie 1909

Imposibilitatea remanierei ministeriale

Remaniarea ministerială a ajuns la liberali o adevărată poveste. In fiecare zi ziarele ne vorbesc că se va face remaniarea, că vom avea 3—4 miniștri nuoi, luați din cadrele nemulțumiților, și că ast-fel guvernul se va întări și va putea merge înainte. In deosebi, asemenea știri circulă mai mult, cînd o lege mai importantă vine în desbaterea Parlamentului și cînd guvernul are nevoe de un concurs mai puternic din partea majoritaților. Dar după ce greutatea a trecut, remaniarea se uită, și guvernul rămîne tot cu formațiunea sa, pînă la cea laltă sesiune parlamentură, cînd din nou reîncepe basmul cu schimbarea miniștrilor.

Care să fie oare cauza, că o asemenea remaniare nu s'a putut face pînă azi, de și am avut — dacă ținem seamă de decretele regale—trei guverne liberale în doi ani de zile?

In primul rînd se spune că promisiunile făcute de d. I. I. C. Brătianu, candidaților de minister, sunt așa de numeroase, în cît ar trebui să formeze un cabinet de 24 de miniștri pentru ca să-i poată satisface pe toți; așa că remaniarea, în loc să fie un prilej de întărire a guvernului, l'ar slăbi și mai mult, căci la cei ramași afară din guvern, s'ar adăuga și cei eșiți prin remaniare.

Și lucrul e cu atît mai explicabil, cu cît partidul liberal se găsește astă-zi într'o complectă criză de oameni de valoare, așa că în mijlocul mediocrităților rămase, fie-care fruntaș se crede îndrituit să rîvnească chiar la șefia guvernului.

De aceia d. I. I. C. Brătianu, e nevoit să amîne din zi în zi primenirea ministerului, mulțumindu-se cu un reu existent, față de un alt reu și mai mare, ce ar putea avea.

Dar o cauză și mai mare care împedică remaniarea guvernului, e că nici unul din actualii miniștri nu vor să părăsească guvernul. Fie-care se consideră a fi avînd tot atîta valoare personală și tot atîtea drepturi în partid, pentru a nu fi sacrificat înaintea altui coleg din cabinet, și cu atît mai mult înaintea altui fruntaș rămas afară din guvern.

Așa că d. I. I. C. Brătianu, în zadar se încearcă a obține promisiuni de la colegii săi, că îi vor înlesni remaniarea, de oare-ce toți se opun de a se retrage din guvern.

Nu i-ar rămînea tînărului șef al partidului, de cît să aplice colegilor săi, acelaș sistem drastic, aplicat generalului Averescu; adică, să presinte Regelui, demisia întregului cabinet, și apoi, fiind însărcinat de suveran cu formarea noului guvern, să'l alcătuiască așa cum va voi.

Dar chestiunea e: poate fi sigur d. I. I. Brătianu, că suveranul va merge cu încrederea pînă acolo ca să dee liberalilor putința unei a patra formațiuni ministeriale în cursul a doi ani de guvernare?

Căci este indiferent, dacă guvernul a rămas același cu toate posibilitățile de remanieri depline, acordate de șeful statului; faptul e că atît d. D. Sturdza cît și d. I. I. C. Brătianu, au avut ocasiunea să'și primenească tot ministerul și cu toate acestea s'au mulțumit să rămînă în vechea formațiune, care e considerată a fi adevărata selecțiune a valorilor din partid.

Dar afară de nesiguranță asupra modului de apreciare al Suveranului în fața demisiunei guvernului, d. I. I. C. Brătianu, e convins, că nu se poate juca cu ceilalți colegi ai săi, așa cum s'a jucat cu fostul ministru de rezboiu.

Fie-care ministru are în parlament partizanii săi, și dificultățile cari și le-ar creia primul-ministru, ar fi cu mult mai mari, de cît cele pe care le are acum,—în cît remaniarea ar produce o așa de mare debandadă în guvern și în partid, că nici 48 de ore nu i-ar trebui guvernului, ca să-și dee obștescul sfîrșit.

De aceia, d. I. I. C. Brătianu amînă de la o sesiune la alta premenirea guvernului, fiind sigur că printr'o asemenea premenire și-ar creia o situație imposibilă în partid.

Singura remaniare sau schimbare ce se va face, va fi aceia a întregului guvern, și va aduce retragerea liberalilor de la putere.

Iar timpul cînd ea se va face, să fie siguri și adversarii și prietenii noștri, că este foarte apropiat.

Vespasian I. Pella

D. COSTINESCU

Liberalii au voit să-l îmbolnăvească pe d. Emil Costinescu și fiindcă n'a voit să se dee, ie serios vorba ca ministrul finanțelor să devie păreche la d. Averescu.

Aproape zilnic, în timpul din urmă, ziarele liberale publicau buletine asupra stărei sănătății marelui fabricant și amator de păduri de ale statului și acele buletine se terminau cu fraza stereotipă „din cauza boalei d. Costinescu n'a putut lua parte la consiliul de miniștri".

Acum începe să se ivească și felul boalei d lui Costinescu: d-sa este de prisos în guvern, de și l'a tradat pe d. Sturza și s'a tocmit bărbat de stat la familia domnitoare.

Dacă d. Marghiloman va obținea misiunea să-l prohodească și pe d. Costinescu—nu știm. Fapt este că guvernul sau, mai diplomatic, majoritățile nu-l mai voesc pe ministrul finanțelor —și că va fi... remaniat.

Dacă se va adeveri zvonul acesta, d. Costinescu își va fi isprăvit și cariera politică și istoricul va trebui să treacă repede peste asemenea fapt banal.

Nimeni nu va comenta sfîrșitul acesta politic, dar toți se vor întreba de ce-a fost om politic, ministru și șef liberal—d. Emil Costinescu? Ion Brătianu a fost, ce i dreptul, un mare Fregoli politic: a făcut din d. Costinescu bărbat de stat, precum a făcut medic primar pe un căpitan în retragere, precum ar fi putut face și alte minuni, pe vremea aceea a lui „așa vreau, așa fac".

Dintr'un țiitor de scripte, s'a făcut ministru al finanțelor. Cu douăzeci ani în urmă, a mers lucrul acesta. Dar civilizația nu mai permite asemenea nepotrivire. Nu zicem că un bun director de bancă nu poate fi și un bun ministru al finanțelor și nu zicem, iarăși, că nu se cuvin locuri de onoarea celor *madeselfman*—cari ei singuri s'au format, grație perspicacității lor.

Că d. Costinescu n'a întrunit aceste condițiuni, stă dovadă toată activitatea sa, stă dovadă tot urîtul și josnicul său politicianism, asupra cărora s'ar fi ridicat dacă ar fi fost, în adevăr un om de seamă.

Nu defectele acestea, firește, au rîdicat antipatiile liberalilor contra sa. Alte chestiuni sunt la mijloc. Dar cînd va pleca—nimeni nu-l va regreta, fiind că nu era la locul seu și nu s'a silit să se pună în curent cu civilizația.

Concesionarea băilor Statului

Camera a votat cu iuțeala fulgerului în ședința de ieri, proectul de lege pentru exploatarea stațiilor balneare ale Statului.

Proectul nu este altă-ceva de cît un nou prilej de gheșefturi pentru liberali.

Partidul conservator-democrat prin glasul d-lui N. Fleva, a scos în relief tendința tuturor reformelor guvernului de a creia, fie slujbe pentru partizani, fie de a favoriza gheșefturile sau afacerile necorecte.

In special, proectul în chestiune a fost presentat de către deputatul Capitalei, ca fiind dăunător intereselor statului și producător de mari avantagii pentru societățile cărora li se vor concesiona băile.

Dar d. Djuvara, autorul proiectului s'a grăbit să declare, că statul nu urmărește cîștiguri materiale din concesionarea exploatărei băilor sale, ci împedicarea cheltuirei capitalurilor romînești la stațiile balneare străine.

Respunsul ministrului de comerț și industrie a lămurit pe deplin lucrurile: concesionarea va fi dată fără spirit de cîștig din partea statului, dar pentru favorizarea societăților de exploatare, în cari vor figura numeroși fruntași liberali.

Că liberalii nu urmăresc prin legile lor de cît procopsirea partizanilor, e un adevăr pe care nimeni nu'l poate tăgădui.

Dar, cum se face, că opoziția junimistă, nu vede și nu aude nimic, din tot ce făptuesc liberalii?

Atitudinea aceasta a partizanilor d-lui Carp, de a nu releva în parlament afacerile necorecte ale guvernului, este din cale afară desgustătoare.

Liberali și junimiști, trăesc azi la o laltă într'o atmosferă politică de imoralitate și necinste.

CATE VA NOTE

Până anul trecut exista la noi plaga samsarilor de avocați, cari se îndeletniceau cu pescuirea justițiabililor din provincie, a țăranilor în special, ducîndu-i la avocați, inducînd în eroare și pe aceștia și pe țărani și luînd zeciuială de la ambele părți.

La Berlin, cu prilejul judecărei unui proces medical, s'a dat de o vastă asociație de samsari de profesori-doctori, cari, cu știința acestora, exploatau pe clienții din Rusia, cari veneau la marii profesori din capitala Germaniei. Celebrități ca Leyden și Senator erau în legături „comerciale" cu samsarii, cari puneau clienților diagnoze desperate — fără să fie medici—precum, la Iași, samsarii, fără să fi fost avocați, arătau țăranilor ce-ar trebui să facă spre a nu se pierde procesele.

In America, medicii stau ceva mai bine, fără să recurgă la concursul misiților. Constituiți în sindicat, ei au fixat, precum arată Jules Huret, prețurile pe boli și n'ar fi lipsit de interes pentru medicii noștri să citească acel preț curent, la care nu se face nici un rabat: o vizită, la domiciliu, costă 50 de lei; noaptea dublu. Operațiile chirurgicale încep de la prețul de 2500 lei... Constatarea unui deces se plătește 150 lei. Tot atît costă eliberarea unui certificat medical.

*

Guvernul actual, după ce a atins recordul în demisii; să demisioneze, să-i se primească demisiile, în două rînduri—și să rămîie cum a fost — a atins acum și recordul în confiscarea ziarelor: le-a confiscat din vagonul poștal, pe cînd, din cauza intrerupției circulației, trenurile nu circulau.

DOUI CANDIDAȚI

La grea strîmtoare trebue să se găsească partidul liberal pentru ca în ajunul alegerei, să nu poată face candidatului, său, pentru colegiul I de Senat, alt serviciu de cît pe acela de a-și asmuți presa ca să bîrfească în potriva d-lui dr. Istrate, candidatul partidului conservator-democrat.

Și barem, dacă treaba aceasta ar face o inteligent ziarele colectiviste!

Dar din modul însuși cum pune ele chestia rezultă nulitatea d-lui Bibicescu —și mai rezultă că alegătorii cari înțeleg importanța votului ce sunt chemați să dea, nu pot dacă sunt conștienți de datoria lor, să stea la îndoială față cu cei doui candidați în luptă.

După învinuiri aduc liberalii d-lui dr. Istrate—și nici o virtute nu găsesc d-lui Bibicescu.

Invinuirile sunt că savantul care solicită voturile alegătorilor, în numele partidului conservator-democrat, a fost ministru de lucrări publice pe cînd se desfăcea afacerea Hallier, și că este comisarul general care a organizat expoziția prin care s'au sărbătorit patru zeci de ani de domnie a înțeleptului Rege Carol.

Prima învinuire, care se referă la o afacere pornită de liberali și venită fatalmente la rezolvare în timpul guvernului din care făcea parte d. dr. Istrate—cum fac liberalii cu toate dificultățile pe cari le întîmpină;—această învinuire se poartă la o afacere pe care am discutat-o, și nu presa liberală a eșit învingătoare din discuție.

Dar liberalii sunt grotești cînd protestează în potriva singurului mod de a deslega o problemă nenorocită, căreia ei i-au dat naștere—și sunt mai vîrtos grotești cînd se știe că guvernul lui I. C. Brătianu adusese în parlament un proiect de lege care reînființa jurisdicțiunea consulară în țară.

Cealaltă învinuire, că d. dr. Istrate este organizatorul expoziției, care a făcut mîndria țărei și admirația străinătății—această învinuire este cel mai înalt titlu de glorie al eruditului nostru fruntaș.

Omul care a reușit printr'o muncă titanică și printr'o pricepere care a umilit pe detractorii săi, să pregătească măreț și demn cea mai caldă sărbătoare la care a luat vre-o dată parte neamul romînesc întreg—nu se poate simți micșorat de bîrfelile neroade ale unor adversari mici și neputincioși.

Dar dacă pentru d. dr. Istrati n'are presa liberală de cît vorbe ce hulă, ce merit crediți că atribue ea d-lui Bibicescu, candidatul colectivității și timpul patriotului care roade cașcavalul Băncei?

Nici unul de cît că ilustrul candidat, în care partidul național-liberal își pune nădejdia să învingă la alegeri, este... simbriaș al Băncei Naționale.

Și, din punctul de vedere al candidatului, bine face Voința Națională de tace asupra calităților, în afară de tejghea, ale d lui Bibicescu—fiind-că dacă ar fi mers în analiza mai departe în trecutul candidatului, dedea peste timpul cînd un alt liberal îl acuza prin gazete că i-a... luat furculițele.

Apreciem discrețiunea delicată a presei liberale de a nu se afunda în istoria acestui interesant personagiu—și 'i prezintăm complimentele noastre pentru progresul de care dă dovadă în privința moravurilor gazetărești.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZIARUL....

Orașul se află de cîte-va zile învăluit într'o lugubră tăcere. Te întrebi, nedumerit, dacă e posomorala vremei, dacă e stagnarea afacerilor, dacă e lupta între iarnă și primă-vară dacă e întreruperea circulației din prejurul lașului, ori dacă e numai lipsa de... gazete. Mai probabil însă e că—sunt toate la olaltă cari dau de cîteva zile încoace lașului, un aspect atît de umbros și de tăcut.

Lipsa de gazete,—e de sigur una din cauzele importante care măresc... tăcerea orașului și dacă n'ar fi „Opinia" cu varietatea ei de știri, cu abundența ei de informațiuni, cu zilnicele ei noutăți telefonice, te întrebi ce ar fi Iașul în aceste grele momente de izolare și de sombră tăcere?

In asemenea momente se poate mai lesne aprecia însemnătatea unui organ complect de publicitate pentru un oraș; în atari momente. Ziarul local reprezintă însăși viața, sintetizează întreaga activitate, oglindește toată firea acelei localități. Iar dacă, pe lîngă aceste, ziarul mai cuprinde relatate cu regularitate, știri telefonice și telegrafice, rolul lui devine enorm

Un exemplu concrert se poate vedea acum în cazul „Opiniei". Orașul izolat de restul țării lipsit de legături și comunicațiuni, sărac în activitatea proprie și suferind în așteptarea unei activități împrumutate, se mîngăie în lipsa tuturor acestora cu singurul ziar complect pe care îl posedă,—Opinia".

Nimeni nu va lua aceste afirmări drept o reclamă goală, de care ziarul nu are trebuință, răspîndit și cetit cum este în toate straturile populațiunii.

Dar ori cine poate observa cu ce febrilă nerăbdare este primit și urmărit ziarul în aceste din urmă zile, cu ce arzătoare curiozitate sunt smulse foile în mii și mii de exemplare, cu cîtă repeziciune ele trec din mînile vînzătorilor într'ale cumpărătorilor, cu cîtă lăcomie sunt cetite de la început la sfîrșit...

Pentru că în adevăr ziarul reprezintă o parte efectivă din viața sufletească a cetitorului și în momente de uniformitate și tăcere cum sunt cele de acum, el singur mai face doar să dispară monotonia și dă în clipa aparițiunii sale oare-care mișcare orașului, oare care schimbare și varietate. In lumea civilizată nu se măsoară în zadar gradul de dezvoltare culturală a unui oraș după numărul ziarelor și după modul cum sunt redactate.

E vreme dară ca și iașanii să se arăte—precum se arată—devotați cetitori ai ziarului lor favorit care înlocuiește cu succes marile ziare ale Capitalei, pe vremuri de inundații...

Rodion

Björnson

Nuvelistul, romancier și dramaturg, scriitorul norvegian Björnstjerne Björnson e în toată opera sa un poet genial și în acelaș timp unul din cei mai profunzi cugetători din timpurile noastre. Contemporan cu Ibsen, cu Ionaslie, Arne Garborg, Knut Hamsun, Selma Lagerlöf și ceilalți fruntași ai literaturei norvegiene, Björnson s'a născut la 8 Decembrie 1832, în casa bisericei din Kvikne ținutul Osterladen din Norvegia.

Din frageda tinerețe, marele scriitor, care scria pe atuncea nuvele admirabile din viața norvegiană, desfășura o mare activitate politică în patria sa.

Criticul danez Brandes în studiul său asupra vieței și operei acestui fruntaș scriitor, se ocupă pe larg, de rolul și activitatea politică a lui Björnstjerne Björnson.

Autorul „Falimentului" însă nu este numai un scriitor genial în patria sa, ci și în toată literatura universală.

Operele sale, traduse în toate limbele, figurează cu succec printre toate scrierile literare de valoare.

Vigoarea lucrărilor sale,—de la nuvela cea mai mică, până la romanul și la piesa cea mai principală—sunt pline de viață și de energie, și'n acelaș timp însuflețite de un idealism ce nu'l poate infiltra în suflet de cît un adevărat apostol.

Și acest idealism suprem transpiră în toată opera marelui apostol al Norvegei: o operă vastă, solidă, pe care se bazează în primul rînd speranța și progresul omenirei în general.

Piesele lui Björnson sunt drame sociale puternice care se înalță deasupra tuturor scrierilor decadente care au răsărit în ultimele decenii atît de abundente în literatura modernă.

Calitățile geniale ale marelui scriitor norvegian au făcut pe admiratorii săi din Norvegia și Danemarca să-i rîdice statui de pe acuma—cînd e în viață—și să îi se acorde premiul „Nöbel" pe care l'a obținut în anul 1902.

*

Un studiu amănunțit asupra lui Björnson a scris criticul Chr. Collin care'l studiază din timpul copilăriei—în viața personală—până în zilele noastre.

In acest studiu criticul Collin descrie desvoltarea marelui scriitor și raporturile dintre viața sa personală și opera sa politică și literară.

Cunoscînd, din acest studiu, copilăria lui Björnson trăită în mijlocul țăranilor din Kvikul—de unde ne-a descris poeticele sale nuvele țărănești—și urmîndu-l apoi pe băncile universitare din Christania, de cînd a început a desfășura o mare activitate politică și literatură, putem cunoaște isvoarele adînci din care s'a inspirat apostolul Norvegiei, pentru a scrie asemenea opere realiste.

Interesant e de reținut din amintirile lui Collin asupra lui Björnson,—să genialul dramaturg și-a făcut studiile universitare laolaltă cu amicii și colegii săi Aasmund Vinje, Henric Ibsen și Ionas Lie, cu cari a dus o gospodărie în comun. Ce veri admirabile au petrecut acești mari scriitori laolaltă și ce interesante sunt aceste amintiri!

Tot în acest studiu Collin, ne mai descrie și activitatea gazetărească a lui Björnson și însemnătatea influenței ce a sureseitat'o marele scriitor asupra spiritului poporului norvegian.

Cu ani mai tîrziu, cînd talentul lui Björnson e în plină maturitate, el atacă cele mai însemnate probleme de care e frămîntată omenirea. Așa de pildă un critic german, studiind nuvelele lui Björnson, spune că „aceste nuvelete nu se pot descrie—și aceasta este marele merit, în o operă de artă nu se poate descrie; din aceste nuvelete sorbi fericirea, și ele sunt tot atît de greu de definit, cum e primavara, cum e soarele, cum e norocul".

*

Björnson a scris următoarele opere însemnate: „O zi", „Mîna mamei", „Povești", „Părul lui Absalom", „In calea Domnului" și alte multe nuvele și nuvelete cari figurează printre cele mai frumoase ce s'au scris în literatura universală.

Pentru teatru marele scriitor norve-

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

gian a scris o serie de drame care au obținut mari succese. Cităm dintre acestea: „Peste puterile noastre", „Regele", „Lamboremus", „Sistemul cel nou", „Noii căsătoriți", „Leonardo", „Geografie și Iubire" și altele.

Una din lucrările sale teatrale cari a făcut ocolul marelor teatre europene, obținînd succese enorme, este *Falimentul* în care cu o pătrundere de nedescris, Björnson descrie starea sufletească a unui comerciant bogat care, din diferite cauze financiare și comerciale, cade în stare de faliment, arătînd tot odată rolul justiției în această direcțiune.

Falimentul se va juca la Iași în seara de 21 Martie a. c. la teatrul național, cu maestrul *C. Nottara*, în rolul principal.

Conferințele corpului didactic primar

Conferențele generale ale membrilor corpului didactic primar se vor începe, după cum am anunțat, la 2 Aprilie și vor dura pentru institutori și învățătorii titulari 3 zile, de la 2—4 Aprilie inclusiv, iar pentru ajutorii-învățătorii suplinitori 10 zile, de la 2—11 Aprilie inclusiv.

Participanții vor fi împărțiti în secțiuni de cîte cel mult 60 de membri.

Lucrările conferențelor generale se vor executa după următorul program stabilit de ministerul instrucțiunei publice:

Ziua I-a, Joi 2 Aprilie:

1) 9—10 a. m. Te Deum la Mitropolie la care sunt obligați a participa toți membrii conferințelor.

10 jum.—12 deschiderea conferințelor printr'o cuvîntare ocazională, rostită de revizorul școlar de cl. I.

Repartizarea membrilor în secțiuni după listele de mai înainte întocmite.

Revizorul școlar va invita în scris pe autoritățile locale ca să binevoiască a onora cu prezența lor solemnitatea deschiderii conferințelor.

3—6 p. m. Metoda cuvintelor normale expunerea teoretică a principiilor pe cari se bazează.

Observațiuni din partea membrilor, relative la dificultățile întîmpinate în predarea scris-cititului după noul abecedar. Lămurirea tutulor nedumeririlor.

Ziua II-a, Vineri 3 Aprilie:

8—11 a. m. Continuarea discuțiilor din ziua precedentă; 3—5 p. m. două lecții de scris-cetit, tratarea complectă a unui cuvînt normal; 5—6 critica lecțiilor ținute.

Ziua III-a, Sîmbătă, 4 Aprilie:

8 — 10 a. m. Două lecțiuni de scris-citit: a) citirea bucății relativă la cuvîntul normal predat; b) scrierea după dictare.

10—12. Critica lecțiunilor ținute în rezumarea tutulor observațiunilor.

Pentru asigurarea unei discuțiuni serioase, revizorii școlari vor desemna din timp pe institutorii sau pe învățătorii cari se vor însărcina cu expunerea principiilor metodei cuvintelor normale și e de dorit ca membrii conferințelor să vină cu observațiunile lor, cîștigate din experiență proprie, formulate în scris, în rezumat, pe care le vor desvolta apoi prin viu graiu.

Toate părerile și obiecțiunile de seamă se vor consemna de secretari în procesele-verbale ale ședințelor.

Președinții vor face rezumatul desbaterilor și vor da lămuririle necesare, potrivit aceluiaș mod de a vedea, stabiliți într'o prealabilă înțelegere și în comun acord cu revizorul școlar de clasa I, eventual cu inspectorul circumscripției.

In vederea acestui scop, inspectorul general va convoca într'o consfătuire, la București, pe toți inspectorii de circumscripție și pe revizorii școlari de cl. I, cu cel puțin 2 septămîni înainte de începerea conferințelor generale.

3—4 p. m. Procesul psihic în cîștigarea noțiunilor (conferință).

4—5 p. m. Aplicarea principiilor psihologice în predarea diferitelor obiecte de învățămînt (conferință).

Fiecare membru al conferințelor e ținut a avea un caiet, în care își va nota rezumatul lucrărilor. Președinții de secții sunt obligați a raporta revizorilor de cl. 1 pe acei membri care nu vor da cuvenita atențiune tuturor acestor măsuri, menite a îndemna pe toți la o activă și folositoare participare la conferințe.

Ziua IV, Duminică 5 Aprilie: 8—9 o lecție de cetire în cl. II (o descriere); 9—10 o lecție de gramatică în cl. III-a; 10—11 o lecție de cetire în cl. IV (o narațiune).

Ziua V, Luni 6 Aprilie: 8—9 o lecție de compuneri în cl. II; 9—10 o lecție de compuneri în cl. II-a și de la 10—11 o lecție în cl. IV.

Ziua VI, Marți 7 Aprilie: 8—9 o lecție de religie în cl. II-a; iar de la 9—10 în cl. IV.

Ziua VII, Miercuri 8 Aprilie: 8—9 o lecție de istorie în cl. II (legendă), 9—10 o lecție de memorzare în cl. III-a; 10—11 o lecție de istorie în cl. IV.

Ziua VIII, Joi 9 Aprilie: 8—9 o lecție de geografie în cl. II-a, 9=10 în cl. III, de la 10—11 în cl. IV.

Ziua IX, Vineri 10 Aprilie: 8—9 o lecție de aritmetică în cl, I, 9—10 în cl. II-a, 10—11 o lecție de desemn în cl. III.

Ziua X, Sîmbătă 11 Aprilie: 8—9 o lecție de st. naturale în cl. III, 9—10 o lecție de st. naturale în cl. III-a; 10—11 o lecție de st. naturale (de higienă) în cl. IV.

In toate orele după amiază (de la 3—5) ale zilelor de la 5—11 Aprilie inclusiv, fiecare propunător va face o expunere sumară a principiilor metodice ce trebue observate în predarea obiectului respectiv și va motiva procesul pe care l'a urmat. Ajutorii învățători, și învățătorii suplinitori vor fi obligați a-și nota în caietele lor în rezumat, atît mersul lecțiunilor la cari au asistat, cît și expunerea teoretică ce li s'a făcut în orele p. m. Revizorii școlari vor controla aceste caiete și-și vor lua notă de felul cum ele au fost ținute.

Membrii corpului didactic primar cari doresc sa facă conferințele în alt județ sunt obligați să declare aceasta prin petițiune în regulă, cel mai tîrziu pînă la 20 Martie, atît revizorului de cl. I din județul căruia aparțin cît și revizorului de cl, I în județul căruia doresc a face conferințele.

Dreptul de a lua parte la conferințe în alt județ îl are fiecare institutor și învățător, îndeplinind formalitățile arătate fără altă aprobare, însă cu condițiunea că fiecare e dator a face conferințele în acelaș centru, de la începutul pînă la sfîrșitul lor.

Din hoțiile d-nului Emil Costinescu

— O furnitură scandaloasă —

Citim în „Monitorul Licitațiunilor" din 1 Martie 1909, pe pag. 82, următoarea aprobare ce s'a făcut d-lui Emil Costinescu la licitațiile pentru tirfoane de oțel:

S'a aprobat asupra d-nului Emil Costinescu, Sinaia, furnizarea următoarelor materiale mărunte de cale pentru șinele tip 30, necesare liniei în construcțiune Slobozia—Fetești și anume:

20,000 bucăți trifoane de oțel, *în greutate totală de 105 tone a* **lei 390 tona,** *adică lei* **40,905 total.**

55,000 buloane de eclise, în greutate totală de 20 tone, a 422 lei tona. Total **8822,50** *bani.*

15,000 crampoane simple de oțel, în greutate totală de 4 tone a lei 410 tona. Total **1660.50** *bani sau în total furniturile de lei* **51,493**. *De predat întreaga furnitură* **până la 2 (15) Mai 1909**, *franco de vagon, gara Sinaia".*

*

Tot în aceiași zi s'a aprobat asupra uzinei „Veuve Hermant Hicquet et Co.", à Hautmont (Nord France), furnizarea a **250,000 tirfoane**, *în greutate totală de 131 25 tone necesare liniei în construcțiune „Slobozia-Fetești" pentru șinele tip 30, cu prețul de lei* **211.90 tona** *sau în valoare de lei 27,811,87* **de predat până la 2 (15) Mai 1909**; *franco gara Galați.*

*

Din această publicație se vede cu prisosință, scrie *Acțiunea*, **că d. Costinescu, pentru 200,000 bucăți de tirfoane ia 40,955 lei, iar casa Hicquet pentru 250,000 tirfoane la fel, adecs cu 50,000 mai mult, ia numai 27.811,87. D. Costinescu nu avea drept de cît la suma de lei 22.249,50 b. și în locul acestei sume i se dă lei 40.950, adecă mai mult cu 18.750 de cît ceia ce i se cuvenea la această furnitură.**

Si aceasta se poate proba foarte ușor.

D-lui Costinescu i s'a aprobat prețul de 390 lei tona de trifoane, iar casei Hicquet et Co. din Hautmont (Nord France), i se aprobă pentru acelaș material de trifoane, aceiaș calitate, prețul de lei 211.90 bani tona.

Deci, pentru acelaș fel de piesă, pentru aceiaș lucrare, se rupe furnitura în două; și se dă d-lui Costidescu, suma de 178.106 mai mult la tonă, adecă 80 la sută peste prețul cu care se plătește casei Hicquet acelaș material.

Un gheșeft mai mare nu s'a mai pomenit

Acinu este numai chestia că d. Costiescu nu avea dreptul de a furniza statul, fiind ministru, dar este hoția vădită că i s'a plătit pentru acelaș material d-lui Costinescu 80 la sută mai mult de cît casei Hicquet și care ar fi putut lua întreaga furnitură.

Atît pentru azi.

Debandada junimistă

— Plecarea d-lui P. P. Carp —

Micul grupuleț carpist e azi, în ajunul alegerei pentru colegiul I de Senat, într'o complectă debandadă.

In adevăr, acum cîteva zile, *Epoca* a anunțat plecarea pentru cîte-va zile a d-lui P. P. Carp, la Viena. Ziarul d-lui N. Filipescu s'a grăbit să dea și motivul plecării șefului, ba a numit și pe medicul pe care urmează să-l consulte d. Carp.

Amănuntul acesta ne-a făcut imediat să bănuim ceva. In adevăr, cînd e cineva bolnav, nu pleacă la Viena numai pentru 6 zile; iar dacă pleacă în Capitala Austriei pentru 6 zile, însemnează că boala de care sufere d. Carp—să se noteze că șeful junimiștilor vine regulat... la Cameră și regulat... glumește — nu e așa de gravă în cît să-l facă să plece în străinătate, tocmai acum, în toiul campaniei electorale.

Adevărul e că d. Carp călătorește la Viena, nu atît pe motive de sănătate cît mai cu seamă pe motive politice.

Intre șeful junimist și între d. Th. Rossetti, candidatul carpist, e o veche ceartă, care a întrerupt de multă vreme relațiunile personale între cei doui foști președinți de consiliu.

D. Carp nu vrea și nu poate să sprijine candidatura fostului său prieten.

Ba ceva mai mult, șeful junimist, mucalit cum este, nu încetează cu glumele pe socoteala d-lui N. Filipescu. Eroul de la Făurei e în totdeauna sigur de succes. Sigur de succes a fost d. Filipescu și la alegerea pentru colegiul I de Cameră din București, și tot sigur e d-sa și acum.

Se zice că d. Carp, întîlnind zilele trecute pe d. Filipescu, în culoarele Camerei, l'a întrebat zîmbind:

— Ei Nicule, cum stăm cu alegerea lui Thodiriță și cum ...îi mai zice?...

— Sunt sigur de reușită, c. c. Petrache, a răspuns d. Filipescu.

— Sigur? Ca și la colegiul al II-lea, Nicule? Sau altfel sigur?

D. N. Filipescu a plecat furios și s'a plîns că d. Carp cu atitudinea sa puțin serioasă, îi strică toate combinațiile și îi sdruncină toate iluziile și atunci șeful s'a hotărît să se expatrieze.

Plecarea d-lui Carp a făcut o impresie, nu se poate mai rea, în masa alegătorilor colegiului I de Senat; iar d. N. Filipescu, care pe față e furios de noua dezertare a șefului său de azi, e în sinea lui foarte mulțumit de plecarea d-lui Carp la Viena.

...Va putea din nou pune în spinarea șefului căderea ce-l așteaptă la 15 Martie—zice *Ordinea*.

Litere-Științe-Arte

500 Exemplare!— Cetitorii noștri au găsit de sigur interesantă notița din numărul de ieri al „Opiniei" cu privire la vechiul contract—1856—încheiat între spatarul K. Gane și tipograful H. Goldner, întemeietorul marelui stabiliment tipografic unde se imprimă astăzi ziarul „Opinia", cu motor electric...

Caracteristic e că foaia în chestiune se tipăria în 500 de exemplare, ceea ce mi se pare destul de frumos pentru acum cîteva decenii, cînd populația Iașului era mică și numărul știutorilor de carte foarte redus.

Pe atunci apărea și „Albina Românească" a lui Asachi, tipărită cu litere chirilice, redactată în limba romînă și franceză,—aceasta din urmă fiind pe atunci limba semi-oficială a țării.

Cu toate progresele netăgăduite și relativ imense, îndeplinite pe tărîmul publicității în general și al ziaristicei în special, Iașul nu este încă un oraș de „tiragiu" mare pentru ziare. Sunt încă gazete—cotidiane ori săptămînale—în a doua capitală care nu întrec în tragiul lor pe acel al Gazetei din 1856.

Nu-i vorba, întru aceasta nu sunt ieșănii de vină, ci ziarile în chestiune, cari nu se silesc să intre în gustul cetitorilor.

*

Rudolf M. Gattschal a încetat din viață în ziua de 21 Martie st. n. în Lipsca. El atinsese vrîsta de 86 ani, și numai de puțină vreme a apărut ultimul seu roman »Clementina Larsen". Activitatea literară, a marelui scriitor, a durat mai bine de o jumătate de secol.

El a inaugurat primele sale succese ca „poet politic" pe la anul 1840. Mai tîrziu el începu să scrie pentru scenă. Cel mai mare succes al seu dramatic l-au obținut prin comedia „Pitt și Fox" a cărui premieră a avut loc, în Burgteater încă 1864 și de atunci a fost dată de peste 80 ori.

Romanele lui Gatischal au avut în tot d'auna răsunete și unele sunt foarte mult răspîndite mai ales romanul seu istoric. „Pe urma vulturului negru. Dar criticul și istoricul literar au întrecut poetul și dramaturgul la Gatschall.

Decedatul primise mai de mult insemnate distincțiuni de la marele duce din Weimar și împăratul german, cu ocazia aniversărei de 80 ani ii s'au făcat înalte și frenetice ovațiuni.

In romînește s'a tradus din opera lui numai drama în versuri „Rahab" de către d. A. Steuerman pentru Agata Bărsescu care a creat acest rol și pe scena Germană.

*

Din Newyork se comunică:

Paderewsky a fost lovit de un atac de reumatism la ambele brațe, în mijlocul călătoriei sale în statele vestice al Americei de Nord. Din această cauză a fost nevoit să rezilieze toate contractele sale și să se supue unui tratament medical în Newyork unde s'a reîntors de urgență. Nu se știe încă dacă boala e gravă.

*

Miss „Claire de Serval" s'a supus în Berlin într'o clinică medicale a Carităței berlineze, la o cură de foame. Ea a fost concediată eri, după trei septămîni de cură. Constatările medicale asupra efectelor curioasei... cure, cer un timp mai îndelungat.

După aceea Miss Claire, va pleca în Pădurea Neagră pentru întremare. Mai tărziu de sigur că artista va preface „arta" ei în pîine și se va angaja la diferite teatre specialitate.

*

Testamentul marelui tragedian Matkovsky care a murit dăunăzi la Berlin conține, un legat pentru fondarea unei, Fondațiuni Adalbert Matkovsky, pentru veterani a r t e i S o ț i e i lui Matkovsky îi se datorește în bună parte inființarea acestei fondațiuni, cărei a înlesnit existența acestei fondațiuni prin renunțarea la partea ei de moștenire în folosul acestei instituțiuni.

Informații

❑ Duminică 15 Martie a. c., la orele 2 și jumătate p. m. va avea loc în sala Conservatorului o producțiune a elevilor conservatorului. Biletele se găsesc la direcția Conservatorului.

❑ Inscrierile la concursul pentru ocuparea catedrei de desemnantic și după natură, vacantă la școala de Belle-Arte din Iași, se vor face numai pînă la 24 Mai a. c.

❑ In urma unor dispozițiuni a ministerului de război, recrutările din anul acesta, care precum se știe se vor începe la 1 Aprilie a. c., se vor ținea tot pe județe, iar nu pe cercuri, cum se hotărîse.

Această dispoziție a fost comunicată eri.

❑ Eri la jurați, procesele de calomnie prin presă intentate de d. Patrașcanu intendentul spitalului Sf.-Spridon și Munteanu chelar, contra d-lui Gr. Stratin, au durat pînă la oarele 7 și jum. seara.

Jurații au adus un verdict negativ atît în ce privește calomniile contra lui Patrașcanu, cît și cele privitoare pe Munteanu și curtea a anchetat pe d. Stratin.

❑ Mai mulți lucrători bulgari, aflători în diferitele părți ale Moldovei, au fost chemați în țară.

Aceasta e o dovadă că Bulgaria se mobilizează.

❑ Casa școalelor a fost autorizată să împrumute în contul comunei Fîntînelele, din județul nostru, suma de 43.000 lei, pentru a construi două localuri de școală una în satul Focurile și alta în Fîntînelele.

❑ D. profesor doctor Jean Cantacuzino a fost chemat la Piatra Neamț în consult medical la Domnița Elena.

Astă-zi dimineață profesorul a sosit la Piatra.

❑ Regulamentul examenelor de capacitate a școalelor de comerț a fost modificat în senzul că și neprofesori, competenți în materie comercială, vor putea face parte din comisiile examinatoare.

❑ Ministerul de finanțe a confiscat o cantitate de 154.000 kgr. de la moara cu aburi Fișer, Minda Abramovici și alții din Botoșani, făină care a fost sustrasă de la plata taxelor fondului comunal, amendîndu-i tot odată pentru această contravenție.

Tot în sarcina celor de mai sus s'a descoperit o contravenție la legea timbrului, pentru care au fost amendați de ministerul de finanțe cu 25.140 lei.

Numiții au făcut apeluri separate la tribunalul Botoșani, care urmează a se judeca Sîmbătă 14 curent.

❑ **Noua lege a teatrelor.**—Redactarea proiectului privitor la organizarea și administrarea teatrelor și cafeurilor cîntînd din Romînia—este terminată.

In ce privește teatrele, proiectul stărue pentru o apropiată legare între ele, din punct de vedere administrativ, a celor trei teatre subvenționate: București, Iași și Craiova.

Comitetele teatrale au fost înlocuite printr'un consiliu de administrație, care are atribuțiuni exclusiv administrative și prin un comitet de lectură, cu atribuțiuni pur literare.

A fost creat, de aseminea, un comitet pentru direcția scenei, din care vor face parte și artiștii, spre a da prilej acestora să învețe arta punerei în scenă. Artiștii societari vor avea partea lor în administrarea teatrelor și în alegerea repertorului.

Privitor la situația materială a artiștilor, proectul prevede înființarea unor noui categorii de artiști, cari vor putea avansa mai repede; prevede sporirea pensiilor și creare de prime de încurajare pertru cele mai bune creațiuni și prima de bursă pentru complectarea studiilor în străinătate.

Proiectul va fi depus zilele acestea la cameră.

❑ D. I. Borcea, arhivar-registrator la serviciul de poduri și șosele a județului Iași, a fost numit verificator la același serviciu, în locul d-lui D. I. Sperdenschi, demisionat.

❑ Al zecelea congres al Camerilor de comerț din țară se va ținea în luna Maiu a. c. la Botoșani.

Chestiunile care se vor discuta în congres sunt:

Organizarea comerțului interior de cereale, prezentat de camera din Constanța; organizarea comerțului de exportațiuni ale cerealelor, prezentată de camerile din Botoșani și Galați; desvoltarea relațiilor noastre comerciale cu orientul, prezentată de camera de Constanța; chestiunea navigabilității Prutului, prezentată de camera din Botoșani și cea din Galați; amestecul statului în comerț și industrie, chestiune pe care nu și-a luat obligația nici o cameră să o prezinte; chestiunea regulamentărei congreselor camerei de comerț.

DIVERSE

— Societatea „Redeșteptarea" a hotărît înființarea unei secțiuni agricole, cu scopul: întinderea cultivărei sistematice, aclimatizarea raselor străine, oprirea falsificărei productelor agricole, înființarea unei stupării model etc.

In acest scop, invită pe toți agricultorii din localitate a lua parte la întrunirea agricolă ce va avea loc în ziua de 13 Martie ora 8 p. m. str. Palat No. 24 casele d-lui Michail Alexieff.

Apicultorii din provincie pot trimete aderările lor înscris pe adresa societății.

— Societatea de gimnastică „Turn-Verein" va da Sîmbătă 14 Martie o mare și frumoasă serată organizată de comitetul instituit pentru aranjarea serbărilor jubiliare din Mai a. c.

Aceasta fiind ultima serată din anul acesta, comitetul în frunte cu d. architect Reinicke face mari pregătiri pentru acea seară, astfel că lumea să petreacă tot așa bine ca și la serata dansantă din Februarie trecut.

— Locuitorul Dumitru Picu, din satul Zegujeni a dispărut din ziua de 6 Martie din satul său.

Autoritățile cer urmărirea și prinderea lui.

— Societatea „Frăția" a meseriașilor creștini din Iași, fundată în 1902, a dat în sala Pastia un bal în beneficiul ei, Duminică.

Grație zelului pus de președintele ei Komarnitzki și vice-președintele Mărgărint balul a avut o frumoasă reușită materială pe lîngă că au petrecut de minune invitații.

Au luat parte din comitet d-nele și d-rele K. Weike, M. Roller, D. Komarnitzki, Sreiner, Maria Utză, Ganzner, Sreiner, Mărgărint, Racu, Bousca, Ulisiciuc și Leibel.

Domnii: Komarnitzki, presedinte, Uță, Karperschi, Bouska, Lebel, Nicolae Mărgărint, Canta, F. Roller, Simionescu, Hauser Popescu, A. Luca, Iohan Roller, Cerniwskiet.

D-ra Cristina Roller a fost aleasă regina balului și i s'a dăruit o frumușică coroană de flori de primăvară.

— Copii Gheorghe Udilă, Ioan Ugliș și Neculai Răducanu, din Roman au fost grav mușcați de un cîine turbat.

Ei au fost aduși și internați la institutul antirabic din localitate.

— Constantin Volcinski—și nu Volcovici—a fost condemnat ieri, de tribunalul secția II-a, la trei luni închisoare pentru tăinuire.

— Societatea funcționarilor tramvaiului electric organizează un bal în beneficiul ei, pentru a doua zi de Paști, seara.

— D. Dim. Caton, absolvent al școalei comerciale superioare din Iași a fost numit agent auxiliar la vama Burdujeni.

Ultime informaţii

❑ *Un procuror care acuză un — tribunal.*

Procurorul tribunalului Botoşani, d. Tufescu, făcînd apel contra cuantumului pe care l'a stabilit acel tribunal pentru eliberarea provizorie a unui Baraş, arată Curţii că tribunalul de acolo este foarte indulgent cu faliţii şi că dacă n'ar fi el—procurorul—ca să facă opoziţii la Cameră şi apeluri la Curte—ar fi foarte reu.

In cazul Baraş, tribunalul admise eliberarea pe o cauţie de 1,500 lei. Procurorul, în apelul făcut, ceruse sporirea la 50,000 lei şi Curtea a stabilit cvantumul la 5,000 lei. Prilej pentru d. Tufescu să acuze şi Curtea de indulgenţă, prilej, însă, şi pentru procurorul general să mai tempereze iuţeala de condei a prea celebrului seu sub-altern Tufescu.

Fiind-că nouă ni se pare că un procuror nu poate aduce asemenea acuzări unui întreg tribunal, în un apel public—ci, pentru cazuri de acestea, sunt alte căi—mai discrete—spre a face ca indulgenţa, dacă ea are fiinţă—să fie domolită.

Dar fiind-că lucrurile au devenit publice şi fiind-că dosarul cu apelul procurorului se află acum la Botoşani, pentru judecarea fondului, tribunalul acuzat ar trebui să ceară anchetă.

❑ *D. Scarlat Ferekide, fostul prim-preşedinte al înaltei Curţi de Casaţie, va fi numit delegatul ministrului justiţiei şi presidentul consiliului superior al magistraturei.*

❑ *D. N. Filipescu agită actualminte în lumea militară: stăruе ca ofiţerii superior să ceară trimeterea d-lui general Averescu înaintea consiliului de onoare al armatei.*

❑ *O scrisoare a d-lui doctor Fior, medicul curant al Domniţei Elena, afirmă că somnul şi pofta de mîncare a ilustrei bolnave sunt bune, dar că, din cauza extremei slăbiciuni, Domniţa se stînge încet, încet.*

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA „*OPINIEI*" —

Suma din urmă	1406 45
Oficiul poştal Iaşi No. 2	25 „
Lista d-lui Groswald:	
Zeida Horn	1 leu
Iancu Pochker	1 „
N. Solomonovici	1 „
Lipe Lothringer	1 „
Nuhăm Baratz	1 „
C. Popovici	1 „
M. A. Safir	1 „
V. Manisalli	2 „
V. Copolovici	2 „
H. Lazarovici	1 „
A. Veinştein	2 „
I. H. Herşcovici	1 „
I. Mihailescu	1 „
M. Winter	1 „
N. Alexandrescu	2 „
H. Veinştein	1 „
X. X.	2 „
A. Gatlan	2 „

❑ **Budgetul comunei Iaşi.**—Consiliul comunal se va întruni de poi mîine, Sîmbătă, spre a se ocupa de budget. Administraţia comunală lucrează încă la proiectul de budget şi pînă acum a introdus următoarele inovaţii: înfiinţarea unei pieţe de cereale în piaţa Badareu; înfinţare de gherete noui în pieţele Nicolina şi Badareu, înfiinţarea unui nou local de pompierie, clădirea unei şcoli primare, înmulţirea numărului cailor pentru serviciul curăţirei stradelor, sporirea numărului podarilor şi fanaragiilor, sporirea subvenţiilor şcoalelor de adulţi şi de meserii.

Propunerea de a se înfiinţa grade pentru funcţionarii comunali a căzut.

❑ Escadronul de roşiori care fusese trimes spre patrulare în spre Tg.-Frumos s'a reîntors eri după amiazi în localitate.

❑ Consiliul agricol superior a confirmat astă-zi alegerea unui supleant în comisia regională din Iaşi, alegere efectuată în persoana d-lui C. Rusovici.

❑ Comisia regională a judeţului Iaşi a fost convocată în sesiune extra-ordinară, pentru mîine Vineri, spre a stabili preţurile de dijmă în muncă.

❑ De şi trenurile circulă, mai sunt încă inundate următoarele linii: Crasna-Munteni, Vaslui, Bălteni-Bărzeşti-Buhăeşti, pînă la Rebricea.

❑ D. Take Ionescu vaveni în Iaşi la 20 Martie, spre a pleda la Curte în procesul Rosnovanu-Kogălniceanu.

❑ Se aduce din nou la cunoştinţa celor interesaţi că la 15 Martie 1909 expiră termenul acordat de ministerul instrucţiunii pentru ridicarea de pe la diferitele şcoli ale statului, a certificatelor elevilor care au dat examen în particular şi că după expirarea acestui termen aceste certificate vor fi anulate de Minister.

❑ Direcţia generală a C. F. a comandat la Charkow (Rusia) două zeci maşini, cari au sosit în gara Iaşi.

Zece din acele maşini sunt pentru trenuri accelerate şi de persoane şi zece pentru trenuri de marfă.

❑ D. doctor G. Botez a fost numit medic secundar al Ospiciului Socola, în locul d-lui dr. Nicolaescu, care a fost mutat la spitalul central.

❑ Eri toţi sergenti majori din regimentul 13 Ştefan cel Mare, au depus examenul de plutonieri.

❑ Linia Bîrlad-Iaşi, care se ştie că a fost întreruptă din cauza marilor inundaţii, a fost redată circulaţiei.

Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă la orele 9.

❑ De cîte-va zile se află în Iaşi Gr. Ghica, fostul ministru al ţărei la Paris, cumnatul foastei regine Natalia a Serbiei.

❑ Membrii societăţei *Arhiva* s'au întrunit eri şi au ascultat mici dări de seamă făcute de d. G. Pascu.

Numărul viitor al revistei „Arhiva" va cuprinde, între altele: un studiu asupra sinuciderilor la tineri de doctorul Miletici; Teatrul în Moldova în 1851, de T. Burada; Iaşul, sonet s. s.

❑ De aseară trenurile circulă regulat dela Iaşi la Bucureşti.

❑ O dovadă de cum e şubred comerţul în Iaşi ne dă falimentul recent Marcussohn şi Şfarţ. Aceşti domni, acum 5—6 ani, erau băeţi de prăvălie cu un salar care varia între 80—100 lei. Căpătînd fie-care cîte-o zestre de 6-7000 lei au deschis magazinul de manufactură în care au pus un capital ridicol de 12000 lei. Astăzi ei sunt datori *un milion şi jumatate!*

❑ Creditorii firmei manufacturiere Marcushon şi Schwartz se vor întruni Sîmbătă spre a se consfătui asupra încetărei de plăţi a numiţilor comercianţi.

❑ Sîmbătă 14 Martie a. c. se va ofisia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei proclamărei regatului.

❑ Administraţia casei şcoalelor a făcut cunoscut revizoratului şcolar că anul acesta 28 şcoli rurale din judeţul nostru vor fi înzestrate cu terenuri, pentru cîmpuri de experienţă.

❑ Cu ocazia conferinţelor generale ale membrilor corpului didactic primar din judeţul nostru, se va organiza, conform cu dispoziţia ministrului cultelor, o expoziţie de lucrări ale elevilor.

Expoziţia va dura până la 21 Mai a. c.

❑ Autorităţile noastre au foat invitate să urmărească pe tînărul Camenard, amploiant poştal din Albek (Saxonia), care a dispărut, după se a furat suma de 15000 mărci.

Autorităţile din Saxonia au informaţiuni că delapidatorul s'ar fi refugiat în Romînia.

❑ In ziua de 6 Aprilie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ lisitaţia publică pentru vînzarea a 138 bunuri ale statului, între care mai multe terenuri cultivabile, locuri de case, terenuri arabile, terenuri de vie, acarete etc.

❑ D. Nec. G. Sofrocescu, absolvent al şcoalei superioare de comerţ, a fost numit în funcţiunea de impiegat auxiliar cl. II în serviciul exterior al finanţelor.

❑ **Judiciare.** — Dosariul privitor la fostul casier al Băncei comerciale romîne din Bacău, care a cerut eliberarea sa provizorie, a fost remis Curţei.

Afacerea a fost repartizată la secţia II cu termen la 17 Martie.

— D. Anton Rosnovanu a făcut apel contra sentinţei tribunalului, care a respins instituirea unui consiliu judiciar d-nei Adela Kogălniceanu.

Apelul a fost jurecţionat la acel făcut de d-na Kogălniceanu şi se vor judeca în ziua de 20 Martie, la secţia II-a a Curţei.

— Aceiaşi secţie, va judeca, în aceiaşi zi, procesul în daune ce-a fost intentat prinţului M. Sturza de erezii Breabăn.

— In procesul pentru revendicarea locului pe care s'a construit uzina tramvaiului, curtea se va pronunţa mîine.

— Tribunalul Botoşani judecă astăzi procesul comerciantului S. Baras, invinuit de bancrută simplă şi frauduloasă.

— Copistul de la secţia II a Curţei, Iliescu, care fusese revocat, a fost reintegrat în funcţia sa.

— Procurorul tribunalului Bacău a făcut astăzi opoziţie contra infirmărei mandatului de arestare al lui Leib Rabinovici, acuzat de bancrută simplă şi frauduloasă.

— Cererea de separaţie de patrimoniu făcută de d-na Adina Rosnovanu, născută Lahovary, s'a amînat astăzi la s. I-a a Curţei.

— Curtea de casaţie secţia III a casat fără trimetere decisia dată de curtea de apel secţia I-a, prin care se respingea cererea fostului bancher Leff de a i se ridica falimentul, întru cît el achitase pe toţi creditorii.

Se ştie că de la această afacere Leff, luase început toată afacerea magistraturei din Iaşi.

— Tribunalul secţia II a rîdicat astăzi starea de faliment pronunţată contra librarului Halpern din str. Golia.

❑ O foarte interesantă representaţie de cinematograf va avea loc Sîmbătă, 14 c., în beneficiul intendentului şi mecanicului cinematografului Pathè Frères.

❑ D. Const. Cucu a fost numit şef al biroului de servici, de pe lîngă poliţia locală, în locul d-lui Serion, demisionat.

❑ D. Constantin A. Stoianovici a trecut cu bile albe, la facultatea din Paris, al doilea examen de doctorat în drept.

❑ D-nii dr. G. Socor şi Gh. Vîrnav Liteanu, avocat al casei sf. Spiridon au fost numiţi membri în comisiunea pentru constatarea şi aşezarea drepturilor la pensie a funcţionarilor casei sf. Spiridon.

❑ Pentru construirea unui adăpost pe muntele Ciahlău, s'a instituit un comitet, care a organizat o serată cinematografică în sala Teatrului Circ Sidoli pentru astă seară Joi 12 Martie a. c.

Pe lîngă un program cinematografic cu totul nou care cuprinde între altele; Mările polare, Insula Spitzberg, Soarele de miază noapte, toate după natură, comedii, scene teatrale inedite etc., se va mai desfăşura înaintea spectatorilor o serie de vederi splendide de pe muntele Ceahlău, instantanee luate din cele mai teerice locuri ale falnicului munte. Acestea vor fi însoţite de proecţiuni explicative.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 12 Martie.

Alegerea de Duminică

Bucureşti —Propaganda în vederea alegerei de Senat ce va avea loc Duminică, continuă.

D. Bibicescu, candidatul liberal, care se află încă suferind, nu a făcut încă până acum nici o vizită.

De asemeni nici candidatul junimist d. T. Rosetti, care după cum se ştie se află la Piatra-N., la patul surorei sale Domniţa Elena.

Isbînda candidatului conservator-democrat. d. dr, C. Istrati este sigură.

Examenele militare

Bucureşti.—Din 68 ofiţeri, presentaţi la examenul de admitere în şcola superioară de resboiu, au fost admişi la proba preliminară 53 şi din aceştia 38, care vor da examenul definitiv de admitere între 15 şi 28 curent.

IMPORTANTE PROECTE MILITARE—RETRASE

Bucureşti.—Proiectul de lege al generalului Averescu relativ la sporirea soldelor ofiţerilor a fost retras; a fost retras şi proectul care prevedea înfiinţarea a cinci regimente de artilerie şi a regimentului 36 de infanterie.

Din vechile proiecte n'a rămas de cît acel privitor la deschiderea unui credit de zece milioane pentru marina comercială

Convenţia

Bucureşti.—Luni vor sosi în Capitală delegaţiei Austriei pentru încheierea convenţiei comerciale cu România.

INTRUNIRE

Bucureşti.—Mîine seară va avea loc în sala Dacia o mare întrunire publică, a partidului conservator democrat, în vederea alegerei ce va avea loc Duminică, la care se vor face importante declaraţiuni.

Numirea d-lui Vîrnav

Bucureşti.—In cercurile guvernamentale se asigură că în Aprilie d. Sc. Vîrnav va fi numit membru în consiliul superior agricol, în locul d-lui Bogdan, pe care d. T. Stelian ţine cu ori ce preţ să'l numească preşedinte al curţei de Casaţie.

Memoriul generalului Averescu

Bucureşti.—Astă-zi s'au mîine va apare memoriul generalului Averescu în chestia administraţiei sale.

Se zice că guvernul va fi foarte agresiv în expunerea faptelor.

Demisia d-lui d-r Cantacuzino

Bucureşti. — Din nou se afirmă că d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar îşi va da demisia din acest post.

D. dr. Cantacuzino va demisiona înainte de 1 Aprilie a. c.

Legea sinodală

Bucureşti.—La discuţia legei sinodale s'a depus astă-zi un amendament în următorul sens: Fie-care deputat, senator, membru al sinodului şi membru al consistorului, are dreptul să desemneze cîte un candidat la Episcopie, ceia ce însamnă că vor fi 340 de eligibili. Cu 20 de zile înaintea convocărei marelui colegiu, sinodul în înţălegere cu ministrul, desemnează candidaţii, cari vor fi făcut cunoscut eligibilor cu 5 zile înainte de alegere. Aşa că convocarea marelui colegiu va trebui făcută cu o lună de zile înainte de aledere.

CAMERA

Bucureşti.— S'au depus mai multe proecte pentru recunoaşteri şi împămînteniri.

D. Filotti cere să i se fixeze ziua pentru a şi desvolta interpelarea în chestia Teatrului.

Interpelarea se fixează pentru Sîmbătă.

Se votează proectul prin care oraşul Craiova e autorizată a contracta un împrumut de 350.000 lei pentru clădirea unui azil.

De inchiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

Conflictul Austro-Sîrb

— Declaraţiile d-lui Novacovici —

Belgrad. — D. Novacovici, respunzînd unei interpelări a d-lui Misisi, cu privire la măsurile luate faţă de mobilizarea Austro-Ungariei, declară că guvernul sîrb apreciind situaţia generală artuală a Europei şi din poziţiile marilor puteri a exprimat prin nota sa din 10 Martie, adresată tuturor puterilor şi deci şi Austro-Ungariei, silinţele sale pacifice şi hotărîrea sa de a conoimţi la judecata marilor puteri în ceea-ce priveşte Chestia Bosniei şi Herţegovinei.

Nota Serbiei a întimpinat pretutindeni o primire bună, în afară de Viena şi Berlin, unde s'a făcut observaţiuni cu privire la cîte-va cuvinte din notă, cu toate că chiar în aceste nu erau contrarii silinţelor pacifice ale Serbiei şi încrederei sale în marele puteri. Tot pe această bază s'a redactat apoi nota ministrului Austro-Ungar la Belgrad, căreia i s'a respins prin notă sărbească din 14 Martie, în urma căreia acţiunea puterilor a fost reînoită pentru aplanarea cît mai urgentă a diferenţelor menţionate şi care nu sunt de cît de natură formală. Toate puterile se strădănuesc a menţine pacea şi marele puteri fiind tribunalul european fără de care nimic nu poate fi făcut Serbia s'a încrezut în el cu întreaga sinceritate. Astăzi slava a domnului, încrederea marelor puteri în menţinerea păcei este atît de mare, în cît puterile au exprimat dorinţa ca Serbia să arăte spiritul ei pacific şi prin faptul că nu procedează la mobilizare, de şi se consideră ca cert că Austro-Ungaria mobilează şi de şi s'ar părea că Serbia ar avea dreptul să răspundă la acest demers prin măsuri analoage. Guvernul regal care a întimpinat cu totala încredere noul demers al marilor puteri în scopul de aplanare a diferenţelor dintre Serbia şi Austro-Ungaria nu a putut să ţină seama de aceste dorinţe şi să amîne mobilizarea. Acestea sunt motivele care au determinat guvernul serbesc să procedeze astfel în chestia mobilizărei.

D. Misici declară că nu e satisfăcut cu acest respuns şi zice că primul ministru nu i-a respuns dacă guvernul are motive speciale de a fi atît de indeferent faţă de măsurils de mobilizare ale Austro-Ungariei. Dacă primul stat voeşte rezboiul, Serbia nu'l doreşte?

La această întrebare, dl. Novacovici răspunde în această chestie ar putea fi pusă numai în caz cînd n'ar exista de cît Austro-Ungaria şi Serbia.

Intre noi însă, a zis primul ministru se mai află un al treilea factor: marile puteri. Ştim din izvor autentic că nici Austro-Ungaria nu vrea resboiul şi că Austro-Ungaria lucrează în favoarea menţinerei păcei. D. Misici a declarat că e satisfăcut.

*

Răspunzînd unei chestii a d-nului Marcovici, preşedintele consiliului a declarat că: Austro-Ungaria, urmînd sfatul marilor puteri, a renunţat la trimiterea unei nuoi note, pnnă la finalizarea acţiunei noi de mediaţiune a puterilor.

După ce va sosi nota Austro-Ungară, consiliul de miniştri va lua hotărîrele de natură a rîdica imediat chestia politico-comercială.

Stuttgard. — «*Sudentsche Reichskorespondenz*» *scrie*: „*De oare-ce nu este nici-o putere şi nici un grup de puteri care să voiască să se bată pentru Serbia, contra Austro-Ungariei şi eventual contra Germaniei, un acord european ar putea fi cu putinţă pentru înlăturarea pericolului resboiului. Acordul s'ar face cu folos, dacă cererile puterilor ce se vor face Serbiei ar fi fixate prin înţălegere cu cabinetul vienez şi recunoscute în primul rînd ca satisfăcătoare de aceasta.*

*

Buda-Pesta.—D. Wekerle a declarat că se face actualminte ultimile forţări spre a vedea dacă mai e cu putinţă a continua o politică de pace faţă de Serbia. Ministrul preşedinte a declarat că zilele acestea va avea prilej să informeze Camera despre situaţia externă.

*

Viena. — „Fremdenblatt" scrie: Dacă până acuma mediaţiunea puterilor nu a putut avea succes, de vină este că s'a avut în vedere un ţel prea scurt cu neputinţă de a fi primit de politica Austro-Ungară. Puterile vor ca conflictul ce ameninţă, să fie îndepărtat momentan; noi nu voim să fie îndepărtat pentru multă vreme. Pentru a restabili liniştea de un caracter superficial, mijloace paliative ar fi suficiente. Inlăturînd simptomele cele mai aparente ale acestei boli, pe care noi am constat'o la vecinul nostru de acum 5 luni de zile, de şi de mulţi ani de zile prevedeam cu nelinişte apropierea boalei. Deci, nu ne trebuie o vindecare superficială a acestei boli, care necesită un tratament à fond. Chestia sărbească nu trebuie lasată pentru totdeauna numai în acest caz noi şi Europa vom avea o pace durabilă şi s'ar evita ori-ce alt conflict. Alt-fel conflictul ar fi numai amînat, fără termen şi s'ar creia o stare de lucruri, care ar ameninţa veşnic interesele noastre vitale.

Nu ni se poate cere ca să ne lăsăm azi adormiţi într'un sentiment de siguranţă, din care am putea fi sguduiţi pe neaşteptate în mod brusc."

Bucureşti. —*După ştirile venite din Viena, înarmările şi pregătirile de rezboiu ale Austro-Ungariei ar costa pînă în prezent o jumătate de miliard.*

*

Viena.—In cercurile diplomatice se asigură că Austro-Ungaria e gata să dezarmeze, îndată ce Serbia s'ar hotări să reia relaţiile amicale cu ea,

*

Viena,—Un ziar oficios din Croaţia anunţă că în caz de resboiu, Austro-Ungaria va declara stare de asediu în Dalmaţia, Croaţia, Maramureşi şi Transilvania.

*

Bucureşti. — *O telegramă din Buda-Pesta anunţă că din Belgrad vine ştirea cum că Prinţul moştenitor Gheorghe al Serbiei a trimes o scrisoare primului ministru Novakovici, prin care'i spune că renunţă la dreptul său de succesiune la tronul Serbiei şi că va părăsi imediat ţara.*

Aceasta se consideră ca un semn că Serbia are de gînd să cedeze pretenţiilor sale.

Se mai spune că această demitere ar sta în legătură cu omorîrea unui servitor de la palat.

*

Belgrad.—Contele Forgasch a primit nota Austro-Ungariei şi a lucrat mult timp în biroul seu.

Prin acea notă, se declară că Austro-Ungaria admite ca Serbia să trateze direct cu guvernul austro-ungar şi să facă o declaraţie că reia iarăşi relaţiile de prietenie cu Austro-Ungariei. De asemeni nota Austro-Ungariei mai cere ca Serbia să renunţe la ori-ce pretenţie şi aspiraţiune asupra Bosniei. Nota mai prevede că Austro-Ungaria nu vrea ca chestia Bosniei şi Herţogovinei să se discute de o conferenţă europeană.

*

Viena—Corespondentul lui „Temps" a comunicat ziarului său că guvernul din Viena a decis ca ultimatul să nu fie comunicat Serbiei, de cît peste 3 zile.

*

Bucureşti.—După ultimile ştiri din Buda-Pesta, parlamentul unguresc se va închide Marţi, aceasta se zice în vederea începerea ostilităţilor.

Prima Societate „Fraterna Israelită"
fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875
SECŢIA A

INŞTIINŢARE

Membrii acestei societăţi sunt rugaţi a lua parte la alegerea prin sorţi a *comitetului provizor*, Sîmbătă 14 Martie oarele 7½ seara, în şedinţă publică. Se va proceda conf. statutului punîndu-se în urnă *buletine nominale* ale tuturor membrilor în curent cu cotizaţiile.

Preşedinte, **Z. Solomonică**
Secretar, *Sache Schwartz*

PUBLICAŢIE

Epitropia Bisericei armene Iaşi

Avînd a construi din nou un local de crîşmă cu 2 etaje pe locul din strada Capela Armană în locul crîşmei actuale,

Se publică spre cunoştinţa d-lor Antreprenori de construcţie că în ziua de 15 Martie a. c. se va ţine licitaţie prin oferte închise, pentru darea în antrepriză a acestei lucrări în cancelaria Epitropiei din Curtea Bisericei,—la ora 2 p. m.

Concurenţii vor depune o garanţie de 5 la sută din sumele devizilor. Planurile şi devizurile se pot vedea în fiecare zi şi oră la cancelaria Epitropiei.

CUMPAR Una Vie filoxerată.
Plătesc pînă la 3000 lei.
Ionescu chioşcu de ziare Piaţa Unire.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE **0f30c.**

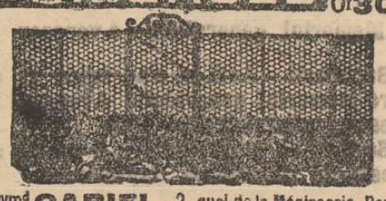

Raym^d **GABIEL,** 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5f.**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vevideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox întreg	36—le

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 678 – Sîmbătă 14 Martie 1909

IDEALUL NOSTRU

Romînii călătoresc cu voie bună și adesea ori.

Este oare aceasta un bine sau un rău? De sigur e un rău, dacă călătoriile sunt făcute numai din sentimentul vanității sau fără un scop determinat.

A călători însă cu dorința de a vedea observa și studia, ca în urmă să fii mai util specialității ce ai, grupărei căreia aparții, sau țării tale, atunci călătoriile își îndeplinesc rolul lor superior și sacrificiile bănești făcute, vor fi larg răsplătite prin marile avantaje ce ele aduc.

A călători, este de fapt a se instrui tot așa de bine, ca prin cetire; ceea ce citim și culegem din fie care pagină, a unei scrieri alese, este identic cu ceeace se capătă, pe fiecare zi, în drumul nostru prin țări străine.

Adevăratul cititor însă, chiar cînd nu este critic, cugetător, sau om de specialitate, ci e condus numai de curiositate, de dorința de a se instrui, sau de a trage avantage practice și utile, din cetirea sa, va face aceasta cu creionul în mînă.

Iată de ce cînd un cunoscător găsește o carte, cu note pe margine, îți va spune cu siguranță, care era starea sufletească și culturală a celui ce făcuse notele pe marginea foei ce citea.

Acelaș lucru trebue să se petreacă și cu călătorii noștri.

Ei vor trebui, la fie care pas, să-și noteze nu numai impresiunile lor personale, dar tot ce poate interesa țara noastră.

Aceasta trebue să fie constanta preocupare a călătorilor în genere și în special a Romînilor ce trec hotarul țării.

Din fericire, începînd de la Radu Golescu și pînă la Bolintineanu și alții mai în urmă, am avut oameni pe cari dorul țării îi făcea, necontenit, să se gîndească în prima linie la interesele acesteia, în tot timpul călătoriei lor.

De cîtva timp, literatura noastră, începe să se resimtă de această tendință și am credința că pe viitor, călătoriile cari pînă acum se făceau în mod mai mult sau mai puțin banal, de aici înainte se vor face spre binele nostru și spre un mai bun mers în dezvoltarea noastră culturală și economică.

Fără voia mea, din cauză de sănătate a trebuit să mă duc și eu iarna aceasta în străinătate pentru mai mult timp.

Am avut fericirea să văd astfel, țara în care se află leagănul neamului nostru, frumoasa Italie, și să revăd pămîntul mîndrei și puternicei surori, Franța.

M'am închinat trecutului lor, care este și al nostru, am admirat sentimentul lor artistic și limpezirea judecății lor, m'au încîntat progresele lor pe terenul științific și industrial, și m'a uimit puterea lor de muncă, încrederea ce au în propriile lor forțe, și convingerea și îndîrjirea cu cari urmăresc idealul ce au.

Cîte învățăminte pentru noi!...

Am fost mîhnit a constata însă, cât trăim de departe, sufletește, de aceste țări surori și cît de puțin am făcut pentru a stabili raporturi constante și puternice cu ele; căci nu am făcut nimic, sau aproape nimic serios, pentru a strînge legăturile culturale, economice și de rasă, pe baza latinității, care constitue substratul nostru comun.

Nu mai vorbesc de progresele uriașe ale Germaniei și de modul hotărît și fără șovăire cu care germanii își execută programul lor de luptă economică și de înălțare a patriei și prestigiul rasei Germane.

Și cînd te întorci din aceste țări, în care munca este rodnică și cinstită de toți, în care științele și aplicațiunile lor, artele și literatura în genere, agricultura industria și comerțul, convergează toate spre acelaș scop superior; înălțarea morală, culturală și economică, a patriei lor —care constitue suprema țintă ce o au în vedere, nu numai conducătorii, nu numai privilegiații soartei, pe ori ce teren, dar masele în totalitatea lor, pînă la cel mai modest muncitor—atunci, simți o adevărată durere față cu cele ce se petrec în țara noastră.

Că progresăm și noi, nu mai rămîne îndoială, dar acest progres nu se face pe o linie dreaptă, indicată de cugetători și conducători, luminați numai de marile interese ale țărei și neamului.

Progresăm, dar pe o linie frîntă, aproape în zigzag, cu pierdere enormă de forțe vii în mod inutil și adesea chiar dăunătoare constantei și bunei înaintări.

Care să fie cauza acestei stări de lucruri materiale și sufletești?...

E ușor de înțeles: Nu avem un ideal. Și cum zicea cu drept cuvînt, în una din scrierile sale, domnul Constantin Dumitrescu-Iași, rectorul Universității din București, cel ce nu are un ideal, de fapt nu trăește.

Viața individului și a popoarelor nu e posibilă în lumea actuală, cu deosebire, de cît numai cînd urmăresc un ideal, căci numai cugetarea senină și atrasă către o țintă înaltă, duce la fapte bune, utile și altruist, singurele condițiuni cari constituesc rațiunea de a fi a individului și a neamurilor, în constanta luptă a omenirei spre progres și lumină.

Poporul romîn, de pe vreme, alcătuitor al Moldovei și Munteniei, a avut un ideal, care din fericire și ca încoronare a muncei lui chibzuite, s'a realizat la 1859 și 1862, prin Unirea țărilor surori.

Aproape același generația către sfîrșitul ei și cu tinerimea de la 1859 a realizat al doilea ideal, acel al căpătărei neatîrnărei noastre la 1877.

Fisiologicește, știu că sforțările mari sunt fatal urmate de timpul necesar pentru ca energiile pierdute să se refacă din nou, dar pentru aceasta rare ori trebuesc decenii, și de la războiul independenței au trecut deja 30 de ani.

Atunci!... Greșeala a fost că am dorit prea mult și deluziunea ne-a copleșit în urmă.

Era firesc!—Căci mare greșeală a fost cînd am făurit un ideal, măreț, de sigur, care ne încîntă, care gîdila sentimentul național, dar care înșela însă prea mult speranțele noastre, cari trebuesc totdeauna să se bazeze pe puterile de fapt, și posibilitățile politice ale epocei.

Unirea tuturor elementele Romîne era un vis măreț, dar pentru generațiile prezente un vis prea îndepărtat, prea în desacord cu ce putem și cu ceia ce se poate.

Ne-am deșteptat din vis, dar fără ideal!

Dar oare un altul nu avem noi?

In ori ce caz, trebue să-l găsim și el ni se impune de mult. El consistă în obligatiunea ce avem toți față cu neamul nostru, obligațiune ce cade asupra Romîniei în special. Acest ideal este realizabil, căci se bazează numai pe ceea ce putem de fapt și pe ce se poate în împrejurările actuale.

Unitatea sufletească și culturală a neamului, trebue să fie idealul generațiunilor prezente.

Nimeni pe lume nu poate să ne ia în nume de rău cînd vom căuta să realizăm; și omenirea e datoare să ne ajute chiar, în această direcțiune, de oare ce făcînd parte din ființa ei, avem datorii de îndeplinit și noi, pe cari în condițiunile de viață actuală, nu le putem realiza de cît cu greu și incompleet.

Din contra, poporul romîn unit sufletește, avînd aceiași direcțiune culturală, va putea cu ușurință să-și manifeste aptitudinile ce are, în stare latentă, și să se producă în mod hotărîtor în multe direcțiuni, astfel ca neamul Romînesc să se vădească și el, în mod mai prielnic și mai luminos, ca un factor util, în necontenita și constanta propășire a omenirii.

Toată activitatea noastră culturală și de propagandă, va trebui să se îndrepte în această direcțiune.

Nouă, celor din Romînia liberă, ne cade însă sarcina și onoarea de a lua inițiativa și de a face sacrificiile ce trebuesc pentru ca elementul romîn să fie rîdicat prin cultură, înălțat în cugetare și făcut conștient de primejdia ce-l amenință, dacă el nu se va afirma pe toate căile, pentru a deveni un factor util și indispensabil.

Tot nouă ni se impune și greaua obligațiune ca Stat, tocmai pentru îndeplinirea acestui scop, de a apăra, cu ori ce preț pe frații noștri, ori cît de puțini sau de numeroși ar fi ei la un loc, și de ori și ce țară ar fi legați ei politicește, cînd vom vedea că conștiința lor națională e violentată, cultura lor siluită și mai ales desnaționalizarea lor urmărită, ca sistemă de stat și adesea ori în mod brutal.

Să se știe, în mod hotărît, că dacă nu avem idei iredentiste, ori ce lovitură dată însă fraților noștri, o simțim ca dată nouă înșine și că prietenie nu există de cît cu acei ce vor trata omenește pe frații noștri, cum se cere de viața modernă a statelor și cum omenește trăesc la noi diferite neamuri cari nu sunt nici persecutate nici siluite pentru a fi desnaționalizate.

Pentru aceasta însă ni se impune ceva: Să muncim mai mult și să economisim ceva din munca noastră.

Cînd intri în țara noastră, de alt-fel cu cît te depărtezi de Occident spre Orient, simți, că timpul din ce în ce devine un factor de care se ține tot mai puțin seamă.

Progresul are o singură bază: Intrebuințarea prielnică a timpului.

Pentru aceasta însă, munca nu trebuește considerată ca o obidă.

Fericirea nu o au pe pămînt de cît oamenii și popoarele care privesc în muncă ori cari ar fi natura ei, mulțumirea trupească și fericirea sufletească.

Munca înaltă voința, redeșteaptă forțele, întărește energiile, ascute inteligențele, oțelește caracterele, face din om un creator, devenind el tot mai util persoanei, familiei lui, mediului social și țărei în care locuește, și adesea ori chiar omenirei întregi

Munca consolă durerile și întărește speranțele și numai ea, cu deosebire la noi, ne va vindeca de rănile trecutului și va deschide porțile viitorului luminos.

Cînd văd toate legile ce se votează de la 1907 încoace pentru a ferici poporul Romîn, mi se strînge inima văzînd cît de puțin cunoaștem firea lucrurilor de la noi.

Stările economice și sociale nu se schimbă numai prin legi, adesea neaplicabile, care violentează și drepturile și raporturile dintre oameni.

Voi conducători ai țărei, căutați să schimbați mentalitatea noastră; acolo e buba tuturor relelor de cari suferim!...

Faceți pe toți să înțeleagă binefacerile muncei, grație căreia numai, se poate agonisi ceva și trăi mulțumit,

Lenea, nepriceperea și nehotărîrea, alături cu lipsa noastră de voință ne împedică a merge spre o stare mai bună.

Cînd vom face ca de la sătean și pînă la bogătaș, toți să muncească cu jind, cu pricepere și cu dorința de a cheltui mai puțin și de a avea o soartă mai bună, avuția Națională va crește, încrederea în noi va renaște, iubirea frățească se va restabili și toți, de la cel mai modest pînă la cel mai trufaș, de la cel cu brațele pînă la cel cu milioanele, de la cel fără lumină pînă la cel mai învățat, vom înțelege că avem un rost de îndeplinit față de noi înșine și de țară, și atunci numai vom putea urmări și realiza idealul de mai sus.

Cei slabi n'au cuvînt, cei săraci n'au putere. Pentru a fi puternici și avuți, pentru ca cuvîntul nostru să fie hotărîtor cată să ne înălțăm prin munca noastră mai întăi și să strîngem cît mai mult, pentru a deveni un popor bogat spre binele țărei și al neamului.

Să muncim dar, și înainte.

8 Martie 1909. **dr. C. I. Istrati**

HOȚIILE UNUI MINISTRU

Leguitorul a exclus de la licitațiile publice pentru furniturile statului, sub pedeapsă de annlare a contractelor, pe mandatarii națiunei. Pe miniștri nici nu i-a amintit, căci ie și anormal și amoral ca un sfetnic al Tronului să fie și furnisorul statului.

Actualul ministru al finanțelor este un recidivist în asemenea rușinoase treburi. Avînd fabrici diverse, precum are și pacate diverse, d. Costinescu, fără de nici o rușine, a majorat taxele vamale pentru importul din străinătate al produselor similare și acum, ministru fiind, senator fiind, licitează pentru furnituri și reușește, lucru natural într'un *doux pays*, să vadă aprobate asupra fabricelor sale, furnituri colosale cu prețuri exagerate.

Hoțiile acestea se petrec în galop și ele ar fi avînd aerul să tălmăcească, că d. Costinescu va pleca foarte curînd din guvern și deci se grăbește să-și aranjeze afacerile.

O asemenea stare de lucruri poate ea fi tolerată? Asemenea fără de nici o rușine hoții, ziua 'n amează mare, sub ochii tuturor, făptuite de un consilier al M. S. Regelui—pot ele rămînea nerelevate și nepedepsite și nepedepsit să rămîie abuzivul ministru?

Se va spune, poate, că d. Costinescu are fabrici și că ele nu pot sta în neacțiune în timpul ministeriatului patronului. Fabricile sale îl privesc. Să umble sau să stee. Dar cît timp rușinea aceasta are loc pe banca ministerială și cît timp deține un mandat de senator, asemenea negutitorii nu sunt permise, legea le oprește categoric.

Fără a face comparație între cazul Averescu și cazul Costinescu, amintim de ambele spre a pune în lumină cinstea colectivistă; pentru diverse pungășii efectuate de alții s'a aruncat o pată asupra unui brav și excelent general; iar d'incoace hoții văzute cu ochii, fiind-că sunt mari ca zina toată, sunt tolerate, sunt încurajate, căci prea des se tot adjudecă asupra acelui Costinescu, ca să mai poată fi vorba de hoții netolerate.

DUPA DOUI ANI

Doui ani s'au împlinit astă-zi de la venirea partidului liberal la treburile statului și de la lansarea celebrului manifest-program al guvernului, cu girul M. S. Regelui.

De oare-ce și puterea fusese luată în chip excepțional de îndrăsneț și cuprinsul manifestului era excepțional de grav—este nimerit, după atîta trecere de timp, să vedem care a fost activitatea guvernului. care este astă-zi situația manifestului dat în numele M. S. Regelui?

Legea contra trustului arendășesc trebue pusă în frunte, căci guvernul credea că desființarea acestui trust va însemna o eră nouă în viața țăranului. Legea a fost votată și va fi pusă în aplicare în 1912, adică exact cinci ani după venirea partidului la putere.

Vin apoi islazurile. Legea există. Dar am voi să ni se arate o singură moșie pe care islazul să se fi format în mod definitiv.

Casa rurală se află constituită. Să se spuie pe nume moșiei care, cumpărată de noua instituție, să fi intrat în stăpînirea sătenilor.

Despre legea tocmelilor agricole a vorbit cu mare succes un liberal marcant, prințul Brancovan.

Manifestul, dat în batjocură, a rămns de batjocură. El n'a mișcat din loc situația săteanului, dar a format, pe spetele lui, batalioane de slujbași noui: consiliul agricol superior, inspectori agricoli, administratori de plăși, consiliul permanent superior, judecători ambulanți...

Guvernul a înăbușit strigătele sătenilor cu lovituri de tunuri și cu grapnele. Apoi, pe cîmpiile stropite cu sînge țărănesc, a așternut manifeste, ticluite peste noapte, fără pregătire, fără să-și fi dat seamă de ce scria în manifest.

Și acum... După doi ani, budgetul s'a încărcat cu milioane și se crede că nu mai există chestie țărănească, fiind-că spițerul Poni a ajuns să conducă partea agricolă a țărei...

OAMENI ȘI LUCRURI

SENSUL VIEȚEI

Sub titlul acesta am văzut făcîndu-se dări de seamă, în ziarele din Capitală, despre o conferință literară și filosofică ținută de profesorul C. Dissescu în folosul unei societăți femenine.

Subliniem acest din urmă amănunt pentru că în cercuri femenine, e oarecum logic a se vorbi despre o aseminea temă, căci ocolo se cuvine să găsească mai mult ecou, mai mult înțeles acest subiect vast și nesecat: „sensul vieței.“

In ultimele zile—poate din pură întîmplare—am auzit făcîndu-se în juru-mi de numeroase ori reflexia, punîndu-se adese ori întrebarea asupra rostului vieței.

Nu e de mirat. Intr'un oraș pe jumătate mort cum e al nostru, într'o atmosferă năbușitoare cum este acea pe care o respiri într'un mediu lipsit de entuziasm, de îndemnuri, de idealuri, care să încălzească sufletele și să îmbărbăteze vigorile; în aerul de scepticism, care ne încunjoară și mereu ne abate gîndurile de la înălțări și ne scoboară tot mai mult pe scara luptelor mari, — nu e de mirat că ne apare de atîtea ori, cu o logică ucigătoare, trista îndoială asupra problemei: are viața vre-un sens?

Poetul Eminescu își punea de asemenea întrebarea chinuitoare: „Au e sens în viață?“ Și răspundea negativ, potrivit filosofiei sale, mentalității și simțirii sale.

Suntem însă în stare să ne punem această problemă și s'o dezlegăm? Avem noi chemarea pentru aceasta și puterea de discernămînt atît de desvoltată. încît să găsim un răspuns drept și temeinic?

Cu toate aceste, în momente de lupte și de dezgust, ea ne revine mereu cu o obsesiune de neînvins și ca umbra ne urmează pretutindeni, înfășurîndu ne, înnebunindu-ne:

— Ce sens are viața? De ce și în ce scop atîtea încăierări și înfrîngeri, atîtea suferinți și himere, atîtea speranțe și decepții, atîtea victorii și umilințe, atîta muncă și trudă?

Iar dacă am vrea să ne conformăm viața unor trebuinți și idealuri superioare, cine să ne dee criteriul? Cine să ne învețe și să ne lumineze? De unde să ne inspirăm pentru a da, cum cere poetul Coșbuc „un scop vieței“?

Atîtea întrebări nedezlegate pe care ni le punem noi înși-ne cu bunavoință și cu zădărnicie și la care e o prostie să așteptăm răspunsul. El nu vine de nicăiri și noi ne zbuciumăm între instinct și rațiune în așteptarea unui sfîrșit...

Rodion

Causele și efectele sacrificărei generalului Averescu

I

Cunoscînd mersul lucrurilor în armată, împrejurările ce au precedat și au dat loc la numirea generalului Averescu, ministru de răsboi în Martie 1907, precum și activitatea sa pînă la eșirea din guvern.

cunoscînd obiectul și desvoltarea interpelării d-lui Marghiloman.

cunoscînd răspunsurile date și scoaterea din guvern a generalului Averescu se pot stabili cu multă probabilitate causele și deduce efectele, sacrificării.

Causele. sunt de 4 categorii și anume:

1) Bănuieli că generalul Averescu ar fi tachist.

2) Nemulțumiri provocate de mutările oficerilor și restricțiunea pusă la intrarea în biurourile Ministerului de răsboi.

3) Lupta fratricidă a armelor speciale în contra statului major și infanteriei.

4) Nemulțumirea generoșilor de modul cum s'au reprimat răscoalelor țărănești. Să cercetăm fie care categorie.

Pentru punctul I, se pune întrebarea, a fost sau n'a fost takist. generalul Averescu, cît a fost ministru de răsboi? Inainte de a fi ministru, cei ce 'l cunosc de aproape, știu că n'a făcut politică, că n'a avut nici o preferință pentru vre-unul din partidele politice. Chemat la departamentul răsboiului spre a da armatei ce 'i lipsește avea un plan bine studiat de mult, pentru organizarea armatei și altul în studiu pentru instrucția ei technică.

Pentru ca planul de organizarea armatei să poate lua ființă, avea necesitate de o forță morală și alta materială. Ori care din partidele politice în 1907 'i presenta mai multă garanție, de cît cel liberal pentru realizarea operei sale? Dacă generalul Averescu nu e liberal, apoi de sigur, nu poate fi carpist sau takist, ci numai partizan: devotat al operei sale și al armatei.

In cauzele probabile a catigoriei a II a găsim: Mutațiile oficerești din 1907—1909 reduse la strictul necesar interesului de serviciu al armatei, și restricțiunea pusă la intrarea în biurourile ministerului de răsboiu a celor interesați, Amîndouă aceste dispoziții, au fost necesare; cea I-a pentru instrucția technică și cea a II-a intereselor generale armatei, dar vătămătoare intereselor particulare, și cu sistemul nostru electoral, oamenii noștri politici, deprinși a satisface interesele alegătorilor și ale lor, în alte timpuri, ne mai putînd face mare lucru cu generalul Averescu, e lesne de văzut că și i-a făcut ostili.

In causele catigorei a III-a găsim: In organizarea armatei, mare parte din generali, preconizau sistemul mixt, pe cînd generalul Averescu era hotărît în sistemul permanent unilateral cu reducerea termenului de serviciu, indiferent de sporul ce provoca în budget.

Acest sistem s'a admis cu unanimitați de Cameră și majoritate sdrobitoare la Senat, de toate partidele. Minoritatea din Senat era representată de generalul Budișteanu și d. Grădișteanu, ecou al generalilor contrari ai sistemului. A resultat deci, de la început nemulțumiri printre generali, 4 s'au retras cu timp și fără timp din armată, dar cîte și 4 nemulțumiți.

Oficerii armelor speciale, geniu și artileria au avut o influență precumpănitoare în ad-ția și conducerea armatei de la 1870 pînă în 1907 7 | 8 din totalul generalilor noștri, erau provenienți din acele arme. Manevrele unde se vedea resultatele activității militare, totdeauna eșau rele. La cameră, în 1908, d. Sturza prim-ministru, susținînd legea de organizare în discuție, a spus, făcînd alusie la activitatea direcțiunilor armelor și serviciurilor speciale din Minister, că ce a văzut în timp de 4 ani cît fusese ministru de răsboi, s'a speriat, fie-care din direcțiunile vizate, la facerea budgetului nu voia să vadă și să audă de cît interesul lor propriu, chiar cu sacrificiul interesului comun al oștirei și că această stare nu mai poate dăinui.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

Prin noua lege de organizare, regimentele de geniu sunt desființate și înlocuite prin batalioane de pioneri, de pontonieri și de geniu. Serviciile de geniu, întrunite la minister și influența lor redusă la proporția necesară.

Prin budget, s'a redus gradul de general de divizie, numai la unu, s'a redus gradul de Intendent la corpurile de armată și probabilitățile ne îndreptățesc a crede că urma a se reduce gradul de intendent general și inspector general sanitar, etc. pe cînd la infanterie s'a creiat o direcțiune proprie în minister, și s'a sporit numărul coloneilor.

Prin legea de înaintare s'au modificat normele probelor de înaintare, dînd preferință probelor practice, s'a înaintat căpitani la gradul de maiori, maiori locot. coloneli și lt.-col. coloneli mai tineri, și s'au lăsat ne înaintați alții mai vechi. Mai mult s'a trecut în retragere oficeri de diferite grade, ca ne mai corespunzînd posiției gradului lor.

Facerea budgetului, s'a luat de la serviciul intendenței și s'a dat statului major.

Cei loviți, n'au văzut de cît interesul lor jignit, ei au legături de prietenie, de rudenie, și de alte interese cu personalități influente, cari împreună cu acei ce perduse privilegii, au început, a lucra ocult, a provoca, a da ființă și a alimenta necontenit parte din atmosfera încărcată creiată în jurul generalului Averescu și pentru care a fost scos din guvern, după cum afirmă d. Brătianu prim-ministru.

Citind desvoltarea interpelării d-lui Marghiloman și răspunsul generalului Averescu, ori-cine poate vedea activitatea nemulțumiților și mai cu osebire lupta fratricidă ocultă. Cum se împacă opinia comite tului artileriei cu a inspectorului de artilerie și al comandantului cetății București, privitor la Mitralii ? Ce caută după 5 zile de la adjudecarea făinei, supra oferta cu 2,50 lei mai ieftin la suta de chilograme de făină ? Dacă furnitura de furaj, și de făină au fost făcute de d-nii Sturdza și Brătianu, de ce s'a pus în sarcina generalului Averescu ? și ce mai rămîne din obiectul interpelării ? mai nimic de samă.

In causele categoriei a IV a găsim ; d. Haret ministru de instrucție întreprinde o anchetă asupra modului de reprimare a răscoalelor țărănești din 1907 fără să fi fost delegat prin acei de core se servise spre a răscula.

Prin anexele știute, condamnă acțiunea armatei, și a Ministrului de răsboi.

D. Haret face parte dintre generoși, cari împreună cu celelalte împrejurări au dat ființă atmosferii încărcate din jurul generalului Averescu pînă l'a sacrificat.

Acestea fiind causele și deducem *efectele.* (Sfirșitul pe mîine.)

Un militar

Pretinse demisiuni

— O invenție junimistă —

Junimiștii au ajuns la greu aman ! In numărul de astăzi, „Epoca" publică o declarație, care pretinde că este semnată de un mare număr de alegători din culoarea de Negru, și prin care aceștia s'ar fi retrăgînd din partidul conservator-democrat, sub cuvînt că acest partid **impiedică mersul** *regulat* **al partidelor istorice ! ?**

Una din două. Sau junimiștii au căzut victima vre-unui farsor, care în schimbul arginților cu cari și-a umplut buzunarele din fondul faimoasei exproprieri, i-a făcut să creadă că semnăturile acele sunt veritabile și date cu bună știință, și în acest caz sunt de plîns, căci odată mai mult au plătit scump o trădare de care partidul conservator-democrat nu are de cît a se felicita ; sau cu știință au publicat acea declarație apocrifă, crezind că pot întuneca cît de puțin succesul strălucit ce așteaptă partidul conservator-democrat și la alegerea dela 15 Martie, ca în totdeauna.

Și într'un caz și într'altul halul în care au ajuns junimiștii ne fac să vedem mai bine svîrcolirile agoniei în care au căzut.

Noi afirmăm autorizați de marea majoritatea a cetățenilor semnați pe acea pretinsă declarație. pe care i-am putut vedea astăzi de diminiață, **că aceștia înțeleg să continue a da tot sprijinul lor, bazat pe o sinceră dragoste și porniți din sentimente curate, partidului conservator-democrat.**

Dacă Epoca **va avea nerușinarea să menție ca bune acele semnături, vom dovedi noi mijloacele scandaloase la cari recurg junimiștii în politică.**

CRIZA COMERCIALA

— Interview cu d. Gh. D. ȘERBAN, președintele Camerei de Comerț —

Decăderea comerțului nostru.—Părere a d-lui Șerban.—Elementul romînesc și comerțul.—Cum se practică la noi comerțul.—Situ ția actuală.—Comerțul mic. - Falimentul. - Mijloace de îndreptare.—Măsurile care se impune a se lua.

Comerțul nostru de astăzi se află în adevăr într'o situație cît se poate de dureroasă și nu e exclusă posibilitatea de a ajunge chiar la un dezastru. Jena comercială prin care trecem, e o dovadă că din nefericire așa stau lucrurile.

In fața acestor stări de lucruri, am crezut nimerit a ne adresa d-lui Gh. D. Șerban, președintele Camerei noastre de Comerț, un adînc cunoscător al vieței noastre comerciale și economice,—căruia i-am cerut părerile sale în această privință și mai ales în ceia ce privește măsurile ce ar fi de luat în fața acestei ingrijitoare stări de lucruri, care amenință cu un dezastru comerțul nostru.

— Țara noastră,—l'am întrebat pe d. Gh. D. Șerban,—prin puterea sa de producțiune, dă bogația trebuitoare pentru ca consumatorul la rîndul său să poată alimenta, în med mai mult de cît suficient, progresul și dezvoltarea unui comerț cinstit ?

— Da, și ne putem felicita de situația în care se găsește Romînia ca țară producătoare de bogății. Suntem deci în tot dreptul de a ne aștepta ca comerțul romînesc, în toate ramificările lui, să urmeze normal calea către progres.

Intrebînd dacă elementul romînesc posedă însușirile și aptitudinea necesară pentru a conduce un comerț în progres și în desvoltare,—d-sa mi-a răspuns iarăși afirmativ, adăogînd:

— Regretăm pe de o parte lipsa elementului romînesc de la practica comerțului, iar pe de altă parte starea nenorocită în care se găsește comerțul nostru, din cauza acestei lipse.

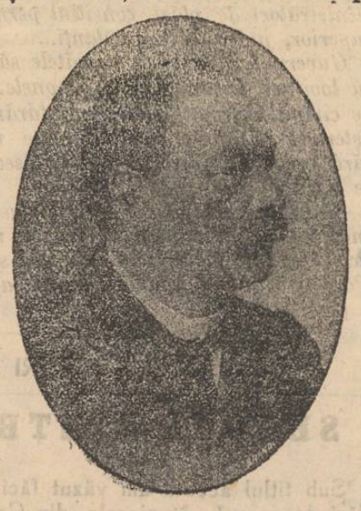

— După sistemul în care se practică comerțul la noi, principiile economiei politice, între ofertă și cerere, și principiile codului comercial relative la blîndețe,—avîndu-se în vedere stagnările, crizele, jenele momentane și apoi moratoriul,—pot avea aplicare ?

— Nici unul din aceste principii nu pot avea aplicare, pentru că comerțul nostru se practică în mod anormal,—el fiind lipsit cu desăvîrșire de orice fond,—în cît blîndețea legilor n'ar contribui la altă ceva de cît a favoriza pe cei de rea credință și ar putea cu mai multă ușurință frustra pe creditori. Nu vorbesc de excepțiuni, dar e de dorit ca să facem din excepțiuni regula generală.

Cum se face comerțul la noi

Comerțul la noi, — a continuat d. Șerban,—*se face fără de nici un control, —ceia ce a înlesnit pe cei cu capitaluri mici să facă un comerț mare.* Nu trebuie să ne mire dar, cînd găsim în majoritatea cazurilor, deosebiri surprinzătoare între activ și pasiv.

Pentru ca crizele, jenele, stagnările, să fie preîntimpinate cu succes, fără a lăsa urme adînci și fără a sdrucina din temelii întregul nostru comerț, prima condiție ce se cere unui negustor corect, prevăzător și prudent, este ca *negustorul să aibă capitalul seu,* cu ajutorul căruia să poată lupta în împrejurările date. Negustorii noștri însă, fiind cu desevîrșire lipsiți de ori ce capital, fatalminte și chiar în timpuri normale, rezultatul unei activități rezemată pe expediente, trebuie să fie *falimentul.*

Situația actuală

Recunosc, continuă președintele Camerei de Comerț, că în prezent trecem prin împrejurări grele, care vor lasa urme foarte dureroase, — dar aceasta ar putea trece neobservată, dacă comerțul nostru ar avea, după cum am zis, temelii sănătoase și dacă el ar fi susținut de capitaliști, în măsură de a înfrunta ast-fel de situațiuni, care nu se pot evita în nici o țară pe cîmpul muncei.

— Comerțul mic se găsește în situații mai avantajoase, de cît comerțul mare ?

— *Din fericire, comerțul mic, de și a fost cangrenat de operațiile expediente ale comerțului mare, — mai cu seamă în ramura manufacturei, — totuși comercianții mici, mulțumită producției lor, sunt în măsură a susținea dînșii în condiții satisfăcătoare cinstea și mîndria comercianților, ca și cinstea și mîndria țărei.*

Mijloace de îndreptare.

— Și, care ar fi mijloacele de îndreptare ?

— Neprevederea noastră din trecut în ce privește practicarea comerțului, ne-a adus la situația dureroasă de azi, cînd nu ne putem reține de a nu prevedea un dezastru. Acolo unde moravurile sunt neputincioase, dispozițiile legei trebuie să intervie, cu atît mai mult, cu cît e vorba de viitor, și de viitorul unuia dintre cele trei mari izvoare de bogăție ale țărei, care pe lîngă agricultură și industrie, este comerțul.

Cred că dispoziția legei ar trebui să cuprindă următoarele salutarii măsuri :

1) Declararea capitalului angajat în comerț de fie-care comerciant ; 2) Limitarea creditului ; prin aceasta nu înțelegem a restrînge libertatea operațiunilor comerciale, adică libertatea muncei, înțălegem însă că la darea pe față a falimentului, acel ce se va găsi că a uzat de credit mai mare de cît 3—4 ori capitalul, din care cauză nu numai că în timpul activității sale a distrus pe comerciantul cinstit și corect, dar tinde să frustreze pe creditori, să fie pedepsit ; 3) Intocmirea cazierului comercial, pe lîngă fie-care Cameră de comerț ; 4) Regulamentarea funcționărei comisionarilor stabili ; 5) Regulamentarea funcționărei birourilor de informațiuni și încasări ; 6) Suprimarea funcționărei agenților călători în interiorul țărei ; 7) Schimb neîntrerupt de vederi, în ce privește acordarea creditelor, între Camerile de Comerț romîne cu cele străine ; 8) Moratoriul să nu fie acordat de cît acelora ce vor dovedi că li e egal activul cu pasivul.

Prin aceste măsuri, cred că vom ajunge la rezultatul a introduce în comerț practica normală cu restabilirea proporției între capital și credit, pentru că ori cît de mult ar fi cine-va de înaripat de frumosul principiu al libertății, totuși nu credem că se va găsi minte luminată care să susție că fără capital se poate face un comerț, sau în cazul cel mai favorabil, ca cu un capital mic, infim de mic să se poată face comerțul mare. Creditul mai mare de cît valoarea capitalului, mai mare decît desfacerea normală a mărfurilor, este ca și cum cineva ar construi o casă de 4 sau 5 etaje pe temelia unei case cu un singur etaj, este ca și cum medicul ar aplica otrava prescrisă de știință pentru anumite boale în doze mici,—el ar administra o în doze mari, ceia ce ar produce moartea pacientului și în atare cazuri justiția penală aplică cele mai severe p e d e p s e. Tot astfel t r i b u n a l e le comerciale trebuie să aplise pedepse severe acelora care cu capital mic, infim de mic uzează de credite prea mari.

Cei bătrîni, spuneau că cine are capital de un galben să facă comerț de ouă sau de ace ; iar cine are capital de 100 de galbeni poate să facă comerț de vite sau de mărfuri cu ridicata. Trebue considerată ca o datorie a generației actuale,—vorba fiind de viitorul țărei, să ia măsuri cît mai severe și cît mai urgente, pentru ca aceasta stare de lucruri scandaloasă să înceteze. Pentru că, o repet, situația disperată în care ne găsim, nu se datorește pe atîta împrejurărilor date, pe cît se datorește faptului *că comerțul mare de la noi se practică în mod scandalos fără nici-o pregătire, fără nici un capital și fără nici un scrupul, astfel că nu ne putem aștepta pentru viitor de cît la o situație mai nenorocită încă,* în miravea pînă la stupefacție a lumei întregi, cum se poate ca într'o țară, avînd așa isvoave de bogăție ca Romania, comerțul să fie așa de descăzut.

Dacă ne aruncăm privirea spre partea cealaltă a țărei,—a terminat d. Șerban,—unde comerțul se practică în majoritate de Romîni, vom găsi tocmai contrariul".

N. D. P.

Litere-Științe-Arte

Critica.—Din „cîteva note" pe care le publică maestrul Caragiale asupra ultimei lucrări a lui Delavrancea. „Apus de soare" reproducem cîteva rînduri cu deosebire interesante asupra criticei în genere și a celei dramatice în special.

*

„Nu m'a înzestrat ursitoarea cu vreun talent, nici cu vreo pricepere sau aplicare către arte ; fiind fost însă în tinerețe sufleur și regisor la teatru, dintr'o practică de cîțiva ani, m'am ales cu cîteva aforisme, care probabil s'or fi ruginit de cînd le port, dar pe care nu le mai pot schimba acuma la bătrînețe,—pe de-oparte că m'am deprins cu ele ; iar pe de alta, că nu m'au amăgit aproape niciodată.

Astfel...

1) Cînd termometrele criticilor se ridică unele la 75 deasupra, iar altele coboară la 50 dedesupt de zero, să știi că și unele și altele sunt de fabricațiune puțin îngrijită, ori sunt deteriorate ; și atunci, ca să afli aproximativ gradul adevărat, trebuie să faci media : 75 plus, 50 minus, egal 25 plus—o temperatură foarte plăcută.

2) Criticii—nu toți, dar foarte mulți—seamănă cu muscalii stînd durdulii pe capră în piața Teatrului și schimbînd între ei diverse considerațiuni și păreri asupra calităților și defectelor fizice ale copiilor cari se plimbă pe jos cu părintele lor.

3) Se poate o piesă excelentă să nu placă unor critici astăzi ; iar mîne o piesă foarte slabă să le placă ; o piesă bună va plăcea totdeauna publicului, mai puțin azi, mai mult mîine..."

*

Vorbind despre moartea marelui artist dramatic Matcowscy, ziarul „eclair" zice că : „Trebuie să recunoaștem că cel mai celebru artist al Germaniei—Matcowscy—n'a fost nici pe de departe renumit în Franța cum era Coquelin al nostru de celebru în Germania".

*

Marele scriitor scandinav Bjoernson care stă actualmente la Paris a terminat o nouă comedie care va apărea în curînd în mai multe limbi europene. Bătrînul scriitor sufere de gută, dar continuă a fi foarte harnic la lucru.

*

A propos de Bjoernson amintim că în 21 Martie se joacă la teatrul național „Falimentul" cu maestrul Nottara.

Informații

❑ **Starea Domniței.** — După cum am anunțat, d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a fost chemat alaltă-eri la P.-Neamț, pentru a fi consultat asupra boalei Domniței Elena Cuza.

D. dr. Cantacuzino a constatat că dubla pneomonie de care a suferit ilustra bolnavă e aproape stinsă, dar că Domnița se găsește încă într'o stare de mare slăbiciune.

Posibilitatea unei vindecări nu este exclusă.

❑ D. Th. Nicolau, profesor la liceul internat din localitate, a fost numit membru în comisiunea pentru cercetarea cărților didactice.

❑ In zilele de 21 și 22 Martie a. c. se va ținea în localitate congresul federațiunei societăților de gimnastică.

❑ Delegații Austro-Ungariei pentru încheirea convenției comerciale cu România, care vor sosi azi la București, vor începe să lucreze de mîine Sîmbătă la ministerul de interne, cu delegații romîni.

❑ In urma restabilirei liniilor care au fost întrerupte din cauza inundațiilor, trenurile au început de eri să sosească regulat în gara Iași. Plecarea se face de asemeni regulat.

❑ Astă seară Vineri are loc a doua denie din postul mare.

❑ Cărciumarul Isidor Barber din str. Socola, a cerut declararea în stare de faliment a lui Nachman sin Bercu.

S'a fixat termen pentru ziua de 17 Martie a. c.

❑ **Examenele particularilor.**—Ministerul a publicat instrucțiunile după cari se vor ține examenele elevilor pregătiți în particular. Inscrierile pentru aceste examene se vor face între 1—30 Aprilie.

Pe lîngă actele de studii ale claselor precedente, candidații vor trebui să prezinte și recipisele administrațiunei financiare pentru următoarele taxe : pentru cursul inferior de liceu, gimnaziu și școlile secundare de fete de grad. I lei 50 ; pentru cursul superior de liceu și școli secundare de fete grad. II lei 80 ; pentru cursul inferior al școalelor elementare de comerț și școlile profesionale de grad. I lei 30 ; iar pentru școalele superioare de comerț precum și pentru cele profesionale de grad. II lei 40.

Examenele se vor ține între 1—25 Iunie.

Pentru promovarea dintr'o clasă într'alta nu se va ține examen de cît în Iunie ; în luna Septembre vor fi cele de corigenți.

❑ D. N. Petrescu, administrator financiar al județului nostru, va fi numit pe ziua de 1 Aprilie a. c. inspector financiar.

In aceiași calitate vor fi numiți d-nii Țilenski, administrator financiar de Ilfov și V. Taban, administrator financiar de Bacău.

❑ **Budgetul ministerului de resboiu.** După cum am anunțat eri, alocațiile din budgetul ministerului de resboiu, pentru sporirea soldelor ofițerilor, au fost repartizate la alte capitole,—de care ce legea asupra soldelor nu va fi prezentată în sesiunea parlamentară actuală.

Un spor de 15 lei pe lună pentru maiori și 20 lei pentru căpitani, a fost menținut.

Indemnizările de serviciu și gradațiile au fost suprimate. S'au suprimat de asemeni 3 posturi de generali de divizie, prevăzut prin vechiul proect la comandamentele I și IV de armată și la marele stat-major.

❑ Mîine Sîmbătă 14 Martie, va avea loc la școala fiilor de militari din localitate o frumoasă producțiune dată de elevii școalei.

Producția se va începe la orele 2 și 30 p. m.

Iată și programul producțiunei :

Partea I-a : 14 Martie—cuvîntare ținută de elevul sergent-furier E. Tătărescu, cor Imnul Regal ; Quartet de vioare—duet de Daucla, executat de elevii : Ioanițiu V. Em. Baciumeanu C-tin, Tocineanu D. și Demetrian V. Solo tenor—Romanță, executată de elevul Florescu I. V., acompaniat de elevul Popovici Gh., Jocuri naționale : Mărăcine, Brăulețul, Romanul, Arcanul, executate de 8 elevi.

Partea II-a : Recitare-Veghea, zisă de elevul Florescu N. V., dansul Mateloților, executat de 8 elevi ; Cor—Steluța, Norma și pe al nostru steag ; Solo de Piano—Rapsodie Roumaine par Lubicz, executat de elevul Manoilescu M.. Piramizi, executați de 20 elevi.

Partea III-a : Actul I și III din „Curcanii" de G. Ventura, N. V., Cătuneanu M., Hagi-Chires, Alexandrescu, Bădulescu, E. Tătărescu, A. Dimitriu, S. Nenișor, Diamandescu și Niculescu I. Va urma apoi cor.

❑ Examenele de absolvire ale școlarilor preparați în particular de clasele a IV-a de gimnaziu, de clasa V-a a școalei secundare de fete, precum și de clasa VIII-a de liceu și de școalele secundare publice, înaintea aceleași comistuni, în aceleaș zile și după aceleaș regule ca și pentru școlarii din școalele publice, însă numai în orașul în care au trecut examenul de clasa IV-a sau a VIII-a.

Fiecare școlar va plăti pentru aceste examene o taxă de lei 30 pentru cursul inferior și de 40 lei pentru cursul superior.

Această taxă se va plăti odată cu aceea pentru trecerea examenului de clasa IV-a sau a VIII-a.

Elevii admiși la examenul de diferență pentru gimnaziu și liceu, vor trece în Iunie examenul de diferență și de absolvire pentru gimnaziu, iar în Septembrie vor fi primiți la examenul de diferență sau integral de o clasă de liceu.

Dacă candidatul nu reușește la o clasă, el nu va fi examinat mai departe și taxele plătite pentru aceste clase nu se vor restitui.

❑ In depozitul „România Muzicală" din strada Lăpușneanu, a apărut frumoasa romanță pentru voce și piano, vioară sau mandolina „*Eu plec—Adio*", muzica de G. Getry.

❑ Ministerul instrucțiunei a aprobat ca după vacanța Paștelui cursurile tuturor școalelor primare urbane să se ție numai dimineața, de la orele 7 jum. până la 12, cu întrerupere de jumătate oră între 10 jum. și 11 dimineața.

La școalele de fete cursurile se vor ține de la 7 jum. la 1 d. a.

❑ Suntem rugați să anunțăm că rețeta brută a balului studenților evrei din Iași a fost de 1504 lei, din care s'au scăzut 702 lei cheltueli. Rețeta notă a fost de lei 602.

DIVERSE

— D. inginer ordinar clasa II-a Cucu Starostescu, șeful serviciului de poduri și șosele din județul Neamț, a fost mutat în aceiași calitate în județul Bacău, în locul d-lui inginer Nic. N. Suțu, care își va regula dreptul la pensie.

D. inginer ordinar clasa II G. Niculescu Dancu, actual sub-șef al serviciului de poduri și șosele din județul Neamț, a fost numit șef al acelui serviciu.

— Următoarele persoane au fost numite debitanți, pentru vinzarea tutunului și cărțile de joc ; Gh. Balcan în Iași, Ioan Constantinescu în comuna Golăești, Ana I. Rișcanu în Podul-Iloaia, și Mihai Ursachi în comuna Andrieșeni.

— Anuarul general al României, lucrare patronată de camera de comerț din București, va apărea la finele lunei curente. Pentru lămuriri cei interesați se pot adresa d-lui I. Păun str. Sărăriei 143.

Ultime informaţii

❑ **Inundaţiile Prutului şi ale Jijiei.**— Din Ungheni se telefonează că aseară Prutul s'a revărsat şi a inundat 24 ogrăzi ale locuitorilor din satul Oprişeni, comuna Ţuţora. Apa curge spre Jijia, trecînd pe sub podul de pe şoseaua Ţuţora-Prisacani. La locul Durduc apa s'a revărsat peste şoseaua comunală Bosia, unindu se cu Jijia.

Din Sculeni se comunică că Jijia creşte mereu; apa a trecut peste podul de pe şoseaua Iaşi-Bivolari şi chiar peste şosea, întrerupînd comunicaţia.

Prutul de asemeni e în creştere. In satul Şendreni comuna Sculeni, apa a trecut peste şoşea şi a ajuns până în mijlocul satului. Comunicaţia cu satele Frăsuleni şi Sorca este întreruptă. In satul Frăsuleni au fost inundate grădinele locuitorilor. Toate gărlele sunt pline şi apa s'a revărsat peste şesuri şi imaşuri.

— Şesurile dimprejurul satelor Cărpiţi, Luceni, Icuşeni şi Cotu lui Ivan sunt inundate de revărsările Jijiei, unită cu Prutul din jos de Sculeni. Parte din grădinile satelor Luceni sunt inundate. Pe şesurile Cărniceni-Jijia s'a unit cu Prutul. Cîte-va case aflătoare pe şoseaua Probota au fost cuprinse de apă şi bieţii locuitori au rămas pe drumuri.

In comuna Golăeşti s'au umplut toate gărlele şi apa s'a revărsat în dreptul satului Medeleni, inundînd imaşurile şi şesurile de pe moşia Cilibiu. Imaşurile şi toate locurile joase ale satelor Golăeşti şi Podul Jijiei sunt inundate. Satele din această parte sunt ameninţate în mod serios.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat la 20 Martie a. c. cînd se va ocupa cu avansările şi mişcarea ce urmează a se face în armată.

Comitetul va fi prezidat de A. S. R. Principele Ferdinand.

❑ Ministerul de răsboi, printr'un ordin a hotărît că pe ziua de 1 Aprilie a. c. toţi plutonierii foşti instructori militari şcolari să treacă la corpurile din care fac parte.

❑ In ziua de 19 Martie a. c. orele 3 p. m. se va ţinea în localul cercului militar licitaţia publică pentru procurarea furniturilor necesare la confecţia hainelor ofiţereşti.

❑ Domnii Oprea Bunea, Dim. I. Ştiubei şi Ştefan Ciornei au depus astă-zi jurămînt pentru exercitarea profesiei de ingineri hotarnici.

❑ Manufacturiştii: Marcussohn şi Schwarz au fost citaţi să se prezinte, în ziua de 17 c., cu bilanţul şi registrele, la tribunalul secţia II.

❑ D. I. V. Popescu, profesor la gimnaziul „Alexandru cel bun", va ţinea luni, 16 Martie, la societatea „Viitorul", în localul seminarului Veniamin, o conferenţă despre „Influenţa culturei intelectuale asupra moralităţei."

După conferinţă, care va începe la orele 4¼, va avea loc adunarea generală a societăţei în care se va discuta: raportul comisiunei de control şi propuneri relative la mersul societăţei.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut că absentarea de la conferinţele generale ale institutorilor afară de cazuri de forţă majoră, va atrage după sine, pe lîngă alte pedepse disciplinare, reţinerea analogiei din salar.

Toţi suplinitorii sunt obligaţi a participa la aceste conferinţe.

❑ Cercul didactic din Iaşi, în ultima sa şedinţă, a discutat chestia modului de recrutare a inspectorilor şi revizorilor şcolari şi a ajuns la concluzia că aceştia ar trebui luaţi din profesorii şi institutorii cei mai buni, spre a fi consideraţi ca înaintaţi.

❑ Curtea de Apel secţia II-a a respins astăzi apelul d-rei Ţintilă, care revendică terenurile pe care se află clădită uzina tramvaiului electric.

❑ **Militare.** — Duminică 15 Martie a doua serie de soldaţi din reg. 13 Ştefan cel Mare, va da examen de caporal. Comisiunea examinatoare se compune din comandantul fiecărui batalion asistat de comandantul companiei respective.

— Operaţiunile consiliului de revizie a recrutării care vor începe la 1 April se vor face tot după legea veche.

— Soldatul concediat Zeigler Hugo, din reg. Siret No. 11, care a obţinut titlul de doctor în medicină şi chirurgie cu exerciţiul liberei practice în ţară, s'a trecut în corpul sanitar cu gradul de medic—ajutor concediat, rămînînd însumat în acelaş regiment pe ziua de 11 Martie.

— Ofiţerilor pensionari veterani din 77—78 cărora li se acordase reducere de 50 la sută pe C. F. R. în urma intervenţiei ministrului de războiu, li s'a acordat aceiaşi reducere şi când călătoresc pe vasele serviciilor de navigaţie marină şi fluvială romînă. Pentru legitimarea calităţii de ofiţeri veterani, vor prezenta carta de identitate însoţită de fotografie.

❑ Ministrul justiţiei a trimis o circulară prin care arată că cu modul cum se face astă-zi expediţia corespondentei de grefele tribunalelor şi curţilor, s'au întîmplat o mulţime de perderi de acte şi de dovezi, care n'au mai putut fi descoperite.

Spre prevenire, de aici încolo, toată corespondenţa se vor trimete recomandată, iar dosarile se vor trimete ca mesageri.

❑ Pasivul şi activul firmei manufacturiere Marcussohn şi Schwarz s'ar prezinta precum urmează: marfă în valoare de 450.000 lei; poliţi nescontate 350.000 lei şi poliţi scontate 150,000 lei. Pasiv 1.300.000 lei.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1455 45
Lista Magazinului S. Kahane Nachfolger:	
Georg Diamant	2 lei
Carol Schwartz	2 „
Adolf Mayer	1 „
Nathan Tobias	1 „
F. Polack	1 „
Leon Vexler	1 „
I. Groswald	1 „
N. Spaier	1 „
S. Brauchfeld	1 „
Samoil Rosenfeld	1 „
S. Ornşteîn	1 „
Iacob Lewenter	1 „
Elias Berghoff	1 „
Otto Braunştein	1 „
Iacob Friedman	1 „
N. Brück	1 „

◒ Spre mările polare şi blocurile eterne de ghiaţă, vederi înregistrate de cinematograf în regiunile artice de îndrăzneţii exploratori ai Polului Nordic, sunt scene cuprinse în programul ce se reprezintă astă seară Vineri la Teatrul Circ Sidoli.

Cine a citit expediţiile lui Nansen, Nordenskyold etc. va avea înaintea sa ilustraţiuni vii, va fi alături de exploratori, se va afla chiar în acele locuri, — pentru că aceste vederi sunt absolut fidel luate de pe natură.

După stăruinţa mai multor vizitatori vor fi proectate şi astă seară frumoasele vederi de pe falnicul Ciahlău însoţite de explicaţii.

Programul cuprinde apoi sporturile moderne din Stadium inaugurate de Regele Eduard al Angliei şi foarte multe scene comice, feerice, etc. etc.

❑ **Curtea de casaţie s. III n'a casat fără trimitere după cum din eroare s'a zis ieri, decisia în afacerea Luff, ci a trimis afacerea, spre a fi judecat din nou, la Curtea din Galaţi.**

— Camera de punere sub acuzare a trimis astă-zi în judecata curţei cu juri din Suceava pe numiţii Vasile I. Cristescu, I. V. Bratu şi alţii pentru loviri cauzătoare de moarte.

❑ **In locul d-lui dr. maior Miclescu, se zice că va fi numit şef al infirmeriei, dela Frumoasa d. căpitan dr. Popescu-Veisa.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 13 Martie.

Conflictul Austro-Sîrb

Paris.—Agenţia Havas asigură că d. Iswolski este decis a accepta fără rezervă anexarea Bosniei şi Herzegovinei, în speranţa că d. Aehrenthal prin urmare, va accepta proectul notei sîrbe.

*

Constantinopol. — Ziarul „Sabah" află pe temeiul unor informaţiuni autentice, că şeful Albanezilor din Plava, sub pretext de pregătirile de răsboiu ale Muntenegrenilor de la graniţă, a intrat în Gonsinge, şi a declarat că dacă nu se va trimite trupe şi muniţii la Plava va provoca un incident la graniţă, pentru a creia o chestie politică.

*

Constantinopol. — Vaporul „Alexandria" cu 104 colete de unelte, trăsuri şi harnaşamente pentru armata sîrbă, este în trecere aici.

Vaporul Charente este gata de a pleca spre Serbia.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că cercurile diplomatice nu sunt dispuse a privi situaţia ca [illegible], pe cînd Austro-Ungaria a [illegible] potriva formulei propuse de Sir Grey o serie de observaţii, care se raportă mai ales asupra cesiunilor la textul renunţărei Serbiei la compensaţii.

*

Belgrad.—In cercurile Skupcinei se afirmă că azi a sosit comunicarea prin care Europa recunoaşte în mod oficial anexarea Bosniei şi Herţogovinei.

ABDICAREA PRINŢULUI GEORGE AL SERBIEI

Belgrad.—Lumea politică e viu alarmată de crima comisă la Palat.

Ziarele spun că servitorul Kolakovici a fost omorît de prinţul moştenitor Georges şi cer să se facă o anchetă.

*

Belgrad.—Cercurile politice povestesc afacerea valetului de cameră Kolakovici, în modul următor: Mâniat din cauza unei neglijenţe a valetului, prinţul Georges l'a isbit în obraz. Kolakovici a fugit din cameră, însă şi-a perdut echilibrul şi-a căzut, rănindu-se în regiunea stomacului. Dus la spital şi operat, a murit după 2 zile. Inainte de a muri Kolakovici a povestit amicilor săi că rana sa provine din cauza prinţului.

*

Ziarul „Zvono" a publicat la 20 Martie afacerea, calificînd pe prinţ de omorîtor al lui Kolakovici şi cerînd internarea ori arestarea lui.

Alte ziare au cerut lămurirea afacerei în mod spontaneu.

Prinţul Georges este foarte afectat de atacurile ziarelor. Dinsul a trimis preşedintelui Novacovici renunţarea la succesiunea-tronului, pentru a se da putinţa deschiderei unei anchete.

Prinţul declară că cele spuse de ziarul „Svona" sunt pure calomnii.

*

Belgrad.—„Gazeta de Colonia" află că consiliul de miniştri a decis să lase Regelui, care este capul dinastiei decizia asupra abdicărei principelui de coroană.

Mîine se va publica declaraţiunea scrisă a lui Kolakovici şi procesul verbal al autopsiei, de unde rezultă că vina morţei lui nu cade asupra prinţului.

Belgrad.—Iată textul scrisorei prinţului Georges adresată preşedintelui consiliului d. Novakovici şi prin care declară că abdică de la moştenirea tronului.

„Tulburările şi insinuările cu desăvîrşire neîntemeiate şi nedrepte care au provocat cercetări, din cauza unei nenorocite întîmplări. am onoarea a vă da în apararea d-voastră onoarea mea nepătată pînă acum.

Fac declaraţia următoare în conştiinţa deplină: Renunţ în interesul patriei la toate drepturile şi la toate prerogativele care le am pe baza constituţiei. Această deciziune a mea este nestrămutată şi prin urmare, vă rog a proceda în senzul acestei deciziuni.

Renunţ deci asupra drepturilor ce îmi aparţin şi rămîn tot-deauna pregătit pentru a servi pentru patrie".

*

Belgrad.—Guvernul a publicat astăzi un comunicat cu privire la omorul de la palat al camerierului Kolakovici.

Comunicatul prevede:

1) Că la spital, cu ocozia autopsiei făcută cadavrului, nu s'a găsit nici o urmă de lovituri.

2) S'a găsit la victimă o scrisoare în care spune că totul se datoreşte unui accident nenorocit şi că Kolakovici a căzut de pe scări.

LEGEA SANITARA

— O declaraţie a d-lui Brătianu —

Bucureşti. — Ziarul liberal Viitorul *anunţă următoarele: „primind o delegaţie a medicilor, cari venise să-i ceară să se ocupe de legea sanitară, primul-ministru a declarat că se va grăbi ca să se voteze proiectul, căci are de gînd să pună legea în aplicare,* **înainte de a se retrage guvernul**

Legea Dobrogei

Bucureşti.—La senat s'a luat în discuţie legea pentru patriotizarea Dobrogenilor.

Cînd vă telefonez vorbeşte d. A. A. Bădăreu.

Trupele turceşti atacate de un trib

Constantinopol.—Trupele turceşti, comandate de generalul Jusuf, care ocupaseră localitatea Beitolfkia, de pe Jemen, au fost atacate de toate părţile de trilul Zeranik, care nu a fost respins de cît după o luptă de cîte-va ore cu mari pierderi

Trupele au avut 21 soldaţi morţi şi 9 răniţi.

Asasinat

Teheran.—In noaptea de 24 Martie fiul lui Montseidan, cu alte 3 persoane care aflaseră azil la Şahul Abdul Asan, au fost asasinate.

Violarea dreptului de azil a făcut o impresie mare asupra populaţiei, care e dispusă să atribue asasinatul elementelor reacţionare.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Iorga îşi desvoltă interpelarea sa cu privire la chestia scumpirei hârtiei. D-sa spune că sunt două fenomene care îndreptăţesc cererea de a se iefteni hîrtia şi anume: întâi sunt răscoalele ţărăneşti şi al doilea tentativa ungurilor de a înăbuşi cultura romînească de peste munţi.

ROMANIA

Corpul Portărei lor Trib. Vaslui

AFIPT.

No. 272.

1909 Martie 12 zile.

Pe baza adreselor No. 3574 din 4 Februarie 1909 şi No. 7041 din 11 Martie 1909 a d-lui Preşedinte Tribunalului Vaslui, cît şi la stăruinţa d-lui Theodor S. Mandrea girante.

Sub-semnatul Milan St. Isvoranu Şef Portărel Tribunalului Vaslui, fac cunoscut, că pentru ziua *de 23 Martie 1909 ora 1 p. m.*, se va ţinea în camera Corpului de Portărei, de pe lîngă acest Trib. de către d. Th. Mandrea, girante numit de Tribunal pentru încasarea veniturilor moşiei Sarata lotul No. 2 din comuna Fereşti jud. Vaslui, proprietatea d-nei Maria Eugeniu Miclescu, licitaţie publică, pentru arendarea acestei moşii în limitele stăpînirei actuale de către d-na proprietară, exceptînd pădurea, arendare care se face cu toate ecaretele de pe moşie şi anume: o casă mare de locuinţă, un coşer, grajd, şură, hambar, pivniţă, două căsuţi de ţară, pentru servicii şi un local de moară.

Condiţiunile esenţiale ale acestei arendări sunt:

Perioada arendărei este pe timp de cinci ani de zile, cu începere de la 23 Aprilie 1909 şi pînă la 23 Aprilie 1914:

Preţul de la care urmează a se ţinea licitaţie este de 16,000 lei.

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, vor trebui să depună o garanţie de 2,000 lei.

Concurentul asupra căruia se va adjudeca moşia va depune la facerea contractului, drept garanţie a executărei tuturor condiţiunilor ce se vor prevedea în contract, suma de 5,000 lei în efecte publice, ce va rămînea pînă la expirarea contractului, în păstrarea d-lui girante, ale căror cupoane se vor restitui arendaşului la fie-care semestru.

Plata arendei se va face cu anticipaţie în două rate, la 1 Aprilie şi la 1 Octombrie al fie-cărui an, în mînile d-lui girante.

Doritorii de a concura se vor putea presenta în fie-ce zi în camera d-lor Portărei, pentru a lua cunoştiinţă în întregime de proectul de contract unde se găseşte depus.

Şef Portărel, **M. St. Isvoranu**

Spre ştiinţă

Locuitorul Nastasă Romanescu din judeţul Iaşi, comuna Miroslava, astăzi devenind comuna Galata, care lipseşte din această comună tocmai din 1885, în tot timpul absenţei sale sub numitul fratele seu Romanescu Dumitru din comuna Corneşti, cotuna Doncaş, nu ştiu unde ar fi. Se zice că Nastasă a fost servitor în Bucureşti, strada Fîntînilor No. 3 şi soţia sa servitoare la casa No. 39.

Rog dacă cineva va şti unde se află fratele meu, sămi facă cunoscut la adresa de mai sus.

Dumitru Romanescu.

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE

sub direcţiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc *în fie care zi.*

— Strada Păcurari No. 49 —

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure
Surfine " "

— Din celebra fabrică franceză —

HENRI PELLISSIER

Aix en Provence

— MARCA 3 ETOILES —

Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:

Inginer Myron Terdiman

Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

✝

Familiile Baronzi, Săghinescu şi Bogdan, adînc mişcate de dovezile de prietenie şi mîngîere ce au primit cu ocazia perderei iubitului lor

Maior Dr. G. A. Baronzi

mulţumesc din inimă: Ofiţerilor medici din Iaşi, ofiţerilor din regimentul 27 Bacău, colegilor, amicilor şi tuturor cunoscuţilor defunctului, cari prin prezenţa lor sau prin scris, au luat parte la durerea familiei.

Calea Ferată Buzău-Nehoiaşu

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa generală că, cu începere de

Joi 19 Martie St. V. / 1 April St. N. A. C. **1909**

Se va deschide linia de interes local BUZĂU-NEHOIASU

Intre staţiunile:

BUZĂU-CISLĂU

Pentru traficul de mărfuri de mare şi mică iuţală

In consecinţă, dela data de mai sus se vor primi şi efectua transporturi de mărfuri atît dela şi pentru staţiunile:

Clinciu, Verneşti, Cîndeşti. Palanga-Ojeasca, Măgura, Pîrscovu, Ruşavăţu, Vipereşti şi Cislău.

Cît şi în relaţiune cu ori-care staţiune din ţară, pe baza regulamentului de transport local în vigoare la C. F. R.

Tranzitarea mărfurilor în vagoane complecte de pe o cale ferată pe alta se face.

FARA TRANSBORDARE în staţia Buzău.

Scrisorile de trăsură însoţesc transporturile pînă la staţia în care urmează să se elibereze transportul.

Tariful local al căii fierate BUZEU-NEHOIASU, coprinzînd dispoziţiuni şi taxe pentru transportul mărfurilor este publicat şi se găseşte de vînzare în toate staţiunile căei fierate Buzău-Nehoiaşu.

NOTA Transporturile de mărfuri dela şi pentru loco Buzău se primesc şi se eliberează în staţiunea C. F. R. Buzău.

DIRECŢIUNEA

De inchiriat O casă situată str. Păcurari No. 5; compusă din 5 odăi, bucătărie, pivniţă, fîntînă şi tot confortul. A se adresa d-nei Vlaicu str, Goliei 51.

Comptabil Tînăr absolvent al Şcoalei comerciale superioare din Iaşi oferă serviciile la o moşie. A se adresa la „Opinia"

De Vînzare

Splendid loc de case

Strada Română 21 (*Colţ cu str. Ianov*)

A se adresa la ziar subt D. G.

PUBLICAŢIE

Epitropia Bisericei armene Iaşi

Avînd a construi din nou un local de crîşmă cu 2 etaje pe locul din strada Capela Armană în locul crîşmei actuale,

Se publică spre cunoştinţa d-lor Antreprenori de construcţie că în ziua de 15 Martie a. c. se va ţine licitaţie prin oferte închise, pentru darea în antrepriză a acestei lucrări în cancelaria Epitropiei din Curtea Bisericei,—la ora 2 p. m.

Concurenţii vor depune o garanţie de 5 la sută din sumele devizilor. Planurile şi devizurile se pot vedea în fiecare zi şi oră la cancelaria Epitropiei.

CUMPAR **Una Vie filoxerată.**

Plătesc pînă la 3000 lei.

Ionescu chioşcu de ziare Piaţa Unire.

Prima Societate „Fraterna Israelită"

fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875

SECŢIA A

INŞTIINŢARE

Membrii acestei societăţi sunt rugaţi a lua parte la alegerea prin sorţi a *comitetului provizor*, Sîmbătă 14 Martie oarele 7½ seara, în şedinţă publică. Se va proceda conf. statutului punîndu-se în urnă *buletine nominale* ale tuturor membrilor în curent cu cotizaţiile.

Preşedinte, **Z. Solomonică**

Secretar, *Sache Schwartz*

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbată şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Megisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veseliei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate ciştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—le

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 679 – Duminecă 15 Martie 1909

In chestia crizei comerciale

„Comerțul nostru — trece printr'o dureroasă criză“ — aceasta a spus'o ieri, amicul nostru G. D. Șerban, președintele Camerei de Comerț din localitate, într'un interview acordat *Opiniei*.

Dar, chestiunea, care se pune e următoarea: suntem în fața unei maladii comerciale scurte și cu efect trecător, localizată numai în propriea noastră țară, sau este vorba de o adevărată boală de organism economic, care a cuprins și alte țări și ale cărei efecte sunt cu mult mai grave de cît ni le putem închipui?

Ne-ar fi foarte greu, ca în cadrul unui singur articol de ziar, să examinăm cu deamănuntul toate cauzele, cari produc această ruptură de equilibru între producțiune și consumațiune și care se cheamă în comerț: *criză*.

Ne vom mărgini însă, să privim numai printr'o latură a chestiunei, situația extrem de critică în care se sbate astă-zi comerțul nostru, și să vedem dacă se pot găsi și explicațiuni, cari să justifice o asemenea situație, și soluțiuni cari s'o îndrepteze.

Ori-cine s'a ocupat puțin cu studiul chestiunilor economice și comerciale, știe că trebuințele omenești sunt motorul ori-cărei activități economico-comerciale. Aceste trebuinți au crescut și s'au mulțumit în raport cu dezvoltarea civilizațiunei. Cu cît un popor se găsea într'o stare de civilizațiune mai inferioară, cu atît trebuințele sale erau mai puțin simțite și viața sa economică și comercială mai slabă. Țara noastră n'a putut sta isolată de influența binefăcătoare a civilizațiunei, și ca atare s'a văzut supusă unei puternice dorințe de cît mai multe *trebuințe*, cari au împins'o la o mișcare economică și comercială, cît mai activă și mai intensă.

S'a întîmplat însă că cea mai mare parte de lucruri reclamate imperios pentru satisfacerea acestor trebuințe, atît de multiple, nu se puteau produce între fruntariile țărei, fie din lipsă de materie primă fie din lipsa de capital și spirit de inițiativă, atît de puternic într'o mișcare de productivitate a lucrurilor. Și atunci noi am primit ca bun și util tot ce ne-a venit din afară, dînd la rîndul nostru aceia ce aveam disponibil, și mai presus de trebuințele noastre.

In acceptarea acestor produse străine, noi n'am avut nici o cumpănă și nici o măsură, și ar fi fost și greu s'o avem. Desvoltarea uriașă pe care a luat'o capitalul în lume, a impus punerea lui în fructificare și sub ori ce formă. De aci rădicarea extraordinară a industriilor și supraproducția imensă de lucruri, de mărfuri, cari trebuiau desfăcute.

In țara noastră, debușeul era deschis—dar ce folos, aceiași lipsă de capital s'a remarcat pentru aprovizionarea lor — cum s'a remarcat ca și la producerea lor. Și atunci, a început tentațiunea nenorocită a creerei de credite, pentru desfacerea mărfurilor, împinse și mai mult din spiritul de concurență dintre întreprinderile mari industriale în afară de nevoia puternică a desfacerilor lor.

Comercianții noștri, au fost ast-fel tentați a accepta mărfurile străine, mai mult pe credit, de cît pe baui, și la rîndul lor și-au sprijinit și ei criteriul de viață comercială pe același sistem pentru desfacerea mărfurilor.

Primind în bună parte, mărfuri pe credit—prin mijlocirea agenților, — representanți ai fabricanților — cari nu pot rezista supraproducțiunilor de mărfuri și concurenței teribile dintre ei, de cît printr'o continuă desfacere—comercianții și mari și mici, la rîndul lor au recurs tot la ajutorul creditului, pentru a înlesni circulația mărfurilor primite. Și tot astfel au urmat ani de zile și paralel cu cantitatea de mărfuri primite; s'a urcat și creditul și paralel cu creditul și numărul polițelor sau al obligațiunilor de plată.

Iar cînd un an rău s'a ivit și clasele consumatoare au fost nevoite să-și restrîngă cît mai mult trebuințele după starea lor materială, atunci stagnațiunea se ivește in afaceri—și cu dînsa și *criza*.

Astfel pe de o parte mărfurile stau în depozitele comercianților, cu o valoare diminuată, din pricina lipsei de cereri—iar portofoliul comercianților care înlocuește o parte din mărfuri, nu poate fi micșorat prin plăți.

Comerciantul neputîndu-se face plătit, la timp de debitorii săi—nici el la rîndul seu, nu poate plăti pe fabricant.

Iar fabricantul care nu se poate învoi cu stagnarea treburilor, căci mărfurile sale trebuesc în permanență desfăcute, e nevoit să încerce alte debușeuri, alți intermediari pentre desfacerea produselor sale—iar pe cele vechi să le lichideze în mod forțat prin concursul justiției—care constatînd încetarea de plăți, a comerciantului căruia i-a concesionat credit nemăsurat, 'l declară falit.

Justiția și mai neîndurătoare de cît fabricantul-producător, ignorează causele generatrice ale crizei, și aplică, cu toată asprimea, textul riguros al legei, cînd adeseori comerciantul nu e de cît victimă a sărăciei timpurilor și a tentațiunilor fabricantului de a și desface mărfurile.

Nu zicem, că nu se găsesc și comercianți cari cu rea credință se aruncă în vîltoarea comerciului, numai pentru a înșela și a-și creia averi aproape nemuncite și bazate pe fraudă.

Da, în majoritatea lucrurilor, faptele se petrec astfel, și cauzele crizei au o provenienta cu totul independentă de voința comerciantului.

De aceia, ca și excelentul nostru amic G. D. Șerban, recunoaștem necesitatea legiferărei comerțului—și în care să se cuprindă în bună parte chestia reprezentanților—agenți ai fabricanților, ce au o bucă parte de răspundere în răul de care suferă comerțul nostru.

Dar, am spus că nu aci se poate reduce tot examenul unei chestiuni atît de importante ca aceasta. Sunt și alte considerațiuni cari trebuesc cercetate, și promitem a ne ocupa de ele, căci este vorba de una din cele mai importante ramuri de avuție a țărei, și care au o influență hotărîtoare asupra vieței însăși a statului.

Vespasian I. Pella

Alegerea de mîine

Duminecă va fi iarăși zi de judecată politică la București. Trei candidați, represintînd cele trei partide politice ale țărei, se presintă înaintea alegătorilor colegiului I de Senat de Ilfov—și cum acest colegiu reprezintă și marea inteligență a Bucureștiului și marea proprietate, marea importanță a alegerei nu va scapa nimănui.

Lupta cea înverșunată se dă iarăși contra partidului conservator democrat. In contra lui s'au aliat guvernul și opoziția miluită. Ei luptă la fel. Candidații lor, tot la fel, sunt doi exhumați politici; un paralitic, care luptă în semnul Băncei Naționale; un uitat al vremei, care, drept ori-ce program, etalează rubedenia sa, prin alianță, cu Vodă-Cuza.

Paraliticul și uitatul nici nu se arată alegătorilor, ca și candidatul grec din comedia lui Caragiale. Nici întruniri publice nu țin cartelații, ca să nu fie nevoiți să se combată.

Lozinca este: să nu triumfe doctorul istrati. Incolo ie perfect indiferent dacă va fi ales Bibicescu sau d. T. Rosetti.

Alegătorii colegiului I de Senat, sunt deci tratați ca pe vremuri—alegătorii săteni. Nu li s'a făcut măcar cinstea unei vizite din partea vre-unuia din candidații surdo-muți, nu li s-a făcut cinstea să cunoască ideile politice ale d-lor Rosetti și Bibicescu.

Partidul liberal, ca și cel carpist, luptă deci numai pe căi lăturalnice, luptă amenințînd, intrigînd, inventînd ad hoc demisii în masă din partidul conservator-democrat, sau fabricînd infamii grosiere și ridicole de seama celor din *Voința Națională*.

Felul acesta de luptă poate să fie un nou sistem de încercare, poate să fie iarăși un semn al desperărei cumplite.

Fiind-că guvernul, aliat cu junimismul, n'au reușit cu candidați vorbitori, cu nume istorice a la Tuduraki și cu bărbați populari a la Deșliu, se încearcă norocul cu surdo-muții, cu ficțiuni. El luptă ast-fel în desperare de cauză.

O zi ne mai desparte de rostirea judecății. Și acea judecată partidul nostru o așteaptă cu încredere și cu curaj precum cu încredere în puterea sa a luptat și în această alegere.

Cazacii d-lui Haret

D. Spiru Haret și-a dat drumul cazacilor săi să tae și să spînzure. Un nou caz de strigătoare nedreptate, de ne mai rușinată siluire a tuturor formelor întrebuințate în chestie de inspecții și control, este chemat a pune în proastă lumină și pe ministru și pe cazacii săi.

Iată cazul brut:

D. V. Vârcol profesor și diriginte la la clasa II a dela Liceul Traian din Turnu-Severin, în dorul de a ajuta pe un elev lipsit de mijloace, a mijlocit prin toți colegii săi să fie reprimit în școală, după ce plătise la 10 Noembre taxa școlară pe bim II în loc de 1 Noembrie. 17 profesori de la Liceu fac o cerere colectivă la minister, ca elevul să fie reprimit, întru cît și alți 2 elevi din clasele superioare plătise taxa la 14 Noembrie și nu numai că n'au fost eliminați la vreme, dar n'au fost nici atinși cu ceva în situația lor.

Vădit că directorul Liceului a făcut abuz de litera Reglementului pentru sărmanul elev și a inchis ochii pentru ceilalți doi școlari. Lucru și neertat și dăunător simțului de părintească dreptate și nepărtinire ce trebue să stăpînească școala.

Nu știm cine e director, dar proastă idee ne facem de stofa morală a unui asemenea om, mai ales că dăscălește la un liceu unde colegul său Th. Costescu și-a făcut faimă de bun și părintesc director!

Ministerul în loc să se arăte larg și bine voitor pentru un băiat de la țară trimete în anchetă pe cazacul Chirițescu, cu instrucții anumite să vadă care e situația morală a directorului față cu colegii săi, mai ales că acolo își are stabilită situația sa și ascedentul său didactic d T. Costescu, fost deputat și prefect de Severin.

Cu asemenea instrucții inspectorul Chirițescu se duce la Liceu și în loc de a cerceta pe cei 17 profesori, toți în desacord cu directorul în cazurile arătate, cercetează pe d. Vârcol și îi reproșează că d sa scade autoritatea directorului, prin procedarea sa, și că ministerul ține foarte mult la susținerea autorității directorului unei școale.

Urmarea: elevul a rămas eliminat din școală; iar profesorul doritor de bine s'a ales cu un avertisment.

Avertismentul ministrului Haret, înștiință pe d. Vârcol; cazacii d-lui Haret își bat joc de școală, de profesori!

Cînd 17 profesori de la o școală cer în comun ceva, și așa de cuminte, așa de părintesc, așa de bine, și directorul școalei se opune, acel director nu trebue să stea un ceas în capul școalei. Nu merită, căci nu e bun coleg, și ori cît s'ar sili să facă jocul politic al ministrului Haret, se necinștește pe sine și frumoasa școală la care răutatea d-lui Haret l'a pus s'o diriguiască.

Ministrul Haret se oglindește în cazacii lui; iar cazacii lui Haret își primblă mendrele de la Severin la Dorohoi.

Tel maître, tel valet!

Chestii didactice

Recrutarea corpului de inspectori

Cercul didactic din Iași a întreprins o discuție largă și întinsă asupra chestiunilor de învățămînt în legătură cu ridicarea stării materiale a corpului didactic.

Dacă s'ar fi luat în discuție numai partea materială, ar fi dat aerul că corpul didactic nu se agită de cît în chestiuni de salar, și că celelalte chestiuni nu-l preocupă. Ori cît de idolent ar fi corpul didactic pentru chestiuni generale școlare, fie-care mulțumindu-se a-și căuta de lecții și de obiectul lor de predat,

Cercul didactic de Iași a crezut să ia în discuție și alte chestiuni de ordin general, ca poziția corpului didactic în privința salariilor cu celelalte categorii de funcționari din stat. In vederea acestei chestiuni s'a întocmit o comisiune care să studieze chestiunea aceasta din punct de vedere budgetar, nu în alta de cît pentru a îndruma opinia publică pe această cale.

Deja corpul profesoral Universitar se agită pe această chestie, cerînd o egalare în salarii cu colonelii și membrii curților de Apel, și asta e destulă dovadă că chestia armonizării salariilor e o necesitate pentru bunul mers al mașinei statului.

A doua chestiune ce a început să se discute e poziția corpului administrativ școlar din serviciul exterior al ministrului, față cu corpul didactic. Părerea dominantă exprimată în sinul cercului didactic a fost, că pentru a se păstra corpului didactic situația sa morală în stat și pentru a nu se face ridicul în ochii țării prin excesul de politică rău dușă de politicianii din minister, a venit vremea ca să se modifice radical chipul de recrutare al acestui corp de inspectori și să li se așeze poziția lor față de profesori.

Halul în care a adus dl. Haret starea morală a corpului didactic; călcările vădite de lege; excesele de zel din partea subalternilor în felul cum administrează școala și interesele materiale ale școalei, toate acestea sînt atîtea indicii că buba s'a copt și că e o datorie de onoare ca corpul didactic să se agite în senzul însănătoșirei situației sale politice și morale.

Va trebui ca prin lege să se statueze că inspectoratul constitue o înaintare în corpul didactic, alta de cît gradația datorită vrîstei, ci meritului și destoiniciei didactice și că tocmai în interesul școalei e, ca inspectorii să înceteze de a fi *parchetul* școalei, ci îndrumătorii școalei publice.

De 16 ani de cînd avem organizat corpul de inspectori și mișcarea pedagogiei s'a sporit ea însuși, iar literatura pedagogică afară de cîteva manuale prizărite de școală nu numără nici un tratat datorit inspectorilor, afară doar de beltelele lui Lupu Antonescu, sau frazele unor nechemați.

Inspectoratele azi sunt partizi *pur* politice și polițienești, nu didactice, școala nu folosește nimic de la ele.

Deci trebue o schimbare.

Cercul didactic din Iași reluînd chestia aceasta, o va discuta în o serie de ședinți, în serile de Mercuri.

Tot de la Iași discuțiile!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

BOTFORII PRINȚULUI

In mica și vecinic agitata Serbie, s'a petrecut un nou eveniment, care dă mult de vorbit lumei întregi: tînărul dar prea celebrul prinț-moștenitor al Regatului vecin, a renunțat la Tron în favoarea unui frate mai tînăr, în urma unei faimoase.. lovituri pe care a făcut-o, omorînd prin maltratare pe unul din valeții săi.

Era un prinț din cale afară războinic și ardea de dorința unei dovezi superioare despre bravura sa personală, care să-l reabiliteze în fața Europei. Zilnic rostia discursuri incendiare, zilnic predica eroismul pe cîmpul unor himerice lupte, perorînd în întruniri publice, ori cafenele; dar ziua cea mare întîrzie să vină, ziua în care trufașa Monarhie a Austriei avea să fie zdrobită de vitejia legionilor sîrbești, conduse de acei cari au de mult au biruit cu atîta triumf, nenorocita pereche regală a Serbiei,—pe Regele Alexandru și Regina Draga, noaptea, în mijlocul somnului.

Și cum prilejul eroismului nu venia mai curînd, pa idul, dar zăboinicul prinț a profitat de cel dintîiu moment de bună dispoziție—prințul e în genere rău dispus—și a culcat la pămînt pe acel nefericit valet Kolskovici, care a murit aproape în condițiuni tot așa de teribile ca și fostul Rege Alexandru.

Motivul se cunoaște. Prințul sculîndu-se din pat, valetul i-a oferit întîiu botforii și pe urmă pantalonii, lucru desigur în contra etichetei și în contra logicei.

Dar ca pentru aceasta eroare, omul să fie culcat la pămînt și executat, aceasta cam întrece gluma. Se știu multe „glume“ de ale acestui prinț, bună-oară: întîlnește un țaran căruia îi cere țigara ca să și-o aprindă; după cîte-va momente, prințul întreprinde un... exercițiu de tir, țintind cu pușca țigara din gura țaranului.

N'a vrut desigur să ochească de cît scrumul țigării, și din pură întîmplare a căzut răpus și nenorocitul fumător.

Dar cel puțin prințul și-a cîștigat renumele de bun trăgaciu și e de regretat că Europa nu i-a dat mai curînd ocazia de a-și arata calitățile pe cîmpul de resboiu în potriva Austro-Ungariei.

Acum, dacă resboiul izbucnește, va fi poate prea tîrziu. Palidul prinț a renunțat la Tron în urma neînsemnatei victorii asupra valetului; el a căzut victima botforilor săi înarmați cu pinteni așa de ascuțiți, în cît au străpuns trupul valetului ca o sabie tăioasă. E o armă cam... joasă, dar demnă de tot trecutul acestui erou.

Rodion

CATE VA NOTE

Citind pe d. Mihăileanu.

D. Mihăileanu—cine o fi nu știm—este un zilnic colaborator al Monitorului filipescian. In luptă continuă contra socialismului și aprig apărător al religiei, d. Mihăileanu, în zilnicele sale articole, este veșnic interesant, palpitant, exuberant și, ca să zicem așa, șantant, fiindcă d. Mihaileanu cîntă jalea marilor proprietari.

D. Mihăileanu, în ultimul său articol, ne învață a ști că automobilul este un vehicul preistoric, că el n'a luat zbor din fabricele moderne Dion-Bouton, Mercedes Fiat—ci, din contra, vehiculul face parte, ca exemplu creștinesc, din însăși religia creștină.

Așa înțălege religia creștină—scrie d. Mihăileanu—să facă pe cei mulți să priveasca fără a încleșta pumnii, fără a scrîsni din dinți *la automobilile ce* sboară pe șosea. Aceasta este doctrina înfrățirei; aceasta este doctrina resemnărei și, mai ales, dragostei către aproapele nostru.

Citind pe d. Mihăileanu aflăm, deci, că din punct de vedere religios, automobilul care a avut ființă și pe timpul lui Cristos, era pe vremuri și un vehicul care sbura pe șosea—existau și șosele—era, însă, și o doctrină: automobilul doctrină a înfrățirei, a resemnărei și a dragostei.

Cîți cai putere avea un automobil ca să fie și așa și de doctrină—asta nu ne spune d. Mihăileanu.

Ne spune, însă, despre socialism, lucruri foarte interesante și picante, întru cît în sprijinul afirmărilor sale, combatantul junimist aduce și mîncări și băuturi: ciapă, prăjituri, vin de Porto și ceva Veuve Cliqot.

Ați întrat—spune el socialiștilor, în colibele uvrierului și țăranului, și va-ți cutremurat findcă acolo, a-ți găsit ciapă și nu prăjituri, pentru că acolo na-ți întîlnit nimic din luxul, care pentru noi, corupți la suflet și la trup, este *de aci înainte* o necesitate; și gîndindu-vă la suferința pe care voi, astmatici și scrofuloși, a-ți îndura-o dacă ați locui în acele colibe, ați numit infamă societatea care permite asemenea mizerie și, între o mîncare aleasă, între un vin de Porto sau de șampanie, ați plîns cu lacrămi, mincinoase pe acești *nenorociți iloți*.

Oribil masacru.

Causele și efectele sacrificărei generalului Averescu

II

Generalul Averescu e un burghez de provincienă comună, ca mulți bărbați din generațiunea sa; a intrat în armată ca voluntar în 1876, a luat parte la resboiul independenței, după resboiu a intrat în școala sub-oficerilor de unde a ieșit sub-locotenent în 1881 cu No. 1 la clasificație, mai tîrziu prin concurs a fost trimis și fără școala superioară de resboiu din Italia; acolo a făcut studii strălucite. Intors în țară, a adus servicii reale ori unde a fost întrebuințat; ca ofițer de Stat-Major, ne-a presentat legea de organizare a armatei actuală încă din 1893 și se zice că ar fi prezentat un plan de campanie în o anumită imprejurare admirabil intocmit. Ca profesor la școala superioară de resboiu, mai toți absolvenții acestei școale, îl consideră ca o busolă a lor și punt de mînă. Ca atașat militar la Berlin și ca trimis în misie, a adus servicii reale atît armatei cît și Țării sale. Ca șef de regiment și comandant de brigadă, a dat o nouă îndrumare de instrucție tactică cavaleriștilor de sub comanda sa.

E evident dar, că prin muncă intensivă și-a însușit cunoștințe latinse și a ajuns să fie o personalitate militară marcantă, atît în țară cît și în alte armate. Ca ministru și comandant în răscoalele țărănești a dovedit multă destoinicie și o mare promisiune pentru viitor, dar acest general a fost sacrificat în modul cunoscut de toți.

Organizarea armatei e întreruptă din fașe, legile suplimentare ce necesita, n'au apărut încă, vechiul regim, s'a intronat din nou cu un ministru civil. Experiența e făsută cu 2 miniștri civili D. I. Brăteanu și Sturdza și resultatele au fost negative. D Stelian și ori care altă personalitate politică, ministru de resboiu, e imposibil să dea resultate mai bune. Starea de pregătire pentru resboiu a armatei noastre, necesita ca ministru nu un civil, ci un general care să fie de o potrivă mare teorician, mare practician și cu multă autoritate morală nu e de mirat, ca noul regim să strice tot ce s'a făcut de la 1907—1909.

Prin sacrificarea Generalului Averescu, armata e din nou umilită. E cu putință, ca nici unul din generalii săi, să nu

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

poată fi în stare să fie ministrul său, n'are reprezentanți în parlament, n'are ministru General, care s'o susție și să'i dea mijloacele necesare spre a o pune la înălțimea celorlalte armate.

Disciplina, acest talisman al armatelor, fără de care nu se poate face nimic bun, e puternic atinsă. Dacă ce se scrie în o parte din presă, s'ar adeveri, ferească D-zeu, ea s'ar manifesta prin mișcarea a o parte din Generali protivnici Generalului Averescu spre a impune M. S. Regelui trimitirea înaintea unui consiliu de onoare a fostului minstru de răsboiu. Dar cred că acest lucru, nu se va adeveri, și e simplu o imaginație tendințioasă necontestată.

Generalul Averescu pentru ori ce călcare de lege, delict sau crimă săvîrșită ca ministru de resboiu, numai Curtea de Casație e competintă să-l judece în conformitate cu legea responsabilității ministeriale. M. S. Regele a trebuit să fie încredințat de Președintele consiliului său de miniștri, că Generalul Averescu, nu e vinovat de cele ce-a fost interpelat în cameră de d. Marghiloman, și atunci M. Sa a dispus ca Generalul Averescu să fie numit inspector general al cavaleriei etc. Nu se poate, ca generalii vizați să facă vre-o mișcare în contra unei dispoziții a Suveranului șef suprem al armatei, căci atunci, subalternii lor ar avea aceleași drepturi față de ei, și anarchia, ar ajunge la culme.

Dar d. Marghiloman în chestiune personală replicînd, afirmînd că nici unul din punctele imputate ministrului de răsboi, n'au fost derimate și se declară satisfăcut de respunsul primului ministru, după care ministrul de răsboi, a fost sacrificat. Pentru lămurirea acestei sacrificări ar trebui să se miște toți generalii armatei noastre, au precedent în ligă celor 12 coloneli, al cărui suflet, era colonelul Voinescu Sergiu în contra colonelului Maican, și să formeze ligă de generali spre a sili pe generalul Averescu și pe ministru de răsboi, să numească o anchetă parlamentară, care cercetînd ad-ția generalului Averescu la ministerul de resboi, de-l va găsi vinovat, să-i trimită înaintea curței de casație, să aștepte resultatul cu încredere și în urmă să avizeze, dar de nu va fi vinovat, să i dea satisfația ce-i se cuvine. Ar fi demn, ar fi patriotic, procedura aceasta din partea generalilor și disciplina ar profita enorm.

De remarcat în această împrejurare, d. Marghiloman representînd partidul carpist, a servit de coadă de topor și d-nul Ionel Bratianu de topor.

Dacă se consideră rostul trebilor în stat și activitatea politică a Prusiei după pacea de la Vestfalia 1648 și a Bulgariei de la 1879 si le comparăm cu ale noastre de la 1859 până astă-zi, armata e în drept să impute partidelor istorice, că n'au știut să pue în valoare resursele ce le-a avut la îndămînă, le-a trecut pe la nas 1866 fără să profite și din 1877, n'a putut profita mare lucru, că a îndatorat țara cu 1 și jum. miliard, starea culturală e de 5 ori inferioară Bulgariei, ci economia națională, e în mîna streinilor, că armata e ținută în stare de imposibilitate față de armatele vecine, că în fine, cînd silți de împrejurări se hotărîse a-i da mijloacele necesare, o întrerupe chiar din fașe, și-i dă lovituri de frăție.

Un militar

Gogu Constantinescu

La 24 Februarie a, c. s'a implinit un an de cînd amicul și fruntașul nostru politic de la Focșani Gogu Constantinescu, a trecut în lumea veșniciei, plîns și regretat da devotații și prietenii lui.

Șef al partidului conservator din Putna admirator sincer și devotat al șefului nostru Take Ionescu, la momentul cerut a urmat pe șef și a organizat partidul conservator-democrat din acel județ.

Partidul conservator-democrat din Putna a perdut cu Gogu Constantinescu, pe acel care i-a dat viață, pe fruntașul politic care știa să'l conducă la izbîndă sigură, pe cetățeanul fruntaș care știa să lupte și ca simplu soldat, și'nd cauza conservatoare democrată iera 'n joc

Temperament vioi și intransigent cu adversarii politici, cărora nu le cruța nimic și răspundea cu succes și categoric la nedreptele acuzațiuni ce i se aduceau.

In luptele politice știa să îmbărbăteze partidul pentru a nu suferi înfrîngeri, nesruțindu-se chiar pe sine numai în vederea asigurărei triumfului.

Cauza și ideile partidului conservator democrat îi ierau scumpe și le apara, totdeauna, cu focul sacru al entuziasmului său de luptător convins și devotat.

De origină modestă, prin cultură democrat convins, iera dușman neîmpăcat al ciocoilor. Dovadă testamentul său, care începe cu aceaste cuvinte: „Dacă mor la această vrîstă fără vreme, ie din cauza ciocoilor cărora le urez soarta mea. Rău în lume cu voință n'am făcut nemăruia".

Și într'adevăr sarmanul, mult a avut de suferit din partea acelora cari cred că nașterea, trebue să le deie roluri, pe cari, din lipsă de talent și capacitate, nu le-ar putea îndeplini.

Nu-l puteau vedea, cei cu mentalitatea ast-fel falșificată, ocupînd, prin merit, un loc și o demnitate la care puterile lor nu-i ajuta s'ajungă.

Suflet bun n'a fost în stare să facă rău nici odată.

Acestea ierau alesele calități ale aceluia pe care toți îl regretă, pe care dușmanii l'au temut și lașii l'au răpus. Memoria lui scumpă tuturora îl face să trăiască încă de și persoana lui iubită, amicilor a dispărut de un an. **G. Manug**

Litere-Științe-Arte

Zborul „Cometei".—Prin unele ziare din capitală s'a încins eri o polemică între cei doi talentați poeți d. Anghel și St. O. Iosif și între directorul teatrului național din București d. Pompiliu Eliade.

Obiectul disputei este „Cometa", gingașa piesă în versuri a celor doi scriitori, anunțată în repertoriul stagiunei actuale a teatrului din București, dar ne reprezentată pînă acum din diferite motive și în urma unor diverse peripeții pe cari le povestesc spiritualii publiciști în scrisoarea lor deschisă către directorul teatrului din capitală.

Soarta unor lucrări literare e curioasă și capricioasă. Dintre lucrările aceste pare a face parte și „Cometa". Anunțată și așteptată de atîta vreme pe scena capitalei unde —pare-se— îi se anunțase o montare excepțională, piesa rămîne nejucată, iar în stagiunea beneficiilor apare pe scena ieșană unde va fi reprezentată astă seară.

Intocmai ca și stelele,—unele piese sunt... Zburătoare.

*

Presa streină se ocupă special iar cea germană se ocupă mult de expedițiunile la polul-sud și ne dă detalii asupra importanței descoperiri acestui punct în legătură cu știrea lansată că locotenentul Schackketon, ar fi atins polul-sudic. Evenimentul dacă se va confirma va fi un fapt de cea mai mare importanță geografică și științifică.

*

După un articol literar al lui Pall-Mall-Magazine, ar rezulta că Regele Italiei este cel mai moral din toți regii și curtea sa mai morală din toate curțile. Printre gentilomii și damele de onoare nu sunt celibatari: Bărbatul este cavaler de onoare și soția damă de onoare, regele a voit astfel să suprime intrigile amoroase. Regele caută să stîrpească și obiceiul duelului de la Curte și din armată.

Că Regina Elena e o distinsă literată și o poetă de oarecare talent e lucru prea cunoscut.

*

La uzina Krupp se construesc actualmente, tunuri sistem nou pentru distrugerea aeroplanelor și balonelor. Aceste tunuri pot fi strămutate în toate direcțiunile, foarte ușor.

Brojectile speciale vor servi acestor tunuri, un obus ordinar sparge numai invelișul balonului, noul projectil va incendia balonul și întreaga mașină va exploda.

Aceste tunuri Krupp vor fi transportate cu automobilele pentru a putea urmări cu repeziciune evoluțiunile aeroplanelor și dirigiabilelor.

Experiențele au dat rezultate foarte satisfăcătoare.

*

Arta romînă frumoasa revistă pentru pictură, sculptură, architectură, muzică, arta dramatică și literatură, anul II No. 2 are următorul sumar:

. Eduard Caudella, Progresul muzical și al teatrului la noi.—Eris. Lui Alexandru I.—A. D. Atanasiu. Din istoricul Pinacotecei din Iași.—T. T. Burada. Tălinca.—I. Vlădutzi. O mică ciocnire.—Gh. N. Luchian. Cum era poleitura la zugravii vechi.—Celesti Fabio. O fugă printre bogatele izvoare ale formelor decorative la toate poporele civilizate.—A. D. Atanasiu și Alaur. Cronici.

Ilustrații: G. Panaitescu, N. Grigorescu, —Din monumente, Mănăstirea Neamțu.

*

Amintim că la 21 Martie se joacă „Falimentul" de Bjoernson cu Nottara.

*

A apărut: In cunoscuta „Bibliotecă pentru toți" No. 440 cuprinzînd: „Vechiul Heidelberg".

Celebra piesă în cinci acte a lui Förster, jucată pe toate scenele din lume și reprezintată și la Teatrul Național din București, sub titlul de „Heidelbergul de altă dată".

Piesa aceasta, a fost tradusă anume pentru „Biblioteca pentru toți" de cunoscutul literat Ludovic Dauș, care a redat o admirabilă versiune păstrînd și în romînește toată duioșia și poezia originalului.

Direcțiunea „Bibliotecei pentru toți", dînd publicului acest nou volum, face un mare serviciu și tinerimei și iubitorilor de literatură frumoasă.

„Vechiul Heidelberg", e o lucrare care trebue să fie citită de toți, și este o adevărată minune să vedem că pentru prima oară la noi piesa aceasta e dată marelui public, într'o versiunea romînească deși complectă și ilustrată costă abia 30 bani, pe cînd edițiile din toate limbile străine costă de la doui lei în sus.

Direcțiunea „Bibliotecei pentru toți", face sacrificii din ce în ce mai mari și nu putem de cît să salutăm cu multă simpatie munca-i rodnică și înnăltătoare.

Informații

Suntem în preziua alegerei pentru colegiul întâiu de Senat. Ne-ar fi surprins, prin urmare, ca guvernul să nu facă o lovitură pentru a pune ceva inimă în pîntecele partizanilor. Fiindcă, însă trucul cu prezidența consiliului s'a experimentat fără succes iar în marafetul cu reconstituirea cabinetului se pare că nici d. Brătianu nu prea are încredere—s'a recurs la un mijloc altul, o infamie stupidă ca cea încercată deunăzi cînd presa cartelată afirma că d. Take Ionescu *singurul* **din tre oameni politici din Romînia, face parte din consiliul de administrație al unei societăți în care intră și străini.**

Am răspuns așa, atunci, în cît presa coaliției n'a mai suflat un cuvînt.

Acum se face o nouă încercare: *Voința Națională* **de aseară reproduce jalba unui domn Hristes Zappa prin care acesta se plînge către primul prezident al tribunalului de comerț cum că ar fi fost nedreptățit de comoștenitori cu prilejul regulărei unei chestiuni de succesiune. Și luînd pretext din această jalbă,** *Voința Națională* **care face zilnic șantaj ca și patronii săi, făgăduește pentru azi dovezi zdrobitoare în contra d-lui Take Ionescu.**

Nu se răspunde la insanități ca cele debitate prin organul guvernului—vom face, însă, plăcere *Voinței Naționale* **de a-i oferi noui documente interesante în materia de care se ocupă.**

Punem rămășag că gazeta colectivistă va amuți astă dată cum a amuțit de rîndul trecut.

Cerem răgaz numai două-zeci și patru de ceasuri.

Pe mîine, dar.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a cerut demisia preoților de la Mitropolie care mai sunt și la alte biserici, sau care mai ocupă și alte posturi.

Consiliul general al instrucțiunei, a fost convocat pentru Duminică 15 a. c., ora 9 a. m. la ministerul instrucțiunei, sub președenția d-lui ministru Spiru Haret.

Consiliul se va ocupa cu studierea noilor programe analitice ale școalelor secundare de fete, programele școalelor de bele-arte și programele, conservatoarelor de muzică și artă dramatică.

Asară pe la orele 8 orașul a rămas în întuneric timp de mai bine de un sfert de oară, din cauza unui accident de la uzina electrică.

E un fel de capriciu al celor de la uzina electrică.

In astă-seară vor pleca la Ploești soldații bacalauriați din garnizoana locală, care vor urma școala de ofițeri în rezervă, școală care va funcționa pe lîngă batalionul 9 vînatori, din acel oraș.

Zilele acestea se vor face numirile de institutori și invățători, în locurile rămase vacante prin scoaterea la pensie din oficiu a titularilor.

In budgetul ordinar al comunei Iași s'au făcut următoarele rectificări: la venituri:

Lei 20.000 se vor adăoga la art. 27, venitul din curățirea latrinelor, peste suma prevăzută de lei 75.000, sau în total lei 95 000.

La cheltueli: Lei 10.240 se vor suprima de la art. 37, fond pentru întreținerea azilului de infirmi.

Lei 1.000 se vor reduce de la art. 79, fond pentru faseri de gherete, mese, etc.

Lei 660 idem de la art. 91, fond pentru curățitul și ridicatul zăpezii, etc.

Lei 1 000 se vor suprima de la art. 95, fond pentru nivelări de locuri și scurgerea băltoacelor.

Lei 1.100 se vor reduce de la art. 112 stat No. 16, fond pentru plata recompenselor foștilor funcționari ai comunei.

Lei 29.400 se vor adauga la art. 121, fond pentru deschidere la credite suplimentare și extraordinare, peste suma prevăzută de lei 67.200, fixîndu-se în total la lei 96.600.

D. dr. Mateiu Savu, de la circumscripția Zăpodeni, județul Vaslui, la circumscripția Copou-Turia, județului Iași.

D. dr. D. Iamandi, de la circumscripția Copou-Turia, la circumscripția Solești, jud. Vaslui.

Domnișoara doctor Natalia Aronovici, dela circumsăripția Solesti, județul Vasluiu, la circumscripția Zăpodeni, acelaș județ.

Eri s'a depus la Cameră proectul de budget al Eforiei generale Sf. Spiridon din Iași.

Se zice că alegerea celor doui episcopi, în locurile rămase vacante, se va face în cursul săptămînei viitoare.

Se afirmă că pentru unul din locurile vacante va fi propus P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Egumenul bisericei S. Spiridon și fost locțutor de Mitropolit la Iași, iar pentru al 2-lea P. S. S. Archiereul Meletie Gălățeanu.

Tot atunci se va face și alegerea a doui Archierei,

In astă-seară se joacă la Teatrul Național „Cometa" în beneficiul d-lui State Dragomir.

Foarte multe bilete au fost plasate.

Mîine, Duminică, are loc adunarea generală a acționarilor creditului funciar urban din Iași. Se vor alege doi membri în consiliul de administrație, în locul d-lor G. Nicoleanu și M. B. Cantacuzino, ale căror mandate expiră.

Ambii vor fi realeși.

Comitetul teatral se va întruni astă-zi, Sămbătă, ora cinci.

In cursul verei anului acestuia se vor organiza toate farmaciile rurale, după normele stabilite de direcțiunea generală a serviciului sanitar, iar de la 1 Septembrie viitor vor începe funcționarea lor.

Aseară la ora 9 a avut loc o serată muzicală și dansantă, dată de către clubul medico-farmaceutic în localul propiu din strada Lăpușneanu.

Serata s'a început prin frumoase bucăți cîntate la piano, cu multă măestrie, de către d-na Iosefina Zvass, care a executat printre alte bucăți și splendidul vals „Carnaval" compositia d-sale.

D-ra Maria Grigorescu, o talentată artistă cu o voce puternică, a cântat mai multe bucăți. Apoi artistul Morțun, prin cîteva monologe drăguțe a înveselit mult lumea care'i asculta.

A urmat dansul care cu mult antren a ținut pînă la orele 2 jum.

Au luat parte: d-na Zwass, d-ra Grigorescu, d-na și d. farmacist Werner cu d-ra, d-na și d. farmacist Eiven cu d-ra, d-n și d. dr. Malcoci, d-ra și d. G. Rober, d-na și d. dr. Boghen, Miereanu.

D-nii: d-ri Buzenchi, Konya, Șeptelisi, Agatstein, Nimereanu, Haimovici, Burștin, Pekelman, căp. dr. Veisa etc.

D-nu: farmaciști Lupescu, Katz, Flah, etc.

Ne întreabă mai mulți podgoreni: „cînd se va modifica legea monopolului spirtoaselor?".

La examenul oral de magistrați stagiari, care s'a ținut ieri au reușit d-nii:

Pleniceanu I. Ștefan, Popescu C. Constantin, Petrescu Leonida Petrescu, I. G. Popescu Alex., Popescu I. Gheorghe, Popescu Petre, Popescu Nicolae, Popovici Mihail, Popovici Alfred, Popovici Vasile, Predescu I. Vasile.

Excelentul nostru prietin, profesorul doctor Manolescu, care și-a regulat drepturile, la pensie pe ziua de 1 Aprilie se va stabili la Strunga, proprietatea sa, unde bolnavii de ochi îl vor putea consulta.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1473 45
Lista d-lui Popper:	
Leo Popper	5 lei
B. Schneker	5 „
Ad. Vittner	5 „
Watson et Youell	15 „
Z. Lederhendler	1 „
A. Milian	1 „
I. Rozenthal	1 „
Zeilig Bercovici	1 „
Iancu Einhorn	1 „
Is. Popper	1 „
Ad. Löbel	1 „
Ph. Posner	5 „
H. Braunștein (Cocoș de aur)	10 „
Amenda	1 „

Epitropia Sf. Spridon a luat decizia ca la biserica Sf. Spridon să se instaleze calorifere pentru încălzit.

Ținîndu-se seamă de numărul redus de zile pentru instrucția soldaților cu schimbul din Cavalerie, aceștia se vor instrui după vechiul program de instrucție.

Eri a plecat la București cîte un plutonier din fie care regiment din localitate, pentru a preda tuburile de cartușe și a lua în primire altele pline.

„Uniforma"... **institutoarelor.**—Circularomania d-lui Haret nu este în descreștere.

Cea pe ziua de eri recomandă institutoarelor, să poarte sorțuri ca și elevele.

Ca document ridicol—extrem de ridicol—reproducem aci cuprinsul circulărei:

„Ministerul crede de cuviință să atragă atenția doamnelor nstitutoare, cu privire la utilitatea purtării sorțului în timpul orelor de clasă.

Ar fi bine și practic, ca fie-care institutoare să aibă cîte un șorț mare, care să acopere toată îmbrăcămintea, cam în felul celor pe care le poartă elevele. Sorțul ar putea fi confecționat din pînză ieftină, care să se poată spăla.

E ușor de înțăles că purtarea șorțului are avantagii care nu pot fi trecute cu vederea. El menajează îmbrăcămintea, ferind'o de praful de cretă și de celelalte murdării din clasă, și o cruță tot de odata. In același timp este și destul de estetic.

Șorțul s'a introdus la o școală din București și mulțumește pe institutoarele de acolo, pentru foloasele pe cari le aduce.

Suntem siguri că nu poate fi nici un motiv, ca el să nu fie întrebuințat în toate școalele unde funcționează institutoare, și numai de către acestea".

Anul acesta Regimentul 13 Stefan cel Mare va pleca pentru 30 zile la Tabăra Șipote, în ziua de 30 April.

De oare ce anul acesta, operațiunile Consiliului de recrutare încep la 1 April și cum pînă în prezent corpurile legiuitoare n'au votat încă legea de recrutare și pentru a se putea dispune de timp ca intinerariul consiliului recrutării să fie adus la cunoștința populației, recrutările se vor face tot pe județe iar nu pe cercuri de recrutare.

Instrucțiunile necesare asupra modului cum se vor face recrutările, vor sosi zilele acestea.

Spre mările polare și blocurile eterne de ghiață, vederi înregistrate de cinematograf în regiunile artice de îndrăzneții exploratori ai Polului Nordic, sunt scene cuprinse în programul ce se reprezintă astă seară Sîmbătă la Teatrul Circ Sidoli.

Cine a citit expedițiile lui Nansen, Nordenskyold etc. va avea înaintea sa ilustrațiuni vii, va fi alături de exploratori, se va afla chiar în acele locuri, — pentru că aceste vederi sunt absolut fidel luate de pe natură.

După stăruința mai multor vizitatori vor fi proectate și astă seară frumoasele vederi de pe falnicul Ciahlău însoțite de explicații.

Programul cuprinde apoi sporturile moderne din Stadium înaugurate de Regele Eduard al Angliei și foarte multe scene comice, feerice, etc. etc.

Mîne Duminică Matineu la 3 ore ziua cu prețuri pe jumatate și seara reprezentație obișnuită.

Clericale.—I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care se află în Capitală, a trimes o telegramă P. S. S. S. Archiereului Ghenadie Georgescu invitîndu-l să însărcineze pe părintele Carp, revizor eclisiastic ca să ancheteze și să constate dacă părintele Alexandru Șerban, protoereul județului e sau nu vinovat de „neglijență" și „rea voință, față de îndeplinirea unui ordin.

Iată despre ce este vorba: Protoereul județului a primit păstorala I. P. S. Sa Mitropolitului și circulara relativă la conferențele păstorale, spre a le expedia preoților din județ.

Circulația fiind întreruptă din cauza timpului defavorabil, păstorala și circulara n'au putut ajunge la timp în unele părți, I. P. S. S. Mitropolitul a luat aceasta ca o „neglijență" și a însărcinat pe revizorul eclesiastic cu ancheta.

— Pe ziua de 1 Aprilie a. c., I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen va face mai multe schimbări în administrația bisericească din Eparchia sa.

Aflăm cu plăcere că d. N. Teodoresau Olobeșteanu din Focșani, conducătorul podgorienilor, mare proprietar și un valoros cetățean din acel oraș, a aderat la politica partidului conservator democrat, cerînd înscrierea în rîndul membrilor acestui partid.

Cu d. Teodorescu partidul conservator democrat cîștigă un bun și valoros luptător.

Mîine după amiazi la orele 2 și jumătate va avea loc la Conservatoonl de muzică și Declamație, o frumoasă producțiune, dată de elevele și elevii Conservatorului.

Venitul ce va rămînea de la această producțiune, se va împărți la elevii lipsiți de mijloace.

Astă-zi fiind aniversarea proclamărei regatului, un Te-Deum s'a oficiat dimineață la orele 10 la Mitropolie, de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de mai mulți preoți.

Au asistat autoritățile civile și militare. Onorurile au fost date de cîte va companii din garnizoana locală.

Defilarea a fost primită de d. general Tătărescu, comandantul Corpului IV de armată.

Ultime informaţii

❑ Un liberal sterist a declarat astă-zi:

— D. Brătianu n'a glumit, cînd a declarat delegaţilor-medici, că guvernul se va retrage.

In partidul liberal s'au produs atîtea disensiuni, că, imediat după închiderea sesiunei parlamentare extra-ordinare, guvernul se va retrage.

❑ *Lupta parchetului de Botoşani în contra tribunalului de acolo, merge înainte şi devine din ce în ce mai interesantă.*

Alaltă-ieri am arătat ce crede procurorul Tufescu, despre magistraţii din Botoşani. Părerea substitutului de procuror, d. G Diaconescu, este şi mai interesantă. Ea s'a aflat la un proces ce s'a judecat ieri la secţia 1 a Curţei. Intr'un apel făcut contra sentinţei prin care numitul Berl sin Zurăch, birjar, a fost achitat de faptul că a atentat la pudoarea numitei Debora Graif, substitutul, care a semnat apelul, zice textual:

Faptul astfel expus este pe deplin dovedit şi, faţă de excepţionala lui gravitate, ne surprinde cum de-a putut tribunalul trece atît de uşor asupra lui, **grăbindu-se** *a pronunţa achitarea.*

Este drept că nenorocita victimă nu ie de cît o servitoare, **orfană şi străină.**

Dar oare întrebatu-sau domnii judecători în forul intim al co tiinţelor lor: dar dacă, în locul Deborei Graif, ar fi avut nenorocirea să cadă **sora, soţia,** *ori* **fiica noastră** ?

Nu comentăm, căci scandalul începe să treacă ori ce limită. Dar ca asemenea stare de lucru şi asemenea argumentaţie desperată să rămîie necontrolate—aceasta ni se pare anormal.

❑ **Cunoştinţele juridice ale d-nului Grecianu.**—Este cunoscut tuturor că, pe cînd d. D. Grecianu era ministru de justiţie a intervenit între d-sa şi d. N. Cuţarida un contract prin care i se dă în antrepriză d-lui Cuţarida reclădirea palatului administrativ din Iaşi: în baza acelui contract d. Cuţarida a început dărîmarea palatului, iar la venirea liberalilor i se interzice ori ce lucrări mai departe pe motiv că contractul, în condiţiunile încheiate, era inexistent.

De aci proces, din partea d-lui Cuţarida, contra ministrului de justiţie, pentru reziliarea contractului, cu daune, la care ministerul de justiţie răspunde prin o cerere reconvenţională avînd de obiect daune (echivalent dărîmarei făcută), şi restituirea sumilor încasate de la ministerul de justiţie, în comptul lucrărei, cum şi a sumilor primite de la direcţiunea Poştelor cu titlu de chirie.

Asupra acestor cereri Tribunalul de Ilfov s'a pronunţat prin sentinţa din 11 Iune 1908, prin care, recunoscînd de anulabil contractul intervenit între Ministerul de Justiţie şi d. Cuţarida, ca nefiind în conformitate cu art. 45 din legea contabilităţei, obligă pe ministerul de justiţie a-i restitui 11,783 lei din garanţia depusă, restul urmînd pe cale de compensaţie a fi reţinut de ministerul de Justiţie în comptul sumelor avansate.

Hotărîrea a fost redactată de d. Preşedinte al secţiei comerciale şi între motivele pe care se sprijinea Tribunalul de Ilfov pentru a respinge pretenţiunele de daune a d-lui Cuţariva găsim pe următorul considerent, care învederează cunoştinţele juridice a d-lui Greceanu.

Reproducem fără comentarii:

„Avînd în vedere că, în realitate, este foarte adevărat că reclamantul Necolae Cuţarida a făcut în vederea acestei întreprinderi cheltueli însemnate, a imobilizat capitaluri şi a încercat daune foarte simţitoare din cauza acelei lucrări. Insă, din moment ce contractul pe baza căruia a făcut cheltueli este anulabil, fiind isbit de un viciu, justiţia nu-i poate acorda echivalentul sumelor ce i s'ar cuveni după echitate. Nici părerea anterioară a d-lui Ministru, nici jurisdicţiunele speciale de care este justiţiabil din alte puncte de vedere, nu pot da fiinţa legală unui contract pe care de sigur reclamantul nu l'ar fi încheiat, dacă ar fi cunoscut legea şi, **dacă nu ar fi comis greşală de a crede că ministrul de justiţie o cunoaşte**". *Dreptul*, 5 Februarie

❑ N'a trecut o lună de la hotărîrea clubului carpist ca direcţia ziarului local s'o iee d. general Skeletti — şi iată că şi această direcţie se află în agonie.

D. general Skeletti nu este agreat de elementul grecenist, fiind-că acest element este contra gazetăriei cu mănuşi albe—aşa cum o voeşte generalul.

Chiar zilele trecute o notiţă grecenistă contra ziarului nostru, a fost desavuată de d. Skelletti şi a trebuit intervenţia d-lui Grecianu, ca generalul să consimtă să retragă notiţa de desavuare.

Acum ie vorba să se dea direcţia d-lui A. D. Holban, care, cu toată credinţa contrarie, există încă.

❑ Consiliul comunal se întruneşte astăzi, Sîmbătă, spre a discuta budgetul.

In afară de schimbările anunţate, toate salariile funcţionarilor au fost sporite.

❑ Comisia regională a judeţului Iaşi, întrunită ieri, spre a stabili preţul muncilor la pămînt în dijmă, a hotărît următoarele: la muncitorii localnici să se dee din porumb una şi una; muncitorilor din alte sate, apropriate de moşii, cari vin ca trăgătorii lor, se va da din porumb una şi una, iar pentru cocene, cari rămîn proprietarului sau arendaşu'ui se va da tain ca la praşilă şi gratis două vite la păşune; pentru sătenii din alte părţi: din porumb una şi una, iar pentru coceni se va plăti 12 lei de hectar.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul Neamţ, infirmînd mandatul de arestare al lui Isac Tanenzapf, implicat în fraudele silvice de la Neamţ, procurorul a făcut apel la Camera de punere sub acuzare.

— Camera de punere sub acuzare, primind apelul procurorului de Bacău, a menţinut arestat pe Leib Rabinovici, învinuit de bancrută simplă şi frauduloasă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 14 Martie.

Marea întrunire de aseară

Bucureşti.—Aseară partidul conservator democrat din Capitală a ţinut o întrunire publică, în sala Dacia, în vederea alegerei senatoriale de mîine.

Sala era ticsită de lume.

Intrunirea a fost presidată de d. *C. Ghyka-Deleni*, care arată rostul întrunirei, dînd apoi cuvîntul d-lui dr. Istrati.

D. dr. *C. Istrati*, se declară foarte mulţămit că se află din nou în mijlocul cetăţenilor Capitalei. Alegătorii din Capitală s'au putut convinge că opinia publică nu este indiferentă faţă de activitatea partidului, conservator-democrat şi s'au convins că acest partid, fie în opoziţie, fie la guvern, caută să fie cu mulţimea şi să lucreze pentru binele general.

D sa îşi exprimă dorinţa ca oamenii noştri politici să nu fie preocupaţi de cît de ideia de a conlucra pentru binele ţărei şi zice că constată că guvernele noastre au inventat o fabrică de legi fără nici un folos. Nouă ne trebuie legi patriotice, iar nu legi importate din străinătate.

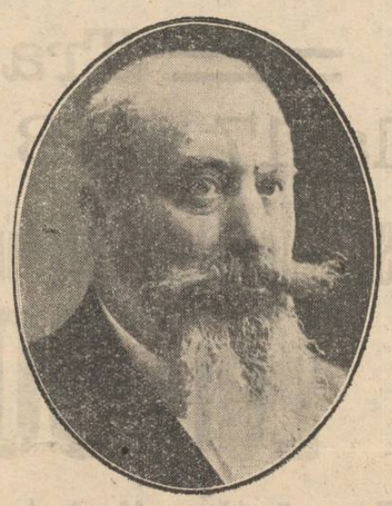

Dr. C. Istrati

Societatea doreşte ca adevărul să nu fie atins de oamenii politici ai ţărei. Romînului îi lipseşte educaţia muncei şi dovada s'a făcut că numai prin muncă se poate ajunge la ceva. In acest senz trebuie să se lucreze.

Partidul conservator-democrat e însufleţit de asemenea idei şi va lucra pentru binele general. D-sa spune apoi că partidul conservator-democrat va veni cu o lege care va prevede că fie care cetăţean să facă numai un an armată.

Vorbind de armată, d. dr. Istrati relevă cazul generalului Averescu, care spune că e un militar distins, şi care a fost terfelit, ca şi instituţia armatei, în faţa străinătăţei, de către guvernul actual.

Termină cerînd încrederea în partidul conservator-democrat.

D. *N. Titulescu* spunea că întrunirea de azi e prologul triumfului de mîine.

Vorbind de operile guvernului, d-sa spune că cele mai sfinte drepturi ale mulţimei sunt calcate în picioare, prin politica murdară ce se face. Ţara e sătulă de aceşti oameni, care fac politică cu ochii legaţi şi cu urechile astupate. Au terfelit totul, au îngenunchiat magistratura, şi-au bătut joc de toate. D sa critică apoi starea în care se găsesc junimiştii.

D. *Alex. A. Badareu* declară că în calitate de reprezentant al Moldovei şi Senator, recomandă alegătorilor pentru întrunirea de Duminică pe d. prof. dr. C. Istrati, cu care se mîndreşte Moldova şi cu care se mîndreşte şi ţara întreagă. El e omul cinstei, omul meritului, omul muncei.

Intreaga ţară îşi are atenţia îndreptată către alegerea de Duminică de la colegiul I de Senat de Ilfov.

D-sa se ocupă apoi de politica ce o fac junimiştii, care o duc numai în certuri, precum şi de halul în care se află liberalii, care şi-au pierdut ori-ce încredere.

Termină prin a cere alegătorilor ca la alegerea de Duminică să voteze pe d. dr. C. Istrati.

D. *Rădulescu-Motru* aminteşte de timpurile cînd candidatul de azi al liberalilor d. Bibicescu lupta la o alegere contra lui Kogălniceanu. D-sa spune că d. Bibicescu e lipsit de simpatia alegătorilor Capitalei.

De d. T. Rosetti, candidatul junimiştilor, d-sa spune că nu are alt merit, de cît acela că e fratele Domniţei Elena Cuza, la care se duce din cînd în cînd.

După ce face apoi istoricul luptelor politice, oratorul spune că singurul candidat serios la alegerea de Duminică este d. dr. C. Istrati.

D. *Barbu Păltineanu* începe prin a arata starea deplorabilă a liberalilor, care n'au oameni, n'au nimic. Intrunirea de astă-zi nu e numai o consfătuire în vederea alegerei de Duminică, ci şi o întrunire de protestare contra cheltuielilor enorme şi fără chibzuinţă, fără necesitate, ce le-a făcut guvernul actual. In doui ani de zile a cheltuit 40 de milioane, fără a face nimic. (strigăte de jos bandiţii!). Actualii guvernanţi nu fac altă ceva de cît un atac la punga contribuabililor. Critică apoi reaua stare în care se găsesc junimiştii.

D. *Mihail Dragomirescu* zice că vorbeşte ca om şi ca creştin şi arată că partidul liberal şi-a bătut joc de toate.

Vorbind de cei trei candidaţi, arată că d-nii Bibicescu şi Rosetti sunt nişte modeşti luptători, pe cîtă vreme d-rul Istrati este un om de merit. A avut merite ca ministru, şi ca om de muncă are meritul că a organizat frumoasa expoziţie naţională, oglinda neamului nostru. Se ocupă apoi şi de meritele d-rului Istrati ca om de ştiinţă.

Oratorul atacă apoi politica d-lui Ionel Brătianu, care prin mijloace ascunse a ajuns prim-ministru şi relevă meritele, fără comparaţie ale d-lui Take Ionescu, ca orator şi ca om politic.

D. *N. Fleva* declară că se simte fermecat de discursurile frumoase rostite de oratorii partidului conservator democrat, Acest partid şi-a cîştigat simpatia întregei ţări.

D-sa face apoi o comparaţie între politica de acum 20 de ani în urmă şi politica care se face astă-zi la noi. Singurul partid politic de încredere, e partidul conservator democrat. Acest partid e cu mulţimea, mulţimea e cu el şi lucrează cu mulţimea. Zeflemiseşte pe candidatul liberalilor d. Bibicescu şi pe cel al junimiştilor d. T. Rosetti, care n'au nici-o simpatie şi îndeamnă pe alegători ca la alegerea de Duminică să'şi facă datoria şi să voteze pe d. dr. C. Istrati, candidatul partidului conservator democrat.

Intrunirea a luat sfîrşit în cel mai mare entuziasm.

LEGEA TEATRELOR

Bucureşti. — Ministrul instrucţiunei a depus astă-zi la Cameră proiectul pentru reorganizarea teatrelor. In afară de punctele cunoscute, proiectul prevede ca teatrele din Bucureşti, Iaşi şi Craiova să se numească teatre naţionale. Teatrele din Iaşi şi Craiova vor avea cîte un director; teatrul din Bucureşti, un director general.

Manifestaţii studenţeşti

Bucureşti.—Aseară studenţii s'au adunat în piaţa teatrului şi au făcut manifestaţii cu ocazia aniversării zilei de 13 Martie. Ei au parcurs mai multe strazi. Manifestaţia a ţinut pînă la ora două noaptea.

In chestia grevei telegrafiştilor

Paris.—Domneşte încă mare fierbere printre împiegaţii de la poştă şi telegraf.

Comitetul grevei s'a întrunit aseară şi a hotărît că dacă se va face macar o singură revocare, să se provoace din nou greva.

O alianţă militară

O altă telegramă a ziarului „Adevărul" care a fost confiscată de guvernul romîn e acea trimesă de corespondentul ziarului din Berlin în cuprinsul următor:

Aflu de la o persoană care face parte din ambasada austriacă de aci că în adevăr există o convenţie militară între Austria şi România.

Convenţia prevede că România e datoare să dea ajutor Austriei în cazul unui război. In caz cînd Austria va trece trupele sale peste graniţa sîrbească, România e datoare să treacă trupele peste Dunărea.

In schimb România va avea compensaţii teritoriale.

Legea Stelian

Bucureşti.—La Senat începe astăzi discuţia legei pentru reorganizarea judecătorească. Astăzi vor vorbi domnii Nacu şi N. Xenopol.

Nou club politic

Bucureşti.—La Cîmpul-Lung s'a înfiinţat ieri clubul conservator-democrat, sub preşidenţia generalului Ianola

Un tratat de alianţă

Bucureşti.—Corespondentul din Berlin al Ziarului „Adevăr", a trîmis o telegramă ziarului seu care a fost confiscat de guvernul romîn.

Iată textul acelei telegrame:

Berlin,—In cercurile diplomatice bine informate se confirmă ştirea că după întrevederea de la Raval dintre Ţarul Rusiei şi preşedintele Fallieres de o parte, şi regele Eduard al Angliei de altă parte, s'a decis încheierea unui tratat de alianţă contra Austriei şi Germaniei în cazul unui conflict european. Tratatul prevede că la o ciocnire între Germania şi Rusia, Franţa e obligată a ataca Germania pe uscat iar Anglia pe apă.

In chestia prinţului George

Belgrad.—Guvernul a publicat descrierea afacerei Kolacovici în care reesă că acest servitor al prinţului George a fost victima unei căderi accidentale, autopsia a dat următorul rezultat. Kolakovici a murit în urma unei inflamaţii la intestine produsă printr'o perforaţie contrar ştirilor răspîndite. Nu s'a constatat nici o urmă de violenţă prin urmare se reduce că Kolakovici a fost victima unui accident nenorocit şi lipseşte ori ce motiv legal de anchetă.

*

Belgrad.—S'a răspîndit svonul că Regele a sfătuit pe prinţul moştenitor, să nu stărue asupra renunţărei la tron, nefiind nici un motiv pozitiv. In anturajul prinţului moştenitor se povesteşte că Mercuri seară, prinţul George a fost ca de obiceiu la secţia I a ministerului de externe, ca să citească rapoartele sosite de la miniştri Sîrbi în străinătate, de Duminica trecută. Prinţul George era într'o agitaţie extremă, din cauza atacurilor ziarului „Zvono" şi din pricina atitudinei pasivă a guvernului.

Stăruinţi pentru aplanarea conflictului

Viena.—Camera deputaţilor a adoptat o lege autorizînd guvernul să regulezе în mod provizoriu raporturile comerciale cu Bulgaria, Mexico şi alte state, pe baza naţiunei celei mai favorizate în cursul discuţiei, ministrul comerţului a declarat că convenţia comercială cu România va fi încheiată în curînd, chiar de acum nu se poate spune care anume comisii vor fi acordate Serbiei, dar sunt anumite concesii economice, care nu sunt conţinute în convenţia comercială. Deputatul Drexel a declarat în mijlocul aplauzelor tuturor partidelor din cameră (afară de socialişti) că toţi deputaţii doresc menţinerea păcei şi că Austria a făcut tot posibilul ca s'o păstreze, dar că onoarea şi dreptul imperial să nu fie vatamate. Oratorul invinueşte pe deputaţii socialişti de a fi vorbit în favoarea Serbiei în momentul primejdiei şi de a fi atîţat pe Serbia făcînd o critică nedreaptă despre administraţia Bosniei şi despre politica balcanică a cancelarului Goluchowski. Oratorul aminteşte că Austro-Ungaria s'a arătat în totdeauna şi chiar în ultimul timp foarte generoasă faţă de Serbia, imperiul doreşte parcă şi stabilirea raporturilor comerciale statoraice cu toate statele balcanice. Conchide că pacea va fi menţinută.

Camera discută apoi o moţiune de urgenţă. Deputaţii socialişti invită guvernul ca să intrebuinţeze toată influenţa sa spre menţinerea păcei. Ministrul preşedinte baronul Bienerth a declarat că toate partidele din monarchie lucrează în mereu pentru menţinerea păcei. Guvernul va face tot ce-i stă prin putinţă spre a stărui pentru pace, dar cu credinţa că interesele monarchiei nu vor fi vătămate.

Camera seniorilor a adoptat convenţia stabilită în Romînia privitoare la protecţia reciprocă a exercaţiului dreptului de proprietate a operilor literare, artistice şi fotografice.

*

Agenţia Havas află din Londra că ambasadorul englez la Viena d. Cartwright, a înmînat cancelarului Aehrenthal noua formulă franco-anglo-rusă, modificînd foarte puţin pe cea propusă de curînd de baronul Aehrenthal.

Aceasta nouă formulă a fost comunicată şi guvernului german.

*

Belgrad.—Ştirea că Rusia a recunoscut anexarea Bosniei a distrus ultimile speranţe ale Sîrbilor. Spiritul răsboinic a dispărut, are un aspect calm şi liniştea e completă.

Cercurile deputaţilor arată un spirit foarte calm, presa sîrbească se arată rece în privinţa renunţărei prinţului moştenitor şi o consideră ca o fericire pentru Serbia: numai ziarele „Politica" şi „Mali jurnal" apără pe principele George.

*

Viena. — *«Fremdenblatt» are un comunicat oficios care anunţă că liniştea e pe cale de a se stabili.*

Se speră că până în cîte-va zile măsurile luate vor da rezultate satisfăcătoare.

Convenţia cu Austro-Ungaria

Bucureşti.—Astă-zi cu trenul de 11 şi 45 a sosit în Capitală delegaţii guvernului Austro-Ungar, pentru încheierea convenţiei cu Romînia.

Delegaţia se compune din 13 persoane, în frunte cu d. Michalovici, şeful secţiei ministerului afacerilor streine a Austro-Ungariei.

Delegaţia a descins la otel Boulevard, unde a fost primită de prinţul Schönbrunn, ministrul plenipotenţiar al Austriei la Bucureşti.

La orele 3 după amiazi a avut loc, la ministerul afacerilor străine, prima conferinţă cu delegaţia romînă, care, se ştie, că se compune din d-nii: Emil Porumbaru, vice-preşedinte al Camerei; Burghelea, director la ministerul afacerilor streine; G. Assan, deputat şi preşedinte al Camerei de Comerţ; C. Brătianu, deputat; Mowrandini sub-director la minsterul de finanţe şi Furtună inspector veterinar.

Mîine Duminecă, se va ţinea a doua conferenţă.

Te-Deum

Bucureşti.—Astăzi cu ocazia aniversării proclamării regatului, s'a oficiat un te-deum la mitropolie. Serviciul divin a fost oficiat de mitropolitul primat At. Mironescu.

După te-deum d. general Coandă a ţinut o cuvîntare, arătînd importanţa zilei.

INFAMIA „VOINŢEI"

Bucureşti.—Infamia „Voinţei Naţionale" cu privire la amestecul d-nului Take Ionescu în procesul Zappa, se consideră ca o idioată lovitură electorală, care va fi uşor spulberată.

Junimiştii din Brăila

Bucureşti.—O delegaţie a clubului junimist din Brăila s'a prezintat ieri d-lui N. Filipescu, prezidentul clubului, şi i-a declarat că partidul se află în complectă desfacere. Trebueşte intervenţie grabnică, altmintreli partidul va peri.

Prima Societate „Fraterna Israelită"

fondată în Iaşi, suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875

INŞTIINŢARE

Se face cunoscut tuturor domnilor membrii ai societăţei, că în conformitate cu art. 11 şi 12 din Anexa, art. 17 şi 19 din Statut şi deciziunea comitetului din 3 Martie a. c., tragerea la sorţi a comitetului provizor se va face în şedinţă publică, Duminică 15 Martie a. c. ora 4 p. m., la care cei în drept sunt cu insistenţă rugaţi a lua parte.

In conformitate cu art. 12 din statut, urmînd a se pune în urnă numai numerile din matricule a tuturor membrilor în regulă cu plata, toţi domnii membri sunt invitaţi a se pune în curent cu cotizaţiile astfel precum cere art. 76 din statut.

Preşedinte **R. Langmantel**

Secretar titular *Carl Abramovici*.

No. 1106.—Iaşi 5 Martie 1909.

PUBLICAŢIE

La 23 Martie 1909, la Direcţia Generală a Serviciului Sanitar (Ministerul de Interne) Str. Visarion, oara 11 a. m, se va ţine de urgenţă a 2-a licitaţie pentru darea în antrepriză a unui pavilion la Spitalul din Răducăneni (jud. Fălciu) în valoare după deviz de 20,000 lei.

Planul şi devizul. se pot vedea la Serviciul Tecnic al Direcţiei Generale a Serv. Sanitar (Str. Visarion No. 2 Bucureşti).

Oferlele în plicuri închise, vor purta indicaţia, „ofertă pentru un pavilion la Spitalul diu Răducăneni" şi vor fi însoţiţi de o recipisă a Casei de Depuneri sau a unei administraţii financiare, constatînd depunerea garanţiei provizorie de 4 la sută.

Mare Pepinieră de pomi roditori şi de viţe altoite, cele mai alese varietăţi, la

STRUNGA

(lîngă Tg -Frumos)

De inchiriat O casă situată str. Păcurari No. 5; compusă din 5 odăi, bucătărie, pivniţă, fîntînă şi tot confortul.

A se adresa d-nei Vlaicu str, Goliei 51.

De Vînzare

Splendid loc de case

Strada Română 21 (*Colţ cu str. Ianov*)

A se adresa la ziar subt D. G.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de bronşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Régisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vevideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36—le

Comenzile se fac pintr'o carte postala sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 680 Marți 17 Martie 1909

ALEGEREA DE IERI

Rezultatul alegerei de ieri adaugă încă un succes la cele repurtate de partidul conservator-democrat în cursul unui an—și constitue o nouă și rușinoasă înfrîngere pentru liberali.

De la înjghebarea partidului nostru, liberalii, *la putere fiind*, nu mai pot învinge în alegeri—și în deosebi de la primul asalt. Toate alegerile parțiale efectuate de la constituirea partidului nostru, au avut ca prim rezultat: *balotagiul*, iar cele mai multe au fost cucerite de noi, chiar de la primul scrutin.

Alegerea colegiului I de Senat de Ilfov, se presintă în aceiași situație. Din cele 1488 de voturi valabil exprimate—și cari reclamau o majoritate de 744 glasuri, pentru ca guvernul să poată învinge opoziția, liberalii obțin abea 449, deci mai puțin de o treime, pe cînd noi ne-am rîdicat pînă la 510 glasuri — restul de 529 fiind întrunite de junimiști.

Că junimiștii au putut aduna în jurul candidatului lor un număr de voturi așa de important, lucrul nu trebue să surprindă pe nimeni. In primul rînd, ei au concentrat în Capitală, toată puterea, am putea spune, *toată ființa* organizației lor politice. In afară de București, desfidem să ni se arăte un singur oraș, unde se poate vorbi de o organizație junimistă mai serioasă, ba sunt județe unde junimiștii, nu există de loc ca partid. Nu tot ast-fel se poate zice și de conservatorii-democrați. Forța lor politică nu rezidă numai în Capitală. In fie-care județ, ei au puternice organizații—cărora nu le poate rezista nici ambele partide coalizate.

Craiova, Ploeștii, Iașii, centre politice de primul ordin—sunt adevărate cetățui conservatoare-democrate; ultimele lupte electorale au dovedit aceasta, fără să mai avem nevoe să dăm și alte exemple.

Dar nu numai faptul, că în Capitală este adunată toată puterea *de a fi* a junimiștilor, explică numărul de voturi ce dînșii au obținut. Politica lor, este o politică de toleranță. Pentru a fi tolerați ca partid, ei tolerează totul partidului liberal. Cetățenii s'au deprins a vedea într'înșii un fel de *anexă* a partidului liberal, și cînd o alegere se presintă, alegătorilor — chiar liberali—nu li se par că fac un act de ostilitate guvernului, dacă aaruncă un vot și junimiștilor.

Și apoi, întregul sistem de luptă întrebuințat, mai cu seamă în această alegere și de liberali și de junimiști în potriva noastră a fost, că acolo unde liberalii n'au putut smulge un vot pentru ei, l'au solicitat pentru junimiști—iar aceștia au procedat tot ast-fel. Și slava domnului, cînd guvernul nu te combate, ba chiar te ajută pe sub mînă, deplasîndu-ți pe ori-ce cale și sub ori-ce formă, voturi, trebue să te întrebi și să te miri, cum de nu te-ai putut rîdica mai sus de o treime de voturi!

Dar însuși voturile obținute de liberali, explică în de ajuns adevărul ce noi susținem.

Liberalii au în Capitală, sediul principal al tutulor creditelor și instituțiunilor financiare similare. Și tocmai fiind-că era vorba de colegiul marei proprietăți fonciare și al marelui comerț, este imposibil de admis ca sub puterea constrîngătoare sau ispititoare a Băncilor, liberalii să nu se poată rîdica cel puțin pînă la numărul voturilor junimiste!

Atunci, n'avem dreptate să zicem, că dacă, alegerea de eri, are intr'însa un succes, acela ne aparține nouă în întregime?

Cînd n'avem de cît un an de la constituirea noastră ca partid politic și cînd ne adresăm marelui colegiu, al proprietății și al intelectualității Capitalei și prin propriile noastre forțe, și avînd doi dușmani de o potrivă de acerbi în potriva noastră reușim să întrunim cu 19 voturi mai puțin de cît miluiții junimiști și cu 61 de voturi mai mult de cît partidul liberal rezemat pe puterea invincibilă a Băncei Naționale și a guvernului, cine altul de cît partidul conservator-democrat este adevăratul triumfător al alegerei de ieri?

Cît pentru liberali, — și în special pentru d. I. I. C. Brătianu, alegerea această înseamnă un adevărat dezastru. Rînd pe rînd toate clasele sociale ale țărei l'au părăsit, și d-sa guvernează azi numai în virtutea unei ficțiuni constituționale.

Intr'o altă țară, unde simțul demnității de partid nu e așa de atrofiat, un asemenea guvern s'ar fi retras de mult, după atîtea dureroase și categorice experiențe de luptă politică.

La noi însă, guvernul continuă a deține puterea sfidînd voința națiunei vădit pronunțată în potriva lui.

Constituționalicește, succesiunea guvernului e vacantă, și țara așteaptă cu încredere ca Suveranul să facă uz cu înțelepciune de Inaltele Sale prerogative!

Vespasian I. Pella

Un partid nimicit

Guvernul actual, după ce, pe căi piezișe, și-a nimicit șeful—acum își nimicește și partidul. Partidul liberal se află cu totul sub tutela guvernului. Nimeni din partid, fie el oricine, n'are drept să se amestece în treburile, nici ale guvernului nici ale partidului. De îndată ce cineva se mișcă, este pus la index și excomunicat.

Partidul, astfel condus, a fost nimicit. Nu mai este partid acela, care, în nici o parte a țărei, nu mai dispune de simpatiile cetățenilor, care nu mai este în stare să lupte în nici o alegere.

Eri, la alegerea din București, partidul liberal a fost declarat distrus. Față de *1039* voturi întrunite de opoziție, candidatul guvernamental, cu toate presiunile de rigoare, cu tot sprijinul Băncei Naționale, n'a putut întruni de cît *452* voturi, adecă cu 60 la sută mai puțin de cît opoziția.

Acum în Aprilie se va împlini anul de cînd partidul liberal a început să se răfuiască cu țara. Se va împlini anul de cînd a fost bătut la Vaslui, apoi la Craiova, mai tîrziu la Tecuciu. A fost bătut și la Constanța și, în urmă, a căpătat, la București, trei mari lovituri de-o dată.

Iar ieri colegiul marei intelectualități și al marei proprietăți, a judecat zdrobitor pe colectiviști. Din toate părțile s'au rostit deci cetățenii contra unui guvern și unui partid, cari au escaladat puterea prin foc și prin sabie, scriind o pagină de sînge, de sînge țărănesc, în istoria acestei țări.

Ce mai caută la treburile statului un astfel de hidos guvern, care domnește în contra voinței țărei, și care, condemnat de țară, continuă să voteze legi scelerate?

Odinioară, cînd opoziția reușea să întrunească, la o alegere, jumătate din glasurile candidatului guvernamental, era un indiciu foarte serios că țara a perdut încrederea în guvern.

Astăzi, la fenomenul tocmai contrar, cînd în decursul unui an, de mulțime de ori, și în centrele cele mai principale ale țărei opoziția bate așa de crîncen guvernul, aceasta, ca și criminalul impasibil, continuă să sfideze țara și să guverneze înainte.

Dacă jocul acesta va continua, se va putea crede că și țara, ca și partidul colectivist, se află sub tutela lui Ionel Brătianu.

Și aceasta nu se poate. Nu se poate ca un partid nimicit să continue a fi la putere.

Incetățenirea Dobrogenilor

— DISCURSUL D-LUI A. A. BADAREU —

Cu prilejul discuției însemnatului proiect dobrogean, la Senat, a luat cuvîntul, spre a rosti un important discurs, fruntașul nostru A. A. Badareu, senator al colegiului I de Iași.

D. A. A. Bădăreu și-a împărțit în două cuvîntarea. In primul loc și-a pus întrebarea: *căror locuitori le dă proiectul drepturile cetățenești?*

Oprindu-se asupra modului de a se acorda drepturile politice romînilor din alte State, statorniciți în Dobrogea, fruntașul nostru a zis, că guvernul a fost reu inspirat acordînd drepturi numai acelor romîni, cari sunt proprietari rurali. In primul loc, a zis d. Bădăreu, nu toți romînii sunt proprietari, deci aceia care nu îndeplinesc condiția cerută de lege vor avea acum după acordarea drepturilor politice Dobrogei, o situație mult mai rea de cît aceea pe care o avem sub vechiul regim excepțional. Apoi, a adăugat d. Bădăreu, în aceiași familie de romîni sunt membri cari posedă proprietăți și sunt unii membri cari s'au dedat la alte ocupațiuni, — ei bine, aceștia din urmă, tot atît de folositori Dobrogiei, vor fi lipsiți de drepturile cetățenești, așa că în aceiași familie vom avea în același timp și cetățeni romîni și străini.

Dacă guvernul crede, că nu poate acorda cetățenia tuturor romînilor supuși altor State pe calea acestei legi, n'are de cît să întocmească un tablou nominativ de toți romînii și să-i recunoască, în conformitate cu art. 9 din Constituție, în mod colectiv. Căci, a susținut d. Bădăreu, numai cînd e vorba de împămînteniri Constituția ne obligă să procedăm în chip individual, la recunoașteri însă nu, căci din faptul că art. 9 întrebuințează singularul: „romînul care...“, nu putem deduce că legiuitorul constituant a înțeles să se procedeze la recunoașteri în chip individual.

*

In partea a doua a discursului său, d. Al. A. Bădăreu a lămurit chestiunea: *ce înțelegem prin acordarea drepturilor politice dobrogenilor?*

Acordăm dobrogenilor de fapt drepturile politice, sau facem numai o simplă declarație de principii? Dacă facem numai o simplă declarație de principii, apoi le dăm puțin dobrogenilor, a zis d. Bădăreu. Dacă însă, din potrivă, voim să le dăm in chip real drepturile politice, apoi trebue să le asigurăm exercițiul de fapt al drepturilor cetățenești. Or, sub regimul excepțional de azi, sub care trăește Dobrogea, orice început de viață politică, va fi cu neputință. E imposibilă viața politică, a zis frnntașul nostru, fără libertatea presei, fără dreptul de întrunire. Noi, romînii de dincoace de Dunărea, cu toate drepturile Constituționale, și încă ne-am cucerit așa de greu exercițiul de fapt al drepturilor cetățenești.

Ba ceva mai mult,—a adăugat d. Bădăreu—cetățenii dobrogeni nu se bucură de o deplină viață comunală și județeană și în această atmosferă vor putea ei să ajungă la exercitarea drepturilor politce?

Continuînd, d. Bădăreu arată că dobrogenii nu numai că nu cîștigă nimic real din drepturile ce le acordă d. Brătianu, dar încă vor perde pe urma legei în dezbatere, un drept care le garanta într'o mare măsură, o administrație ceva mai omenească. In adevăr, art. 42 din legea județeană prevede că în fiecare an județele Tulcea și Coostanța au dreptul să trimeată cîte o delegațiune la M. S. Regele, pentru ca în numele dobrogenilor delegațiunile să arăte M. S. doleanțele Dobrogei. Or, prin însuși faptul acordărei unei reprezentanțe în Parlament, dobrogenii perd dreptul la aceste delegațiuni, care au adus atît de multe îmbunătățiri provinciei de dincolo de Dunăre.

Fruntașul nostru zice că altădată regimul excepțional a avut rațiunea sa de a fi, azi însă, cînd recunoaștem maturitatea politică a dobrogenilor, a sosit vremea să-l desființăm.

*

Trecînd la altă ordine de idei d. A. A. Bădăreu, cere contopirea Dobrogei într'o singură circumscripție electorală, motivînd această cerere pe faptul că adunînd întreaga viață politică a Dobrogei într'un singur tot, totalul acesta să influențeze în bine, pentru ceea-ce mai este de făcut dincolo de Dunăre.

Fruntașul nostru a mai constatat că se acordă Dobrogei un număr prea mic de reprezentanți, în raport cu proporția acelei provincii. Constituția noastră a luat ca normă numărul locuitorilor de fie-care județ, în acordarea numărului de reprezentanți în Parlament. Cu toate acestea Dobrogea e nedreptățită. Așa de pildă, Constanța la o populație egală cu județul Putna, dă o reprezentanță mai mică în parlament, ba ce e mai nedrept, Tutova care are o populuție numai de 120.000 locuitori, dă o reprezentanță egală cu Constanța, care are o populație de 166.254 locuitori.

Incheindu-și cuvîntarea, fruntașul nostru d. A. A. Bădăreu, cere ca listele electorale să nu se întocmească de comisiunile speciale, prevăzute în proectul d-lui Brătianu, ci de instanțele judecătorești, cari prezintă mai multe garanții de imparțialitate.

*

Toate doleanțele acestea, exprimate de d. A. A. Bădărău, au fost formulate în amendamente, pe cari reprezentanții partidului conservator democrat, în maturul Corp, le-au susținut la discuția pe articole.

CATE-VA NOTE

Salutăm cu plăcere apariția unui nou confrate: *Vocea poporului*. Orașul natal al ziarului este Ploeștiul, orașul *Opiniilor* lui Quintuns, cari, din nefericire, s'au scufundat în 'negura vremei.

Vocea Poporului are un articol despre tutun, un articol de o specialitate extrafină, un adevărat Bektimus literar.

Iată o monstră:

Deosebirea însă, e că tutunul se fumează de plăcere și mai mult ca un obiceiu, un obiceiu care a prins o rădăcină atît de puternică în poporul nostru, în cît nici o lege, fie ea cât de drastică, totuși nu ar putea împedica fumarea tutunului, căci grație guvernului care de când l'a monopolizat, a știut prin modul său de împachetare și conservare să-i dea o formă și o față atât de plăcută în cât și copii de la nouă ani în sus să'l agreeze și să-l fumeze în mare cantitate.— Mai ales țigaretele Principesa, Intim Club, Regale, Dame etc. atrage studențimea, funcționarismul și pe toți în genere, făcându-i tributari statului fără a fi impuși, — aducând în acelaș timp mari desagramente organismului, slăbind încet și pe nesimțite nervii și puterea omului care se îndeletnicește cu fumatul, și mai ales cei care exagerează, se expun a se duce cu 10—20 ani mai curând pe lumea cei l'altă.

OAMENI ȘI LUCRURI

HÂRTIA....

Se vorbește acum numai de ea; pretutindeni este la ordinea zilei în țară, iar în Parlament au avut loc discuțiuni pasionate asupra scumpetei la care s'a urcat, ori mai drept au urcat-o fabricele noastre.

Ce temă poate fi mai interesantă pentru noi și ce subiect se cuvine să atragă mai mult luarea noastră aminte, dacă nu problema hîrtiei—pe noi cari prin mijlocirea ei ne putem transmite gîndurile și exprima părerile?

Variată și interesantă este în adevăr această problemă și fără de seamăn este rolul hîrtiei în societatea modernă. Căci ea este purtătoarea întregei noastre civilizațiuni; ea simbolizează întreaga noastră cultură; prin ea și cu ea învățăm, iar tot printrînsa putem, la rîndul nostru, învăța pe alții.

Cînd privești foaia de hîrtie albă, goală ce-ți stă dinainte, totdeauna în așteptare, te cuprinde o infinită serie de impresiuni; nimic nu este mai suggestiv; nimic nu inspiră mai multe reflexiuni S'ar zice că hîrtia ea însăși scrie, în caractere nevăzute, simbolice, propria sa ursită, că ea însăși povestește lumei întregi menirea ei pe pămînt

Pe aceeași foaie de hîrtie, cîte n'ar fi putut decide soarta să fie așternute? Aceeași neprevăzută întîmplare care a adus o colea înaintea mea pe masa de lucru, putea să o așeze dinaintea oricărui altui și în toiul acestor neînsemnate rînduri s'ar fi putut scrie pe dînsa cîte lucruri frumoase, cîte idei superbe îmbrăcate în forme nepieritoare.

Foaia de hîrtie albă—este necunoscutul întreg, este universul tot, este omenirea de la un capăt la celalalt; sunt numai capricii și variațiuni ale destinului în faptul că hîrtia în loc să ajungă sub pana cutăruia ajunge—poate—în vre-o fabrică de bilete de bancă, ori că rămîne pentru veșnicie nescrisă, albă, dar și atunci plină de cuvinte misterioase.

Ci este bucata de hîrtie înainte ca poetul de geniu să așternă strofele pe dînsa? Ce devine ea după aceasta? Și cu toate aceste între un moment și celălalt e o simplă aruncătură de condeiu, după aruncătura soartei.

E vînt afară, în aer, se ridică val vîrtej un morman de hîrtii sterpe, aruncate. Ele însă fac parte din același corp cu hîrtia pe care vre-un cugetător adînc își meditează gîndurile, ori cu acea pe care vre-un înamorat își așterne dragostea înfocată sau pe care vre-un disperat își scrie testamentul...

Rodion

Femeile și literatura

— Dintr'o carte nouă —

Scriitorul Jules Bartant, examinează într'o lucrare de valoare, apărută chiar acum la Paris—adevărata parte care revine femeei în literatura de astăzi. Jules Bartant se achită de misiunea sa critică cu multă erudiție și tact, fără lingușire și fără scepticism.

Reproducem mai jos, un fragment caracteristic, din această lucrare care formează o judicioasă conclusiune.

*

„Nici odată nu s'au cetit atîtea confesiuni șoptite cu atîta grabă, nici odată nu s'a asistat la o astfel de desfășurare a inimelor și pasiunilor.

Femeia ține a se arăta așa cum este, poate nu tocmai exact așa cum este, dar așa cum vrea să apară.

Ea amestecă cochetăria chiar și în mărturisirile ei și în afară de cele cu totul spontanee, ea își aranjează drapează șifonează povestirele ei după ultima modă.

Cît ar fi de necesar dealtminteri a privi adevărul în față și a avea curagiul să-l proclami.

Nici odată ora n'a fost mai solemnă pentru destinul femeei. Nici odată nu s'a găsit dinaintea unor căi mai diferite.

De oparte, ea poate, dacă vrea să-și continue misiunea de femee și de mamă, de păzitoare a vetrei și a copilului pe care și'l asumă cu un devotament admirabil, de două mii de ani ai creștinismului.

Poate aceasta cu atît mai mult cu cît fustele ei revendică, i-au obținut și... vor obține și în viitor o independență socială mai complectă, dîndu-i împreună cu libertatea și o virtute cu mult mai frumoasă: aceea a datoriei liber primită și îndeplinită.

Dar pentru aceasta se cere resignație, milă, caritate și iubirea aproapelui.... Pe de altă parte ea poate să mai accentueze mișcarea de emancipare totală, pe care a pornit-o de cîțiva ani.

Pentru a vorbi francamente această mișcare nu este de cît o formidabilă revendicare a egoismului femenin aspirînd la mai multă plăcere, și la o plăcere imediată.

Mișcarea aceasta a început prin „femeea neînțeleasă“ a romantismului, și a continuat cu „dreptul la fericire“ al teoreticianilor noștri.

Ceeace vor, este cea mai mare libertate ce poate fi acordată, pentru a usa și abuza cît mai mult de mișcarea tutulor instinctelor.

Ceea ce vor, este, că nici o piedică să nu mai jenese inclinațiele și pasiunile toată gama dorințelor nesănătoase înclinațiilor turbure subt pretextul unei eliberări glorioase.

*

Aceste idei cari fermentează pe nesimțite în femee se manifestă, în literatura sa în părți care arata cît se poate de bine, desechilibrul autorului lor. Numărul scriitoarelor cari și-au conservat intact și sănătos temperamentul este cît se poate de restrîns. Afară de acelea cari au păstrat cultul familiei și al copilului, afară de acelea cari exercitează activitatea lor intelectuală în domeniul criticei al istoriei și care femei presintă calitățile minunate de bun simț, claritate, presisiuni ale femeei, franceze, majoritatea celorlalte arăta un desechilibru absolut, fie prin felul lor de a scrie, fie prin eroii carei crează.

Acest desechilibru ar constitui simptomul cel mai grav dacă n'am ști că, din fericire, majoritatea femeilor literate, nu este reflexul exact al majorității femeilor noastre. Trebue de alt-fel, avut în vedere un fel de entuziasm nepregetat isbucnit în urma primelor cuceriri femeniste care le transpoartă cu totul.

Acest vertigiu a libertății proaspăt dobîndită, pe care o resimt aceste vechi prisoniere, nu va dura desigur. Temperamentul francez care este un temperament de armonie nu poate să se acomodeze cu extravagantele astăzi la modă, dar care mîne vor fi uitate. De bună voe sau de nevoe aceste romantice vor trebue să reîntre în matca literaturei comune, se vor cuminți din nou sub regulile literare, vor disciplina gustul lor, vor adopta o metodă.

Ele for face aceasta fără a perde nimic din originalitatea lor care va fi multiplicată și fortificată prin măsura și armonia pe care astăzi o resping cu atîta dispreț. Și literatura, cam tulbure, proasta cîte o dată, nesănătoasă adeseori a femeilor de astăzi va fi fost termenul cel

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

mai puternic in care va incolți și răsări viguroasă solidă și armonioasă producțiunea femeei de mîne.

Budgetul căilor ferate și funcționarii

Din partea unui funcționar de la căile ferate primim următoarele rînduri:

Cu noi funcționarii de la căile ferate s'a petrecut cea mai mare nedreptate.

Nu credem să existe altă administrație, unde slujbașii ei să muncească așa din greu și să fie retribuiți așa de puțin, ca noi funcționarii căilor ferate.

Un an întreg s'a tot vorbit că situația are să ni se schimbe, că lefurile are să ni se sporească regulat din 2 în 2 ani, că în fine, și pentru noi robii statului din cea mai numeroasă administrație, are să ni se creeze o situație mai suportabilă, față de timpurile grele prin care trecem.

Nimic!... O amăgire complectă. Nu știm în definitiv, ce așteaptă guvernanții noștri.

Grevele din Austro-Ungaria, Bulgaria și alte locuri n'au dat un exemplu destul de simțitor, oamenilor noștri ca să vadă că lucrurile nu trebuesc lăsate la extrem?

Nu e mult de atunci, cînd ori-ce mișcare comercială cu aceste țări era oprită din cauză că trenurile nu funcționau. Dar oare acum, ceea ce se petrece în Franța, cu greva celor de la poștă, nu sunt dovezi că toate au o limită?

Și ca să arăt că suntem aproape de limită, că mizeria noastră e complectă, cîte-va cifre vor învedera și mai bine.

Aproape toți funcționarii căilor ferate contractează datorii. La casa poștelor *) unde se fac cele mai multe împrumuturi; s'a reținut în cursul, anului financiar 1907—8, suma de lei 254.557, 40 la sută în comptul funcționarilor debitori.

Și această sumă era datorită numai de către personalul definitiv al serviciului de mișcare, căci cei provizori n'au dreptul a se împrumuta de la această instituție.

O altă cifră care poate să arăte suferințele nedreptățiților de la calea ferată este și cea următoare.

Tot în cursul trecutului an financiar și tot numai la acest serviciu, s'au aplicat funcționarilor provisori și definitivi amenzi in valoare de lei 40.700.57 la sută și anume: celor definitivi lei 19.635,77 la sută, iar celor provizori, lei 21.152.80

Pe urmă din chirii cuvenite slujbașilor tot de la mișcare s'au făcut economii în sumă de lei 56.843.31 la sută, iar excedent rezultat din economii la personalul definitiv lei 66.987.49 la sută.

Ce însemnează aceste cifre?

Nu dau ele o dovadă destul de evidentă că la calea ferată e o apăsare din cale afară asupra personalului de serviciu?

Dar ce nu s'ar putea spune despre nedreptățile ce se petrec în această instituție?

O singură speranță a mai rămas funcționarilor, că la votarea bugetului, deputații să ele cuvîntul și să arăte guvernului că rău a procedat cînd a tăiat sporurile din budgetul căilor ferate, sporuri prefăzute atît de vechiul cît și de noul director, cari și-au dat seama că starea asta de lucruri nu mai poate dura.

Și deputații au prilejul să'și facă pe deplin datoria, că de astădată budgetul a fost din vreme depus la cameră, unde poate să fie cu d'amănuntul cercetat.

*) Societatea de economie și împrumut a funcționarilor telegrafe-poștali.

Litere-Științe-Arte

O descoperire medicală.—Directorul clinicei universitare din Berlin, profesorul dr. Greef a reușit să descopere microbul boalei de ochi numită *Trachom*. Intr'un interview pe care l'a avut cu un ziarist, asupra descoperirei sale, profesorul berlinez a declarat următoarele: „De multă vreme mă ocup, împreună cu asistenții mei, cu descoperirea microbului acestei teribele boale și în sfîrșit am ajuns să-l determin *cu siguranță*. S'au făcut și mai înainte încercări în acest senz, dar cercetătorii mai puțin norocoși nu ajungeau la rezultate favorabile. Acest microb e un intermediar între bacterii și protocoon. Cele dintăi sunt un fel de ciuperci, aparținînd prin urmare regnului vegetal iar celelante sunt viețuitoare."

Profesorul dr. Greef care urma să plece în cursul acestei luni în Egipet pentru a continua cercetările pe acest teren, va pleca tocmai la toamnă. Rezultatele acestor cercetări vor fi publicate în „Anuarul clinicei" din Berlin.

*

Ca o adevarată senzație artistică este așteptată sosireă marei artiste franceze Suzanne Desprès, care va da două reprezentații în serile de 16 și 17 Aprilie.

*

Ministrul instrucțiunei publice din Viena a primit zilele trecute o deputațiune a societății academice femenine din capitala Austriei care cerea desființarea liceelor de domnișoare și crearea de școli profesionale.

Ministrul a exprimat mulțumiri deputațiunei, bucurîndu-se că cererea aceasta a venit din partea femeilor culte și promițînd tot concursul pentru a împiedeca crearea unui proletariat intelectual femenin.

*

Sindicatul ziariștilor din Berliu a pus bazele unei societăți de asigurare a scriitorilor și jurnaliștilor, creînd un fond de întreținere pentru cazuri de boală și licențiare din serviciu. Aceasta în urma cererei ziaristului Karl Frenzel care după o activitate de un șir de ani ca redactor la „Natională zeitung", a fost licențiat fără nici un motiv.

D. Take Ionescu și afacerea Zappa

— Calomniile „Voinței Naționale".—Restabilirea adevărului.—Interview cu d. Paul Negulescu. —

Voința Națională vorbind în două numere consecutive despre o „gravă compromitere a d-lui Take Ionescu, într'o afacere Zappa", și arătînd și pe d. Paul Negulescu ca implicat în această afacere, am cerut în interview d lui Paul Negulescu, cunoscutul profesor la Facultatea de drept din București și fost deputat.

Intrebînd pe d. Paul Negulescu ce este cu această afacere, d-sa ne-a răspuns următoarele:

— O farsă electorală, ticluită anume pentru alegerea Colegiului I de Senat.

— *Cunoașteți bine această chestie?*

— Neapărat, căci am fost advocatul d-lui Take Ionescu. D. Take Ionescu care pledase în afacerea Olimpicelor pentru Apostol Mexi, ca și pentru alți moștenitori Zappa și anumeOciu și Dima, mai avea de luat dela Apostol Mexi un rest de onorar pentru care Apostol Mexi îi dăduse niște înscrisuri însumînd în total aproximativ 11,000 lei.

Acest Apostol Mexi, împreună cu ceilalți moștenitori, din ramura lui avea de luat suma de 150000 lei de la Hristu și Apostol Zappa pe baza unei transacții autentice din 1892. Partea lui Apostol Mexi fiind a 9-a parte, însuma 16000 lei.

Hristu și Apostol Zappa aveau și ei de luat anume sume de bani și adică o rentă anuală unul de 40 mii lei și altul de 25000 lei dela moștenirea lui Constantin Zappa, al cărui legatar universitar era statul elin, Moștenirea lui Const. Zappa era pusă sub sechestru judiciar din pricină că între statul elin și moștenitorii lui Vanghelle Zappa era proces asupra acestei moșteniri. Sechestrul fusese pus după cererea lui Apostol Mexi și Ciuciuris.

Pe baza creanțelor d-lui Take Ionescu, am făcut proprire în mîinele sechestrului judiciar. Aceste popriri au fost validate de judecătoria de ocol. Sechestrul judiciar făcînd apel, cele 5 apeluri au căzut la cele patru secții civile ale tribunalului Ilfov și cîteși patru au respins apelul.

— *Este adevărat că fratele d-v d. Dimitrie Negulescu a judecat aceste apeluri?*

— Absolut falș. Condica de procedură chiar l'ar fi împiedicat, de oarece eu eram mandatarul d-lui Take Ionescu.

— *Vă aduceți aminte ce judecători au judecat aceste apeluri?*

— De toți nu-mi aduc aminte, dar știu că printre dînșii a fost și d. Aurel Procopiu, actual secretar general al ministerului de justiție, care și dînsul mi-a dat dreptate ca toți ceilalți judecători.

— „Voința Națională" *pretinde că d. Take Ionescu nu avea de încasat nici un onorar de la Apostol Mexi?*

— Mi se pare că numai Apostol Mexi putea să știe dacă datora sau nu ceva d-lui Take Ionescu și eu n'am auzit încă despre vre-un client care se dă dator fără să fie dator.

— *Dar ziarul liberal mai pretinde că Hristu și Apostol Zappa, cari erau datori către Apostol Mexi, nu aveau nimic de luat de la Statul elin?*

— Dacă ar fi așa, atunci Hristul Zappa n'are de ce să se plîngă, căci păgubitul ar fi Statul elin, care ar fi plătit pentru Hristu și Apostol Zappa datoria lor către Apostol Mexi. Și totuși *Voința Națională* pretinde că Hristu Zappa se plînge!

De altfel nici vorbă nu mai poate fi de vre-o păgubire fie a lui Hristu și Apostol Zappa, fie a Statului elin.

Intr'adevăr, Apostol Mexi în toamna anului 1907 a încheiat cu statul elin o transacție, prin care statul elin nu numai că a primit drept bine plătite de dînsul sumele încasate din succesiunea lui Constantin Zappa de către creditorii lui Apostol Mexi, între cari era și d. Take Ionescu, dar încă a mai plătit lui Apostol Mexi alți 22,000 lei prin Casa de depuneri.

*

— *Cum vă explicați d-voastră invinuirea că d. Take Ionescu ar fi încasat de la Apostol Mexi de două ori onorariul său.*

— D. Take Ionescu încasase mai înainte numai o parte din onorariul său. Incasase atunci și cu aceleași forme ca și alți advocați, cari au pledat în procesul Olimpicelor. Puteți căuta în dosariul sechestrului judiciar al moștenirei Vanghelie Zappa și veți găsi numele d-lor Titu Maiorescu, C. Arion, Vasile Missir, Petre Missir, V. Lascar, C. Dissescu, P. Grădișteanu, etc.

Voința Națională pretinde că d. Take Ionescu în procesul Olimpicilor n'a pledat și pentru Apostol Mexi. Aceasta este absolut inexact; interesele lui Apostol Mexi în acel proces erau identice cu ale lui Cociu și Dima și d. Take Ionescu pledînd pentru unii a pledat și pentru Apostol Mexi, al cărui advocat era tot așa cum era al lui Dima și Cociu, cu deosebirea că de la Dima și Cociu d-nul Take Ionescu avea procură scrisă, pe cînd Apostol Mexi se prezintă în persoană.

Mai tîrziu d. Take Ionescu a încasat prin mine, cum am arătat mai sus, un rest de onorar. De altmintrelea d-sale i se mai cuvenea onorar și pentru procesul în anularea transacției.

— *Dar acuzația că încasarea acestui onorar ar fi în legătură cu ezpulzarea din țară a d lui Hristu Zappa?*

— Aceasta este absolut o infamie să-și închipuiască cine-va că d. G. Gr. Cantacuzino a expulzat pe Hristu Zappa din țară pentru ca în urmă d. Take Ionescu să își poată încasa un onorar, asta este curat o nebunie!

In rezumat toată chestia este de o extremă simplitate.

Apostol Mexi, clientul d-lui Take Ionescu, s'a recunoscut dator d-sale pentru onorar. Eu pe baza acestei recunoașteri am urmărit pe datornicul datornisului lui Apost Mexi. Acesta care este Statul elin, prin tranzacția încheiată cu Apostol Mexi, a recunoscut că bine a plătit creditorilor lui Apostol Mexi și a ținut în socoteala lui Apostol Mexi plățile pe cari le-a făcut creditorilor lui.

Astfel d. Take Ionescu n'a făcut altceva de cît să-și încaseze de la Apostol Mexi onorariul său și pe cîtă vreme Apostol Mexi n'a spus nimic, nu înțeleg ce rol are „Voința Națională" în raporturile dintre client și avocat.

— *Dar atunci ce cere Hristu Zappa?*

— El nu cere de cît un lucru: ca la împărțirea averei lui Vanghelie Zappa să se ție în seama fie-cărui comoștenitor sumele pe cari ei s-au creditorii lor le-au încasat. El are aerul să mai pretindă că și sumele încasate în contul celor 300 mii lei, pe cari el îi datorește comoștenitorilor, să fie trecute tot în socoteala moștenitorilor, o pretenție pe care nu o calific, fiind-că dacă se va formula ca o acțiune, se va judeca de justiție ca ori ce pretenție.

— *In rezumat care este părerea d-vs. despre toată această larmă a „Voinței Naționale"?*

— Cum ți-am spus'o deja, o manoperă electorală, care însă nu va reuși.

I. R. A.

Informații

❑ Simbătă după amiazăă, membrii Camerei de comerț s'au întrunit sub prezedenția d-lui Gh. D. Șerban.

La ordinea zilei a fost discutarea proectului pentru modificarea legei camerilor de comerț.

S'a discutat proectul și s'au introdus mai multe modificări, care vor fi comunicate ministerului industriei și comerțului.

❑ De oare-ce școala de ofițeri în rezervă de la batalionul 9 vînători din Ploești, va funcționa numai pentru infanterie au plecat la Ploești numai soldații bacalaureați din regimentul 13 Ștefan-cel-Mare și bat. 4 vînători.

❑ Elevele institutului liceal de d-șoare „Humpel", din str. Carp No. 2, organizează o frumoasă producțiune muzicală-literară, în localul școalei Mercuri 18 Martie, a. c., la ora 8 jum. p. m.

❑ Institutorul Em. Manoliu a scos o broșură „Retrospect în istoria Moldovei, de la începutul ei pînă la Ștefan-cel-Mare."

Autorul se ocupă de primile formații de mici state, cele dintăi succese pentru neatîrnare, căsătoria politică și urmările ei;

Roman-Vodă, Ștefan II, Cuza-Vodă etc. etc.

❑ Din ordinul ministrului de interne a fost confiscat numărul, sosit ieri, al ziarului *Romînia Muncitoare*.

Agenți polițienești au umblat din chioșc în chioșc și au luat numerile zisului ziar.

El conținea un apel către muncitori, de a sărbători, în ziua de 3 Aprilie, pe doctorul Rakowski, expulzat din țară.

❑ Fundația universitară „Carol I" a acordat un subsidiu de o mie lei d-lui G. Pascu ca să-și tipărească teza sa de doctorat în litere, care tratează despre „Cimilituri, Studiu filologic și folcloric."

❑ La tribunalul de notariat de Ilfov s'a transcris alaltaieri actul de vînzare al moșiei Cucuteni, jud. Iași. Moșia, proprietatea contesei Euphrosyne de Dohna, foastă Arghiropol, a fost cumpărată, precum se știe, de casa rurală pentru trei milioane lei.

❑ **Serbarea de la școala militară.**—Simbătă 14 Martie, a avut loc la școala militară obișnuita serbare anuală. In acea zi elevii acestei școli ne-a dat să vedem din nou că prin executarea programului producției lor, continuă a denota mult spirit artistic și că entuziasmul față de producțiile trecute nu i-au părăsit.

Pe fața d-lui colonel Lupan, comandantul școalei și în onoarea căruia fusese dată serbarea, se vedea o mare bucurie care încuraja pe elevi a'și da toată silința ca prin buna reușită a serbărei să se remarce recunoștința și dragostea ce o au către comandantul lor.

Serbarea s'a început la orele 2 30 p. m. prin o cuvîntare ținută de elevul serg. furier Tătărăscu Em., asupra importanței zilei de 14 Martie, după care apoi corul școalei sub conducerea maestrului Dimitriu intonă *„Imnul Regal"*. Apoi, prin o altă bucată „Marșul din opera Norma" ese în relief calitatea elementelor ce formează corul acestei școli.

Executarea fiecărui număr din program lăsa admirație lumei, care prin frenetice aplauze răsplătea pe drept meritele elevilor. Urmează un asalt de scrimă între elevii Gardescu și Sergiu. apoi un dueto de vioară executat de elevii Ioanițiu, Buciumeanu, Tocineanu și Demetrian acompaniați la pian de elevul Roșca, toți din anul al II-lea; „Veghea" poezie declamată de elevul Florescu N. Vasile, din clasa VII-a; dansuri naționale executate de 8 elevi și solo de tenor executat de elevul F. Vasile, acompaniat la piano de elevul Popovici.

Apoi după un solo de piano executat de elevul Manoilescu M. urmează piramizele, perfect executat de 20 elevi, sub conducerea elevului Marinescu Ioan, un meritos elev și cu drept cuvînt zis, un atlet de forță.

Serbarea se termină prin reprezentarea actului I și al III din piesă „Curcanii" în care excelează elevii Dimitriu Al. în rolul evreului și elevul Bădulescu Horia în rolul țiganului, printre elevii Florescu N. Vasile, Florescu F. Vasile, Cătuneanu Mircea, Tătărăscu, Hagi-Chirea, Alexandreanu, Nenișor, Niculescu Ioan și simpaticul elev Diamandescu în rolul d-nei Radian.

După serbare se dansează în splendida aulă a școalei unde viitorii purtători de epolet sunt bine reprezentanți prin elevii sergent furier Tătărăscu, Cristodulo, Florescu V., Pella Ioan, Amilcar Georgescu, Olănescu D-tru, Mececă Cantea, Cassian Gh., Hartel Paul etc. etc.

Printre asistenți remarc pe: d-na și d. colonel Lupan, d-na și d-nul Dragomir Hurmuzescu, colonel Dimitriu, major Cătuneanu, Xenopol, maior Liciu, căpit. Corescu, maior Frim, dr. Iuliano, inginer Cristodulo, familia Drăghici, lt. Marinescu, lt. Dinescu, d-na Drosso, d-na și d-ra Verner, d-rele Paleologlu, d-ra Bauner, d-rele Motăș, Dăscălescu, Macovei, Stoianovici, d-na Alexandrini, d-ra Tătărăscu, d-na dr. Bogdan, d-na și d. ing. Damian, d-na Lecca, d. loct. Slăniceanu, d-na și d. căpitan Negruzzi, d-na și d. căp. Florescu, d-na și d. inginer Cristodulo, d-na și d-șoara Brandia, d-na Sibi, d-na Lepadatu, doamna și d-nul căpitan Duca, Rusovici, Popescu, colonel Palauzi, sublt. Carp, Softa, Pascu, Antoniu, Anbrievici, lost. Sceletti, Voinescu, Doropanțu, etc. etc. *Claps.*

❑ Sămbătă seara a avut loc la Liceul internat o frumoasă producțiune, organizată de elevii clasei a II-a și patronată de d-nii M. Tomida, directorul liceului și Al. Aurescu, profesor.

Corul, sub conducerea elevului Lucaci I., a executat, „Imnul Regal", „Dorul meu" și auzit'am auzit", „Stejarul" etc. Elevul V. V. Pella a executat la piano cu multă precisie și cît se poate de exact „Petite Tyrolienne" și „les petits conscrits" marș. Elevul G. Strat a recitat versuri. Producția s'a terminat cu piesa „Creditorii" de Alexandri, jucată foarte bine, de elevii G. Strat, M. Ralea, V. V. Pella, I. Lucaci, N. Popa, Borș, Hoisescu, Hulubeiu, C. Protopopescu și Beceanu.

Producția în general a fost foarte bine reușită. S'a strîns o frumușică sumă care se va destina pentru mărirea bibliotecei.

❑ **Incercare de sinucidere.** — Tînăra Aristița Buzdugan, din strada Cerchez No. 3, a încercat eri să se sinucidă, otrăvindu-se.

Numita întreținea de mai mult timp relații de dragoste cu Panait Falcoschi, fost pristav de podari. In ultimul timp însă relațiile s'au cam înăsprit și certuri începură să isbucnească între cei doui.

Văzînd că o împacare nu e posibilă, Arestița Buzdugan, profitînd de ocazie că se afla eri singură acasă, luă o substanță otrăvitoare. O altă femee prinzînd de veste, a dat alarma și nenorocita a fost transportată la spitalul sf. Spiridon, unde a fost internată și unde i s'au dat ajutoare.

Starea ei nu e tocmai gravă.

❑ Consiliul profesoral al școalei de Belle-Arte din localitate s'a întrunit alaltă-eri seara și a stabilit programul concursurilor și al examenilor teoretice.

Ele vor începe la 8 Maiu a. c. și se vor termina la 20 a aceliași luni.

❑ **Balul de la „cercul Militar".**—Simbătă 14 Martie a avut loc în saloanele Cercului Militar balul dat de *Crucea Roșie* a ofițerilor din localitate.

In mijlocul unei asistențe numeroase compusă din elita Iașului, a domnit o mare animație pînă la orele 6 dimineața.

Cotilionul a fost splendit cu fel de fel de surprize și distracții pentru asistenți. Dintre numeroase asistenți am remarcat:

Doamnele: Colonel Musteață într'o admirabilă tualetă bleu-ciel, colonel Nestorian, dansatoare neobosită, într'o toaletă de matasă rose-somon, Uhrinowsky, Holban, Carp, Liteanu, Vasilescu, Mărgăritescu, Văleanu, Filipescu, Drosso, Paleologlu, Ghica, Papadopol Caligari, Melik, Cătuneanu, Vrabie, Palauz, Cantuniari, loc-colonel Georgescu, Niculescu, Leonescu, Hermeziu ș. a.

Elegantul banchet de domnișoare se compune din d-rele:

Țoni, Melik, Gane, Leonescu, Ghica, Caligari, Kessim, Paleologlu, Cananău, Carp, Vasilescu, Holban, Mărgăritescu, Rusovici, Papadopol, Drăghici, etc.

Epoletul și frazul erau reprezentate prin d-nii:

Colonel Musteață, Colonel Nestorian, Col. Palauz, Col. Georgescu, Maiorii Cătuneanu, Mihailescu, Căpitanii Serbescu, Negulescu, Negruzzi, Țuță, Sava Niculescu, Locotinenții Skeletti, Aslan, Cantuniari, Drăghici, Carp, și sublocotinenții Teodori, Softa, Pascu etc. D-nii general Sskeleti, Verona, Carp, Leonescu, Cananău, Jean Ghica, Kessim, Tăutu, dr. Nimereanu, Uhrinowsky etc. etc.

❑ D. Gh. Mereuță, actual contabil al Camerei de Comerț, a fost recomandat în postul de secretar al Camerei, în locul rămas vacant prin demisiunea d-lui M. Cîzlariu.

❑ Autoritățile clericale fost înștiințate că maica Elpida Cocea, foastă casieră a mănăstirei Agapia a încetat din viață.

Ea era în vrîstă de 82 ani.

❑ La examenul preliminar pentru școala superioară de resboiu, din corpul 4 de armată au reușit d-nii: căpitan Negură căpitan Vlădescu și locotenentul Tonescu din artilerie și locotenentul Cujbă din regimentul 13 Ștefan cel Mare, cari au plecat la București pentru a depune examenul definitiv.

❑ Comitetul societății acad. teol. rem. „Academia Ortodoxă" din Cernăuți, ales la adunarea generală extra ordinară din 25 c., s'a constituit în modul următor:

President: Dimitrie cav. de Bejan; vice-president George Lunivschi; secretar I Tit de Tudan, secretar II Dimitrie Franciuc, casier Nicanor Hopulele; bibliotecar Iancu Popescu; controlor Nicolae Irimescu; econom Victor Percec; membru fără funcție Fabian Bodnarescu.

❑ Eri s'a ținut Conferința lunară a cercului din Tatarași la școala de băeți, „Cuza-Vodă.

A vorbit în ședința infimă eminenta Institutoare d-na Lucreția Constantinescu, de la școala de fete „Carmen Sylva" despre: „Rolul istoriei, a monumentelor naționale și a vizitărei localităților istorice, în desvoltarea sentimentului național".

Conferența foarte documentată și simțită a plăcut mult asistenților.

S'a ținut apoi o lecție practică foarte reușită despre: bătălia de la Valea Albă dp către d-șoara Sofia Seriban distinsa institutoare dela școala „V. Adamache".

DIVERSE

— Femeea Zoița Ionescu, servă la d. Culiano, trecînd pe strada Școalei de Arte a găsit un copil de sex femenin, ca de 3 luni, care a fost dus la institutul Gregorian.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la droghistul Rosenștain, din strada Ștefan-cel-Mare No. 69. Focul a fost localizat de pompieri.

— D. C. Grigoriu, din strada de Sus No. 123 a fost autorizat a confecționa măsuri de capacitate sistem nou, formă belgiană, de alamă și tablă albă de la 2 L. pînă la un c. l.

Ultime informaţii

❑ *Judecătorii rurali sunt ţinuţi să meargă prin plăşi, cu dreptatea ambulantă a d-lui Stelian. Se întîmplă şi de foarte multe ori — ca tocmai cînd se presintă poliţi spre protestare judecătorul să fie lipsă. Protestul nu se poate deci face şi cum poliţele comerciale, în marea lor majoritate, au giruri—acestea se anulează prin neprotestare.*

Cine este responsabil de aceste mari perderi şi de ce nu se iau măsuri pentru prevenirea pagubelor?

❑ *Adunarea generală a cercului Jockey-Club, în şedinţa de ieri, a decis să organizeze curse de cai în Iaşi, în zilele de 7 şi 7 Iunie 1909.*

S'a ales apoi un comitet însărcinat cu organizarea curselor. Comitetul se compune din vice-preşedinţii cercului şi din d-nii: principele M. Sturza, Paul Moruzzi, maior Cătuneanu, Henri Verona, N. Cozadini, căpitani M. Negruzzi şi D. Sturza-Pavelescu.

❑ **Mari inundaţii în judeţ.** — Satele de pe malul Prutului sunt în adevăr primejduite, de oare-ce de alaltă-eri Prutul a venit mare şi a început să se reverse. Situaţia e mai gravă la Sculeni şi la Ungheni.

Din Ungheni se telefonează că Prutul revărsîndu-se, a înconjurat satul Marhonda, apa pătrunzînd în ogrăzile şi grădinele locuitorilor. Locul bisericei Ungheni de asemeni a fost inundat şi apa înaintează mereu în spre sat. La Dînuţeni, pe teritoriul Ţuţoarei, apa s'a revarsat, a trecut peste şoseaua comunală, curgînd spre Vlădnic. Comunicaţia nu se poate face din această cauză între Ţuţora-Prisacani-Măcăreşti. Serviciul technic al judeţului a încercat să restaureze şoseaua dar a fost imposibil, din cauza marei cantităţi de apă şi repeziciunea cu care vine.

Din Costuleni se comunică că Prutul şi-a mutat cursul, rupînd un cot cam de 5—6 fălci pămînt din teritoriul rusesc, care a rămas în partea comunei Măcăreşti.

Din Bivolari se telefonează că satele Hermeziu şi Vladomira sunt ameninţate, iar comunicaţia este întreruptă. Locuitorul Ion Baciu, din Roşcani, mergînd calare spre a se duce la Hermeziu la o fiică a sa, a fost luat de curentul apei. Locuitorul a fost scos de pescari, iar calul s'a înecat.

— Administratorul din Cotnari comunică că părăul Buhalniţa s'a revarsat, rupînd şoseaua comunală între Cepleniţa şi Buhalniţa. Apa a inundat şesul Buhalniţa şi trei case din comuna Bădeni. Administratorul plăşei mai face cunoscut prefecturei că locuitorii sunt neliniştiţi din cauza marei lipse de nutreţ.

*

La Sculeni situaţia e şi mai gravă. Sîmbătă autorităţile au comunicat prefecturei de judeţ că apa Prutului a crescut enorm. Satul Cărpiţi şi tîrguşorul Sculeni sunt ameninţate.

Apa a ajuns pînă la marginea lor. De asemeni sunt ameninţate satele Sorca şi Şendreni. Primarul de Golăeşti a făcut cunoscut că sunt ameninţate satele: Kişerei, Medeleni, Petreşti, Bran şi Podul-Jijiei.

Sîmbătă către seară apa a venit şi mai mare la Sculeni şi Cărpiţi şi a început să se reverse. Locuitorii sunt foarte nelinştiţi. S'au cerut de urgenţă ajutoare la Iaşi. Eri la 3 în ziuă au plecat la Sculeni 63 soldaţi, din regimentul 13 Ştefan cel Mare conduşi de 2 ofiţeri, pentru a da ajutoare de salvare. Şoseaua Iaşi Sculeni este ameninţată a fi stricată.

Azi dimineaţă autorităţile au cerut să trimeată la Sculeni 200 de saci pentru a fi umpluţi cu pămînt şi a se pune de-a lungul şoselei Iaşi-Sculeni, care e ameninţată a se rupe. De asemeni s'au mai cerut de urgenţă să se trimeată plute şi alimente.

❑ **Clericale.**—Consistoriul spiritual al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei va ţinea şedinţe în zilele de 14 15 şi 16 Aprilie a. c. cînd va judeca procesele privitoare pe: Preutul Ioan Parfenie, din satul Rădeni judeţul Iaşi, în continuare, Preotul Vasile Focşa, din Humuleşti, jud. Neamţ pentru afaceri băneşti; preutul Aristotel Popescu din Horodiştea, judeţul Dorohoi, în continuare.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a însărcinat de protoereul de Botoşani să ancheteze cazul preotului Morarăşu din Dracşani, judeţul Botoşani şi apoi să 'i raporteze.

— După cum am anunţat, pe ziua de 1 Aprilie a. c., I. P. S. S. Mitropolitul a hotărît să facă mai multe schimbări. I. P. S. Sa a comunicat P. S. S. Archiereului Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, să pună în vedere preoţilor care fac parte din cancelaria Mitropoliei să se retragă pe ziua de 1 Aprilie.

De asemeni I. P. S. Sa a dispus ca persoanele care locuiesc în curtea Mitropoliei să se mute în oraş. S'a mai pus în vedere preoţilor care slujesc şi la Mitropolie şi alte biserici, să se demită de la Mitropolie şi să rămînă la bisericele din oraş,

— Licenţiatul în teologie I. Bîrliba a fost hirotonisit diacon pentru mănăstirea Varatic.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce Vineri în localitate,

— Preutul Constantin Popescu, supra numerar în parochia Budeştii-Ghicăi, din judeţul Neamţ, a fost numit paroch la Hoiseşti, din acel judeţ.

— Săptămîna viitoare, fiind săptămîna patimelor, direcţia Mitropoliei a interveoit la autorităţi să ie măsuri ca în cursul acelei săptămîni, să se suspende spectacolele, reprezentaţiile, baluri etc.

— I. P. S. S. Mitropolitul va convoca după Paşti pe protoerii din Eparchia Moldovei şi Sucevei, care au fost numiţi „ca încercare", spre a 'i raporta activitatea lor în acest timp de încercare,

❑ Fată cu cazurile frecvente de turbă la animalele din oraş şi judeţ, serviciul veterinar al oraşului a luat măsură, că între 15 Martie şi 15 Aprilie a. c., proprietarii să ţină închişi cîinii ce posed.

Toţi cîinii fără exepţie ce se vor găsi liberi pe străzi, vor fi prinşi sau otrăviţi cu stricnină. Aceasta dispoziţiune e luată în baza legei de poliţie sanitară.

❑ D. doctor Buicliu, medicul şef al comunei Iaşi, ş-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 April cînd va împlini 35 ani de servicin.

❑ Reamintim că Vineri 20 şi Sîmbătă 21 Martie, au loc la Teatrul Naţional, cele două reprezentaţiuni extraordinare pe care maestrul Nottara le da cu concursul artistului Teatrului Naţional din Bucureşti şi Iaşi.

Vineri se va juca HOŢII iar Sîmbătă FALIMENTUL, piese în care maestrul Nottara are două splendide creaţiuni.

Artistul Nottara vine în Iaşi, dintr'un turneu ce a făcut în mai multe oraşe mari din ţara de unde pretutindeni a repurtat un succes colosal cu aceste două piese.

❑ Eri, Duminică, a avut loc adunarea generală a membrilor cercului „Jokey Club" din Iaşi.

S'a votat budgetul pentru anul viitor, dîndu-se descărcare comitetului pentru gestiunea trecută.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului, care se presintă constituit astfel: Gr. I. Buicliu şi D. A. Grecianu, vice-preşedinţi; Al. G. Hina, C. Meissner, I. Corjescu şi D. Zarifopol, directori; N. Cananău, casier; A. N. Gane şi G. Liteanu, secretari.

D. Grecianu a fost ales vice-preşedinte în locul d-lui Leon Bogdan, care a declarat că-şi strămută domiciliul din Iaşi la Piatra N.

❑ Ministerul de războ a cerut rectoratului un tablou de toţi asistenţii şi profesorii rezervişti, care în timpul mobilizărilor urmează a fi scutiţi de a fi chemaţi sub arme, ei fiind neapărat trebuitori serviciilor universităţii, în posturile ce ocupă.

In consecinţă, d. rector a eliberat necesarele certificate d-lor profesor Iulian Teodorescu, şi asistenţilor: Gheorghe Bedreag, Nicolae Cumpătă, Ioan David, I. Bacinsky, D. Casian, Gheţu Leon, Eugene Mironescu, D. S. Antonescu, Gh. Meriş, Postica G. şi Th. Aurelian.

❑ Confraţii noştri de la *Adevărul*, Albert Honigman şi Emil D. Fagure, au fost crud încercaţi prin decesul părintelui lor Max Honigman, bine cunoscut în Iaşi, unde defunctul, lung şir de ani, a fost profesor de muzică.

Inmormîntarea a avut loc ieri la Bucureşti.

Luăm vie parte la dolul colegilor noştri.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor secundare din localitate, prin care le pune în vedere să trimeată ministerului bucăţile corale ce urmează a fi executate cu ocazia concursului corurilor, spre a fi aprobate.

❑ Şcoala din satul Hodura a fost închisă până după sărbătorile Paştelui, din cauza epidemiei de anghină difterică ce s'a declarat în acel sat.

❑ E vorba, ca atelierul militar de confecţiuni, care se află la Botoşani, să fie reorganizat şi mărit şi pe ziua de 1 Aprilie a. c., să fie mutat la Iaşi.

❑ D. rector al Universităţei dr. Gh. Bogdan, a dispus ca să împodobească pereţii cancelariei rectoratului, cu fotografiile tuturor foştilor rectori ai universităţi, de la înfiinţare şi până acum.

Până acum au fost puse fotografiile d-lor: Culiano, A. D. Xenopol şi C-tin Climescu.

❑ Domnului D. Sachelarie, doctor în drept de la universitatea din Louvain, i s'a admis trecerea examenului de equivalare a diplomei sale.

❑ Ministerul de instrucţie a făcut cunoscut rectoratului că federaţiunea societăţilor de gimnastică şi tir şi dare la semn, urmînd a ţinea congres în Iaşi în zilele de 21 şi 22 Martie, roagă pe rectorul universităţii să ia măsuri a se pune la dispoziţia congresiştilor o sală în amfiteatrul unui liceu din Iaşi.

D rector Bogdan, a ales amfiteatrul liceului naţional.

❑ Comisiunea disciplinară pentru judecarea învăţătorilor, circumscripţia III-a Iaşi, a judecat eri procesul învăţătorului Gheorghe Papadopol, de la şcoala rurală din Mălini (Suceava).

Invinuitul a fost achitat.

❑ D. N. Petrescu, administrator financiar al judeţului Iaşi, va fi numit pe ziua de 1 Aprilie inspector financiar al circumscripţiei Iaşi—Vaslui, în locul d-lui Miciora, care pe acea zi şi-a regulat drepturile la pensie.

❑ Eri după amiază a avut loc la conservator o producţiune dată de elevii acelei instituţiuni, asupra căreia vom da în numărul de mîine o dare de samă mai pe larg.

Deocamdată vom spune că producţiunea a fost foarte reuşită şi numerosul public care a asistat, a putut aprecia în deajuns sîrguinţa profesorilor acestei şcoli de instrucţiune artistică

❑ **Judiciare.**—Secţia I-a, în complect, a Inaltei Curţi de Casaţie judecă astă-zi divergenţă în îmbrenatul proces dintre cassa şcoalelor şi Alice Nanu şi Florica Muzicescu din Iaşi, ca cesionare ale drepturilor erezilor lui Anastase Başotă.

Din cele 9 motive de recurs ale cassei şcoalelor 5 au fost respinse şi divergenţa s'a ivit numai asupra punctelor 3, 4, şi 7, iar asupra punctului 9 din recurs, referitor la quantum, Curtea se va pronunţa după tranşarea divergenţei.

D. advocat Mişu Antonescu pledează pentru casa şcoalelor şi domnii: Take Ionescu şi Mişu Ferekyde pentru intimate.

— La tribunalul secţia II a s'a verificat Sîmbătă până la orele 5 şi jumătate, creanţele falitului bacan Antoniade.

O mulţime de creditori curioşi, băeţi de băcănie, vezetii şi alţii foşti în serviciul lui Antoniade s'au prezentat la verificarea creanţelor.

Aproape de orele 6 Antoniade, citat pentru acea zi la judecătorul de instrucţie Kessim, a fost supus de acesta unui mic interogator şi depus imediat.

Tribunalul secţia II-a. va avea să se pronunţe mîine asupra înfirmărei sau confifirmărei mandatului.

Intre creditorii lui Antoniade, care însă nu s'a prezentat, după sfaturile avocaţilor, se află şi o d-nă, de la care Antoniade cumpărase oare cari graţii, pe cari le considerase tot ca marfă şi dăduse în schimb o poliţă pe suma de 10.000 lei. Dar, cum d-na probabil pentru prima dată primise poliţă în schimbul graţiilor şi Antoniade ştia lucrul acesta, i-a dat o poliţă pe suma de 10.000 lei emisă în ordinul său (Antoniade) şi semnată tot de dînsul, aşa că poliţa cu valoarea primită în graţii, n'a putut fi reclamată.

— La Bacău urma să se judece astăzi importantul proces al fraudelor comise la Banca Comercială Romînă de acolo.

Dosariul fondului fiind la Curtea de Iaşi, procesul s'a amînat astăzi.

Mîine, la s. II-a a Curţei, se va judeca eliberarea provizorie cerută de Gorănescu fostul director al Băncei.

❑ Aflăm cu părere de rău despre decesul d-lui Benedict Tikamis, ajutor de grefier la secţia I-a a tribunalului.

❑ Preşedintele tribunalului s. III a oprit întrarea avocaţilor, fără afaceri în camera de consiliu a acelui tribunal.

❑ Telegrame din Viena către bancherii din Iaşi arată că astă-zi, la Bursa din Viena, valorile austriace s'au rîdicat cu 20 pînă la 40 coroane bucata. Dovadă că pacea nu va mai fi tulburată.

❑ Intr'un proces dintre domnii M. Weisengrün şi Lupu Tarcaoanu, curtea secţia II, deferind jurămînt, a hotărît ca jurămîntul să fie prestat în şedinţă, pe Tora, în prezenţa rabinului.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 16 Martie.

Abdicarea Prinţului moştenitor al Serbiei

— Noui amănunte —

Belgrad.—Skupcina a luat cunoştinţă, cu toate glasurile în contra protestărei făcute de către junele radical Marcovici, de protocolul consiliului de miniştri ţinut eri, sub preşedinţia Regelui, asupra abdicărei prinţului moştenitor în favoarea principelui Alnxandru.

Marcovici a protestat contra procedărei Skupcinei, ca fiind contrar constituţiei; cu toată această protestăre, Skupcina a înştiinţat în decisia sa abdicarea prinţului moştenitor, care este un fapt împlinit.

*

Berlin.—O ediţie specială a Monitorului Oficial, publică proclamarea Regelui către popor, care zice că Regele a decis, după cc a ascultat pe consiliul de miniştri să primească abdicarea prinţului moştenitor Gheorghe, care a declarat că este nesrtămutată hotărîrea să transporte drepturile şi prerogativele prinţului Alexandru.

Proclamarea este contrasemnată de toţi miniştrii. Monitorul Oficial publică şi protocolul consiliului de miniştri ţinut eri, scrisoarea de abdicare a prinţului Gheorghe, scrisoarea autografă a Regelui către d. Novakovici şi declaraţia Skupcinei, prin care se ia act de schimbarea ordinei de succesiune.

Proclamaţia a fost primită la Belgrad cu nepasare. Oraşul are aspectul normal Pretuttndeni e linişte.

Ministrul de rezboiu a contramandat convocarea unei noi serii de rezervişti, pentru exerciţii militare.

*

Belgrad. — Iată amănunte cu privire la şedinţa Skupcinei:

Cu mult înainte de deschiderea şedinţei, toate galeriile erau pline de lume. In sală nu era de cît un mic grup de deputaţi. Aceştia se silesc să convingă pe junele radical Marcovici, care este în contra recunoaşterei abdicărei, de necesitatea acestei recunoaşteri. După deschiderea şedinţei sala se umple de deputaţi şi preşedintele Iovanovici comunică că a fost informat de către d. Novakovici despre abdicare, care este la ordinea zilei. In timpul acestei comunicări, toţi miniştrii apar în sală. D. Novakovici citeşte scrisoarea de abdicare a prinţului moştenitor, încheierea consiliului de miniştri de eri şi scrisoarea autografă a Regelui către d. Novakovici constatînd abdicarea şi exprimînd voinţa regală ca principele Alexandru să fie proclamat ca princepe moştenitor.

Preşedintele Iovanovici propune a se lua cunoştinţă de actele cetite de către d. Novakovici. Această propunere e primită de toţi. Cînd d. Novakovici constată că propuoerea sa a fost adoptată, deputatul Marcovici strigă cu totul iritat:

— Aceasta este contra constituţiei! Skupcina nu trebuie să expedieze această chestie în acest fel!

Preşedintele declară că d. Marcovici nu are cuvîntul. Marcovici observă că preşedintele nedîndu-i cuvîntul nici dînsul nu va vorbi, cu atît mai mult, cu cît procedarea Skupcinei este contrară constituţiei şi că trebuie să se mulţumească cu această declaraţie.

*

Constantinopol. — Ziarul „Schurainmet" zice că, renunţarea principelui moşteniter al Serbiei serveşte păcei, însă ziarul rădică chestia dacă principele nu va juca ca şi pînă acum un rol rezboinic şi dacă ar fi de temut de luptele pentru dinastie. Turcia vrea să trăiască în bune raporturi cu vecina sa Serbia şi speră că nici o mînă străină nu a fost în joc în chestia abdicărei. Alt-fel ar trebui să se judece în med serios viitorul.

Ecouri de la alegerea de eri

Bucureresti.—Liberalii dezidenţi au votat eri cu d. Teodor Rosetti, pentru a arata guvernului că nu poate merge înainte şi au votat cu candidatul junimist pentru ca voturile lor să iasă mai la suprafaţă.

Junimiştii au explotat în toate părţile ducerea d-lui Carp la Viena, spunînd că este trimes acolo de M. S. Regele în chestiuni privitoare la conferenţa păcei, care spuneau dînşii, şi liberalii confirmau, se va ţinea curînd, cînd d. Carp va fi la putere.

Listele electorale a fost combinate astfel, că foarte mulţi junimişti, între care 200 care n'au domiciliul în Bucureşti, se află înscrişi la colegiul I de Senat de Ilfov.

In acest colegiu, figurează 900 de mari proprietari, ale căror voturi au fost explotate în senzul, că d. Take Ionescu a votat toate legile agrare ale liberalilor, pe cînd. d, Teodor Rosetti, ca o manifestaţie contra acelei legi, s'a retras de la consiliul agricol superior.

In culoare de negru, presidentul biroului sub motiv că d. Cosăcescu este profesor, nu l'a primit pe acesta ca delegat, aşa că la acea secţie partidul conservator democrat a fost lipsit de sprijinul şefului culorei de negru. Acelaşi lucru s'a întîmplat la culoarea de albastru unde n'a fost primit de d. Jsan Th. Florescu, şeful acelei culori, sub motiv că domiciliază în culoarea de galben, de şi d. Florescu se află înscris, în culoarea de albastru.

Cartelul junimisto-colectivist a mers pe faţă. Atît junimiştii, cît şi colectiviştii spuneau:

—„Votaţi pe cine voiţi, numai pe takişti nu.

*

❑ După proclamarea rezultatului a avut loc o mare manifestaţie la clubul conservator-democrat, căci toate ingerinţele şi toate afirmările colectiviştilor, că d. Carp va lua în curînd succesiunea liberalilor, n'au împedicat a face ca succesul d-lui C. Istrati să fie imens şi ca să întrunească cu 58 de voturi mai mult de cît candidatul liberal şi cu 19 mai puţin de cît cel junimist, cînd se ştia partinamente că 50 voturi liberale au trecut la d. Rosetti.

Succesul a fost subliniat prim discursurile d-lor: Take Ionescu, Al. Bădareu, C. Disescu, N. Fleva şi C. Istrati, după care în mijlocul entuziasmului general, s'a hotărît menţinerea d-lui dr. Istrati la balotajul de la 22 Martie.

A fost de asemeni o întrunire la clubul liberal, în mijlocul tristeţei generale, şi s'a văzut iarăşi marea debandadă, căci nu s'a putut lua nici un rezultat în ce priveşte dacă la balotaj, candidatura d-lui Bibicescu va fi menţinută sau nu.

A trebuit să se ajungă la soluţia ca astă-zi comitetul executiv central să decidă asupru soartei d lui I. G. Bibicescu.

Intrunirea de la Clubul Conservator-democrat

Bucureşti.—După cunoaşterea rezultatului alegerei colegiului I de Senat, a urmat aseară o întrunire la clubul conservator-democrat, la care au luat cuvîntul, după cum am spus şi d. Take Ionescu.

Şeful partidului conservator democrat, în cuvîntarea sa, a accentuat condiţiile grele în care s'a dat lupta la alegerea colegiul I de Senat, unde sunt înscrişi aproape toţi fruntaşii carpişti din ţară. Liberalii de asemeni au lucrat prin Creditele lor.

D. Take Ionescu a făcut o mare impresie asupra auditorilor, cînd a demascat modul de propagandă electorală a carpiştilor, care ajung până acolo că, fără ruşine, afirmă că între ei şi M. S. Regele s'a stabilit un pact, în senzul că după plecarea liberarilor, puterea să le fie încredinţată lor. Aceasta constitue o adevărată escrocherie şi în acelaş timp e şi o neruşinare faţă de M. S. Regele. **Partidul conservator democrat este impins de ţară spre putere, pe care o va lua în curînd,** *în contra voinţei carpiştilor şi a liberalilor.*

D. Take Ionescu a sfîrşit îndemnînd la luptă pentru balotajul de Duminică, luptă care va fi încununată de succes.

Procesul Başotă

Bucureşti.—Secţia I neputîndu-se complecta, procesul a fost amînat pentru 20 Aprilie.

Aplanarea conflictului

Bucureşti.—Ultimile ştiri cu privire la conflictul austro-sîrb, sunt din cele mai bune.

Conflictul e definitiv aplanat. Ambasadorii au făcut un demers comun în acest senz. Serbia va trimete chiar azi o notă satisfăcătoare guvernului din Viena.

Demisia luĭ Isvolschi

Berlin.—După o telegramă din Petersburg, d. Iswolsky, ministrul de externe al Rusieĭ, şĭ-a dat demisia.

SENATUL

Bucureşti.—D. P. Brătoşanu îşĭ desvoltă interpelarea sa în chestia expropierilor de bună voie, făcute numaĭ pentru a se căpătui partizani.

D-sa vorbeşte de exproprierile de la Constanţa de care înscrişĭ d. Orleanu a declarat că nu se simţea nevoie.

Oratorul se ocupă apoĭ de exproprierea grădineĭ Ioanid, care nu era nicĭ necesitată şi care a fost foarte costisitoare. Şedinţa continuă.

Intristaţii: Alexandru Gh. Ticamis, Nicolae, George şi Victor Ticamis, Ana şi N. Sava, Grigore Gregorovia cu copiii Grigore şi Elenuţa, Maria dr. Ticamis cu copii Alexandru şi Maria, au durerea a vă face cunoscut perderea prea iubitului lor fiu, frate, cumnat şi moş.

✝

BENEDICT TICAMIS

în etate de 38 ani

decedat în Vaslui în ziua de 15 Marte 1909, orele 2 jum. p. m. şi vă roagă să bine-voiţi a asista la ceremonia funebră ce va avea loc în ziua de 17 Marte a. c. la orele 3, la cimitirul Eternitatea din Vaslui.

Rugaţi-vă pentru el.

Familiile Honigmann, Dattelkremer, dr. Domas au durerea de a anunţa încetarea din viaţă în seara de Joi 12 Marte 1909, la locuinţa sa din Bucureşti, str. Sf. Constantin 15 bis, a scumpului lor

MAX HONIGMANN

Profesor de muzică

în vrîstă de 66 de ani

Inmormîntarea s'a făcut Duminecă 15 Marte 1909, ora 2 p. m., la cimitirul Filantropia din Bucureşti.

De inchiriat str. Păcurari No. 51, 5 odăi, bucătărie, 2 antreturi, pivniţă, fîntînă. Tot confortul. A se adresa d-nei Vlaicu str, Goliei 32.

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi. Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Venideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate ciştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—le

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segaranteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 681 —Mercuri 18 Martie 1909

Retragerea liberalilor

D. I. I. C. Brătianu, avea mare dreptate, cînd dădea să se înțeleagă mai zilele trecute, că liberalii vor părăsi în curînd puterea.

Soluțiunea retragerei de la guvern, este singura în stare să salveze situația desperată a partidului liberal. Iar dacă tînărul șef al liberalilor s'a convins în fine, de lucrul acesta, înseamnă că tot mai ține să nu'și nimicească cu desăvîrșire partidul.

Pentru a obține, fără nici o protestare mai de seamă, șefia partidului, d. I. I. C. Brătianu a fost nevoit să-și iee mari angajamente, al căror termen de executare, a expirat de mult. In zadar a încercat să le prelungească; creditorii d-sale politici, au devenit neîndurători, și amenință cu distrugerea baracei. Și să se noteze, că partidul trecea și atunci ca și acum, printr'o teribilă criză politică; suferea de o grea boală care-l roade și de care nici noua șefie nu l'a putut tămădui.

Spuneam atunci, că ori cît de mare ar fi prețul, cu care d. I. I. C. Brătianu, a obținut șefia liberală și oricît de solvabilă politicește ar fi persoana d-sale, prin numele ilustru pe care îl poartă și prin sprijinul miraculos pe care i-l dă oculta, totuși, nu va putea conduce, la guvern fiind partidul.

Schimbarea de șefie, trebuia să se opereze, numai în opoziție. Pentru aceasta, putea să mai lase încă cîtva timp neresolvată chestiunea scoaterei d-lui Sturdza din șefia partidului, dacă împrejurările le impuneau să dee macar țărei budgetele pe noul an financiar, și apoi să se retragă de la putere, pentru a'și reorganiza partidul și stabili șefia.

Iar, dacă retragerea se putea săvîrși chiar în Decembrie—să se fi făcut de îndată, pentru ca în opoziție să poată fi ales conducătorul partidului seu, și cu sprijinul ne silit al tuturor forțelor partidului.

Dar d. I. I. C. Brătianu, a ținut să fie și șef de partid și șef de guvern în același timp, și vanitatea aceasta, i-a slăbit și mai mult situația deja șubredă, pe care a avut-o din primul moment al proclamărei sale de conducător al partidului.

Lipsit de acea puternică și strălucită autoritate morală și politică, pe care ți-o dă numai valoarea personală și viața exemplară trăită, d. I. I. C. Brătianu, n'a putut nici măcar să-și cîștige în mijlocul partizanilor săi încrederea că va putea în viitor contribui la consolidarea partidului, amenințat a se desface în zeci de bucăți. Așa că, ideia demiterei de la putere, apare ca salvatoare atît pentru șefia d-sale, cît și pentru soarta viitoare a partidului, și nu e nici o glumă, nici o amenințare cînd tînărul șef, spune pretutindeni că va părăsi în scurt timp guvernul.

Aduceți-vă aminte de importantele D-sale declarațiuni făcute la o consfătuire intimă a senatorilor din majoritate. D. I. I. C. Brătianu, s'a plîns de spiritul de ostilitate ce domnește în maturul corp în potriva operei de legiferare a guvernului, și a afirmat că în asemenea condițiuni, nu înțelege și nici nu vrea să înțeleagă că poate guverna mai departe.

La Cameră același lucru.

Priviți ce se petrece de cîte-va zile. Boala contagioasă de rezvrătire a partizanilor din Senat, s'a întins și la Cameră, și conlucrarea guvernului cu deputații din majoritate, a devenit un adevărat supliciu.

Sîmbătă, ca prin minune, d. Costinescu, a scapat de un vot de blam, după cum în Senat a scapat mai zilele trecute d. Haret, cu legea recrutărei normaliștilor, iar anul trecut, d. Anton Carp, cu legea celei de al 9-lea minister.

A trebuit și la Cameră, ca și la Senat intervenția urgentă a d-lui I. I. C. Brătianu, după ce deja d. Costinescu, dăduse puțin înapoi, cu acceptarea amînărei discuției legei viilor de șes, pentru ca să se salveze ministrul de finanțe—acest pivot al guvernului—a cărui retragere ar fi adus retragerea întregei bănci ministeriale.

Ei bine, o asemenea stare de lucruri, nu mai poate dăinui. Sfîrșitul se apropie văzînd cu ochii, și trebue să fie cine-va prea cramponat de putere, pentru ca să nu încerce să-și salveze cu un moment mai de vreme o situație, care merge la un naufragiu sigur.

Graba cu care de alt-fel d. I. I. Brăteanu stărue acum la votarea tutulor proectelor de legi—explică îndeajuns situația actuală. Este pregătirea pentru apropiatul și iminentul voiaj de opoziție.

Și alegerea de Duminică din Capitală a fost primul semnal al acestei călătorii a liberalilor.

Chestiunea e, cine le va lua succesiunea?

Aceasta, a spus'o Duminică seara șeful nostru în entusiasta întrunire de la Clubul conservator-democrat din București:

„Partidul nostru este impins de țară în mod conștient și iresistibil spre putere, pe care o va lua în curînd, în contra voinței atît a liberalilor, cît și a Carpiștilor!“

Declarația aceasta categorică, a șefului nostru nu este o simplă profeție — ci un adevăr mare, care nu sufere absolut nici o discuțiune.

Vespasian I. Pella

Succesul „LOR“

Știm că la aflarea rezultatului alegerei de Duminecă, la Iași, d. D. A. Grecianu s'a sărutat cu d. Iancu Stamatiu, iar clubul carpist local a fost feeric iluminat cu diverse lumini aranjate ad hoc. N'am zis nimic despre acel entuziasm provincial, fiind-că, în definitiv, nici d. Grecianu, nici d. Stamatiu n'au competința să judece o situație politică.

Dar iată că și ziarele carpiste—cele cu chemare—ne vorbesc despre succesul de alaltăieri al d-lui T. Rossetti. Și ne întrebăm dacă este serios ca junimiștii să sublinieze cu atîta putere succesul lor, fără să vorbească și de succesul celuilalt partid de opoziție și fără să vorbească — și aci e punctul interesant—de dezastrul total al partidului liberal.

Candidatul junimist a intrunit 19 voturi mai mult de cît candidatul partidului nostru. Nouăsprezece voturi mai mult, cînd mai ales, ele n'au avut nici un efect imediat asupra alegerei în sine, nu înseamnă nimic.

De unde, deci, dreptul de a zice „succesul ie al nostru, al junimiștilor“? Carpiștii au avut concursul liberalilor nemulțumiți, nici o presiune guvernamentală nu i-a atins, nici un prezident de birou electoral n'a făcut, contra lor, politică odioasă, nepermisă unui magistrat. Apoi, culmea nerușinărei, numele M. S. Regelui, care poate chema la putere, a fost des întrebuințat de junimiști.

Luptând deci, două partide contra unuia, protejați fiind junimiștii, — exploatând misiunea inventată a d-lui Carp, abuzând de numele Suveranului— cu acest întreg arsenal de luptă cinstită, au reușit să obție sute de voturi egale cu ale d-lui Istrate și abia 19 în plus.

Și întrebăm: întru cît situația d-lui Rossetti este ea superioară aceleia a d-lui dr. Istrati și întru cît, față cu cele 19 voturi în plus, este mai sigură, în balotaj, reușita candidatului carpist, de cît a candidatului nostru?

Adevărul este că la alegerea de la 15 c., guvernul a fost strivit, că de această dată, în inima țărei, marea intelectualitate și marea proprietate, au rostit sentință condemnatoare pentru un guvern, care se menține la putere în contra voinței țărei.

Acest mare adevăr junimiștii nu vor să-l recunoască, rușinoasa cărdășie îi împedică de la aceasta. Căci fără de această cărdășie, nu s'ar fi întîmplat „marele succes“.

Si fiind-că procesul reîncepe, vom vedea cine va rîde la urmă. Si acea urmă noi o așteptăm cu încredere în forțele partidului nostru, cu încredere în alegători.

Politica lui... Arvinte

Pe cînd junimiștii, sub înalta protecțiune a liberalilor, luptau din răsputeri în Capitală, să salveze de ridicol candidatura d-lui Th. Rosetti, în orașele Brăila și C.-Lung.—fiefurile politice ale foștilor miniștri Filipescu și Vlădescu — organizațiile lor încercau două dureroase defecțiuni,—la Brăila, unde d. N. Filipescu, face de zeci de ani politică, un mare număr de amici politici în frunte cu d-rul Dimitrescu-Brăila, îl părăsesc pentru a se înscrie în partidul conservator-democrat, adeverindu se ast-fel povestea antereului lui Arvinte, că dacă se cîrpesc într'o parte, se rup într'alta.

La C.-Lung, d. Vlădescu, è de asemeni abandonat de numeroși partizani, cari se înscriu în organizația noastră constituită sub prețedenția generalului Geanolo

Așa că, dacă junimiștii au putut cîștiga în București, prin grația guvernului 19 voturi anonime mai mult de cît noi, la colegiul I de Senat de Ilfov,—fapt de care fac atîta tămbălău, în țară au perdut în aceiași zi, numeroși partizani politici.

Aveam dreptate ieri, cînd spuneam că rezultatul alegerei de Duminecă nu în seamnă nimic pentru junimiști, ca efect politic real, căci nu cu 19 voturi mai mult se dovedește forța unei organizațiuni politice, la un colegiu unde toți fruntașii, străini chiar de București, figurează înscriși cu sutele în lista acestui colegiu, de și domiciliază în diferite orașe ale țărei.

Un partid politic pentru ca să fie tare, și să aibă pretenție de a guverna trebue să aibă intinse și serioase organizațiuni, în toate județele țărei.

Or, junimiștii, și acolo unde foștii lor miniștri fac politică, se rup și se distrug, ce să mai vorbim de orașele unde nu există de loc.

Deci să nu se prea laude junimiștii cu succese aparente ca cele obținute Duminică prin buna voință a liberalilor—și să ne vorbească de cum le stă partidul în restul țărei, căci nu cele 19 voturi din mulțimea de voturi de provenienței liberală, îi poate vr'o dată aduce și menține la putere.

Sau cel puțin să se vorbească de Brăila și Muscel, două trei cuvinte, cînd scriu coloane întregi în ziarele lor de mmaarele succes repurtat, cu miluirea guvernului, în Capitală.

LEGEA TEATRELOR

In toiul situațiunei disperate în care se află guvernul, cu o Cameră în plină indiferență, cu un Senat întreținut artificial — guvernul plănuește să reorganizeze... teatrele. E un intermezzo comic, care tălmăcește inconștiența sau lipsa de rușine a ministrului Haret, care, la zile de grea încercare, are vreme să se gîndească la ale teatrului.

Și fiind-că nu această lege va amări în special zilele guvernului, fiind-că, grație lipsei ei de importanță, va trece cu iuțeala unui credit oare-care, este bine să ne oprim asupra proiectului și să-i invederăm tot ridiculul.

Noi avem trei teatre subvenționate: cel din București, care merită toată atenția, fiind-că acolo se face artă și cele două din Iași și Craiova, cari sunt în plin desastru—moral și material. In asemenea împrejurări o lege de reorganizare este foarte bine venită; ea ar duce teatrul din București spre un și mai desăvîrșit succes, iar celelalte două teatre, cele rele, ar putea fi întoarse pe calea cea bună.

Teatru bun se face cu parale. Teatrele cele mai bune din lume, cele mai cercetate de public, primesc subvențiuni tot mai mari. Și acolo unde statul nu mai poate da cu prisos, dă Suveranul țărei, dau marii financiari ai acelor țări.

Cîți bani trebuesc dar unor teatre, ca ale noastre, cărora statul le dă puțin și cari nu capătă nici un alt subsidiu de nicăieri, cari nu sunt încurajate de public, fiind că teatrele nu fac nimic ca să aibă dreptul la încurajare?

D. Haret reorganisează teatrele. Institue comitete cu plată, impune directori cu plată, sporește salariile actorilor, sporește pensiile — dar nu sporește cu un ban actualele subvențiuni, în limita cărora sunt întocmite budgetele, fără de toate sporirile prevăzute în viitoarea lege.

D. Haret a înțeles, însă, că, spre realizarea atîtor inovațiuni și sporiri, va fi nevoe de bani și, nevoind să dee din budgetul ministerului, a recurs la celebrul seu sistem—extra. Toate representațiile ce le vor da trupele din străinatate, ori ce fel vor fi ele, vor fi supuse la o taxă de cinci la sută din brut; iar representațiile ce le vor da trupele indigene: actorii ambulanți, operetele, panoramele, tragerile la țintă, varieteurile — vor fi supuse unei taxe de trei la sută din rețetele brute. Aceste zeciueli, cu încasarea cărora vor fi însărcinați perceptorii comunali, se vor distribui celor trei teatre subvenționate în proporția de: 50 la sută teatrului din București și cîte 25 la sută celor din Iași și Craiova.

Trupa străină va fi impusă, deci, la trei taxe: taxa către comună, taxa cuvenită fiscului și noua taxă de 50%; iar trupele indigene la două taxe.

Ce rezultat material va putea aduce noua taxă de 5%? Trupele străine bune nu vin de cît în cîteva orașe ale țărei. An bun, an reu, rețetele totale ar putea fi calculate la maximum 200,000 lei, deci zece mii lei pentru cele trei teatrale. Să stabilim tot la 200,000 lei — de și suma ie exagerată — și venitul trupelor indigene, ceea ce ar da 6000 lei pentru cele trei teatre. In total, dar, 16,000 lei, adică 8000 lei pentru teatrul din București și cîte 4000 lei pentru fie-care din celelalte două teatre.

S'a recurs deci la un bir rușinos, la bacșișuri silite și ilegale, pentru ca să se ajungă la subvențiuni ilicite, cari nu vor putea contribui cu nimic la schimbarea actualei stări de lucruri.

Iar pe deasupra s'au creat atîtea lefuri, prime și voiajuri în străinătate...

Așa cum ie ticluit proiectul, el este opera unui guvern în agonie și va fi mort-născut.

OAMENI ȘI LUCRURI

VALETUL SALVATOR

Incetul cu încetul se pare că prinde a dispărea grozava obsesiune a războiului.

Orizontul Europei se luminează puțin cîte puțin și ultimele noutăți ale ziarelor mari nu mai vorbesc de apropiata și sigura izbucnire a conflictului sîngeros care pînă nu de mult era așteptată din moment în moment. Teama cea mare nu era de sigur cauzată de un războiu între Austro-Ungaria și Serbia, căci disproporția între puterile încăierate era prea mare; dar în umbră așteptau alte pericole, se pîndiau reciproc alte puteri și primejdia unui războiu european era absolut probabilă.

Din fericire însă—liniștirea vine la timp, spre marea mulțumire a lumei civilizate care n'avea nimic de așteptat și nimic de cîștigat din această mare aventură.

Un singur om—și nu un om de rînd, recunoaștem!—iese maltratat și decepționat în actualele împrejururi internaționale: deplorabilul prinț sau fost prinț-moștenitor al Serbiei, despre care ziarele se ocupă mult, enorm de mult, de cît-va timp încoace.

Omenește vorbind, micul regat al Serbiei ar trebui să ne fie simpatic în conflictul cu vicleana diplomație austro-ungară. Aspirațiunile unui popor mic și energic, doritor de libertate și chiar de mărire, cum sunt aspirațiunile poporului sîrb merită a fi urmărite cu bună-voință. Din nenorocire ele se reflectă prin prizma unui decor antipatic, se văd prin lumina unei Curți regale aventuroase, unde tronează Monarhul încoronat prin crima unor conspiratori și unde pînă mai eri huzuria un principe de cea mai curioasă și deplorabilă specie.

Dacă numai o minimă parte din cîte se spun și se scriu asupra fostului moștenitor al Coroanei sîrbești ar fi adevărate, încă ar trebui salutat momentul care salvează micul Regat vecin de un asemenea Monarh viitor, căci dispariția lui din arenă poate face să se uite cu vremea întîmplările politice nenorocite cari au adus—peste noapte—schimbarea de dinastie prin uciderea unui Suveran și unei femei, preschimbînd de odată o familie exilată, saracă, lihnită, într'o dinastie domnitoare.

Cine a văzut de aproape pe prințul George cu figura lui de hysteric, cu ochii lui zgîiați, cu paloarea lui de vițios, nu putea să nu cugete la acea zi fatală cînd acest tînăr ar dispune în adevăratul înțeles al cuvîntului de destinele unui popor: acel popor ar fi fost poate mai aproape ca ori-cînd de abis și de aceea presa sîrbă ar trebui să se arăte mulțumită că valetul asasinat a putut asigura liniștea unui popor întreg amenințat de a fi tîrît într'o aventură dezastroasă.

Rodion

NICOLAE GOGOL

Data nașterei sale. — Presupusa origină moldovenească a scriitorului.—Prietenia sa cu Pușkin.—Critica rusească și Gogol.—Boala scriitorului.

Zilele acestea se va sărbători, și aceasta cu o deosebită pompă, a o suta aniversare de la moartea marelui prozator rus Nicolae Vasilievici Gogol.

Asupra zilei nașterei sale biografii ruși nu sunt de acord, totuși ziua aceia trebue să fi fost înainte de 20 Martie, de care ce în actul lui de naștere e scris: „S'a născut proprietarului Ioanovskhi din orășelul Soroșinet, județul Mirgorod, gubernia Poltavei, un fiu pe care l'am botezat Nicolae. Preot a fost Ivan Belopolsky, iar botezul a avut loc la 22 Martie“.

După unii biografi se crede că părinții lui Gogol s'ar fi tras dintr'o familie Moldovenească. E drept că foarte mulți moldoveni au emigrat în Podolia și în guvernămîntul Poltavei; unul din ei păstrîndu-și chiar numele, cum este familia Grădescu, din care un descendent a fost vice-prețedintele primei Dumi, profesorul Grădescu de la Harcov. De asemeni, cunoscutul bacteorolog Micinicoff, de la institutul Pasteur, este Moldovean din ținuturile Poltavei.

Date exacte lipsind nu se poate ști cu adevărat, daca în adrvăr familia Ianoski e moldovenească. Nicolae Vasilievici Gogol Ianovsky, s'a născut prin urmare în luna Martie 1909. Studiile și le-a făcut o parte în Poltava, iar restul la Petersburg.

Ca ori și ce tînăr din vremurile acelea a început a scrie versuri și primele poezii publicate le-a semnat V. Alov; poeziile lui au fost aspru criticate și se lasă de poezie.

După un scurt timp petrecut în străinătate, se întoarse în Rusia și începu să scrie în proză. Prima lui lucrare este „Nopțile Ucraniene“, care a fost foarte bine primită de critica rusească și despre care Bielinsky spune că face impresia „Visului unei nopți de vară“ a lui Shakespeare. La un pendant, scrie mai tîrziu „Taras Bulba“, iarăși una din cele mai frumoase povestiri a lui.

Grație acestor lucrări, face cunoștința celui mai mare poet rus de pe vremuri, Pușkin, care a avut o foarte mare înrîurire asupra lui.

Pușkin îl asociază la redactarea revistei sale „Contimporanul“ și îl povățuește asupra lucrărilor ce trebue să citească. El îi recomanda pe Montaigne, Pascal, Montesquieu, La Bruyéré, Vauvenagues, tragediile lui Racine și Corneille, Molieré dar îl oprește de a citi pe enciclopediști, afară de Voltaire.

Mai mult, cele două mari opere ale lui „Revizorul“ și „Sufletele moarte“ i-au fost inspirate de Pușkin.

Dacă „Nopțile Ucraniene“ și „Taras Bulba“ sunt, după cum spune Bielinsky, Iliada poporului Ucranian. „Sufletele moarte“ și „Revizorul“ sunt icoanele reale ale vieței sociale rusești din epoca lui.

Acsacov, scriind despre „Suflstele moarte“, îl compară pe Gogol cu Shakespeare pentru că fiecare tip e așa de puternic redat în cît ele și astăzi par încă vii.

D-nul Iacovenco, unul din actualii critici ruși, spune:

„Atît în „Revizorul“ cît și în „Sufletele moarte“, nu e în scenă numai biurocratismul nostru, e toată clasa noastră culturală din acea epocă, e tot ce a putut naște robia de pe atunci, cu nedreptatea ei în clasele de jos și cu samavolnicia în clasele de sus.

Toate aceste figuri sunt redate cu o obiectivitate și o liniște admirabilă, ele sunt așa de adevărate față de ele însăși ca și față de condițiile în mijlocul cărora trăesc și acționează... Totul e întunecat.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 17 și 18 Martie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

Nici cea mai mică rază de lumină. Și aceasta a fost iarăși un mare adevăr și social și artistic. Raza aceea de lumină —s'ar fi putut găsi (ce rază mai frumoasă de cît însuși Gogol) dar trebuia căutată într'altă parte.

Citind și resitind pe Gogol în vremurile actuale, rămîi uimit în fața puterei sale de o reală o întreagă viață, cu toate figurile ei, și în care să nu găsește nici odată suflețul autorului; așa cum a scris Gogol, nu se scrisese până la el și nici nu se va mai scrie".

După publicarea „Sufletelor moarte", el pleacă cîtva timp în străinătate și de aci activitatea lui literară încetează și își adîncește talentul lui într'o manie religioasă de care nu poate să scape până la moarte; totuși, el continuă să lucreze la partea doua a „Sufletelor moarte", din care numai o parte a fost publicată, o altă parte a ars-o el singur.

Și e curios cum omul acesta înzestrat cu darul de a face pe alții să rîdă, a suferit atît de mult în viața lui Vladimir Korolenco, vorbind, nu de mult, de Cehof spunea următoarele cari se potrivesc admirabil ca încheere acestei pagini scrisă cu ocazia a o suta aniversare a nașterii lui Gogol:

„Și totuși, fără voință, îți trece prin minte coincidența bizară: Gogol, Uspensky, Scedim, Cehof, în aceste nume se închee toate temperamentele umoristice ale literaturei noastre.

„Doui din ei au murit de melancolie acută, ceilalți doi de dureri morale. Pușkin numea pe Gogol un melancolic vesel și această denumire s'ar putea aplica și celorlalți trei scriitori umoristici ruși...

„Oare în rîsul rusesc e ceva blestemat? Oare reacțiunea humorului rusesc în activitate,—întrebuințînd terminologia chimiștilor—trebue absolut să dea un precipitat otrăvitor, nimicitor al vasului în care se produce: suflet scriitorului?".

Leandru

Litere-Științe-Arte

Trachoma.—Am înregistrat eri noutatea unei descoperiri științifice constînd în punerea în evidență a microbului teribilei boli conjuctivită granuloasă. Dacă revenim asupra acestei teme, e pentru motivul că această afecțiune e foarte răspîndită și în țară la noi, cu deosebire în straturile militare. Se știe cît de numeroase sunt, în adevăr, în spitalele militare, cazurile de conjuctivită granuloasă și cît de adeseori boala se transmite populațiunii rurală prin mijlocirea soldaților duși pe la vetrele lor.

Mii de flăcăi tineri și teferi capătă în timpul serviciului uricioasa afecțiune ale cării urme rămîn indelebile cu toate încercările operatorii mai mult ori mai puțin izbutite.

De aceea descoperirea d-r. Greef ne interesează de aproape și se cuvine să urmărim de aproape urmările ei bune.

*

O societate literară din St. Louis, fondată în onoarea lui Schiller a ajuns de curînd în posesiunea unei șuvițe de păr a marelui poet.

Aceasta relicvă a aparținut odată unei scriitoare engleze, de la care, prin mijlocirea unui prieten, a obținut'o scriitorului Körner în timpul cît reprezenta Statele Unite ca ambasador la Madrid. In anul 1871, la expoziția din Chicago, această prețoasă șuviță a fost pusă la loterie în folosul soldaților răniți în resboiul franco-german. Fericita cîștigătoare însă, o americană, i-a redat'o lui Körner, impreună cu o scrisoare în care i arăta că nu vrea să-l lipsească de un obiect atît de prețios pentru el. O fiică a lui Körner a donat acum șuvița societății literare de care am pomenit.

*

Noua comedie a lui Paul Hervieu, „Connaistoi" se repetă cu mare asiduidate la comedia Franceză și promite a avea un mare succes. In această comedie, Hervieu susține teza că e foarte greu să fii moralist în propri-ați casă.

*

Expoziția fotografică internațională care după cum se știe va avea loc la Dresda are toate șansele de reușită întru cît pînă acum s'a anunțat adeziunea mai multor state. Guvernul australian, acel al Statelor-Unite și confederația elvețiană au anunțat oficial participarea. Intr'una din secții va fi expusă o serie de aparate pentru folosința publicului, care va putea constata progresele realizate în această artă.

*

Interesantă e o statistică a zoologului german dr. Korschelt în privința duratei vieții la diferitele specii de animale.

Așa, se constată că viermele trăește pînă la 10 ani. Intr'un institut din Malburg s'a putut păstra un vierme viu, timp de nouă ani, una-spre-zece luni, și șase zile, Printre insecte, furnicele trăesc pînă la 15 ani. Albinele-matce nu trec de 5 ani. Dintre mamifere, elefantul poate trăi 150—200 ani In familia păsărilor, vulturul atinge o sută de ani, șoimul o sută șase-zeci iar papagalul 200,

Broasca o poate duce pînă la 10 ani... dacă nu se umflă, racii trăesc pînă la 40 Iar broaștele țestoase ajung încet dar.. sigur pînă la 300 ani.

Informații

❑ **Recrutările.**—Iată itinerariul zilelor după care are a lucra consiliul de revizie al recrutărei tinerilor contigentului 1910, din județul nostru.

In zilele de 1, 2, 3 Aprilie, în localul primăriei comunei Bivolari pentru tinerii din plășile Bivolari și Șipotele.

In zilele de 6, 7, 8, 9 și 10 Aprilie, în localul primăriei comunei Țiganași, pentru tinerii din plășile Movileni și Sculeni.

In zilele de 12, 13, 14, 15 și 16 Aprilie, în localul primăriei comunei Tîrgul-Frumos, pentru tinerii din plășile Cotnari și Cîrligătura și pentru tinerii din urba Tîrgul-Frumos.

In zilele de 18, 19, 20, 21 și 22 Aprilie în localul primăriei comunei Pod-Iloaei, pentru tinerii din plășile Sinești și Pod-Iloaei.

In zilele de 24, 25, 26, 27, 28, 29 și 30 Aprilie, în localul primăriei comunei Copou pentru tinerii din plășile Branișteа Stavnic, Bucium și Galata.

Supra-revisie și stabilirea quantumului taxelor militare se va face în orașul Iași în localul Prefecturei de județ, după cum urmează:

In zilele de 2 și 3 Mai, pentru tinerii din plășile Sipote și Bivolari; 4 și 5, Movileni și Sculeni; 6 și 7, Cotnari, Cîrligătura, și pentru cei din urba Trg.-Frumos; 8 și 9, Sinești și Podul-Iloaei; 11, 12 și 13 Branișteа, Stavnic, Buciumi și Galata.

Iar în zilele de 14 și 15 Mai a. c., se vor închide lucrările consiliului de revizie al recrutărei.

❑ **Militare.**—Pe ziua de 1 April plutonierul Liatris de la Compania jandarmilor pedeștri va trece la comenduirea pieței în locul elevului Tomiță.

— Eri la ora 5 ofițerii regimentului 13 Ștefan-cel-Mare, au serbătorit pe d. cap, Checais avansat maior pe ziua de 1 April, printr'o agapa oferită de d. maior C. Petala, în sala Bragadiru.

— Eri a început la reg. 13 Stefan cel Mare examenul de caporali și sergenții. Comisiunea examinatoare se compune din comandantul fiecărui batalion asistat de comandantul companiei respective. Rezultatul se va cunoaște peste cîteva zile.

— Plutonierul Const. Tibincu de la circumscripția cercului Larga va fi trimes pe ziua de 1 April la școala de tragere de la poligonul Dadilow.

— Regimentul 13 Stefan cel Mare va pleca pentru 30 de zile la tabăra Sipote în ziua de 1 Mai.

❑ Soldatul concediat Abramovici I. Haim din Reg. Stefan cel Mare, care a obținut titlul de doctor în medicină și chirurgie cu exercițiul liberei practice în țară, s'a trecut în corpul sanitar cu gradul de medic ajutor concediat remînînd însumat în același regiment.

❑ Pe ziua de 1 April, d. căpitan Checais, comandantul Batalionului 13 de rezervă va fi avansat maior și numit ajutor șef de corp al Regimentului 13 Ștefan cel Mare în locul d-lui maior Engherliu care va fi avansat pe aceiași zi la gradul de locot. colonel și mutat ca comandant al unui regiment din alt oraș. In locul d-lui căp. Checais va fi numit ca comandant al batalionului 13 de rezervă d. căpitan Drăgulănescu.

❑ Ministerul de resboiu face cunoscut că acordîndu-se favoarea de a călători pe căile ferate romîne cu prețul pe jumătate din tarif și gradelor inferioare ce au luat parte în campania anului 1877—1878, li se aduce la cunoștință și că pentru formalitățile de îndeplinit sunt următoarele condițiuni:

Fie care din acești veterani vor face cerere personală în acest senz, adresîndu-se comandantului Batalionului de rezervă pe teritoriul căruia domiciliază, la care va anexa fotografia sa, în două exemplare, format carte de vizită.

Comandantul Batalionului de rezervă îndată ce va primi această cerere va proceda la cercetare, încheind un procesverbal, împreună cu autoritatea respectivă pentru constatarea indentității persoanei, certificînd comandantul batalionului de rezervă, pe ambele fotografii în fața colțului sting, că în adevăr persoana din ele este veteranul (arătîndu-i numele) ce a luat parte în campania anului 1877-1878 și corpul din care a făcut parte cererile astfel complectate se vor înainta apoi direct Ministerului.

❑ D. maior Piperescu V. din regim. R.-Sărat No. 9 a fost numit membru în consiliul de revizie pentru formarea clasei anului 1910; d. maior Anastasiu I. I. din regimentul Dîmbovița No. 22 a fost numit membru în comisiunea din județul Iași.

❑ *D. profesor dr. Toma Ionescu, decanul Facultății de medicină din București, eminentul, chirurg și cunoscutul om de știință, a fost ales membru corespondent al Academiei de medicină din Paris.*

❑ *Ministrul de războiu a primit demisiunea din armată a d-lui general de brigadă Gh. Corvin, comandantul brigăzei a doua de infanterie.*

❑ D. V. Stoianovici a fost numit agent sanitar la comuna Bivolari, în locul d-lui V. Manole, care trece în aceiași calitate la Panciu.

❑ In zlua de 14 Aprilie a. c. se va ținea la ministerul de interne examenul pentru candidații la gradele din corpul sergenților de oraș.

❑ Astăzi se ține în Capitală, la ministerul de rezboi, licitație pentru furnizarea cizmelor cazone necesare armatei noastre și pentru care meseriașii cismari din intreaga țară s'au agitat pentru a putea și ei obținea de lucru și nu numai fabrica Mandrea, întru cît încălțămintele executate până acum de meseriașii cismari, au fost întocmai după caetul de sarcini.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei a dispus ca și cu ocazia deniilor să se ție predici la bisericele din Eparchia Sa.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a trimes în fine direcțiunei liceului național din localitate cele două filtre, pentru a nu se da elevilor de cît apă filtrată.

❑ Marea artistă atît de iubită de publicul ieșan, gloria teatrului modern, artista care prin modul ei de interpretare ie atît de sublimă și fără rivală, **Suzanne Desprès** făcînd turneu în Europa va veni și la Iași pentru 2 reprezentații cu **întreaga** trupă de la renumitul teatru parisian „*Théatre de L'Oeuvre*". Din escelentul ansamblu fac parte artiști mari ai Parisului ca *Jeanne Dulac*, *Marèy*, *Lugné Poe*, eminentul artist și escelentul director al teatrului de L'Oeuvre etc. etc.

Se va reprezenta **Joi 16 Aprilie la Rafale** piesă în 3 acte de Bernstein, *sublima creațiune a marei artiste.* **Vineri 17 Aprilie Le jeu de la morale et du hasard** comedie într'un act de Tristan Bernard, **Elektra** dramă în 2 acte de Hofmannsthal, *ultimul mare succes al ilustrei artiste la teatrê de L'Oeuvre, toate rolurile din Elektra fiind jucate chiar de artiștii care au creat rolurile de la Paris* și **Le fardeau de la liberté** comedie de Tristan Bernard.

Se prevede un public atît de numeros cum nu s'a văzut încă în actuala stagiune la vre-o reprezentație.

Biletele de intrare s'au pus în vînzare la ageuția teatrală **„Thalia" (Maximovici)**

❑ Ministerul instrucțiunei va acorda bilete cu drept de reducere de 50 la sută pe căile ferate tuturor elevilor școalelor din țară, nu numai celor din Capitală și care se vor duce pe la casele lor cu ocazia sărbătorilor Paștelui.

❑ A apărut de sub tipar și s'a pus în vînzare „Anuarul Presei Romîne și al lumei Politice" pe anul 1909

Anul acesta „Anuarul Presei" este o adevărată lucrare monumentală, de aproape 1000 pagini și cuprinde o materie utilă, bogată, variată și extrem de interesantă.

Intreagă această bogată materie este cuprinsă într'un elegant volum, frumos broșat și tipărit, avînd aproape 1000 pagini și care se vinde numai cu 2 (doi) lei exemplarul la toate librăriile din Capitală și din țară.

La comenzile din provincie a se adăoga cîte 50 bani de volum pentru transport.

Administrația expediază volume contra ramburs.

Pentru comenzi și ori-se alte informațiuni a se adresa direct la Administrația „Anuarului Presei Romîne și al Lumei Politice", București, str. Sf. Ionică No. 3.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA „*OPINIEI*" —

Suma din urmă	1526 45
D-na General Flora Mavrodi	10 lei
A. Casnner	5 „
Lista încredințată Funcționarilor poștali de la centrala.	
Gr. Alexandrescu	1 „
Costică	1 „
Cisman R.	1 „
Pantazi Gh.	1 „
Sava	1 „
Balmez	1 „
Dăscălescu	1 „
V. Gh. Buțureanu	1 „
E. Manole	1 „
Gh. Moțoc	1 „
E. Tabară	50
d-na Cișman Eugenia	1 lei

❑ **Școlare.**—Ministerul instrucțiunei a cerut direcțiunei liceului național să-i comunice de urgență ziua în care 'și va serbători acei liceu jubileul.

— Ministerul instrucție a cerut să-i se trimită de urgență matricolele cîtor-va scoli secundare din orașul nostru, pe anii 1907—1903.

— O circulară ministerială trămisă școlelor secundare din localitate spune că ministerul va lua măsuri contra tuturor profesorilor de matematici, care în predarea obiectului lor de învățămînt nu se conformează programului, neservindu-se de echer, compas, rigle etc.

— Ministerul de instrucție face cunoscut prin o circulară, tuturor școalelor secundare din țară, numele profesorilor ce fac parte din comisiunile pedagogice pentru inspectarea modului cum predau cursurile profesorii.

Iatăle: I. G. Bogdan-Duduica, Eugene Ludvig, D. Patrașcanu, Teodor Nicolau, C. Meisil și d-ra Elena Cancicov.

DIVERSE

— Ministerul de rezboiu avînd în vedere faptul că mare parte din plutonierii din armată a căror termin expiră, caută să intre în funcțiuni, și cum în momentele acestea se simte mare lipsă de asemenea instructori, a intervenit la autorități ca pe viitor să nu se mai primească în funcțiunele retribuite de stat, comune sau județ de la 80 lei în sus, tinerii supuși obligațiunilor serviciului militar complect sub arme de cît în ordinea următoare de preferință: 1) foștii plutonieri și al 2) foștii subofițeri absolvenți ai unei școli de subofițeri.

— Comitetul Societății „Moldova", de sub presidența d-lui C. N. Bottez demisionînd în corpore, Joi seara va avea loc alegerea unui alt comitet.

— Pentru seara zilei a doua de Paști Luni, funcționarii tramvaiului electric au organizat un frumos bal, în beneficiul societății.

— In seara zilei de 19 a. c., va avea loc la liceul din Pomîrla, o serată muzicală dată de elevii acelui liceu, de sub direcțiunea d-lui Grumăzescu.

Programul va cuprinde piesa teatrală, „Un leu și un slot" și o serie de dansuri naționale, jucate de elevii școalei.

Cu această ocazie fanfara liceului, despre care se vorbește mult bine, va cînta atît în antracte cît și dansurile naționale.

— Din Brăila ne vine știre că alaltăeri a încetat din viață d-na Maria Petrescu, mama d-lor Gh. Petrescu, profesor și a d-lui doctorand Octav Petrescu.

— Comitetul organizator al serbărei ce Societatea de gimnastică, sport și muzică, va da în curînd la Ciurea, va pleca Duminică dimineață în acea localitate spre a face pregătirile necesare unei splendide reușite serbărei împenești.

— Studenții universitari organizează un bal, care va avea loc Sîmbătă, 21 c., în saloanele societății de sport din str. Școalei de Arte.

LEONIDE ANDREIEF

A fost...

Bogatul negustor Laurent Petrovitch Kochevirov, fiind celibatar și neavînd pe nimeni, care să-l îngrijască, venise la Moscova pentru a se vindeca de-o boală; și cum boala-i avea un caracter interesant, medicii îl primiră în clinica universității. Lăsase jos la portar blana și geamandanul cu lucrurile sale; în odaia din etajul întăiu, unde fu condus apoi, a trebuit să-și lepede hainele și lenjurile care fură înlocuite cu un halat cenușiu și lenjuri groase marcate „Odaia No. 8" cu nitrat de argint. In schimbul ciubotelor, căpătă o pereche de pantofi. Dar cămeșa, ce i se dădu era prea îngustă și gardianca fu nevoită să-i caute o alta.

— Doamne! cît ești de mare! zise ea, eșind din odaia de baie, unde se încercau hainele și lenjurile.

Laurent Petrovitch pe jumatate gol, așteptа cu răbdare și umilință întoarcerea gardiencei. Plecîndu-și capul pleșuv el privea cu curiositate, pieptul său vînjos și pîntecele său umflat din cauza boalei.

La Saratov unde locuia Laurent Petrovitch mergea în fie-care Sîmbătă la baie, ceea ce-i dădea ocaziunea de-și vedea corpul, dar acum acest corp sguduit de fiori de frig, acest corp galben și umflat, îi apărea sub un aspect nou, cu atît mai păcătos, cu cît în general părea încă riguros și sănătos. De alt-fel totul se schimbase într'însul din clipa în care i se scoase haina obicinuită: i se părea că nu-și mai aparținea și era gata de acum înainte de-a face tot ce i s'ar fi ordonat.

Gardianca reveni cu camașa; și cu toate că Laurent Petrovitch ar fi avut destulă putere ca s'o trîntească la pămînt atingînd'o numai, totuși, supus se lăsa a fi îmbrăcat de ea. Cu aceiași supunere aștepta plecat, ca gardianca să înoade șiretele de la gulerul cămașii. Apoi o urmă în odaia în care trebuia să locuiască de acum înainte.

Și cu pașii greoi de urs, mergea în urma ei încet și timid ca un copil condus de tatăl său la pedeapsă. Camașa nouă îi era tot așa de strîmtă ca și întăia; îl strîngea la umeri și mergînd simțea cum se rupe, dar nu îndrăznia să spue nimic gardiencei, cu toate că acasă o singură privire făcea pe cei zece amploianți ai săi să tremure.

— Iată, aci ți-e locul! zise gardianca arătîndu-i un pat mic, înalt lîngă care se afla o măsuță. Era în adevăr un loc foarte mic, retras într'un colț al odăiei; dar plăcu cu atît mai mult omului sătul de viață. Fără sgomot și cu mișcări repezi și desordonate Laurent Petrovitch își scoase bluza, pantofii și se puse în pat. Și din acest moment tot ce-l preocupa și-i-l neliniștea cu cîte-va oare înainte, dispăru, îi deveni străin și indiferent. Viața-i din anii din urmă îi reveni în minte în toate amănunțimele ei, într'o imagine clară și apărută deodată. Revăzu mersul nemilos al boalei, nimicind pe fiecare zi energia-i fisică și morală; revăzu înspăimîntătoarea-i singuratate în mijlocul unei mulțimi de rude lacome, într'o atmosferă de minciuni, ură și groază; revăzu fuga sa, călătoria grea, sosirea la Moscova; și deodată imaginea dispăru, lăsîndu-i în suflet o durere surdă și vagă.

Laurent Petrovitch încetă de-a se mai gîndi; se bucură de curățenia patului, de aerul curat din odaie și adormi greu, în timp ce în fața ochilor săi întredeschiși încă, o rază veselă de soare se juca pe păretele alb din fața patului său. A doua zi se puse la căpătăiul lui Laurent Petrovitch o tăbliță de tinichea neagră, avînd pe ea următoarele cuvinte: „Laurent Kochevirov, negustor, 52 ani, intrat în clinică la 25 Februarie." Tot astfel de tăbliițe negre atărnau și la paturile celorlalți doi bolnavi, din odaia No. 8. Pe una era scris: „Philippe Speransky, diacon, 52 ani"; pe cealaltă: „Constantin Torbetzky, student, 23 ani." Literele scrise cu cridă se desemnau clar pe fondul negru; și cînd bolnavul stătea întins pe spate, cu ochii închiși, inscripția albă continua să vorbească de el, asemănătoare acelor epitafe, care amintesc că în cutare loc, sub pămîntul cenușiu sau acoperit de zapadă, zace îngropată o ființă omenească.

A doua zi după sosirea sa, Laurent Petrovitch, fu cîntărit. Cîntăria 160 livre.

Gardianul îi spune greutatea și adaugă surizînd: „Știi că ești omul cei mai greu din clinică".

Acest gardian era un om tînăr care vorbia și-și dădea aere de medic, socotind că numai întîmplarea l'a împiedicat de-a deveni un adevărat medic, refuzîndu-i mijloacele pentru a putea studia și trebuie să adăugăm, că s'așteaptă că bolnavul să surîdă la această glumă, după cum surîdeau toți boloavii, chiar cei mai greu atinși—la glumele încurajatoare ale medicilor. Dar L. Petrovitch nu surîse și nu răspunse nimic. Ochii săi adînciți priveau păretele. Fălcile-i pline acoperite cu o barbă rară și sură erau încleștate ca și cum ar fi fost de fer.

Și fu pentru gardian o deceptie, gata să-i tulbure buna dispoziție pentru restul zilei, căci de mult timp, între alte studii, se ocupa și de al fixionomiei; și văzînd craniul pleșuv al negustorului, îl clasase, în seria „băieților buni" pe cînd acum trebuia să-l puie în seria „celor răi". Totuși se hotărî să mai examineze și scrierea noului bolnav, căci își închipuia de asemenea de-a fi un mare expert grofolog. (Va urma)

TEATRUL NAȚIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOȚII

de Schiller

Prețurile obișnuite.—Biletele la Maximovici.

Ultime informaţii

❑ *Peste trei sèptămîni guvernul liberal se va retrage* — **aceasta este declaraţia ce-a făcut-o ieri un fruntaş liberal, care a adăugat că are ştirea de la un înalt demnitar al statului.**

❑ *Ni se telefonează din Bucureşti că toţi trei candidaţii la colegiul I de Senat de Ilfov şi-au depus ieri buletinele la tribunal.*

Junimiştii stărue acum ca d. Bibicescu să-şi retragă buletinele în ziua alegerei.

❑ **Producţia de la Conservator.**—In sala cea mare de la conservatorul de muzică şi artă dramatică, a avut loc Duminică, mult reuşita producţiune a elevelor şi elevilor acestei instituţiuni.

Producţia s'a început prin quartetul V de Mozart, executat din vioare şi violoncel de elevii Bobescu, Dumitrovici, Bougard şi Breviman.

Numerosul public, compus din cunoscători ai muzicei, au subliniat cu aplause prelungite executarea perfectă a quartetului. A urmat apoi Preludiul în re bemol major pentru piano de Chopin, executat de eleva El. Bott z, din clasa d-lui Sibianu. Tînăra elevă a dovedit mult talent şi o fină ureche muzicală, cum şi arta fără pereche de a pred, a eminentului ei profesor.

După aceia elevul V. Dumitrescu a recitat diferite versuri.

O frumoasă bucată muzicală de concert pentru flaut şi oboi a fost mult gustată de public, fiind executată la perfecţie de elevii Popovici şi Ionescu şi acompaniaţi la piano de eleva M. Pompilian.

Aceiaşi elevă a executat apoi cunoscuta sonată în la minor „Andante" cu variaţiuni de Schubert, smulgînd călduroase aplause din partea publicului, care a admirat atît talentul elevei, cît şi priceperea profesoarei sale, d-şoara A. Sion.

Se cuvine să relevăm concertul No. 3 în re minor pentru 2 violine de Bach, executat cu multă măiestrie de elevul Strassberg E. şi eleva Maria Buliga şi acompaniaţi la piano de d-ra Bottez. Şi fiind-ca vorbim de eleva Buliga, publicul a apreciat foarte mult înclinările muzicale ale acestei excelente eleve, în elegia pentru violină de Ernst, cîntată de asemeni cu acompaniamentul elevei Bottez.

Elevul I. Bogdan a recitat apoi cîteva versuri, după care a urmat admirabilul terţet al d-lui Caudella din opera „Adevăr şi Minciună, care e menită să facă un mare resunet în lumea noastră artistică şi care după cum suntem informaţi se repetă actualmente pe scena teatrului Lyric de trupa romînă de operete. Este o perfectă armonie între lucrarea literară şi opera muzicală a maestrului Caudella şi publicul ieşan, care a avut ocazia să asiste la această producţiune, a rămas frumos impresionat de acest fragment din admirabila compoziţie, căreia i se prevede un mare succes. Terţetul a fost executat de eleva Bălăceanu soprană şi elevii Ionescu, bariton şi Gükman bas.

De sigur că executarea acestei producţiuni a părut şi mai bine reuşită şi a capatat şi mai mult farmec, graţie admirabilului acompaniament al d-lui Mezetti unul din valoroşii profesori ai conservatorului, cît şi culturei de voci a acestor elevi, demni de un profesor ca d. Mezetti.

Producţiunea s'a terminat cu gingaşul Improptu în finis pentru piano de Schopin, executat de mica elevă Apostolescu, din clasa d-lui Sibianu, care a dovedit din modul cum s'a produs această elevă, că atunci cînd are în mîna sa un talent, ştie să 'l cultive şi să 'l valorifice.

Trebuie să constatăm cu multă bucurie cînd vedem asemenea producţiuni, că sacrificiile pe care statul le face pentru întreţinerea unei asemenea instituţii de artă, dau excelente roade, atît datorită sirguinţei elevelor şi elevilor conservatorului, cît şi întregului corp profesoral în cap cu directorul d. At. Teodorini.

❑ **Legea teatrelor.** — Publicăm în prima pagină un articol de observaţii asupra proiectului pentru reorganizarea teatrelor subvenţionate.

Ca o dovadă cît de şubred este acel proiect, ie următoarea petiţie pe care societari de ai teatrului din Bucureşti au adresat-o ieri preşedintelui Camerei:

Domnule Preşedinte,

Am văzut pe neaşteptate adus în dezbaterile Corpurilor legiuitoare un proiect de lege pentru reorganizarea teatrelor şi de oare-ce această lege, aşa cum e alcătuită ştirbeşte multe din drepturile noastre şi prezintă unele confuziuni, cu tot respectul vă rugăm să bine voiţi a amîna, de o camdată, aducerea în discuţie a acestei legi pentru a ne da timpul să vă prezintăm un memoriu, cu atît mai mult cu cît pentru ori-ce lege specială sînt consultaţi în primul rînd profesioniştii pentru cari se face legea.

Primiţi, etc.

❑ Consiliul de răsboi al corpului IV de armată va ţinea şedinţă mîine dimineaţă.

❑ La revizoratul şcolar s'au primit acum 25 de cereri ale institutorilor şi învăţătorilor din alte judeţe care vor să a parte la conferenţele generale, în localitate.

❑ D. A. A. Badareu va sosi vineri în Iaşi şi în aceiaşi seară va pleca la Bucureşti.

❑ Mai multe persoane ne roagă să atragem atenţiunea direcţiei tramvaiului asupra neregularităţei şi negligenţei cu care circulă vagoanele tramvaiului pe linia Sărăriei.

De cît-va timp pe această linie nu circulă de cît două vagoane, şi asta însamnă batae de joc de public.

❑ La examenul pentru obţinerea titlului de ofiţer de poliţie definitiv, ce se va ţinea la 14 Aprilie la Bucureşti, se vor presenta din Iaşi d-nii: M. Bonciu comisar cl. I, Cocioarvă comisar cl. II şi Aurel Neculau, sub-comisar.

❑ **Porumbeii călători.**—*In urma unei circulări de la ministerul de interne, provocată de o intervenţie a ministerului de răsboi, prefectura a dat un ordin confidenţial administratorilor de plasă şi autorităţilor comunale, prin care le pune în vedere să ia cele mai stricte măsuri pentru a prinde porumbeii călători.*

Ministerul de război a făcut cunoscut celui de interne că are informaţiuni că de cîtă-va vreme s'au observat prin diferite părţi ale ţării porumbei călători, care purtau mărci străine, transmişi probabil de statul-major din armatele vecine.

S'a pus în vedere autorităţilor comunale să ia toate măsurile ca porumbeii să fie prinşi şi confiscaţi şi trimeşi direct ministerului de război.

❑ Publicăm în altă parte că curtea, s. II, a respins astă-zi eliberarea provizorie a lui Gorănescu, fostul director al Băncei comerciale din Bacău, învinuit că a delapidat 36.000 lei.

La termenul de astă-zi Gorănescu s'a presindat însoţit de un agent poliţienesc din Bacău şi, imsdiat după pronunţarea deciz ei, Gorănescu a semnat recursul în casaţie:

❑ Poliţia. din ordinul parchetului, face cercetări, privitoare la tripoul ce a fost instalat sub firma de „Intim Club, la otelul Englez din Iaşi.

❑ In ziua de 25 Martie a. c., se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Bana-Vestire din localitate.

❑ Tinerii licenţiaţi în teologie Valeriu Jordăchescu şi I. Stoica, au petiţionăt I. P. S. S. Mitropolitului Pimen cerînd să fie hirotonisiţi preoţi la Mitropolie, în locurile ce vor fi vacante.

❑ O crimă s'a sevîrşit aseară în mahalaua Broscăriei. Locuitorul Vasile Pascu s'a luat la ceartă cu concubina sa Tinca Duca; la un moment dat, Pascu a dat amantei sale o lovitură cu un cuţit, în gît. rănind'o mortal.

Victima a fost transportată la spitalul israelit, unde a fost internată şi unde i s'au dat ajutoare.

Criminalul a fost arestat.

❑ Studenţii facultăţei de ştiinţi din localitate, sub conducerea d lui agregat H. Vasiliu, vor vizita mîine fabrica de spirt de la Cornești, jud. Iaşi.

❑ Ambasarda germană din Bucureşti desminte ştirea că principele moştenitor al Germaniei va veni la Bucureşti la 7 Aprilie, cînd M. S. Regele va împlini 70 ani.

Insemnata aniversare Suveranul doreşte s'o celebreze într'un cerc strict intim.

❑ Eri noptea a sosit de la Piatra d-na Ana D. Rossetti, cumnata Domniţei Elena.

D-na Rossetti a adus veşti rele despre starea Domniţei. Puterile au părăsit pe ilustra Doamnă, care nu-şi mai dă seamă de nimic.

❑ **Judiciare.**—Curtea secţia II-a a respins astăzi cererea de eliberare provizorie făcută de Gorănescu, fostul Director al Băncei comerciale romîne din Bacău.

— D. Osvald Teodoreanu, ca procurator general al d-lui Isidor Barber, a retras astăzi cererea de declarare de faliment ce o făcuse contra comerciantului Nachman Bercu, din str. Socola 15.

Tribunalul a închis dosariul.

❑ Tribunalul secţia I-a a infirmat astăzi mandatul de arestare lansat contra băcanului falit Antoniade.

❑ Manufacturiştii Marcusohn şi Şvarţ, citaţi pentru astăzi la tribunal, au aratat că n'au nici un accept protestat.

Tribunalul i-a obligat să depună bilanţul până Martţ.

❑ Constantin Gavrilescu, fost vînzător la cooperativa d.n Budeştei—Ghicăi, a fost condemnat la 2 luni închisoare şi 1111 lei despăgubiri pentru delapidare.

Curtea s. I, în audienţa de azi, i-a respins adelul.

❑ Camera în şedinţa de azi, a votat transacţia între mănăstirea Căldurăşani şi ministerul cultelor, privitoare la cedarea unui teren de 200 hectare.

❑ D. C. Climescu, profesor de geometrie analitică la facultatea de matematici din Iaşi, şi-a dat demiaiunea pe ziua de 1 Aprilie, cînd va trece la pensie.

Demisia a fost primită.

❑ Elevele institutului liceal de d-şoare „Humpel", din str. Carp No. 2, organizează o frumoasă producţiune muzicală-literară, în localul şcoalei Mercuri 18 Martie, a. c., la ora 8 jum. p. m.

ULTIMA ORA

— Serviclul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 17 Martie.

Sinucidere

Buzeu.—Azi dimineaţă pe la orele 10 şi jumatate, şeful staţiei Cioara din apropiere de Buzeu, Manole Jecu, aflîndu-se în biroul său a luat o cantitate de sublimat corosiv şi apoi şi-a tras un glonte de revolver în tîmpla dreaptă.

Cauzele nu se cunosc. Se crede că ar fi o boală veche de care suferea.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

20.000 lei No. 56.200.

1.500 lei No. 17,994.

Cîte 1.000 lei No. 12,984, şi 32,061.

Cîte 500 lei No. 9.731, 8 254, 5 018, 10 494, 52.754, 7.856, 34.653, 343, 23.985 1.416.

Cîte 300 lei No. 24.636, 58.440, 16.261, 45.958 şi 32.388.

Cîte 250 lei No. 5.440, 23 262, 30,058, 37.578, 35 624, 2.412, 4.547, 36.340, 44.219, 55 223, 54.441, 41.245, 3.327, 6.019, 15.683, 31.228, 10.178, 9.332, 24 034, 13.330, 49.179, 2.817, 35.070, 3.283, 20.395, 18.739, 6.463, 12.356, 55.616, 7.438, 32 409, 3.458, 58.443 şi 19.547.

CAMERA

Bucureşti.—Astă-zi s'a depus proectul privitor la zahărul denaturat. In vechiul proect se acordă avantaje numai fabricelor de şocolată, halva şi rahat. Comitetul delegaţilor a modificat proectul, în senzul că se acordă avantaje şi fabricelor de pezmeţi şi compoturi de fructe.

D. Al. Djuvara, ministrul comerţului şi al industriei va depune mîine proectul de lege privitor la terenurile petrolifere.

Se pune din nou la vot transacţia cu fostul Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu,—de oare-ce eri a fost votul nul şi se votează.

Se începe apoi discuţia proectului modilicărei legei monopolului cărciumelor.

D. N. Fleva, luînd cuvîntul, relevă că de şi e la sfîrşitul sesiunei parlamentare, nu s'a făcut nimic, nici macar budgetele nu s'au votat. Oratorul spune că numeroase proecte de legi au dormit în cartoane până acum la sfîrşit, cînd s'a trezit şi ele şi guvernul şi Camera.

D-sa intră apoi în discuţia proectului de lege.

SENATUL

Bucureşti.—La ordinea zilei discuţia proectului de reforma magistraturei.

D. C. Disescu constată că guvernul prin legile sale a stîrnit mari nemulţumiri în toate straturile.

D. dr. Rîmniceanu aplaudă şi zice:

— Aplaud, fiind-că aşa este.

D. Disescu întră apoi în discuţia proectului de reforma magistraturei, pe care îl combate.

Abdicarea Regelui Petru

Roma.—Se afirmă că Regele Petru al Serbiei a scris o scriscare Regelui Emanuel al Italiei, prin care-i face cunoscut că împreună cu familia sa va părăsi Serbia şi se va retrage în Elveţia.

Regele Petru va sfătui Serbia să'şi aleagă de rege pe prinţul Petru al Munte-negrului.

Se zice că Regele Italiei ar fi sfătuit pe Regele Petru al Serbiei să abdice în favoarea fiului seu, prinţul Alexandru.

*

O altă telegramă din Roma anunţă că ar fi vorba de o alianţă Bulgaro-Sîrbă şi că Regele Ferdinand al Bulgariei, va fi şi Regele Serbiei.

Cuceririie revoluţionarilor

Teheran. — Agenţia Westnik află că revoluţionarii sub comanda lui Panow au pus mîna pe oraşul Aserabad. Chiar provincia Masenderan aproape în întregime, se găseşte acum în stăpînirea revoluţionarilor.

Alegere

Paris.—D. Chausse, socialist unificat a fost ales preşedinte al consiliului municipal din Capitală.

Plecarea prinţilor Serbiei

Belgrad.—După cele ce spun ziarele, prinţul moştenitor Alexandru şi prinţul Gheorghe vor pleca în curînd în străinătate spre a urma studiile lor.

Limpizirea situaţiei

Colonia.—O telegramă din Berlin publicată de către „Gazeta de Colonia" respinge afirmarea ziarelor franceze despre victoria strălucitoare, obţinută de data aceasta de către diplomaţia germană.

Ar trebui să se renunţe a discuta asupra acestei chestii, căci numai cauza păcei a fost învingătoare.

In ceia-ce priveşte declaraţia Serbiei, ea va avea baza următoare:

Cabinetul din Belgrad trebuie să se abţie de la ori-ce amestec în chestia Bosniei, care a fost regulată prin acordul puterilor. Guvernul sîrb trebuie să exprime în mod formal dorinţa sa pentru restabilirea raportului de bună vecinătate cu Austro-Ungaria. Să puie imediat armata sa pe piciorul de pace şi să risipească bandele sîrbeşti, care au fost aşezate pe hotarele Bosniei.

*

Belgrad.—Cercurile competinte declară că zvonurile răspîndite de o pretinsă abdicare a Regelui Petru sunt absolut false.

Azi dimineaţă, contele Forgasch a făcut o vizită ministrului de externe d. Milovanovici, în privinţa regulărei raporturilor comerciale dintre Austro-Ungaria şi Serbia.

Cercurile guvernamentale declară că cabinetul din Belgrad va împlini toate dorinţele puterilor, fiind convins că nu se va cere Serbiei care ar putea ofensa demnitatea sa de stat independent.

*

Berlin.—In şedinţa Reischtagului, cancelarul Bülow declară în ce priveşte chestia Bosniei, că chiar la începutul afacerei el a trimes ambasadorului german la Viena instrucţiuni spre a asigura guvernul austro-ungar de sprijinul leal al aliatei sale.

A doua zi a trimes ambasadorului la Londra instrucţiuni, spunînd că Germania are multă simpatie pentru cauza tinerilor turci, dar că nu va părăsi nici-odată pe aliata sa Austro-Ungaria.

Principele Bülow declară apoi ca nefondată învinuirea aruncată lui că Germania a susţinut cu prea mult zel cauza Austro-Ungariei, chiar cu riscul de a provoca un rezboiu, numai pentru interesele altuia. Cancelarul demonstrează că această învinuire este nejustificată. Dacă cabinetul din Berlin n'ar fi susţinut pe cel din Viena, Austro-Ungaria ar trebui să cedeze şi înfrîngerea Austro-Ungariei ar fi slăbit poziţia Germaniei în Europa.

PUBLICAŢIE

La 23 Martie 1909, la Direcţia Generală a Serviciului Sanitar (Ministerul de Interne) Str. Visarion, oara 11 a. m, se va ţine de urgenţă a 2-a licitaţie pentru darea în antrepriză a unui pavilion la spitalul din Răducăneni (jud. Fălciu) în valoare după deviz de 20,000 lei.

Planul şi devizul. se pot vedea la Serviciul Tecnic al Direcţiei Generale a Serv. Sanitar (Str. Visarion No. 2 Bucureşti).

Oferlele în plicuri închise, vor purta indicaţia, „ofertă pentru un pavilion la Spitalul diu Răducăneni" şi vor fi însoţiţi de o recipisă a Casei de Depuneri sau a unei administraţii financiare, constatînd depunerea garanţiei provizorie de 4 la sută.

Calea Ferată Buzău-Nehoiaşu

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa generală că, cu începere de

Joi 19 Martie St. V. / 1 April St. N. A. C. **1909**

Se va deschide linia de interes local

BUZĂU-NEHOIASU

Intre staţiunile:

BUZĂU-CISLĂU

Pentru traficul de mărfuri de mare şi mică iuţală

In consecinţă, dela data de mai sus se vor primi şi efectua transporturi de mărfuri atît dela şi pentru staţiunile:

Clinciu, Verneşti, Cîndeşti. Palanga-Ojeasca, Măgura, Pîrscovu, Ruşavăţu, Viperești şi Cislău.

Cît şi în relaţiune cu ori-care staţiune din ţară, pe baza regulamentului de transport local în vigoare la C. F. R.

Tranzitarea mărfurilor în vagoane complecte de pe o cale ferată pe alta se face.

FARA TRANSBORDARE în staţia Buzău.

Scrisorile de trăsură însoţesc transporturile pînă la staţia în care urmează să se elibereze transportul.

Tariful local al căii fierate BUZEU-NEHOIASU, coprinzînd dispoziţiuni şi taxe pentru transportul mărfurilor este publicat şi se găseşte de vînzare în toate staţiunile căei fierate Buzău-Nehoiaşu.

NOTA Transporturile de mărfuri dela şi pentru loco Buzău se primesc şi se eliberează în staţiunea C. F. R. Buzău.

DIRECŢIUNEA

De închiriat de la 23 April 1909 în str. Apeducul, No. 3, lîngă str. Albă 2 apartamente mari cu cîte 5 odăi şi bucătărie, 2 apartamente cu cîte 3 odăi şi bucătărie.

Se predau din nou zugrăvite boite şi cu curent electric.

Un armasar negru, rasa angloarabă, vîrsta 4 jum. ani. Talia 15 jum. Se vinde. La administraţia ziarului sub *M. C.*

Domnilor Propietari de mori şi maşini agricole

Voiţi a face economii 75 la sută asupra combustibului, şi piesilor de maşini. Gratuit vă voi da toate lămuririle trebuitoare în folosul d-tră.

Invitat vin şi la domiiliu, sunt excluşi samsari.

Mecanic C. F. R.

Post-restant.

De inchiriat str. Păcurari No. 51, 5 odăi, bucătărie, 2 antreturi, pivniţă, fîntînă. Tot confortul. A se adresa d-nei Vlaicu str, Goliei 32.

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure

Surfine „ „

— Din celebra fabrică franceză —

HENRI PELLISSIER

Aix en Provence

— MARCA 3 ETOILES —

Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:

Inginer Myron Terdiman

Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

Alexandru Atanasiu

Agricultor şi Apicultor

Se oferă ca administrator sau contabil la moşie; posedă certificate de mulţumire, pentru serviciile de mai sus, de la mai mulţi mari proprietari.

Adresa: *Str. Eternităţei No. 32, Iaşi.*

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,

Stofe de lână,

Bumbac şi Mătasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Simbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vevidenici No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1909

Se poate ciştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36—le

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 682 —Joi 19 Martie 1909

Triumfurile noastre politice

Succesul electoral de Duminica trecută, al partidului conservator-democrat, a fost răspunsul cel mai demn, mai înalt și mai eloquent pe care alegătorii colegiului I de Senat din Capitală l'a dat politicei de calomnii și personalități josnice, inaugurate ca mijloace de luptă de noul șef al partidului liberal.

Nu se poate o prăbușire politică mai sdrobitoare și mai ireparabilă pentru guvernul și partidul liberal, ca rezultatul acestei alegeri; candidatul guvernamental, d. I. Bibicescu, patronat de Banca Națională cu fondurile ei occulte și de administrația d-lui Ionel Brătianu, cari în mentalitatea lui de stăpînitor, nu ține seamă de nici un considerente de ordine moral, și totuși nu ajunge să întrunească mai mult de *452 voturi* din *2073* alegători înscriși. Aceasta e o înfrîngere mai mult de cît rușinoasă pentru cabinetul d-lui Ionel Brătianu.

Concluzia logică, care se degajează din succesul moral și numeric al candidatului partidului conservator-democrat, d. dr Istrati, este că, tot ce'i sănătos și moral în țara aceasta, de la marii proprietari, pînă la elementul cult profesionist, cu toții își îndreaptă privirile către partidul de ordine și progres, partid prin excelență conservator, condus de d. Take Ionescu, sufletul adevăratei concepții conservatoare moderne.

Dar resultatul alegerei de Duminică mai poate servi d-lui Ionel Brătianu și ca o pildă vie și strălucitoare, că nu prin calomnii, atacuri nedemne și rușinoase, acorduri politice, se doboară un partid născut din muncă, din ideal și din necesitatea istorică care'i cheamă la viață.

Abia un an de existență în actuala formațiune, un an de încredere în forțele noastre proprii, numai după un an de luptă, de voință și ideal, și resultatul credinței noastre, a luptei noastre, a voinței și entuziasmului nostru, a fost mai mult de cît un succes, mai mult de cît o victorie: a fost o serie de succese, o serie de victorii, adevărate triumfuri, cari au pus în uimire pe dușmani.

Și cui credeți că datorim aceste rezultate strălucitoare, unice aproape în istoria partidelor noastre politice?

In primul rînd credinței adînci într'un ideal, iar în al doilea rînd unității de vederi și în devotamentul bazat pe dragostea șefului și fruntașilor partidului.

Iată secretul puterei și mărirei partidului conservator-democrat, iată explicarea forței sale de neînvins, iată misterul splendidelor sale succese politice și electorale, cari au dezorientat atît de mult pe reprezentanții partidelor așa zise istorice.

In adevăr, abia s'a împlinit anul de la botezul politic al partidului conservator, în noua lui formă de conservator-democrat, și cu toate aceste partidul acesta a devenit azi cel mai puternic și mai numeros, partidul cel mai de temut din punct de vedere electoral.

Incepînd cu succesul de la Iași, prima luptă dată imediat după formarea lui, partidul conservator-democrat mărit prin numeroasele și entuziastele adeziuni venite în urmă, cîștigă rînd pe rînd, luptînd cu guvernul și cu fracțiunea conservatoare carpistă: Vasluiul, Craiova și în fine Bucureștiul, capitala țărei, unde trimete de o dată trei reprezentanți în parlament, și provocînd balotagiuri sau avînd minorități împunătoare la Neamț, Turnu-Măgurele, Ploești, Constanța, Tulcea.

Și dacă numai într'un singur an, partidul conservator-democrat a cîștigat atîtea locuri în parlament, aproape toate cîte au fost libere prin vacanțele declarate, apoi prin forța lucrurilor și prin încrederea lui din ce în ce mai mare ce el dobîndește în masele cele mai adînci ale poporului, viitorul seu este asigurat.

Partidul conservator-democrat este partidul viitorului, al viitorului celui mai apropiat, iar venirea sa la putere, nu este de cît o chestiune minimală de timp și de așteptare. Prin forța împrejurărilor și fatalitatea lucrurilor, guvernul de mîine nu poate fi de cît un guvern conservator-democrat. Căci în alcătuirea actuală a partidelor noastre politice, acela care reprezintă sufragiile voinței maselor electorale, sufragiile țărei legale, nu este altul de cît partidul conservator-democrat.

Triumfurile politice și electorale de pînă astă-zi au dovedit aceasta.

Iar numărul cel mare de voturi obținute de candidatul nostru cu prilejul alegerei de Duminică din Capitală, ne îmbărbătează și mai mult pentru lupta de la balotajul ce se va da Duminica viitoare și cînd vom obține succesul desăvîrșit. Iar succesul acestei lupte, va fi și de data aceasta înfierarea politicei nedemne și incorecte a dinastiei Brătianu.

Lascar Antoniu

Presa liberală și alegerea de Senat

Ziarele liberale nu se lasă mai jos de cele Carpiste în examinarea cîndată ce fac asupra alegerei de Duminică.

Atît „Voința Națională“ cît și „Independența Romînă“, nu spun un cuvînt de cele 449 voturi obținute de directorul Băncei Naționale, și nu explică cu nimic acest rezultat atît de rușinos pentru un partid care guvernează azi țara și cu puterea și cu toate institutiunile de Credit.

După aceste ziare, ca și după „Viitorul“ și „Secolul“, alte două organe liberale, învinșii în alegerea trecută, suntem noi conservatorii-democrați, pentru că n'am reușit de la primul scrutin!

Vă place o asemenea logică? Noi credeam pe confrații noștri liberali din Capitală, dacă nu mai de bună credință, dar cel puțin mai deștepți, cînd e vorba de comentarea unui rezultat politic și electoral ca cel de Duminică.

Și dacă nu ne-am fi așteptat să recunoască înfrîngerea dureroasă ce au suferit, dar în tot cazul să nu conteste un succes așa de strălucit ca cel repurtat de noi.

Căci, cînd un partid ca al nostru, abea în formațiune și avînd în potriva lui doi dușmani, reușește să adune la —colegiul marei proprietăți și a intelectualității Capitalei 510 voturi, deci cu 62 de voturi mai mult decît vechiul partid liberal, care are o viață de două generații de oameni, a încerca cine-va să-i tăgăduiască triumful e a tăgădui zilei, lumina.

Ziarele liberale ar fi făcut mai bine dacă n'ar fi spus nici un cuvînt asupra rezultatului acestei alegeri.

Sunt situațiuni de acelea, în cari tăcerea în politică dovedește și bună credință și bun simț.

Presa liberală însă, se vede că le-a perdut pe amîndouă.

Atît mai rău pentru ea?

Balotagiul de Duminecă

Citeși treile partide se presintă la balotagiul de Duminecă.

Carpiștii—întru cît au fost în fruntea candidaților!

Liberalii—de oare ce nu pot lăsa pe junimiștii singuri în luptă!

Conservatorii-democrați—pentru că au să reușească!

Ori în ce condițiuni se va efectua alegerea, ea o să ne aducă mari surprize și dela cari cu toții vom avea de tras însemnate învățeminte.

In primul rînd dacă liberalii vor voi cu tot dinadinsul să reușească, pe de o parte au să permită participarea la vot, a tutulor abținuților dela primul scrutin, încercînd și cu bănuiții ultimul asalt, așa că au să iee la vot parte un număr de cel puțin 1600 de alegători. Pe de altă parte au să retragă junimiștilor tot concursul de la primul scrutin, adăugînd asfel la numărul voturilor ce spera a avea prin participarea de noi alegători și pe cele deplasate junimiștilor.

Numai astfel liberalii pot nădăjdui a se ridica cu vre-o 200 de voturi, peste cele 449 obținute Dumineca trecută—voturi indispensabile pentru a produce minunea aceasta de a trimete în Senat pe ilustrul necunoscut Bibicescu!

Junimiștii, vor avea de tras mari necazuri, căci toată lupta lor nu va fi ca să reușească, ci ca să se mențină la voturile obținute la primul scrutin.

Pentru acest scop, ei vor avea de făcut sforțări uriașe, pentru a capata din nou cel puțin 100—150 voturi, în locul celor ce îi le vor retrage liberalii.

Altfel tot succesul cu cele 19 voturi, trimbițat prin toate ziarele și cluburile lor, se va spulbera într'o clipă și se vor face din nou ridicoli, după cum sunt obișnuiți a fi

Dacă însă liberalii vor menține candidatura lor, numai pro forma, atunci numărul votanților, o să fie și mai restrîns, toți corifeii. militanții și angajații partidului, abținîndu-se! Și atunci dovada complectă a cartelului se va face, și lumea va demasca odată pentru totdeauna pe acești sălbateci politiciani, cari duc o luptă de exterminare împotriva noastră, luptă care cu cît e mai acerbă, cu atît ne folosește și ne întărește mai mult.

Țara va lua act, de complecta slăbiciune a ambelor aceste partide cari nici unite între ele nu pot rezista forței imense a partidului nostru.

Cît în ce ne privește pe noi, ne vom strînge și mai mult rîndurile, vom utiliza și mai mult forțele noastre inepuisabile și vom desfășura și mai energic lupta, pentru a ne ridica cît mai mult deasupra voturilor de la primul scrutin, și a cuceri ast-fel alegerea, căci dacă fiecare partid, va lupta cu propriile sale forțe, isbînda va fi absolut sigur a noastră.

Incontestabil, rezultatul alegerei de Duminecă, va avea o mare semnificație asupra situației politice a tustreilor noastre partide.

Să l așteptăm dar!

CATE VA NOTE

Telelița de slugi a fost învinsă mai de mult de lupta pentru modernizare. Instituirea legală a birourilor de servi, acum vre-o 12 ani, reducese cu mult această breaslă și acum, peste noapte o simplă ordonanță prefectorială, a distrus total existența teleliței.

In vremuri, telelițele de slugi aveau birouri de plasare. Puțin apetisante, situate în stradele dosnice ale orașului, acolo unde higiena era mai ignorată și chiriile mai eftine, birourile de plasare răspundeau totuși unei necesități sociale. Pînă a putea încăpea la stăpîn, sluga era găzduită și ospătată, pe socoteala ei, de teleliță. Doamnele, cari se certau veșnic cu slugile, fiind că cearta cu sluga era o plăcere, veneau pe la acele birouri de plasare, își alegeau ce le trebuia și apoi, sluga dinapoi, telelița înainte, mergeau la noul post.

Pe urmă tot telelița venea și smomea sluga, o ducea la alt stăpîn, ca să cîștige alt provizion.

Tot jocul acesta se chema plaga servitorelor și plaga teleliților.

Acum totul s'a modernizat. Sluga are brevet. Teleliții au dispărut. Iar sluga, cu tot brevetul, cu toată fotografia d'intrînsa, nu numai că a rămas, dar s'a îndoit.

E veșnica luptă pentru modern și veșnicul sughiț pentru vremurile de apoi: suntem cel mai malcontent popor de pe lume.

O... mică restabilire

Că d. D. A. Grecianu n'a fost ministru al justiției de florile mărului—că, din contra, adînc solidele sale cunoștinți juridice, strălucitele sale pleduarii, observațiile și comentariile sale profund juridice, îl aduseseră să deție portofoliul dreptății—uite atîtea adevăruri istorice asupra cărora nimeni nu se mai oprește ca să le contrazică.

O sentință judecătorească, ale cărei motive au fost redactate de presidentul unui tribunal, a subliniat chiar cunoștințele juridice ale fostului ministru al justiției și glosele presidentului, asupra acelor cunoștiinți, reproduse de ziarul nostru, au avut darul să ne atragă un răspuns: „nu pe d. Grecianu priveau acele vaste cunoștinți juridice, ci pe d. Bădareu, căci d. Grecianu, etern gentil, nu făcuse de cît să ratifice ceea ce hotărîse d. Badareu, în chestia palatului administrativ din Iași.“

Avem sub ochi referatul No 6362 din Aprilie 1907 al ministrului justiției Stelian. Din acel referat extragem, în ce privește pe d. Badareu, următoarele șiruri: „d. ministru Badareu, apreciind însușirile concurenților și prețurile oferite, **a găsit că nu se cuvine să aprobe rezultatul nici unei licitațiuni** *și s'a publicat o a treia licitațiune pe ziua de 26 Iunie*, cînd oferta cea mai avantagioasă a fost a d-lui *N. Cuțarida. D. D. A. Grecianu* a fost chemat să se pronunțe asupra rezultatului“...

Prin urmare: d. Badareu, sub ministeriatul căruia se ținuse două licitațiuni, le-a stricat pe amîndouă, iar a treia s'a ținut sub ministeriatul d-lui Grecianu. Nu poate fi deci vorba de nici un fel de ratificare.

Dar să vedem și să cităm din referatul Stelian—cum a procedat d. Grecianu. „Ministrul Grecianu însărcină o comisiune, compusă din domnii architecți Berindei și Sterian, să examineze, în mod amănunțit, caetul de sarcini și devizele, întocmite de d. Cerkez și **cu tot avizul foarte defavorabil al comisiunei acesteia,** *numită și plătită* **anume pentru aceasta** de d. ministru *D. A. Grecianu*, acesta *s'a grăbit* **să aprobe rezultatul licitațiunei, să semneze cel de-al doilea plan** (făcut sub ministeriatul Grecianu) și *să închee contractul cu d. N. Cuțarida.*“

Nici licitația nu s'a ținut sub ministeriatul d-lui Badareu; nici planul de-al doilea, făcut în Iulie 1906, n'a putut fi executat sub acel minister, fiind-că d. Badareu nu mai fusese ministru—așa că d. Grecianu s'a ratificat pe el însu-și și glossele magistratului nu-l pot privi de cît pe d-sa, căci tot amalgamul acela juridico-arhitectonic, a fost opera proprie a d-lui Grecianu.

Am făcut această mică restabilire, căci n'am voit să se creadă că, în operile sale juridice, d. Grecianu ar avea nevoe de colaboratori.

Prea ie tare și profund jurisconsult.

OAMENI ȘI LUCRURI

BIRUL PLĂCEREI

Noul proiect de lege, menit a reforma și-a întări teatrele noastre naționale e terminat și dat publicității.

Fără îndoială, legiuitorul nu putea să nu se gîndească la elementul esențial al teatrului, la acei cari în primul rînd au existența legată de instituțiile teatrelor, —la actori. O existență cam șubredă, pe alocurea aproape mizerabilă, în tot cazul insuficientă și precară, iar consecințele unei atari existențe sunt în același timp de-adreptul dăunătoare artei dramatice.

Evoluția noastră socială ne îndreaptă doară către forme tot mai asămănătoare formelor de civilizație apusană și între acestea este în primul rînd progresul artei. Arta dramatică este, dintre toate, acea care se pune mai des și mai ușor în evidență; ea este arta în acțiune, ea este pururea, judecată de publicul cel mare și nicăiri mai mult ca în această ramură nu este mai funestă specia de „aurea mediocritas“ de care ne vorbea străbunul poet roman.

Acei care se gîndesc dară la îmbunătățirea soartei materiale a actorului se gîndesc nu numai la artiști ca persoane dar și la arta propriu zisă căreia ar trebui să-i se poată închina cu desăvîrșire acei ce odată și-au ales această carieră. Lucrul nu e cu putință fără un traiu materialmente asigurat: indiscutabil.

Ceea ce este însă discutabil în momentul de față e mijlocul „eroic“ prin care autorul sau autorii legei vor să asigure existențele artiștilor noștri,—și vorbim în primul rînd de acei din Iași, bună oară. Mijlocul este frumoasa taxă asupra spectacolelor de petrecere și a... trupelor străine; ea va fi percepută asupra tuturor reprezentațiilor străine, indiferent de ce natură ar fi.

Punctul de vedere național ar îndreptăți—zice-se—o asemenea măsură; nu e însă mai puțin adevărat, că pe lîngă insuficiența în sine a acestui nou „bir“, avem aci inconvenientul de care s'ar putea plînge cu bună dreptate, o mare parte a publicului, pentru care îngreuiarea venirii trupelor străine—vorbim de trupe cu artiști celebri—în țeară ar fi o... pedeapsă ce nu li se cuvine. Plăcerea estetică își are rostul ei, drepturile ei. Cheltuim averi pentru voiajuri în regiuni pitorești, vizităm orașele, monumentele, muzeele cu mari sacrificii bănești. De ce nu ne-am procura mulțumirea sufletească de a admira un mare artist străin? Cele mai civilizate țări.—Germania, Franța, Italia, fac schimb de artiști celebri, noi suntem atît de mult îndărătul lor, în cît e și o esențială necesitate culturală ca să ușurăm—pentru încă un timp cel puțin—intrarea marilor artiști și e nedrept de a se stavili lucrul, prin noui obstacole.

Birul plăcerilor poate; dar birul asupra artei înalte nu!

Rodion

UN STUDIU SOCIAL

Chestia tocmelilor agricole.—Studiul d lui Radu. — Literatura răscoalelor.—1907-1909. —Chestia agrară.—O lege cu inconvenient e. — Tendințe socialiste? — Conflictul Sterea—Gherea.

Am anunțat la timp studiul d-lui V. I. Radu, apărut într'o importantă publicațiune franceză, specială în chestiuni de economie politică, cu privire la legea tocmelilor agricole.

Rezumăm mai jos cuprinsul acelui studiu care continuă a fi de actualitate, mai ales acum în primăvară cînd suntem din nou sub impresiunea conflictelor agrare.

*

In articolul d-sale, d. V. Radu, tratează legea tocmelilor agricole din punctul de vedere politico-sosial, neuitînd a aminti și rostul ei economic. Natural această chestiune comportă comentarii fără sfîrșit, de oare ce din toate punctele de vedere ea dă naștere la discuții.

Autorul amintește că în urma răscoalelor din 1907, guvernul liberal a lansat faimosul manifest, prin care se promitea o grabnică îndreptare a stării lucrurilor pe cale legală.

Promisiunile făcute revoltaților din 1907, fură aduse la îndeplinire prin o serie de legi, votate în sesiunea legiuitoare din primăvara anului 1909. Dintre legile votate, acea a tocmelilor agricole ocupă esențialmente coloanele revistei franceze, autorul restrîngînd comentariile sale cu privire la celelalte legi.

E natural, zice autorul, că chestia țărănească trebue adusă la ordinea zilei. Dar dificultatea era a se ști de unde și cu ce să înceapă.

Se resunoaște în adevăr că administrația și justiția cu privire la țărani lăsau mult de dorit, că repartiția proprietății rurale era defectuoasă, că raporturile dintre proprietari și țărani, nu erau din cele mai bune. Partidul astăzi la putere, crede că legile privitoare la proprietatea rurală, trebue să priveghieze în primul loc pe legislator, trebuind a fi în fruntea reformelor, în timp ce conservatorii, fără a nega importanța chestiunei, sunt de părere că primul loc trebue să-l ocupe reformele administrative și judiciare.

Dar pentru a judeca proprietatea, era necesar să se cunoască starea ei actuală, și s'a constatat că azi dreptul sacro-sanct al proprietății a fost pus în discuțiunea publică, fie-care avînd dreptul a-și formula convingerile, ceea ce acum 20—25 de ani era considerat ca intangibil.

*

După o serie de considerații asupra proprietății, asupra originei ei la noi, autorul arată starea de anarhie în care se găsea țara în primăvara anului 1907, cum au fost atrași în mișcarea aceasta anarhică studenții universitari, elevii din licee, cum țăranii a căror mișcare era mai mult inconștientă, neavînd nici un scop precis, începură a se îndrepta spre orașe, după ce mai întâiu au distrus tot avutul „boerilor“ de pe la sate, considerînd de „boieri“ pe toți acei cari nu făseau parte din mediul lor social, și în fine arată cu date statistice că se găsesc în țară la noi 250—300 mii de oameni cari nu posedă nici un stînjen de pămînt și că e natural ca șefii de familie țărani, a căror venit nu atinge de cît cifra de 120 lei pe an, să fie nevoiți a-și angaja munca proprietarilor de pămînt, pentru a complecta restul sumei până la 4—500 de lei, de care o familie țărănească are nevoe pentru a putea trăi.

*

„De aici necesitatea acestei legi a tocmelilor, contra căreia s'au adus atîtea acuzații.

Unii au susținut că e o lege ungurească adoptată necesităților noastre, alții că e o lege socialistă“.

Fie socialistă, fie o copie a legei ungare, legea tocmelilor agricole prezintă inconvenientul că nu aduce nici o îmbunătățire stărei de lucruri, chestiunea imașurilor, acea chestie care furnizează și azi încă un prilej de agitații și nemulțumiri, care nu convine nici proprietarilor, nici țăranilor și mai ales agriculturei naționale în general, care are de scop a scoate din circulație, dacă ni se trece expresia, o mare parte din pămîntul arabil al țării, a căzut ca o pacoste pe capul ambelor părți — proprietari și țarani—unora imobilizîndu-le o bună parte din pămîntul cultivabil, la ceilalți escitînd fapte nebune, care-i fac să dorească tot pămîntul țării pentru pășunat—și aceasta e una din părțile de căpetenie a legislației agricole.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

Chestia dejmei în Muntenia, unde țăranul trebuie să plătească azi cu bani, ceea ce înainte plătea în muncă și alte mici chestii de detaliu, care ar putea forma obiectul unui studiu aparte, toate aceste sînt o nouă serie de acuzații cari se aduc legilor agricole, în afară de cele menționate de d. V. I. Radu.

Distinsul economist, mai trece în revistă lupta dintre poporaniști-reprezentați prin d. Stere—și social-democrați,—prin d. Dobrogeanu-Gherea pentru a veni la studiul legei tocmelilor agricole, despre care vom vorbi în numărul viitor.

Cuvînt ocazional[1]

La instalarea în scaunul Metropolitan a I. P. S. S. D. D. Dr. Pimen Georgescu

«Bine este cuvîntat cel ce va veni întru numele Domnului». (Marcu c. 11, v. 9)

Inalt Prea Sfințite stăpîne,
Prea Sfințiți Episcopi,
Domnule Ministru,
Frați Creștini,

Abia puține zile au trecut de la măreața sărbătorire a Unirii Principatelor romîne de către toată suflarea romînească din acest falnic oraș, și iată că astăzi din nou—prin privigherea Dumnezeiască—ni s'a dat fericitul prilej, ca să luăm parte cu toții iarăși la sărbătorirea unui alt eveniment rar și mare:

Instalarea în strălucitul Scaun al Sf. Metropolii Moldovei și Sucevei, a Inalt Prea Sfințitului D. D. Dr. Pimen Georgescu, fost pînă mai eri Episcop al Eparhiei Dunărei de jos.

Frați creștini,

In fața înaltului meu și al tuturor creștinilor din această Eparhie păstor, în fața Prea sfințiților Episcopi și Arhierei, înaintea atîtor strălucite figuri dintre demnitarii țării, și a unei așa de numeroase adunări de credincioși; mărturisesc că mă simt atît de mic, atît de slab și atît de încurcat, în cît, teamă mi-i că voi perde din pricina sfielei mele meșteșugul și șirul cuvintelor; așa că dacă nu aș ști că am de susținător foarte puternic darul Sfîntului Duh după cum zice sf. Apostol Paul în Epistula către Tiriteu: „Nu fii neluător în samă de darul ce este întru tine, care ți s'a dat prin profeție cu punerea mîinilor". (Ep. I c. Tim., c. 4, v. 14). Dacă nu mi-ar străluci pururea în minte cuvintele aceluiaș sf. Apostol, care zice: „Presbiterii cei ce-și caut bine de dregătoria lor să se învrednicească de îndoita onoare, mai ales cei ce se amestec în cuvînd și în învățătură" (Ep. I c. Tim. c. 5, v. 17) și iarăși: „Predică cuvîntul, stăruește la timp și fără timp, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungarăbdare și cu învățătura". (Ep. II c. Tim. c. 4, v. 2). Și dacă nu aș ști zic, că chiar Noul nostru Arhipăstor e călăuzit și strejarul neadormit al cuvîntului D-zeesc; dacă nu aș ști toate aceste nu m'aș încumeta că de pe acest strălucit amvon de pe care în timpurile mult trecute, mulți oratori străluciți prin graiul lor faptele bune și au afundat pe cele rele —să cuvintez și să slăvesc și eu astăzi micul eveniment sublim, ce am ajuns—prin mila Domnului—să văd în viața mea de pînă acum.

Fraților,

Sărbătoarea de astăzi, ce se prăznuește în prima Duminică din sf. și marele post numită și Duminica Ortodoxiei, e pentru biserica noastră romînească și în special moldovenească, cea mai de căpetenie ocaziune, de a uni trecutul îndepărtat cu viitorul apropiat

Astăzi a sosit vremea, ca să vedem această unire a timpurilor trecute cu cele prezente și viitoare:

In adevăr, silindu-ne puțin mintea de a străbate vremurile, vom găsi cu ajutorul ei pe cei mai străluciți corifei, pe cei mai de seamă Archierei și păstori ai bisericei moldovenești.

E destul să amintim pe falnicul și cărturarul Veniamin Costache cît și pe blîndul și sfîntul Iosif Naniescu, ca să ne facem ideie de ce fericiții conducători a avut norocul această sf. Mitropolie, această măreață și împodobită catedrală, care e izvorul îndelungei răbdări și a muncei celei mai îndărătnice a acelor doi Archipăstori amintiți: Ne găsim dar, în cea mai potrivită ocaziune, de a învoca acele sfinte timpuri și persoane și ale uni cu viitorul ce ne așteaptă, Viitorul! pe care îl dorim cu cea mai aprigă căldură, să întreacă în splendoare trecutul cel bogat în atîtea fapte mari; și e firesc să ne așteptăm la așa ceva, căci pe cînd căile de pe vremuri erau grele, călduroase și pline de primejdii, și prăpăstii înfricoșate, astăzi din mila lui Dumezeu—sunt netede, deschise și ușoare la umblat.—Iar *Omul* chemat de D-zeu ca să ne conducă pe aceste căi întinse și drepte la vedere, dar înșelătoare în drumul lor, a venit, ne-a văzut, stă în fața noastră așteptînd că-i cerem puternicul său sprijin.

Frați Creștini.

Sf. Ap. Paul în Epistola sa către Ebrei vorbind de D-l și de M-torul nostru Isus Christos, zice: „Archereu ca acesta ni se cuvenea, care este sfînt, nevinovat, fără de pată, deosebit de cei păcătoși și mai înalt de cît cerurile". (Ep. c. Ebrei c. 7, v. 26.) Acum noi luînd de în urmă aceste cuvinte, să ne rugăm lui D-zeu ca și înaltul păstor ce ni l-a dăruit, să fie sfînt, nevinovat, fără de pată, deosebit de cei păcătoși și mai presus de toți păstorii săi. Să ne rugăm lui D-zeu am zis, pentru că astăzi mari sunt greutățile zilei și prea multe sunt de făcut în oceanul patimilor omenești.

Inaltul nostru Arhipăstor, va găsi în această Eparhie ogorul tare înțelenit, va găsi pe mulți dintre slujitori altarului răspîndind ca îmbelșugare cuvîntul bun și șovoind cu prisosință la fapte concrete, va găsi pe mulți dintre creștini, care au uitat de mult de datoriile lor, cele mai principale față de Dumnezeu și aproapele și ce e mai de căpetenie—cuvîntul D-zeesc, pe care sf. Ap. Paul îl recomandă lui Timotei, deci indirect preoților, ca toată căldura, pentru edificarea credincioșilor, îl va găsi alungat aproape cu desăvîrșire, în cît amvonul Sf-tului Ioan gură de aur, a ajuns un lucru de prisos în biserică, și va găsi încă alte multe păcate încuibate pretutindeni.

Trebuie să avem încredere însă, că descurajarea nu se va ivi, și cu nădejdea în Cel de sus toate aceste rele vor trebui să dispară și să piară de acum înainte, ca rana la ivirea soarelui, ca ceara de fața focului, ca întunerecul la apariția zorilor de ziuă; căci și Inaltul nostru Ierarh vine dintre oameni între oameni pentru îndreptare, după cum zice sf. Ap. Paul:

„Tot arhiereul luîndu-se dintre oameni, se rînduește pentru oameni în cele ce sunt ale lui D-zeu, ca să aducă daruri și sacrificii pentru păcate. Care să poată compătimi cu cei ignoranți și rătăciți, fiind-că și el este cuprins de neputință". (Ep. c. Ebrei C. 5, v. 1—3).

Deci cu drept cuvînt frați creștini, putem să așteptăm în liniște, prefacerea răului în bine, de oare-ce faptele săvîrșite în Eparhia Dunărei de jos de actualul nostru Mitropolit, ne îndrituecs la aceasta, ne bucură și ne umple de admirare, dîndu-ne în același timp cea mai puternică dovadă, că cu o îndoită sîrguință, abnegațiune și dragoste creștinească și romînească, se va bucura cu temeinicie pe toate tărîmurile pentru ridicarea bisericei moldovenești din această Sf. Eparhie, și pentru îndulcirea traiului și moravurilor iubitului nostru popor țărănesc.

Conducători, dar cu ast-fel de calități să cerem totdeauna spre a ne dărui Dumnezeu.

Numai de ast-fel de conducători vorbește și sf. Ap. Paul în Epistula către Ebrei, cînd zice: „Fraților, ascultați de mai mari voștri și vă supuneți lor, căci ei privighează pentru folosul sufletelor voastre, ca cei ce au să dee seamă de ele" (Ebrei C. 13, v. 19.)

Fericite sunt acele popoare, care au asemenea conducători, și nefericite, de trei ori nefericite, cele ce sunt lipsite de dînșii.

Să ne unim dar cu toții rugile noastre —în acest sublim moment de înălțare sufletească—către Cel Atot puternic și să-l rugăm să dăruiască Alesului țărei pentru biserica noastră zile bune și îndelungate, viață pașnică, putere de muncă multă și rodnică în via Domnului ca astfel strălucitele roade căpătate de Eparhia Dunărei de jos, și să reverse mai abundente și mai strălucitoare în Sf. Eparhie a Moldovei de sus,

Amin. **Pr. C. Dinescu.**

Licențiat în Teologie

1) Această cuvîntare nu s'a putut ține cu toată stăruința mea din pricina lungei și pompoasei slujbe D-zeești din acea zi.

Litere-Științe-Arte

„Falimentul" continuă a atrage atenția iubitorilor de teatru social. Agenția „Carmen Sylva" mai posedă numai un restrîns număr de locuri libere pentru această reprezentație.

*

O mare mișcare teatrală se observă în publicul nostru față cu apropiata sosire în Iași a celebrei artiste Suzanne Dèsprès, anunțată pentru serile de 16 și 17 Aprilie.

Iată după ultimele recenseminte orașele cele mai populate, avînd mai mult de un milion locuitori: Londra 4.795 709, New-york 4.113.000; Paris (1906) 2 763 mii; Chikago 2.049.000; Berlin 2.040.000 Viena 2.000 000, Pekin 1 587.004 (1908); Philadelphia 1.442,000; Mossova 1,359 mii; Constantinopole 1.106.000; Buenos Ayres, 1.084 000; Peking 1 milion.

*

Catastrofa din Messina, ne dă o interesantă contribuție la studiul hysteriei. După raportul dr. Babinski către societatea de neurologie: dr. Neri a studiat 500 din nenorociții bolnavi de pe urma sinistrului și mai mult s'au mai puțin grav răniți.

Ei aveau delir, halucinații, nici unul însă nu presinta turburări ale sensibilității, nici micșorare a cîmpului vizual. Pretinsele stigmate ale hysteriei nu se produc de cît la acei cărora le au fost augerate.

*

In Franța au emis actualmente cereri de prohibițiune a absintului 24 de consilii generale și nenumărate consilii municipale.

Senatul va începe în consecință discuția proectului Lamarzelle. O mișcare puternică a opiniei publice se deslănțue acum în Franța în contra otrăvei pe care Elveția vecinii francezilor au și interzis-o.

*

Marea artistă atît de iubită de publicul ieșan, gloria teatrului modern, artista care prin modul ei de interpretare ie atît de sublimă și fără rivală, **Suzanne Desprès** făcînd turneu în Europa va veni și la Iași pentru 2 reprezentații cu **întreaga** trupă de la renumitul teatru parisian „*Théatre de L'Oeuvre*". Din escelentul ansamblu fac parte artiști mari ai Parisului ca *Jeanne Dulac*, *Marey*, *Lugné Poe*, eminentul artist și escelentul director al teatrului de L'Oeuvre etc. etc.

Se va reprezenta **Joi 16 Aprilie la Rafale** piesă în 3 acte de Bernstein, *sublima creațiune a marei artiste*. **Vineri 7 Aprilie Le jeu de la morale et du hasard** comedie într'un act de Tristan Bernard, **Elektra** dramă în 2 acte de Hofmannsthal, *ultimul mare succes al ilustrei artiste la teatrê de L'Oeuvre, toate rolurile din Elektra fiind jucate chiar de artiștii care au creat rolurile de la Paris* și **Le fardeau de la liberté** comedie de Tristan Bernard.

Se prevede un public atît de numeros cum nu s'a văzut încă în actuala stagiune la vre-o reprezentație.

Biletele de intrare s'au pus în vînzare la agenția teatrală **„Thalia" (Maximovici)**

Informații

Din Cernăuți se telegrafiază că cei cinci studenți universitari romîni de acolo, cari au luat parte la serbările organizate la Iași în 24 Ianuarie, au fost dați în judecată drept conspiratori în contra integrității Austriei(?)

Budgetul comunei.—In budgetul pe anul 1909—1910 al comunei Iași, s'au întrodus următoarele inovațiuni:

O îndemnizare de 4000 lei pentru, școalele de adulți; 300 lei pentru cumparare de material la aceliași școli; 540 lei, bursa unui elev la școala practică de grădinărie; 6000 lei, subvenție ministerului de instrucție pentru școala inferioară de meserii din Iași. 1000 lei subvenție Mitropoliei, pentru școala de cîntăreți bisericești. S'au înființat următoarele posturi: un post de perceptor la tîrgul de cereale ce va fi înființat în piața Badareu; un post de copist la statistica biroului administrativ; un copist la archivă, un încasator la percepția comunală, și un post de agent clasa II-a; un verificator-ajutor, un țiitor de scripte la biroul imașelor comunei.

S'au sporit salariile: de cl. I de la 170 la 175 lei și celor de cl. II de la 110 la 120 lei lunar.

S'a mărit numărul personalului serviciului stradelor și pentru acelaș serviciu se va cumpara 25 cai și 15 căruțe de fier curat.

Perceperea magazinagiului la vămi.—Direcțiunea generală a vămilor a trimes șefilor de vămi următoarea circulară:

Vi se pune în vedere că de la 1 Aprilie 1909 parceperea taxei de magazinaj urmează să se facă în următorul mod:

1. Pentru mărfurile sosite la vămile sau antrepozitele din interiorul țării, taxele de magazinaj se vor calcula după trecerea a 48 ore de la descărcarea mărfurilor în magazii și înscrierea lor în registrele respective. Timpul cît mărfurile vor rămînea în vagoane nedescărcate, în magazii, sau pe rampele vămilor nu se va ține în socoteală la calcularea taxelor de magazinai.

2. Pentru mărfurile sosite la vămi din porturi, taxa de magazinaj se va socoti numai după 48 ore dela descărcarea lor efectivă pe cheiuri, dane sau în magazii. Timpul ce va trece dela depunerea manifestului și pînă la descărcarea efectivă nu se va ține în seamă la calculare magazinajului.

3. Pentru mărfurile a căror importare se va face în urma analizei institutelor statului, taxa de magazinaj se va socoti din ziua din care va sosi rezultatul analizei. Se va ține însă în seamă la calcularea magazinajului și timpul ce trece dela data descărcării mărfurilor pînă la data cînd importatorul prezintă cererea sa de analiză.

Recrutările. — In vederea punerei în concordanță a nouei legi pentru organizarea armatei, cu legea de recrutare în vigoare actualminte, ministerul de răsboiu a dat un ordin circular corpurilor de armată, cu privire la recrutări.

Intru cît privește dispensele de armata permanentă prevăzute de al. e și f și care prin art. 2 și 44 din legea pentru organizarea armatei sunt desființate ca ne mai existînd trupa cu schimbul, se procede în modul următor: cei vizați de al. e, adică **unicii fii la părinți,** *vor fi recrutați pentru infanterie*, cu mențiunea de a fi repartizați regimentelor locale; acei ai căror frați sunt sub drapel și la toamnă urmează a fi trecuți în congediu, vor fi recrutați în baza aptitudinei lor pentru arma care corespund; acei ai căror frați însă nu trec la toamnă în congediu, vor fi amînați pe cîte un an pînă la epoca trecerei în congediu a fratelui său mai mare.

Toți tinerii dispensați de către consiliul de revizie a clasei anului 1909 se vor prezenta din nou înaintea consiliului a. c., pentru a proba că motivele de dispensă nu au încetat. Cei ale căror motive nu mai există vor fi recrutați; cei cari nu se vor prezenta, vor fi anulate dispensele și recrutați în absență.

Tinerii din clasa anului 1909, cari au fost dispensați de armata permanentă, se vor prezenta consiliului de revizie a clasei anului 1910 pentru a fi impuși la taxele militare, ca unii ce au fost trecuți în milițiă și în acelaș timp șefii biurourilor de recrutare și mobilizare le vor elibera certificate prin care să arăte că ei au fost dispensați și trecuți direct în milițiă.

Pentru tinerii lăsați la vatră pentru debilitate și obligați a fi supuși Consiliului de revizie, precum și pentru acei cari, fiind absenți la prima lor recrutare, au fost găsiți debili la chemarea lor la corp, conform art. 55 din legea de recrutare, vor putea fi amînați numai 2 ani și că acei 2 ani să fie succesivi, considerîndu-se timpul de amînare de la data recrutării lor legale și pînă la împlinirea a doui ani; astfel: pentru tinerii născuți în anul 1888, timpul în care pot fi amînați este dela 1 Noemvrie 1909 pînă la 1 Noemvrie 1911, cu alte cuvinte acest timp este independent de deciziunile consiliului de revizie, care putînd fi date în absență, face ca acest timp să fie diferit pentru tinerii aparținînd aceluiași cotingent.

Pentru tinerii recrutați în condițiunile art. 22 din legea de recrutare, și cari vor împlini limita de vîrstă prescrisă de sus menționatul articol din lege la întrunirea consiliului de revizie viitor, nu li se vor mai acorda dispensa condițională și acești tineri vor fi repartizați de către consiliul de revizie corpurilor de trupă, unde vor fi găsiți apți, și chemați de îndată la serviciu, dînduli-se în acest scop ordine de chemare.

Ministerul de resboiu face cunoscut că acordîndu-se favoarea de a călători pe căile ferate romîne cu prețul pe jumătate din tarif și gradelor inferioare ce au luat parte în campania anului 1877—1878, li se aduce la cunoștință și că pentru formalitățile de îndeplinit sunt următoarele condițiuni:

Fie care din acești veterani vor face cerere personală în acest sens, adresîndu-se comandantului Batalionului de rezervă pe teritoriul căruia domiciliază, la care va anexa fotografia sa, în două exemplare, format carte de vizită.

Comandantul Batalionului de rezervă îndată ce va primi această cerere va proceda la cercetare, încheind un procesverbal, împreună cu autoritatea respectivă pentru constatarea indentității persoanei, certificînd comandantul batalionului de rezervă, pe ambele fotografii în fața colțului stîng, că în adevăr persoana din ele este veteranul (arătîndu-i numele) ce a luat parte în campania anului 1877-1878 și corpul din care a făcut parte cererile astfel complectate se vor înainta apoi direct Ministerului.

Carta pastorală ce o pregătește I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pentru credincioșii din Eparchia Moldovei și Sucevei, va fi dată cu ocazia serbătorilor de Paști.

In astă-seară la orele 8 și jumătate va avea loc la institutul liceal de domnișoare „Humpel", din strada Carp, o frumoasă producțiune muzicală-literară, dată de elevele școalei.

Astăzi s'au plătit la administrația financiară pensiile civile și militare pe luna Martie a. c.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA „*OPINIEI*" —

Suma din urmă	1552,95
Incredințată d-lui Leibovici (băuturi spirtoase).	
Strul Leibovici	1 —
I. Simionescu	1 —
XXX	— 50
A. Rentz	2 —
Joh. Rentz	2 —
R. Schreiner	1 —
A. Bărbulescu	— 30
Elena Grigorovici	1 —
C. Teodorescu	— 50

Simbătă și Duminică, se va ținea în locantate, după cum am anunțat, congresul federației de gimnastică.

Congresul se va ținea în una din sălile de la liceul Național.

Examenul de definitivat al institutorior și învățătorilor din circumscripția Iași, va lua sfîrșit Duminică 22 Martie a. c.

Rezultatul se va da probabil în cursul săptămînei viitoare.

In cursul săptămînei trecute s'a ținut în București examenul de capacitate. La acest concurs s'au prezentat 14 candidați.

Toți candidații au căzut.

Ministrul instrucțiunei, în urma comunicărei ministerului de rezboiu, a pus în vedere tuturor învățătorilor care fac armată cu schimbul, că nu vor putea fi scutiți de serviciul gărzilor.

Clericale.—Duminică predica la Mitropolie va fi ținută de ierodiaconul Chesarie Ștefănescu.

— La biserica Sf. Andrei, care depinde de monumentala biserică Trei-Erarhi, se țin de asemeni regulat predicile. Par. C. Dinescu, care în urma dispoziției I. P. S. S. Mitropolitului, a fost detașat la acea biserică, pînă la deschiderea bisericei Trei-Erarhi, a ținut în ultima Duminică o frumoasă predică. Sf. Sa va ținea predici la fie-care denie din săptămîna patimilor.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se va reîntoarce zilele acestea în localitate, va inspecta în cursul săptămînei viitoare cîte-va biserici din localitate.

La 12 Martie a încetat din viață la St. Petersburg, bătrînul boer moldovean Pavel Dicescul, membru în consiliul imperiului rusesc și fost președinte al zemstvului gubernatorial din Basarabia precum și fost președinte al nobilimei din Orhei.

Pavel Dicescu era un moldovean sincer și lui se datorește existența societății moldave din Chișinău și primele încercări de cultură românească în Basarabia.

Patriot mare, inimă caldă și deschisă tuturor nevoilor țărei, moartea lui Pavel Dicescu e o mare perdere pentru romînism.

Cînd într'o zi se va face istoria mișcărei moldovenești din Basarabia se va scrie o pagină admirabilă despre acest fruntaș romîn.

La 16 Martie, în localul Seminarului, s'a ținut adunarea generală a membrilor Societății culturale „Viitorul".

Cu această ocazie, d. profesor Ioan V. Popescu a dezvoltat conferința sa: „Influența culturei intelectuale asupra moralității omului".

In această frumoasă și interesantă conferință, d-sa e dovedit cu argumente puternice, că cultura intelectuală n'are nici o influență asupra moralității, că oamenii culți și instruiți au căzut în păcate și greșeli contra moralei.

De aceea trebue a fi făcută mai ales „Educația inimei ori a sentimentelor, pe lîngă cultura minței, spre a putea lucra cineva bine și onest.

După aceasta, adunarea s'a ocupat cu gestiunea financiară a societății și s'au făcut mai multe propuneri pentru bunu mers al Societății.

Luni se va întruni comitetul „Asociației generale a artiștilor", pentru a decide asupra premiilor pe care asociația urmează să decearnă elevilor cu dispoziții vădite artistice, de la școala de belle arte și conservatorul de muzică și declamațiune.

La producțiunea de Simbătă a elevilor classei a II-a de la liceul internat am omis de a vorbi și de elevul D. Vasiliu din clasa II, care cu mult talent a executat din vioară frumoasa *Tri Giorni* în aplausele tuturor elevilor liceului.

Au fost numiți în comisiunea pentru judecarea operilor de la expoziția artiștilor romîni din București d-nii: Em. Bardasare și C. Bălăcescu ca reprezentanți ai școalei de belle arte ieșane.

DIVERSE

—Servitorul Gheorghe Alexandrescu, din serviciul d-lui I. Motăș, din Bulevardul Ferdinand, în urma unei certe cu concubina lui, Anica C. Lupu, s'a otrăvit, luînd o cantitate de 300 grame de tinctură de iod.

Nenorocitul a fost transportat și internat în spitalul Sf. Spiridon.

—La spitalul israelit a fost internată femeea Geiba Gaboiei, din mahalaua Sf. Lazăr No. 33, care căzînd într'un canal a căpătat o gravă leziune la cap.

Ultime informaţii

❑ Prinţul Kuni, vărul imparatului Japoniei. însoţit de suita sa compusă din d-nii: colonel Kurista, lt. colonel, Marioka şi maiorul Jorico, va sosi mâine dimineaţă în Iaşi.

Se ştie că prinţul Kuni se află în capitală, spre a vizita instituţiile noastre militare.

Prinţul Kuni va sosi în gara Iaşi cu trenul de 8 şi 30, la care se va adăuga vagonul regal, care va fi alipit apoi la un tren special pentru Ungheni, căci prinţul Kuni se duce din Iaşi în Rusia. La Ungheni-Ruşi prinţul Kuni va fi aşteptat de aghiotantul Ţarului, iar de aci va lua drumul spre Petersburg.

Se spune însă că nu e exlusă posibilitatea ca garnizoana locală să invite pe prinţul Kuni a vizita trupele din Iaşi şi in acest caz prinţul Japoniei va rămînea mâine in localitate, de unde va pleca apoi poimâne, la Ungheni.

❑ **STAREA DOMNIŢEI. — După stirile sosite din P.-Neamţ, slăbicinnea Domniţei Elena continuă să progreseze. Speranţele de îndreptare sunt pierdute.**

D-na şi d. Th. Rosetti se află veşnic lîngă patul ilustrei bolnave, care şi-a pierdut cu desăvîrşire cunoştinţa. Din moment în moment se aşteaptă desnodămîntul fatal.

— *Domniţa Elena şi-a manifestat dorinţa, care a rugat să'i fie respectată, ca înmormîntarea să i se facă cît se poate de simplă şi fără nici o ceremonie cu caracter oficial.*

Inmormîntarea se va face la moşia Soleşti, din jud. Vaslui, tot după dorinţa expresă a Domniţei.

Rămăşiţele pămînteşti ale Catincăi Rosetti, mama Domniţei, au fost desgropate din curtea bisericei din Soleşti şi depuse în biserică.

In ograda acelei biserici, s'a şi început pregătirea locaşului de veci a Domniţei Elena.

Ilustra bolnavă şi-a mai manifestat dorinţa ca corpul seu, cînd va fi depus în cosciug, să nu fie purtat de cît de membrii familiei.

❑ *D. preşedinte al Camerei de comerţ, care cunoaşte în de aproape starea precară a comerţului local, nu va putea tolera, suntem siguri, ca o concurenţă necinstită să lovească în comerţul acesta şubred.*

Ştim că o casă din Bucureşti a închiriat cîteva camere la un otel din Iaşi unde va depune mărfuri spre vînzare, cu prilejul sărbătorilor.

Ori, sărbătorile acestea necăjita negutitorime din Iaşi, le aşteaptă ca o salvare şi ne întrebăm dacă este drept ca un negutitor de aiurea, care n'are chelltueli, nu plăteşte chirie tot anul, nu plăteşte patentă, să se instaleze pentru cîteva zile în Iaşi, şi să facă astfel concurenţa cea mai neloială, cea mai nedreaptă, negutitorilor noştri?

Facem apel la sentimentele de dreptate şi echitate a d-lui G. D. Şerban şi-i cerem să oprească instalarea acestui nou soi de comerţ ambulant.

❑ *S'a hotărît ulterior ca alergarea de de cai pe care Jockey-Clubul o organizează în Iaşi, să aiba loc în ziua de 14 Iunie, de oare ce în zilele fixate înainte vor avea loc alergări la Bucureşti.*

Din comitetul organizator mai fac parte d-nii: doctor Georgescu, G. Livadidi şi D. Zarifopol.

❑ **D. Dr. Ion Vrînceanu a fost numit medic secondar la secţia d-rului Bottez, în locul d-lui d-r Buteanu, care în urma concursului depus a fost numit medic primar la spitalul din Hîrlău.**

❑ De la 1 Aprilie salariile tuturor medicilor de la spitalul sf. Spridon, care au împlinit 20 ani de serviciu, vor fi sporite cu 20 la sută.

❑ D. Const. Lupu, fratele fostului prefect de Fălciu, va fi numit poliţaiu la Huşi, în locul d-lui Teodor.

❑ Lucrările urgente ale tribunalului, în timpul vacanţei Paştelui, vor fi expediate de d. supleant Hipolit Mîrzescu.

❑ Parchetul a trimes la instrucţie afacerea privitoare la clubul „Intim", aflător instalat în otelul Englez din Iaşi.

Dosariul afacerei a fost repartizat la cabinetul I al d-lui judecător Sculi.

❑ Medicul legist a fost însărcinat să constate pe fata Maria Grechi, în vrîstă de 12 ani, lucrătoare la manufactura de tutun, care se crede că ar fi fost violată de un funcţionar de acolo.

❑ **Lucrările de construire de la băile Slănic vor începe în cursul săptămînei viitoare.**

Architecţii au plecat eri seara la Slănic.

❑ D. Ioan P. Sachelarie, fost grefier al Curţei cu jurati din Bucureşti, doctor în drept de la Universitatea Statului din Louvain a trecut examenul înscris, înaintea comisiunei facultăţei juridice din Iaşi, compusă din d-nii profesori: M. B. Cantacuzino, I. Th. Burada, A. C. Cuza, I. Teodorescu şi I. Peretz, care juriu în unanimitate găsind teza satisfăcătoare, l'a admis la examenul oral care s'a fixat a'l trece după sărbătorile Sft. Paşti.

❑ Parchetul de Constanţa cere prinderea lui Eremia Blebea, fost director al Băncei de Scont din Constanţa, urmărit pentru abuzurile săvîrşite în prejudiciul numitei Bănci.

Parchetul din Neamţ cere urmărirea lui Moritz S. Rosemberg, falit, dispărut din Piatra.

❑ Din cei 295 de învăţători, care au reuşit anul trecut la examenul de înaintare pe loc, n'au fost avansaţi de cît 170.

Cauza? Numai d. Haret o poate şti.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei se întruneşte cu începere de astăzi pentru a întocmi tabloul avansărilor ce se vor face în armată.

❑ După noua dispoziţie a ministerului instrucţiunei publice, cu începere de la 6 Aprilie a. c. şcoalele primare din localitate, cît şi cele rurale din judeţ vor ţinea cursurile numai dimineaţa.

Cursurile vor fi de la 7 jum. pînă la 12 jumătate. Intre orele 10 jum. şi 11 se va da elevilor o recreaţie de o jum. de oră.

❑ S'a dat o circulară autorităţilor comunale, care sunt invitate de a stărui ca cei care trăesc în concubinaj să se căsătorească şi să'şi legitimeze copii.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a cerut camerilor de meserii şi maiştrilor lămuririle următoare, în vederea înfiinţărei unei şcoale industriale şi în primul loc a unei şcoli de ucenici şi de lucrători:

1) Ce trebuie să înveţe ucenicul sau ucenica în anul I, II, III, şi în ceilalţi ani cît ţine ucenicia; 2) Ce lucru se poate încredinţa lucrătorului sau lucrătoarei de mîna I II-a şi aşa mai departe, 3) părerea asupra modului cum ar trebui să funcţioneze şcoalele, pentru a putea da rezultate mulţămitoare, atît pentru elevi şi lucrători, cît şi pentru patroni.

❑ *Principele Kuni, vărul Imparatului Japoniei, care soseşte mîine în Iaşi, va fi însoţit, în afară de suita sa, de d-nii colonel Iliescu şi lt-colonel Arion.*

❑ Şcoalele primare şi secundare din localitate vor lua vacanţă în vederea sărbătorilor Paştelui, Vineri 20 Martie a. c. şi până la 6 Aprilie.

❑ După ştirile sosite din judeţ, apa Prutului şi a Jijiei a început să scadă.

Totuşi sunt încă şesuri care sunt acoperite de apă.

❑ Concursurile teoretice şi practice pentru medalii şi menţiuni la şcoala artelor frumoase pentru finele anului şcolar vor începe de la 20 Maiu şi vor dura până la 20 Iunie, cînd va avea loc întrunirea comisiunei pentru judecarea lor.

❑ **Militare.**—Astăzi dimineaţă, consiliul de disciplină al regimentului 13 Ştefan cel Mare a judecat mai multe procese de nesupunere şi dezertare.

— Inaintea comisiunei compusă din d-nii căpitan Constantinov şi locotenenţii Isac şi Lăzărescu, următorii soldaţi secretari la depositul de recrutare au reuşit la examenul de caporali cari s'a ţinut eri la regimentul 13 Ştefan cel Mare: Stroici Const., Popovici Const., Macaroff N. şi Sprinceană Graţian. Caporalul Hamureanu Const. a reuşit pentru gradul de sergent.

— Eri a sosit la regimentul 13 Ştefan cel Mare, noul transport de îmbrăcăminte nouă.

— Ministerul de răsboiu a comunicat comandamentului proiectul de avansările ce se vor face pe ziua de 1 Aprilie, după vechime, promoţie şi alegere în garnizoana Iaşi.

— E vorba ca de la 1 April cele 4 cercuri de rezervă din judeţul Iaşi să fie mutate la reşedinţa batalionului al 13-lea de rezervă.

❑ Sîmbătă 21 a. c. va avea loc, în saloanile societăţei de Sport, balul organizat de studenţii eşeni, cu concursul d-relor studente. Cotilionul va fi condus de studenţi şi se pregătesc multe şi variate surprize. Muzica reg. XIII sub conducerea d lui locot. Vlăduţ, va cînta valsurile cele mai frumoase.

❑ **Judiciare.** — La secţia I-a a tribunalului urma să se judece astăzi, dar s'a amînat prin aplicarea art. 151, acţiunea în anularea unei donaţiuni, consistînd dintr'o casă situată în strada Ghyka-Vodă, pe care 8 comercianţi din Iaşi au făcut'o societăţei „Fraterna Păcurari", dintre cari 4 au trecut apoi donaţiunea spitalului israelit.

— Procurorul făcînd apel contra infirmărei mandatului de arestare a comerciantului Antoniade, el va fi menţinut astă-zi.

Antoniade a înmânat astă-zi o cerere sindicului, cu propunerea de a face un concordant cu creditorii sei.

❑ In beneficiul casierului Teatrului Circ Sidoli, d. Anton Alexandrescu s'a organizat o reprezentaţie cinematografică care cre loc în sus zisul local, Mîine Joi 19 Martie a. c.

Programul acestei serate e cu desăvîrşire nou şi cuprinde o scriere a lui Michel Carré, intitulată „Frica", special compusă pentru cinematograful Pathe Fréres.

Această mimodramă este interpretată de cei mai buni artişti ai scenelor pariziane precum: d. Desfontaines, de la „Odéon", d-ra Rosny de la „Athénée", d-ra Berangère de la Teâtre Antoine etc. etc.

Noul program cuprinde apoi: Din imperiul Semi-lunei, moravurile şi obiceiuri din ţara lui Allah—Mireille legenda provenţală a lui Mistral,—Lansarea cuirasatului francez „Voltaire" şi foarte multe comedii absolut noue.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 18 Martie.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi au cîştigat:
70,000 lei No. 27089.
10.000 lei No. 11618.
5,000 lei No. 18912.
3,000 lei No. 28515.
1,000 lei No. 44948, 40004.
500 lei No. 10923, 50400.
300 lei No. 30117, 8973, 37349, 50859, 2571.
250 lei 9250, 25733, 36, 51210, 7013, 5774, 47332, 9386, 58248, 8298, 25552, 52638, 48656, 23754, 50285, 37286, 18809, 2729, 26115, 56329, 54928, 58451, 32634, 48871, 55430, 55749, 1884, 34972, 36714, 38140, 46707, 42473, 23014, 57616.

Conservatorii democraţi din Brăila

Brăila.—Junimiştii care au demisionat din partidul lor de la Brăila şi liberalii disidenţi de aci, s'au înscris cu toţii în partidul conservator democrat brăilean.

Şef a rămas d. D. Apostolu. Presedinte a fost ales d. dr. Dimitrescu şi vice-preşidinţi domnii: Al. Rişcanu şi G. Petcu.

Club politic

Bucureşti. —Clubul conservator-democrat din Argeş va fi inaugurat în ziua de 5 April.

Un cas curios

Ploieşti.—Un caz în adevăr curios se petrece în comuna Nucet, judeţul Prahova.

Un fost logofăt de moşie, V. Carp, condemnat de mai multe ori pentru infracţiuni şi assasinat, s'a aşezat ca proprietar al unei moşioare a foastei sale stăpîne, Cleopatra Georgescu.

El are mai multe mandate de arestare şi sechestre, însă nimeni nu poate intra în acel fort Chabrol, de oarece Carp stă înarmat şi dă să impuşte pe cine vrea să intre.

Soldaţii au fost trămişi acolo.

CAMERA

Bucureşti.—S'a început discuţia asupra budgetului general al statului.

D. Take Ionescu spune că anul trecut d-sa propusese să se voteze en bloc budgetul general, dar era o cauză la mijloc: erau legile agrare şi nu era timp de perdut.

Anul acesta, însă, pentru ce s'au îngrămădit toate budgetele în ultimele zile ale Parlamentului?

De la 15 Noembrie pînă la 15 Ianuarie nu s'a făcut nimic, după cum nimic nu s'a făcut de atunci şi pînă acum.

Intrînd apoi în discuţia budgetului, d. Take Ionescu constată că s'a schimbat cu totul concepţia budgetului. Budgetul d-lui Sturdza nu seamănă cu acel al d-lui Brătianu.

D. Take Ionescu continuă.

SENATUL

Bucureşti. — In continuarea discuţiei proiectului de reformă a magistraturei, vorbeşte d. Stelian, care-şi laudă opera ssclerată.

Pentru recunoaşterea independenţei Bulgariei

Sofia. — D. Dobrovici şef de cabinet, a plecat eri la Constantinopole cu D. Liapcev. Cercurile politice cred că d. Dobrovici va trata la Idliz-kiosc recunoaşterea independenţei Bulgariei. Se zice chiar că s'ar discuta şi eventualitatea unei vizite a suveranului Bulgariei la Constantinopole.

Atentatul contra lui Roosveld

Nevyork.—„Neviork Herald" zice că un pasager italian a cercat, puţin după plecarea vasului „Hamburg", pe bordul căruia se afla fost preşedinte Roosevelt să se precipite asupra lui. A fost arestat de marinari. Agresorul este un anarhist italian.

Noul cabinet portughez

Lissbona.—Regele a însărcinat pe d. De Rao cu formarea noului cabinet portughez.

Noui cutremure

Reggio.—Azi dimineaţă la 5 un puternic cutremur de pămînt care a produs o adîncă emoţiune a fost resimţit. Cîteva minunte mai în urmă a fost o serie de alte mici cutremure însoţite de sgomote subterane. Cîteva ziduri s'au prăbuşit.

Imprumut respins

Petersburg. — Duma a respins împrumutul de 3 milioane 400 mii lei, cerut pentru construcţii navale.

Conflictul s'a aplanat

Belgrad.—Consiliul de miniştri a hotărît azi după amiazi de a îndeplini în totul cerinţele marilor puteri.

Ministrul Serbiei la Viena a fost încunoştiinţat despre aceasta.

Guvernul va raporta mîine la Skupcină cu privire la repreeentaţiunile făcute de marile puteri, apoi ministrul Serbiei va fi însărcinat să remită guvernului austro-ungar declaraţia Serbiei, recomandată de marile puteri.

*

Buda-Pesta.—Camera deputaţilor. D. Battheyani interpelează cu privire la situaţia externă, declarînd că guvernul ungar a făcut totul pentru menţinerea păcei. Monarhia doreşte prosperitatea Serbiei, dar parlamentul ungar trebue să protesteze contra absurdităţei ca Serbia să poată cere drepturi oare-cari pentru viitor la Bosnia. Oratorul expune pericolul propagandei pan-serbilor, precum şi pericolul propagandei celor ce doresc o Croaţie nu atît pentru dinastie, cît şi pentru ambele state. Laudă atitudinea cavalerească şi nobilă a Germaniei, adăogînd că şi a treia aliată a monarhiei, a manifestat în timpul întregei campanii un procedeu absolut corect.

Ministrul preşedinte d. Wekerle, răspunzînd acestei interpelări, constată cu bucurie că în ultimile zile o schimbare a situaţiei în senz pacific a avut loc. Ministrul preşedinte a reamintit că o notă identică va fi trimeasă azi la Belgrad şi exprimă dorinţa ca guvernul sîrb să dea urmare propunerilor puterilor. In cazul cînd Serbia ar refuza aceasta, ne-am asigurat, a zis primul ministru, complecta libertate de acţiune şi vom face, fără a ezita, demersurile necesare în interesul propriei noastre siguranţe. Ministrul citează punctele esenţiale ale declaraţiei pe care Serbia va trebui să o dea Austro-Ungariei. Serbia recunoaşte că anexarea nu aduce vre-o atingere drepturilor ei şi se va supune pe deplin hotărîrilor puterilor. De altă parte, după sfatul puterilor, va renunţa la protestările sale de a sta contra anexărei; va modifca politica sa în aşa fel ca să poată trăi în bună înţălegere cu vecina sa. In conformitate cu această declaraţie şi răspunzînd sentimentelor sale pacifice, Serbia va demobiliza, ast-fel în cît efectivul trupelor să rămîie cel pe care îl avea în primăvara anului 1908. In sfîrşit Serbia va declara că va dezarma funcţionarii sei şi va împedeca formarea trupelor neregulnte pe teritoriul sărbesc.

D. Wekerle a zis: Cred că acestea sunt garanţii de natură a ne satisface pe toţi. Negocieri se fac actualmente, spre a tranşa raporturile economice cu Serbia, pe baza tratamentului naţiunei celei mai favorizate.

D-sa declară apoi că Rusia şi celelalte puteri semnatare ale tratatului de Berlin au dat consimţimîntul lor pentru desfiinţarea art. 25 din tratatul de Berlin. Ne vom adresa puterilor semnatare dînd consimţimîntul formal pentru aceasta. In ce priveşte Turcia, a zis primul ministru considerăm raporturile noastre cu acest stat tranşate prin protocolul acordului pe care îl vom supune în curînd parlamentului. Intru cît priveşte Muntenegrul, d. Wekerle a exprimat speranţa că va urma exemplul Serbiei şi aceasta cu atît mai mult, cu cît a avut o atitudine de expectativă.

Ministrul repetă că monarchia va da întregul consimţimînt pentru ca art. 29 din tratatul de Berlin să fie modificat, în senzul ca suveranitatea Muntenegrului se devie completă.

Primul ministru aduce apoi laude Germaniei, pentru atitudinea ei.

*

Belgrad.—O notă oficioasă zice: Ministrul Austro-Ungariei, contele Forgase în numele guvernului său, a propus eri un modus-vivendi cu privire la raporturile comerciale, pe baza tratamentului naţiunei celei mai favorizate, care însă nu oferă Serbiei nici un avantagiu.

Din cauza scurtului timp ce rămîne pentru noi negocieri, pe o nouă bază, este probabil ca starea fără tratat de comerţ va exista cu începere de la 1 April în raporturile comerciale dintre Austro-Ungaria şi Serbia.

*

Belgrad.—Azi la 10 dim. ministrul Turciei a fost primit de d. Novakovici. Ministrul turc a notificat că Turcia împărtăşeşte punctul de vedere al marilor puteri în chestia anexărei.

In acelaş timp, miniştrii Germaniei, Franţei, Rusiei şi Italiei au ţinut o conferenţa la legaţia Angliei, de unde cu trăsuri, miniştrii s'au dus la ministerul de externe. Ministrul Angliei înconjurat de reprezentanţii celorlalte mari puteri a remis d-lui Milovanovici o hârtie privitoare la declaraţiile pe care Serbia să le dea Austro-Ungariei.

Miniştrii Germaniei, Franţei şi Italiei au părăsit ministerul după 20 minute. Miniştrii Angliei şi Rusiei au mai stat o jumătate de oră cu d. Milovanovici.

Ministrul Rusiei a fost cel care a plecat la urmă de la palatul ministrului de externe.

*

Belgrad.—Astă-zi în Scupcină se va da cetire răspunsului Serbiei la intervenţia puterilor pentru aplanarea conflictului cu Austro-Ungaria.

Viena.—Azi va apare comunicatul prin care se răspunde la atacurile Franţei şi ale Angliei.

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 3 APRILIE 1909

Ora 9 seara

Un Concert Extra-ordinar

dat de

Marea Asociaţie Instrumentală

Din Viena

(Wiener Tonkünstler-Verein)

Sub conducerea personală a marelui Director

OSKAR NEDBAL

Orchestra se compune din

60 MAIŞTRI CONCERTIŞTI

Preţurile locurilor: Loja de 4 Pers. 30 lei, De 5 Pers. 35. De 6 Pers. 40 lei. Fotoliu de orchestră 7 lei. Stal I 6 lei. Stal II 5 lei. Stal III 4 şi 3 lei. Balcon Banca I 4 lei. Cele-lalte Bănci 3 lei. Galeria 2 lei. Loja Balcon 12 lei.

Un afiş special va arata Programul Concertului.

—Biletele la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.—

De inchiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

De Vînzare

Splendid loc de case

Strada Română 21 (*Colţ cu str. Ianov*)

A se adresa la ziar subt D. G.

Mare Pepinieră de pomi roditori şi de viţe altoite, cele mai alese varietăţi, la

STRUNGA

(lîngă Tg.-Frumos)

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. NETAR 0f30c.

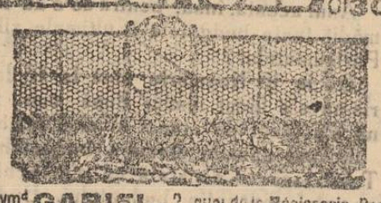

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Négissarie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULLAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vămii No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 683 — Vineri 20 Martie 1909

Politică de.... afaceri

In învălmășeala și graba cu care guvernul își trece prin Parlament legile, Camera a votat ieri un proiect de lege care constitue o nouă afacere de procopseală pentru familia Brătianu.

Ne aducem aminte cînd anul trecut, d. I. Brătianu, pentru a favoriza pe cumnatul seu prințul Știrbey printr'un proect de lege cu caracter pur personal, i-a înlesnit furnizarea de conserve pentru armată în valoare de peste un milion de lei.

Anul acesta, d. I. Brătianu, a făcut cadou cumnatului seu, încă o afacere de natură a-i aduce un cîștig tot așa de mare. Este vorba de proectul de lege asupra zahărului denaturat. Prin acest proect se prevedea la început scutirea de taxă pentru fabricele de chocolată, rahat și halva. D. Brătianu a intervenit în Cameră, pe lîngă comitetul delegaților, pentru a întinde dispensa de taxă și asupra fabricilor de compoturi de fructe, și a reușit ast-fel a asigura prințului Știrbei, care are o mare fabrică la Buftea, un mare cîștig bănesc,—cîștig de care vor profita și frații Brăteni—căci după cum suntem informați posedă și ei o asemenea fabricațiune la Florica, și ale căror produse le desfac în Capitală.

Descendenții lui Brătianu, au dovedit pînă acuma două lucruri: Că sunt foarte mediocri oameni politici, și foarte buni oameni de... afaceri. Politica pentru ei, n'a fost de cît un mijloc de a-și realiza afacerile. Datorită acestui spirit negustoresc, ei au reușit să-și formeze imense averi, iar dacă le-o ajuta d-zeu să aibă încă mulți ani această situație politică, o să întreacă în avere pe Nabab.

Și cînd te gîndești, că acești nesățioși speculatori ai tutulor afacerilor de cîștig bănesc, datorită numai situației lor politice pozează în oamenii cei mai morali și cei mai dezinteresați!

La Senat, mai alaltă-eri, d. I. Brătianu, apărînd pe fratele seu Vintilă Brătianu, pentru exproprierea exagerată a terenurilor de la Constanța și pe care amicul nostru Pavel Brătășeanu a adus'o în discuția Senatului pe cale de interpelare, spunea:

—„Caracterul desinteresat al fratelui meu, nu poate nimeni să'l conteste, cînd a renunțat la leafa sa de primar al Capitalei"!

Apoi tocmai această ipocrizie care se traduce în toate actele fraților Brătieni, ne revoltă mai mult.

Pentru a se arăta desinteresați, renunță la lucruri de minimă importanță, pentru a cîștiga pe alte căi și prin alte procedeuri averi însemnate.

Ce valoare are o leafă de 1000 sau 1500 lei pe lună—care totalizează într'un an maximum 12000—18000, cînd o asemenea neînsemnată sumă Vintilă Brăteanu o poate scoate într'o clipă din învîrtitura unei afaceri?

Și apoi, această desinteresare de care face atîta caz, d. I. Brăteanu e departe de a constitui o normă în viața fraților Brătieni!

Cîte zeci și sute de mii de lei, nu încasează pe fie-ce an d. I. Brătianu din leafa de ministru de interne, de ad-interim, etc. etc.? Cîte zeci de mii de lei (60.000 ni se pare), nu încasează d. Vintilă Brăteanu de la Banca Națională, unde e cenzor—în afară de alte instituțiuni de credit și financiare unde figurează? Cîte zeci de mii de lei nu încasează d. Dinu Brătianu, de pe urma directoratului Creditului Rural, după cum a încasat ani de a rîndul dela fabrica Letea, o altă intreprindere liberală de gheșefturi și procopseală?

Și cînd astfel stau lucrurile, se înțelege că le este foarte ușor descendenților lui Brătianu, cari din cîteva hectare de pămînt, sunt azi milionari, să atace prin ziarele lor oamenii săraci, cari trăesc numai din produsul profesiunei lor și cari, după zeci de ani de viață politică, se găsesc în aceeași situație materială în care se aflau la început.

Frații Brătianu, au dreptate.

Dacă afacerile lor negustorești trase de pe urma politicei, și din cari cîștigă cu sutele de mii de lei sunt afaceri cinstite și demne de laudă; apoi afacerile pur profesionale, reduse la cele mai modeste onorarii, și care n'au absolut nici o legătură cu politica, sunt afaceri necinstite și demne de disprețul public!

Noi, ne mulțumim, cu aceasta din urmă—rămînă fiii lui Brătianu și cumnații lor cu cele dintîiu!

Vespasian I. Pella

Senatul și legea magistraturei

De trei zile, Senatul se ocupă cu legea de organizare a justiției.—Din partea majorității, a vorbit d. C. Nacu, fost ministru.

Dar acest leader al majorității departe de a susține legea, a adus împotriva ei cele mai judicioase critici.

Opoziția conservatoare-democrată și-a spus și ea cuvîntul prin glasul fruntașilor noștri Xenopol și Disescu.

D. C. Disescu, fost ministru de justiție și unul din cei mai eminenți jurisconsulți ai țărei, a redus întreaga reformă a d-lui Stelian, la justa ei valoare, prezentînd'o ca fiind cu totul departe de a contribui la progresul justiției.

Cuvîntarea atît de savantă a senatorului de Teleorman, a produs o mare impresie asupra Senatului, și d. Stelian, s'a simțit nevoit să iee îndată cuvîntul și să încerce a împrăștia efectul defavorabil reformei, produs prin marele discurs al eruditului nostru amic politic.

Dar, cît de slab, a fost d. Stelian, în apărarea reformei sale!

La argumentele atît de puternice ale d-lui Disescu, ministrul de justiție, a respuns prin vorbe goale, lipsite de ori ce logică.

Trebuia, ca după d. Stelian, să vorbească șeful nostru local Al. Badareu, fostul ministru de justiție din guvernul Cantacuzino și a cărei conducere a departamentului justiției, a fost atît de criticată de tovărășia liberalo junimistă.

Și d. Badareu, era cu atît mai mult indicat să răspundă d-lui Stelian, cu cît pe lîngă vastele sale cunoștințe, ce posedă în asemenea materie de reformă judecătorească, și cari ar fi adus multă lumină Senatului, apoi avea și ocaziunea să constate marea ne consecuență a liberalilor, cari de și i-au atacat toate reformele sale, le mențin azi ca fiind de o mare utilitate socială pentru țara noastră.

Dar, d. Stelian, a sărit în sus, cînd a văzut pe d. Badareu că e înscris a vorbi după d-sa.

Și adînc convins că n'a putut șterge pe d'antregul efectul defavorabil creiat reformei, prin discursul d-lui Disescu. a alergat împreună cu d. I. Brătianu din senator în senator, pentru a obține închiderea discuției, și a priva ast-fel Senatul de a auzi o nouă critică, tot atît de puternică ca a d-lui Disescu!

Și mamelucii au închis discuția, cu toată protestarea d-lui Bădăreu, care luînd cuvîntul în potriva cererei de închidere a discuției, a arătat că trebue să se facă deplină lumină asupra proectului și să se arate toate motivele adevărate, cari au determinat guvernul liberal să recurgă la această pretinsă reformă

De sigur, nici d. Stelian, nici guvernul, nici Senatul n'au cîștigat nimic din închiderea discuției.

Toată lumea a putut vedea că Senatul liberal, a ajuns azi un simplu birou de înregistrare; că reformele cele mai importante, trec aproape fără discuție, și că în tot cazul, ele nu găsesc un singur Senator, care să le apere în potriva criticilor serioase ale opoziției, căreia mamelucii îi închide îndată glasul, cînd reușește a scoate în relief fie ineficacitatea, fie pornirea periculoasă a reformelor liberale.

„Exposition de marchandises"

Serioasa luare aminte a d-lui prezedinte al Camerei de comerț a fost chemată ieri de noi asupra faptului, că neguțitorii din București cată, prin mijloace foarte subtile și foarte periculoase, să-și desfacă mărfurile în Iași, înspre dauna negoțului Iașian

Negoțul ieșean, anul acesta, în special, este în plină criză. Afacerile stagnează, comerciantul luptă foarte greu. Luptă foarte greu și din cauza scumpetei excesive a chiriilor, a iluminatului, a personalului și a birurilor.

Ajunul de sărbători—mai ales de Paști—este, firește un sezon foarte important pentru comercianți. Tocmai în asemenea sezon a intervenit o nouă concurență. O casă din București, care are specialitatea unui număr foarte întins de articole, anunță, prin circulări franțuzești, că a închiriat o sumă de saloane ale unui otel din Iași, spre a deschide „une exposition de marchandises".

Circulările astea franțuzesti și numele pompos al magazinului au darul să atragă multă lume și ne întrebăm dacă asemenea sistem de comerț ambulant fraudulos poate fi iertat și tolerat.

Un neguțitor, care n'are nici o legătură cu lumea din Iași, închiriază pentru trei zile cîte-va odăi la un otel, cheltuește dar o sumă minimă și poreclind ast-fel de comerț „expoziție de mărfuri", concurează necinstit, fiind-că poate vinde ieften, pe neguțitorii cari desperează în tîrgul Iașului, cari, dacă n'ar achita o poliță la vreme, au toată șansa, potrivit măsurilor severe ale tribunalului, să fie declarați în stare de faliment

Neguțitorul „expozant", necunoscut în Iași, poate aduce aci toate mărfurile putrede ce le are. Nimeni nu-l cunoaște. Și de va păcăli lumea anul acesta, va veni la anul sub altă firmă pompoasă.

In afară de aceasta, el n'are de cît cheltueli minimale și poate concura în toată voia pe comerciantul stabil.

Asemenea „exposițiuni" nu pot fi tolerate. Este de datoria celor chemați să diriguiască comerțul și să-l apere, ca să nu permită asemenea invaziuni „expozante", cari, dacă vor îmbogăți pe „exposant", vor face, însă, un reu imens neguțitorimei locale, care abia dacă stă în picioare.

Să sperăm că tot ce poate fi făcut se va face, pentru ca să fim scutiți de amintita „exposition de marchandises".

Partea primă a dispărțirei

De la Sf. Gheorghe clubul conservator din Iași se va muta d'asupra prăvăliei tapițerului Loebel, strada Lăpușneanu.

Nu degeaba d. Matei Cantacuzino, așa de dificil în demenări politice, luase cîrja pribegiei și umblase, vreme lungă, să găsească local potrivit pentru clubul carpist din Iași.

Nu degeaba, fiind că megieșia clubului cu redacția ziarului, despărțite prin un biet părete de scînduri, dăduse loc la mulțime de șoapte, de frecături și chiar de scandaluri. Junimiștii au oroare de gazeta grecenistă, nu vor s-o infieze, iar face, mai dihai, o înmormîntare cu dricul cu un cal. Dacă acum la sfîrșit s'a instituit la acel ziar locotenanța generalului Skeletti; aceasta nu vrea să zică că spiritele s'ar fi calmat.

La sf. Gheorghe, așa dar, se va celebra prima parte a despărțeniei—prin aceea că clubul carpist va rupe ori ce megieșie cu ziarul. D. M. Cantacuzino însuși a presidat la împlinirea importantului act, prin aceia, că în persoană a umblat să găsească alt local pentru club—și l'a găsit.

Pocinog de casă nouă nu va avea loc cu prilejul instalărei clubului în noul său domiciliu. Greceniștii, din casa cărora junimiștii au fugit, nu vor putea face mină bună, iar junimiștii—de delicateță—nu vor manifesta făcînd onorurile casei.

Va fi fost o părăsire de domiciliu, care va avea altă dată, alte urmări. De o cam dată, prin părăsirea vechiului local, junimiștii au manifestat contra gazetei, unica zestre pe care d. D. Greceanu a adus-o în concubinajul cu junimiștii.

Clubul instalat în același local cu gazeta, n'a fost de noroc politicei grecenisto junimiste. Junimiștii nu o dată, au regretat cucurigul în care, pe alte vremuri, era instalat clubul lor—și greceniștii, iarăși nu o dată, au regretat invazia junimiștilor în domiciliul lor, în a celași domiciliu mixt, în care un colector desface bilete de loterii și vitrinele servesc de reclame teatrele.

Pînă la sf. Gheorghe ie o schioapă de vreme. Iar cînd va veni acea zi a principelui de Capadocia, martirizatul care s'a luptat cu un balaur, prima parte a despărțirei carpisto-greceniste, va fi devenit un fapt împlinit: zestrea grecenistă va fi rămas la locul ei, iar clubul, potrivit anunțului din ziar, va sta d'asupra tapițerului Löbel.

De la sf. Gheorghe încolo nu va mai putea urma de cît partea finală a divorțului.

CATE-VA NOTE

D. N. Giurgea din Botoșeni a petrecut ziua de 24 lauuarie în Iași și începe acum să-și publice „impresiile din Iași."

Primul lucru ce-l face omul cînd sosește din drum, ie că se spală. D. Giurgea, în ale sale impresii, arată că „primul lucru ce l'am făcut au fost luarea tramvaiului și cu ghidul ce aveam în mînă am cutreerat întregul oraș, ca să mă conving de sentimentul intern al cetățenilor, prin semnele ce le voi vedea atîrnate la casele lor, prin așa numitul stindart național."

D. Giurgea s'a urcat deci în tramvai și a cutreerat orașul cu ghidul. Ambele aceste vehicule — tramvaiul și ghidul — aveau să-l convingă asupra sentimentului intern al ieșenilor, după semnele din afară, adică după așa zisul stindart (cut) național. Sentiment intern după semnele din afară — asta ie treabă de ghicitoare.

Și ce a ghicit pasagerul botoșănean ie extrem de dureros:

Am rămas încremenit, scrie el, în sufletul, ideile și sentimentele mele, cînd mai pe întreaga suprafață a orașului n'am văzut de cît ici colea, cîte un stindart tricolor și acela terfelit, că nu părea de cît o spălătură murdară a unei pînzi, puse sub neglijența unei femei lipsite de gustul estetic și de curățenia unei gospodine.

Suprafața Iașului n'a fost, deci, entusiast pavoazată. Doar ici colea, d'asupra suprafeței, steaguri murdare, cari au inspirat călătorului o figură foarte plastică: „o pînză pusă sub neglijența (românescul lui negligée) unei femei, lipsită de gustul estetic."

O asemenea negligență a avut tot dreptul a face ca botoșăneanul impresionist să „încremenească în sufletul, ideile și sentimentele sale".

OAMENI ȘI LUCRURI

FALIMENTE

E o ironie? E o sfidare? E un memento—pentru vremile viitoare?

Toate aceste întrebări îți suggerează fără voie afișul, care asopere zidurile orașului anunțînd la teatru frumoasa piesă a lui Bjoerson cu provocătorul titlul: „Falimentul".

De un timp încoace, în adevăr nici un cuvînt nu circulă mai mult și mai adese ori în orașul nostru de cît acesta: falimentul...

E o vorbă suggestivă, lung răsunătoare, lichidă, dar o vorbă tristă, de care se leagă impresiuni de suferință și de dezastru, impresiuni de regres și de muncă; o vorbă care flueră,—flueră a pagubă și a gol,—flueră a lipsă și a sărăcie și ca un ecou vast se repercutează între zidurile orașului cuvîntul, întristător ca o sentință de osîndire:—Falimentul.

Se va zice, cu dreptate poate, să nu e numai orașul nostru în această situație; țara întreagă trece prin momente grele și în prevederea unui an agricol puțin fericit.

E natural ca—pe urma unei ierne așa de teribile—să se resimtă consecințele și să se anunțe în toate părțile pierderi, falimente! Cu toate aceste ni se pare că Iașul sufere mai mult ca ori care parte a țării sau că aci urmările sunt mai grele și mai insuportabile ca pretutindeni. A doua capitală e orașul prin excelență lipsit de mișcare, lipsit de avînt; bogăția lui constă doar în... amintiri, în fala unui trecut de mărire; în frumuseți ale împrejurimilor sale ale monumentelor. Dar „piața" Iașului este ceva imaginar, sau cel puțin foarte redus, foarte limitat, foare relativ.

De aceea cîteva falimente proaspete, aduc panică grozavă și pun lumea în ofensivă. Neîncrederea și teama se seamănă peste tot; omul se teme de om; fiecare vede în semenul său un înșelător care-l pîndește, care caută să-i răpească avutul,—puținul avut; sursele de împrumut se închid, creditele dispar; un faliment aduce după sine pe celalalt: abyssus abyssum invocat.

Și aceasta e—în momentul de față—situația Iașului. Și pe lîngă toate, tocmai acum ni se afișează piesa lui Bjoernson cu titlul provocător, dar cu conținutul așa de duios: „Falimentul"... **Rodion**

UN STUDIU SOCIAL

II.

Arendarea pămîntului.—Imașurile.—Proprietari și țărani.—Aplicarea nouei legi. Starea sanitară.—O instituție de creat.

In continuare, dl. V. Radu, vorbește mai pe larg de legea tocmelilor agricole. „Divizată în 7 capitole, care se ocupă 1). De contracte agricole, 2). Arenda pămîntului 3). Crearea imașurilor 4). Munciile agricole, 5). Dispositii generale 6). Procedura 7). Dispositii transitorii.

De la început legea caută să aranjeze chestia atît de desbătută a arendării pămînturilor.

Ea ordonă că cu începere de acum, pămînturile cultivabile sau cele destinate pentru finațe, nu vor mai putea fi arendate decît pe bani sau în dijmă, dar că nici odată nu se va putea admite plata, parte în bani, parte în producte.

Tarlaua e probibită și Dijma nu va mai fi luată de cît dea valma, fără nici o altă obligație accesorie din partea țăranului.

Și în această ordine de idei, legea extermină o procedură specială, cu privire la timpul, felul și persoanelor chemate a face împărțeala în dijmă".

*

Autorul nu mai intră în detaliile de natură tecnică ale legii, lucru care de sigur nu comportă cadrul unui studiu social, dar în coloanele unui articol de ziar își găsește locul.

Natural, legea a fost confecționată în cele mai bune intenții, dar eficacitatea ei nu putea fi garantată de entuziasmul legiuitorului, nevoit să adune în pripă material necesar și neputînd experimenta roadele punerei în aplicare a legilor.

Așa că, în unele părți, în cari țăranii nu și-au putut da seama de progresul imens ce au făcut interesele sătești în economia noastră națională, ei stau și azi în nedumerire, neputîndu-și da seama de faptul că nu li e îngăduit a compensa prin muncă oare cari avantajii de care ar fi putut beneficia odinioară în aceleași condiții.

Mai departe, autorul vorbește de crearea imașurilor, începînd prin un istoric al pășunelor la noi, în perioada 1829 pînă la pacea din Adrianopole.

Cresrea acestor imașuri, a fost punctul culminant al legei presente.

Credeau unii că comunele erau obligate să creeze atari terenuri, dar ele trebuian cumpărate de la proprietari, dintre cari unii n'ar fi voit să înstrăineze nici o părticică din pămînt.

Venea chestia exproprierilor, dar legea noastră nu admite expropieri de cît pentru cauză de salubritate publică, căi de comunicație și pentru apărarea națională.

*

Era iminentă o revisuire a constituției, lucru pe care nici unul din partidele noastre politice nu se încumeta a-l face.

Unii au propus atunci stabilirea unei servituți, alții cereau crearea furagiilor artificiale și în fine, grație unei înalte intervenții, s'au creat *islazurile comunale.*

Autorul menționează textul privitor la islazuriie comunale, arătînd că formula nu a mulțumit pe toată lumea.

„Ideea unui mare număr de persoane, dintre cari fac și eu parte, zice d. Radu, era că trebuia a se merge pînă la expropierea silită, și dacă constituția nu o permitea, atunci ea trebuia revizuită".

Un an a trecut de la punerea în aplicare a legei și ea n'a dat roadele dorite. Multe dintre dispozițiile ei sunt neexplicabile, iar altele nu a adus soluția dorită.

Mai arată apoi regulele introduse de lege pentru a se evita oare cari abuzuri, cari au fost constatate.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

După enumerarea dispositiilor, d. Radu mai arată că urmează o serie de dispositii cu privire la starea sanitară a țăranului ș. a. m. d. Vorbește despre crearea inspectorilor agricoli, a comisiunilor regionale și în fine, a consiliului superior agricol.

In conclusia sa, distinsul economist, menționează că cu ocazia votării acestor legi, s'au pronunțat vorbe frumoase, dar că legea cere prea mult și că punctele mai importante ale chestiunei nu au fost atinse.

Regretă că nu s'a creat încă *societatea națională de agricultură*, a cărei înființare fusese propusă de acum 12 ani și mai ales că care cari anchete propuse și începute de cîți-va miniștri, cari s'au succedat la departamentul agriculturii n'au fost duse la capăt, conchizînd că legile din 1908 nu sunt de cît un palid reflex al studiului făcut în pripă de d-nul dr. Creangă.

Registrul de prezență în școalele secundare

— Circulara ministerului istrucțiunei publice —

Ministerul instrucțiunei publice a trimis directorilor școalelor secundare din țară o circulară prin care le aduce la cunoștință următoarele :

D. inspector al învățămîntului secundar I. Valaori a înaintat ministerului un raport, prin care arată că cu prilejul inspecțiunilor făcute la diferite școli, a constatat că se neglijează unele articole din regulament, că ele par multora din d-nii profesori neînsemnate, numai o formalitate.

In fața acestor constatări ministerul a rugat pe d-nii directori să pună în vedere d-lor profesori următoarele asupra registrului de prezență:

Acest registru va fi pregătit pentru fiecare zi de către d. secretar al școalei, dîndu-se în el fiecărui profesor și maistru atîtea căsuțe cîte ore de curs are în ziua aceia.

Se vor înscrie în fiecare zi lecțiunile în ordinea orelor și claselor,

Fiecare profesor va fi dator a semna înaite de intrare în clasă și a nota, în mod detailat, subiectul și lucrările lecțiunii, fie înainte de a intra în clasă, fie după ce eșă.

După fiecare oră directorul observă registrul și, dacă un profesor nu și-a făcut clasa, el trage două linii transversale peste locul unde profesorul ar fi trebuit să semneze, scrie în rubrica observațiunilor absolut și semnează.

In fie-care lună se va forma pentru luna precedentă tabloul de absențe și de scurtări ale orei de clasă, care se va înainta ministerului odată cu statele de prezență potrivit ordinelor ministeriale respective.

Profesorii vor scrie în mod detaliat pe fie-care zi în condica de prezență, nu numai subiectul lecției, dar și toate notele ce se cer prin instrucțiuni speciale.

Cînd se va constata că un profesor nu împlinește programa după indicațiile programei analitice și ale instrucțiunilor ministeriale, așa în cît cursul e amenințat a rămîne neterminat sau a fi rău făcut, ministerul, după raportul direstorului sau al unui inspector, va atrage atenția profesorului și, dacă nu va veni îndreptare, va lua în contra lui măsurile prevăzute de lege.

*

Tot de odată ministerul a făcut cunoscut d-lor directori că pe viitor, lecțiile care se vor mai găsi că nu au fost notate în condică, așa cum cere regulamentul *se vor considera ca nefăcute și profesorilor li se vor face rețineri din salariu pentru ele.*

Litere-Științe-Arte

Croitorii din Londra s'au întrunit de curînd în adunare generală, pentru a decide asupra unei chestiuni foarte grave. Era vorba anume dacă în viitor să se continue a purta pantaloni lungi, sau să se revie la moda din secolul trecut, cu așa numitele „culotte". Directorul mai marei reviste profesioniste „Tailleew et coupeur" s'a pronunțat cu multă energie contra modei actuale care pe lîngă alte inconveniente, jignește sentimentele conservatoare, reamintind perioada revoluționară.

Cu toate acestea, majoritatea a votat pantaloni lungi cu 25 voturi contra 19.

*

Catedra ereditară a fost supranumită cea a fisicei aplicată știinților naturale a museului de științi naturale.

I. A. E. M. Becquerel, este al patrulea descendent care-o va ocupa sucsedînd lui Henri Becquerel tatăl său.

Extra-ordinarul aci este că toate aceste numiri au fost bine-meritate, aptitudinile pentru fisică transmițîndu-se și desvoltîndu-se din generație în generație la această familie. Ultimilor profesori ai dinastiei Becquerel se datorește o descoperire a radico-activității.

*

Președintele Statelor-Unite, a inaugurat un club acel al... optimiștilor. Clubul optimiștilor coprinde se zice două-sute cinci-zeci mii membri și are ca președinte pe Andre Carnegie. Clubul are drept deviză „Zimbiți și fiți fericiți", Președintele Taft va fi în elementul seu.

*

Metalele, ca și oamenii, obosesc declară savantul profesor. Thomson în conferințele sale asupra „proprietăților materiei Lord Kelvin ne spune el a remarcat că o bucată de fer, obosită Sîmbătă seara, își reia elasticitatea prima după repausul de Duminică.

Unele materiale dealt-fel obosesc mai repede de cît altele, plumbul bunăoară, nu poate face nici o sforțare cu drept cuvînt ne spune savantul, se poate zice despre dînsul că s'a născut ostenit.

*

„Jeanne d'Arc" de Anatole France va apare peste cîteva zile în englește. Traducătoare Miss Winifred Stephens, a mai făcut cunoscut publicului londonez și „Crinul Roșu" care a dat mult de lucru traducătoarei din cauza unor anumite pagini voluptoase. Pentru a nu seca cercul și familia ei „Miss Stephens" era decisă că semneze volumul Miss W Stephens et Mademoiselle X. căreia să-i atribue paginele șoshiug.

*

„Falimentul" care se va juca în seara de 21 Martie a. c., este o puternică lucrare dramatică cu subiect luat din lumea comercială. Acțiunea piesei e plină de viață, sguduitoare și nelipsită de multă varvă și humor. Starea sufletească a comerciantului onest, căzut în faliment, incordează atențiunea spectatorului din scenă în scenă.

Rolul comerciantului „Tjö le va fi luat de maestrul C. NOTTARA, care a realizat și de astă dată o admirabilă creațiune.

Locațiunea biletelor la „Carmen Sylva" (Iliescu Grossu & Comp).

Informații

❑ **Alegerea episcopilor.**— *Marele colegiu se va întruni la Cameră Duminică, 22 Martie, ora 9 dimineața, spre a proceda la alegerea celor doi episcopi. Suntem informați că vor fi aleși : P. S. S. Arahiereul Ghenadie Băcăoanul Georgescu, episcop al Rîmnicului și P. S. S. Arhiereul Meletie Gălățanu pentru Dunărea de jos.*

Primul este actualminte vicar al Mitropoliei din Iași și egumen al Bisericei sf. Spiridon.

❑ De ieri se află în orașul nostru d. N. Dodnicenco, avocatul zemstvourilor din Basarabia.

Numitul avocat a fost trimes în localitate spre a cerceta actele de stăpînire ale Epitropiei sf. Spiridon, pentru moșiile din Basarabia.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată a ținut ședințe eri și azi, sub președinția d-lui colonel Alex. Mustață.

Consiliul a judecat mai multe procese privitoare pe grade inferioare.

❑ **De la clubul meseriașilor.**—Comitetul executiv al clubului meseriașilor romîni din localitate, își continuă activitatea pentru binele și spre folosul tuturor meseriașilor.

Succesul frumos, obținut de acest club, la marea întrunire publică de la 8 Martie din sala Pastia, a dat un imbold la muncă conducătorilor lui și aseară membrii comitetului s'au întrunit în ședință extra-ordinară, sub prețedenția d-lui N. V. Ștefăniu aprobînd, următorul program de activitate care urmează a fi adus la îndeplinire :

1) Inființarea unei case de economii și împrumut.

2) Injghebare de societăți pentru întreprinder, iconstituite legalminte.

3) Intervenția pe la autorități și particulari pentru respectarea dreptului muncei meseriașului.

4) Educarea meseriașilor în senzul de a se ținea de angajamentele luate:

5) A ținea întruniri publice ori de cîte ori se va simți nevoe pentru apararea drepturilor și intereselor generale ale meseriașilor.

6) Crearea unui organ de publicitate pentru susținerea intereselor meseriașilor.

7) Inființarea unei biblioteci, a unui cerc de lectură, țineri de conferinți și șezători pentru cultivarea meseriașilor.

8) A se înființa muzee și organiza expoziții de produsele maseriașilor.

9) A lucra pentru apropiarea, cît mai mult a clasei meseriașe de celelalte case sociale și pentru dobîndirea considerațiunei ce merită în societatea noastră.

Acest program va fi adus la cunoștința tuturor meseriașilor, el va produce o frumoasă impresie în rîndul acestora, întru cît punctele enumărate mai sus, au menirea a chema la o nouă viață socială numeroasa clasă a meseriașilor.

Ședința s'a ridicat la ora 11.

❑ **Jubileu.**—Societatea de bine-facere „Fraterna Romînă" împlinește 10 ani de existență. Membrii acestei societăți vor sărbători jubileul de 10 ani, care va avea loc la 5 Aprilie c. Duminica Tomei, cu o deosebită solemnitate.

Pentru ca activitatea acestei societăți să fie cunoscută în deajuns de opinia publică, din inițiativa d-lor V. I. Duca casierul societății, N. Craft vice-prețedinte și C. G. Nicolau, va apare o broșură de 180 pagini, în care se oglindește în mod clar felul înțelept cum a fost condusă această instituție bine-făcătoare, cum și numeroasele ajutoare acordate în acest interval de timp membrilor ei de la înființare și pînă în prezent.

Datorită scopului filantropic, societatea „Fraterna Romînă" a fost recunoscută de persoană morală de corpurile legiuitoare.

Lucrarea de care vorbim mai sus este tipărită cu concursul material al societății, iar autorii ei merită toată lauda colegilor lor.

❑ Ministerul de resboiu a dat un ordin consiliilor de recrutare, ca toți tinerii înscriși în tabelele de recensămînt de la contingentul 1910, cari nu se vor prezenta la recrutare să fie luați în lipsă pe 3 ani și dați la artilerie sau cavalerie, fără nici un drept de a se reveni asupra acestei decisiuni.

❑ Duminică se va face alegerea noului consiliu Comunal din Burdujeni.

❑ Cu ocazia conferențelor generale ale corpului didactic primar, institutorii și învățătorii vor face o excursiune. Locul unde se va face excursiunea încă nu s'a hotărît.

Unii sunt pentru o excursiune la Constanța.

❑ Ministerul de resboiu a trimes un ordin circular tuturor ofițerilor în rezervă prin care îi învită să comunice ministerului domiciliul lor real și nu domiciliul lor politic sau altul.

Schimbările de domiciliu vor trebui comunicate imediat ministerului, după formele prescrise în regulamentul de mobilizare.

Persoanele care nu se vor conforma acestor prescripțiuni vor fi urmărite conform articolului 225 din codul justiției militare.

❑ Ministerul de resboiu face cunoscut că acordîndu-se favoarea de a călători pe căile ferate romîne cu prețul pe jumătate din tarif și gradelor inferioare ce au luat parte în campania anului 1877—1878, li se aduce la cunoștință și că pentru formalitățile de îndeplinit sunt următoarele condițiuni :

Fie care din acești veterani vor face cerere personală în acest senz, adresîndu-se comandantului Batalionului de rezervă pe teritoriul căruia domiciliază, la care va anexa fotografia sa, în două exemplare, format carte de vizită.

Comandantul Batalionului de rezervă îndată ce va primi această cerere va proceda la cercetare, încheind un proces-verbal, împreună cu autoritatea respectivă pentru constatarea indentității persoanei, certificînd comandantul batalionului de rezervă, pe ambele fotografii în fața colțului stîng, că în adevăr persoana din ele este veteranul (arătîndu-i numele) ce a luat parte în campania anului 1877-1878 și corpul din care a făcut parte cererile astfel complectate se vor înainta apoi direct Ministerului.

❑ **Copiii și inundații.**—Primim la redacție, împreună cu suma de lei 6.40, lista de subscripție, pentru ajutorarea victimelor inundaților, ce-a fost deschisă din inițiativa elevului *Petroni A. Sorin*, din cl. IV a școalei primare „Carol I" din Iași,

Sentimentul acesta de iubirea aproapelui, de ajutorarea lui în caz de mare nevoe—pornit de la un copil, care a convins și pe alți, colegi ai lui, să contribue cu banul lor la salvarea atîtor nenorociți, acest sentiment explică cît de mare trebue să fie mizeria celor cuprinși de furiile apei, dacă și copiii și-au dat samă de dînsa

Noi felicităm și mulțumim elevului inițiator și colegilor sei, pentru inimoasa lor faptă, și publicăm numele lor în rubrica specială.

❑ **Erată.**—In „Cuvîntul ocazional" (predica păr. Dinescu), care s'a publicat eri, s'au strecurat cîteva erori. Așa, la moto, în loc de „bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului", a eșit „cel ce va veni întru" ; apoi a eșit „Epistola către Triteu", în loc de „către Timoteiu", și mai la vale a eșit : cei-ce se amestec, în loc de cei ce se ostenesc; să slăvesc micul eveniment, în loc să iasă „unisul eveniment" și să piară de de acum înainte, ca rana, în loc să iasă „înainte ca roua", apoi mai la vale a eșit „se va bucura cu temeinicie", în loc să iasă „se va lucra cu temeinicie".

❑ **Concert monstru.** — Precum se știe celebra societate instrumentală din Viena, compusă din șase zeci mari muzicanți, sub conducerea lui Oscar Nedbal, va concerta în Iași, în seara de 3 April.

Programul marelui concert a fost comunicat astăzi agenției „Thalia", organizatoarea concertului.

Programul, care cuprinde trei piese alese , învederează marele regal ce ne va oferi în seara pe 3 April.

Se vor cînta :

1) **Wagner** : *Uvertura la „Tannhauser"*.

2) **Grieg** : *Suita lyrică* ;

3) *Tschaikowsky* : *Simfonia No. 6, Patetică.*

Executarea acestui concert, de către 60 muzicanți, va fi fost cel mai mare eveniment muzical la care publicul local a asistat vre-o dată.

❑ In beneficiul casierului Teatrului Circ-Sidoli, d. Anton Alexandrescu, s'a organizat o reprezentație cinematografică care are loc în sus zisul local, astăseară Joi 19 Martie a. c.

Programul acestei serate e cu desăvîrșire nou și cuprinde o scriere a lui Michel Carré, intitulată „Frica", special compusă pentru cinematograful Pathe Fréres.

Această mimodramă este interpretată de cei mai buni artiști ai scenelor pariziane precum : d. Desfontaines, de la „Odéon", d-ra Rosny de la „Athénée", d-ra Berangère de la Theâtre Antoine din Paris etc. etc.

Noul program cuprinde apoi : Din imperiul Semi-lunei moravuri și obiceiuri din țara lui Allah—Mireille legenda provençală a lui Mistral,—Lansarea cuirasatului francez „Voltaire" și foarte multe comedii absolut noue.

❑ Membri societății, de bine facere „Fraterna Romînă" se întrunesc Sîmbătă seara în adunare generală pentru a alege noul comitet pe timp de un an.

Anul acesta, aceste alegeri prezintă mai mult interes ca altă dată.

DIVERSE

— „Considerațiuni medicale asupra adolescenței", este titlul tezei de doctor în medicină, pe care d. Isr. Goldstein a susținut-o ieri, cu mare succes, la facultatea din Iași.

— Pentru seara de Sîmbătă 4 Aprilie plutonierii din Regimentul 13 Ștefan cel Mare organizază un prea frumos bal în onoarea subofițerului Vasiliu care a eșit la pensie.

Balul e patronat de ofițerii regimentului.

— Aseară la ora 8 a avut loc o agapă la restaurantul „La Pavilion" din Păcurari oferită de plutonierii Regimentului Roșiori în onoarea plutonierului Mastacan Gh., cu ocazia mutărei sale, după cerere în regimentul 3 Roșiori, în timpul mesei a urmat cea mai vie animație printre meseni.

S'a rîdicat toasturi de către plutonierii : Andrievici Ioan, Neagu C., Jereghe Gh., Stan C-tin, Botez Vasile și Grigoriu C-tin, toți arătînd frumoasele calități de camaraderie a le sărbătoritului, exprimîndu-și fiecare părerea de rău cauzată prin această mutare.

A răspuns serbătoritul plutonier Mastacan Gh., mulțumind tuturor camarazilor care au arătat în totdeauna dragoste pentru el cum și în această ocazie, adăegînd că atenția ce i s'a arătat de camarazi nu o va uita nici odată.

Mulțumește în deosebi plutonierului Stan inițiatorul acestui banchet.

— Amintim că mîine seară are loc în saloanele Societății de Gimnastică și sport frumosul bal organizat de studenții eșeni.

Nu vor putea lua parte de cît numai persoanele invitate. In tot timpul balului va cînta orchestra și fanfara reg. 13 sub conducerea d-lui Locot. Vlăduți.

LEONIDE ANDREIEF

2)

A fost...

Puțin timp după cîntărire Laurent Petrovitch trebui să se supuie inspecției medicilor : aveau toți bluze albe ceia ce le dădea un aer serios și grav. Și de la această primă visită, îl examinau în fiecare zi, odată sau de două ori, adesea împreună cu alți medici străini pe cari îi aduceau, ca să-l vadă. Din ordinul medicilor, Laurent Petrovitch își scotea umil cămașa, se întiudea pe pat, își umfla enormu-i piept. Medicii percutau toracele, aplicau apoi niște trompete mici și ascultau schimbînd între dînșii păreri, sau atrăgînd atenția studenților asupra cutărei sau cutărei particularități interesante. Cîte odată sileau pe Laureant Petrovitch să reînceapă povestirea vieței sale anterioare, era nemulțumit dar se supunea. Din răspunsurile sale reeșea că a mîncat mult, a băut mult, a iubit mult femeile, a lucrat mult, și la fiecare din aceste răspunsuri se recunoaște tot mai puțin în imaginea individului pe care-l descria. Fu mirat de-a descoperi că în adevăr era el, negustorul Kochevirov, care a trăit într'un mod așa prost și așa de periculos pentru sine însu-și.

In urma medicilor, studenții îi ciocăniau pieptul, aplicîndu-și apoi urechea. De multe ori veneau să-l vadă în lipsa medicilor. Unii într'un mod aspru și scurt alții cu o șovăire timidă îl învitau să se desbrace și din nou începea examenul atentif și minuțios al corpului său. Avînd în vedere interesul deosebit ce prezinta cazul său pentru dînșii, ei scoteau și note despre mersul boalei ; și Laureant Petrovitch, văzîndu-i întotdeauna ocupați a nota cuvinte ce el nu pricepea, avea impresiunea de a fi transportat cu totul pe paginele caetelor. Din zi în zi își apartinea tot mai puțin, de dimineață și pînă seara corpul său era tot mai mult la dispoziția tuturor.

La oara hotărîtă își tărî cu greutate acest corp în odaia de baie, sau îl așeza la masa unde mîncau acei bolnavi, care puteau să se miște. Și aici încă, internii veneau să-l atingă, să'l pipăie, să se ocupe de el.

In adevăr de cînd trăia, nimeni nu s'a ocupat atîta de el ; și cu toate astea, simția de dimineață și pînă 'n seară, un sentiment de singurătate, care-l dispera Pînă și pereții odăiei îi păreau tot atît de străini ca și acei de la hotelurile în care locuise în timpul călătoriilor sale.

Acești pereți erau albi, dar îi părea rău că nu vede nici o pată. Erau curați și perfect de acrisiți, dar chiar în casele cele mai curate, aerul are întotdeauna un miros particular, aparținîndu-le numai lor și corespunzînd caracterelor persoanelor, ce locuiau în ele : odaia clinicei n'avea nici un miros.

Medicii și studenții erau plini de atenție și bună voință pentru el ; gluméu, îl băteau pe umeri, îl mîngăiau ; dar îndată ce-l părăseau, Laurent Petrovici începea din nou să se gîndească că e pe cale de a face o călătorie misterioasă și că acești medici și studenți nu erau de cât conducătorii însărcinați, să-l întovărășească până la ținta călătoriei sale.

Ei întovărășiseră deacum mii de călători în acelaș mod ; și îndărătul vorbelor lor bune el ghicea că nu se îngrijesc de cît să știe dacă biletul său de drum era în toată regula.

Și cu cît ei se ocupau mai mult de corpul său, cu atît singurătatea sufletului său, îi apărea mai cumplită și teribilă.

— In ce zi se primesc, aici visite ?— întrebă Laurent Petrovici, pe gardiancă Spunea fraze scurte, fără a se uita la acei, cu cari vorbea.

— Duminica și Joia. Dar cu învoirea medicului șef se pot primi vizite și în celelalte zile—răspunse gardianca, căreia îi plăcea să vorbească mult.

— Și n'aș putea obține, ca nimeni să n'aibă voie să mă viziteze ?

Gardianca, mirată, răspunse că lucrul era cu putință ; și acest răspuns făcu mare plăcere bolnavului.

In ziua aceia se simți mai vesel. Și cu toate că mulțumirea nu-l făcu mai vorbăreț, totuși ascultă cu mai multă dispoziție și bună voință ceea ce-i istorisia vesel, sgomotos și neobosit, vecinul său, diaconul Philippe.

Acest diacon venia din guvernămîntul Tambov. Intrase în clinică cu două zile înaintea lui Laurent Petrovici ; dar făcuse deacum cunoștința tuturor bolnavilor din celelalte cinci odăi din primul etaj. Era mic de statură și așa de slab, încît i se vedeau coastele cînd la visita medicului își scotea camașa ; corpul său mic, plăpînd, alb și curat sămana cu corpul unui copil de 10 ani. Avea părul des, lung, de un blond sur și puțin creț.

(Va urma)

Domnilor Propietari de mori și mașini agricole

Voiți a face economii 75 la sută asupra combustibului, și piesilor de mașini. Gratuit vă voi da toate lămuririle trebuitoare în folosul d-tră.

Invitat vin și la domiiliu, sunt excluși samsari.

Mecanic C. F. R.

Post-restant.

Ultime informaţii

Prinţul Kuni în Iasi

Primirea la gară.—La hotel.—Vizitele în oraş.—Dejunul.—Plecarea în Rusia.—Călătoria prinţului japonez.—

Prinţul Kuni, vărul împăratului Japoniei care a fost cîte-va zile oaspetele Bucureştiului, a sosit azi dimineaţă, cu trenul de 8 şi 30 în localitate.

Ordinea era păzită pe peronul gării de două cordoane de jandarmi pedeştri, de oare ce foarte multă lume se îngrămădise pe peron pentru a vedea pe prinţul japonez. Pe peron se aflau de asemeni d-nii: N. Gane, primarul oraşului, Gh. Kernbach prefectul judeţului, Gh. Săndulescu prefectul poliţiei, colonel Al. Musteaţă, comandant de brigadă, maior Liciu, comandantul pieţei, Costescul şeful siguranţei, Dan comandantul corpului de sergenţi, comisarul Stroian, etc. etc.

La orele 8 şi 30 trenul intră în gară şi lumea curioasă se îngrămădeşte, spre vagonul regal, în care se afla prinţul Kuni.

Prinţul japonez se scoboară însoţit de secretarul său doctorul Takeda şi de d-nii colonel Iliescu şi locot. Arion.

Ca figură, prinţul japonez, e un barbat de statură mică, cu obrazul bronzat, fără mustăţi, cu ochii negri şi mici, foarte iute, mişcîndu-se cu multă uşurinţă. Prinţul era îmbrăcat civil.

S'au făcut prezentările celor de faţă, după care apoi prinţul Kuni a luat loc în automobil, împreună cu d. N. Gane, primarul oraşului şi col. Musteaţă ducîndu-se la hotelul Traian.

Pe peronul hotelului Traian, prinţul a fost salutat de mai mulţi ofiţeri din garnizoana locală.

*

La orele 10, Prinţul Kuni, însoţit de reprezentanţii autorităţilor locale şi de suita sa compusă din d-nii colonel Kurista, lt-colonel Marioka şi maiorul Jorica au plecat în automobile, spre a vizita instituţiile din localitate.

Prinţul japonez a vizitat întâi monumentala biserică Trei-Erahi, iar apoi a fost la Mitropolie. Prinţul a intrat în catedrală, vizitînd interiorul, rămânînd plăcut impresionat de bogăţia architechtonină şi pictura acestor două frumoase monumente ale Iaşului.

De la Mitropolie, Prinţul Kuni s'a dus la Universitate. Aci a fost primit de d. rector d-r Bogdan şi de profesori. Prinţul japonez a vizitat aula şi biblioteca universităţei şi a admirat tablourile din sala de intrare.

D. Rector, în limba franceză, a urat bună venire A. S. Imperiale.

A. S. Imperială scuzîndu-se că nu posedă în deajuns limba franceză a răspuns în limba germană, mulţumind d-lui Rector pentru urările pe care i le aduce reprezentantul „celui mai înalt aşezămînt a Regatului Romîn".

A vizitat Aula, unde, privind potretul M. S. Regelui, a spus, adresîndu-se d-lui Dr. G. Bogdan:

„Einen schönen Namen hat dieser altejunge General Rumänien gemacht."

Din Aulă a fost condus în sala laboratorului de Mineralogie a d-lui prof. V. Buţureanu, unde A. S. a cerut diferite lămuriri.

Deaseminea a vizitat sala Senatului universitar, unde se află expus tabloul pictorului Popovici: „Execuţia lui Horia«

Pe cînd Principile privea tabloul, ascultînd lămuririle pe cari i le dădea d. N. Gane, — un student, care stătea în dosul A. S. Imperiale, i-a complectat lămuririle.

*

La ora 10½ misiunea japoneză, mulţumind d-lui Rector, a părăsit Universitatea.

Prinţul Kuni, însoţit de suita sa s'a dus apoi la şcoala fiilor de militari, unde a fost primit de d. colonel Lupan, directorul şcoalei şi de profesori. Corul şcoalei, sub conducerea maistrului d. Dimitriu, a întonat „Imul Regal."

Elevii au executat apoi diferite figuri de gimnastică. Prinţul japonez a rămas foarte încîntat şi s'a întreţinut apoi cu d. colonel Lupan directorul şcoalei şi cu ofiţerii.

La orele 10 şi jumatate prinţul Kuni s'a reîntors la hotelul Trayan. Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare a întonat „marşul" Aci prinţul s'a întreţinut mai mult timp cu reprezantanţii autorităţilor.

D. Gh. Calmuschi, veteran de la 1877 a prezentat prinţului japonez diferite tablouri, între care familia regală, veteranii ofiţeri din 1877, eroii căzuţi în răsboiu, vederi din Iaşi etc.

La orele 11 prinţul japonez a luat dejunul, în salonul cel mare de la hotelul Trayan, împreună cu d-nii: N. Gane primarul oraşului, Gh. Kernbach, prefectul judeţului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei; d rul Takeda secretarul prinţului colonelul Kurişta, lt.-colonel Mariokamaiorul Jorica, din suita prinţului colonelul Iliescu, maior Liciu, comandantul pieţei şi lt. Arion.

In tot timpul cît a durat dejunul, muzica militară, care se află în piaţă a intonat diferite arii.

O mare mulţime se adunase pe peronul hotelului Trayan şi în piaţă toţi curioşi de a vedea pe prinţul japonez.

La orele 12 şi 20 minunte, prinţul Kuni însoţit de reprezentanţii autorităţilor şi de suita sa, a plecat cu automobilul la gară.

La 12 şi jumătate prinţul a plecat cu trenul la Ungheni, pentru a trece în Rusia. Prinţul şi suita sa a luat loc într'un vagon-salno, cu acelaş tren au mai plecat d-nii N. Gane, Gh. Kernbach, Gh. Săndulescu, colonelul Iliescu şi locot. Arion, care se vor reîntoarse la ora 5 în localitate.

La Ungheni prinţul Kuni va fi întimpinat de un aghiotant al Ţarului, care va întovărăşi pe prinţul japonez în călătoria ce o va face la Odessa, Moscova, de unde apoi se va duce la Petersburg, unde va rămînea vre-o cîte-va zile. Din Capitala Rusiei, prinţul Kuni se va duce la Berlin, de acolo la Paris.

❑ *In urma intervenţiei Camerei de comerţ, prefectura poliţiei a luat dispoziţia ca prăvăliile să rămîie deschise duminecă 22 Martie, toată ziua.*

❑ *Aflăm cu multă plăcere că d. preşedinte al Camerei de Comerţ a făcut astă-zi serioase demersuri pe lîngă prefectura de poliţie, ca aceasta să oprească „expositiunea de mărfuri"—asupra căreia insistăm pe larg într'un articol publicat în prima pagină.*

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1562 25
D. Unter şi Comp.	20 lei
„ Grossmann	2 „
„ Is. A. Geltzer	5 „
„ M. I. D.	1 „
„ Kahane Bris	1 „
„ D, Z. J.	2 „
„ Diamant Moritz	1 „
„ Nicu Constantinescu	50
„ Ghersin Bercu	50
„ Sigmund Murgules	1 leu
„ I. Moşcovici	2 „

Lista elevului Petroni A. Sorin, din cl. IV a şcoalei primare „Carol I":

Petroni A. Sorin 1 leu; Sencovici N. Cristian 0.30, Hristescu Alex 0.50, Ştefanovici Gh. 0.50, Perian Nicolae 0.20, Cumbare Anton 0.15, Ecaterina Sion (instituoare) 1 leu, N. N. Orăşanu 0.10, Zota Constantin 0 20, Ionescu Virgil 0.20. Socea 0,10, Alixandrescu 0.10, Mironescu 0 30, Pompilian 0.50, Longhin 0.5, Horgan 0.30 şi Meyer 0 40. Total 6.40.

❑ Ni se telefonează din Bucureşti:

Comisia budgetară a sporit lefurile profesorilor universitari cu cîte o sută lei lunar şi pe acelea ale agregaţilor cu cîte şapte zeci lei lunar, înscriind astfel un spor de 200,000 lei în budget.

❑ D. Take Ionescu, va sosi în Iaşi Luni, 23 Martie, într'o daraveră profesională.

❑ Se agită ideea creărei unei noui Bănci în Iaşi, cu capital indigen. Doi directori de bancă sunt iniţiatorii ideei.

❑ Administraţia casei şcoalelor a trimes revizoratului şcolar un ordin circular, prin care se face cunoscut că cheltuelile de materialul şcoalelor rurale se vor da cu începere de la 1 Aprilie a. c. din cei 17 la sută din budgetul comunal pentru învăţămînt. In cheltuiele materiale se cuprinde: plata servitorilor, îndemnizare de chirie, cheltueli de cancelarie etc.

Militare. — D. Colonel Vlădoianu comandantul Brigăzei a 14 Infanterie a obţinut un concediu de 25 zile cu începere de azi. D-sa va fi înlocuit pe timpul concediului de d. colonel Cristescu, comandantul Reg. 14 Roman.

— Brigada 14 Infanterie a trimes o circulară corpurilor de trupă prin care le comunică, că în urma adresei direcţiei generale a poştelor, pe viitor ori ce corespondenţă să fie trimisă în plicuri solide, iar corespondenţa mai voluminoasă să fie pusă în pachete. Aceasta din cauză că plicurile punîndu-se în sacii de corespondenţă, se sparg în timpul transportului şi perzîndu-se parte din acte dau naştere la reclamaţii.

— D. căpitan C. Mihailescu din regimentul 13 Stefan cel Mare care a condus la Ploeşti pe soldaţii bacalaureaţi ce vor urma şcoala de ofiţeri, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate.

— Depozitul de imprimate din ministerul de rezboiu a trimes cercurilor de recrutare cîte 1000 exemplare nominale care se vor distribui oamenilor ce aparţin Batalioanelor teritoriale.

— Ministerul de Rezboiu a cerut Comandamentului ca cel mai tărziu până la 1 April să i se trimeată situaţiile de oamenii şi rechiziţiile ce urmează a fi transportate pe calea ferată în timpul mobilizării pe anul 1909.

— Plutonierul C. Mastacan din reg. 7 roşiori a fost mutat după cerere în reg. 3 roşiori.

— D. colonel Georgescu Chr. din statul major a dat la iveală o prea frumoasă carte întitulată „Pilde şi învăţături din resboiul ruso-japonez" în care descrie amănunţit multe episoade frumoase din acel rezboiu.

❑ Astă-noapte a încetat din viaţă doamna E. Derigault, foastă Robert, proprietara celui mai însemnat şi mai vechii magasin de parfumerii din Iaşi.

❑ Protoereul judeţului Botoşani, împreună cu secretarul protoereului, Deliu, a fost alaltă eri în Dracşăni, pentru o ancheta, cazul preotului Morarasu.

❑ D. Racoviţa, şeful poliţiei din gara Iţcani, care acum cîtev va zile, s'a împuşcat, în scopul de a se sinucide, a încetat din viaţă, în spitalul din Cernăuţi, unde fusese internat.

❑ Se ştie, după cum am anunţat, că consiliul general al judeţului a refuzat să voteze budgetul nouei linii ferate Podul Iloaia—Hîrlău, cerînd de la ministerul lucrărilor publice oare cari relaţii.

Cum însă nici până astăzi n'au sosit relaţiile cerute, sesiunea extra-ordinară a consiliului judeţian încă nu s'a închis.

❑ **Judiciare.**—Eri s'a înfăţişat înaintea Curţei de Apel secţia I, procesul d-rului Spirt din T. Ocna, acuzat că ar fi eliberat un certificat falş, d-lui Cristea pentru a fi dispensat de a lua parte la o sesiune a curţei cu juraţi din Bacău.

D-rul Spirt s-a presentat asistat de d. avocat V. Pella, iar d. Cristea, invinuit de asemeni că s'a servit de acel certificat falş, a fost asistat de d. avocat Pisoschi.

D. procuror Istrati, însă şi-a retras apelul, în urma presentărei de d. Cristea, a unui certificat al farmaciei respective; constatator de medicamentele întrebuinţate în timpul cînd a fost bolnav.

Curtea luînd act de retragerea apelului d-lui procuror, a declarat definitiv achitaţi, pe numiţii inculpaţi.

— Lucrările urgente ale Curţei de Apel din Iaşi, pe timpul sărbătorilor de Paşti, vor fi expediate de d. consilier D. Profiriu.

Grefieri au fost delegaţi, d. Gheorghiu la curte, şi d. Colceag, pentru tribunal.

— Firma A. şi N. Tischler, magasin de mobile, a cerut să-i se acorde un moratoriu.

— D. Gr. Niculcea, fost silvicultor şef la pădurile sf. Spiridon, a acţionat în judecată eforia, cerînd o despăgubire pentru lucrări supranumerare.

Tribunalul acordase 6000 lei reclamantului. Eri, în apel, eforia nu s'a presentat şi apelul a fost respins cu drept de opoziţie.

— Camera de punere sub-acuzare a hotărît următoarele: a respins apelul procurorului de Neamţ contra jurnalului acelui tribunal, care dispusese eliberarea lui I. L. Tannenzapf, implicat în fraudele silvice de la Neamţ. A trimis în judecata curţei cu juri din Neamţ pe V. I. Istrati, invinuit de omor; idem pe Gh. Ştefan Forcoş, la jurăţii din Bacău, pentru ameninţare de omor, prin scris.

— La judecătorul de instrucţie, cabinetul III, se instrueşte afacerea privitoare pe individul Gh. a Bărtăşoaiei, cari a rînit pe mai mulţi cu lovituri de cuţit.

❑ Calul unui docar în care se afia comerciantul S. Schor, din str. Universităţei, luînd vînt, docarul s'a izbit de o cotiugă, sfărmînd docariul şi rănind foarte grav pe d. Schor.

Acesta a fost transportat la spitalul israelit. Starea sa inspiră mari ingrijiri.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 19 Martie.

In chestia conflictului

Viena.—Ministrul Serbiei a remis o notă azi d-lui Aehrenthal, în care spune: „Referindu-se la nota sîrbă către guvernul Austro-Ungar din 14 Martie şi pentru a îndrepta ori-ce neînţelegere care ar putea rezulta, ministrul sîrb a primit ordin a da ministrului de externe austro-ungar lămuririle următoare: textul ulterior al notei sîrbeşti corespunde în totul declaraţiilor făcute de către d. Wekerle în camera ungară de eri.

*

Viena.—Ziarele „Fremdenblath" şi „Neue Freie Presse" află din sursă competinte, că nota d-lui Simici a fost primită cu simpatie la Viena.

D. Forgasch va remite mîine d-lui Milovanovici respunsul ministrului de externe Austro-Ungar. Criza sîrbească este deci sfîrşită.

*

Belgrad.—Se asigură, că ofiţerii din regimentul al doilea de cavalerie din Kraljevo au adresat telegrafic Regelui demisia lor, relevînd sfîrşitul puţin glorios al crizei.

Se aşteaptă demisia ofiţerilor din alte garnizoane.

*

Belgrad.—D. Milovanovici a cetitt nota guvernului sîrb de către reprezentanţii marilor puteri.

Nota a fost ascultată în tăcerea cea mai desăvîrşită, după care şedinţa s'a rîdicat.

CAMERA

Bucureşti.—La cameră se continuă cu votarea budgetelor. Votarea se face cu o repeziciune ne mai văzută. Nu se insistă de cît cîte trei minute pentru fiecare budget.

*

Intr'un cerc de deputaţi, între care se aflau d-nii Delavrancea, Virgil Arion şi Bianu, dissutîndu-se asupra alegerei de balotaj ce va avea loc Duminică, d. P. P. Carp, a spus, adresîndu-se partizanilor săi:

— Promite-ţi, promite-ţi cît vroiţi şi face-ţi ce vroiţi; eu cînd voiu veni la putere, n'am să realizez nimic din promisiunile voastre!

Intrunirea de astăzi

Bucureşti.—Partidul conservator-democrat, în vederea balotajului de Duminecă va ţinea în astă seară, Joi, o întrunire publică în sala Dacia.

Vor lua cuvîntul domnii: dr. C. Istrati, Take Ionescu, Dissescu, Fleva.

Plecarea d-lui Panu

Bucureşti.—D. Gh. Panu a hotărît ca după vacanţa Paştelui să plece pentru a urma o cură la Bad-Noherin.

In chestia convenţiei

Bucureşti.—Dl. Em. Porumbaru, preşedintele comitetului delegaţilor care tratează cu delegaţii Austro-Ungariei încheerea convenţiei comerciale, a fost primit eri în audenţă de M. S. Regele.

D. Porumbaru a expus guvernului mersul tratărilor.

Memoriul d-lui Averescu

Bucureşti.—D. general Averescu, fostul ministru de răsboi a dat azi la iveală memoriul său asupra administraţiei de la ministrul de război.

Noul director al Creditului Agricol

Bucureşti.—Informaţiuni precise permit a spune că director general al Creditului agricol şi viticol în locul d-nului M. Haret, care se va retrage la 1 Aprilie, va fi numit d. Dimopol, fost sub-director al creditului viticol.

Demisia guvernului grec

Atena.— Cabinetul grec a demisionat astăzi.

O mare grevă

Paris.—„Petit Parisien" află din Bagneres-debigorre (Hautes Pyrénées) că 250 lucrători de la mina de aluminiu ,s'au pus în grevă, din cauza că li s'a refuzat mărirea salariului. Ei au distrus maşinele şi au încercat să facă să sară în aer mina.

S'au trimis 50 jandarmi pentru menţinerea ordinei.

Intinsă organizaţie revoluţionară

Petersburg.—O întinsă organizaţie revoluţionară a fost descoperită; 70 persoane, între care mulţi ofiţeri, au fost arestaţi. S'au găsit 10000 cartuşe şi un mare număr de puşti de infanterie.

E o legătură între această organizaţie şi revoluţionarii caucazieni.

Alegere

Viena. — Fostul primar al Vienei, dr. Karl Lueger, a fost reales primar.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 11 April a. c., oara 11 a. m., se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie publică prin oferte închise pentru darea în întreprindere a dărămării caselor din strada Păcurari No. 112-116.

Garanţia provizorie 100 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Dispoziţiunele art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sînt aplicabile acestei licitaţii.

Condiţiunele speciale în care se va face dărămarea se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Technic Comunal.

No. 05194 17 Mart 1909.

80.000 lei, de dat cu ipotecă în moşie, după Creditul rural, în condiţiuni avantagioase. Lămuriri sub **C. R.** la ziar.

De închiriat de la 23 April 1909 în str. Apeducul, No. 3, lîngă str. Albă 2 apartamente mari cu cîte 5 odăi şi bucătărie, 2 apartamente cu cîte 3 odăi şi bucătărie.

Se predau din nou zugrăvite boite şi cu curent electric.

Un armasar negru, rasa angloarabă, vrîsta 4 jum. ani. Talia 15 jum. Se vinde. La administraţia ziarului sub *M. C.*

De inchiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Alexandru Atanasiu

Agricultor şi Apicultor

Se oferă ca administrator sau contabil la moşie; posedă certificate de mulţumire, pentru serviciile de mai sus, de la mai mulţi mari proprietari.

Adresa: *Str. Eternităţei No. 32, Iaşi.*

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure

Surfine " "

— Din celebra fabrică franceză —

„HENRI PELLISSIER

Aix en Provence

— MARCA 3 ETOILES —

Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:

Inginer Myron Terdiman

Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

Anibal I. Ciurea

AVOCAT

Strada Muzelor No. 6.

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 3 APRILIE 1909

Ora 9 seara

Un Concert Extra-ordinar

dat de

Marea Asociaţie Instrumentală

Din Viena

(Wiener Tonkünstler-Verein)

Sub conducerea personală a marelui Director

OSKAR NEDBAL

Orchestra se compune din

60 MAIŞTRI CONCERTIŞTI

Preţurile locurilor: Loja de 4 Pers. 30 lei, De 5 Pers. 35. De 6 Pers. 40 lei. Fotoliu de orchestră 7 lei. Stal I 6 lei. Stal II 5 lei. Stal III 4 şi 3 lei. Balcon, Banca I 4 lei. Cele-lalte Bănci 3 lei. Galeria 2 lei. Loja Balcon 12 lei.

Un afiş special va arata Programul Concertului.

—Biletele la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.—

Se caută un local cu chirie, avînd trei patru încăperi, fără etaj, mai mari, situat pe linia tramvaiului din str. Sărărie şi Păcurari. A se adresa la administraţia ziarului.

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori-ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Comptabil Tînăr absolvent al Şcoalei comerciale superioare din Iaşi oferă serviciile la o moşie. A se adresa la „Opinia"

De vînzare lînă ţigaie albă şi roşie precum şi stogomansă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hanganu, Soş. Racovită 5.

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. le mètre 0f30

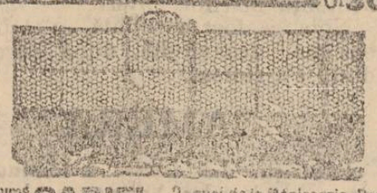

Maym^s **GARREL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Goliţa No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Goliţa 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidăniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi douà Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	Loz intreg	32—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu cel mai Promptă şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 684 — Sîmbătă 21 Martie 1909

Râsipă budgetară

Camera votează cu iuțeala fulgerului budgetele. Graba pusă de parlament în votarea budgetelor, dacă nu indică apropiata retragere, dovedește însă debandada morală din partid,

Budgetul liberal din 1909 este dezicerea de-a totului tot a politicei financiare liberale de la 1901, urmată cu îndărătnicie crudă de toate guvernele pînă azi. Deci liberalii au închis seria *budgetelor de excedente*. Rațiunea acestei închideri nu e justificată prin nimic alta de cît prin rațiunea internă de partid liberal, și mai ales prin rațiunea șefiei d-lui Ionel Brătianu.

In 1904, cabinetul D. A. Sturdza a căzut de la putere, pentru că a vroit să reziste apucăturilor de mîncăi ai Brătienieștilor, susținînd economiile și excedentele.

„M'au trântit de la putere Brătienieștii, a zis în amărăciunea sa bătrînul septagenar, pentru că m'am opus din răsputeri *să nu-mi mănînce excedentele*".

Azi Brătienieștii dictează. Ei l'au mîncat pe Costinescu, care a găsit de cuviință să ascunză critica amară a Brătenismului acuzînd sărmanele biurouri!

Ce urît aspect dă țării acest incult ministru, singura barbă albă în minister, care escamotează adevărul prin o platitudine grosieră, pentru a-și menținea ceva din autoritate. Camera însă brătenistă i-a dat avertismentul cu legea podgoriilor de la șes, că nu e pe placul ei, și d. Costinescu s'a executat.

Azi Brătenismul n'a mîncat numai excedentele, dar a înglobat țara la niște sarcini, ce dovedesc setea democrației roșii de a istovi vlaga națiunii prin crearea de slujbe cu lefuri mari și cu rost prisoselnic în stat.

Brătenismul *roș* a înroșit de sînge budgetul țării, căci a creat la slujbe, de te sperii cînd le socotești, rîdicînd numărul lor la aproape îndoit.

Pentru a da cetitorului dovadă vie de această pletoră de slujbe și slujbași, creațiuni *roșii*, ne vom sluji de arătările ultimului anuar statistic pe 1908, în care găsim numărul slujbașilor de la stat, administrații de stat, județ și comune.

După aceste socoteli, vedem că adminastrațiile publice și-au scăzut numărul slujbașilor săi de la 31897 la 29857, sporindu-se însă salariile cu *peste un milion*, căci slujbele cu salariile de la 49 lei la 200 s'au redus cu 2802, iar cele de la 200 lei în sus s'au sporit de la 1161 la 1923, adică cu 762 slujbe.

Din contra la stat slujbele s'au sporit de la 29684 la 49315 adică s'au creat *în stat 19631* slujbe, care reprezintă o creștere de 26 milioane și jumătate lei.

19631 slujbe cu o creștere la cheltueli de 26 jum. milioane! E ceva extraordinar! Banda roșie, care cîrmuește statul a îngreuiat mecanismul statului cu slujbe și slujbași, cari apasă pe spetele țării, mai greu ca birul turcesc, ca angaralele Ruseşti, ca podvoadele vechi, căci nu au fost create aceste 19631 slujbe din nevoile reale ale țării, ci din setea nebună de a da loc apelpisiților lor de băeți la punga țării.

Tara să fie atentă, căci dinastia Brătianu apasă asupra țării mai greu ca un rezboiu, și nepăsarea țării oricît ar fi de endemică are și ea o margină.

Ceia ce e mai scandalos e felul distribuirei acestor slujbe din nou creiate, căci ministerul de interne și-a luat partea leului, el fiind pentru dinastia Brătianu vaca de muls pentru toți roșii partidului.

Iată o creștere la acest departament după budgetele salariilor.

1) Pînă la 49 lei s'au creat 5019 slujbe cu un spor de 1,200,000 lei.

2) Pînă la 100 lei s'au creat 8600 slujbe cu un spor de 6,500,000 lei.

3) Pînă la 200 lei s'au creat 1490 slujbe cu un spor de 1,886,000 lei.

4) Pînă la 500 lei s'au creat 613 slujbe cu un spor de 2,112,000 lei.

Pînă la 1000 lei s'au creat 58 slujbe cu un spor de 427,000.

Deci internele au sporit cu 15780 slujbe nouă, iar lefurile cu 12,000.000 lei!!

Șeful dinastiei a făcut poclon țării 15000 slujbași noi cu 12 milioane cheltueli. Cîtă parte politică nu e în acest noian de slujbe și în aceste milioane ce merg să sature democrația generoasă vîrîtă în cașcavalul statului.

12 milioane lefuri la generoșii partidului reprezintă o sarcină la datoria publică de peste *două sute milioane*.

Restul de 4000 slujbe nouă vin repartizate astfel.

Justiția ne dă un spor de 1300 slujbe; domeniile cu 1000 slujbe din nou, lucrări publice 1000 slujbe nouă, restul pe alte departamente, din care noul minister al comerțului și industriei cu 232 slujbe nouă.

Iată adevărata rîsipă în averea statului! Țara înghite, căci nu știe! Budgetele se votează ca fulgerul și economia budgetului cine s'o controleze, dacă țara se arată dispusă de a fi guvernată de hrăpitorii ei!

Care e rațiunea acestei oneroase încărcări de slujbe la ministerul de interne? Țara s'a mișcat în chestia agrară, provocată de liberali. Ei bine! pentru a nu mai crîcni această țară istovită în vlaga ei, guvernul Brătianu i-a aruncat în spate o administrație așa de numeroasă și oneroasă, să răbde dacă îi dă mîna!

Iată cum se soldează budgetar politica Brătenismului!

Gh. Ghibănescu

In plină sălbătecie

D. A. A. Badareu este senator și fost ministru al justiției. Aceste două calități indrituiseră pe fruntașul nostru să se înscrie între oratorii la proiectul pentru reorganizarea magistraturei.

S-a întîmplat atunci, nemai pomenitul atac la libertatea graiului, ca, prin subtilități grobiane, să se ieie cuvîntul fostului min stru.

D. Stelian, care nu este numai un ministru scelerat, dar și un laș ordinar, a avut groază de ce-i va spune d. Badareu. Atunci a apelat la alții — aceasta ie caracteristica lașilor — și primul-ministru a cerut închiderea discuției.

Atacul s'a săvîrșit. Am asistat, deci, sub regimul acesta al teroarei democrate, sub regimul democrat, care a stropit cîmpiile țărei cu sînge țărănesc, am asistat și la asemenea atac grobian la libertatea unui mandatar al Națiunei de-a vorbi în Parlament.

Eri, la discuția pe articole, d. Bădăreu luînd cuvîntul la articolul privitor la constituirea consiliului superior al magistraturei, ar fi voit să arăte în ce constă această inovație a d-lui Stelian.

Prilej pentru ministru ca, fără pic de rușine, să transforme Senatul Romîniei, Senatul unei țări constituționale, în rușinea ce-o represinta odinioară Senatul rusesc—și să pună pe president să consulte Senatul dacă d. Bădăreu mai poate vorbi în această chestie.

Firește, ori cît l'ar detesta majoritatea pe actualul ministru al justiției, ea a trebuit să se preteze la jocul infam.

Am asistat deci la sfîrșitul acestei sesiuni, care este și sfîrșitul legislațiunei actuale a liberalilor, am asistat la două lovituri rușinoase îndreptate contra unui om, care, după ce zilnic este fioros atacat de toți banditii condeiului, de cei colectiviști și de cei junimiști, este paralizat atunci cînd ar fi putut esecuta și o lege scelerată și oamenii scelerați.

Prin foc și sabie au luat puterea colectiviștii — în toiul cel i mai nerușinoase guvernări dau s'o părăsească.

OMUL-TRIO

D. Dim. Grecianu n'a fost numai un excelent ministru al justiției, care de pe banca ministerială, cu un beau geste ce va rămînea, declarase solemn: „instituția jurați lor este inscrisă în Constituție (aplauze furtunoase); d. Grecianu nu este numai un superior om de legi cu tendinți formale spre architectură, dar este—și acest al treilea talent s'a remarcat în urmă—este și un redutabil polemist.

Polemisează cu noi—piticii—fără a ne da ceva la sută înainte, în chestia „restaurărei" de către d-sa, a palatului administrativ din Iași.

Și după ce, cu o tenacitate eroică, cîtă să dovedească ca d. Badareu era ministru al justiției și sub ministeriatul Greceanu, sfîrșește cu acest regretabil de lung frăzoi, pentru deslegarea căruia se caută un interpret!

D. Grecianu nu a făcut de cît să aprobe ultima licitație, care a avut loc în ziua cînd a demisionat d. Badareu. Dacă *Opinia* ar fi fost mai prudentă, în bucuria ei, de a afla prilejul de a ataca pe d. D. Grecianu, și dacă ar fi fost de bună credință, ar fi putut dobîndi toate aceste date, de la patronul ei, sau din dosarul afacerei și, dacă nu mai e cartelată cu d. C. Stere, ar mai fi putut vesteji, cu dreptate de astă dată, purtarea pătimașă în această chestiune, a ministrului Stelian, precum și platitudinea unui magistrat.

Frumos stil! Și nimic nu ne interesează mai mult, nici cartelul d-lui Badareu cu d. Stere, nici fineța cu care noi menajăm pe dl. Stelian—cît ne interesează misterul cu platitudinea unui magistrat.

Asupra acestui mister cerem lămuriri.

Balotajul de Duminică din București

Deși gazetă de provincie, alegerea de balotaj din București ne interesează foarte de aproape, pentru că colegiul I de Senat din Ilfov e cel mai mare și mai însemnat colegiu din țară prin greutatea alegătorilor cuprinși în el!

Colegiul I de Ilfov n'are un colorit local Bucureștian, ci un interes general al țării. Am subt ochi volumul care cuprinde numele tuturor alegătorilor. Nu e nume politic cunoscut în țară, ca făcînd politică militantă în cele 3 partide, care să nu figureze în acest colegiu.

Tot ce e proprietar mare în țară, cu pretenție de politician, avîndu și case și în București figurează și în Ilfov ca alegător, de și moșiile le are în alte județe. Preferința ce acest colegiu I de Senat va arăta-o unui partid, e preferința țării de dat acelui partid. Iată înțelesul sgomotului ce ziarele Carpiste fac în jurul celor 19 voturi date în formă mai mult candidatului lor! Iată de ce ziarele liberale fac *cor* cu ziarele carpiste în a cînta prohodul democrației conservatoare!

Dar tocmai această semnificare politică deosebită, ce se dă acestui colegiu ne dă nouă democraților speranța unei desăvîrșite învingeri, *noi prin noi* înșine.

Acest colegiu mare numără la 900 proprietari rurali și tot pe atîtea profesiuni liberale! Marea majoritate a proprietarilor sînt fixați în partide, deci elementul flotant relativ e foarte redus; și în acest stoc de proprietari rurali mari, partidul conservator democrat e în minoritate vădită. De ce? Pentru că nu i-a aparat interesele? Nu; pentru că nu l'a îndemnat la contra revoltă? Nu; Nu acel care mînă și îndeamnă nebunește spre ceva e bun prieten. Dl. P. P. Carp și ai săi ar fi servit cel mai rău cauza proprietății mari îndemnînd pe proprietari la rezistență, cum și demagogii slujesc rău țărănimea asmuțind'o la revoltă.

Opera cuminte a democrației conservatoare n'a avut vreme să facă adesiuni în această mare masă de proprietari rurali, dar n'are nici o teamă că nu va izbuti. Nebun să fie proprietarul care să nu vadă că acela îi apără mai bine interesele cari păstrînd armonia claselor sociale recurg la măsuri legale de păstrarea echilibrului stărilor!

Cît despre profesiile liberale aici ascendentul democrației conservatoare e vădit! Pe cînd dintre proprietarii alegători noi avem asentimentul celor mijlocii, la intelectuali ascedentul nostru e mare, e covărșitor!

Acțiunea legală a șefului și a fruntașilor noștri, ne dă încrederea că alegerile de balotaj vor da deplina noastră izbîndă, convingînd o bună parte din marii proprietari încă neînregimentați că adevărații apărători ai intereselor sale se găsesc între democrați, iar intelectualitatea, care este și ea o aristocrație a minței și a meritului știe să aleagă că pe cînd liberalismul romîn e condus de un mare găgăuță politic, iar conservatorismul matcă, de o clică de ramoliți și pensionari politici, singură democrația conservatoare e condusă de un om întreg, de o minte superioară ca a lui Take Ionescu, steaua luminoasă în haosul care stăpînește duhul celor 2 partide istorice.

Și nu se poate ca cel mai luminat colegiu din țară să nu vadă limpede de ce parte stă cumpăna victoriei.

Și vom învinge!

***

CATE VA NOTE

Critici muzicali.

Ce cavalerie strașnică ar avea armata romînă, dacă tot romînul ar putea încăleca pe șea, cum încalecă Pegasul. De aceea s'a și zis că tot Romnul ie poet, că fie-care nouă înscriere în registrele de naștere ale stărei civile, dă dovadă că populația s'a înmulțit cu încă un versificator.

Dar nu s'a zis—și zeu că ie pacat—că fie-care Romîn—chiar de ar fi surd—are ureche muzicală și ca atare ie și critic muzical.

Ceteam chiar odinioară opera unui asemenea critic. Și mi-e grabă să comunic ceva din ea—toată prea ie bogată în linii de zaț—ca să vedeți cum se face, în deobște o critică muzicală.

Intre sutele de afișe ce vestesc conferinți, spectacole sau concerte, a celebrităților ca Jaurès Réjane sau *Sarasate* ochiul ți se oprește, *plin de emoție*, asupra celui mai modest, dar care promite atît de mult...

Astea se scriu în Martie 1909. Criticul, ca să-și dovedească cunoștiințele artistice, a făcut pe Jaurès pereche la Rejana, l'a pus alături și pe Sarasate, l'ar fi putut pune și pe Coquelin, dar despre aceasta a aflat probabil, ceea ce nu știa despre Sarasate, că ie mort.

Cu ochiul plin de emoție, criticul continuă:

In seara concertului mă strecor tăcut «prin luxul» spectatoarelor... Privirea mi se îndreaptă pe scenă și mărturisesc sincer: vederea pianului numai mulțumire nu-mi face.

Asta ie o profesie de credință, pe care curajosul critic, care s'a strecurat prin luxul spectatoarelor, o tălmăcește ast-fel:

Pianul ie un instrument, care pentru multă lume, nu trezește de cît amintirea a nenumerate ore de necaz și plictiseală.

Nu doar că criticul ar fi, din principiu adversar al instrumentelor fabricate la Boesendörfer sau Playel. Ci motive de ordin pur familiar, l'au făcut să se pronunțe, ast-tel. Iată motivele:

Cine a fost fericitul, care să fi scapat de plăcerea de a asculta pe M-lle Lili sau Margot la vre-o soirée sau vizită.

Dar concertul special a fost cu totul alt-fel: Despre el criticul se pronunță ast-fel:

Rînd pe rînd ne-a fost dat să admirăm agilitatea, să rămînem surprinși de o nuanțare neașteptată, să tresărim de acordurile cele mai hotărîte și să cădem într'o reverie plină de farmec la melodiile acelea ce vorbesc inimei în grai nobil și virtuos.

Am rămas și noi surprinși de o asemenea nuanțare foarte neașteptată. Am tresărit pe urmă am căzut într'o reverie, căci foarte nobil și mai ales, foarte virtuos ie graiul stimatului critic.

OAMENI ȘI LUCRURI

ARTĂ SAU ȘTIINȚĂ?

Un ziar anunță și comentează inițiativa unei pariziane—se putea să nu fie pariziană—de a întemeia o școală a... dragostei.

Doamna de Perot—acesta e numele inițiatoarei—privește dragostea ca o știință. Nu avem însă multe detalii asupra modului cum înțelege profesoara să predee această complexă și interesantă știință: dacă se ocupă de partea ei practică, dacă dă însemnătate părții teoretice, după cum nu știm măcar în ce ar consista una și în ce ar consista cealaltă.

Mai cu seamă nu știm ce se poate... ști în această materie și întru cît poate constitui o știință.

Sub acest nume înțelegem ceva precis cu limite pozitive între cunoscut și necunoscut, cu orizonturi clare, cu tărîmuri studiate sau cel puțin accesibile. Sunt oare toate aceste elemente vizibile, există ele masar cînd e vorba de dragoste, — așa ca să putem asemăna această manifestare exclusiv omenească prin complexitatea ei—cu vre-o știință?

Străbunul poet Ovidiu, în exilul său de la Tomi—Constanța noastră de astăzi—a scris acea memorabilă operă: „Ars amandi" unde se ocupă de părțile concrete, aproape materiale și uneori brutale ale iubirii.

Cartea însă, deși atinge chestiuni precise și oare cum... practice, se cheamă însă „arta" iar nu „știința" iubirii, pentru că alăturarea acestor două cuvinte nu e compatibilă și nu e nici logică.

Dragostea e neștiință însăși; ea este marele necunoscut, este partea de vis în mijlocul realităților, este lumina vagă ce se revarsă asupra lumei atunci cînd ziua se îngină încă cu noaptea; este partea enigmatică a existenței, este puterea și slăbiciunea ei; este dansul minții și al simțirii în hora cea mare a himerelor; este chemarea instinctelor de traiu și avînturilor de mărire; este acel mare tot și mare nimic pe care nimeni nu-l poate defini și nu-l poate cunoaște; este—iluzia, este imposibilul, este ceea ce.... nimeni n'a izbutit să ne spună ce este.

Și, cu multă siguranță, nici doamna de Perrot, în nona ei școală de cursuri teoretice nu va reuși să ne lămurească mai mai mult, iar dragostea va rămînea ce a fost din imemorabile timpuri, cea mai înaltă însușire a omului pe pămînt, izvor de nesecate plăceri și amărăciuni, speranța și dezamăgirea, știință și artă în același timp, dar nici una din ele în înțelesul precis al cuvîntului.

Rodion

Sfîrșitul lui Sherlock Holmes

Numele cel mai celebru.—Sherlock în realitate și în imaginație.—Detectivul asasinat.-Cariera unui polițist—Mano vera.

Nu există astăzi nume mai ilustru de cît al eroului englez Sherlock Holmes. Ceea ce însă nu se știa de către marele public e că pe alocurea, Sherlock trăește în carne și în oase, ba chiar că poate să și moară. Iată detalii:

Intr'un mic cartier al orașului Palermo, a fost ucis nu de mult un agent de poliție, Petrosino, reputat prin subtilitatea și energia investigațiilor sale, în cercetările de natură criminală.

Marele public, în timpul din urmă, atît de impregnat de isprăvile eroilor lui Conau Doyle, va fi de sigur surprins aflînd această știre, de oare ce pînă asum era obiceiul ca detectivii,—de teapa unui Sherlock Holmes sau Nick Coster—să iasă teferi și voioși din ori ce încurcătură sau ambuscadă.

Au fost urmăriți acești doi eroi în călătoriile lor misterioase prin cartierele cele mai periculoase, prin speluncile cele mai teribile, în care banditii, cu revolverul în mînă îi așteptau amenințători, iar ei—eroii—prin un gest măreț, oprind în loc furia a 12 briganzi din cei mai rafinați, scoțînd din mineca hainei lor cîte o lampă secretă, o țigară aprinsă și două revolvere a 24 de focuri—și alte multe asemeni gesturi,—așa că dedestivul devenise, prin definiție, un fel de supra-om, o persoană invulnerabilă, iar isprăvile lui păreau un fel de sport pasionant, în care logica și imaginația jucau mai important rol, de cît însuși curagiul.

*

Sărmanul detectiv italian a adus o mare desiluzie în rîndurile spiritelor înflăcărate de ultimele isprăvi ale eroilor scriitorului englez.

In seara de 7 Martie, după ce luase în tovărășia cîtor-va prieteni un copios supeu, fu lovit de două gloanțe, pornite dintr'o direcție necunoscută—însă—pe cînd trecea pe sub copacii înfloriți din „piazza Marina", un mic colț întunecos, unde, în timpul verei își adapă imaginația poetică amorezii din Palermo.

*

Lucrul ar părea banal. Cîți apărători ai ordinei sociale nu cad victima misiunei lor?

Dar ce găsim interesant e relația ziarelor locale, care arată că bietul Pietrorino presinta înfățișarea care faimosul artist parisian Gemier, o dă lui Sherlok Holmes; fața roșă figura rotundă, ochiul meditativ al comedianului, care prin excepție e și cugetător.

Interesuntă e cariera pe care o făcu acest Pietrorino. Fiu de agent polițienesc, tînărul Pietrorino intră în poliția napolitană, trecînd în scurt timp oceanul spre a se pune la dispoziția consulului italian din lumea nouă.

Curînd avu ocazia să se distingă în afacerea Bregno, o afacere misterioasă, de natură Holmeriană.

Natalo Brogno, un tînăr italian fu asasinat în camera se din Baxter Street; unul din tovarășii săi, Angelo Carboni a fost arestat lîngă cadavru, ținînd în mînă un pumnal roșu de sînge.

La interogator, el se ținu într'o tăcere absoltă. Pentru poliție Angelo era asasinul. Dar tînărul Pietrarino nu fu de aceiași părere.

Tăcerea lui Angelo îi dădu de bănuit. Crezu deci că tăcerea aceasta ascundea vre-un secret și începu cercetările, care dădură ca rezultat descoperirea unei a

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

treia persoane, tatăl lui Carboni, pentru care fiiul voia să se sacrifice spre a-l salva.

Traversă toată America și la New York dădu de urmele asasinului.

Această afacere îl făcu celebru.

*

Se mai povestesc multe alte isprăvi ale acestui brav apărător al ordinei publice, situațiunei identice cu acele ale lui Sherlok, momente în care apărea deghizat, arestînd prin localuri publice sau în saloanele aristocratice deliquenți căutați pretutindeni, fără rezultat.

Cameriștilor le-a dat iarăși mult de lucru. Asociația zisă „Mano vera", care se refugiase în America pentru a-și continua isprăvile criminale începute în Italia găsi el un adversar temut.

Moartea acestui fin detectiv, e cu toate acestea un lucru din nenorocire natural, cu toate că romancierii erau pe punctul de a ni preziata aceste spirite viguroase, ca pe niște eroi nemuritori.

„Opinia" la HUȘI

(Coresp. particular al ziarului „Opinia")

Directorul poliției V. Bedreag văzînd că polițaiul a făcut-o lată și pentru a nu pierde în ochii dulcineelor de la Iacob; zice că polițaiul numai a zberat la el, și că din zberatul reciproc erau să iasă palme, dar s'au transformat în pumni amerințători.

Fie și așa! Poliția de Huși a ajuns teatru de batae pentru discipolii dr. N. Lupu!

— Polițai nou la Huși va fi numit tînărul C. Lupu, fratele prefectului N. Lupu și noul licențiat în drept de la Iași. Așteptăm să vedem și pe asta pentru a zice *finis Poloniae!*

— Lichiardopol, furaizorul banchetului cu fasole și vărzări a d-rului Lupu a păgubit 120 lei de la banchet, bez servetele și tacîmurile furate. Lupul a plecat și Lichiardopol s'a sărăcit!

— Pr. Just, popă Catolic a asistat la banchetul Lupu fără să fie nici alegător nici cetățean romîn! D-sa se zise că a vorbit de răscoalele țărănești. Era însă în drept să aziste la un banchet politic, el față bisericească catolică? Lumea de la noi se întreabă cu drept cuvînt de aceasta, întru cît popa Just n'avea cădere.

— *Gheșefturi comunale.* Conu Dobrică Dobreanu tolerează să se facă supt dînsul gheșefturi.

Ua loc la podul lui Marin Ralea în mărime de 2450 m. p. s'a vîndut d-lui capitan C. Petrescu cu 40 bani m p., de și mai la deal spre cimitir se vînduse alte locuri cu 1 leu m. p. Capitan Petrescu a fost manta de vreme rea, căci a doua zi a trecut locul d-lui Ilie Romila care ca consilier comunal, na putea să cumpere direct de la comună!

S'a păgubit primăria din această vînzare cu cel puțin 1500 lei de hatîrul lui Romila.

Face ochiul lui atîta încaltea! Oi Conu Nicu Cișman își urmează meseria!

— *Alt gheșeft.* In ograda unui consilier comunal slujește ca rândaș un om *Ilie*, ce e trecut în statul primăriei ca podar! Ce zise d. Ghiță Săvescu de asta! Dar Conu Dobrică nu știe nici de aceasta!

— *Iohan Zelinski.* își face de cap la gimnaziu a creat o atmosferă în cancelaria școalei mai de hai de cît vestitul Sufletel. Acela era dragă Doamne Romîn, pe cînd acesta e leah!

Elimineazā elevii din școală pentru nimica toată!

Clasa lui e o halandaală! Metodă! N'are habar. Știință! s'a eterat; purtări! nu le-a învățat nici o dată. Acum a provocat un proces la consiliul permanent de instrucție cu unul din colegi, pentru că profesorul respectiv n'a vroit să'și retragă acțiunea de calomnie îndreptată în contră-i.

Gestiunea lui Iohan Zelinski va fi judecată de-a fir'a părul pentru a se pildui pe viitor cazaiii lui Horet de samavolniciile lor!

— *Cercul cultural* al institutorilor din Huși a ținut la 8 Martie întrunire mare în sala Teatrului. Au asistat la 2000 persoane din toate straturile societății Hușene. Conferința a ținut'o d-na Lucia V. Gheorghiu „Neamul romînesc și întinderea lui". Subiectul a fost bine tratat și publicul a subliniat cu dese aplause pe conferențiară. Elevele școalei No. 1 au jucat „O șezătoare la țară". Rolurile au fost ținute de Florica Vezbianu, Florica Mitachi, Eugenia Dumitriu, Casandra Petrovanu, Briscu, Antonescu Spînu.

Publicul a rămas adînc mulțumit de felul cum lucrează cercurile culturale în Huși,

— *Deces.* Ingerașul de fetiță, Lenta Andrian a murit subit de menengită, la 10 Martie. Elevele de clasa a III primară au condus cu flori la mormînt pe colega lor, în plînsetele obștești ale întregii lumi care a întovărășit cortegiul. Cerul are și el nevoe de așa îngerași de copii, și nemîngăiații părinți sărutînd pămîntul de durere își găsesc alinarea adîncei lor întristări, că sufletul copilei a zburat la seriuri!

— *Post mortem.* Carpiștii locali și-au inaugurat clubul. Famelionul era tot, cu toți socrii, cuscrii, cumătrii, verii, cumnații, nepoții și *bidiile.* Incolo tufă! S'au mai pus nume de umplutură, 2 bulgari șopi, 2 ungari neaoși și—*Vasilache*! In sfîrșit stăpînul localului a intrat și el odată la stăpîn, dar fără dîrlogi. Fie!

Forma s'a făcut; aghiazma s'a băut. Dar zise unul din ei mai dăunăzi *fondoul lipsește*! E de pe vremea cînd moș Petru și moș Burghelea erau tineri iar soacra fată mare! Dar de ce sînt Janimiștii la Huși!

Inainte de pașopt!!

Addenda. Pe ziua de 1 April simpaticul și vrednicul diriginte al oficiului telegrafo-postal d. A. Semaca va eși la pensie. D. Semaca și-a îndeplinit tot timpul servisiul său cu o conștiinciositate nemțească! Corect, sobru, și pururi la datorie d-sa lasă regrete unanime și dragostea subalternilor îl va întovărăși mereu.

Administrația se despărte de un vrednic slujbaș, care a onorat cariera sa. Dorim d-lui Semaca să se bucure încă mult—sa și conu Ioan—de roadele munci sale în tihnită pensie. *Coresp.*

Litere-Științe-Arte

Bjoernson.—„Falimentul" lui Bjoernson se reprezintă mîne seară pe scena teatrului nostru. Arupra marelui dramaturg—care se află actualmente la Paris—scria ilustrul critic George Brandes următoarele:

„.... Analizînd operele dramatice ale lui Bjornson, impresia principală e că poetul e un pătrunzător analist al vieței reale, că fantesia sa e bogată, că manifestă o dragoste caldă pentru omenire și că stilul său artistic e cu atît mai superior, cu cît atacă probleme mai grele."

Cu ocazia unei reprezentații a „Falimentului" ziarul vienez „Freie Prese" scria:

„Opera lui Bjoernson de și isvorîtă din viața noastră, planează totuși, cu o seriozitate extra-ordinară, deasupra zilei de azi".

*

Despre „moartea lui Sherlok—dar nu despre cea reprezentată la teatrul nostru—se vorbește în prima pagină a numărului nostru de astăzi.

*

„Noua Revistă Romînă".—A apărut No. 23 al acestei excelente reviste de sub direcția d-lui C. Rădulescu-Motru, cu următorul sumar:

Noutăți: Catedra de arheologie de la Universitatea din București.—Conferințele „Vieței Noua": D. I. F. Buricescu despre Simbolismul lui Ibsen.—Trupa lirică romînă, de Barbu Lăutarul.

Politică: C. Rădulescu-Motru. Activitatea exta-bisericească.

Chestiuni sociale: Fany Emeric. Noul feminism.

Critică literară: N. Zaharia. Pesimismul lui Eminescu.

Literatură: Virgil Caraivan. Rimaldo vînătorul.

Uco Ojetti. Dincolo de mare. (Nuvelă).

Știință: Căpitan Gh. Grigoriu. Morile de vînt moderne.

*

Ultimul număr din *„Viața Nouă"* are următorul sumar.

Ovid Densusianu, Parasitism literar. M. Cruceaau, Poemele oglinzilor, VIII. D. Caracostea, Poesia romînă de azi (Conferințele „Vieței Noua"). G. Ștefănești, Cronica musicală. Ș. Bascovici, Prin albele tuneluri. E. Slătineanu, Cînta un matelot. Din mișcarea intelectuală.

*

Ziarele franceze vorbesc despre o nouă epidemie care amenință anumite părți ale populației Parisului. E vorba de meningita celebor spinală.

In trei luni această boală a făcut vreo 30 de victime la Paris și mai bine de o sută în împrejurimi. Față cu ravagiile altor epidemii ca de ex. tuberculoza, febra tifoidă, difteria, etc. numărul acesta nu înseamnă mult. Cu toate astea lumea medicală e destul de îngrijită, mai cu seamă de faptul că după manifestările observate și notate în diferite împrejurimi această boală pare a fi la începutul ei, început care... promite.

Informații

❑ **Memoriul generalului Averescu.**—D. general Al. Averescu, fostul ministru de războiu, a dat la iveală „sub titlul *„memoriu asupra pretinselor neregularități de la ministerul de războiu"*, o broșură în care arată detailat și cu documente nedreptele imputări făcute administrației sale de la ministerul de răsboiu, de către d. Al. Marghiloman.

D. general Averescu termină memoriul său, cu următoarele cuvinte:

„Las opiniei publice impărțiale și care n'a fost prevenită nici într'un senz, nici în altul, grija de a judeca dacă tot ceia ce s'a spus în sarcina administrației răsboiului era întemeiat pe fapte certe și exacte și dacă o examinare a lucrurilor foarte imparțială și mai bine condusă n'ar fi avut efect asupra interpelatorului să renunțe a face să planeze timp de cîte-va zile o acuzație, atît de gravă asupra acestei administrații.

Suntem la părțile Orientului și în consecință, nu putem să ne debarasăm de un asemenea fatalism. Voiu conchide deci zicînd: „Așa a fost scris"!

Dar, în adîncul conștiinței mele, care o pun de asupra ori cărei judecăți, n'am nimic de imputat, n'am nimic de regretat".

❑ Ministerul instrucțiunei a amînat examenele de capacitate pentru specialitatea matematicei și limbei elene.

❑ Consiliul permanent al instrucțiunei a aprobat examenul de capacitate pentru maestrele de croitorie de la școalele profesionale de fete.

Iată candidatele cari au reușit în ordinea clasificației:

D-rele: Tomescu, Dochia, Nicolau Natalia, Crăciunescu Elena, Niculescu, Cristina, Teoharide Elena și Severin Valentina.

Candidatelor Vasiliu Elvira, Cristescu Smaranda, Bănescu Ecaterina și Hayer Ana, cari n'au obținut media suficientă la practica pedagogică, li s'a admis a trece un nou examen peste trei luni.

❑ Neglijența și idolența celor din fruntea administrației comunale, au ajuns pînă la revoltă. Nu numai că străzile mărginașe, dar chiar străzile din centrul orașului sunt în cea mai complectă murdărie și într'un hal de nedescris.

Nu se mai ridică gunoaiele cu lunile, de și personalul serviciului curățirei străzilor este destul de numeros. Străzile Socola, Palat și Nicolina, atît de frecquentate, sunt cu totul impracticabile. E imposibil să mai poți străbate cu trăsura pe acele străzi.

Cetățenii cu drept cuvînt, sunt revoltați de neglijența fără margini a celor de la gospodăria comunală.

❑ Ministerul de finanțe a făcut cunoscut prefecturei ca la 31 Martie a. c. să se constitue comisiunea pentru constatarea gestiunilor și operațiunilor comunelor.

Această comisiune se compune din prefectul județului, administratorul financiar al județului și primarii comunelor respective.

❑ Conferințele generale ale corpului didactic primar din județul nostru, care vor avea loc după Paști se vor ținea în 4 secțiuni.

❑ Maiorul japonez Hausak Joshriak atașat pe lîngă legațiunea japoneză din Viena, care a întovărășit pe prințul Kuni în călătoria sa din Romînia, s'a reîntors aseară din Ungheni în localitate.

Maiorul japonez a condus pe prințul Kuni și misiunea japoneză până la granița rusească, iar de asolo Joshrisk s'a reîntors la orele 5 și 20 în Iași, împreună au reprezentanții autorităților locale, care de asemeni au condus pe prințul japonez Kuni până la Ungheni.

D. căpitan M. Negruzzi, comandantul escadronului de jandarmi călări, a fost atașat pe lîngă maiorul Joshriak.

Maiorul japonez a făcut preumblări prin oraș împreună cu d. căpit. Negruzzi, iar seara la orele 8 a luat masa la hotelul Traian, împreună cu d-nii colonel Iliescu și lt. Arion, care au însoțit misiunea japoneză de la București la Iași, și maiorul Liciu, comandantul pieței.

Maiorul japonez Joshriak a luat parte aseară la reprezentația cinematografică de la Circul Sidoli.

Azi dimineață maiorul japonez însoțit de d. căpitan M. Negruzzi, a vizitat cazărmile din localitate, apoi teatrul Național și alte instituții, iar cu trenul de 10 și 15 m. a părăsit orașul.

❑ Preotul Alexandru Posmoșeanu, de la parohia Filioara jud. Neamț, a fost mutat la parohia Ghiozdovanii de jos, acelaș județ.

❑ Societatea de gimnastică „Turnverein" din localitate, își va serbători în zilele de 16, 17 și 18 Maiu, jubileul de 25 ani.

Ministerul lucrărilor publice a acordat o reducere de 50 la sută pe c. f. r. pentru membrii societăților similare din țară, care vor lua parte la aceste serbări.

❑ D-nii colonel Iliescu și lt. Arion, care au fost atașați pe lîngă misiunea japoneză în călătoria de la București la Ungheni, s'au reîntors aseară cu trenul de 9 și 5 în Capitală.

❑ Mîine fiind „Sîmbăta lui Lazăr", se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Lazăr din localitate.

❑ La comandamentul corpului IV de armată se lucrează la alcătuirea condițiunilor în care se vor face anul acesta concentrările de primăvară.

❑ Școalele din localitate au luat vacanție astăzi, în vederea serbătorilor Paștelui.

❑ Profesorii școalei normale „Vasile Lupu" se vor întruni în astă seară în conferință, acasă la d. C. Meissner, pentru a continua discuțiunile asupra chestiilor didactice.

❑ Școala normală „Vasile Lupu" ia vacanție în astă-seară.

Școala fiilor de militari va lua vacanță mîine.

❑ Deputații romîni din Bucovina au întreprins demersurile necesare spre a asigura comunelor și țărei concesiunile de birt, și spre a sili administrația fondului să deie în arendă țaranilor moșiile fondului Florinta, Comanul, Lucocești, Tolova mică și St. Ilie.

❑ D. colonel Stroescu, comandantul regimentului 8 artilerie din Roman și-a dat demisia din armată.

❑ In urma numeroaselor cereri primite de ministerul domenilor, pentru ajutorarea locuitorilor săteni lipsiți de nutreț și islazuri d. ministru a dat o decizie prin care li se acordă favoarea de a pășuna în pădurile Statului spre a-și putea scapa vitele.

Astfel se permite în mod excepțional pășunatul vitelor în pădurile statului în care prin pășunat nu s'ar aduce pagube simțitoare și acesta pe timp scurt, pînă la 1 lunie 1909.

Pășunatul caprelor și al bivolilor este interzis.

Poenile situate în interiorul pădurilor sau în perimetrul lor și care vor fi amendate prin contracte anterioare pentru arătură, fineață, rămîn cu totul la dispoziția arendașilor.

❑ **Un concert interesant.**—Concetățeanul nostru tînărul G. G. Baltă, elev al Conservatorului din Paris, care a reușit între cei d'intăi la examenul de admitere, va da un concert, în seara de 2 Aprilie, sala Teatrului Național, cu concursul altor elemente de talent din localitate.

Iată bogatul program:

PARTEA I

1) *François Coppèe*: „La grève des forgerons" recitată de d. Gh. Baltă.

2) *Stances de Flégier* exe. de d. Alb. Jurescu.

3) *Machez, Dansa hongroise* p. violină și pian executat de d. M. Barbu acompaniat de d. Anton Ciolan.

4) *François Coppée* „la Bénédiction" recitată de d. Gh. Baltă.

PARTEA II

5) *Aria din opera Martha* de Flotow, cîntată de d. Alb. Jurescu.

6) *Eminescu, Fragment* din satira a III recitată de d. State Dragomir.

7) *Fantazii romînești* executate de d. M. Barbu acompaniat de d. Ant. Ciolan.

8) *Andrè Chènier* Le Crucifie, recitat de d. Gh. Baltă.

❑ După cum am anunțat mîine și poimîne se va ținea în localitate, congresul federațiunei romîne de gimnastică, arme și dare la semn. Acesta e al treilea congres.

Va prezida d. general P. Năsturel. Vor lua parte delegații a 18 societăței federale.

DIVERSE

— Au fost transferați ca sub-chirurgi și sub-chirurgi-intendenți d-nii: Cardaș sub-chirurg intendent al spitalului Podul Iloaei, în aceeași calitate la spitalul „Anton Ciucu" din orașul Tecuciu în locul domnului N Mironescu, transferat sub-chirurg la spitalul Podul-Iloaei în locul d-lui V. Iordache; acesta din urmă a fost mutat la spitalul „Anton Ciucu" din Tecuciu, în locul d-lui Dogaru; iar d-nul Dogaru transferat sub-chirurg intendent la spitalul Podul-Iloaei.

— Amintim că în astăseară are loc în saloanele Societății de Gimnastică, și sport framosul bal organizat de studenții eșeni.

— Aseară a avut loc întrunirea membrilor societății „Moldova" spre a proseda la alegerea altor membri în comitet în locurile vacante și au fost aleși d-n i Nicolae Ionescu și Ioan Bottez.

LEONIDE ANDREIEF

3)

A fost...

Fața sa mică înegrită cu trăsături regulate părea că iese dintr'un cadru prea mare. Și această asemănare a feței sale cu fețele întunecate și nepăsătoare a tablourilor vechi, făcuse ca gardianul fisionomist să claseze pe diacon în categoria temperamentelor severe cari trăesc cu greu. Dar de la prima convorbire recunoscu greșala diagnosticului său. Părintele diacon cum îi spunea toată lumea era cel mai bun om de pe pămînt. Cu dragoste și cu o sinceritate complectă vorbia tuturor de dînsul, de familia sa, de cunoștințele sale și întreba pe ceilalți despre ai săi, cu atita curiositate naivă, încît îi respundeau toți tot cu aceiași sinceritate. Cînd vre-unul strănuta, voacea veselă a părintelui diacon îi striga de departe:

— „Să trăești! D-zeu să te binecuvinteze! Nimeni nu venia să-l vadă; era foarte greu bolnav; dar nu se simția de loc singur, împrietenindu-se nu numai cu bolnavii dar și cu visitatorii lor. De altfel nu știa ce-i plictiseala. De mai multe ori pe zi doria bolnavilor însănătoșire grabnică; celor sănătoși le doria îndeplinirea dorințelor lor; avea pentru toți cîte o vorbă bună și plăcută. In toate diminețele își saluta tovarășii pe fiecare în parte; și oricum s'ar fi aratat vremea el proorocia în totdeauna o zi încîntătoare. Rîdea întotdeauna, un rîs vesel și tăcut. Și mulțumia, de multe ori fără ca să se știe pentru ce. Așa ds exemplu mulțumi după primul dejun lui Laurent Petrovitch pentru că-i ținuse tovărășie la masă.

— Și în adevăr, noi amîndoi am înghițit o bună porție de ceaiu, nu-i așa tăticule? zise el, cu toate că Laurent Petrovitch luase ceaiul singur și nu era de loc dispus să onoreze pe cineva cu tovărășia sa.

Era foarte mîndru de titlul său de diacon, pe care-l dobîndise de vre-o trei ani, fiind până atunci un simplu cîntăreț. Dar părea mai mîndru încă de statura excepțională a nevestei sale.

— Nevastă mea! ah! de a-ți vedea-o ce mare e! zicea el plin de mîndrie interlocutorilor săi—și copii sunt ca dînsa.

Tot ce vedea în clinică—curățenia, ordinea, amabilitatea medicilor, florile din coridoare — totul îl entusiasma, și cînd rîzînd, cînd făcîndu-și cruce în fața icoanei, el își revărsa sentimentele în fața tăcutului Laurent Petrovitch; și cînd îi lipsau cuvintele, el striga:

— D-zeu să te binecuvinteze!

Al treilea locatar al odăiei, era un tînăr student, negricios și bărbos, Torbesky. Acesta mai că nu se scula din pat; și în fiecare zi primia visita unei fete tinere, modestă, cu ochii întotdeauna plecați în jos, dar de altfel liberă și îndemănatecă în toate mișcările ei, strînsă în manti-i neagră, care o prindea de minune, ea trecea repede prin coridor, să așeza lîngă patul studentului și acolo ședea până la oarele 4, cînd după dispozițiile reglementare trebuiau să se sfărșiască visitele. Cîte odată tinerii vorbiau mult și cu animație, dar încet și surizîndu-și, totuși din cînd în cînd se auzia cîte o vorbă, și din acelea probabil, pe cari voiau să și le spună încet de tot.

„Scumpa mea"! — „Te iubesc"! Cîte odată nu-și spuneau nimic și se mulțumiau a se privi îndelung. Atunci preotul diacon tușia, făcea o mutră serioasă, și luînd aerul unui om foarte ocupat, eșia din odaie. Și Laurent Petrovich prefăcîndu-se că doarme vedea cu ochii întredeschiși cum tinerii se sărutau cu pasiune. Atunci durerea se aprindea întrînsul, inima începea să-i bată mai tare și puternicele-i fălci începeau să se miște. Cu un aer indiferent, el privea păretele alb din fața iui; și în albeața acestui părete credea că citește o batae de joc, care-l exaspera.

II

In odaia bolnavilor ziua începea devreme și era lungă, clară și deșartă. La 6 oare li se dădea bolnavilor ceaiul de dimineață pe care-l sorbiau încet cu înghițituri rare. Pe urmă li se punea termometrul pentru a li se lua temperatura. Mulți dintre bolnavii din clinică și în deosebi, părintele diacon aflară aici pentru întăia oară de existența unei temperaturi, la dînșii: aceasta le apărea ca ceva, din cale afară de misterios și de aceia îi dădeau o deosebită importanță.

(Va urma).

TEATRUL NAȚIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Astă-seară

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOȚII

de Schiller

Prețurile obișnuite.—Biletele la Maximovici.

Ultime informaţii

Suntem informaţi, că M. S. Regele n'a fost de avisul, că parlamentul să fie convocat într'o seziune extraordinară, ceia-ce a determinat guvernul ca să prelungească actuala sesiune încă cu două zile, adică pînă la 26 Martie şi este probabil că prelungirea va fi anunţată chiar astăzi parlamentului.

Din cauza acestui refuz al suveranului, a răsărit peste noapte convocarea marelui colegiu, pentru Duminică, spre a alege pe cei doui Episcopi, şi faptul este cu atît mai semnificativ, pentru situaţia guvernului, cu cît se ştie că alegerea celor doui Episcopi urma să se facă după votarea legei sinodale, care n'a fost votată de cît de Senat.

Camera nu va mai putea vota această lege, întru cît este sigur că, mai ales după ultimul refuz al M. Sale, suntem în ajunul unei schimbări de regim.

❑ *Un precedent ne mai auzit în analele noastre parlamentare, s'a petrecut eri la Senat. Pe cînd d. Al. A. Badareu vorbea asupra legei de reorganizarea magistraturei şi discuta chestiunea instituirei consiliului superior, ca consiliu de disciplină, şi susţinea, bazat pe acte, că această instituire este un act de politicianism, d. T. Stelian cere preşedintelui, d. Climescu, care prezida, să rădice cuvîntul fruntaşului, nostru, pe motiv că discuţiunea d-sale nu se referă la constituirea consiliului superior al magistraturei, ca consiliu disciplinar, ci la modul de formaţiune a acestui consiliu.*

Preşedintele consultînd Senatul, face acest act de servilism faţă de stăpînul său şi ia cuvîntul d-lui Bădareu.

Este pentru prima oară, cînd banca ministerială decide asupra modului cum trebuie să se discute o lege, nesocotind libertatea şi independenţa în discuţiune a reprezentanţilor naţiunei.

Aceasta dovedeşte încă odată tendinţa guvernului liberal de a reduce în stat totul la putere executivă, şi la bunul plac al băncei ministeriale. Prin aceasta se creiază un precedent unic în analele noastre parlamentare, în potriva căruia trebuie să se rădice ori-ce om, pentru care puterea legiuitoare nu este o ficţiune în ţara romînească.

❑ *D. Gr. Buicliu, senator de Iaşi, a făcut eri un mare serviciu d-lui Stelian.*

După lămuririle date de d. Bădăreu, că 20 de membri ai clubului liberal din Iaşi, au fost numiţi în magistratură, d. C. Disescu a declarat că trebue să retragă ori-ce credit d-lui Stelian, despre care credea că n'ar face politică în magistratură.

D. Stelian voia să răspundă d-lui Disescu, cînd s'a rîdicat d. Gr. Buicliu şi a zis:

— „Aşa este şi foarte bine a făcut d. Toma Stelian".

Atunci d. Disescu a respuns:

— „Nu mai am nevoie de nici o altă confirmare, întru cît mi-a dat'o d. Buicliu, senator de Iaşi, care ştie bine ce se petrece în clubul de acolo".

❑ **Comitetul junimist**. — Junimiştii şi greceniştii care erau de principiu că un club politic nu trebuie să aibă comitet executiv, au revenit la alte sentimente şi eri seara, întruniţi la clubul lor, au hotărît instituirea unui comitet, în care au fost alese următoarele persoane:

D-nii: Matei B. Cantacuzino, Dim. A. Greceanu, I. V. Praja, I. Găvănescul, I. Rallet, C. Meisner, C. Ivaşcu, Gh. Cristofor, dr. G. Bogdan, P. Sion, I. Stamatiu, D. Cădere, I. V. Stavăr, Chr. Malhasovici, D. Zarifopol, Teohary Antonescu, Gh. Baltă, dr. Ilie Stroici, Leon Cosmovici, Gh. Tuduri, Al. Stroja, avocat Gh. Bottez, Gr. Roiu, N. Petriceanu, Tessaru şi C. Negruzzi.

Secretar a fost ales d. Brieff. Acum urmează să fie votate statutele, care vor împărţi comitetul de mai sus în două: în comitetul principal, care va fi compus din primele 9 persoane şi în comitetul complimentar, din care vor face parte tot restul.

Vra să zică, de unde nu voiau nici un comitet, junimiştii au ajuns la două.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, care urma să sosească astă-zi dimineaţă, a rămas în Capitală pentru a lua parte la alegerea celor doui Episcopi, ce se va face Duminică dimineaţă.

❑ Mîine va lua sfîrşit examenul ofiţerilor pentru şcoala superioară de răsboiu.

❑ **Călătoria prinţului Kuni.**—După cum am anunţat, prinţul japonez Kuni, însoţit de aghiotanţii săi şi de autorităţile romîneşti au plecat, prin Ungheni, în Rusia.

La Unghenii-Ruşi, prinţul Kuni a fost salutat de douicoloneli şi un căpitan din garda imperială precum şi de ataşatul japonez din Peterspurg. Prinţul Kuni a trecut apoi în restaurantul gărei Ungheni-Ruşi, unde s'a întreţinut din nou cu ofiţerii romîni care l-au coadus. S'a servit şampanie. Prinţul Kuni a închinat pentru M. M. L L. Regele şi Regina Romîniei, mulţumind pentru primirea ce i-au făcut'o în ţară la noi.

Prinţul Kuni, împreună cu suita sa, s'a urcat apoi în vagouul imperial, unde din nou s'a întreţinut cu ofiţerii şi autorităţile romîneşti, şi cu ofiţerii ruşi.

Aci, prinţul Kuni a înmînat d-lui colonel Iliescu portretul său, pentru a-l prezenta M. M. L. L. Regele şi Regina României.

❑ *Rezultatul alegerei de ieri a comitetului clubului junimist, constitue un triumf al greceniştilor asupra junimiştilor.*

Junimiştii produse votarea prin aclamare, greceniştii ţineau la votarea prin buletine. Admiţîndu-se sistemul grecenist, aceştia au reuşit să se aleagă cinci din nouă în comitetul principal şi să nu-l aleagă în acel comitet, ci în cel complimentar, pe d. P. Sion, care urăşte de moarte pe d. Greceanu.

❑ D. Gr. Dabija a fost numit geometru-arpentor judeţul Iaşi.

❑ Au reuşit la probele scrise ale examenului de capacitate pentru istorie, ca specialitate principală d-nii: I. Anghelescu, T. Ciuntu, G. Coriolan, T. Crudu, C. M. Dascălu, G. V. Dimitriu, E. Ferzeliu, P. Irimescu, C. Secreteanu, I. Marinescu, G. M. Mihailescu, D. Mirodot, G. N. Munteanu, T. Panaitescu, G. D. Petrescu, M. D. Petrescu, L. Popescu, E, Revent şi N. Stoenescu.

Ca specialitate secundară, d-nnii R. Caracaş, D. A. Georgescu, I. G. Nemomoloiu, D. Ionescu-Boteni şi C. D. Truţescu.

Examenul oral va începe Vineri, 20 Martie, orele 9 dim. la universitatea din Bucureşti.

❑ D-na Clara Lecca, soţia decedatului Gh. Lecca, fost ministru al finanţelor, a încetat astă-zi din viaţă.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1604 65
A. Flitman	1 leu
Lupu Lieblich	2 lei
Ilie Frenkel	1 leu
I. L. D.	1 „

I. Mendelovici 50 b., Iosip Haimovici 50 b., Moritz Strulovici 50 b., Iancu Ruengoi 50 b., Neculai Bucur 20 b., I. Suţman 20 l. Max 50 b.

❑ Parchetul de Suceava cere autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea lui Bercu Mendelandes, de loc din Liteni, care a escrocat pe nişte săteni, iar apoi a dispărut.

❑ D. Savel Ciocan, învăţător în comuna Roşcani, obişnuia să se introducă în localul primăriei de acolo, unde sustrăgea timbrele de pe suplici, le ştergea cu cior şi apoi le punea în vînzare.

Parchetul a deschis astăzi acţiune publică contra lui Ciocan, iar afacerea a fost repartizată la cabinetul II al judelui instructor.

❑ Una din cauzele stagnaţiei în branşa manufacturieră din Iaşi, ar fi şi următoarea: firma de export Kohn şi Mittler făcea mari avansuri neguţitorilor locali, plătind pentru ei transportul mărfurilor şi taxele vamale.

In timpul din urmă, comiţîndu-se o delapidare în biuroul ieşan al firmei, ea a luat hotărîrea să retragă ori ce credit comercianţilor.

Aceasta ar fi contribuit la augmentarea stagnaţiei.

❑ **Militare.**—D. căpitan Neculau din statul major, care a plecat eri la Vaslui, pentru a face recepţia unor lucrări, se reintoarce mîine dimineaţă în localitate.

— Toate locurile vacante de comandanţi de companie la reg. 13 Ştefan cel Mare vor fi completate pe ziua de 1 April.

— Consiliul de războiu s'a întrunit azi în ultimă şedinţă judecînd mai multe procese de dezertare şi furturi de efecte militare.

— Mîine dimineaţă regimentul 13 Ştefan cel Mare va pleca în marş până la Şarogari.

De asemeni bat. 4 vînători va executa un marş de rezistenţă până la Ungheni, sub comanda d-lui loc. col. Brăndus.

— D. dr. colonel Popovici Ascontz, medicul şef al corpului IV de armată îşi va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Octombrie viitor.

— Ministerul de resboiu a trimes un ordin circular corpurilor de trupă, prin care cere să comenece tinerilor cu termin redus care conform art. 23 din regulamentul legei de recrutare au dreptul a deveni ofiţeri de rezervă, însă cărora din lipsă de local nu li s'a putut da pregătirea necesară în şcoala tinerilor cu termin redus din Ploeşti, că aceşti tineri au dreptul a se prezenta la examenul de absolvire al şcoalei, care va avea loc în a doua jumatate a lunei Septembrie, la sus numita şcoală.

❑ D. sublocotenent Lăzărescu din regimentul 13 Ştefan cel Mare şi-a luat însărcinarea de a face un artistic album al tuturor ofiţerilor din garnizoana locală.

❑ **Universitare.**—D. Ioan P. Sachelarie fostul grefier al Curţei cu Juraţi din Bucureşti, docter în drept de la universitatea statului din Louvain, a trecut examenul înscris de echivalare a diplomei sale, înaintea comisiunei compusă din M. B. Cantacuzino, I. Th. Burada, Iulian Theodorescu, A. C. Cuza şi Ioan Peretz.

Teza fiind satisfăcătoare candidatul a fost admis a-şi susţine oralul îndată după vacanţa paştelor.

— Au cerut rectoratului universităţii să li se elibereze diplomele de licenţiaţi d-nii Vieru Teodor, dr. în medicină şi Ioan Manoliu, licenţiat în filologie clasică.

— Astăzi au sosit la rectoratul universităţii diplomele d-nilor Catrinariu şi Rosenthal Aron d-ri în medicină de la facultatea eşană.

— Facultatea de litere din Bucureşti a comunicat astăzi decanatului facultăţei de litere ieşan că nu se uneşte cu părerea acesteia din urmă, relativă la modificarea articolului 2 din Regulamentul facultăţilor de litere a Universităţilor, privitor la examenele de capacitate.

Facultatea de Iaşi ceruse modificarea în sensul ca toţi reuşiţii la examenele de capacitate să obţie titlul specialităţei pentru care trecuse examenul de capacitate.

— D-şoara Cecilia Trantomir studentă, la litere a susţinut o frumoasă şi interesantă conferinţă tratînd despre „Götz von Baeching".

— Astăzi la Seminarul Pedagogic universitar d. practicant Mititelu, a ţinut o lecţiune mode de chimie, avînd de critic al lecţiei pe d. Z. Huber şi raportor Gh. Gheorghiu.

Au mai ţinut asemeni lecţiuni eri şi alaltăeri la acelaş seminar d-nii: A. Balaban lecţia de latină avînd critic şi raportor pe practicanţii: E. Lupan şi M. Petrov şi o alta de geografie d. practicant Grigore Capşa avînd de critici pe d. Stamboliu şi de raportor pe d. Grigore Mititelu.

❑ Dosariul privitor pe preutul Stamate s'a repartizat la secţia II-a Curţei.

Termen se va pune după sărbători.

❑ Două piese teatrale cuprinde programul cinematografic din astăseară Vineri, din sala teatrului Circ Sidoli. „Frica" mimodramă de Michel Carré, autorul scrierei „Balul Negru" reprezentată acum două septămîni pe aceiaşi pînză. Adoua piesă este comedia lui Reibrach (de la „Journal" din Paris) intitulat „Un huluhaş tomnatic". Ambele aceste piese sunt interpretate de cei mai buni artişti ai Parisului, precum: Destontaines, Landrin, d-rele Rosny, Berangére. etc., dela Odéon, Gaité, Antoine etc.

Afară de aceste piese, programul din astăseară cuprinde o scenă foarte interesantă, de pe natură. Lansarea cuirasatului francez „Voltaire". Sunt redate momentele cînd balaurul de oţel este lansat în mare. Urmează apoi multe scene comice, feerice, instructive etc.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie obişnuită.

❑ Studenţii facultăţii de teologie din Bucureşti organizează o escursiune la Cernăuţi, care va avea loc în cursul lunei Maiu a. c.

Taxa pentru cheltuieli de transport a fost fixată la 15 lei.

❑ Au fost clasificată la concursul pentru ocuparea a două locuri de copişti în grefa curtei de Apel:

1) Neculai Theodor; 2) Petrescu, 3) Miciora.

❑ **Judiciare.**—La secţia II-a a Curţei s'a amînat astăzi din nou procesul dintre principole Mihai Sturza şi erezii lui Breabăn, pentru despăgubiri provenite prin faptul că bătrînul Breabăn a fost sfîşiat de urşii prinţului Sturza.

— Astăzi a fost trimis Curţei dosarul privitor la preotul C. Stamate.

Repartizarea se va face mîine.

— D. Luchian, grefierul judecătoriei ocolului I, va fi numit ajutor de grefier la secţia I-a a tribunalui, în locul regretatului Ticamis.

— Curtea secţia I-a a respins astă-zi apelul procurorului trib. Bacău, în contra sentinţei achitatoare, în procesul comerciantului I. Aronsohn, care a fost acuzat de bancrută simplă şi frauduloasă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 20 Martie.

STAREA DOMNIŢEI

P. Neamtz.—Starea Domniţei continuă a fi foarte gravă.

Domniţa şi-a pierdut cunoştinţele. Ii se face inhalaţii cu oxigen.

Convenţia cu Austro-Ungaria

Bucureşti.—Tratativele pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria, întîmpină dificultăţi.

Un ziar din Buda-Pesta publică un interview cu un membru din delegaţia romînă, pentru încheierea convenţiei, care ar fi declarat:

— Convenţia nu va fi încheiată pe 10 ani, ci pe 8 ani, adică pînă la 1817, cînd Ungaria se va separa economiceşte de Austria şi atunci Romînia va putea avea avantajele dorite.

Mai e apoi încă o dificultate, anume. aceia că Austria nu admite anumite cantităţi de vite tăiate.

In afară de aceasta, o dificultate mai este şi anumitele condiţiuni cerute de Austria în privinţa textilelor, condiţiuni care nu pot fi admise de Romînia, întru cît noi avem interesul de a încuraja industria noastră textilă.

Alegerea de Duminică

Bucureşti.—La Cameră în culoare, se discută asupra balotajului de Duminică. Liberalii declară fără înconjur că sunt ordine date ca zestrea guvernamentală să voteze cu d. Rossetti.

Sinucidere

Bucureşti.—Tînărul Leon Silberman, funcţionar comercial, s'a dus azi dimineaţă la şosea şi-a tras un glonte de revolver în regiunea inimei.

Intr'o stare foarte gravă nenorocitul a fost dus şi internat la spital.

Infiinţarea unui consulat

Bucureşti. — Camera de comerţ din Fiume a cerut guvernului nostru să înfiinţeze în acel oraş un consulat romîn.

„Intre doi prenşi"

Bucureşti. — Intre fraţii Şerban şi Gr. Cantacuzino, ambii fii ai Nababului, a intervenit o interesantă polemică publică.

Prinţul Şerban Cantacuzino, care este fiul din prima căsătorie a Nababului, răfueşte pe fratele său Griguţă într'o scrisoare publică, pentru că acesta, într-o biografie ce şi-a scris în revista „Figuri contimporane romîne", zice că se trage din prinţul Şerban Cantacuzino. D. Şerban Cantacuzino, contestă aceasta, afirmînd că el singur se trage din acel fost Domn al Munteniei şi aduce reprimande fratelui său, somînnu-l să nu-şi mai apropie rude imaginare.

Mai interesant este, că, în urma acestei scrisori, Griguţă a trimis martori lui Serbănuţă.

Crimă sau sinucidere

Bucureşti.—Intre Bucureşti şi Mogoşoaia a fost găsit cadavrul unei fete, avînd o rană de cuţit în piept.

Se crede că acest cadavru se află pe cîmp de 3 săptămîni şi n'a fost descoperit de cît acum cînd s'au retras apele, care inundaseră şesul.

S'a deschis o anchetă pentru a se vedea dacă la mijloc e crimă sau sinucidere.

Marele incendiu din Sinaia

Bucureşti.—Un mare incendiu a isbucnit azi în zorii zilei la fabrica de cuie din Sinaia, propietatea d-lui Em. Costinescu.

Toată clădirea a fost distrusă pînă 'n temelii.

La orele 7 dimineaţă au sosit pompierii din Azuga. Un lucrător, Vasile Popa care lucra la salvarea magaziei a căzut jos, rănindu-se mortal.

Pagubele ar fi de 5—600,000 lei.

De unde şi cum a luat naştere, focul nu se ştie.

Gospodăria administraţiei comunale din Capitală

Bucureşti,—Foarte multe străzi din Capitală se află, într'un hal de murdărie de nedescris.

Despre administraţia d-lui Vintilă Brătianu s'a putut convinge însuşi M. S. Regele,

Suveranul a eşit eri la preumblare în automobil şi la un moment dat automobilul s'a înfundat în noroiu, aşa că a fost nevoie de ajutorul a 15 oameni pentru ca automobilul să fie scos din noroiu.

Halal administraţiei.

CAMERA

Bucureşti.—D. Al. Djuvara depune proectul de lege, prin care se prelupgeşte avantajele acordate diferitelor fabrici, avantaje care expirase.

Se continue apoi cu votarea budgetelor. Votarea se face a la vapeur; cîte 3 budgete pe minuntă.

Comitet disolvat

Belgrad. — Comitetul de apararea naţională a fost disolvat.

Măsări militare

Constantinopol.—De cîteva zile se trimet zilnic cîte 10.000 de puşti sistem vechiu, prin Salonic, în Macedonia, spre a înarma populaţia contra eventualelor atacuri ale bandelor.

SENATUL

Bucureşti.—D. P. Brătăşanu cere să-i se pună la dispoziţie sumarul şedinţei de ieri, cu care dovedeşte că s'a comis un faţ, în senzul, că nu s'a menţionat că, de două ori, s'a luat cuvîntul d-lui Badareu şi o dată d-lui N. Economu.

D. Brătăşanu spune, că cu prea multă uşurinţă s'a retras cuvîntul d-lui Badareu.

Senatorii protestează contra cuvîntului „uşurinţă". D. Brătăşanu spune atunci: a fost urît din partea d-lui Stelian ceea ce-a făcut."

D. Brătăşanu cere să se facă cuvenitele rectificări în procesul verbal.

In chestia conflictului

Viena.—S'a hotărît să se facă şi Muntenegrului un demers la fel cu cel făcut la Belgrad, pentru ca micul principat să dezarmeze.

Demersul nu va fi făcut ca la Belgrad de către puteri, ci de către reprezentantul Italiei.

Berlin.—Un comunicat oficial a apărut astăzi, prin care se desminte ştirea cum că Germania a exercitat presiuni asupra Rusiei, cu ocazia conflictului austro-sîrb.

Guvernul german n'a făcut guvernului rus de cît un demers, în sensul ca să stăruie pentru aplanarea conflictului.

Rusia şi conflictul

Petersburg.—Cercurile de la Tzarskoezele sunt satisfăcute de faptul că criza a fost înlăturată şi că n'a fost nevoie de o intervenţie a Rusiei.

In chestia abdicărei

— Ziarele publică ştirea, că Regele Petru al Serbiei ar fi declarat unui diplomat din Belgrad că faţă de starea de lucruri din Svrbia, are de gînd să abdice.

El cere în schimb un apanaj de 250,000 lei anual. Regele Petru se va retrage împreună cu familia sa, în Elveţia.

Un congres

Peterburg.—Asociaţiunea slavă a decis de a convoca cu privire la ultimile evenimente un congres al tuturor societăţilor slave, care va avea să ieie deciziuni în ce priveşte interesele comune ale slavilor.

Presa engleză şi Regele Petru

Londra.—Unele ziare de aci afirmă că faţă de starea de lucruri din Serbia, situaţia Karagheorghevicilor este precară.

Se prevăd evenimente serioase.

Conspiraţie militară

Viena.—După telegrame particulare, la Kragujevaeţ şi Kraljevo s'au descoperit conspiraţii militare contra dinastiei Regelui Petru.

S'au făcut mai multe arestări.

Foamete

Constantinopol.—In mai multe ţinuturi din Anatolia domneşte o mare foamete. Populaţia e foarte agitată.

Prima Societate de Economie
DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt covocaţi în adunare generală pe **Duminică 15 Martie 1909,** oara 1 p. m. în localul propriu al Societăţii din str Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1). Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile dela 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1908.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Ianuarie—30 Aprilie 1909.

4). Chestiunile rămase pendinte din Adunarea precedentă, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele Comitetului de administraţie. **V. I. RADU.**

Anunciu

O damă germană care cunoaşte şi limba romînă doreşte a se angaja ca damă de companie sau menageră.

Doritorii se pot adresa la administraţia „Opiniei".

De vînzare lînă ţigaie albă şi roşie precum şi stogomanţă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hanganu, Şos. Rascovită 5.

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 9.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate ciştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime Lei 17,00
1/4 Un sfert Lei 34,00
1/2 Una jumătate Lei 68,00
1 Loz întreg Lei 136,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 685.—Duminecă 22 Martie 1909

Senatul şi d. Al. A. Badareu

D. Al. A. Bădăreu, e răsbunat! Cuvintele ce a rostit în Senat, cu ocazia discuţiei pe articole a legei judecătoreşti, au căzut ca nişte picături de plumb topit peste sufletele tutulor calomniatorilor săi!

In zadar s'a încercat cinicul ministru al justiţiei, cu sprijinul inconştientului şef al guvernului şi al sălbaticilor mameluci din Senat, ca şi în discuţia pe articole, să-i răpească cuvîntul, după cum i l'au răpit în discuţia generală a proectului.

Fruntaşul nostru a profitat ca din examinarea chestiunilor inspectorilor judiciari, a consiliului superior al magistraturei şi a înfiinţărei unei a 4-a secţiuni pe lîngă Curtea de Apel din Bucureşti,—pe cari'le vom publica la timp în ziarul nostru—să cuprindă în complexul ei întreaga reformă judecătorească şi să demaşte spiritul de cel mai josnic politicianism în care e concepută!

Dacă ar fi putut vorbi în discuţia generală, discursul seu ar fi ţinut două şedinţe, şi ar fi fost cel mai teribil rechizitor ce s'ar fi adus în Senat la adresa politicei odioase a guvernului.

Cu toate acestea însă, tot a avut prilejul ca în 2—3 ore, să pălmuiască prin dovezi sdrobitoare trase din propriile acte ale d-lui Stelian, obrajii Ministrului de justiţie, care de multă vreme nu mai roşesc.

D. Stelian, aproape dispăruse sub banca ministerială; din vestita-i morgă, nu mai rămăsese nimic, şi la un moment dat, cînd sub povara teribilă a denunţării tutulor faptelor sale, întreaga sa operă părea complect nimicită, buimăcit, s'a rîdicat, şi a implorat preşedintelui Senatului, să ia cuvîntul şefului nostru. Şi senatorul de Iaşi—Climescu, care ocupa fotoliul preşidenţial, dintr'un sentiment de milă pentru Ministru, şi de nobilă colegialitate pentru d. Al. Bădăreu, i-a retras cuvîntul tocmai cînd o nouă serie de fapte tot aşa de monstruoase ca cele deja arătate, începuse să le desvăluiască, în mijlocul înmărmurirei Senatului.

Dar judecata tutulor era deja făcută şi întreaga operă de reorganizare a justiţiei sdrobită sub puterea argumentărei de fier a fruntaşului nostru.

Ţara, va avea acum ocazia să se convingă din cuvîntările d-lui Al. Bădăreu, ce însemnează pentru liberali dragostea de progres a justiţiei şi cum sub masca pe a fi criticat opera întreprinsă de d. Al. Bădăreu în timpul cînd a condus departamentul justiţiei, la liberali se ascunde intenţiile şi pornirile cele mai josnice pentru zugrumarea ei.

Dar, nu numai falşitatea şi ipocrizia liberalilor, în toate actele lor de guvernămînt, s'a demonstrat de data aceasta.

S'a devedit că sunt absolut mincinoase toate criticile formulate, toate calomniile aduse, împotriva d-lui Al. Badareu.

Şi serviciul imens al producerei acestor dovezi, l'au făcut însăşi adversarii d-sale în frunte cu cinicul d. Stelian.

Cînd ani de zile de-arîndul strigi în potriva unui om, că a făcut cea mai nefastă operă din justiţie,—cînd mai ales, în Cameră, îi critici acum cîteva zile activitatea sa de pe timpul cînd a fost ministru, dator, eşti, ca atunci cînd ocazia i se prezintă să-ţi răspundă la toate invinuirile aduse —să'l laşi să vorbească.

Impiedecîndu-l de a vorbi, înseamnă că te temi de răspunsurile sale, înseamnă că fugi de răsturnarea cinstită şi viguroasă a tuturor afirmărilor tale, înseamnă că ştii de mai înainte că, tot ce ai spus îţi va fi dovedit ca inexact, şi aparţinînd domeniului murdar al calomniei!

Nu operă de *reabilitarea* sa, a vrut să facă d. Al. Badareu—după cum într'un moment de mare necaz, i-a strigat Ministrul Justiţiei, pentru a scapa de desvăluirea ticăloaselor sale fapte; ci operă de *adevărată şi cinstită justiţie*—pentru ca ţara întreagă să cunoască ce politiciani decăzuţi sunt azi în fruntea treburilor publice şi în ce chip criminal îi nimicesc toate instituţiunile ei.

Şi opera aceasta salutară a făcut'o pe de-antregul şeful nostru local şi efectele ei se vor vedea în curînd.

Ieşenii, vor fi cei dintîiu cari vor trebui să se mîndrească de lucrul acesta. Căci ei, au înţeles cît de folositor, este pentru părlamentul ţărei să trimită oameni de valoarea şi forţa politică a d-lui A. Bădăreu, cari n'au nevoe să dee lovituri multe unui guvern mizerabil pentru a-i sdruncina situaţia şi a-i grăbi răsturnarea.

Vespasian I. Pella.

Cine pe cine apără...

„Voinţa Naţională“ *are specialitatea să ne tălmăcească gîndurile — mai ales cînd ar fi vorba de magistratură.*

Subliniasem deună-zi, ca documente de moravuri ticăloase, felul cum au fost redactate două apeluri ale parchetului de Botoşani: unul al procurorului de acolo, celalalt al substitutului seu—cerînd să se facă o anchetă, care ar putea atrage după ea o temperare a zelului acelor procurori şi ar putea restabili ce se petrece la tribunalul din Botoşani.

Cerînd anchetă contra tuturor magistraţilor de acolo — luat-am apararea cui-va?

In mania-i de a ne bănui—ziarul liberal zice că am luat apărarea celor de la tribunal, fiind-că, în cele două procese speciale, au pledat corifei takişti. N'ar trebui să insistăm, dar pentru invederarea mentalităţei colectiviste, este bine să se ştie că în cele două procese, unul al unui neguţitor falit, celalalt al unui birjar, n'au pledat nici corifei takişti, nici măcar takişti simpli.

Noi am reprodus apelurile citate, fiindcă nu mai citisem aşa ceva de la Hamangiu încoace şi fiind-că Hamangiu lucrase pe ascunsele, pe cînd procurorul şi substitutul seu de la Botoşani s'au dat în spectacol public.

Intr'un proces privitor la libertatea individuală şi în altul referitor la actul imoral al unui birjar, procurorii acuzau întreg tribunalul că usează de prea multă indulgenţă, că au dat sentinţi grăbite, că nu s'au gîndit că şi ei au surori, neveste şi nepoate, cari ar putea cădea victimele unor acte bestiale.

Să scrii aşa lucruri pe şleau, într'un act judecătoresc, să-le scrii tu procuror contra tribunalului, să acuzi pe acesta, în mod vădit, că vinde dreptatea, că o vinde celor mai ticăloşi ai societăţei—bancrutarilor şi violatorilor—în ce hal de decrepitudine au ajuns gazetele colectiviste — ca să aprobe asemenea linie de purtare, fiindcă dînsa a fost desaprobată de un ziar adversar?

Noi nu ştim din cine se compune tribunalul din Botoşani, dar ni e groază să credem că acuzările ce-i se aduc de parchet sunt fondate.

Dar să presupunem ce ie mai rău. Intru cît, chiar atunci, parchetul a fi fost indrituit să procedeze cum a procedat—cum nu s'a procedat încă—şi, în locul scandalului public, care întinează tot mai mult, rostul justiţiei—n'ar fi procedat mai bine pe cale discretă, care ar fi făcut lumină.

La ce rezultat s'a ajuns? Justiţia de la Botoşani, grav acuzată de parchet, continuă să judece şi parchetul continuă să comită apeluri disperate.

Cine are dreptate din doi?

Gazeta colectivistă dă dreptate procurorilor, fiind că noi i-am denunţat. Dacă noi am fi dat dreptate procurorilor, acele gazete ar fi luat apararea magistraţilor tribunalului.

Hal de partid!

UN BLOC CU CRAPĂTURI

Divorţul junimisto-grecenist se face în rate. Tînăra pereche a ajuns la anul de încercare şi fiind-că anul politic dispare mai repede de cît cel calendaristic, sunt frumoase speranţe că, foarte curînd, greceniştii vor rămînea cu gazeta şi junimiştii cu reveriile.

D. Greceanu are o superioritate asupra d-lui Cantacuzino: se pricepe mai bine de cît acesta în ale învîrtiturilor politice.

D. Grecianu este elevul unei şcoli care ştie că politica n'are nimic comun cu reveria, că dacă visezi se chiamă că dormi şi politica se face numai cu ochi deschişi.

D-lui Cantacuzino nu i-a mirosit a balsam recreativ aerul de la gazeta locală şi a mutat clubul, care se afla instalat în acel aer. Aceasta a fost o lovitură—dar o lovitură de ordin pur... casnic.

D. Grecianu şi-a luat imediat revanşa şi această revanşă tălmăceşte o stare de lucruri extra ordinară: că junimiştii, cari dispun de un număr aproape întreit mai mare de cît greceniştii, în clubul lor au fost biruiţi de aceştia cu voturile... junimiştilor.

Incontestabil extra-ordinar. Vorba este, fireşte despre alegerea celor două comitete. In comitetul zis „cel mare“, au întrat *cinci* greceniști şi *patru* junimişti, iar în comitetul „cel mic“. zis şi electoral, au fost vîriţi toţi corifeii junimişti, cei mai vechi prietini ai d-lui Carp, sau cei mai vechi conservatori: doctor Stroici, P. Sion, D. Zarifopol, T. Antonescu. Aceştia au fost puşi în aceeaşi categorie şi la aceeaşi treabă incidentală—electoralele sunt incidentale—cu domnii: Stavăr, Petriceanu, Stroja, Stamatiu.

D. Dim. Zarifopol, care cu două zeci ani în urmă fusese membru marcant al comitetului executiv conservator, a fost retrogradat agent electoral; d. Teohari Antonescu, profesor universitar, va asculta poantajul... archiologic al d-lui Stamatiu; d. P. Sion, căruia i se rezervă de junimişti una din cele mai mari demnităţi în Iaşi, va fi pus la contribuţie la.. alegeri.

Iar d. Matei Cantacuzino, presidentul clubului, are în toată această afacere, incontestabil, picantă, rolul cel mai comic: d-sa, presidentul, care a presidat alegerea, nici nu ştia că s'au ales două comitete, unul mare cu mai mulţi greceniști, altul mititel dar glorios...

L'a lămurit gazeta partidului, care în numărul său de ieri, publică sub formă de grav comunicat, lista comitetului şi comitetaşului.

Iată blocul conservator de la Iaşi: cu crăpături multe.

Acum n'ar mai lipsi de cît un lucru: să se rectifice comunicatul.

Ne stricăm de rîs!

Răspuns Calomniatorilor

Calomniatorii dela „Voinţa Naţională“ şi „Epoca“ susţin mereu că obligaţiunile date de Apostol Mexi d-lui Take Ionescu în anul 1906, nu aveau cauză întrucît ele fuseseră achitate în Decembrie 1901. Publicăm astăzi declaraţiunea autentică a d-lui Apostol Mexi din 27 Martie 1902, prin care Apostol Mexi să obligă să plătească 10.000 lei onorar d-lui Take Ionescu şi pe care d-sa pierzînd-o, i s'a dat alte obligaţiuni pentru aceiaşi sumă.

Dacă facem această publicare, nu este că credem în buna credinţă a calomniatorilor. Pentru dînşii singura armă, ca pentru toţi neputincioşii, este clevetirea şi calomnia.

Declaraţiune

Subsemnatul Apostol P. Mexi, declar prin acnasta că pectru apararea drepturilor mele în moştenirea Vanghelie Zappa, atît în trecut cît şi în prezent şi în viitor pe lîngă acontul de 12 000 lei, ce i-am dat d lui avocat Take Ionescu, prin declaraţiunea autentică cu No... din 1901 a tribunalului Ilfov, secţia de notariat, mai dau priu această declaraţiune suma de 10.000 lei, tot ca aconto şi care va fi exigibilă la cerere. D-nul avocat Take Ionescu, va putea singur învesti acest act cu formula executorie.

Făcut azi în Bucureşti, 27 Martie 1902.

ss) Apostol P. Mexi, propietar, str. Timpului No. 6.

(Urmează autenticarea tribunalului Ilfov secţia de notariat. No. 2563 din 27 Martie 1902.

CATE VA NOTE

Prensul Griguţă este o figură contimporană. In istoria fînului, a procentelor convenţionale şi convenabile—prensul este o figură contimporană.

Editorul, care a gîndit să publice un volum de asemenea figuri, trebuie să se adreseze prensului şi s'a adresat. Şi prensul s'a autobiografiat. Cine altul îl cunoaşte—de cît el însuşi, cine altul îl iubeşte decît el pe el însu-şi.

Dar cînd colo, a ieşit că nici prensul pe el însu-şi nu se cunoaşte. Excelentul Griguţă, care furnisează prav în loc de fîn, a furnisat revistei notiţele biografice ale altuia în loc de ale sale proprii.

Putea să copieze şi biografia lui Bismark şi să spuie că ie a lui. Dar Bismark a fost prinţ prin decret împărătesc, pe cînd prensul se trage din prenşi.

Ori cum fie prensul a rămas o frgură contimporană romînă, cu auto-biografie plagiată.

*

Citită cu cuvenita emoţie în *Opinia* de ieri, rubrica „Universitară“: „domnişoara studentă a susţinut o frumoasă şi interesantă conferinţă despre „Goetz von Baeching“.

D-ra studentă, dacă ar fi susţinut asemenea conferinţă, ar fi fost în dreptul ei, căci Baeching, acela nu poate sta singur în picioare.

Bănuim însă, dar dăm ştirea sub rezerva reclamată de împrejurări, că d-ra studentă a vorbit despre drama lui Goethe: Goetz von Berlichingen.

Dacă bănuiala noastră se va adeveri silitorul nostru corector va afla că există oare care asămănare între el şi Goetz—căruia i zicea şi Goetz cu mîna de fer.

Repetăm că totul ie numai o bănuială.

OAMENI ŞI LUCRURI

In casa unui prieten

Aseară tîrziu am stat de vorbă cu un prieten în diferite daraveri profesionale. Pe cînd vorbeam, băgaiu de seamă că de asupra jîlţului de birou atîrna un portret, aproape în mărime naturală, reprezentînd o figură mai mult decît cunoscută. Puteam însă să mă înşel; putea să fie numai o asemănare frapantă.

Cu toate aceste, în mijlocul convorbirei, curiositatea prinse a mă stăpîni:

— Al cui e portretul?

— Cum, nu cunoşti? Al lui Eminescu, l'am desemnat pe cînd eram în şcoală.

Cunoscusem al cui e, dar îmi lipsea siguranţa şi mai cu seamă nu eram obişnuit să găsesc în biroul unui om de comerţ şi de industriaş, portrete de poeţi în mărime naturală, lucrări proprii mai cu seamă.

Din acel moment am simţit o atmosferă nouă învăluind par'că convorbirea noastră; mi se părea că preocupările cari făceau obiectul întreţinerilor noastre dispăreau într'un joc straniu de umbră şi lumină, că gîndirile ce exprimam îmbrecau o haină mai puţin prozaică, mai vrednică, mai înălţătoare într'un mediu unde trona o figură atît de măreaţă şi de eloquentă ca a nemuritorului poet.

Din cadrul portretului se desfăcea o lumină care era mai senină şi mai suggestivă decît lumina albă a eleganţei lămpei electrice de pe birou, iar acea lumină presăra învăţăminte şi înţelepciune, strecura filozofie şi poveţe în cuvintele ce schimbam. Răsărea e strofe vii din opera poetului şi cugetarea lua fără de voie calea meditării înţelepte şi a resignării.

La ce atîta luptă, la ce atîta grijă, atîta frică şi atîta frămîntare?

Tot aceloraşi mijloace
Se supun cîte există
Şi de mii de ani încoace
Lumea-i veselă sau tristă;
Alte măşti, aceiaş piesă
Alte guri, aceeaşi gamă,
Amăgit atît de-adese
Nu spera şi nu ai teamă

Tot acelo vom ajunge cu toţii,—la locuinţa cea de-apururi, în încăperea celor patru scînduri. Cui folosoşte ura, duşmănia, războirea? Pe cine omoară înfrîngerea sau îl scapă de moarte reuşita? Cine dă măsura dreptăţii în lume? Cine are darul de a judeca şi cine cunoaşte sau recunoaşte adevărul?

Poetul şoptea din nou din umbra cadrului său:

Nu sperà cînd vezi mizerii
La izbîndă făcînd punte,
Te-or întrece nătărăii
Dac'ai fi cu stea în frunte...

Iar tîrziu cînd străbăteam drumul spre casă, pe stradele tăcute şi deşarte, mă urmărea din acelaşi cadru povaţa cea din urmă:

Vremea trece, vremea vine
Toate-s vechi şi nouă toate
Ce e rău şi ce e bine
Tu te 'ntreabă şi socoate,
Nu spera şi nu ai teamă:
Ce e val ca valul trece;
De te 'ndeamnă, de te cheamă
Tu rămîi la toate rece.

Rodion

Invăţămîntul Anatomiei

— în Facultatea de Medicină din Iaşi —

DE

E. JUVARA

Profesor de Anatomie Topografică şi Clinică chirurgicală, Director al Institutului de Anatomie. Chirurg de spitale.

(*Răspuns d-lui Dr. Ramau Lopaz Prietau, profesor auxiliar de Anatomie la Universitatea centrală din Madrid*).

Invăţămîntul Anatomiei în Facultatea de Medicină din Iaşi, ocupă ca şi în toate Facultăţile moderne, locul întâi. De cîţiva ani, mai cu samă, fiind însărcinat cu Direcţiunea Institutului Anatomic şi a învăţămîntului Anatomiei, mi-am dat continuă osteneală, ca acest învăţămînt să devie, ceia ce trebue să fie într'o bună Facultate Europeană.

Anatomia fiind o ştiinţă absolut fundamentală în învăţămîntul medical, i se reservă pretutindeni o mare parte din timpul studiilor şi la noi, din cei 6 ani destinaţi învăţămîntului medicinei, doi—al doilea şi al treilea—sunt aproape în întregime consacraţi Anatomiei şi ştiinţei imediat alăturate, Medicina Operatorie.

Institutul Anatomic

In Facultatea noastră, Anatomia şi Medicina operatorie se fac atît ca cursuri teoretice, cît şi ca lucrări practice într'un local anumit, Institutul Anatomic. Această clădire cuprinde: amfiteatrul de curs, o mare sală pentru lucrările practice, muzeul şi laboratoriile profesorilor de Anatomie Descriptivă, Anatomie Topografică şi Medicină Operatorie.

Subsolul este amenajat operaţiunilor de îmbalsamare şi de conservare a cadavrelor; un ascensor îl leagă cu sala de disecţiuni.

Invăţămîntul Anatomiei se face sub formă de lucrări practice şi sub aseia de cursuri magistrale şi conferinţe.

Lucrările practice

a) Studiul osteologiei, constitue prima parte a lucrărilor practice, precedînd, bine înţeles, lucrările pe cadavru.

Elevii începători sunt obligaţi să urmeze lucrările de osteologie, zilnice, începînd de la 25 Septembrie şi durînd o lună, timp suficient pentru a capata cunoştinţele necesare disecţiunei

Demonstraţiunile sunt făcute de către prosectori, elevii lucrînd în mici grupuri avînd oasele la îndămînă.

Sunt chestionaţi şi se chestionează între dînşii şi după o lună de acest exercitiu sînt, cari cunosc foarte bine această parte a anatomiei.

Apoi trec un examen înaintea unui juriu, compus dintre prosectori şi numai cei primiţi, încep imediat disecţiunea.

b) *Disecţiunile*, ocupă primul rînd şi li se acordă o atenţiune deosebită, atît ca timp, cît şi ca mijloace de studiu.

Aceste lucrări sunt bine înţeles obligatorii şi se supraveghează cu severitate regulata lor frequentare.

Se fac timp de doi ani consecutivi şi durează semestrele de Iarnă de la 15 Octombrie pînă la sfîrşitul lui Martie.

Pentru elevii anului al II-lea, aceste lucrări sunt zilnice, dimineaţa şi seara, exceptînd întreruperile necesare cursurilor, raportîndu-se ştiinţelor anatomice.

Durata acestor lucrări nu osteneşte prea mult studentul, căci comod instalat într'o sală spaţioasă, în bună lumină, lucrează cu plăcere punînd timpul necesar, judecînd, desinînd.

Cînd are dificultăţi este condus şi sfătuit de prosectori sau preparatori.

Elevul anului al doilea, disecă mai cu samă muşchii cu inserţiile lor precise şi pe cît se poate vasele şi nervii cei mai importanţi şi sfârşeşte prin prepararea diferitelor articulaţii. Cu această ocazie, ferestrueşte şi sculptează oasele, obişnuindu-se ast-fel cu manipularea instrumentelor necesare acestui lucru: ferestrău, dăltţi, răzuşe, sfredele, etc. etc., instrumente, ce mai tîrziu va întrebuinţa în chirurgia osoasă.

In timpul anului al III-lea, elevul continuă şi 'şi perfecţionează lucrările din anul precedent, le complectează prin studiul viscerilor şi le încoronează prin di-

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

recțiuni topografice și studiu pe secțiuni.

In acest al doilea an al lucrărilor anatomice, se insista mai mult asupra disecțiunei nervilor, vaselor sanguine și limfatice și foarte dese ori li se dă în acest scop cadavre cu vasa injectate.

Limfaticele le sunt demonstrate pe cadavre de noi născuți, injectate și disecate de către preparatori sau de elevii mai îndemânatici.

Disecțiunile topografice interesează foarte mult pe elevi.

La sfîrșitul anului al II-lea de Anatomie, cunoscințele deja căpătate sunt complectate și imprimate memoriei printr'o serie de descoperiri anatomice și prin demonstrațiuni pe secțiuni adevarate hărți ale corpului omenesc. Acestea sunt obținute tăind în felii cu un fierăstrău mecanic, cadavre întărite prin formalină.

Materialul de studiu

Direcțiunea acordă o deosebită îngrijire calității materialului, cadavrelor, ce căutăm să obținem nu numai în număr suficient, dar mai cu samă bine îmbalsamate. Toate cadavrele sunt mai întâi curățite, spalate bine cu apă caldă și cu săpun, rase, tunse și apoi îmbălsamate.

Lichidul întrebuințat, de o composiție foarte simplă și dînd în tot deauna admirabile resultate, este următorul:

Un amestec de două părți glicerină fenicată 10 la sută, cu trei părți de o soluție săturată de acid arsenios; se mai adaugă și o foarte mică cantitate de formalină, 5—10 grame după starea de grăsime a subiectului; o cantitate de formalină mai mare, ar întări prea mult țesuturile și ar irita prea mult ochii.

Injecția e practicată prin ajutorul unei pălnici de sticlă, prevăzută cu un lung tub de cauciuc, la extremitatea căruia se găsește o armatură metalică, prin ajutorul căreia peate fi racordat cu o canulă. Aceasta poate fi introdusă și fixată, fie în artera femorală, fie direct în crosa aortei descoperită în sacul ei pericardic prin hemi-secțiunea sternului.

Cadavrele autopsiate sunt îmbalsamate prin injecțiuni parțiale făcute în membre și în cap, apoi sunt muiate timp de 24 ore într'o bae, conținînd un lichid conservator de aceași formulă ca și cea de sus.

Cadavrele nu sunt date lucrului, de cît cel puțin 24 ore după îmbalsamare, timp care asigură o bună pătrundere a lichidului și o absolută sterilizare. Prin acest procedeu foarte simplu și foarte eftin, cadavrele se conservă admirabil și în cazuri cu totul excepționale, vre unul din ele se strică parțial.

Cadavrele fiind ast-fel pregătite sunt cu totul inofensive, disecțiunea deveniad un studiu cu totul plăcut și chiar pasionant.

Cadavrele destinate secțiunilor sunt întărite ca lemnul prin formalină adăugată în cantitate mai mare, (250—400 grame pentru un cadavru) lichidului mai sus menționat.

Aceste cadavre sunt lăsate timpul necesar ca să se întărească, timp destul de variabil.

Invățămîntul teoretic

Alături de lucrările practice, învățămîntul Anatomiei este complectat prin conferințe și cursuri magistrale.

a) *Conferințele* sunt făcute de prosectori și de preparatori, după program stabilit la începutul fie-cărui an.

Sunt făcute în sala de disecție, scurte și simple, pentru a nu lua prea mult din timpul elevului; conferențiarul insistînd asupra lucrurilor importante, avînd strînsă legătură cu technica disecțiunei regiunei sau organului.

b). *Cursurile magistrale.*

Avem la Iași, două catedre de anatomie, una de anatomie descriptivă, și alta de anatomie chirurgicală și clinică, catedră ce ocup.

Imi fac cursul însoțindu-l de o bogată demonstrațiune, consistînd în desenuri ce execut pe tabelă în culori, pe cît pot de exact. In acelaș timp se afișează în amfiteatru mari planșe murale, executate după natură de mine însumi și pe care îmi dau toată osteneala de a pune în vedere părțile mai importante.

Aceste planșe, cu desenurile executate extemporaneu se complectează și ast-fel elevul, vede pe de o parte regiunea în înfățișarea ei normală, iar pe de altă parte asistă la reconstituirea ei, la așezarea elementelor și planurilor cari o formează.

Această metodă, pe care am împrumutat'o de la maestrul neîntrecut în arta de a demonstra, profesorul *Farabeuf*, socot că e cea mai bună pentru a înfățișa lămurit lucrurile dificile și dese ori obscure ale anatomiei. Imi complectez în tot-deauna lecțiile cu deducțiuni clinice și terapeutice.

Sfătuesc pe elevi de a se aplica la desen și le facilitez munca în această direcție distribuindu-le schițe osteologice ce înadins am desinat. Foarte rare ori mă servesc la cursul meu de preparațuni făcute din 'nainte, căci consider acest mijloc de demonstrație ca insuficient în amfiteatrul de curs, nevăzîndu-se nimic din cauza distanței și a micimei piesei. Preparațiunea are importanța ei numai în sala de disecții.

Muzeul

Muzeul de anatomie este un foarte bun mijloc de studiu.

Elevii profită multă, mai cu seamă în timpul verei, cînd disecțiunele încetează; acolo pe piese bune, perfect demonstrative, pot fără prea multă osteneală să'și reamintească disecțiunele, să-și complecteze cunoscințele urmînd oare care detalii, cari au putut să le scape pe preparațiile lor de începători.

Muzeul de Anatomie ai Facultății din Iași e pot zice creațiunea mea, și ai îmbogăți colecțiunea este una din preocupațiunele mele.

In acest scop profit mai cu seamă în timpul verei, de prețioasa colaborațiune a prosectorilor și preparatorilor mei. Dau preferință pieselor umede, hermetic închise în cutii de sticlă, fără lichid, conținînd o atmosferă formalinizată.

Aceste piese amintesc mai de aproape disecțiunele proaspete.

Laboratoriile

Fiecare profesor de anatomie este și directorul unui laborator, ținînd de catedra lui și servindu-i necesităților cursului și lucrărilor lui științifice.

Laboratorul meu astă-zi e destul de bine organizat, dispun de un personal suficient și instruit, care ar face bună figură ori și unde. Acei de mai mulți ani pregătesc publicațiunea unui tratat de anatomie regională, cu aplicațiuni chirurgicale, cuprinzînd cursul meu.

Planșele ce vor însoți această lucrare și cari vor constitui partea lui importantă sunt desenate de mine însumi după natură și toate de o composiție absolut originală.

Iată scumpe coleg, în puține cavinte felul organizațiunei învățămîntului anatomic la mica facultate de medicină din Iași, organizațiune cu totul suficientă educațiunei anatomice, a viitorilor noștri medici.

ȘCOLILE DIN IAȘI

Iată care e partea budgetară a școlilor publice din Iași, după datele budgetului instrucțiunei publice votat de Cameră.

1) Invățămîntul primar urban, la cele 21 școli cu 78 institutori și institutoare a 215 lei lunar cu gradațiile lor=300000 lei.

Cu toată făgăduiala dată leafa a rămas tot cea de anul trecut adică 215 lei și gradațiile la 200 lei.

2) Inspectoratul școlar. 7 persoane, reprezintă 26,600 lei.

3) Școale normale de institutoare „M. Sturdza", cu 18 profesori și 13 persoane de serviciu, reprezintă 93,553 lei.

4) Școala Normală „V. Lupu", cu 19 profesori și 10 persoane administrative reprezintă 83,817 lei.

La aceste două școli normale s'au prevăzut 3 lucrători, în plus la formă și o maestră la sericicultură cu 60 lei de la 1 Septembrie.

5) Școala profesională „Sf-tul Sava", cu 17 maestre și profesoare și 5 persoane administrative, reprezintă 47,472 lei.

6) Școala inferioară de croitorie strada Română cu 7 persoane reprezintă 11,250 lei.

7) Școala Superioară de Arte și Meseri de la Copou cu 51 maeștri și personal, reprezintă 109,590 lei.

La această școală s'a adăugat câte 150 lei diurne lunare directorului și sub-directorului.

8) Școala Comercială elementară din strada Muzeelor cu 5 profesori și 4 persoane administrative, reprezintă 24,564 lei.

9) Școala Comercială Superioară din strada Alexandri cu 18 persoane și persoane administrative, reprezintă 74,292 lei.

10) Liceul Național cu 27 profesori și 11 persoane administrative, reprezintă 146,988 lei.

11) Liceul Internat cu 26 profesori și cu 15 persoane administrative, reprezintă 150,732 lei

12) Gimnaziul „Alexandru cel Bun" cu 11 profesori și 4 persoane administrative reprezintă 53,712 lei.

13) Gimnaziul „Ștefan cel Mare" cu 11 profesori și 4 persoane administrative reprezintă 49,332 lei.

14) Școala secundară „Oltea Doamna" de fete de la Golia cu 22 profesoare și 6 persoane administrative, reprezintă 95,580 lei.

15) Seminarul „Veniamin Costache", cu 21 profesori reprezintă 92.628 lei.

Deci pentru Iași însemnăm aceste cifre:

1) Invățămîntul primar și normal primar reprezintă 505,967 lei.

2) Invățămîntul tehnic comercial și industrial reprezintă 267,163 lei.

3) Invățămîntul secundar de băeți și fete reprezintă 588,972 lei.

16) Universitatea de Iași, reprezintă aceste cifre:

a) Facultatea de Drept cu 17 catedre 118,740 lei.

b) Facultatea de Litere cu 15 catedre 112,326 lei.

c) Facultatea de Științe cu 22 catedre 163,980 lei.

d) Facultatea de Medicină cu 23 catedre 173,928 lei.

e) Seminarul pedagogic reprezintă 29,720 lei.

f) Institutele de experiență (laboratorii și clinici) în număr de 32 cu 101 persoane, la care adăugăm și personalul administrativ al Universității în număr de 26, reprezintă peste 200,000 lei.

17) Școala de Arte Frumoase și Pinacoteca cu 9 profesori și 5 persoane administrative, reprezintă 38,820 lei.

18) Școala de Muzică și Declamație cu 16 profesori și persoane administrative, reprezintă 71,580 lei.

19) Biblioteca din Iași cu 6 persoane administrative, reprezintă 10,380 lei.

20) Archiva Statului din Iași cu patru persoane administrative, reprezintă 7,320 lei.

21) Subvenția Școalei profesionale, „Reuniunea Femeilor Romîne" reprezintă 6,000 lei.

Recapitulînd dar personalul școlar și plățile budgetare avem ca pe lîngă școlile publice din Iași trăesc budgetari 633 persoane și reprezintă salarii în suma de 2,284,901 lei.

Media vieți a întreg acest personal legat de școlile publice e de 3,600 lei anual.

***

Litere-Științe-Arte

Esperanto.—Fără îndoială, doctorul Zamenhof, născocitorul nouei limbi e un om cu noroc. Astăzi nu mai există țeară în lume nu mai este oraș în care să nu existe cercuri, școli, cursuri pentru „esperanto".

Nu de mult am semnalat și în Iași o oare care mișcare în favoarea noului graiu și acum ni se anunță—cu rugămintea ca să anunțăm și noi publicului—că d-na inginer Ionescu care a făcut studii la Lille se oferă a preda cursuri de „esperanto". Doamnele și domnișoarele care se interesează de un asemenea studiu linguistic se pot adresa la d-na Ionescu. str. școalei de Arte 14.

*

Candidații pentru scaunele vacante de la „Academia franceză" și au mărit numărul cu un coleg ciudat, am putea zice. Nu-i căutați numele pe mulțimea cărților expuse pe vitrinele librăriilor, ci pe firma unui modest restaurant din Paris. Intr'adevăr, d. Pons, noul pretendent la nemurirea oficială, este de meserie birtaș, iar în orele libere face pe poetul.

Ziarul parisian „Le Matin" a avut ingenioasa idee de a-i cere un articol, în care birtașul poet povestește modul cum a fost primit de membrii Academiei, cu ocaziunea vizitelor pe care le-a făcut pentru a cere votul.

Cei care l'au primit cu mai multă bună voință au fost: Jean Richepin, care i-a vorbit de cei umiliți, Marchizul de Vogüe și René Bazin. Paul Bourget i-a spus că nu este acasă iar Emil Faguet i-a dat să înțeleagă că dînsul va vota pentru poetul Eduard Haransourt.

Poetul-birtaș însă nu s'a dessurajat.

In cazul unei eventuale căderi, d-nul Pons va aștepta alte scaune vacante.

*

Maxim Gorki, a scos subt titlul de „Vasa" un nou roman, ca va prezenta tablouri puternice din mișcarea revoluționară a Rusiei. Gorki a pus acum în scenă un grad de revoluționari și dușmani ai revoluției, care își desvoltă cu deosebire activitatea la țară, și au influență adînsă asupra mișcărei revoluționare. Cu deosebire reușită este descripția nimicirei conducătorului revoluționar Igor-Petrov a cărui figură se relevă prin analisa psihologică fină cu care e trasată.

*

Noua piesă a lui Henri Bataille „Scandalul" a fost jucată cu mult succes la teatrul „Rènaissance" Critica ridică adevărate hymnuri autorului și compară eroina piesei cu Nora lui Ibsen. Subiectul îl formează aventura unei dame din cercuri alese. Plăcerea scurtelor momente de fericire urmate de incercări de presiune ne dau o puternică dramă conjugală. După toate suferințele și nenorocirile se întoarce toate în bine și astfel succesul piesei este definitiv asigurat.

*

Sumarul numărului de mîine din „Noua revistă romînă" de sub direcțiunea d-lui G. Radulescu Motru.

Noutăți: D. Scipio Sighele în București.—Scampetea hîrtiei în parlament.—„Succesele" d-lui Haralamb G. Leca în Italia.—Teatrul Național.—Diavolul de Frantz Molnar.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Din psihologia luptei între trei partide.

Istoria: Petre V. Haneș. M. Kogălniceanu în preajma revoluției de la 1848.

Literatură: Anatole France. Din „Grădina lui Epicur".—Maxim Gorki. Boles.—Victoria M. Iuga. Doi străini.—C. Apostoliu. Pe o stradă.

Teatru: Libero Ausonio. Teatru Național Persan.

Note și Discuțiuni: Juarez Movilă. Monopolul abecedarului.

Informații

❑ *Institutul anatomic din Iași stă în fruntea instituțiunilor culturale din a doua Capitală.*

Directorul institutului, d. dr. Juvara, care a rădicat la treaptă înaltă instituția a cărei conducere o are, cinstește Opinia *cu un însemnat articol asupra institutului.*

Publicăm acel articol în prima pagină, la coloana literară.

❑ D. A. A. Badareu va pleca la Paris la 28 c. și se va întoarce în țară la 6 sau 7 April.

❑ D. I. Procopiu a fost ales raportor al proiectului pentru reorganizarea teatrelor.

❑ Dimineața *află că nuoi dificultăți ar fi intervenit în tratativele ce se urmează la București pentru încheierea convenției cu Austria.*

❑ Legea scelerată a roșului Stelian, a fost votată ieri de Senat cu 50 voturi pentru și 6 contra.

❑ Consiliul comunal din Iași, a fost convocat în ședință extra-ordinară, pentru Joi, 26 c., oara 4 p. m.

❑ Ziarul *Viitorul*, acum cîte-va zile, reproducea declarația făcută delegațiunei medicilor de primul-ministru, că guvernul se va retrage curînd

Aceleași ziar face astă-zi declarația că „situația guvernului este excelentă".

Mai declară că liberalii nu vor da voturile lor, la balotajul de mîine, candidatului carpist.

Ambele declarațiuni le-am scris la carnet.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarce poimîne Luni în localitate.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor și învățătorilor din circumscripția Iași, nu va lua sfîrșit de cît în ziua de 26 Martie a. c.

❑ Congresul federațiunei de gimnastică nu s'a început astăzi. Congresul se va ținea mâine Duminică 22 și poimîne Luni 23 Martie, în sala amfiteatrului de la liceul Național.

Examenul de definitivat.—Ei au trecut, la seminariul „Veniamin Costachi", examenul oral, învățătorii din județul Neamț și județul Roman, înscriși la examenul de definitivat. Proba practică au trecut'o la școala „V. Alexandri".

Astă-zi au trecut examenul oral cei 6 învățători din județul Suceava, iar proba practică o vor trece mîne la ora 9 dimineața, la școala „Hatmanul Nicoară". Poimîne Luni 23 Martie sunt chemați învățătorii din județul Tecuciu, în număr de 6. Acești vor trece proba practică Marți dimineață la școala „Gh. Asachi".

In ziua de 25 Martie vor fi chemați învățătorii din județele Tutova și Vaslui, în număr de 8; proba practică o vor trece în ziua de 26 Martie la școala „Al. Lambrior".

DIVERSE

— Sub-comisarul Nebuneli, de la s. I, a demisionat, fiind numit archivar de judecătorie.

— In subscripția pentru inundați, făcută de elevul Petroni A. Sorin, s'a trecut exact totalul sumei de lei 6.40, dar s'a omis, d'intre subscriitori, numele elevului Unter Marcel, cu 50 bani.

— Astă-noapte un început de incendiu s'a declarat la Iițic Forșt din strada Cucu, No. 47.

Focul a luat naștere dintr'o cameră de lucru, unde au ars niște saci. Focul a fost stins de oamenii din casă.

— Un început de incendiu s'a declarat la locuința d-lui d-r. Șeptilici, din strada Zmeu No. 3. Focul a fost stins la timp de servitori.

— Au fost promulgate legile pentru naturalizarea d-lor Justin Adace și Valentin Bude, ambii din Iași.

— S'a retras, după a sa cerere, d-lui Tache Manicatide, dreptul de a face operațiuni de vămuire, ca expeditor, la vama Iași.

— Au fost numiți debitanți pentru vînzarea produselor Regiei monopolului statului: Paraschiva T. Munteanu, în comuna Sculeni, N. G. Cîrlan, în comuna Plugari, jud. Iași, și regimentul 7 roșiori, în comuna Iași, județul Iași.

Marele incendiu din strada Palat

Alarma de foc.—De unde a luat naștere focul—Gimnasiul „Alexandru-cel-Bun" Ajutoarele.—Sosirea pompierilor.—Focul a fost pus.—Pagubele.—Cercetările. — Alte amănunte.

Un mare incendiu a isbucnit astă-noapte în strada Palat, la casele proprietatea droguistului Rosenștein, ocupate în parte de gimnasiul „Alexandru-cel-Bun", iar parte de depozitul drogistului Rosenștein.

Focul a isbucnit pe la ora 1 și jumătate noaptea și a pornit din partea de dindos a clădirei, din spre apartamentul închiriat d-nei Irena Wexler, care se afla în străinătate la Triest.

Casele distruse de incendiul de astă-noapte sunt foarte vechi. Pe vremuri au fost locuite de Grigore Ghica-Voevod după care casele au fost cumparate de d-na Ana Catargi Actualminte, după cum spuneam mai sus, casele erau ocupate în mare parte de gimnaziul „Alexandru-cel-Bun". Acest gimnasiu, după cum se știe, s'a înființat în anul 1864, sub numele de „noul gimnaziu sf. Sava", cu o parte din elevii clasei I-a și a II-a care nu mai aveau loc la liceul Național (50 elevi în cl. și 21 elevi în clasa II-a). Acest gimnaziu și-a început cursurile în casele din curtea mănăstirei sf. Sava și se mai numea „Colegiul Național din M-rea sf. Sava". La sfîrșitul anului 1865 gimnasiul s'a mutat în casele lui Anastase Panu, str. sf-ta Vineri și-a luat numele de „Alexandru-cel-Bun". După 10 ani de la înființare, înmulțindu-se elevii, mai ales în clasa I-a, i s'a adăogit încă o secție la acea clasă, care a continuat până la 1900 cînd din cauza crizei financiare, s'a desființat, rămânînd școala cu 4 clase.

Școala s'a instalat în apartamentele distruse acum de incendiu, din în casele din strada Palat, proprietatea d-lui Rosenștein încă de acum 30 ani.

*

Nu mai încape îndoială, că focul a fost pus. In adevăr, acum cîte-va zile în urmă s'a încercat în două rînduri, să se puie foc clădirei.

In noaptea de 16 spre 17 Martie a. c. s'a încercat pentru prima dată să se dea foc clădirei; în adevăr, în acea noapte s'a prins de veste că o mînă criminală pusesă în dosul clădirei, dinspre aripa unde era locuința d-lui Gh. Scobaiu, directorul școalei, niște cîrpe aprinse. Din fericire, s'a prins de veste la timp și s'a evitat oenorocirea. A doua noapte însă, probabil aceiași mînă criminală, a încercat din nou să puie foc caselor, căci din nou s'a prins de veste că niște paie luaseră foc, în același loc, unde se aprinsese cu o noapte înainte.

Astă-noapte pe la orele 1 și jumătate, focul a luat naștere, după cum spuneam din partea dreaptă a clădirei, din spre apartamentele ce le închiriase d-na Irena Vexler, care se află în străinătate, apartamente care erau mobilate, însă nu erau locuite.

Cum bătea un vînt puternic, flăcările au început să se întindă cu repeziciune și în scurt timp aripa dreaptă a fost cuprinsă în întregime de flăcări.

S'a dat imediat alarma și s'a înștiințat secțiile de pompieri din Nicolina și din Toma-Cozma. Directorul școalei d. Scobaiu, împreună cu servitorii școalei, văzînd pericolul, au început să ia măsuri pentru a salva mobileriul școalei și locuința sa. Primul care a sosit la fața locului a fost sub-comisarul Vinograschi, de la dispărțirea a II-a, care la rîndul său a înștiințat celelalte autorități.

A sosit imediat și droguistul Rosenștein, care se silia să 'și poată salva depozitul său, situat în etajul de jos, din aripa dreaptă a clădirei.

Vîntul bătea însă tot mai tare și flăcările se întindeau din ce în ce mai mult. De jos, de unde a pornit focul, flăcările s'au întins la etajul de sus, a cuprins apartamentele locuite de d. Gh. Scobaiu, directorul școalei, iar de aci s'au întins în toate părțile, cuprinzînd apartamentele de jos, unde se află Biblioteca școalei, sala de lectură, și locuințele pedelului și a servitorilor școalei, precum și în etajul de sus, unde erau cele 4 săli de clasă ale gimnazului, cabinetul de fizică, și cancelaria școalei.

*

Cu toate sforțările ce s'au făcut însă nu s'au putut salva de cît foarte puțin din mobilierul școalei și nici directorul nu s'a putut salva de cît foarte puțin din mobilierul său. De asemeni nici droguistul Rosenstein n'a putut să'și salveze de cît o parte din depozitul seu.

Ambele secțiuni de pompieri, care au sosit la fața locului, au început să lucreze la potolirea focului. Atît lipsa de apă, cît mai ales vîntul care alimenta mereu flacările, erau un mare inconvenient pentru ei. Era o panică de nedescris, căci locatarii de prin împrejuriml se temeau ca nu cumva și locuințele lor să

fie cuprinse de flacări. In ziuă s'a adunat o mare mulţime la faţa locului. Intreaga clădire, atît jos, cît şi sus era cuprinsă de flacări.

Etajul de sus a fost în întregime distrus de incendiu. N'a scapat de cît aripa de jos, din stînga clădirei, unde locuia pedelul şcoalei.

Toată clădirea a fost nimicită. Cu toate sforţările pompierilor, focul n'a putut fi localizat nici în momentul cînd scriem aceste rînduri. Pompierii desfăşoară o mare activitate pentru localizarea complectă.

Din cancelaria şcoalei nu s'a putut salva mai aproape nimic, după cum nici din salele de clase ale gimnasiului nu s'a putut salva tot mobilierul.

Pagubele cele mai mari le-a avut deci gimnasiul „Alexandru cel Bun", care ocupa cea mai mare parte din această clădire.

*

Din cercetările ce s'au făcut, nu s'a putut stabili în mod lămurit împrejurările prin care a luat naştere focul. Ceia ce s'a putut stabili, e că incendiul a luat naştere din aripa dreaptă a clădirei, după cum spuneam mai sus. Că incendiul a fost pus, nu mai rămîne îndoială, căci la ora 1 şi jumătate noaptea, în nici unul din apartamentele clădirei nu mai era foc. Tentativele de acum cîte-va nopţi în urmă apoi, cînd s'au aprins nişte peteei în partea de dindos a clădirei împuterniceşte şi mai mult susţinerea că focul a fost pus.

Autorul a venit probabil prin Curtea clădirei şi s'a urcat pe fereastra din aripa dreaptă, unde erau apartamentele închiriate de doamna Irena Wexler, acolo a spart fereastra şi ţinînd seamă că acest apartament nu este locuit şi prin urmare în imposibilitate de a fi cineva care să prindă de veste, a introdus focul.

De aci focul s'a propagat mai departe şi ajutat de vîntul care bătea, s'a propagat la întreaga clădire.

Pagubele cauzate sunt mari.

Clădirea era asigurată pentru 60.000 lei la Societatea „Dacia-România", iar apartamentele d-nei Wexler erau asigurate pentru 15,000 de lei la Societatea „Agricola".

Poliţia urmează cercetările pentru a stabili cine e incendiatorul.

❑ **Congresul federaţiunei de gimnastică.**—Acest congres, după cum se ştie, se va ţinea mîine în Iaşi.

Iată programa:

Sîmbătă 21 Martie, 9 seara, plecarea din Bucureşti din gara de Nord la Iaşi cu trenul de Vaslui. 8 jum. dimineaţă sosirea congresiştilor la Iaşi. 10 dim. Deschiderea solemnă a congresului în localul „Liceului Naţional". 11 dim. Vizita congresiştilor la societatea „Turn Verein" din Iaşi. 12 dim. Dejunul.

Duminică 22, ora 2 p. m. Deschiderea şedinţei de după amiază. 6 p. m. Închiderea congresului. 7 p. m. Masa congresiştilor în localul ce se va decide şi face cunoscut din vreme.

Luni 23 Martie, 8—12 a. m. şi de la 3—6 p. m. Vizitarea oraşului Iaşi şi a monumentelor sale. 9 şi 5 p. m. Plecarea din Iaşi cu trenul de Vaslui.

Marţi 22 Martie, 8 a. m. Sosirea în Bucureşti.

Notă. — Congresiştii vor purta obligator insemnele societăţei din care fac parte.

Ultime informaţii

❑ *Sunt mai multe zile, de cînd un trimis al Zemstvoului din Basarabia se află în Iaşi, unde studiază actele privitoare la proprietăţile rurale din Basarabia, ale Eforiei Sf. Spiridon.*

Epitropia are acolo cincimoşii, două arendate la obştii treila particulari, cari aduc eforiei un venit de 400,000 lei.

Avocatul zemstvoului a declarat că este vorba ca statul să silească eforia să-i vîndă moşiile.

Ceea ce ne miră, este uşurinţa cu care documentele privitoare la acele moşii, au fost puse la dispoziţia trimisului rusesc.

❑ La serviciul de siguranţă al poliţiei se urmează anchetă în privinţa incendiului de astă noapte.

Pedelul gimnaziului, Livadariu, se află arestat. Cînd scrim se ia interogatoriul fraţilor Rosenştein, propietarul casei.

❑ Procurorul general se va întoarce la noapte de la Bacău, unde a fost să ancheteze fapte grave ce se impută unui judecător rural din acel judeţ.

❑ In continuarea instrucţiei privitoare la scandalul universitar, judecătorul de instrucţie Erbiceanu a luat astă-zi interogatorul studentului Cucu.

Acest Cucu, student în ştiinţi, a luat vie parte la tot scandalul, a semnat toate celebrele petiţiuni.

Imediat după aceea şi înainte de-a se fi stabilit vinovăţiile în acel scandal, d. Cucu, *student în ştiinţi*, a fost numit şef al ...biroului de servi.

Toate se potrivesc!

❑ Astăzi trebuia să se fi hotărît la Bucureşti de către comisia financiară a camerei, chestia sporirei onorariilor profesorilor universitari.

Corpurile ambelor universităţi ceruseră leafa prevăzută prin legea din 1898, adică 900 lei pe lună sau cel puţin cea prevăzută prin legea din 1901 adecă 800 lei lunar.

Comisia budgetară, după cît ştim admite sporul de o cam dată numai de 100 lei lunar Profesorii sunt hotăriţi a respinge această sumă, pentru că dacă ar revenzi la anul cu cererea de complectare a lefei până la suma de 800 lei să nu li se răspundă în necunoştinţă de cauză din partea publicului că li s'au sporit lefurile odată şi pentru ce revin în fiecare an cu asemenea pretenţii Lozinca profesorilor este „tot sau nimic".

❑ D. Haret Dioghenide, fost învăţător la şcoala din Gropniţa, a fost numit copist în C. F. R. la gara Palanca.

❑ Numirile de noui membri în consistoriul spiritual al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei, se va face în prima săptămînă după Paşti.

❑ D-şoara Zoe Rojuiţă, internă la Maternitate, a obţinut nota maximă la ultimul doctorat în medicină.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei să'i comunice numărul de lucrători pentru munca cîmpului, ce se se găsesc disponibili în acest judeţ.

❑ După toate probabilităţile noul local al antrepozitelor, ce s'a construit lîngă gara Iaşi, nu se va inaugura de cît la toamnă, sau chiar în prima-vara anului viitor.

Aceasta din cauză că nu s'a putut încă ajunge la o înţelegere în ceeace priveşte expropierile ce urmează a se face lîngă antrepozite, pentru construirea liniilor, şi a depozitelor. In timp ce proprietarii din partea locului cer 4 lei m. de teren, ministerul nu oferă de cît 0.50 bani.

❑ Voinţa Naţională, desminţind o ştire politică din Iaşi, spune că ştirea aceea am fi dat-o noi.

Voinţa ştie că nu noi am dat-o, dar vrea să ne persecute.

❑ **Serbarea stîlpăritor.**—Astă-zi conform unui vechiu obiceiu, s'a sărbătorit, „ziua stîlpărilor.

S'a oficiat dimineaţă un serviciu divin la biserica Sf. Neculai cel Nou, la care au luat parte şcoalele primare de băeţi din localitate cu profesorii lor.

După serviciul divin s'a întreprins un pelerinaj de la biserica Sf. Neculai, spre Mitropolie. Preoţii purtau icoanele, iar corul seminarului întona imnuri religioase.

La Mitropolie s'a distribuit copiilor stîlpări, după care serbarea a luat sfîrşit.

❑ **Militare.** Manevrele de cadre, cari erau să aibă loc astăzi între trupele din garnizoana locală, pe distanţa Iaşi-Vaslui s'au contramandat, din cauza timpului nefavorabil, pentru o altă zi.

— Consiliul de războiu a judecat eri procesul privitor pe Bejan Gheorghe, maestru armurier la regim. 13 Ştefan cel Mare, acuzat de lipsuri de efecte. Procesul a durat de dimineaţă pînă seara. Consiliul l'a condemnat la 3 luni închisoare.

— D. maior Gh. Liciu, comandantul pieţei, a fost numit ofiţer recrutor la Bacău. In tot timpul misiunei sale, va fi suplinit de d. căpitan Corjescu, aghiotantul pieţei.

— Cu ocazia sărbătorilor Paştelui, se vor acorda soldaţilor din garnizoana locală, permisii de cîte 8 zile în două serii.

— D. colonel Musteaţă, comandant de brigadă, va inspecta Regim. 7 roşiori din localitate, după sărbători d-sa se va interesa de progresele instrucţiei soldaţilor în a doua perioadă.

— Subofiţerii, cari îndeplinesc prevederile art. 25 din regulamentul legei pentru înaintarea în armată, şi doresc să dea examen de administrator cl. III-a în activitate, trebuesc să înainteze cererile pe cale ierarhică statului major general al armatei cel mai tîrziu pînă la 15 lunie. Examenul va avea loc în prima jumătate a lunei Septembrie.

❑ **Şcolare**—După cum am spus conferinţele generale ale corpului didactic primar din judeţul nostru, se vor ţinea în 4 secţiuni. Preşedinţii secţiunilor vor fi: secţia I-a d. L. Matasariu, secţia II-a d. I. C. Tăsăoanu, secţia III-a d. Gh, Ştefănescu, secţia IV-a d. I. Dodon.

Conferinţele se vor ţinea în localul şcoalei primare „Gh. Adamachi".

Pînă acum revizoratul nostru şcolar a primit 50 de cereri ale membrilor corpului didactic primar din alte judeţe, care vor să ia parte la conferenţele din judeţul nostru. S'au primit cereri din judeţele; Dorohoi, Botoşani, Suceava, Constanţa şi Teleorman.

Conferenţele se vor ţinea sub controlul d-lor D. Sachelarescu, inspector al învăţămîntului primar şi N. Ionescu, revizor şcolar.

— S'a acordat un concediu de 20 zile d-nei Paulina Petrea, institutoare la Bisolari şi un concediu de 15 zile d-nei Henrieta Manteanu institutoare la şcoala „C. Negri".

— D. Spiridon Rîpă, învăţător la Cărăşi, judeţul Dorohoiu, a fost permutat la şcoala din Totoeşti, judeţul Iaşi, în locul d-lui M. Damir, pus în disponibilitate.

— Conferenţele lunare ale institutorilor din localitate s'au suprimat pînă după vacanţa Paştelui.

— Ministerul cultelor a pus în vedere învăţătorilor să sfătuiască pe locuitorii care au declarat că fac prestaţii în natură, să iasă la executarea ei chiar acum pînă nu începe munca cîmpului.

❑ Marea artistă atît de iubită de publicul ieşan, gloria teatrului modern, artista care prin modul ei de interpretare ie atît de sublimă şi fără rivală, **Suzanne Desprès** făcînd turneu în Europa va veni şi la Iaşi pentru 2 reprezentaţii cu **întreaga** trupă de la renumitul teatru parisian *„Théatre de L'Oeuvre"*. Din escelentul ansamblu fac parte artişti mari ai Parisului ca *Jeanne Dulac, Marey, Lugné Poe*, eminentul artist şi escelentul director al teatrului de L'Oeuvre etc. etc.

Se va reprezenta **Joi 16 Aprilie la Rafale** piesă în 3 acte de Bernstein, *sublima creaţiune a marei artiste.* **Vineri 7 Aprilie Le jeu de la morale et du hasard** comedie într'un act de Tristan Bernard, **Elektra** dramă în 2 acte de Hofmannsthal, *ultimul mare succes al ilustrei artiste la teatrê de L'Oeuvre, toate rolurile din Elektra fiind jucate chiar de artiştii care au creat rolurile de la Paris* şi **Le fardeau de la liberté** comedie de Tristan Bernard.

Se prevede un public atît de numeros cum nu s'a văzut încă în actuala stagiune la vre-o reprezentaţie.

Biletele de intrare s'au pus în vînzare la agenţia teatrală **„Thalia" (Maximovici)**

❑ **Judiciare**—La secţia II-a a Curţei urmă să se judece ieri apelurile junecţionate ale domnului Anton Rosnovanu, contra respingerei cererei de a institui un consiliu judiciar d-nei Adella Kogălniceanu şi apelul acesteia în ce priveşte cheltuelile ce-i au fost acordate de tribunal.

Procesul a fost amînat pentru ziua de luni, 23 Martie. Vor pleda: d. Take Ionescu pentru d-na Kogălniceanu; d-nii: Sculy şi Mărzescu, pentru d. Anton Rosnovanu.

— Camera de punere sub acuzare a menţinut închişi pe numiţii I. Hascalovici şi Iloviei, invinuiţi de incendiarea imobilului din Iaşi, strada Goliei 9.

Contra proceselor verbale au făcut recurs amîndoi. Cartea de casaţie, secţia II-a, după ce a făcut divergenţă, a respins ieri ambele recursuri.

— Camera de punere sub acuzare a admis astăzi apelul procurorului contra infirmărei mandatului falitului băcan Antoniade.

— In procesul important care s'a pledat ieri la secţia II-a a Curţei între Meyer Goldstein şi Frisschmann, pentru restituirea unei dote, pronunţarea decisiei a fost amînată pentru Luni.

Curtea a obligat părţile să depună concluzii scrise.

❑ Două piese teatrale cuprinde programul cinematografic din astăseară Sîmbătă din sala teatrului Circ Sidoli. „Frica" mimodramă de Michel Carré, autorul scrierei „Balul Negru" reprezentată acum două septămîni pe aceiaşi pînză. Adoua piesă este comedia lui Reibrach (de la „Journal" din Paris) intitulat „Un huluhaş tomnatic". Ambele aceste piese sunt interpretate de cei mai buni artişti ai Parisului, precum: Desfontaines, Landrin, d-rele Rosny, Berangére. etc., dela Odéon, Gaîté, Antoine etc.

Afară de aceste piese, programul din astăseară cuprinde o scenă foarte interesantă, de pe natură. Lansarea cuirasatului francez „Voltaire". Sunt redate momentele cînd balaurul de oţel este lansat în mare. Urmează apoi multe scene comice, feerice, instructive etc.

Mîne Duminică matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 21 Martie.

In chestia convenţiei

Bucureşti.—Dificultăţile ce se iviseră în tratările pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria, au dispărut.

Zilnic delegaţii Austriei au convorbiri telefonice, în chestia convenţiei, cu guvernul din Viena.

La punctele de frontieră, pe teritoriile neutre, se vor înfiinţa abatoare.

Se crede că pînă Mercurea viitoare convenţia cu Austro-Ungaria va fi încheiată.

Atitudinea Muntenegrului

Constantinopol. — Agentul muntenegrean, a declarat că condescendenţa Serbiei este o ruşine, dar grea de evitat în urma atitudinei schimbate a Rusiei. Şi Muntenegrul va trebui să cedeze, dată fiind noua schimbare a atitudinei politice.

Ambasadorul Rusiei la Constantinopol, d. Zinoview, sfătuia pe reprezentanţii Serbiei şi Muntenegrului să aibă o atitudine moderată, relevând că sunt puţine speranţe ca aspiraţiunile lor să fie realizate prin intervenţia puterilor.

Alegerea Episcopilor

Bucureşti.—Mîine dimineaţă, după cum s'a anunţat, marele colegiu va proceda la alegerea a doui Episcopi, în locurile vacante.

Unele ziare guvernamentale s'au grăbit să anunţe că guvernul ar susţinea candidaturile P. P. S. S. Arhiereilor Nifon Ploeşteanu şi Meletie Gălăţeanu, cei dintăi pentru Episcopia de Rîmnic şi celalt pentru Episcopia Dunărei de jos.

Această ştire însă nu e conform cu adevărul, de care ce consiliul de miniştri n'a hotărît încă nimic în această privinţă.

Abia azi se întruneşte consiliul de miniştri spre a hotărî cand daţii. Se crede că guvernul va susţinea candidaturile P. P. S. S. Archiereilor Nifon Ploeşteanu şi Ghenadie Georgescu Băcăoanul.

Se mai spune că ar fi vorba să candideze pentru unul din locurile vacante şi P. S. S. Archierul Calist Ordeanu Bîrlădeanul,—după îndemnul d-lui Filipescu.

Incidentul de la Senat

Bucureşti.—Eri în momentul cănd vorbea d. dr. Rîmniceanu, în chestia legilor agrare, un incident s'a petrecut între acesta şi d. Ionel Brătianu.

La un moment dat d. dr. Rămniceanu, fiind obosit, a cerut să se amăne continuarea discuţiei pentru a doua zi. D. Ionel Brătianu s'a opus şi a cerut ca şedinţa să se prelungească şi d. Rămniceanu să continue.

— Rău faceţi, a spus d. Brătianu d-lui Rămniceanu, că vorbiţi de unele persoane care nu sunt aci.

— N'am nevoie să iau lecţii de la d-ta, a răspuns d. Rămniceanu.

A urmat apoi un adevărat tumult, căci d. Rămniceanu a fost incontinuu întrerupt.

Tentativă de asasinat

Berlin.—Intr'o casă, un factor poştal a fost găsit leşinat, avînd răni la cap.

Se pare că e vorba de o tentativă de asasinat. Nu s'a constatat încă dacă i s'a furat banii.

Călătoria d-lui Roozewelt

Neapole—D. Roozewelt este aşteptat aci Luni dimineaţă.

Fostul preşedinte îşi va continua imediat călătoria.

Desconcentrare

Belgrad.—Rezerviştii convocaţi subdrapel, au fost licenţiaţi eri.

Criza ministerială din Grecia

Atena.—D. Rhallis a cerut încă 24 ore de gîndire, în vederea acceptărei sarcinei de a forma cabinetul. Suveranul a admis aceasta.

Cadavrul din Podul Mogoşoaiei

Bucureşti.—După cum v'am comunicat eri, între Bucureşti şi Podul Mogoşoaiei a fost găsit cadavrul unei tinere, fete, care probabil zăcea în acest loc de cîte va săptămîni.

Din cercetările ce s'au făcut s'a constat că ea se numeşte Antoaneta Ursu. Ea e nepoata d-lui C. Grigoriu, directorul trupei de operete.

Tînăra fată dispăruse de la locuinţa d-lui Grigoriu, încă din ziua de 23 Februarie. D. Grigoriu reclamase în două rînduri despre dispariţia nepoatei sale.

Se crede că ea, dispărînd de la locuinţa unchiului său, s'a dus pe cîmpul Mogoşoaiei şi cuprinsă de viscolul mare ce era pe atunci a încetat din viaţă.

S'a dat autorizaţia pentru înmormîntare.

Strămutarea Capitaiei Serbiei

Belgrad.—Skupcina a luat vacanţă pănă la 15 Aprilie.

Vice-preşedintele adunărei d. Stoikovici, zice că petiţia celor 72 deputaţi, care cer ca reşedinţa să fie schimbată de la Belgrad în interiorul ţărei, va fi admisă şi că Nişul va fi ales de capitală în locul Belgradului.

Tratativele turco-bulgar

Constantinopol.—Azi a avut loc prima şedinţă între Rifarat Paşa şi d. Lisapcew, în privinţa negocierilor turco-bulgare.

Aeronautice

München.—La ora 1 şi 3 sferturi după amiazi, balonul Zeppelin s'a coborît aci, fără accident. Principele regent, principii şi principesele veniseră să asiste la aterisagiu. O mulţime imensă a aclamat pe d. Zeppellin.

Balonul plecase din Dingolfing la 11 şi un sfert cu un vînt uşor.

Dîndu-se jos, din nacelă, d. Zeppellin a fost felicitat de principele regent.

In timpul prînzului, principele regent al Bavariei a conferit d-lui Zeppellin medalia „Luitpold" de aur şi a toastat pentru inventator şi pentru desvoltarea şi prosperitatea aeronautică germană. La ora 3 şi 36 p. m. d. Zeppellin a plecat din nou cu balonul în direcţia de Sudvest, iar la ora 7 şi 55 seara derijabilul a sosit bine la Mauzelle pe lacul de Constanţa.

*

München.—Regentul a comunicat printr'o telegramă împăratului Wilhem, sosirea şi plecarea balonului Zeppelin, adăogînd: „opera îndeplinită cu atît de mare energie a făcut admiraţia generaiă şi a dat o dovadă eminentă de capacitatea generală a inventatorului".

Imparatul a răspuns zicînd că a simţit o mare bucurie auzind că balonul sub conducerea unor militari, a îndeplinit o operă atît de complectă, cu toate dificultăţile ce au fost de învins.

D-şoara MIRA FAIN

şi

MOISE SCHARF

logodiţi

Iaşi Iaşi

In locul ori-cărei înştiinţări

Astă seară la Teatrul Naţional:

FALIMENTUL

Piesă în 4 acte şi un tablou de

Bjoernstejene Bjoernson

Maestrul C. NOTTARA joacă ROLUL PRINCIPAL

80.000 lei, de dat cu ipotecă în moşie, după Creditul rural, în condiţiuni avantagioase. Lămuriri sub C. R. la ziar.

Un armasar negru, rasa angloarabă, vrîsta 4 jum. ani. Talia 15 jum. Se vinde. La administraţia ziarului sub *M. C.*

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 3 APRILIE 1909

Ora 9 seara

Un Concert Extra-ordinar

dat de

Marea Asociaţie Instrumentală

Din Viena

(Wiener Tonkünstler-Verein)

Sub conducerea personală a marelui Director

OSKAR NEDBAL

Orchestra se compune din

60 MAIŞTRI CONCERTIŞTI

Preţurile locurilor: Loja de 4 Pers. 30 lei, De 5 Pers. 35. De 6 Pers. 40 lei. Fotoliu de orchestră 7 lei. Stal I 6 lei. Stal II 5 lei. Stal III 4 şi 3 lei. Balcon, Banca I 4 lei. Cele-lalte Bănci 3 lei. Galeria 2 lei. Loja Balcon 12 lei.

Un afiş special va arata Programul Concertului.

—Biletele la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.—

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,

Vinuri, Stofe de lână,

Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Desembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

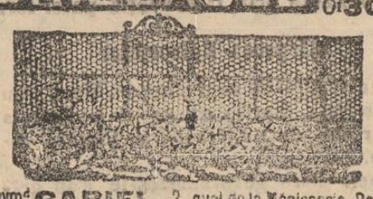

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 55 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea la 7 Aprilie 1909

Se poate ciştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi doud Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 686 — Marți 24 Martie 1909

BALOTAGIUL de IERI

In sfîrşit, d. Teodor Rosetti a fost ales.

Junimiştii trebue să fie încîntaţi. Şi mai încîntaţi de cît ei trebue să fie liberalii.

„Takismul" a fost invins".

Iată strigătul de bucurie care ese azi din piepturile tuturor adversarilor noştri, pe cînd şampania curge în valuri, sărbătorind triumful coaliţiei!

Am fost invinşi?

Se poate în mod sincer şi drept afirma lucrul acesta?

La primul scrutin partidul nostru a întrunit 510 voturi, iar la balotagiul de ieri 552—deci după o săptămînă de luptă continua şi energică cîştigăm 42 de voturi.

Ce dovedeşte aceasta?

In primul rînd că suntem un partid admirabil organizat, stăpîni pe propriile noastre forţe şi siguri în ori ce moment de concursul devotat şi statornic al tuturor partizanilor noştri.

Nu tot astfel pot vorbi şi liberalii, cari îşi făceau pînă azi un titlu de glorie din organizaţia lor politică.

La primul scrutin liberalii obţin 452, iar după o săptămînă de acţiune, ei se scobor pînă la 373 de voturi, deci pierd 79 de voturi.

Intrebăm: Unde s'a pomenit vre odată în luptele noastre electorale, de cînd avem un regim politic representativ şi electiv, ca un guvern să sufere un deficit aşa de extraordinar de voturi, şi la un colegiu unde numărul alegătorilor e mai restrîns şi mai greu de luat după curent?

In general, balotagiile se sfîrşiau prin succesul guvernului—şi rar, foarte rar, opoziţia reuşea să cucerească alegerea, distanţînd cu 2—3 voturi guvernul, care în tot cazul se ridica şi el de asupra voturilor dela primul scrutin.

Dar, ca guvernul să scadă cu 79 de voturi, la colegiul I de Senat în Capitală, unde majoritatea alegătorilor, o formează oamenii hotărîţi şi afirmaţi în politică, aceasta este absolut imposibil.

Atunci care este explicaţia numărului mare de voturi întrunit de d. T. Rosetti, şi care i-a determinat reuşita la alegerea de eri?

La primul scrutin candidatul junimist a obţinut 529 de voturi — pe cînd ieri s'a rîdicat pînă la 642, deci cu 113 voturi mai mult.

De unde sunt aceste 113 voturi?

Spuneam încă de rîndul trecut, că guvernul are să aducă la balotagiu alegători mai mulţi de cît au fost la primul scrutin, şi am avut dreptate. Căci 66 de alegători, au participat ieri la alegere în plus peste cei de la primul scrutin.

Din aceste 76 de voturi nuoi, conservatorii democraţi au cîştigat 42, deci mai rămîn 34 de voturi disponibile pentru ambele partide.

Admiţînd că toate aceste 34 de voturi ar fi trecut la junimişti, încă mai rămîn din 113,—79 de voturi a căror provenienţă junimiştii sunt datori s'o explice.

Dar se poate explica în alt-fel de cît aşa cum răsare în ochii tutulor că sunttocmai cele 79 de voturi ce au avut mai puţin liberalii?

Prin urmare, concluzia naturală, ce reesă din examinarea rezultatului alegerei de ieri, e că junimiştii au căpătat colegiul I de Senat, prin graţia sau *pomana* liberalilor, şi acest adevăr recunoscut de toţi oamenii de bună credinţă, nu'l pot contesta, fără a se face ridicoli, nici liberalii nici junimiştii.

Şi liberalii au procedat ast-fel, pentru ca să împedice reuşita noastră, care ar fi fost mai mult de cît sigură.

Căci, menţinîndu-se la voturile de la primul scrutin, şi adăugînd chiar şi pe cele 34 de voturi disponibile—guvernul ar fi întrunit 486 de voturi, pe cînd junimiştii ar fi ramas la 529, sau în cazul cel mai favorabil dacă ar fi fost să se împărtăşească şi ei, cu o parte din cele 34 disponibile, tot nu s'ar fi putut rîdica peste 540 de voturi,—ceia ce i-ar fi lăsat şi pe unii şi pe alţii într'o vădită inferioritate faţă de noi, care am obţinut 552 de voturi.

Inseamnă aceasta un succes pentru junimişti, şi a contrario, o înfrîngere pentru noi?

Cînd în potriva noastră, se coalizează tot partidul liberal, cu întreaga sa organizaţie politică, cu toate instituţiile de credit, societăţi şi Banca Naţională şi mai presus de toate întreaga putere centrală a guvernului,—şi toţi fruntaşii liberali votează pentru candidatul junimist, numai pentru a împedica reuşita noastră, se poate spune că junimiştii au cîştigat prin ei alegerea, şi că noi, am fost învinşi?

Dacă noi am fost învinşi, ce se poate spune de guvern, care rămîne la 373 de voturi, deci cu 174 de voturi mai jos de cît noi?

Combinaţia a fost prea cusută cu aţă albă, masca care şi-au pus'o adversarii noştri pe obraji, e prea transparentă pentru ca toată opinia publică să nu vadă şi să nu judece precum merită această monstruoasă coaliţie cari crede că poate astfel falşifica sentimentul real şi cinstit al ţărei.

Nu! — Liberalii şi junimiştii, au reuşit ieri, dar nu în alegerea aceasta, ci au reuşit a se demasca complect în faţa ţărei.

Şi prin această demascare, ei au dovedit nu numai complecta lor slăbiciune, dar puternica şi invincibila noastră forţă.

Şi de această forţă e deplin încredinţat şi poporul şi Tronul!

Vespasian I. Pella.

Lupanar politic

Suntem în faţa rezultatului scrutinului de ieri şi acest rezultat zugrăveşte pe deplin lupanarul politic, lupanarul de cinisme revoltătoare, care a fost creiat de o opoziţie desperată în ruşinos cartel cu un guvern, care este cea mai hidoasă expresiune a politicianismului prostituat.

In alegerea de ieri a *triumfat* **junimizmul. Junimizmul d-lui Carp, care, de aproape o jumătate de secol, a trăit cu politica făcută cu talgerul, cum cu talgerul trăiesc femeile pierdute de la cafelele concerte—acest junimizm-cerşetor, întărit cu sînge princiar, a aclamat acum, in leşinata sa luptă politică, şcoala prostituţiei politice.**

Ticăloşii, cari luptă pentru succese, pe toate căile şi indiferent prin ce mijloace, în tocmai ca femeile bătrîne, cari încă vor să existe — acei ticăloşi au arborat pe d. P. P. Carp ca stindard al şcoalei acesteia, a lupanarului lor - iar în mijlocul salonului de recepţie l'au aşezat pe d. Teodor Rosetti, cu recomandaţia că ie cumnatul lui Cuza-Vodă.

Şi fiind-că nici halul acesta extrem de dureros n'ar fi putut aduce „succesul", s'a dat, cu concursul guvernului, din resturile d-lui Bibicescu şi d. Rosetti, cumnatul lui Cuza-Vodă, care domn Rosetti o făcea pe dama voalată cu sediul la Piatra—d. Rosetti a „triumfat", avînd exact atîtea voturi mai mult cîte s'au putut prostitua de la d. Bibicescu.

Ca să ajungă la acest final fără pareche, chiar în luptele noastre politice, colectiviştii şi junimiştii n'au pus în joc două persoane oare-care, pe spetele cărora, ca pe spetele figuranţilor plătiţi, s'ar fi putut executa ticăloşia—ci au ales dintre oamenii cu greutate, dintre acei trecuţi în rezerva de onoare după serviciile ce-au adus ţărei şi partidelor lor. Şi au procedat aidoma ca la licitaţiile, în cari concurenţii necinstiţi sunt dinainte înţeleşi pentru ca mai apoi să-şi împartă prada.

Pînă la ce înălţime s'a ajuns cu datul peste poale în acest caz special, dovedeşte cu mare prisosinţă, comunicatul apărut, în preziua balotajului, în ziarele guvernului, şi care spunea:

„Este lipsită de temeiu ştirea pe care junimiştii o răspîndesc şi o exploatează printre alegători, cum că ar exista vre-un cartel electoral între carpişti şi partidul liberal, în virtutea căruia alegătorii liberali ar urma să voteze pe candidatul junimist.

„Dăm cea mai categorică dezminţire acestui zvon tendenţios. Nu numai că pentru scrutinul în balotagiu partidul naţional-liberal nu a încheiat nici un fel de cartel, dar sîntem convinşi că acei liberali cari la primul scrutin şi-au dat voturile opoziţiei, vor reveni la matcă şi la balotagiu vor vota pe d. I. G. Bibicescu, candidatul nostru."

Şi după ce apare asemenea „desmînţire categorică", după ce guvernul declară că „este convins" că d. Bibicescu va avea voturi mai multe de cît la primul scrutin, că acele voturi de la primul scrutin erau toate liberale şi cele în plus ale d-lui Rosetti erau ale liberalilor nemulţumiţi—după toate aceste explicaţiuni, candidatul guvernului mai pierde încă OPT-ZECI din voturile pur guvernamentale, de cari dispunea, cu cari putea face ce voia — dovadă că le-a dat d-lui Rosetti.

In alegerea de ieri, dacă poate fi vorba de triumf, a triumfat, materialiceşte prostituţia junimisto-colectivistă. Ea s'a imperechiat spre a lupta contra acelui partid, care, luptînd singur, cu pieptul deschis, a repurtat acel mare triumf moral, căruia cele *patru-zeci şi două voturi* **peste cele** *510* **de la primul scrutin, i-au pus pecetea celei mai mari biruinţi electorale.**

Colectiviştii, cari au păgubit totul, cred că starea lor să se va îngreuia prin infamul lor act de codoşlic şi junimiştii, după cinci-zeci ani de viaţă sprintenă în politică, au ajuns să „triumfe" prin lupanar.

Fie-care a ajuns ce trebuia şi unde trebuia să ajungă.

Chestii didactice

Practica agricolă şi şcolile Normale

Administratorul casei şcoalelor, d-nul Mih-Popescu, a înaintat ministrului Spiru Haretu un raport amănunţit asupra lipsurilor ce se observă în învăţămîntul agricol din şcolile Normale. Dar cum viitorii învăţători au chemarea de a cultiva în mod sistematic grădina şcoalei şi a motiva o cultură mai raţională la săteni, se cere—zice d-l M. Popescu—ca încă din şcoala Normală elevii să iasă cu solide cunoştinţe practice agricole. D-sa crede că în starea actuală şcolile normale nu pot satisface aceasta cerinţă, şi deci se impune o transformare în organizarea şcolilor normale.

In partea întăia a raportului d-l Mih Popescu e victima sistemului Haretist de exagerarea sistemului activităţei extraşcolară.

In mentalitatea Haretistă elevul Normalist trebue să se prepare pentru un complex de funcţiuni sociale, între care abia se întrezereşte activitatea şcolară.

Acum i s'a pus şi instrucţia militară, pe lîngă alte practice agricole şi pedagogice, aşa că elevul normalist e prea încărcat cu atribuţiile şi prea se bat cap în cap atribuţiile.

Şi apoi d-l M. Popescu nu cunoaşte de loc şcolile normale, căci şcoala Normală de la Iaşi e prea bine organizată pentru a nu suferi cîtuşi de puţin observaţiunile dumisale. Că sînt alte şcoli Normale unde practica agricolă sufere, e de vină ministerul, care n'a dispus nici să îngrădească local, nici să procure seminţe şi arbori, iar pe-alocurea însuşi soarta unor şcoli normale a suferit schimbări prin desfiinţarea lor, şi că dar constatarea d-lui M. Popescu vizează pe însăşi autoritatea ministerială, deci se întoarce contra d-lui Haret.

Cu cîte cunoştinţi ies elevii normalişti în practica agricolă sînt prea suficiente ca să poată organiza grădinile şcolare, dacă au terenul necesar şi dragostea de asemenea ocupaţii. Şireţii însă au compromis mai mult activitatea agricolă de cît s'o încurajeze.

Dar ceia ce e nou în raportul d-nului M. Popescu e cînd cere ministrului să schimbe organizarea şcolilor Normale. D-sa opinează ca anul al VI-lea să-şi inchee examenul de capacitate în luna Februarie, iar de la Martie elevii diplomaţi să fie trimişi pe la şcolile de agricultură să facă practică temeinică.

Prin această propunere—dacă s'ar primi—s'ar da o lovitură capitală pregătirei pedagogice a elevilor normalişti, întru cît practica pedagogică se începe în Iaşi anul al VI-lea şi n'ar ţinea de cît patru luni întregi. Dar cu patru luni de practică pedagogică nu se învaţă nimic, căci şi aşa elevi de-abia prind formalismul lecţiilor, iar nici de cum duhul sistemei.

D-l M. Popescu e un duşman hotărît al actualelor şcoli Normale. Subordonarea lor şcolilor de agricultură arata ca rolul social al învăţătorului trebue apreciat prin sapă, hîrleţ, şi plug, iar nu prin ceia ce face în şcoală vorbind sufletului şi înălţînd inima şi gîndul ţării.

Pentru înalţarea ţării prin sapă, hîrleţ şi brazdă avem cei 5000 de proprietari mari şi pe cei 2 milioane de cultivatori, rurali, între care bieţii cei 5000 de învăţători sînt nişte prizărite individualităţi ce se pierd în noianul ţării.

Regimul Haretist surpă temeiul şcolilor Normale ca şcoli pedagogice.

* * *

Pentru Direcţiunea C. F.

Ne permitem a atrage atenţia d-lui director general al Căilor ferate Romîne asupra următoarelor:

Legătura căilor ferate este aşa făcută, că judeţele din Moldova de sus, Botoşani—Dorohoi—Fălticeni—nu au legătură cu alte 4 judeţe din Moldova de jos, Vaslui—Bărlad—Huşi şi Tecuci, sau mai bine zis că legătura este aşa aranjată că un călător din cele trei oraşe din Moldova de sus pentru a ajunge la unul din cele 4 oraşe din Moldova de jos, trebue să piardă mai multă vreme de cît pentru a ajunge la Bucureşti.

Dovadă: un călător care pleacă din cele 4 oraşe din josul Moldovei spre oraşele din susul Moldovei ajunge în Iaşi, la ora 1 şi 15 minute, remîne în Iaşi pănă la ora 6 seara şi ajunge în Botoşani, Fălticeni, pe la 12—1 noapte şi în Dorohoi pe la 10 seara.

Invers, călătorul care pleacă din oraşele Moldovei de sus spre oraşele din josul Moldovei pleacă din aceste oraşe pe la 10 jum. dimineaţa, rămîne în Paşcani 4 ore, ajunge în Iaşi la 6 şi continuă cu trenul de 9 seara, pentru a ajunge în spre zi acasă, pe cînd călătorul ce a plecat spre Bucureşti, ajunge seara la 7 în Bucureşti, vrea să zică perde o zi şi o jumatate de noapte.

Cei ce vor să utiliseze acceleratul de dimineaţă, Vaslui-Bărlad-Huşi, spre Botoşani-Fălticeni, sînt siliţi cei din Vaslui, să plece seara la 11 din Vaslui a spre Mărăseşti—Bacău pentru a ajunge a doua zi la amiază la Botoşani sau Fălticeni, căci dacă va lua trenul ce ajunge în Iaşi la 8.30, rămîne în Iaşi pănă la 10.15 m. şi la Paşcani de la 12 pănă la 4 şi ajunge seara în Botoşani-Fălticeni.

Pentru a remedia la această stare de lucruri, îndreptarea e foarte uşoară, dacă onor. Direcţia ar voi să arăte *puţină* bună voinţă celorlalte oraşe a Moldovei. —Botoşani, Fălticeni, Dorohoi, Iaşi, Vaslui, Bărdad, Huşi şi Tecuci şi iată cum:

Trenul care soseşte în gara Iaşi la ora 1.15, din Tecuci-Bărlad-Huşi şi Vaslui să continue îndată spre Paşcani şi acolo găseşte legătura cu aşa zisul expres Berlin, spre oraşele Botoşani-Fălticeni-Dorohoi şi trenul care pleacă din Iaşi la ora 3.15 spre Vaslui-Berlad-Huşi şi Tecuci să aibă legătură cu Paşcani adică expresul de Berlin să aibă legătura tot anul spre Iaşi, aşa că călătorul ce pleacă din Botoşani—Dorohoi—Fălticeni spre Vaslui, Huşi Bărlad şi Tecuci găseşte legătura prin Paşcani-Iaşi şi nu este silit a perde 18 ore pentru a ajunge de la Botoşani, Vaslui şi vice-versa.

Cu chipul acesta toate aceste oraşe au legătură directă între ele şi cu străinatatea.

Afirmăm că secţia de exploatare locală a cerut în multe rînduri, înfiinţarea acestui tren, care să circule tot anul; dar se zice că din cauza încăpăţinărei unora şi poate şi din rea voinţa altora, s'a refuzat tot-dea-una a se menţine acest tren, care aduce atîta uşurinţă publicului şi comerţului.

Sperăm că acum după schimbările făcute la Direcţia aceasta, justa cerere va fi luată în consideraţie.

Corupţia şi prostituţia LA ROMANI

In vechia Romă, casele publice (lupanaria, fornices) nu puteau fi stabilite de cît în partea oraşului numită Cœlimontana, lîngă zidul de împrejmuire, adică la mahala (suburbana).

Tot acolo erau cazărmile (castra peregrino), pieţele publice (macellum magnum) şi prăvăliile bărbierilor (popinae, tabernae), etc.

Casele publice, în genere foarte murdare, se compuneau din un număr oarecare de celule (cellee), pe cari era scris numele femeilor ce le ocupau şi preţurile favorurilor lor.

Fiecare celulă avea un pat (pavimentum, cubiculum, pulvinar), acoperit cu un macat (lodix), şi o lampă [lucerna).

Proprietarul acestor case se numea leno, iar profesiunea sa, lenocinium.

Casele publice nu puteau fi deschise înainte de orele patru după amiază, pentru a nu împedeca tineretul de a lua parte la exerciţiile corpului.

La fiecare celulă, femeea care o ocupa stătea în picioare (prostibula), şi provoca pe trecători.

De cîte ori intra cineva înăuntru, uşa se închidea, şi deasupra ei stătea scris cuvîntul „occupata". Celula neocupată se numea nuda.

Spre dimineaţă, toate celulele se închideau, şi femeile se duceau pe la casele lor.

Ospătătorii, hangiii, brutarii, cârnăţarii etc., ţineau mai toţi femei publice, şi adeseori chiar soţiile lor se dădeau acestui comerciu lucrativ; de aceea, aceşti negutători erau puşi sub privigherea poliţienească, întocmai ca lenones şi meretrices.

Pănă la imperiu, aceste focare de corupţiune nu erau freqsentate de cît de oamenii din popor.

Sub domnia lui Claudiu şi a lui Nerone, toate clasele sociale se întâlneau însă în aceste locuri de depravare, după cum ne atestă scriitorii romani (Suetoniu Tacit, etc.)

La Romani, prostituţia era liberă, numai femeile măritate fiind, în genere, oprite de a exercita profesia de prostituată. Edilii erau însărcinaţi cu privigherea şi vizitarea caselor publice. Ei erau însă opriţi de a se deda înşişi desfrîului, şi scriitorul Aulu-Gelliu ne arată că edilul Mancinus, voind, într'o noapte, să meargă la o curtezană în renume, Mamilia, aceasta din urmă l'a gonit cu pietre.

Intr'una din acele celule murdare, de cari ne vorbesc scriitorii romani, o femee neruşinată, al cărei nume mai bine istoria nu-l păstra, Mesalina, femeea Impăratului Claudiu care, după spusa lui Tacit, desgustată de adulter, din cauza uşurinţei cu care se făptuia, se deda unor desfrînări neobişnuite pănă atunci (ad incognitas libidines profluebat); în una din acele celule, numită lupanar, această femee depravată, însoţită de o credincioasă, venea de se prostitua în fiecare noapte, îndată ce simţea că nenorocitul ei soţ a adormit.

Acolo, sub numele de Lycisca, goală, cu sinul reţinut într'o reţea de aur, mama lui Britanicus se dădea celui dintâiu venit, dezmierdînd pe fiecare, şi cerînd de la toţi plata obişnuită a femeilor perdute. Acolo, impudic răsfăţată, ea primea asalturile tuturor vizitatorilor.

Dimineaţa, ea nu vrea să plece de cît în urma tuturor, şi părăsea acest local infect mai mult obosită de cît sătulă, sub îmboldirea încă nestinsă a poftelor ei bestiale.

Cu ochii stinşi, înegriţi de fumul lămpei, întinată de primul venit, ea pleacă cea din urmă, şi totuşi cu părere de rău, ducînd ruşinea şi infamia în patul Impărătesc.

. . . . . Şi goală, atunci cu sinul
In aur, ea Lycisca, mintînd, se pîngăreşte,
Şi coapsa ei de mamă, Britanice-o arată.
In desmerdări chemîndu-i pe toţi, le cere plată;
Privind în neastîmpăr, asalturi ea primeşte,
Impudic resfăţată...
Curînd, cînd proxenetul plecarea porunceşte
Femeilor, ea pleacă dar tristă; cea din urmă,
Celula o închide, căci pofta tot o scurmă,
Căzînd de trudă, totuş sătulă nu porneşte....
Şi astfel, în ruşine, cu faţa intinată
De fumul lămpei,... vine la patul lui Cezar,
Ducînd cu ea miazme de scrum şi lupanar.

(*Juvenal Satira VI, Mulieres*)

Iată în ce stare ajunsese moravurile romane. Femeile cinstite erau tot atît de rare, sau poate mai rare încă decît lebedele cu pene negre:

„Rara avis in terris, nigroque simillima cycne“.

Şi acele nobile, şi acele din popor, toate erau depravate:

„Jamque eadem summis pariter minimis libido“.

Cine vrea să cunoască mai deaproape starea de putrefacţie a Romanilor, nu are decît să consulte studiile unui savant al ţărei noastre, d. Ioan Kalinderu, şi mai cu seamă una din ultimele sale scrieri „Din viaţa romană“.

„Putem afirma, zice la pagina 119 autorul acestei scrieri, tipărită cu un lux neobişnuit în ţara noastră, că la locurile de întrunire ale Romanilor, cronica amorurilor era principalul obiect de conversaţie“.

Şi aiurea (pag. 200), acelaş autor care a studiat adînc societatea romană, ne spune că ospăţurile mari cădeau adesea în orgie. Şi nici nu se putea altfel, cînd pe unele vase cu cari se servea la masă, figurau inscripţii ca acestea: „Voluptatea este binele suprem“ (pag. 192).

Dar să nu anticipăm, căci despre scrierea d-lui Kalinderu, de care am vorbit mai sus, promitem de a ne ocupa pe larg mai tîrziu, consacrîndu-i un studiu special, şi făcînd despre ea o analiză complectă.

In urma celor mai sus expuse, a venit momentul să conchidem, şi concluzia noastră este:

Cînd un popor cade atît de jos, precum au căzut Romanii, el este menit să dispară, şi ştergerea lui de pe faţa pămîntului devine un bine pentru omenire.

(„*Dreptul*“) **D. Alexandresco**

O artistă mare şi o trupă excelentă

— Celebra Suzanne Desprès şi trupe de la Oeuvre —

Suzanne Desprès e acum la apogeul unuia din talentele cele mai desăvîrşite din cîte ne-a fost dat să admirăm. Critica germană, care o numeşte **Franceza Duse, o consideră ca cea mai mare artistă franceză actuală**, şi într'adevăr nici Sarah Bernhardt, nici Réjane, n'au avut la Berlin, la Viena, succesul spontaneu şi entuziast obţinut de această sinceră şi induioşătoare interpretă a dramei moderne. Sinceritatea extra-ordinară a jocului său şi darul de a emoţiona adînc prin mijloace simple şi isvorîte din inimă, sunt caracteristica geniului puternic al acestei minunate actriţe, una din cele mai originale ce s'au produs vre-o dată. De şi tînără are pînă acum vre-o 60 de creaţiuni. Nu ie teatru în Paris care să nu fi căutat s'o angajeze macar pe cîte-va luni. La „*comedia franceză*“, la „*Teâtre de Gymuase*“, la „*Teâtre de Vaudeville*“, *la Teâtre de la Renaissance*, la „*Teâtre Libre*“, la „*Odeon*“ *la faimosul* „*Teâtre de L'Oeuvre*“ a creat rolurile cele mai importante, a obţinut adevarate triumfuri.

Astă zi ie considerată cea mai mare artistă franceză, vrednică urmaşă a lui Duse, şi a Sarei Bernhardt, avînd însă acel joc original, acel secret al artei sale pe care încă nimeni nu l'a avut.

Pentru 2 reprezentaţii de la 16 şi 17 Aprilie a. c. ce le dă la Iaşi, *dînsa singură a ales repertoriul* compus din piesele în care a avut succes excelent. Se va juca, în urma cererei generale **„La Rafale“ sublima ei creaţiune**. Se va mai juca apoi, printre altele, **Elektra** *ultimul mare succes în care vor apărea* chiar artiştii care au creat rolurile la Paris.

Suzanne Desprès a venit în totdeauna în turneurile sale cu artişti de mîna întâi, demni de renumele marei artiste.

De această dată vine întovărăşită de **întreaga** trupă de la „*Teâtre de L'Oeuvre*“ în frunte cu artişti ca *Lugné Poe* eminentul directoral al acestui teatru, *Jeanne Dulac*, *Marey* etc. etc. toţi artişti de mîna intăi şi de mare talent.

Aceste explică că de abea s'a şi grăbit să-şi ieie bilete de intrare de la Agenţia „*Thalia*“ (*Maximovici*) unde se prevede că *cu multe zile înainte de reprezentaţii nu se vor mai găsi bilete de intrare.*

Litere-Ştiinţe-Arte

„Succesele“ D-lui Haralamb G. Leca în Italia.—De cîtva timp tot apar prin ziarele noastre notiţe, anunţînd nişte mari succese ce-ar fi obţinut d. Haralamb Lecca în Italia cu piesa d-sale, Suprema forţă, tradusă în italieneşte şi jucată de trupa d-nei Italia Vitaliani. Nu cunoaştem provenienţa acestor notiţe, ele însă ne-au cam surprins, de oarece toţi oamenii de gust dela noi erau convinşi că Suprema forţă este o piesă slabă şi ni se părea curios că Italienii să se entuziasmeze de o asemenea lucrare. Iată însă că un ziar italian, ce ne-a sosit deunăzi ne arată ce fel sunt în realitate „succesele“ d-lui Lecca. Importantul ziar florentin *Il Nuovo giornale*, din 26 Martie st. n. are următoarea cronică dramatică de d-l Marrio Ferigni:

„*Teatro Nicolini*“ Suprema forza“ drama în 4 actti di Haralamb G. Leca, 24 Marzo 1909.

„Dacă dumnezeul plictiseleĭ şi-ar avea şi el religiunea sa, nici un templu nu i s'ar fi putut consacra în chip mai potrivit ca teatrul Niccolini de aseară; nici un preut nu i s'ar fi putut devota mai bine ca artiştii trupei Vitaliani şi nici o victimă mai nevinovată ca nefericitul public de aseară nu i-ar fi putut fi sacrificată cu atîta fanatism feroce.

Vai! ce lungă, insistentă şi neînchipuită plictiseală!....

Inchipuiţi-vă o dramă de familie, a unei blestemate familii, pentru care îţi trebue 3 acte ca să pricepi cu greutate rubedeniile şi cumetriile—o dramă foarte insipidă jucată de otrupă răcită—în faţa unui public mic la număr e drept însă în schimb foarte nenorocit, şi nu veţi avea decît o idee palidă de seara nespus de plicticoasă petrecută aseară la Niccolini.

Respectul pe care publicul îl are pentru Italia Vitaliani l-a impiedicat chiar de la consolaţia dezaprobărei, presupunînd că în starea mizerabilă de abrutizare la care a fost redus mai putea avea forţa de a se revolta. Aceasta nu iartă însă nici nu micşorează lipsa de consideraţie a trupei, de a administra publicului teatrului Niccolini o peltea în patru acte peste ori-ce rezistenţă! Şi în ce chip să i-o administreze!

Publicul s'a căznit la începutul dramei să priceapă de ce D-na *Zoe Lorian*, amanta omului politic *Alesandro Fronda*, avea nemulţumiri de la fiică sa vitregă *Silvia*: şi s'a convins că aceasta vinea de acolo că *Silvia* iubea în secret pe amantul mamei sale; a renunţat apoi să mai priceapă pentru ce din aceste premise aveà să urmeze oftica *Ninei*, fata Zoei, şi hotărârea Silviei—de a voi să ia cu dânsa pe soră sa vitreagă Nina, dacă maică sa nu renunţă la amantul ei.

Totuşi, cum d-l *Fronda* sjunge ministru, micuţa Nina moare; fratele ministrului (care se numeşte *Stroe*) îl ocăreşte pe acesta către fratele Zoei (care se numeşte *Gregorio*) iar doamna Zoe are un atac de apoplexie!... Apoi (credeţi poate că s,a isprăvit? O nu, zeilor eterni!) mai e actul al patrulea, în care se contemplează, pe întuneric şi cu acompaniament muzical pe *Gregorio* care pleacă, pe *Silvia* care se duce să se facă călugăriţă şi ca culme a petrecerii pe *Stroe* care stă de conversaţie cu *Zoe*... paralitică, într'un cărucior!..

In urmă, cu voia lui Dumnezeu, cade cortina, fără ca pubiicul să fi putut pricepe dece timp de trei ceasuri a trebuit să suporte un supliciu atât de nefolositor şi atât de absurd ca drama acestui scump domn Haralamb G. Leca, care în ţara sa, în România, trebue să fie un mare farsor!...»

Fără alte comentarii—scrie „Noua Revistă Romînă“ după care reproducem notiţa.

*

D-na Marselle Tynaire, cunoscuta scriitoare franceză, este acuzată de o doamnă italiană că i-a furat manuscrisele pe care ele le-a iscălit dînsa. Doamna italiană a înaintat o petiţie societăţei literaţilor francezi, prin care o invită să interzică librăriilor vînzarea romanului „Maison du péché, pe care pretinde a-l fi scris dînsa

*

Cu ocazia unor săpături, s'au descoperit în Nazaret ruinele unei biserici creştine ridicate pe vremea cruciaţilor. Biserica, zidită în stil bizantin avea cinci altare împodobite cu sculpturi admirabile şi cu picturi, reprezentînd scene din noul testament.

*

„Noua Revistă Romînă“, ultimul număr, cuprinde:

Noutăţi: D. Scipio Sighele în Bucureşti.—Scampetea hîrtiei în parlament.—„Succesele“ d-lui Haralamb G. Lecca în Italia.—Teatrul Naţional; Diavolul de Franz Molnar.

Chestinni actuale: C. Rădulescu-Motru, Din psihologia luptei între trei partide.

Istoria: Petre V. Haneş, M. Kogălniceanu în preajma revoluţiei de la 1848

Literatură: Anatole France, Din „Grădina lui Epicur“. Maxim Gorki, Bales, (Nuvelă). Victoria M. Iugo, Doi străini. C. Apostoliu, Pe o stradă.

Teatru: Libero Ausonio, Teatrul Naţional Persan.

Note şi discuţiuni: Juarez Movilă, Monopolul abecedarului.

*

Academia Franceză a ales doi noi „nemuritori“: pe criticul René Doumic şi pe poetul Jean Aicard.

*

Din Veneţia se anunţă că în primavara anului 1911 va fi inaugurată campania cea nouă actualmente în reconstrucţiune.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

NOUII EPISCOPI

Episcopul Nifon Ploieşteanu

Episcopul Ghenadie Georgescu

Eri dimineaţă, marele colegiu s'a în trunit pentru a alege doui Episcopi, în locurile vacante.

Alegerea a fost presidată de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Mironescu.

S'a procedat întăi la alegerea unui Episcop al Dunărei de jos. P. S. S. Archiereul Nifon Ploeşteanu, vicarul Mitropoliei de Bucureşti, a întrunit 128 voturi şi a fost declarat ales. Archiereul Meletie Gălăţeanu a întrunit numai 30 voturi.

P. S. S. Arhiereul Nifon Ploeşteanu, noul ales al Eparhiei Dunărei de jos, s'a născut la 1858 în Bucureşti. La 1883 a fost hirotonişit preot la biserica Albă din Capitală. La 1893 fu numit director al cancelariei sf. Sinod. La 1895 fu uns în schima monachală şi ales archiereu în M-rea Cernica. A fost apoi numit vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei.

S'a procedat apoi la alegerea unui Episcop pentru Eparhia Rămnicului.

P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, a întrunit 147 voturi şi a fost declarat ales.

P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, noul ales al Rîmnicului, s'a născut la anul 1859. La 1875 a terminat studiile seminarului central din Bucureşti, în care an s'a şi căsătorit, devenind profesor de religie la azilul „Elena Doamna“ şi preot la capela Reginei de la Azil.

La 1877 fu numit profesor, prin concurs, la liceul „Mihai Bravul“, iar la 1880 fu numit profesor la şcoala normală de învăţători a societăţei pentru învăţătura poporului romîn. A predat cursuri la această şcoală pînă la 1896, cînd a fost trimis la Paris, la capela romînă, unde a rămas până la 1902, cînd s'a reîntors în ţară şi cînd a fost rîdicat la rangul de archiereu. Din acel an şi pînă în prezent a funcţionat ca vicar al Mitropoliei şi ca egumen al bisericei Sf. Spiridon.

Informaţii

❑ *Cursurile la gimnaziul* Alexandru cel Bun, *în urma incendierei clădirei, au fost suspendate până la 23 April, cînd gimnaziul va fi instalat în strada Albă, casele doamnei Luca, unde a fost odinioară localul jandarmeriei rurale.*

Direcţia gimnaziului, în vederea timpului ce se va pierde, a cerut ministrului să prelungească cursurile până la 1 Iulie.

❑ **Antisemitism ideal.**—Pe aceste vremuri de cumplită criză, de jenă şi de falimente, poliţia Iaşului, după indemnul prefectului Săndulescu, se indeletniceşte cu afaceri pur artistice: agenţii poliţiei, de la comisar la vale, umblu din casă'n casă, din prăvălie în prăvălie, şi acolo unde locuesc evrei sau negutitorii sunt evrei—poliţiştii impun bilete la o o reprezentaţie anunţată pentru 8 sau 9 Aprilie.

Acea representaţie se dă în beneficiul societăţei studenţeşti „Solidaritatea“, înăuntrul căreia, ca o subliniare a sentimentelor, spînzură, în cadre, potretele d-lor Cuza şi Iorga.

Poliţia protejează această societate studenţească, iar aderenţii societăţei, antisemiţi fervenţi, naţionalişti convinşi, vor să-şi plătească chiria casei, cu bani adunaţi, prin poliţie, de la jidani.

Nu comentăm. Lăsăm ca fie-care să judece dacă prefectul acesta mai poate sta la locul seu; dacă este demn ca poliţiştii să fie prefăcuţi în vînzători de bilete de teatru; dacă este drept să smulgă samovolnicește banul unui negutitor sărac, ca să se resoreasca cu el acei, cari, vor o „Romînie a Romînilor“.

Anarhie şi urîtă batjocură.

❑ D. A. A. Badareu va pleca la Paris, din Bucureşti, mîine Marţi cu trenul de Vîrciorova, la 5.55.

❑ De mîine, vom începe a publica, o serie de articole „Asupra libertăţii individuale“, datorite amicului nostru Oswald A. Teodoreanu. Articolele vor cuprinde şi expunerea şi discuţiunea unei serii de arestări, dovedind cu prisosinţă, ideia îngustă care prezidează la luarea acestei grave măsuri, în dispreţul principiului de respect al libertăţii individuale, aşa precum acest principiu a evoluat şi s'a desvoltat, de la marea revoluţie franceză încoace. Autorul va dovedi, cum astă-zi încă arestarea nu ie o măsură dictată de un *interes real al justiţiei*, aşa precum o spune lămurit legea libertăţii indivduale, ci o măsură adesea, la îndămîna unor persoane interesate de a-şi satisface ura, vrăjmăşia etc., ori de a apasa pe această cale asupra conştiinţei nefericiţilor închişi, întru a determina şi stoarce mărturisiri, ori a obţine convenţiuni avantagioase. Cu un cuvînt că sub acest raport ne găsim sub un regim mixt de inchizitiune şi de teroare.

❑ Călătorii, cari au plecat din Iaşi ieri Duminecă, cu trenul de 3.10 care merge la Galaţi, au trecut prin momente de cumplită groază. Maşinistul, în stare de complectă beţie, a dat drumul maşinei cu atîta sălbatecă iuţeală, că distanţa Bîrnova-Grajduri a fost parcursă în patru minunte.

Panica, între pasageri, a fost groaznică.

Maşinistul a fost oprit să conducă trenul înainte. S'a telegrafiat la Iaşi, de unde a fost expediat alt maşinist.

Din cauza aceasta trenul a ajuns la destinaţie cu o întârziere de 50 minute.

❑ D. dr. Botez, a fost insumat ca medic ajutor la infirmeria de la Frumoasa.

❑ Compania de soldaţi din regimentul 13 Ştefan cel Mare, care fusese trimesă la Sculeni, spre a da ajutoare inundaţilor de acolo, s'a reîntors alaltăeri în localitate.

❑ D. C. Climescu, profesor la facultatea de ştiinţe, care şi-a dat demisia, regulindu-şi drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c., a fost rugat de ministrul instrucţiei a face cursul cu studenţii săi până la sfîrşitul anului şcolar, cînd ministerul cultelor va declara vacantă catedra.

❑ Au mai reuşit la examenul de definitivat următorii învăţători din judeţul Neamţ: Ioan Timofte din Pîngăraţi, St. Cristea din Varatec şi Gh. Irimescu din Blebea-Petricani.

❑ **Clericale.**—Preoţii bisericei sf. Spiridon şi un mare număr de preoţi din localitate, au trimes eri telegrame de felicitare P. S. S. Archiereului Ghenadie Georgescu, care a fost ales Episcop al Eparhiei Rîmnicului.

— Serviciul divin la Mitropolie în cele trei zile de Paşti, va fi ofisiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu.

— Poimîne se va oficia cu o mare solemnitate hramul bisericei Buna-Vestire din localitate.

— Eri predica la Mitropolie a fost ţinută de ierodiaconul Chesarie Ştefănescu.

— P. C. S. Archimandritul Nicodim Munteanu va fi numit vicar al Mitropoliei, în locul Archiereului Ghenadie Georgescu care a fost ales Episcop al Rîmnicului.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei se va reîntoarce Joui în localitate.

— Mai mulţi clerici ne roagă să atragem atenţiunea asupra faptului că la sf. Mitropolie, cei şase psalmi ce se citesc în mijlocul bisericei, nu se mai citesc, conform uzului de Mitropolit, sau în lipsă de un Archimandrit.

— După cum am anunţat, în primile zile ale lunei Aprilie se vor face numirile noilor membri în consistoriul spiritul Eparhiei Moldovei şi Sucevei.

Se zice că vor fi numiţi în noul consistoriu, următorii preoţi: Andrieş Apolon, Andriescu, Al. Şerban, I. Gotcu şi Pavel Savin.

❑ D. Take Ionescu va pleca Mercuri la Paris, de unde se va întoarce după sfîrşitul vacanţei judiciare.

❑ Acum trei zile, s'a stins din viaţă la moşia sa din Banatul severian, un mare patriot şi naţionalist romîn, Alexandru Mocşony.

El şi-a împlinit o înaltă şi măreaţă misiune în mijlocul poporului seu iubit, căruia i-a rămas devotat cu credinţă pînă la moarte. Ales în dietă el a luptat pentru asigurarea drepturilor naţiunei romîne pe temeiul perfectei libertăţi şi egalităţi, încă de la 1868.

D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a adresat familiei îndurerate o telegramă de condoleanţe.

❑ Ministerul de instrucţiune va publica zilele acestea noile orarii ale şcoalelor primare urbane, care după cum se ştie de la 5 Aprilie a. c. se vor ţinea cursuri numai dimineaţa.

❑ In urma intervenţiei direcţiunei Mitropoliei, spectacolele, reprezentaţiile, balurile etc., au fost suspendate în cursul acestei săptămîni, pînă de Paşt.

❑ D. N. R. Căpităneanu, cenzor al Băncei Naţionale, a sosit astăzi în localitate în inspectarea sucursalei locale.

❑ Rectoratul a fost înştiinţat despre măsura ce-a luat-o ministrul instrucţiei ca studenţi, fii de veterani, să fie scutiţ de taxele de examen.

❑ Dl. Em. P. Bardassre, împreună cu d-l C. Bălăcescu, fiind aleşi, din partea şcoalei de Belle Arte din Iaşi, membri în juriul Expoziţiei Oficiale a Artiştilor în viaţă, ce se va deschide, conform noului Regulament, în Bucureşti, în luna Mai a. c. roagă pe toţi d-nii pictori, sculptori, gravori, architecţi şi de Arte Decoraţiune, să bine voiască a se întruni Joi 26 Martie a. c., în localul numitei şcoale, spre a se consfătui în privinţa participărei la această expoziţie.

❑ D. C Maisner lucrează la o crestomaţie pedagogică pentru clasa VI-a a şcolile Normale, Crestomaţia va urmări ordinea materiei din istoria pedagogiei, dînd bucăţi alese din autorii prevăzuţi în programul clasei VI-a, şi pe cît se poate dînd bucăţi întregi pentru a se prinde sistema autorului.

Volumul va cuprinde peste 40 coli de tipar şi va fi prima lucrare de acest fel în literatura noastră pedagogică.

Pentru inundaţi.—(Lista Primăriei) Preotul Goţcu 10 lei.—Administraţia revistei „Viaţa Romînească“ 93 lei. Prima Societ. de Economie din Iaşi 49 lei 50.—D-nul şi d-na Ion Mitru 20 lei.—Dr. Imervol 20 lei.—Creditul Fonciar Bucureşti 200 lei.—Gh. Racoviţă 100 lei.—Societatea de binefacere „Sf. Cruce“ 25 lei.—Banca naţională 500 lei.—Funcţionarii Băncei Naţionale 42 lei.—Casa de economie şi împrumut Tataraşi 35 lei.—Societatea de asigurare „Dacia-Romania“ 42 lei.—Societatea de asigurare „Generala“ 35 lei.—Ziarul „Evenimentul 402 lei 70 bani.—I. Forşt 20 lei.

❑ Demisia din armată a d-lui medic maior Miclescu Constantin, de la infirmeria de ochi de la Frumoasa, a fost primită pe ziua de 16 Martie, fără a mai fi trecut în vre-un element al puterei armate.

DIVERSE

— Ministerul lucrărilor publice a scos la licitaţie pentru luna Aprilie, aprovizionarea pietrişului a următoarelor şosele:

Bahlui-Copou, judeţul Iaşi, în valoare de 15,215 lei.

Podul-Iloaei-Trg.-Frumos, în valoare de 19,337 lei.

Iaşi-Ţuţora, în valoare de 21,360 lei.

Iaşi-Blaga, în valoare de 24,645 lei.

Iaşi-Podul-Iloaei, în valoare de lei 27,000.

Hîrlău-Trg.-Frumos, în valoare de lei 27,000.

Iaşi-Sculeni, în valoare de 24,840 lei.

— D. maior Petala a luat iniţiativa ca să se organizeze, pentru sara de 4 Aprilie un bal al sub-ofiţerilor regimentului 13 Ştefan-cel-Mare, întru serbătorirea d-lui Gheorghe Vasiliu, fostul instructor al muzicei regimentul 13 Ştefan cel Mare care a slujit în cadrele acelui corp timp de 25 ani neîntrerupt. D-nii ofiţeri ai regimentului 13 vor patrona acel bal.

— Printre vitele din comuna Stîncea, propietatea d-lui D. Greceanu, s'a ivit epizoţia de antrax.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la casele No. 33 ale domnului Porfiriu.

Focul a fost stins la timp de pompieri.

— Vasile Drăgoi, şef de manevră în gara Iaşi, voind a se urca pe scările unui vagon, în timp de manevră, a fost prins între tampoane. El a fost grav rănit.

— D-nii Vasile Popovici şi Gh. Popovici au fost numiţi în funcţiunile de păzitori regionali în judeţul Iaşi, în locul d-lor I. Gh. Dimitriu şi I. Creţu, puşi în disponibilitate.

Ultime informaţii

La 30 Martie se vor împlini zece ani de la moartea lui Lascar Catargi.

Cu acest prilej partidul conservator-democrat va organiza un pelerinaj la mormîntul marelui barbat de stat de la cimitirul Bellu, din Capitală.

Membrii clubului din Bucureşti şi delegaţi ai clubului conservator-democrate din Iaşi şi Galati, vor lua parte la pelerinaj.

„Opinia" va apare în ediţie specială.

❑ **D. Take Ionescu, şeful partidului nostru, astăzi aflător în Iaşi, va veni la clubul nostru, la ora 5.**

❑ **Instalarea noilor Episcopi.** Solemnitatea instalării noilor Episcopi se va face poimâne Mercuri 25 Martie a. c.

Atît la Galaţi, cât şi la R.-Vâlcea se vor face noilor Episcopi, primiri oficiale, aşa cum s'a făcut noului Mitropolit la Iaşi.

Noul Episcop al Dunărei de Jos, Nifon Ploeşteanul va fi condus de la gară la Episcopia de Galaţi şi acolo va fi instalat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei.

P. S. S. Episcopul Ghenadie Georgescu va fi instalat de către I. P. S. S. Mitropolitul Primat Atanasie Mironescu.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, care a fost ales Episcop al Rîmnicului şi Noului Severin, şi-a dat demisia din postul de Egumen al bisericei sf. Spiridon, din localitate.

❑ D. Take Ionescu, a onorat astă-zi cu presenţa sa redacţia ziarului nostru.

❑ D. A. A. Badareu va sosi în Iaşi mîine, Marţi dimineaţă.

❑ Membrii Camerei de Meserii au fost convocaţi în şedinţă pentru astăseară.

❑ Am anunţat că între acei cari s'au dedat la cunoscutele scandaluri universitare, figura şi numelui Cucu, student în drept, socialist-sterist, care, ca recompensă a nobilei sale fapte, a fost numit, pasămi-te, şef al biroului de servi din Iaşi.

Despre acest specimen, medaliat de d. Stere, cu concursul prefectului Săndulescu, citim următoarele în ziarul local *Fulgerul:*

In fine s'a complectat postul de şef de birou de servitori, cu un domn Cucu, care însă e un exemplar unic de şef, ce Iaşul a avut nefericirea să aibă, Un rufos gîngav şi şuchet, o specie de socialist zurbagiu, care a făcut oare cari servicii prefectului de poliţie şi, ca recompensă, l'a căpătuit cu 200 lei leafă pe lună.

Tot acest Cucu s'a făcut vinovat, acum aproape un an, de o „manifestaţie nocturnă" contra vice-consulului austriac şi magistratului Mavrocordat din localitate —alt fapt delicat pentru care Cucu fusese exclus temporar din Universitate.

Bun băiat şi excelenţi bărbaţi politici acei cari proteguiesc asemenea specimene.

❑ Primarul s'a întors ieri din Bucureşti cu budgetul aprobat.

❑ Societatea academică romînă «Academia ortodoxă din Cernăuţi îşi va serbători de Paşti aniversarea a 25 de ani a existenţei ei.

— Cel mai vechiu protopresviter din Bucovina, Neculai Bacinschi, a încetat din viaţă alaltă-eri la Ilişeşti. El era în vrîstă de 80 ani.

Consiliu de miniştri. — *Astăzi dimineaţă un consiliu de miniştri s'a ţinut acasă la d. Emil Costinescu.*

S'a discutat între altele zdruncinata situaţie în care se află guvernul.

❑ **Un accident de tramvai.**—Un accident de tramvai s'a întîmplat aseară pe la orele 10 şi jumătate, pe strada Carol, accident care putea să aibă urmări şi mai grave de cît a avut.

Vagonului No. 6 care venea la vale din spre Copou, pe cînd eşea din variantă, în dreptul caselor Arghiropol, i-a sărit ştanga şi vagonul porni la vale cu o mare viteză. Cei cîţi-va pasageri care se aflau în vagon. Un soldat, din compania de sanitari, Rosenbaum, sări cel întâi din vagon. In iuţeala cea mare cu care mergea vagonul, el a sărit invers şi a căzut cu capul de piatră, rămînînd în nesimţire. De asemeni, au mai sărit din vagon şi alţii, între care sub comisarul A. Neculau, de la dispărţirea l-a care s'a ales cu o fractură la piciorul drept.

Nenorocitul soldat Rosenbaum a fost rîdicat şi transportat la spitalul militar, unde i s'au dat ajutoare.

Starea lui este însă foarte gravă, din cauza fracturei craniului. Nu sunt speranţe că va putea scapa cu viaţă.

Nu mai avem cuvinte ca să descalifica pe cei de la tramvai, a căror nepricepere şi neglijenţă revoltă. Nu trece zi ca să nu se întîmple accidente de tramvai şi direcţiunea nu ia nici o măsură. Va trebui ca publicul singur să ia măsuri, pentru a pune capăt odată acestei stări de lucruri.

❑ Astă-zi au sosit salariile învăţătorilor şi a institutorilor pe luna Martie a. c.

❑ Examenul de definitivat al membrilor corpului didactic din circumscripţia Iaşi va lua sfîrşit Joui 26 Martie a. c.

Examenul se va reîncepe după vacanţa Paştelui.

❑ Parchetul a fost încunoştiinţat că locuitorul Gh. David, din satul Bădeni, din comuna Cepleniţa, în etate de 80 ani, care se reîntorcea eri de la Iaşi cu locuitorii C. Pruteanu, V. Alexandrescu, V. Gavril şi I. Dolhascu, a căzut jos, încetînd subit din viaţă.

❑ O nenorocire s'a întîmplat Sîmbătă în dreptul satului Leţcani, din apropiere de Cucuteni.

Un mal de la şanţurile ce se construesc pentru conductele de aducerea apei la Iaşi, s'a prăbuşit peste lucrătorul Gh. a Ştefanei, strivindu-l.

Nenorocitul a fost trimes la Iaşi şi internat în spitalul sf. Spiridon.

❑ Ministerul de interne, printr'o circulară telegrafică, a făcut cunoscut prefecturei că mîine urmînd să sosească în depozitul Iaşi, finul cumparat din Rusia, să arăte de urgenţă, telegrafic, gările din acest judeţ, la care trebuie să se expedieze fîn şi cantităţile necesare ce trebuie să se trimeată în fie-care gară.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1604 65
Ion Dimitriu (lăptăria)	5 lei
Barinschi	50
D. Avramuff	50
Drăgutul	1
Maria Heller	1
Martin Bucholtzer	2
Locot. Holban	1
I. Goldenberg	1
A. A. Mănescu	50
Ion Cracană	1
C. Ernescu	50
Dabija	50
Ilie von Scăeşti Dolj	50
Netter Dorchoi	25
Strulovici	25
L. Calmanaş	75

❑ **Militare.**—D. general Neculae Tătărescu comandantul Corpului IV de armata, care a plecat la Bucureşti pentru a lua parte la şedinţele consiliului superior al armatei, pentru a propune avansările ce urmează a se face printre ofiţerii din cuprinsul acestui Comandament pe ziua 1 April, se va reîntoarce Joi dimineaţă în localitate.

— La 1 April o companie din Regim. 13 Stefan cel Mare, va pleca sub comanda unui locotenent la penitenciarul Piţigaraţi pentru paza deţinuţilor.

— Regulamentul portului uniformei plutonierilor din infanterie a fost modificat.

Cu începere de la 1 Aprilie plutonierii nu vor mai purta chipiu ci capelă ca şi înainte, iar la tunică vor avea trei galoane mari şi la guler unul lat.

— Cu începere din anul acesta, va avea loc pe viitor în fiecare an un concurs general de tragere pentru artilerie. Concursul se va ţinea la poligonul Mihai Bravul, înaintea unei comisiuni compusă din 2 ofiţeri superiori de artilerie ca membri numiţi de ministru şi inspectorul general al artileriei ca preşedinte.

Vor participa la acest concurs 4 baterii, cîte una de fie care corp de armată.

Bateria care va fi clasată întâi la concursul general va primi un dar din partea ministerului şi-l va păstra până la concursul anului viitor şi dacă va fi clasată iarăşi întâia, darul îi va remînea definitiv.

Concursul se va ţinea în luna Octombrie.

❑ **Judiciare.**—La secţia II-a a Curţei s'a pledat astă-zi în procesul pentru instituirea unui consiliu judiciar d-nei Adela Kogălniceanu.

După scurte discuţiuni, curtea a respins ambele apeluri, a rîdicat şi cheltuelile de judecată acordate de tribunal d nei Kogălniceanu,—întru cît d. Anton Rosnovanu, reclamantul, este rudă cu d-na Kogălniceanu.

— Aceeaşi secţie a Curţei a pronunţat astă-zi decisia în importantă speţă dintre Meyer Goldştein, Amalia Frischmann şi Frischmann tatăl şi fiul, pentru restituirea unei dote de 80.000 lei.

Curtea, admiţînd apelul lui Meyer Goldştein şi al Amaliei Frischmann, a obligat pe Marcus şi Jean Frischmann, să depue pînă la tranşarea divorţului, 80.000 lei pentru asigurarea dotei.

— Curtea şi tribunalul vor lua vacanţă de mîine seară Marţi, pînă la 8 Aprilie.

— Cu anchetarea incendiului casei în care se află instalat gimnaziul „Alex. cel bun" a fost însărcinat d. procuror Skarlet.

❑ In şedinţa extra-ordinară de Joi a consiliului comunal, se vor discuta chestiuni privitoare la lucrările de aducerea apei şi cererea societăţei „Union" de a i se primi, ca garanţie de 500,000 lei în efecte austriace, în loc de efecte de ale Statului nostru.

Interview cu d. Take Ionescu

Şeful nostru d. Take Ionescu, a onorat azi după amiazi cu vizita sa, redacţia ziarului nostru.

Directorul nostru, d. Vespasian I. Pella, a profitat de această plăcută ocaziune pentru a-l întreba asupra alegerei de ieri şi a semnificaţiei pe care o va avea asupra situaţiei politice:

Cu acea caracteristică bună voinţă care 'l face a fi atît de iubit, şi cu acea puternică pătrundere a lucrurilor care 'l clasează printre cele mai frumoase inteligenţi politice, ale ţărei, scumpul nostru şef, d-l Take Ionescu, ne-a explicat întreaga manoperă întrebuinţată de guvern pentru a asigura alegerea d-lui Rosetti, şi consecinţele ce vor decurge pentru cîteşi treile partide de pe urma acestei alegeri.

Dar să dăm cuvîntul şefului nostru:

— *Cum explicaţi rezultatul alegerei de ieri?*

— Foarte simplu. Este o repetiţie a alegerei de la Ploeşti, cu intervetiri de roluri. De unde, la Ploeşti, junimiştii au votat pentru liberali ca să nu eşim noi, la Bucureşti liberalii au votat pentru junimişti ca să nu eşim noi. Şi la Ploeşti am ştiut din ajun că junimiştii după ora 12 vor vota pentru liberali. N'am crezut, pentru că lucrul mi se părea prea ruşinos; evidenţa însă m'a convins.

La Bucureşti, iarăşi de mult ni se anunţase aceasta.

Este mai mult de o lună, amicului Fleva, care mergea la Roma, i se spusese de un şef de culoare junimist, că ori-ce se va întîmpla se alege Teodor Rosetti, iar zilele acestea deputaţi liberali însemnaţi, au spus amicilor mei, că dînşii vor da voturi lui Teodor Rosetti. Un coleg de la facultatea de medicină a repetat-o lui frate-meu alaltă-eri.

Prin campania mea electorală în culoare de galbăn, un important alegător, pe care l'am vizitat, mi-a spus că el este liberal, dar nu va vota până la ora 3, cînd va vedea ce are de făcut, după cele ce se vor fi petrecut dimineaţă.

Agenţii noştri din galben, ne-au raportat de o intrevedere de sîmbătă noaptea dintre d-nii Take Protopopescu şi Nicu Filipescu.

Toate acestea însă ar fi numai episoduri.

Cifrele sunt mai elocuente. Ori-cît de slăbit ar fi partidul liberal, atunci cînd votează 1567 alegători, este cu neputinţă ca candidatul liberal să aibă numai 373 de voturi, căci numai statele majore ale partidului liberal din Bucureşti numără peste 300 de alegători în acest colegiu.

— *Şi din ce cauză statul major al partidului liberal e aşa de numeros în acest colegiu?*

— Mai toţi proprietarii de moşii din judeţele limitrofe, care la alegerile generale votează în judeţe, au votat de data aceasta în Bucureşti, fiind înscrişi şi în Capitală cu casele lor.

— *Pentru ce liberalii, n'au retras atunci candidatura d-lui Bibicescu?*

— Pentru ca să asigure şi mai mult reuşita d-lui Rosetti. Dacă d. Bibicescu se retrăgea, fruntaşii liberali erau forţaţi de decenţă, să nu vie la vot, iară masa liberală rămînînd liberă, să aleagă între d. Istrati şi Th. Rosetti se putea foarte bine ca cei mai mulţi să voteze pentru candidatul nostru.

Singurul mijloc pentru a asigura alegerea d-lui Roseti fu să se menţioă candidatura d-lui Bibicescu, şi să se anunţe că se luptă straşnic pentru d. Bibicescu pentru ca toţi inocenţii să voteze pentru d. Bibicescu, iar iniţiaţii să voteze pentru D-l Teodor Rosetti. De altmintrelea socoteala este simplă. Au venit la vot 76 alegători peste cei de la primul scrutin... In realitate au venit mai mult de 100, mi se pare 110, ceeia ce ar arata, ca vr'o 40 din cei ce au votat la primul vot n'au mai votat la balotagiu. Afară de 2—3 cari au lipsit din motiv de ordin personal, ceilalţi au fost opriţi.

Evident că guvernul n'a oprit nici pe alegători lui, nici pe ai cumătrului T. Rosetti. Din noii veniţi, prin urmare noi am cîştigat nu numai 42 cu cît ne-am urcat voturile, dar peste 70. Pot săţi precizez lucrul pentru galben.

Acolo au votat 41 sau 42 alegători noi. Deci 17 sau 18 de la primul scrutin au lipsit; cei mai mulţi dintre absenţi votase cu noi. Totuşi noi ne-am urcat voturile cu 19. Prin urmare junimiştii n'au cîştigat voturi de la nouii veniţi. Cele 113 voturi cari le-au cîştigat ei între cele 2 scrutinuri sunt mai toate date de liberali.

Zic mai toate, de şi am motive să cred că liberalii le-au dat şi mai multe, peste cele care le-au dat de la primul scrutin Numai aşa se explică că atunci cînd numărul alegătorilor creşte cu 76 de voturi, şi cînd ştiut este că guvernul are la bolstagiu toate avantagiile, totuşi voturile d-lui Bibicescu scad cu 79.

Mai mult de cît atîta. Fenomenul scăderei voturilor liberalilor şi al creşterei în proporţie a voturilor junimiste, nu se întîmplă sporadic în una sau două culori, ca să se explice printr'un eveniment local, ci este acelaşi în toate culorile.

— *Nu credeţi că faptul că junimiştii fuseseră în fruntea primului scrutin a putut să le aducă ceva voturi?*

— Nu! Noi care nu fusesem de cât ai doilea, ne-am sporit voturile cu mult, dovadă că şi liberalii cari fuseseră al 3-lea ar fi putut să le sporească pe ale lor. Dacă liberalii nu dădeau voturi junimiştilor, d-rul Istrati era ales şi d-l Bibicescu, se apropia dacă nu întrecea voturile d-lui T. Rosetti. La ora 5 fără un sfert, un junimist care nu era în secretul zeilor a spus prietenilor noştri la verde: „Dacă liberalii nu neau dat voturi, Istrati e ales".

— *Cum vă explicaţi politica aceasta a d-lui Brătianu?*

— Ori cum aşi califica-o din punctul de vedere moral, tot ar fi mai puţin de cît merită. Din punct de vedere însă practic, politica sa a fost dictată de dorinţa de aşi prelungi şederea la putere. Dacă alegerea îşi urma cursul normal şi se alegea d. Istrati, intreprinderea junimistă se lichida mai curînd, şi ne mai rămînînd de cît un singur partid de guvern în faţa d-lui Brătianu, transmisiunea de putere, se grăbea.

Dînd o viaţă fictivă, junimiştilor punîndu-i în poziţie, că şi ei au reuşit să ia un loc în parlament faţă de cele 5 locuri luate de noi, d. Brătianu, va susţine că în faţa sa sunt două partide de guvernămînt, şi că din această cauză trebue să rămînă la guvern ori cît de slab şi impopular ar fi.

—*Care credeţi însă că vor fi consecinţele politice ale zilei de ieri?*

— Pentru partidul conservator-democrat nici unul. Vitalitatea noastră s'a pus în evidenţă mai mult de cît ori cînd şi hotărîrea şi entusiasmul partizanilor este mai cald de cît în totdeauna.

Junimiştii şi liberalii au suferit şi unii şi alţii scăderi de ordine morală, cari în totd'auna se plătesc.

S'au învoit să joace o comedie infamă. De şi de acord, să facă unii pe opozanţii şi alţii pe guvernamentalii în taină şi sub masca secretului votului. Nimeni nu se înalţă călcînd peste regulele onoarei.

Ultima Oară

Bucureşti, 23 Martie.

Criză în guvern

— *Mari dificultăţi în încheierea convenţiei cu Austria.* —

Bucureşti.—Delegaţii Austriei fac din nou mari dificultăţi în chestia încheierei tratatului de comerţ.

O criză a izbucnit din această cauză în guvern, care vrea să profite de prilej spre a se retrage.

Un consiliu de miniştri în această privinţă, a avut loc astă-zi dimineaţă, acasă la d. Emil Costinescu. Consiliul a autorizst pe delegaţii romîni să adreseze un ultimat delegaţiilor austriaci.

In cercuri competinte se afirmă că respunsul delegaţilor austriaci va fi defavorabil şi că guvernul se va retrage în urmă.

Un nou consiliu de miniştri va avea loc astă-seară.

Ecouri de la alegerea de eri

Bucureşti.—Neruşinatul cartel dintre liberali şi carpişti, e comentat mult de oamenii politici şi dezaprobat chiar de mai mulţi fruntaşi liberali.

Iată cîteva fapte, care dovedesc existenţa rusinosului cartel:

D. Take Ionescu, ducîndu-se în strada Doamnei spre a face o vizită unui alegător, şi solicitîndu-i votul pentru d. dr. C. Istrati, alegătorul a respuns:

— „Pe mine mă ştiu toţi că sunt liberal, nu ştiu totuşi pe cine voiu vota. Pînă Duminică la orele 3 nu ştiu ce să fac. Abia atunci mi se vor da instrucţiile necesare".

La un preot din culoarea de galbăn, membru al clubului liberal, un ministru i-a făcut o vizită şi l-a sfătuit să nu voteze pe d. Bibicescu, ci pe candidatul junimist, pentru a împiedeca reuşita d-lui dr. C. Istrati.

O altă dovadă a cartelului e faptul că d. N. Lahovary a fost văzut pe cînd se ducea să facă o vizită d-lui Take Protopopescu.

La secţia II-a a localului de vot, un avocat, d. B. Ştefănescu, membru în clubul liberal, în momentul despoierei scrutinului, văzînd o serie de buletine ale d-lui T. Rosetti, a exclamat:

— Asta e seria liberală!

*

D. dr. Chiriac, un alt membru al clubului liberal, întîlnind eri pe d. Meitani deputat şi întrebîndu-l pe acesta cum să procedeze şi cu cine să voteze, d. Meitani i-a răspuns:

— Să votezi pe Rosetti, căci altminteri iese dr. Istrati.

*

Astăzi la Senat, d. Costescu-Comăneanu a declarat într'un cerc de amici politici, că e un adevărat scandal ruşinosul cartel ce s'a încheiat cu junimiştii.

*

Aseară la clubul liberal a avut loc o mare răfuială.

Mulţi fruntaşi, între care erau mulţi deputaţi, au adus grave invinuiri celor ce au condus alegerea.

De asemeni, mulţi deputaţi au dezaprobat cartelul cu carpiştii.

Audienţă

Bucureşti. — A. S. R. Principele Ferdinand a primit azi în audienţă pe dl. M. Gh. Holban, directorul „Revistei Idealiste".

O afacere necurată

Petersburg.—Se zice că în administraţia ministerului marinei s'ar fi constatat oare-cari nereguli.

S'a ordonat o severă anchetă. Se zice că e vorba de o defraudare care trece de 40 milioane ruble.

Intrevedere între Suverani

Paris.—Ziarele anunţă că în curînd va avea loc la Monaco o întrevedere între Regele Victor Emanuel al Italiei şi Regele Eduard al Angliei.

Incendiul groaznic

Texas.—Un mare incendiu a distrus 100 de case, 4 biserici şi 2 şcoli.

Foarte multe familii au rămas pe drumuri.

Atitudinea Franţei

Bucureşti.—Se afirmă că Franţa a respuns astăzi în mod favorabil la nota ce i s'a făcut pentru a recunoaşte anexarea Bosniei şi a Herzogovinei.

Moartea lui Sonnenthal

Praga.—Marele artist german Sonnenthal, a încetat din viaţă eri, în urma unui atac de apoplexie.

Criza guvernamentală din Grecia

Atena.—In urma insistenţelor Regelui, d. Teotokis, prim-ministru, şi-a retras demisia.

✝

Familiile Lecca, Negură, Macri, Cantilli, Pitişteanu, Şendre, Tacu, Eliade, Quinez, Mazlăm, Turtureanu, Marcov, vă aduc la cunoştinţă încetarea din viaţă a iubitei lor: mamă, soră, nepoată, mătuşă, vară şi cumnată

CLARA G. LECCA

născută Negură

Decedată după o lungă suferinţă Joi 19 Martie 1909 oarele 12 noaptea, în etate de 57 ani.

Inmormîntarea a avut loc Duminică 22 Martie a. c. în Iaşi la cimitirul «Eternitatea.»

Iaşi 22 Martie 1909

ATENŢIUNE!

Făină de Botoşani

şi

Drojdie proaspătă

se găseşte zilnic la

DEPOUL de FAINA

ANA CLECNER

No. 36 str. Anastasie-Panu No. 36

vis-a-vis de magasinul de coloniale Liza Zilberman.

Se caută un local cu chirie, avînd trei patru încăperi, fără etaj, mai mari, situat pe linia tramvaiului din str. Sărărie şi Păcurari. A se adresa la administraţia ziarului.

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă; Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutires de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut 0f30c

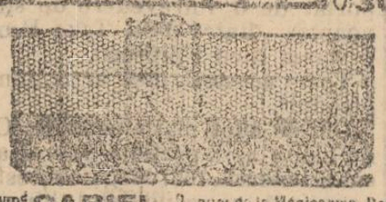

Raymond GARIEL, 2, avenue de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERES
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vecidenici No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate ciştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romana

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 687 – Mercuri 25 Martie 1909

„Triumful“ coaliției junimisto-colectiviste

— Discurs rostit ieri de d. Take Ionescu, la clubul conservator-democrat din Iași —

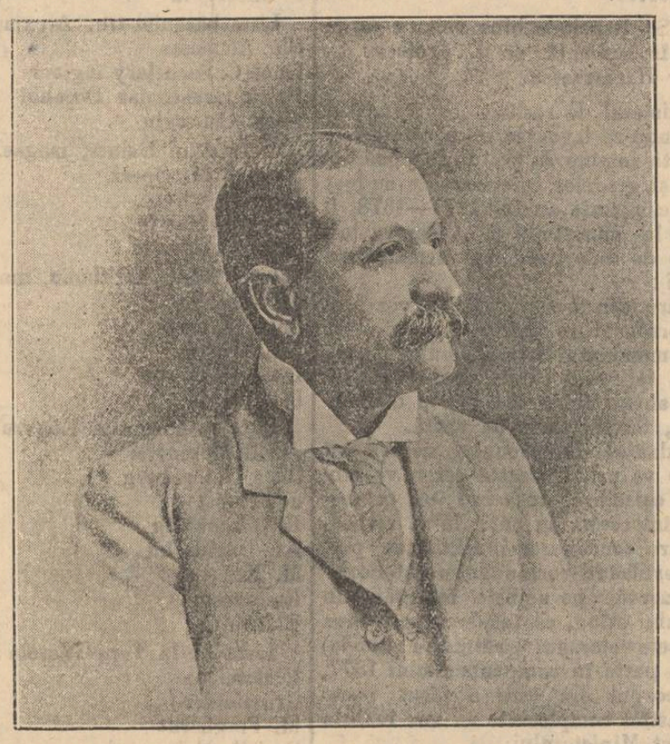

O afacere profesională a prilejit ieri presența șefului nostru în Iași. D. Take Ionescu a venit la orele cinci jumătate la clubul nostru, unde presența sa a fost salutată cu entusiaste ovațiuni.

D. Take Ionescu a rostit apoi o importantă cuvîntare asupra ultimei alegeri din Capitală.

O redăm, în cele ce urmează, după notele luate de stenograf:

In alte împrejurări, cînd am venit în Iași, n'am voit să vă turbur de la afacerile dv., căci sosirea mea în Iași nu este un eveniment. Dar de această dată, fiind a doua zi după alegerea din București, am ținut să am plăcerea a vă vedea și să constatăm, ca și la București eri, că e o zi care a lămurit o serie de lucruri ascunse.

Ce s'a întîmplat în lupta de ieri? Noi, nu numai că am remas la înălțimea de Duminica trecută, dar am crescut încă cu 42 de voturi și chiar cu mult mai multe, cînd ne gîndim la cei ce au fost împiedecați să vie la vot, și n'au fost împiedecați acei, care sunt cu guvernul în opoziție, sau cu junimiștii din guvern,—așa că în realitate noi ne-am rîdicat la 600 de voturi. In alegerile generale, la același colegiu, acum doui ani, guvernul întrunise 600 de voturi, iar opoziția unită — noi și junimiștii, — avînd de candidați pe d-nii dr. Istrati și N. Filipescu, întruniseră 470 voturi. Asta dovedește forța noastră cea mare și trebue să ne gîndim la colegiul I de Senat de Ilfov, care este un colegiu foarte curios, cu alegători înscriși de pretutindeni, mi se pare mai mult de 150, și să ne mai gîndim că listele electorale au fost întocmite sub administrația d-lui Mișu Cantacuzino, într'un timp în care se simțea ruptura, așa că listele au fost făcute ad-hoc. (aplause).

La prima votare liberalii au dat voturi junimiștilor, iar la al doilea scrutin le-au dat cu lopata, căci nu s'a mai văzut ca un guvern, în balotaj să scadă din voturile ce le-a putut întruni la primul scrutin. Dacă retrăgeau pe d. Bibicescu, șefii n'aveau să vie la vot, iar mulți din alegători ar fi preferit pe d. dr. Istrati, așa că liberalii au ajuns să'și înșale pe proprii lor partizani, și înșălăciunea a mers așa de departe că s'a pus și cunoscutul comunicat în „Voința Națională“. Acest comunicat înseamnă că liberalii ar fi voit să le dea voturi cu lingurița sau să facă bucate, ca o bucătăreasă care să nimerească doza de sare, făcînd bucate în întunerec. (aplause).

Care este morala alegerei de eri? Eu sunt fericit că cartelul nu se mai poate tăgădui. Sunt fericit că n'au greșit doza. Cel dintâi, un partid politic, care e la guvern numai de 2 ani, pretinzînd că are program; un partid cu tradiții, care se înjosește ca să ajungă coadă de topor, numai de ura și mai ales numai de frica partidului conservator-democrat, acel partid ne-a adus un mare omagiu, procedînd cum a procedat, căci numai în fața fricei cine-va poate să aibă o asemenea purtare murdară.

Ceilalți—junimiștii—ei își perpetuă tradiția, trăind în totdeauna în furgoanele cuiva și din mila cuiva. Dar mai este și-altă morală: nu mai sunt 3 partide, ci numai 2, unul împărțit în două, între care o parte se află pe banca ministerială, alta pe fotoliile de deputați,—și partidul nostru.

Gratis și-au dat liberalii rușinea lor și gloria lui T. Rosetti? Prețul e taina. Dar că s'au înțăles pe spinarea țării, aceasta e evident. Un asemenea pact desființează pe junimiști. Și ei nu vor putea lua puterea după liberali, ci va fi o luare de moștenire, o schimbare de familie, dar nu o schimbare de regim și de doctrină.

De ce a făcut'o d. Brătianu?

Unii spun, pentru că ar vrea să plece de la putere. Convingerea mea este însă, că a făcut'o cu gîndul să 'și prelungească șederea lor la putere. Din 9 alegeri parțiale, noi am biruit în 5. D-lui Brătianu ie era frică că venind și succesul al șaselea, partidul conservator democrat va succeda la putere partidul liberal. Dar o prelungire de ședere la putere, cu prețul onoarei de partid, o va plăti foarte scump. (aplause).

Ce se petrece în conștiințele liberalilor, cînd ei se gîndesc că de la 1866 încoace, n'au mai fost biruiți ast-fel:

Partidul liberal în alegerea de Duminică a avut 26 la sută din glasuri din care dacă scădem 15 la sută zestre guvernementală, rămîn 11 la sută, adică o zecime din numărul total al voturilor. Asemenea rușine n'a avut'o încă partidul liberal și eu văd o dezagregare în ceea ce a mai rămas partidul liberal, căci evangelia spune:

„Nu interesează ce intră în gură, ci ceia ce iesă din gură“. Un partid ca și un om, trăește numai prin forța sa morală, și cînd și-a perdut forța, morală nu mai există. Noi ne urmăm mersul înainte. N'am văzut atîta entuziasm ca eri seara la clubul conservator-democrat din București și dacă la triumful nostru de la colegiul II de deputați de Ilfov, era nebunie în afară și bucurie înăuntrul clubului, eri seara, în clubul nostru era nebunie. Toată lumea era mai hotărîtă de luptă, ca ori-cînd.

Vom continua lupta și cu mai multă energie. Dacă avem sentimentul că țara e cu noi și dacă simțim că suntem o necesitate pentru țară, nu înțălegem să nu rezistăm combinațiilor Brătianu-Filipescu. (aplause).

Și mie mi-a venit la ureche, acum o săptămînă, propunerea unei combinații: de ce n'am vota dimineață cu Istrati și după masă cu Bibicescu? nici n'am vrut să aud, pentru-că suntem un partid de opinie publică, prin urmare un partid care nu cunoaște taină. Noi nu putem înșela pe propriul nostru candidat. Ast-fel la P-Neamț, cînd a fost vorba să ne retragem, ne-am retras pe față, căci noi nu voiam, ca liberalii, să facem o manoperă din secretul votului, o manoperă după care să se ascundă murdăria șefilor de partid.

De aceia putem să spunem cu mîndrie, că de 15 luni de cînd existăm ca partid, n'avem nici un punct negru și cu mîndrie constatăm că opinia publică, către care ne-am adresat, a fost foarte darnică cu noi. In cameră și în senat, ca și în controlarea actelor administrației, ne-am făcut datoria pe față, pentru-că ne-am simțit ca reprezentanți ai țărei.

Și acum, ne adresăm tot țărei fiind că noi nu suntem o fantazie trecătoare, noi nu ne-am pierdut mințile, noi nu suntem un sindicat, care așteptăm sezoanele pentru a ne împărți paltoanele, ci suntem o asociație de cetățeni liberi, care are un ideal mare: guvernul să fie al țărei.

Mai avem o convingere: că România are probleme așa de mari și de ordin intern și de ordin extern, că trebuie să aibă un guvern serios și nu un guvern de creațiuni efemere pentru a le rezolva.

Și cu cît vrăjmașii ne vor persecuta mai mult, cu atît ne vom simți mai mult bărbăția și cu atît vom fi mai hotărîți (aplause furtunoase).

*

Discursul d-lui V. I. PELLA

Domnilor,

Dacă pentru șeful nostru este totdeauna o mare plăcere, cînd se poate întreține cu noi, pentru noi este o mare fericire, ori de cîte-ori ni se prezintă ocazia să'l asigurăm de nemărgenita noastră dragoste și de devotamentul nostru neclintit. Și cu atît mai mult simțim nevoia să-i exprimăm aceste frumoase sentimente ce-i purtăm, cînd a venit azi dimineață din Capitală, unde partidul conservator-democrat a repurtat o mare victorie politică (aplauze).

Căci este o mare victorie politică Domnilor, faptul, cînd reușești să coalizezi în potriva ta, la o alegere de colegiul I de Senat, ambele partide, și cînd totuși te rîdici după o atît de viguroasă luptă la numărul de 552 voturi! (aplause).

Prin aceasta, partidul nostru, a dovedit că e un partid admirabil organizat, stăpîn pe propriile sale forțe, și conștient de rolul ce are de îndeplinit în statul romîn (aplause).

Este admirabil organizat, pentru că a luptat strîns unit în jurul șefului, reușind nu numai să se mențină la balotagiu la același număr de voturi obținute la primul scrutin, ci să se rîdice încă cu 42 de voturi din cele 76, ce au participat în plus la balotagiu, fără a mai vorbi de cele oprite de guvern și cari toate erau ale noastre.

Nu tot ast-fel se poate vorbi și de partidul liberal, care nu se poate compara în vrîstă cu partidul nostru, el avînd o existență de două generații de oameni, pe cînd noi abia avem un an de existență politică; și totuși partidul liberal se scoboară la balotagiu la 373 de voturi, perzind de la un scrutin la altul 79 de voturi și la un colegiu unde convingerile alegătorilor nu se pot sdruncina sau schimba în cursul unei săptămîni de luptă.

Să nu ni se spună domnilor, de procedarea guvernului, căci puțin ne interesează pe noi actul politic sau nepolitic al guvernului, prin deplasarea de voturi în favoarea junimiștilor. Noi vorbim de organizația partidului, care ni se pare a fi cu totul slăbită, cînd e ajunsă în această urîtă situație de a aproba mentalitatea nenorocită a guvernului, și a accepta să se pună în serviciul unei cause atît de murdare, fără precedent în viața noastră politică (aplause).

Căci domnilor, înțălegeam să meargă pe față în potriva noastră, dar să 'și dee aerul ca luptă separat, și să-și bată joc și de candidatul lor, și de partidul lor, așa nu s'a mai pomenit în luptele noastre electorale.

Cît pentru junimiști, nici nu merită să ne ocupăm de ei căci sunt lipsiți de ori-ce organizație, dat fiind că nu pot trăi politicește de cît prin hrana politică ce le-o servesc liberalii (aplause).

Așa că examinînd cu cea mai mare imparțialitate lucrurile, vom ajunge la constatarea că în alegerea de ieri forța partidului nostru s'a afirmat mai puternică ca ori cînd.

Dar alegerea de eri, ne mai face să tragem și altă concluzie.

Pînă la 1908, cînd s'a constituit partidul nostru, liberalii guvernau în țară pentru ei. De la 1908, încoace, ei guvernează pentru junimiști. Așa că, succesiunea politică a liberalilor, nu o pot lua după liberali, de cît conservatorii democrați, căci junimiștii nu se pot plînge că n'au guvernat, atît mai rău dacă au acceptat să guverneze sub tutela liberalilor s'au să guverneze liberalii pentru ei!

Domnilor,

Șeful nostru ne vorbea aci nu de bucuria, de entuziasmul, dar de nebunia, ce era la clubul conservator democrat din București, îndată după rezultatul alegerei de ieri. Să creadă șeful nostru, că de această bucurie, suntem cuprinși și noi, că membrii clubului conservator democrat din a 2-a Capitală a țărei, împărtășesc cu amicii lor din Capitală, același entuziasm, de cari au fost ei cuprinși! (aplause).

Că, rezultatul atît de strălucit repurtat îi îmbărbătează și mai mult în luptă, și că sunt pregătiți să suporte ori-ce evenimente, chiar din acele cari în aparență ar părea că sunt înfrîngeri. (aplause).

Căci, domnilor facem parte din acei conștienți și devotați soldați, cari înțelegeau că luptele mari nu se cîștigă de cît prin jertfe, și că ori-ce bătălie trebue să treacă și prin momente grele. pentru ca să poată fi încoronată printr'un succes deplin! (aplause).

Să ne reamintim, domnilor, de acel superb episod dintr'un glorios resboiu, în care generalul comandant, ciuruit de gloanțe în focul teribil a luptei, și căzînd de pe cal, zicea camarazilor săi de arme, să-l pue pe targă și să mearoă cu el în fruntea trupei, căci numai ast fel se poate cîștiga victoria, cînd curagiul soldaților nu-i părăsește de cît odată cu moartea.

Dar, și pe targă, sărmanul comandant își vede scurgîndui-se ultima picătură de viață, și atunci, înainte de a'și da sfîrșitul, striga celor din jurul seu:

„Faceți-mi pielea tobă, și bătînd într'una mergeți înainte, tot înainte pentru succesul final al bătăliei.

Episodul acesta grozav și cuvintele acestea mărețe ale comandantului să ne serve domnilor de simbol în lupta ce avem de dus de azi înainte—și scumpul nostru șef să fie convins de devotamentul și energia noastră inepuizabilă, care trebue să ne ducă la succesul final. (aplause)

Și în acest succes final, avem deplină încredere, pentru că avem credința că partidul nostru întrupează cele mai scumpe interese ale țărei, că în aceste interese este închegată, întreaga idee a constituirei lui, și că trebue mai curînd de cît ori cînd să facă dovada priceperei și dragostei sale pentru țară, prin servirea acestor mari interese (aplause).

Să fie sigur deci, șeful nostru că stăpîniți de această neclintită credință, vom urma cu devotament nemărgenit steagul pe care cu atîta bărbăție îl ține în viguroasele sale mîini. (vii aplause).

*

D. TAKE IONESCU urcîndu-se din nou la tribună, a răspuns:

Vă mulțumesc foarte mult pentru aprobarea ce mi-o dați și pentru dovada de putere morală ce mi-o faceți:

Cuvintele bărbătoase ale lui Pella e gîndul adevărat al întregei suflări. Și ca o dovadă că țara e cu noi, e că după primul scrutin al alegerei colegiului I de senat de Ilfov, a răspuns Brăila, căci un mare număr de junimiști și liberali de acolo, au eșit din partidele lor și au venit la noi. După alegerea de eri, sunt convins că vom avea scene la fel (aplause) Și e natural, domnilor, căci lumea nu vrea să vadă și nu vrea să admită învoieli de tarabă.

Vom lupta deci cu bărbăție înainte. Eri, cu ocazia întrunirei dela clubul din București, am hotărît să începem campania, ca și în primăvara anului trecut. Luăm de o cam dată, cu ocazia sărbătorilor de Pași, un mic concediu. După Pași, însă vom continua lupta cu energie. Vom ținea întruniri în provincie și în București. Tema întrunirilor va fi protestarea țărei în contra falșificărei regimului parlamentar, prin rușinosul concubinaj politic dintre guvern și falsa opoziție.

Vom lupta deci și cred că și de acum victoria va fi cu noi.

(Aplause și ovațiuni prelungite).

OAMENI ȘI LUCRURI

.... ȘI ANIMALE

Cine se ocupă de aceste din urmă? E uzul și tradiția să ne ocupăm de tot ce privește societatea omenească,—de lumea însuflețită și de cea neînsuflețită a lucrurilor. Dar numai foarte arareori vorbim de lumea celorlalte viețuitoare, ca și cum n'ar exista pe pămînt.

Și cu toate aceste măcar din recunoștință s'ar cuveni să vorbin de dînsele, din cînd în cînd, pentru că ele însamnă în bună parte existența noastră; cu sacrificiul lor întreținem forța, vigoarea și gîndirea noastră. Dar, în schimb, ce măcel vast, ce cîmp înfinit de larg acoperit de cadavre, ce arenă de luptă în care pier —fără rezistență—mii, milioane de ființe cari nu ne-au greșit cu nimic, dar de care avem trebuință pentru ca să rezistăm noi și ca să putem osîndi la moarte încă alte mii de vieți.

Făceam reflecțiile aceste cetind cîteva cifre extrem de suggestive asupra consumului de carne în două centre europene dintre cele mai însămnate: Parisul și Berlinul.

Zilele aceste s'a publicat statistica marelui abatoriu al Parisului; acolo vedem că în 1908 s'au tăiat 275000 de vite, 300,000 viței, 2,000,000 oi, 400,000 porci. In afară de aceasta, negreșit, un însemnat număr de cai, a căror carne e bine venită populațiunii sărace în lipsă de ceva mai bun.

Paralel cu aceasta putem cita statistica Berlinului pe anul 1907 și anume: 471,000 de oi, 157,000 vite, 176,000 viței și 1,145,000 de porci. Cifrele arată oare care deosebire de... gusturi între populația Parisului și acea a Berlinului dar ele sunt destul de eloquente pentru ambele capitale și făcînd proporția populațiunii ar veni cam aceeași cantitate de carne pentru fie-care locuitor al lor. Nu știm în care din aceste două orașe... carnivore există mai mulți vegetariani, dar în tot cazul numărul lor nu pare extrem de mare nici pe cale de progres. Omul rămîne așa cum l'a creat natura: un puternic element de distrugere, un etern dușman al diverselor viețuitoare, în rîndurile cărora face să secere o moarte abundentă numai pentru trebuința de traiu a „regelui animalelor“. Instrumentul nostru de conservare impune jertfirea lor fără cruțare și nu le dăruim nici odată măcar o clipă de remușcare sau de compătimire. Pentru aceste sentimente nu este loc în.., stomacurile noastre.

Rodion

MIREILLE

O aniversare. — Omagiu trubadurului.— Prima operă a lui Mistral.—50 de ani de succes. — Opera poetului din Provența.—Monumentul meritat.

„L'empereur de Midi“, cum e numit Frederic Mistral, poetul Proverçal, a cărui frumoasă imagine se evocă azi, după 50 de ani de la apariția frumoasei sale opere, se va înălța mîndru și triumfător pe una din piețele principale ale orașului Arles—sculptat bine înțeles—azi reputat pentru produsele sale.., combustibile numai, dar odinioară, centrul begăției exuberante a poesiei și a limbei provençale.

Contrar multor opinii, Mistral departe de a fi un simplu țăran, după Lamartine și succesorii sei, el a fost pare-se un literat în toată accepția cuvîntului, un literat care se adăpa la isvorul umanității.

*

In mica-i locuință din Avignon, la început, apoi la universitatea din Aix-la-Provence, Mistral avea ca lectură obicinuită operile clasice, Virgil, Homer, Horațiu și Teocrit.

In adevăr prima lui lucrare „Les Moissons“ n'a fost publicată, din cauza marei asemănări pe care o avea cu Georgicile. In Mireille, din primele versuri, cetim autosalificația sa de:

humble ésolier du grand Homère

și aceasta e adevărat.

Se găsesc multe asemănări între „Odisea“, „Georgica“, „Eneida“ și „Idilele“ cu oare care pasagii din Mireille.

Ca în Eneida, în Mireille, găsim 12 cîntări, din care al 6-lea e consacrat descripției unui fel de coborîri în Infern, unde vrăjitoarea Taven ține locul Sybillei. Descrierile jocurilor, pe care le găsim în Homer și Virgil ne întîmpină în primul cînt al lui Mireille.

Unul din pretendenții frumoasei Mireille, păstorul Alari, amintește destul de

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

bine pe Menelac din a treia eglogă a lui Virgil.

*

De alt-fel poetul ne dă în memoriile sale cele mai amănunțite cunoștinți asupra culturii sale clasice, arătînd că de la vrîsta de 14 ani, a cercat să traducă o Eglogă în versuri provençale.

Mistral, care s'a păzit de influența literaturli franceze, ne spune că după ce a citit și studiat poesia antică, a prins abea acea dragoste fanatică pentru viața provensală.

Găsise atîta asemănare între peisagiile virgiliene sau cele grecești și cele pe care le avea dinaintea ochilor în fie-care zi, atîta asemănare între moravurile, limba și sentimentele celor vechi și acelea ale țăranilor din Provence, în cît în mod natural îi veni gîndul de a cînta poesia locului seu natal.

*

Printre tovărășii sei, nici unul, nu avu ca el norocul de a fi crescut la țară, în plină cîmpie arlesiană, printre oameni care vorbeau o limbă pură provensală și într'un moment în care moravurile franceze nu strisase încă originalitatea rasei.

S'ar putea spune că Mistral n'avea de cît să se uite în juru-i spre a pune pe hîrtie splandidele tablouri a căror bogăție a făcut deliciul atîtor generații.

In memoriile sale, ne dă superbe tablouri:

„... n'aveai de cît să eși afară din casă pentru a fi formecat.

„Nu o vedeam oare pe Mireille trecînd; nu numai în visurile mele de adolescent, dar chiar în persoană, cînd întrupată de frumoasele fete din Maillone, cînd de bucuria, farmecul și tinerețea culegătoarelor de vii, de maslini, care alergau, cu părul acoperit de o cravată albă prin grîu, prin iarbă sau prin vii? Actorii dramei mele, nu circuiau toată ziulica dinaintea tînărului meu entusiasm?

... limba provensală, se poate pierde, păstorii provençali o pot uita, ea e nemuritoare grație lui Mistral, al cărui monument se va rîdica ca un omagiu adus geniului limbei provensale, mîndru pe una din piețele orașului seu natal.

ȘCOLILE DIN IAȘI

II

Continuăm a da astăzi partea de material, ce se dă școalilor din Iași din bugetul ministerului de Culte și instrucțiune publică.

Am văzut că în budgetul personalului sînt prevăzute 633 persoane, ce trăesc prin școală la Iași și că media vieții acestia e de 3600 lei anual.

Cum însă multe din aceste școli au internat cu burse, cheltuelele ce se necesitează cu întreținerea lor sînt aceste:

1) Școala Normală de Invățătoare „M. Sturdza" are prevăzut la material 45585 lei pentru 147 eleve interne și 28 persoane interne.

2) Școala Normală „Vasile Lupu" are prevăzut 62,298 lei pentru 232 elevi interni și 32 persoane interne.

3) Școala profesională „Sf. Sava" spese de cancelarie și altele 200 lei.

4) Școala de Arte si Meserii de la Copou are prevăzut 48,923 lei pentru 68 elevi și 17 persoane interne.

5) Școlile comerciale de gr. I și al II au prevăzuți 1,240 lei.

6) Liceul Național 500.

7) Gimnaziile „Alexandru cel Bun" și „Ștefan cel Mare" 600 lei

8) Liceul „Internat" are prevăzut 78,670 lei pentru 265 elevi și 13 persoane interne.

9) Externatul secundar de fete de la Golia 300 lei.

10) Biblioteca Universității 8,550 lei.

11) Archiva Statului 800 lei.

12) Școala de Belle-Arte 4,100 lei.

13) Conservatorul din Iași 4,000 lei.

14) Pinacoteca din Iași 5,500 lei.

15) Universitatea de Iași pentru facultățile de științi în medicină cum și pentru laboratoriile sale are prevăzut 78200 lei.

16) Subvenția revistei „Analele Științifice" 1,500 lei.

17) Școala de menaj „Principesa Maria", 12,136 lei pentru 20 eleve și 7 persoane interne.

18) Fundațiunea „Procopie Florescu", de la Tăutești cu 35,240 lei pentru 11 persoane și 25 eleve interne.

19) Fondul școalei profesionale „Sf-tul Sava" 2,000 lei.

20) Școala Comercială inferioară și superioară 4,500 lei.

21) Mitropolia din Iași pentru 35 preoți și personal cum și pentru material 94,112 lei.

22) Seminarul „Veniamin Costache", are prevăzut 88,977 lei pentru 317 elevi și 33 persoane interne.

23) Bisericile Sfi. Neculai și Trei Erachi cu 13,960 lei pentru 12 persoane și material.

24) Bisericile Sfîntul Sava și Golia, cu 9,960 lei pentru 10 persoane și material.

25) Pentru Cetățuia și Galata 480 lei.

Recapitulînd toate aceste sumi reiese că pentru școlile și bisericile din Iași partea budgetului e de 601,523.

Litere-Științe-Arte

Anti-ardelenism.—Că din cînd în cînd se ivește în publicistică ori în literatură cîte un glas protivnic „ardelenismului" a ajuns lucru obișnuit, aproape banal. Remarcabil însă e cînd o voace autorizată a cîte unui reprezentant însemnat al literaturei noastre manifestă aceeași aversiune pentru tot ce este „ghe ghincolo". După poetul Macedonski, avem acum pe d. Duiliu Zamfirescu, membru al Academiei, secretar general al... Ministerului de Externe.

In noul său roman: „Indreptări" profită de ocaziune pentru a arunca numeroase săgeți Ardelenilor și la un moment dat un personagiu din roman,—un notar din Sălișteînspune:

„D'apoi că nu-i nici o pagubă dacă n'am avea poeți. Cu poeții dăm de mal. Nouă, domnule, ne trebuesc barbați cari să stea la noi și să lupte cu noi, că doară poeții fug peste munți la domniile voastre, că acolo e traiu mai bun și muncă mai puțină... *Nouă ne-ar trebui* bărbați mai întăi cari să facă fapte mari și apoi cimpoeri ca să le cînte".

E probabil că scriitorii ardeleni—între care se numără I. Slavici, Coșbuc, Iosif, Goga și atîția critici abili vor răspunde d-lui Duiliu Zamfirescu și polemica va deveni interesantă.

*

La teatrul Réjane a avut loc reprezentația piesei „Impărăteasa", rămasă pe urma lui Catulle Mendès. Rolul lui Napoleon a fost jucat de compatriotul nostru *De Max* cu un succes contestat, după cum afirmă corespondentul ziarului „Berliner Tageblatt".

*

A propos de artistul De Max, înregistrăm că a ținut nu de mult la Paris o foarte interesantă dizertație literară asupra defunctului poet Catulle Mendes.

*

Numai un scurt timp după moartea lui Matkowski la Berlin, ziarele anunță moartea genialului Sonnenthal, cel mai mare artist al Vienei și poate al Europei întregi. Cu dînsul „Bourgul" pierde cea mai mare forță artistică.

Nu e fără interes să reamintim că într'un interval foarte scurt arta dramatică europeană a pierdut pe ambii Coquelin, pe Matkowsky și pe Sonnenthal: trei capitale mari au suferit pierderi ireparabile.

*

Pe scena teatrului Marigny din Paris s'a făcut alaltăeri repetiția generala a unei piese satirice: „Le roi Bombaure" de Marinetti. Spectacolul a dat loc unui scandal, căci publicul a protestat contra lipsei de gust a acestei comedii politice care pune pe tapet într'un oarecare regat imaginar, cea mai importantă problemă socială: problema stomacului.

Autorul, un italian, este fundatorul celei mai nuoi școli literare, a „futuriștilor" și nu e lipsit de spirit. Li lipsește însă humorul, singura însușire care ar putea imprumuta haina cuvenită ideei grotești a piesei în chestiune. Poate cu altă ocaziune futurismul se va arata mai norocos și mai de... viitor.

Informații

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a declarat eri în cuvîntarea pe care a ținut-o la club, că partidul conservator-democrat va ține, imediat după sărbătorile Paștelui, o serie de întruniri în Capitală și în toate orașele țărei.*

❑ Citim în *Acțiunea*:

Eri la Senat d. Procopie Dumitrescu, comenta într'un cerc de senatori situația guvernului și între altele a declarat următoarele:

— Incontestabil că suntem într'o stare degradatoare. Nu mai e nici un entuziazm. D. Ionel Brătianu lucrează de capul lui, sau după capul strîmt al goneroșilor.

Partizanii fug din partidul nostru. Un exemplu: Din farmaciștii înscriși în club nu a mai rămas de cît unul singur! Iar cînd s'o vedea și cartelul de azi, atît de rușinos pentru partidul liberal, nu ne mai remîne decît să ne facem bagajele.

Toți acei cari făceau cerc, în jurul domnului Procopie Dumitrescu, aprobau în mod zgomotos spusele sale criticînd cu asprime rușinosul cartel încheiat cu junimiștii!

*

D. Procopie Dumitrescu a declarat eri la Senat, în fața d lor Anton Carp, ministru, d lui Nicu Economu și altor senatori, că i s'a recomandat de către un membru din guvern să nu voteze pe d. Bibicescu, ci pe d. Th. Rozetti.

❑ *Voința Națională* **confirmă cartelul.**—Atît este de evident cartelul colectivisto-junimist în ultima alegere că ziarul autorizat al guvernului, *Voința Națională*, într'un moment de remarcabilă luciditate, îl confirmă cu totul.

Voința scrie:

Văzînd alegătorii noștri că asemenea încordare nu se crede de nevoie la o alegere parțială, un număr de 80 s'au hotărît să voteze pe d T. Rosetti, care reprezintă un partid de guvernămînt, un partid politic, iar nu un partid, un pretins partid, alcătuit de apelpisiți, din hămesiți, din inși cari se așteaptă ca d. Take Ionescu, ajungînd singur cu ai lui la putere să le dea țara în pradă lor și străinilor, cari îl susțin prin presă și alt-fel, în încercarea catilinară de-a se face stăpîn pe România, făcîndu-i și pe dînșii.

Guvernul recunoaște, deci, fără înconjur că a dat voturi d-lui Rosetti. Că le stabîlește la exact optzeci a-aceasta ie o finețe: 80 voturi mai puțin a avut d. Bibicescu în balotaj. Indiferent. Murdarul cartel, rușinea extra-ordinară, a fost, deci, oficial confirmată.

Păcătoșii, înspre Sîmbăta Paștelui se spovedesc.

*

Viitorul nu se ocupă de loc de rezultatul alegerei de Duminică. Vorbește, însă, în revistă, despre *Expansiunea în Orient*.

Bine face!

❑ **In ședința de ieri Senatul, fără nici o discuție, a respins, proiectul presintat de d. Haret— votat de Cameră—privitor la instituirea comisiunelor istorice.**

❑ M. S. Regele a bine voit a primi alaltăeri în audiență pe d. profesor dr. Dragomir Hurmuzescu.

❑ Ministerul de resboiu face cunoscut că acordîndu-se favoarea de a călători pe căile ferate romîne cu prețul pe jumătate din tarif și gradelor inferioare ce au luat parte în campania anului 1877—1878, li se aduce la cunoștință și că pentru formalitățile de îndeplinit sunt următoarele condițiuni:

Fie care din acești veterani vor face cerere personală în acest senz, adresîndu-se comandantului Batalionului de rezervă pe teritoriul căruia domiciliază, la care va anexa fotografia sa, în două exemplare, format carte de vizită.

Comandantul Batalionului de rezervă îndată ce va primi această cerere va proceda la cercetare, încheind un procesverbal, împreună cu autoritatea respectivă pentru constatarea indentității persoanei, certificînd comandantul batalionului de rezervă, pe ambele fotografii în fața colțului stîng, că în adevăr persoana din ele este veteranul (arătîndu-i numele) ce a luat parte în campania anului 1877, 1878 și corpul din care a făcut parte cererile astfel complectate se vor înainta apoi direct Ministerului.

❑ După Duminica Tomei I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei va începe inspectarea parohiilor din Eparchia Sa.

❑ Baroul ieșan va fi lipsit de luminele domnului V. Sculy. Dorind să nu mai pledeze, d. Sculy a trecut clientela d'lui avocat Ștefan Mandrea.

❑ Călărașii cu schimbul de la toate regimentele vor fi concentrați—cu începere de la 2 Octombrie a. c.,—pentru 60 de zile.

❑ Inmormîntarea marelui patriot și luptător aprig al intereselor neamului romînesc, Alexandru Macsonyi, s'a făcut eri în comuna Feni (Transilvania).

❑ D. Take Ionescu a luat masa aseară la orele 8 la hotelul Trajan, împreună cu mai mulți fruntași din localitate.

Au luat parte d-nii: dr. Drag. Hurmuzescu, și V. Buțureanu, profesori universitari, M. Căpităneanu, dr. V. Roșculetz, Lascar Antoniu, Sebastian Moruzzi, Vespasian I. Pella, Osvald Teodoreanu, dr, Ștefănescu-Galatz, dr. P. Zosin, Const. Chirilă, Gh. Ghibănescu, Em. Buznea, A'. Callerghi, I. N. Popovici, Vasile Oiaga, Enrico Mezzetti, I. Constantinescu, Buzatov (Vaslui), Vesbeanu-Huși, Anibal Ciurea, Aurel Rîșcanu, Marcel Dahon, Em. Iamandi-Huși.

La orele 9 un foarte mare număr de membri ai partidului au condus pe iubitul nostru șef la gară.

❑ Cartelul liberalo-junimist a fost confirmat eri la Senat de fruntașii liberali.

Astfel d. dr. Rîmniceanu, a declarat următoarele:

— E o mare rușine pentru partidul liberal.

D. Ionel Brăteanu, crede că trăește inainte de dezrobirea țiganilor putînd dispune de voturile cetățenilor și dîndu-le plocon d-lui Rosetti.

D. Al. Constantinescu, care era alături îl întreabă:

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ce, d-ta nu știi că s'a făcut cartel pe sub mîna cu junimiștii?

Noi nu mai avem candidat, sau mai bine zis candidatul nostru e... Rosetti... N'aveți de cît să întrebați pe d. Procopie Dumitrescu.

D. Procopie Dumitrescu întrebat, confirmă în totul cartelul încheiat între guvern și junimiști.

Aceasta s'a petrecut la ora 2, înainte de a se deschide ședința Senatului și rezultatul alegerei a dovedit pînă la evidență rușinosul cartel.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA „*OPINIEI*" —

Suma din urmă	1628.80
Lista băcăniei Vexller:	
Mihalcea Popovici Bosnuceau	5 —
Garabet Manea	2 —
Grigore Maximovici	2 —
I. Simion	1 —
C. Gheorghiu	2 —
Lista băcăniei Gh. Alexiadis:	
Gh. Alexiadis	5 —
Emil C. Sachelary inginer	3 —
Petru Bausconiar Dorohoi	1 —
Alex. Calierghi	10 —
Lista d-lui Bainer, magas. de cravate:	
Naiman M. Sperz	— 50
Bainer	— 50
Efrosina Spiru	1 —
Mimi dr. Moisiu	1 —
Lista d-lui Friedman, magasin de galantarie:	
Lupu Kromer	— 50
D-na Gațu	— 25
D-na Constențiu	— 25
D-na X X	1 —
Lista magazinului Louvru:	
Adolf Moșcovici	— 50
Rifca Goldenberg	— 59
nediscifrat	— 50
B. Rozenzveig	2 —
Al. Davidsohn	— 50
M. X.	— 50
Reslovorg	— 50
Elulich	— 50
Lista de la Turn-Werein:	
I. Rainiche	2 —
Grumfelder	1 —
M. Fingherut	— 50
Rudolf Habconcek	— 50
I. Engel	2 —
Nediscifrat	1 —
Inspecția de mișcare VI	15 90

❑ După rapoartele sosite din judeapa Prutului, ca și a Jijiei au scăzut în toate părțile.

❑ Autoritățile rusești au cerut autorităților noastre prinderea și arestarea indivisilor Gh. Scrom și Mihai Padu, autori ai unui asasinat sevîrșit în Basarabia.

❑ Trenul de București de 8 și 30 a sosit azi dimineață cu o întîrziere de 40 minute.

❑ **Clericale.**—Carta pastorală pe care I. P. S. S. Mitropolitul Pimen o pregătește pentru credincioșii creștini din Eparchia sa, o va da cu ocazia serbătorilor Paștelui.

— Predica în ziua de Paști, va fi ținută de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

— In prima săptămînă după Paști, I. P. S. S. S. Mitropolitul Pimen va vizita bisericele din localitate.

DIVERSE

— Anuarul universității pe anii 1906-1908 va apărea de sub tipar în cursul lunei Maiu.

— Muncitorul Neculai Arseni, din str. Nicolina No. 103, eri pe cînd tăia niște lemne, a încetat subit din viață.

— Cu ocazia săpăturilor ce se fac la vechiul palat administrativ, s'au găsit mai multe oseminte, care au fost duse și înmormîntate la cimitirul „Eternitatea".

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la casele d-nei Maria Papadopol din str. Albă No. 31. Focul a fost stins la timp de servitori.

LEONIDE ANDREIEF

4)

A fost...

Micul tub de sticlă cu liniuțe negre și roșii, devenise pentru ei indicile vieței lor, în așa fel, în cît o zecime de grad mai mult sau mai puțin, îi făcea fericiți sau nefericiți pentru ziua întreagă. Insu-și părintele diacon, în totdeauna vesel avea o clipă de tristețe și dădea din cap melancolic, cînd temperatura corpului său era mai joasă, de cît cum i s'a spus că trebue să fie în caz normal.

— Uite, lucru ciudat, tătuță! 36 și 8 zecimi! spunea el lui Laurent Petrovitch, examinînd cu neîncredere termometrul din mînă.

— Mai ține-l cîtva timp, subseară, se va mai încălzi, răspundea Laurent Petrovitch cu dispzeț.

Și părintele diacon asculta; și dacă se întîmpla ca să se mai arce cu o zecime în plus, fața-i se însenină și mulțumia cu căldură lui Laurent Petrovitch pentru bunul său sfat.

Acest termometru făcea ca bolnavii să se ocupe toată ziua de sănatatea lor, și toate recomandațiile medicilor se îndeplineau nu numai cu exactitate dar și cu oare care solemnitate. Dar nimeni nu le îndeplinea cu atîta sfințenie ca părintele diacon: cînd ținea termometrul, cînd înghiția vre-o poțiune, lua o mutră gravă și senină, aceiași mutră pe care o făcea cînd vorbia de hirotonisirea sa ca diacon. De multe ori se supara pe bolnavii, cari nu îndeplineau cu exactitate prescripțiunile medicilor.

In deosebi, era în odaia vecină, un om gros Minaiev, căruia nu mai înceta de a-i face morală în această privință. Acestui Minaiev, medicii îi interziseră de a mînca carne și el fura pe ascuns bucățile de la tovarășii săi de la masă, și le înghițea, fără măcar să le mestece.

Către oara 7 odaia se umplea de lumină care intra prin ferestre. Indată pereții albi, cearșafurile albe ale paturilor, tavanul și podeala, totul începea să sclipească să strălucească. Dar era lucru rar ca cineva să se apropie de fereastră și să se uite afară; strada, lunca întreagă, tot ce se găsia în afară de clinică, n'avea interes pentru bolnavi. Dincolo era viață. Acolo treceau căruțe pline de oameni; un regiment de soldați defilă; ușile magazinelor se deschideau cu sgomot. Aici, trei bolnavi zăceau, avînd abia destulă putere pentru a se întoarce în pat; sau îmbrăcați în halaturi cenușii se tărau încet pe parchetul lustruit. Studentul primia un jurnal; dar nici el, nici tovarășii săi, mai că nu se uitau la el,—cea mai mică turburare a funcțiunilor digestive la unul din bolnavii clinicei, îi interesa și-i mișca mai mult decît cele mai grave evenimente, cari agitau lumea.

La oara 11 soseau medicii si studenții și din nou începeau interogatoriile. Laurent Petrovitch cu ochii fixi înaintea lui, răspundea cu o voce posomorîtă și cu sforțare, părintele diacon foarte mișcat vorbea așa mult și așa repede, atît de doritor de-a satisface pe toată lumea și de a arata fiecărui stima sa, încît de multe ori i se înțelegeau cuvintele cu greutate. Vorbind de sine însu-și zicea:

— „Cînd avui onoarea să intru în clinică... Vorbind de infirmieră zicea:

— Avu bunătatea să'mi facă o spălătură...

Totdeauna știa exact la ce ceas și la ce minută simțise opresiune; la ce momente se trezise noaptea și de cîte ori.

Și cînd medicii plecau, devenea mai vesel, le mulțumea, se silea să aibă cîte o vorbă amabilă pentru fiecare dintre ei. Pe urmă arăta tăcutului Laureant Petrovitch și studentului, care surîdea, cum a salutat întăiu pe Doctorul Alexandru Ivanowich și pe urmă pe d-rul Semine Nicolaiewichs.

Era foarte greu bolnav, de o boală incurabilă și zilele-i erau numărate. Dar el nu bănuia nimic și vorbia cu entusiasm de pelerinajul ce-l va face la mănăstirea Troitzki, cînd se va vindeca; sau vorbia de mărul ce-l avea în grădină și de la care aștepta fructe frumosse pentru vara viitoare. In zilele frumoase cînd pereții și parchetul se luminau de razele soarelui, cînd pe cearșafurile albe ale paturilor umbrele deveneau mai întunecoase în lu ina mare de vară, diaconul întona tare un imn mișcător:

— „Lăudat fie stăpînitorul lumei, care din împărăția cerului, ne trimite lumina curată a soarelui său."

(Va urma).

ATENȚIUNE!

Făină de Botoșani

și

Drojdie proaspătă

se găsește zilnic la

DEPOUL de FAINA

ANA CLECNER

No. 36 str. Anastasie-Panu No. 36

vis-a-vis de magasinul de coloniale Liza Zilberman.

De vînzare lînă țigaie albă și rosie precum și stogomanșă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hanganu, Soș. Racoviță 5.

Ultime informaţii

❑ *Numărul celor ce au suferit pagube în judeţul Iaşi, cu prilejul răscoalelor. s'a cifrat la 47, căror. li s'au acordat, în total, 49,526 lei şi 77 bani.*

❑ *Ziarele liberale au desminţit informaţia noastră că soldele ofiţerilor nu vor fi rotunjite după proiectul d-lui general Averescu.*

Au avut dreptate să ne desmintă şi este interesant să se ştie cum au fost mărite soldele după budgetul d-lui Stelian: sub-locotenenţilor cu **1 leu şi 27 bani**, *lunar locotenenţilor cu* **63 bani** *(nu lei); căpitanilor cu* **13.10** *şi maiorilor cu* **8 lei.**

*

Prin noul budget al ministerului de război s'a creat în post de inspector al cavaleriei şi unul de comandant al cetăţei întărite Focşanî Nămăloasa-Galaţi.

S'a creiat regimentul 36 Infanterie care, împreună, cu regimentul 35 infanterie „V. Lupu", vor forma a 18 brigadă de infanterie, cu reşedinţa în Cernavoda.

Şefii de stat major, după noul budget, sunt colonei şi sub-şefii maiori, afară de corpul IV de armată unde şefii de stat major sunt locotenenţi-coloneli.

❑ *Administraţia financiară din Iaşi a primit astăzi tabloul cu sumele ce-au fost acordate de minister ca despăgubiri pentru pagubele suferite, de proprietari, arendaşi şi ţărani, din judeţul Iaşi, cu prilejul răscoalelor din 1907.*

Administraţia financiară va face împărţirea în primele zile ale lunei April.

❑ Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu", în conferinţa şcolară de Vineri sara, au discutat chestia organizării şcolilor normale, în urma raportului d-lui M. Popescu, administratorul Casei şcoalelor, că în starea actuală şcolile normale nu pot prepara complect pe absolvenţii normalişti pentru practica agricolă.

Dl. M. Popescu a propus în acest scop că şcolile normale să fie aşa organizate ca examenul de capacitate de clasa VI să se dea în luna Februarie, iar de la Martie absolvenţii să fie obligaţi a face practică agricolă la cîte o şcoală de agricultură.

Ministerul Instrucţiunei Publice a dispus ca propunerea d lui M. Popescu să fie supusă discuţiei corpului profesoral al şcolilor normale.

Toţi profesorii de la şcoala normală au fost contra propunerei d-lui M. Popescu, întâi că se schimbă caracterul şcolilor normale; *al doilea* că la unele şcoale normale practica agricolă e destul de serioasă, ca la Iaşi, şi că dacă la alte şcoli nu se face, de vină e însuşi ministeriul, pentru că încă n'a dat teren nici mijloacele de cultură; *al treilea* că s'ar izbi în pregătirea pedagogică, de oare ce actualminte practica pedagogică începe din clasa a VI-a şi elevii abia prind formalismnl metoadelor.

La această discuţie a luat parte şi d. Solomon Haliţa, inspectorul general şcolar, care cel întâiu a combătut propunerea administratorului Casei şcoalelor ca neavenită şi dăunătoare şcolilor pedagogice.

Intrunirea de astă dată a avut loc la dl. C. Meissner, profesorul de pedagogie la şcoala normală.

❑ Membrii camerei de meserii s'au întrunit aseară la orele 7 şi jumătate, sub preşidenţia d-lui N. V. Ştefăniu, vicepreşedintele camerei.

S'au admis contestaţiile făcute de supleantul comisarului guvernului contra corporaţiei constructorilor, relativ la şedinţa ţinută de comitetul acelei corporaţii în ziua de 26 Februarie. S'a decis ca să se intervie la ministerul comerţului pentru a da interpretare art. 1 alin. 2 din legea meseriilor, cum că nu sunt supuse acestei legi fabricele mari, ci numai lucrătorii din acele fabrici.

In urmă s'a cetit memoriul meseriaşilor de la clubul central din ţară, adresat acestei camere care are de scop: înfiinţarea unui aşezămînt, cu numirea de „casa meseriilor" şi rîdicarea în Capitală a unei statui marelui domnitor Cuza-Vodă.

S'au mai discutat şi alte chestiuni la ordinea zilei.

❑ In ziua de 6 Aprilie a. c. se va ţinea la comandamentul corpului IV de armată o nouă licitaţie pentru aprovizionarea lemnelor şi cărbunilor necesari corpurilor şi serviciilor pe exerciţ. 1909—1910.

❑ Se ştie că Camera de Comerţ din localitate a instituit un premiu de 500 lei, care se va da celei mai bune lucrări de monografie asupra comerţului de cereale, comerţului de vite, comerţului de piei, comerţului de lapte, paseri, ouă, lumânări, de lemne de foc, de lînă, de vinuri, de petrol, etc., referitoare la circ. Camerei de Iaşi.

Manuscrisele se vor prezenta Camerei până la 31 Maiu a. c. Camera va institui o comisiune, care în interval de la 1—15 Iunie se va ocupa cu cercetarea lucrărilor.

❑ *Din cauza serbătoarei de mîine Mercuri 25 Martie (Buna-Vestire), ziarul nostru nu va apare.*

❑ **Importanţa pălăriilor de dame.**— In deobştie ne uităm z mbind—sunt unii cari se uită cu dispreţ—la actualele pălării de dame, cărora, în popor, li se zice oboroace, în lumea mai bună automobile—din cauza excesive dimensiuni ce au acele pălării.

Zimbet din partea unora, dispreţ din partea altora—nimeni n'a ştiut, însă, ce rol mare, ce importanţă mare au, de fapt, aceste pălării.

Un negutitor din Bucureşti, care desface asemenea marfă, s'a apucat să trimeată pălării şi la Iaşi, să le desfacă în cîte-va zile, într'o odaie de otel.

S'a protestat contra unui asemenea comerţ ambulant, dăunător comercianţilor, cari, cu atîta chin, au prăvălii în Iaşi. In primul rînd a protestat d. preşedinte al Camerei de Comerţ, care, prin adrese oficiale, a atras atenţia prefectului şi administraţiei financiare.

Prefectul a respuns că a dispus ca numai „trei cucoane" din Iaşi, vor avea dreptul să cumpere pălării: vrea să zică privilegiu în materie de oboroace.

După aceia prefectul, ca represintat al unui partid democrat, a tot mărit numărul priviligeatelor, aşa că, pînă la urmă, au rămas foarte priviligiate fără pălării.

D. preşedinte al Camerei de Comerţ a insistat atunci ca macar administraţia financiară să'şi facă datoria şi administraţia, mişcată şi ea de frumuseţele pălăriilor de damă, a impus pe vînzător la patenta cea mai mică: trei sute şi cîţi-va lei, în care intră şi contravenţia !!

❑ Ministrul instrucţiunei a luat dispoziţia de a acorda masa şi locuinţa gratuită maeştrilor de desen cari vor veni în Capitală cu ocazia congresului care se va ţine în luna Aprilie.

Congresiştii vor fi găzduiţi la unul din internatele Statului.

❑ **Militare.**—D. Maior P. Minovici ajutorul şefului intendenţii corpului IV de armată a plecat în inspecţia manutanţelor din Roman şi Vaslui.

— După serbători trupele din garnizoana locală vor face lupte între ele în împrejurimile oraşului, iar mai apoi cu trupele din Vaslui şi Roman.

— La examenul de caporali şi sergenţi ce s'a ţinut la Regimentul 13 Ştefan cel Mare au reuşit la *compania 9*: Ioniţă Ion, Macostoei C şi Dănilă C., sergenţi: Ciubotaru Cost., Patrichi V., Lazer P., Gulimas Gr., Sfintei D., Iosifescu At. şi Antoci Vasile. Caporali. *compania 10*: Isciuc V. şi Anghel I. sergenţi; Corbu I., Apostoaei St., Timofti D. şi Şerban Th., caporali. Plutonul *A. R.*: Momocel Radu şi Dimitriu P. sergenţi; Apostol Gh. şi Atanaziu I. Caporali.

— Soldaţilor evrei din garnizoană li s'au dat cîte 6 zile permisie pentru serbători.

❑ D. N. Filimon, confinist la pădurea statului Zagavia, a fost destituit.

In locul acestuia a fost numit d. Constantin Gramadă.

❑ In comuna Laspezi, judeţul Suceava s'a înfiinţat o societate cooperativă de producţie, cu numele de „Lumina", avînd 29 societari şi un capital subscris de 1450 lei, şi o bancă populară cu numele de „Plugul Romîn".

❑ La tribunalul secţia III s'a deschis ieri testamentul defunctei Emilia Derigoult. Toată averea mobilă, consistînd în efecte, a lasat'o fratelui ei, colonelul Derigault; prăvălia nepoatei sale, doamnei Eugenie Cuba şi 2000 lei sorei sale, d-nei Leonida Popovici.

Un delegat al tribunalului va proceda astă-zi la deschiderea lăzei de fier, şi a prăvăliei.

❑ Studenţii din anul al II-lea, de la Facultatea de Medicină, au fost repartizaţi la clinicele spitalului Sf. Spiridon, după cum urmează:

Clinica I chirurgicală a d-rului Sculy: Ghiorghiu Alex., Rapaport H., Nubert I. Manz D., Vasiliu Natalia; clinica II chirurgicală a d-rului Juvara: Cîrlan Pavel, Paul I., Ţicău I., Romaşcanu H., Varişan şi Petrescu C.; clinica dr. Botez: Argintoianu I., Voinescu Lucreţia, Teodorescu N., Teodor Anton, Rîşcanu V., Dinescu I.; biroul primirei: Galan St., Spaner F., Stănescu Em., Moşcovici, Marinciu Gh.; la spitalul Paşcanu: Buşai C. şi Marcu Ioan.

❑ In şedinţa extra-ordinară de poimîne Joui a consiliului comunal, se vor discuta următoarele chestiuni:

Vînzări de locuri, credite cereri, de scutiri şi reduceri de taxe, cereri de cărţulii de comerţ ambulant, cereri de răscumpărări de embaticuri; budgetul diferitelor instituţii de bine facere, devize de lucrări de expropieri, cererea soc. „Union Baugesellschaft" de a depune drept cauţiune pentru avansul de 500,000 lei efecte publice austriace în locde efecte romîne, fixarea preţului zilelor de prestaţie, fixarea taxei pentru verificarea periodică a mărfurilor comercianţilor ambulanţi, raportul serviciului de curăţire, prin care se cere autorizaţia pe a angaja căruţe pentru rîdicarea gunoaiele din oraş, cererea d-lui D. Cocotă de a i se permite a repara în vălătuci casa sa din strada Platon No. 3, proectul de regulament pentru provenirea cazurilor de turbă, epitropia bis. Banu cere să i se achite salarul diaconului Teodorescu, pe 15 zile din lunie, sumă care s'a cheltuit cu înmormîntare acestuia, planul de situaţie a conductei de refularea şi profilul în lung a conductei de distribuirea apei în aleea Ghica-Vodă, proectul rezervat şcoalei normale „V. Lupu", cererea d-lui M. Gaşcă de a i se prelungi autorizaţia de construcţie, raportul serviciul de constatare prin care cere să se scadă deficitul serviciului de percepţie cu suma de lei 7569 bani 44.

❑ Rectorul universităţei a intervenit la ministerul de instrucţiune cerîndu-i să scutească şi de taxele universitare pe studenţii tuturor facultăţilor—fiii de veterani—după cum îi scuteşte de taxe în şcolele inferioare şi licee.

❑ **Recrutările.**— Mercuri 1 Aprilie, după cum se ştie, încep recrutările.

Comisiunea de recrutare va lucra în localitate, după cum urmează:

La comisia disp. I-a în zilele de 1, 2, 3 şi 4 Aprilie, la comisia disp. II-a în zilele de 6, 7, 8 şi 9 Aprilie; la comisia disp. III-a în zilele de 11, 12, 13, 14 şi 15 Aprilie; la com. disp. IV-a în zilele de 17, 18, 19, 20 şi 21 Aprilie şi la comisia disp. V-a în zilele de 22, 23 24, 25 şi 26 Aprilie.

In ziua de 28 Aprilie comisiunea se va ocupa cu fixarea quantumului taxelor militare.

❑ **O conferinţă.**—Societatea „Munca" din Huşi îşi face meseria. In seria de conferinţi ce s'au ţinut în sala Teatrului a fost şi conferinţa d-lui I. Dineseu, directorul prefecturei, tratînd „Despre vestita fiară sălbatecă".

Publicul în număr de circa 70 persoane a rămas indignat nu de incompetenţa conferenţiarului, dar de neobrăzarea omului care şi-a permis să asamene pe ţăran cu cu fiara sălbatecă, şi vite de muncă. Cînd un funcţionar administrativ, care siluieşte zilnic voinţa săteni'or, împilînd şi tolerînd abuzuri cutézătoare a trata pe săteni că sînt numai vite de muncă e tot ce poate fi mai ignominios pentru acest generos îmbrăcat în piele de oae.

❑ Am anunţat că societatea de gimnastică Sport şi Muzică din localitate, organizează pentru ziua de 17 Mai a. c., o mare serbare cîmpenească la Ciurea, cu care ocazie se va face şi desvălirea monumentului ce se ridică în acea comună în amintirea eroilor localnici căzuţi în resboiul pentru independenţă.

In vederea primelor preparative, cît şi a alegerei locului, unde se va înălţa frumosul monument, un prim comitet compus din d-nii: Vasile Teodoreanu, Lt. Col. Renescu, Maior Petala, Inginer Potter, Ilie Burghele, Lt. Negrei, Osvald Racoviţă, P. Constantius, Brudea, precum şi d-nii: Rota, învăţătorul din Ciurea, Drăghici şeful staţiei şi Bartolomeu de la fabrica de cărămidă, au făcut toate recunoaşterile la faţa locului deciziuni în vederea frumoasei serbări ce va avea loc la 17 Maiu.

❑ **Judiciare.**—Apelul preutului Stamate, repartizat la secţia II-a, a Curţei se va judeca la 21 Aprilie.

— La 6 Aprilie, la secţia I-a a Curţei de Casaţie, recursul Cassei Şcoalelor în contra decisiei Curţei de Iaşi, secţia II-a, prin care s'a anulat testamentul colonelului Rosnovanu.

— Manufacturiştii Marcussohn şi Şwarz au prezintat astă-zi bilanţul lor tribunalului secţia II-a.

Tribunalul îl va cerceta în ziua de 24 Aprilie.

— Tribunalul Bacău a achitat pe doctorul Popescu, invinuit în fraudele silvice de la Bacău.

In contra achitărei a făcut apel procurorul.

❑ *Epoca* se obrăzniceşte. In compactul care apreciază rezultatul alegerii col. I de Senat arată la ce scară josnică s'a scoborît mentalitatea junimistă. Fără pic de ruşine *Epoca* îşi asumează numai lor reuşita candidatului lor.

La această afirmare se opune afirmarea *Voinţei* că peste 80 de voturi liberale au mers la candidatul junimist.

Neruşinarea *Voinţei* arată slăbirea regimului şi tot odată măsura de a mai stîmpăra entuziasmul carpiştilor.

Unde însă *Epoca* e obraznică e cînd afirmă că votul de la colegiul I e înfierarea regimului de azi „ce pune în primejdie interesele însemnate ale ţării". Votul de la colegiul I de Senat, zice *Epoca*, arată încrederea ţării în partidul cinstei, moralităţii şi a credinţei.

Br!! In dosul toiului de vorbe pline de laude la adresa alegătorilor, *Epoca* uită un singur lucru clar şi lămurit, că ori cît ar fi fost partizani carpiştilor, fără cele 100 de voturi „ale regimului ce puneîn primejdie interesele ţărei".

Candidatul carpist rămînea în infirmă minoritate, şi succesnl nostru era deplin.

Aducem aminte *Epocei* de uitarea citatului din Dicţionarul limbei Romîne de Ovid Densuşianu la cuvîntul *alegere*: Junimiştii se aleg totdeauna din mila liberalilor".

Nici odată ca acum faptul n'a fost mai evident de oare ce înşişi liberalii îl mărturisesc.

Şi „Epoca" tot obraznică.

❑ In tot cursul acestei săptămîni, fiind opritel spectacolele teatrale, concertele, etc., Direcţia Cinematogratului Pathé Frères (Teatrul Circ Sidoli) ne roagă să anunţăm că suspendă representaţiile sale.

Ele vor reîncepe în prima zi de Paşti (Duminică 29 Martie a. c.) cu un mare matineu la 3 ore ziua—preţurile pe jumătate la toate locurile—şi Duminică seară reprezentaţie obişnuită.

Programul va fi nou.

Reprezentaţiile vor urma apoi întreaga săptămînă a Paştilor, regulat în fie-care seară.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 24 Martie.

Investitura Episcopilor

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut la palatul regal investitura celor doi episcopi noi aleşi. Erau de faţă toţi miniştrii şi membrii sinodului.

M. S. Regele le-a încredinţat cîrjele pastorale, după cari noii episcopi au ţinut cuvîntări ocazionale, promiţînd că vor da tot sprijinul bisericei.

CAMERA

— Şedinţa de astă-noapte —

Bucureşti.—La ordinea zilei discuţia legei Sinodale. A vorbit d. Iorga, care a spus că nu ştie ce-a motivat această lege. Combate proiectul.

D. Haret respunde că d. Iorga combate proiectul numai din cauză că el—Iorga—vede toate negru.

Se pune la vot legea. Mulţi deputaţi se abţin.

D. N. Cincu, se rîdică şi spune că numai 52 deputaţi au luat parte la vot şi deci votul este nul.

Preşedintele contestă d-nului Cincu, dreptul de a face această constatare.

Legea s'a votat cu 54 voturi.

Şedinţa de astă-zi

Bucureşti.—Se ştie că eri a avut loc, la Cameră un incident între d. Neculae Fleva şi d. Ionel Brătianu.

Acesta din urmă pronunţînd oare care cuvinte ofensatoare, — a fost silit apoi să'şi retragă cuvintele.

Astăzi d. N. Fleva protestează asupra faptului că în sumarul şedinţei de eri nu s'a trecut că d. Ionel Brătianu şi-a retras cuvintele ofensatoare.

D. Nestor Cincu spune că astă-noapte s'a votat legea sinodală, în mod neregulat, de oare ce mulţi deputaţi s'au abţinut şi prin urmare votul trebuia să fie declarat nul.

D. Ferekide zise că camera nu se descomplectase şi susţine că dacă chiar s'au abţinut cîţi-va deputaţi, votul n'a fost nul.

D. Take Ionescu vorbeşte în chestie personală, pentru a răspunde acuzaţiilor aduse eri de d. N. Filipescu, care spunea că şeful partidului conservator democrat a făcut combinaţii şi carteluri cu liberalii.

D. Take Ionescu face apel la preşedintele camerei, pe care'l roagă să spue dacă d-sa are obiceiu să discute în chestia personală.

D. Ferekide: Nu.

D. Take Ionescu: N'am obiceiul, dar acum sunt silit s'o fac.

D-sa arată că toate cele înaintate de d. Filipescu nu sunt adevărate. Spune că a dat în adevăr concursul guvernului liberal, în timpul revoluţiei ţărăneşti, cînd ţara era ameninţată. şi nu regretă ceia-ce a făcut, căci şi-a făcut datoria de bun romîn.

Răspunde apoi d. Filipescu.

Chestiile balcanice

Londra.—Ziarul „Dailly Graphic" comentînd reglementarea chestiilor balcanice zice: Intru cît priveşte Bosnia şi Herzegovina, intervenţia conferenţei europene nu este necesară, iar dacă se examinează bine art. 25 al tratatului de Berlin se va vedea că acest art. nu a fost violat şi că transformarea din „ocupaţiune" în „anexiune" depinde numai de acordul Turciei şi Austro-Ungariei.

In schimb însă sancţiunea Europei este necesară pentru modificarea art. 1—12. Un schimb de note ar complica lucrurile.

Alegeri

Paris.—Alegerile legislative au dat următoarele rezultate: La Sceaux au fost aleşi 2 socialişti unificaţi; la Epinal un radical socialist; La Neuchateau un progresist; la Gaillac un radical socialist.

Deces subit

Bucureşti.—Colonelul Goraneanu, comandantul regimentului 9 roşiori, a încetat subit din viaţă, astă noapte.

Intre orele 3—5 a fost la cercul militar şi întors acasă s'a simţit rău şi a sucombat.

SENATUL

Bucureşti.—Toţi senatorii au fost chemaţi telegrafic în Capitală pentru a lua parte la şedinţa de azi şi pentru a nu se mai petrece acelaş lucru ca ieri cu votul de blam dat d-lui Haret.

In culoare nu se discută decît despre acest lucru. Unii afirmă că în urma votului de blam de eri, d. Haret se va retrage din guvern, cu care ocazie se va face şi remaniarea.

La deschiderea şedinţei d. Toma Cămărăşescu luînd cuvîntul, vorbeşte în chestia votului de blam dat eri d-lui Haret. D-sa întreabă ce consecinţe va avea votul de blam de eri asupra băncei ministeriale?

Se naşte un mare sgomot şi tumult.

D. Toma Stelian răspunde că judecarea consecinţei ce trebuie să urmeze priveşte banca ministerială.

E de notat că la şedinţă se aflau toţi miniştri, numai d. Haret nu.

Va fi conferenţă europeană?

Paris.—Ziarul „Le Matin" află că s'a hotărît să nu se convoace nici-o conferenţă internaţională, spre a se lua cunoştinţă de modificările aduse tratatului de Berlin. Din schimbul de vederi care s'a urmat între Franţa, Anglia şi Rusia, reiesă că aceste trei puteri consideră o conferenţă ca inutilă, în urma acordului intervenit între puteri.

Zăpezi mari

Buda-Pesta.—Pe linia Cameral-Moravitz-Fiume, lîngă staţia Fuzine, un tren de marfă a fost oprit din cauza zăpezei şi abia după o muncă de 5 ceasuri linia a putut fi curăţită de zapadă.

Scufundarea unui vas

Londra.—O ştire primită de Agenţia Lloyd din Arenas zice că vasul englez «Oalbranch» mergînd în Chili, s'a scufundat; 19 persoane au fost salvate. Căpitanul şi 20 persoane s'au înecat.

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure
Surfine " "
— Din celebra fabrică franceză —
HENRI PELLISSIER
Aix en Provence
— MARCA 3 ETOILES —
Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:
Inginer Myron Terdiman
Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

Public conform legei pentru a declara nule şi fără valoare, ori în a cui mînă s'ar găsi.
4 cupoane de la 1 April 1909, de Renta Rom. 4 la sută din 1905.
No. 403890, 412900, 417517, 424078 4 a 100 lei.
6 cupoane de 1 April 1909, de Rentă Rom. 4 la sută din 1905.
No. 128506. 128507 128508, 161833, 265719, 265720.– 6 a 10 lei.
pe cari le-am pierdut.
MORITZ WACHTEL

Tipografia H. GOLDNER—Iaşi

CELE MAI COMPLECTE
Analize Chimice şi Microscopice
DE
Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac şi Matasă etc.
execută
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

BYRRH
BYRRH

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 688 — Vineri 27 Martie 1909

Situaţia d-lui Spiru Haret

Sesiunea parlamentară s'a închis cu nepusu'n masă.

Guvernul a scăpat de pacostea camerelor şi poate face administraţie în tihnă, iar parlamentul nu mai are prilej să zădărnicească guvernul.

In formă, guvernul d-lui Ionel Brătianu mai are asigurat traiul pînă la toamnă, pînă la iarnă, dacă nu va mijloci o nouă buturugă să'l prăvale.

Dacă am sta şi am privi chipul cum s'a desfăşurat activitatea parlamentară şi am face bilanţul activului şi pasivului guvernului, ministrul care ar eşi cu cel mai mare pasiv e de sigur d. Spiru Haret.

Şi Senatul şi Camera în mod sistematic au pisat pe ministrul Haret, unul fiind ciocanul, altul fiind nicovala. Intre ciocan şi nicovală Haret a eşit turtit, boţit, *scurtat!*

Netăgăduit d. Haret iese *scurtat* din a doua sesiune legislativă. Scurtarea politică a d-lui Haret are mai multe cauze, toate de ordin intern politic al partidului liberal.

Să ne explicăm.

Ori-cît ar căuta presa liberală să explice căderea lui Haret la Senat că se datoreşte unui *bruhaha* de vot; ori cît ar căuta aceiaşi presă să explice ciuntirea lui Haret la Cameră, ca o inadvertenţă, faptul este că şi Senatul şi Camera în mod voit şi planuit au scurtat pe d. Haret.

De ce?

Singur d. Haret poartă explicarea acestui fapt.

Spiru Haret e o creaţiune Sturzistă în partidul liberal. Fostul secretar general şi inspector general al şcolilor a purtat resentimentul stăpînului seu în ceea ce priveşte şcoala publică.

Mitigulos ca şi d. Sturdza, Spiru Haret n'a adus nici o lumină nouă, nici o direcţie unitară în promovarea învăţămîntului, ci un complex de direcţii, în antiteză unele cu altele, el fiind prin excelenţă empiristul cel mai mare.

Dar acelaşi Haret a adus ceva Sturdzist în şcoală: patima oarbă politică. Haret a înveninat atmosfera şcoalei, a cocoţat la situaţiuni pe cei nechemaţi, a creat clică în juru-i, a transformat şcoala în cazarmă şi supt pretextul unei activităţi extra-şcolare în slujba neamului a înhămat la carul politic corpul de învăţători.

Haret a creat în jurui-i o clică puternică de subalterni *haretişti*, nu însă şi de devotaţi liberali. Cohorta politică ce urmează pe Haret e întîiu haretistă şi apoi liberală.

Dintre vechii miniştri liberali, resturi Sturdziste în guvern, singur d. Haret are *coadă politică*. In această coadă întră mii de învăţători, întră pătimaşi profesori de toate gradele, întră Vlădici şi clerici, întră chiar parlamentari haretişti.

Coada parlamentară haretistă s'a arătat la alegerea Vlădicilor. Intre 20—30 deputaţi urmează pe Haret, mai mult de cît pe d. Brătianu.

Cu poporanismul său Haret face umbră Brătenilor, căci aceştia o fac din tactică, Haret o face din convingere, crezînd a'şi creia un pedestal politic.

Şi-l are!

De cît vechii liberali Sturzişti nu mai văd azi în Haret pe reprezentantul lor, căci prin poporanismul său dă coate cu generoşii şi la ministerul cultelor generoşii trăesc mai bine chiar de cît la interne!

Deci Senatul bănueşte pe Haret, care în dorul lui de a se impune, s'a pretat la comedia politică de la 20 Decembrie cu şefia lui Ionel.

Senatul l'a pîndit; l'a ochit odată; l'au buşit de al doilea! Legea comisiunei istorice, o lege personală a d-lui Haret a fost pur şi simplu *respinsă*.

Un bruhaha!

Camera administrată politiceşte de şeful guvernului a ţinut ca după scurtarea unei barbe albe cu legea podgoriilor de la şes, a d-lui Costinescu, să scurteze şi pe alt reprezentant al vechilor liberali, pe Haret.

Şi l'a scurtat de două ori.

L'a scurtat cu legea Căldăruşanilor!

L'a scurtat cu legea teatrelor!

Alt Bruhaha!

Ionel Brătianu şi generoşii, ori cît ar fi înţoliţi la ministerul de instrucţie, la Cameră sunt la ordinile altora şi Stere nu e cu Haret, cum nici Morţun nu e cu sine.

Se mai reproşează d-lui Haret şi alt fapt de ordin general. Brătenismul îi reproşează tocmai excesul de politicianism, care a provocat multe eşiri nepolitice faţă de adversari. Haret a făcut ca la instrucţie să domnească un duh de anarhie şi de nelegalitate strigătoare. Dacă el cu măsurile lui nelegale nu ar fi înăsprit lucrurile, liberalii ar fi surpat contenciosul administrativ; dar aşa Haret cu anulările lui—pe cînd era adinterim la preşedinţia consiliului—a dat adversarilor cel mai puternic argument pentru menţinerea contenciosului.

Şi Contenciosul a rămas.

Dar prin măsurile sale nelegale, Haret n'a sporit acţiunea partidului liberal, ci şi-a sporit acţiunea sa politică liberală. Brătienii nu pot suferi o personalitate politică de aşa natură, ca să le turbure predominarea lor în partid. Deci a fost în interesul lor ca să se dea avertismente politice şi d-lui Costinescu şi mai ales d-lui Haret, că puterea lor în partid stă subordonată dinastiei, din mila căreia trăesc politiceşte.

Dar ori-care va fi motivul de politică internă liberală, care să ne explice ciuntirea politică a d-lui Haret, privind lucrul dintr'un punct de vedere mai general, care e situaţiunea sa creată în faţa parlamentului, şi faţa ţării.

Netăgăduit că cel mai trunchiat politiceşte din sesiunea a doua legislativă a eşit d. Haret. Il priveşte pe d-sa să se mulţumească cu această situaţie. Ţara cere mai mult obraz politic de la un ministru, de la un guvern. Iar de unde nu-i—nici un D-zeu nu cere mai mult.

Toată opera legislativă a d-lui Haret e ştirbită, căci e lipsită de acea bază morală, cari dă unitatea de vedere, tăria de convingere, autoritatea politică. Ori nici de una din acestea d. Haret n'a dat dovadă.

Ministrul care s'a dezis mai mult în legile sale, el este!

Ministrul care s'a pus pe capul unor reforme fără plan, iasă ce-o eşi, el a fost!

Ministrul care a provocat cele mai acerbe critice, fiind că a atins nepregătit solid cele mai vitale legi, tot el a fost!

Ministrul care a dat cea mai puternică armă de luptă politică adversarilor tot el a fost!

Mai poate rămînea ministru de vacanţe; mai poate iscăli hîrtii, anula concedii, face transferări, iscăli mandate, revoca ordine; mai poate deci administra un minister, gira afaceri; d. Haret nu mai poate fi ministru, căci Camerile i-au rîdicat şi nţica autoritate politică ce o mai avea de a fi un ministru de partid, rămînînd un ministru de clică, de clientelă!

Haret ca ministru a fost!

Gh. Ghibănescu

UN OM GROS DE OBRAZ

Atîta ură s'a acumulat în contra omului nefast, care a pus temelie răscoalelor ţărăneşti şi care a prefăcut şcoalele în citadele de anarhie, că însişi liberalii se manifestă contra d-lui Haret.

O fi disciplina împinsă la exces, o fi inconştienţă din partea parlamentului, el dă dovadă de multă răbdare în ţinuta sa faţă de guvern. Şi cînd, în contra ministrului şcoalelor, chiar şi această răbdare se manifestă în sens contrar—ne închipuim cît de mare le ura, chiar între liberali, contra d-lui Haret.

Ministrul instrucţiei nu reprezintă numai prototipul ticăloşiei omeneşti, a răzbunărei care trece peste limitele chiar ale patimei politice; el nu este numai polititicianul ordinar şi periculos care, sub forme şcolare, extra şcolare şi extre-ordinare, pregăteşte diverse ştiluri pe cari le va aprinde la nevoe; d. Haret nu este numai un anarhist în înţelesul cel mai grav—dar este şi un mare nesocotit, care nu contează nici cu oameni, nici cu împrejurări, face ce vrea şi ce vrea Haret, le totdeauna rău.

Pentru ca sacrificarea sa să nu coincidă cu acea a d-lui Sturza, care l'a creiat, i s'a dat a înţelege d-lui Haret, că misiunea sa ca ministru este terminată. In două rînduri Senatul, acum în urmă Camera, prin voturi fără de alte sub-înţelesuri, au respins din proiectele lui Haret, din proiectele sale nesocotite şi multe, pe cari, ca şi circulările, le ouă cu sutele.

Grosul de obraz n'a înţeles. Nu că n'a înţeles literalminte, dar le-a înghiţit cele trei hapuri şi a rămas la locul seu neclintit ca o piatră de mormînt.

De ce? Fiind-că, om extrem de veninos, vecinic cu gînd rău, el s'ar stinge în ziua în care n'ar mai putea lovi, desfiinţa şi pregăti terenuri de anarhie.

Căci nu există proiect, circulară sau dispoziţie, izvorîtă din această baltă de venin, care să n'aibă ticăloşia sau răzbunarea la temelia ei. Haret nu stă pe banca ministerială decît în scopuri infame...

Ori cum, a sunat şi ceasul sfîrşitului lui. A sunat fiind-că prea s'a întrecut cu cele rele şi dacă n'a înţeles că trebue să plece, şcoala şi ţara vor simţi ca mîine că Haret a plecat.

El singur, doar, dacă se va boci.

Declaraţiile şefului nostru

In chestie personală cu d. N. Filipescu, d. Take Ionescu a spulberat uşor declaraţiile d-lui Filipescu, că între guvern şi conservatorii-democraţi ar fi existat cîndva cartel. D. Take Ionescu a subliniat patriotismul entusiast şi sincer, de care dăduse dovadă, în 1907, făcîndu-se raportorul legilor liberale, satisfăcînd toate cererile miniştrilor liberali şi punînd astfel interesele partidului său de desubtul intereselor ţărei.

Fireşte, venite de la d. Filipescu care cată să introducă tot mai mult sistemul epileptic în discuţiuni, acele acuzări n'aveau nici un rost. Căci d. Filipescu dacă ie vorba de cartel, este cel mai deochiat reprezintant al său, el care, după însă-şi declaraţiile ziarelor liberale, s'a ales, la Vaslui, din pomana d-lui Erimiade, el care, în toată acţiunea sa desperată, nu trăieşte, nu există, nu se agită, de cît cu concursul colectivist.

In afară de d. Marghiloman — nu există conservator, care să fi intrat în Parlament cu propriile sale forţe. Cum se numeşte conservatorul-democrat, căruia i s'a făcut dar intrarea în Parlament, prin bilet de favoare guvernamental?

Amicii noştrii, deputaţi şi senatori, au obţinut mandatele lor luptînd foarte greu, răsboindu-se contra furiei junimiste, împestriţată cu infamia guvernamentală.

Feciori de bani gata, gineri de bani gata, peşti de bani gata—cei cu tradiţia obişnuesc să găsească totul gata şi în politică şi de aceea ura lor contra muncitorilor, contra luptătorilor — este explicabilă Dar că aceşti parasiţi ai zestrelor şi moştenirilor, se acuze de faptele lor, de modul lor de trai, pe acei cari asudă—asta dă dovada lipsei de ruşine.

Fireşte, d. Take Ionescu ar fi putut să nu respundă acuzaţiilor d-lui Filipescu, tocmai fiind că ele veneau de la omul, care a perdut dreptul la ori-ce răspuns.

Dar acuzarea de cartel, făcută a douazi după proclamarea celui mai hidos concubinaj politic—a bine-meritat replica energică şi plină de demnitate a şefului nostru, care, de fapt n'a vorbit cu d. Filipescu, ci a vorbit despre acel monstruos concubinaj, căruia i vor urma alte concubinaje, căci şi unii şi alţii—junimişti şi colectivişti—nu mai au ce pierde.

SISTEMUL MILIONARILOR

D. Mişu Cantacuzino, care şeade în Cameră din graţie poliţienească; care şade în Cameră ca o surcică în dosul unui geamandan—atît ie de surdo-mut ilustrul orator al familiei—d. Mişu acesta a debutat, în fine, la Cameră: a debutat adresînd o insultă grosolană d-lui Barbu Păltineanu, fără a fi fost provocat de acesta.

La insultă d. Păltineanu a ripostat cu o zeflemea, care, la adresa cui a fost zisă, constituia un adevăr de... figură. Dacă d. Cantucuzino n'a voit să recunoască riposta de zeflemea, ci a considerat-o de insultă —a fost, deci, insultă pentru insultă, insultă provocată de fostul primar al Capitalei.

Dar insultătorul s'a simţit ofensat. S'a simţit ofensat în privilegiul seu de prinţ, care privilegiu consistă în acea că prinţii pot înjura, dar nu pot fi înjuraţi.

Un prens ofensat se răcoreşte repede: provoacă la duel. Doi cavaleri s'au prezentat imediat d-lui Păltineanu, despre care ştiau că nu se bate în duel, şi l'au declarat provocat la duel. D. Păltineanu a respuns că d-sa nici nu se fardează, nici nu se pune în gardă, nici nu ştie trage cu revolverul. Martorii au comunicat aceasta clientului lor, care, la rîndul seu, a trimis o scrisoare martorilor, prin care declară că d. Păltineanu este un laş.

Sistemul acesta al milionarilor n'are macar meritul de-a fi fost descoperit de d. Cantacuzino. El este străvechiu: milionarul înjură, fiind-că are monopolul acestui urît mijloc de luptă; el provoacă la duel fiind-că ştie că puţini sunt acei, cari, zilnic neavînd alta de făcut, fac scrimă—iar pe acei cari au alte ocupaţiuni îi fac laşi.

Asemenea judecată, asemenea sistem, prea sunt ridicole, ca să mai insistăm.

Am ţinut să învederăm sălbătăcia cumplită în care au căzut „foştii noştri prieteni."

CATE VA NOTE

D. Haret, care n'are nimica sfînt, ar fi voit să reorganizeze teatrele în săptămîna patimelor, cînd spectacolele sunt oprite. In aceeaşi săptămînă socotea să procopsească o serie de anarhişti de ai lui—la monumentele istorice.

Senatul, de şi representanţii lui nu prea asistă la denii, scandalizaţi de purtarea ministrului, i-au respins procopseala şi, făcînd pe şireţii, au esclamat: „noi nu votăm indigenate jidoveşti".

Iar Camera, mai pe şleau, a votat legea, dar a trimis'o înapoi la comitetul delegaţilor, cum se trimit avortonii la cabinetul din Trg. de sus.

D. Haret, însă a rămas la locul său, căci are pielea dracului cum zic frizerii: cu cît o perdăfueşti mai mult cu atît rămîne mai nerasă.

*

Tanase, confidentul ilustriei familie, a avut o săptămînă dureroasă: prensului i s'au făcut însemnate corecturi în autobiografie, aşa că prensul a trebuit să abdice de la prensie; iar conaşului Mişu mîndria oratorică a familiei, i s'a zis, în plină Cameră, „eşti o stîrpitură".

Regretabile incidente pe cari, suntem siguri, Istoria nu le va înregistra—dar ne pare rău de torturile sufleteşti ale bietului Tanase.

OAMENI ŞI LUCRURI

ISTORIA NESCRISĂ

Am găsit eri pe un bun cunoscut al meu, în camera lui de lucru, cetind într'un ziar nişte „documente" privitoare la dînsul, în decursul unei polemici.

Atenţiunea cu care le urmăria părîndu-mi-se curioasă, i-am cerut lămuriri pe care mi le-a dat, însă în forma nu tocmai lămurită a paradoxului.

— Iată vr'o 15 ani, îmi zise el, de cînd revăd din cînd în cînd —azi într'un ziar, mîni într'altul — reproduse aceleaşi „documente"; iată 15 ani de cînd mă minunez, nedumerit, de lipsa de ingeniozitate şi de adevăr cu care sunt ticluite. De zeci de ori au fost repetate cu aceeaşi fidelitate şi cu aceeaşi artificială lipsă de logică—şi se menţin cu aceeaşi tenacitate pe care le-o dă aparenţa de adevăr şi de... documentare.

— Rămîne calea dezminţirii, încerc a zice la rîndul meu.

— Aşi! Nu cunoşti legea tiparului şi psihologia publicităţii. Cînd ar fi vorba de dezminţire, lucrul e dezminţit prin sine însuşi, prin lipsa de bază şi de seriozitate a întregei ţesături. Dar ce împiedică aceasta? Lucrurile vor reapărea cu aceeaşi siguranţă în afirmări şi vor găsi totdeauna publicul lor special, dispus a le lua drept adevăruri istorice. Ceea ce nu cade prin sine însuşi, în virtutea logicei simple şi sănătoase, nu se dezrădăcinează din anumite mentalităţi nici prin sute de dezminţiri. Iată documentul. Rînd pe rînd cele afirmate sunt de faţă; iată citaţii din anumite lucrări: caută-le, nu le vei găsi; iată fapte precise: controlează,—nu s'au întîmplat; şi aşa mai departe. E destul numai să aibă forma, să aibă aparenţa salvată în favoarea minciunei şi documentarea e gata, va prinde, se va menţinea fără teamă şi fără răspundere.

Amicul meu avu un rîs nervos, întinzîndu-mi ziarul şi apoi sfîrşi:

— ...Cetind toate aceste, mă gîndeam că peste cîteva zeci de ani cînd nu vom mai fi nici noi, nici prieteniile, nici duşmăniile noastre, vre-un cercetător pedant va răsfoi colecţiunile de ziare vechi în căutare de documente omeneşti. Va da şi peste aceste; le va ceti, le va medita; va scoate notiţe, va făuri vr'un studiu ţinînd seama de dînsele cu gravitatea ce impune momentul. Tot aşa am făcut noi la rîndul nostru, construind aşa zise „adevăruri" din cele ce am găsit prin foi vechi sau prin cărţi uitate, luînd drept fapte — legende şubrede a căror dezminţire nu ne-a preocupat, căci trebuiau răsfoite alte colecţiuni de ziare uitate, sau nu s'a putut face la timp din anumite motive, din cauza unor anumite persoane şi nume care impuneau discreţiune şi mormîntală tăcere.

Astfel se scrie istoria. Cine însă face istoria cea nescrisă şi cea adevărată, cea fără părtinire şi fără ură, dar care nu se bazează pe „documente"?

Rodion

DOUI ACADEMICIANI

Raymond Poincaré şi Eugène Brieux.—Henry Poincaré.—Doi veri. — Carieră strălucită.—Un fiu al poporului.—Teatrul lui Brieux.—Ceilalţi doi.

D. Raymond Poincaré, ales de curînd în locul vacant de la academia franceză, e cunoscut şi la noi în ţară, de cînd cu faimosul proces Hallier.

De aceia găsim interesant a aminti odată cu alegerea făcută în persoana sa de către colegiul nemuritorilor şi osrecari date cu privire la această figură atît de cunoscută azi, atît în lumea politico-juridică cît şi în cea literară.

Eugène Brieux, un ziarist de mîna întîia, e iarăşi o personalitate cunoscută în lumea gazetărească, aşa că dînd astăzi cîteva date cu privire la aceste două figuri literare, nu vom vorbi publicului despre lucruri streine lui.

Poincaré a fost, la vrista de 33 de ani, ministru al instrucţiei publice, lăsînd în urmă pe vărul său, cunoscutul politician francez, care fusese înaintea lui ales senator şi chiar membru al institutului, se pare că şi în politică soarta a favorizat pe acest erou al cuvîntului, după cum l'a favorizat în mersul seu glorios spre nemurire.

Henry Poincaré, a cîştigat la vrista de 35 de ani, un premiu acordat de regele Svediei, în urma unui concurs la care au luat parte toţi geometrii din lume, dar la aceiaşi vîrstă Raymond, fusese de de trei ori ministru al instrucţiei publice raportor general al budgetului şi vicepreşedinte al camerei.

Nu încape îndoială că aceste onoruri parlamentare nu valorau un premiu internaţional, de aceia ziarele franceze adue omagii Academiei, că a ştiut să aleagă, din aceiaşi familie, pe cel mai mare matematician şi pe cel mai mare financiar al Franţei, restabilind astfel un drept echilibru între doui ilustri veri.

Alegerea lui Poincaré era asigurată dinainte. In faţa candidaturii lui, orice altă candidatură fu retrasă, ştiindu-se bine că orice luptă ar fi o muncă zădarnică.

De multă vreme se ventila ideia aducerii acestui jurisconsult sub capolă, între alţii Victorien Sardou, era un mare admirator al lui, dar după moartea lui Rousse, veni Barboux aşa că alegerea lui Poincaré fu amînată; astăzi intrarea lui sub cupolă e privită ca acea a unui casne aşteptat.

E neîndoios că Acadamia se simte fericită în alegerea sa, putînd ast-fel recompensa numeroasele servicii aduse de noul nemuritor, societăţii autorilor dramatici precum şi atîtor scriitori şi artişti a căror cauză a apărat'o.

Dar dacă recunoştinţa acestor clienţi aleşi a devenit generală pentru Poincaré, e că el a ştiut să le pledeze cauza cu atîta artă şi ingeniositate, aşa cum le place artiştilor să fie apăraţi.

Mulţumiţi erau mai ales artiştii, cînd în cursul pledoariei, jurisconsultul-artist se oprea un moment pentru a desina un portrait, sau pentru a arunca cîte-va pagini din Saint-Beuve, în greoaile dosare ale lui Dalloz şi Sirey.

Celalt tovarăş la nemurire Brieux, e un fiu al poporului, un fost lucrător, care pare a-şi face o glorie din originea sa. Gusturile sale literare, vinul bun, generositatea, dragostea de viaţă, toate acestea le moşteneşte de la poporul din mijlocul căruia a răsărit, falnic şi luminos.

Operele lui favorite au fost, La vie de Bohème şi Faust. Se pare că academicianul confundă puţin locurile, învecinînd pe Murger cu Goethe.

La 20 de ani, el părăseşte artele manuale, pentru a intra în gazetărie. Din

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

Rouen, unde se stabilise, trimite piese la teatrul Antoine

Piesele sale, bine cunoscute lumei artistice de la noi, au o notă de originalitate, multă acțiune, o intuiție înaltă a necesităților scenice, o artă cîte odată comună, dar de un efect sigur pe care o exaltă mai ales dragostea oamenilor, Brieux e un apostol, el vrea să regenereze lumea prin... teatru.

*

De cînd au fost scrise aceste două notițe biografice, Academia Franceză a mai ales alți doi „nemuritori", pe René Doumic" și pe Jean Aicard. Despre aceste două interesante figuri ale Parisu ui literar vom vorbi mai pe larg într'o altă cronică.

Noua lege judecătorească

— Articolele care vor fi puse în aplicare de la 1 April 1909 —

Noua lege judecătorească a fost promulgată alaltăieri. La 1 April vor intra în aplicare articolele 21, care prevede înființarea secției IV la Curtea din București și articolele 91 până la 97 inclusiv, referitoare la magistrații stagiari, examenul de capacitate.

Iată cuprinsul acelor articole:

Art. 91.—Pentru a fi numit ca magistrat stagiar pe lîngă un tribunal de județ sau pe lîngă un parchet de tribunal este necesar:

1) a avea vrîsta de cel puțin 25 an împliniți;

2) a avea titlul de doctor sau licențiat în drept de la o facultate juridică recunoscută;

3) a fi trecut cu succes examenul de capacitate.

Cu toate acestea, până la complectarea locurilor în tribunale, parchete sau judecătorii de ocoale cu stagiari cari să fi trecut examenul de capacitate, vor putea fi admiși ca stagiari și cei ce vor fi întrunind numai primele două condițiuni.

Această facultate încetează de drept după un an de zile de la punerea în aplicare a prezentei legi.

Art. 92.—Examenul de capacitate se va trece în București, înaintea unei comisiuni de examen, compusă din:

Doi membri de la Curtea de casațiune, delegați pentru un an de zile de Curtea de casațiune.

Doi profesori de la facultatea de drept numiți, pentru un an, de ministrul justiției, unul de la facultatea de drept din București și altul de la facultatea de drept din Iași.

Dintr'un delegat al ministrului de justiție.

Aceeași comisiune examinează și în acelaș mod și candidații pentru posturile de judecător de ocol și de magistrat stagiar pe lîngă judecătoriile de ocoale.

In caz de împiedicare a vreunui membru din comisiune, se va procede în acelaș mod la înlocuirea lui.

Examenul de capacitate se va compune din:

a) O probă scrisă asupra vreunei chestiuni de doctrină în raport cu materiile ce intră în căderea tribunalelor, a judecătoriilor de ocoale sau a parchetelor.

b) Altă probă scrisă practică, avînd de obiect acte sau hotărîri judecătorești de asemenea relative la materii cari intră în căderea tribunalelor, a judecătoriilor de ocoale sau parchetelor.

Probele scrise împreună cu notele obținute se vor publica prin *Monitorul Oficial*.

Aceste note sunt eliminatorii dacă vor fi inferioare limitei de admisiune fixată prin regulament.

c) Două probe orale, de cel puțin o oră împreună, purtînd asupra dreptului civil, procedurii civile, dreptului comercial și procedurii comerciale, dreptului penal și procedurii penale.

Art. 93.—La începutul fiecărui an judiciar, ministerul de justiție va face cunoscut numărul de vacanțe existente și cele ce eventual ar putea să se producă în personalul judecătoresc în cursul anului și care număr va servi de bază la clasificarea concurenților ce se vor prezenta la termen.

Art. 94.—Ministrul de justiție, în urma informațiunilor culese asupra moralității candidaților la examinul de capacitate, cu avizul comisiunii examinatoare, este în drept de a respinge de la examen pe acei cari nu prezintă îndestulătoare garanții de moralitate sau nu ar întruni celelalte condițiuni impuse de lege.

Art. 95.—Candidații reușiți a fi clasificați pe tablou pentru acel număr de vacanțe păstrează dreptul de a fi numiți în ordinea clasificării, timp de doui ani de la trecerea lor pe tablou.

Art. 96.—Numirile în magistratură se ver face după ordinea clasificării în tabloul definitiv de candidați admiși la examen, afară numai dacă pentru motive bine cuvîntate și anume arătate, ministrul, cu avizul conform al Consiliului superior al magistraturii, nu va fi decis altfel.

Art. 97.—Regulamentul de punere în aplicațiune a legii va determina epocile și celelalte condițiuni de organizare a examenului de capacitate și va stabili măsurile necesare pentru asigurarea deplinei sinceități a examenului.

Păstorala I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, a dat, cu ocazia sărbătorilor Paștelui, o pastorală către credincioșii din orașele și satele Moldovei.

„Am amînat aceasta pînă acum—spune pastorala—pentru că am chibzuit a fi de mare folos, ca odată cu împărtășirea sfaturilor mele, să vă fac și urările mele arhipăstorale, pentru buna și creștinească petrecere de Sf. Paști.

Noi, creștinii, avem parte de a simți mîngîiere în suflele noastre ori de cîte ori ne îndreptăm cu rugăciuni pentru bunul Dumnezeu, care ne dă toate cele ce ne sunt de trebuință pentru viața și hrana noastră. Și de aceia, datori suntem ca dimineața cînd ne sculăm din somn, după ce ne spălăm și ne curățim trupul și îmbrăcămintea, venind în fața sfintelor icoane, care trebue să împodobească casele noastre, ne însemnăm cu semnul sfintei cruci, rugînd pe bunul D-zeu, ca să ne lumineze mintea și să ne dea sănătate și putere, de a începe cu bine și cu spor munca ce fie care din noi avem de îndeplinit, după meșteșugul și poziția noastră.

I. P. S. S. insistă apoi asupra rugăciunii de seară, iar apoi dă sfat mamelor cum să și îngrijească copiii, învățîndu-i scurte rugăciuni către D-zeu, către Maica Domnului, către îngeri și către sfinți.

Mai departe păstorala spune:

„Dar nu numai acestea sunt îndatoririle ce avem, de a ne ruga lui Dumnezeu în toate zilele.

Noi oamenii, mai avem îndatorirea de a merge duminicile și sărbătorile la biserică, și acolo, toți împreună, ascultînd cu evlavie și cu băgare de seamă, sfînta slujbă, săvîrșită de preot, să ne rugăm în taină ca bunul Dumnezeu, părintele nostru ceresc, să ne ferească de toate gîndurile și faptele cele rele, să ne arate calea cea bună, pe care mergînd să ajungem la fericirea cea pămîntească și cea cerească.

Nu voesc ca prin multe cuvinte să vă spun cît de mare folos este pentru noi de a merge regulat și negreșit la biserică duminica și sărbătoarea, căci acest folos îl veți afla tot maimult atunci cînd urmați sfatul meu și porunca bisericei.

Dar nu pot să ascund și să nu vă spun cît de mare rău, aduce după sine nenorocitul obiceiu, ce de la o vreme încoace a început a se introduce în poporul nostru, și cel de la țară și cel de la orașe, de a nu se mui duce regulat la biserică. O! această înstrăinare de biserică, fără îndoială, că ne va duce la o mare nenorocire, și pentru viața aceasta pămîntească și pentru cea cerească.

Vorbind de serbătorile Paștelui, I. S. S. Sa Mitropolitul zice:

„Să ne bucurăm deci iubiții mei fii în Domnul, de sărbătoririle sfintelor Paști și să le petrecem în pace, cu dragoste și iubire unii către alții, precum și Mîntuitorul ne-a iubit pe toți. Să facem ca cel puțin în aceste zile, viața noastră pămîntească să o petrecem așa ca să ni se pară o viață cerească.

Bucuria de sfintele serbători ale Paștelor se arată și însăși firea lumei celei necuvîntătoare. Priviți afară și vedeți că cu venirea sf. Paști a sosit și frumoasa primăvară. Soarele este mai încălzitor și în temeiul legilor puse de Dumnezeu, și iarba și pomii și pădurile și multe vietăți, care în timpul ernei au fost ca într'un somn adînc, acum în zilele acestea se rîdică cu vioiciune către o nouă viață însemnînd o lege de muncă pusă de Dumnezeu în toate făpturile sale, de la om și pînă la dobitoc și de la floarea cea mai gingașă și pînă la iarba cea mai neînsemnată".

I. P. S. S. Mitropolitul îndeamnă apoi pe credincioși la muncă: „după o iarnă grea, se cuvine ca să fim cît mai harnici la munca cîmpului. Fără îndoială, am avut o iarnă lungă și grea și rugăm pe D-zeu, ca să trimeată binecuvîntarea sa cea cerească peste cîmpiile și holdele țărei noastre, dînd ploi la timp, ca astfel avînd un an plin de belșug, să se adeverească zisele bătrînelor noștri, că atunci cînd este o iarnă grea și omătu-i mare, semne bune anul are. Să considerăm deci greutatea iernei și multa răpadă, ca un bun semn pentru țara noastră și cu grabă și cu toată hărnicia să lucrăm pămîntul holdelor noastre, fără perdere de timp. Aceasta o zic mai ales, pentru că timpul de primăvară a întîrziat și de aceea să grăbim a nu rămîne în urmă cu munca cîmpului.

Și mai cred de bine a vă spune că anul acesta, sărbătorile Sf. Paști, a doua și a treia zi să mergem la biserică și să ne odihnim, apoi să lucrăm pînă Sîmbătă, căci nu trebue să pierdem vremea".

Păstorala sfîrșește astfel:

Știu că vi s'a mai adus la cunoștință în anii trecuți, cum că Sf. Sinod a hotărît ca să nu mai țineți sărbători, cari nu sînt în rîndul sărbătorilor mari bisericești, sau că sunt sărbători păgînești, pe care creștinii nu trebue să le ție, căci păcătuesc înaintea lui D-zeu și ne pricinuim o pagubă pentru că nu întrebuințăm timpul pe care D-zeu ni l-a dat spre a ne folosi de el.

Aceste învățăminte și poveți, vi le dau vouă tuturor, iubiți ai mei fii sufletești în Domnul, și vă îndemn cu stăruință ca să luați cunoștință de ele și să le urmați, căci este spre binele și folosul vostru.

Și pînă cînd voi avea bucuria de a veni prin orașele și satele unde trăiți pentru a vă bine cuvînta și a vă mai da și alte poveți, primiți din partea mea urări de bună petrecere de Sf. Paști, și Bunul nostru Părinte ceresc să vă dea tuturor sănătate și mîntuire.

Litere-Științe-Arte

Gherea decorat.—Printre noile decorațiuni acordate acum în ajunul serbătorilor găsim și pe acea dată criticului ploeștean, d. C. Gherea Dobrogeanu. Distinsul autor al „Studiilor critice" a căpătat bene merenti clasa I-a de sigur, după propunerea ministrului de instrucțiune publică, direct în măsură de a cunoaște și a răsplăti meritele literare ale contemporanilor.

Gherea-Dobrogeanu aparține generațiunii de eri. Activitatea lui principală se cuprinde în colecțiunea „Contemporanului" și fără voie te gîndești la întreaga pleiadă de scriitori, care sta strînsă cînd va în jurul acestei publicațiuni, iar mai tîrziu în jurul „Lumei Noui", a „Revistei de știință și literatură" etc.

Colegi de publicistică de ai lui Gherea sunt astăzi în Minister, în Parlament, în fruntea tuturor mișcărilor și organizațiilor politice. El singur a rămas acolo unde era odinioară, la modestul loc de restaurateur „al gării de Ploești". Acolo l'a găsit astă-zi decorațiunea pe care trebuie, s'o fi primit cu un zimbet de scepticism și de ironie.

Va atîrna-o oare pe piept? Ori, poate privind-o își va scrie mai cu îndem interesantele sale amintiri din epoca fecundă a luptelor ?..

*

A apărut No. 12 din „Indrumarea" supt direcțiunea d-lor: Sebastian Moruzi și Dr. P. Zozin cu următorul cuprins:

Sebastian Moruzi.—Tinerimea universitară și Naționalismul; Dr. P. Zosin.—Reforma sanitară; Octav Doljan.—„The Select Man"; E. Herovanu.—Interpelarea d-lui Filipescu; „Indrumarea".—Să fie Constituția o cursă ?!; August Scriban.—Contribuțiuni la îndreptarea ortografiei romînești; Const. Graur.—Ion Nicolescu-Radu; Vasile Jurist.—Rugă (poezie); C. Teodorescu.—Fiori de primavară (pastel); Al. Comoniță.—Izvoarele (poezie); Matei Rusu.—Clipă neagră (sonet); Mihai Petrov.—Spleu (poezie dupe Verlaine); Ion Nicolescu-Radu.—Din memoriile unui institutor; Cîteva observațiuni asupra învățămîntului primar; Recenzent.—Revista revistelor romîne: Răvașul (Apoteoza lui Florian Porcius), Sămănătorul (Rasa, caracterul și cultura de d. A. C. Popovici), Două păreri despre una și aceeași carte (Viața romînească și Ramuri).

*

Piesa „Falimentul" jucată de curînd pe scena teatrului iașan va apărea în broșură avînd drept prefață trei scrisori autografe ale lui Bjoernson în limba Germană.

Informații

❑ **Instrucția trupelor.**—Ministerul de resboiu, prin statul major general al armatei, a dat un ordin general comandamentelor, prin care le pune în vedere că instrucțiunea unităților să se facă exclusiv de către comandantul direct responsabil, în perioada de instrucțiune respectivă: trupele vor fi concentrate în tabere, fie pe brigade sau corpuri de toate armele, fie chiar pe divizii.

Inspectorul general al cavaleriei va face instrucția regimentelor de roșiori, destinate diviziei independente, precum și a regimentului de escortă și a divizionului de artilerie călărească, în perioada concentrărilor împreună.

In taberile regionale se vor trimite și regimentele de călărași cu schimbul. In acest scop, regimentele de călărași vor chema, pe timpul concentrării, contingentele 1907 și 1908 cu schimbul, cari—ca urmare—vor fi scutite de concentrările periodice de cîte 6 zile pe lună, ce trebuiau să se facă în perioada Aprilie — August.

Iar în ceiace privește instrucțiunea ofițerilor în cursul anului, în afară de exercițiile executate împreună cu trupa, va consta în: jocul de rezboiu, lucrări pe hartă, teme pe teren, regulamente și ordine permanente, călăria și trageri cu armele.

Instrucția rezerviștilor și concediaților hotărîtă prin decretul regal din 17 Februarie c., va fi ordonată ulterior, — ea fiind în legătură cu bugetul.

❑ Administrația casei școalelor va începe imediat după 1 Aprilie, să distribue primele acordate învățătorilor care s'au distins în organizarea cursurilor de adulți.

Vor fi trei clase de prime, după modul cum s'a distins fiecare învățător.

❑ D. Emil G. Nițescu, de la serviciul alimentărei cu apă, a fost avansat la gradul de inginer ordinar cl. I-a, pe ziua de 1 Aprilie.

❑ S'au acordat medalii următoarelor persoane:

Bene Merenti cl. I d-lui Paul Bujor, prof. universitar din Iași: Răsplată muncei cl. I pentru învățămînt; Gh. Nădejde directorul gimnasiului „Ștefan cel Mare"; cl. II d-lor: Ciolan Dănul profesor la acel gimnasiu; preot I. Gotcu profesor secundar, Ionescu D. Alex. profesor secundar, Prassa N. I., profesor secundar, Scobaiu Gh. directorul gimnasiului „Alexandru cel Bun; Răsplata muncei pentru biserică, cl. I: Arhimandritul Teodosie Atanasiu, Egumen Precista Mare din Roman, Arhimandritul Nicodim Munteanu, Veniamin Peticariu, superiorul M-rei Roșca (Suceava).

❑ Ministerul de resboiu face cunoscut că acordîndu-se favoarea de a călători pe căile ferate romîne cu prețul pe jumătate din tarif și gradelor inferioare ce au luat parte în campania anului 1877—1878, li se aduce la cunoștință și că pentru formalitățile de îndeplinit sunt următoarele condițiuni:

Fie care din acești veterani vor face cerere personală în acest sens, adresîndu-se comandantului Batalionului de rezervă pe teritoriul căruia domiciliază, la care va anexa fotografia sa, în două exemplare, format carte de vizită.

Comandantul Batalionului de rezervă îndată ce va primi această cerere va proceda la cercetare, încheind un proces-verbal, împreună cu autoritatea respectivă pentru constatarea indentității persoanei, certificînd comandantul batalionului de rezervă, pe ambele fotografii în fața colțului sting, că în adevăr persoana din ele este veteranul (arătîndu-i numele) ce a luat parte în campania anului 1877, 1878 și corpul din care a făcut parte cererile astfel complectate se vor înainta apoi direct Ministerului.

❑ In tot cursul acestei săptămîni, fiind oprite spectacolele teatrale, concertele, etc., Direcția Cinematografului Pathé Frères (Teatrul Circ Sidoli) ne roagă să anunțăm că suspendă representațiile sale.

Ele vor reîncepe în prima zi de Paști (Duminică 29 Martie a. c.) cu un mare matineu la 3 ore ziua—prețurile pe jumătate la toate locurile—și Duminică seară reprezentație obișnuită.

Programul va fi nou.

Reprezentațiile vor urma apoi întreaga săptămînă a Paștilor, regulat în fie-care seară.

❑ **Inaintări în armată.**—In comandamentele superioare următoarele înaintări vor fi făcute pe ziua de 1 Aprilie: d. general Averescu, inspector general al cavaleriei, d. general Gr. Zossima va fi înaintat comandant al corpului I de armată, în locul d-lui general P. Gigîrtu, d. general Em. Lăzărescu va fi înaintat comandant al diviziei 6 de infanterie, în locul d-lui general Zossima.

Se mai crede că colonelii Aureliu Saegiu și Ion Gîrdescu vor fi înaintați generali și numiți în locul generalilor Corvin și Lăzărescu. Generalul de brigadă Gr. Crăiniceanu, șeful marelui stat major, va fi înaintat general de divizie, dar își va păstra înalta funcție la statul major, d. general Ionescu va fi numit inspector al geniului, d. colonel doctor Papilian, medic șef al corpului II de armată, va fi înaintat general și numit inspector general sanitar.

❑ Din Cluj se comunică că bunul și generosul romîn Ștefan Havasi, care a dăruit bisericei romîne—unite din Cluj 100 000 coroane, a încetat din viață.

❑ Comitetul teatral s'a întrunit ieri și astă-zi și s'a ocupat de repertor și de budget.

LEONIDE ANDREIEF

5)

A fost...

Voacea-i, o voace slabă de tenor, începea să tremure, și plin de-o emoție, pe care căuta s'o ascundă vecinilor săi, își ștergea ochii și surîdea. Pe urmă traversînd odaia se opria lîngă fereastră și-și ridica privirea către cerul albastru senin: și cerul însu-și nesfîrșit de sus deasupra capului, nesfărșit de frumos părea un cîntec solemn și divin. Și de multe ori se auzia voacea de tenor timidă și tremurătoare, dar plină de rugăminți pasionate:

— „Corpul și sufletul meu se pleacă sub povoara nenumaratelor mele pacate! Vino în ajutoru-mi, Isus binefăcător, speranța desnădăjduiților! Vino în ajutorul meu!"

La oarele 12 se servia masa; la 4 ceaiul la 8 cina. La 9 mica lampă electrică se acoperea cu un abajur albastru și începea noaptea, o noapte lungă și tot așa deșartă ca și ziua.

O mare liniște domnia în toată clinica, întreruptă numai de sgomotul monoton al respirațiilor convalescenților, de tusa bolnavilor, de suspine și geamăte ușoare. Și acest murmur nocturn avea cîte odată ceva enigmatic care înspăimînta. Era oare un bolnav care se văita din depărtare, sau era moartea însă-și care rătăcea dealungul pareților între cearșafurile albe.

In afară de prima noapte cînd dormi greu, Laurent Petrovitch mai că nu mai dormia. Și pentru dînsul nopțile erau pline de gînduri nouă și penibile. Ținînd amîndouă mîinele păroase sub capu-i nemișcat, el se uita cu încăpățînare la lumina lămpei, care se strecura prin abajurul albastru și se gîndia la viața sa. Nu credea în D-zeu, nu ținea la viață și nu se temea de moarte.

Tot ce-a fost în el viață și putere a fost cheltuită fără folos și fără plăcere. In tinerețea sa, cînd avea părul frumos și creț, el fura adesea carne și fructe de la stăpînul său; era prins, bătut și ura pe cei ce-l băteau. Mai tărziu, ca adult, se servia de bogăția sa pentru a stoarce pe săraci; strivia pe toți, cari îi cădeau sub mînă, și în schimb era răsplătit cu ură și dispreț. Pe urmă veni bătrînețea, boala și începură a-l prăda și pe el, și el însu-și trata fără milă pe acei pe cari îi surprindea... Astfel s'a strecurat toată viața sa; n'a fost decît un lung și amar șir de umilinți, de ură, unde puținele și trecătoarele licăriri de dragoste s'au stins repede, nelăsînd în sufletul său decît o gramadă de cenușă rece. Acum ar fi dorit să iasă din viață, să uite; dar noaptea trecută era crudă și nemiloasă. Și se gîndia cu dispreț la prostia celora, cari doresc să trăiască. Își întorcea capul către patul vecin, în care dormia unul din acești proști, părintele diacon. Se uita mult și cu atenție la fața mică și albă care se identifica cu fața albă a perucei și a cearșafului și din cînd în cînd un cuvînt îi venea pe buze:

— Prostule!

Pe urmă privia pe studentul care dormea, acela care în timpul zilei îmbrățișa pe tînara fată; și cu mai multă amărăciune încă, murmură:

— Ce proști!

In timpul zilei sufletul său parcă că se stinge; corpul său îndeplinea întocmai ce i se ordona, înghiția poțiuni, se sucia și se învărtia. Dar din ce în ce slăbea mai tare și în curînd fu nevoit să stea toată ziua în pat, nemișcat, cu aparența înșelătoare de vigoare și sănătate.

Diaconul slăbia și el. Nu se mai ducea așa mult prin celelalte odăi, rădea mai rar. Dar îndată ce intra în odae o rază de soare, începea să vorbească cu veselie, mulțumind lumei întregi de la soare și pănă la doctori, și găsind mai mare plăcere decît altă dată la amintirea scumpului său pom.

Pe urmă cînta imnul și fața sa întunecată se lumina deodată, luînd în acelaș timp un aer mai grav, așa cum se cădea unui diacon. După ce isprăvia de cîntat, se întorcea către Laurent Petrovitch, și-i descria diploma, pe care a primit'o după hirotonisire:

— O foaie enormă așa de mare!—zicea el întinzîndu-și mîinele — și scrisă toată! Unele litere negre și altele aurite. O raritate într'adevăr!

(Va urma).

ATENȚIUNE!

Făină de Botoșani

și

Drojdie proaspătă

se găsește zilnic la

DEPOUL de FAINA

ANA CLECNER

No. 36 str. Anastasie-Panu No. 36

vis-a-vis de magasinul de coloniale Liza Zilberman.

Anunciu

O damă germană care cunoaște și limba romînă dorește a se angaja ca damă de companie sau menageră.

Doritorii se pot adresa la administrația „Opiniei".

TEATRUL NAȚIONAL

VINERI 3 APRILIE 1909

Un singur

Concert extra-ordinar

Dat de celebra orchestra vieneză

„Wiener-Tonkünstler-Orchester“

Avem plăcerea a înștiința pe onor. public că ni s'a făcut cunoscut programul ce orchestra va executa la Teatrul Național, în seara de 3 Aprilie, *sub energica și înflăcărata conducere a celebrului director* **Oskar Nedbal.**

Intre altele se va cînta pentru prima oară în Iași:

WAGNER: **Marea Uvertură din opera Tannhauser.**

GRIEG: **Adorabilul Poem „Suită Lirică“.**

TSCHAIKOWSKY: **Sinfonia „Patetică“**, această ultimă bucată interpretată de neîntrecuta orchestră e o poemă de un dramatism intens și de o viață strălucitoare.

Cine a auzit această orchestră la Viena știe că succesul artistic al concertului va fi și în Iași extra-ordinar.

Invităm dar pe toți iubitorii de muzică sublimă să se grăbească a'și lua bilete pentru acest **Mare Festival artistic**, asigurîndu-i că vor păstra pentru totdeauna o dulce și neuitată amintire.

Biletele la agenția teatrală „Thalia“, Th. P. Maximovici.

Ultime informații

❑ **Recrutările.**—In circulara dată de ministerul de resboiu cu privire la recrutările din anul acesta, care după cum se știe se începe la 1 Aprilie a. c., ministerul pune în vedere că întru cît privește dispensele de armată permanentă, prevăzute de alin. e și f și care prin art. 2 și 44 din legea pentru organizarea armatei sunt desființate, ca ne mai existînd trupa cu schimbul, se procede în modul următor:

Cei vizați de alin. e, adică unici fii la părinți, vor fi recrutați pentru infanterie, cu mențiunea de a fi repartizați regimentelor locale; acei de sub alin. f, adică acei ai căror frați sunt sub drapel și la toamnă urmează a fi trecuți în concediu, vor fi recrutați în baza aptitudinei lor pentru arma care corespunde; acei ai căror frați însă nu trec la toamnă în concediu vor fi amînați pe cîte un an până la epoca trecerei în concediu a fratelui său mai mare.

Acei care vor renunța la aceste beneficii vor fi recrutați, iar declarația lor scrisă se va anexa la actele justificative.

Pentru tinerii lasați la vatră pentru debilitate și obligați pentru a fi supuși consiliului de revizie, precum și pentru acei care fiind absenți la prima lor recrutare, au fost găsiți debili la chemarea lor la corp, conform art. 55 din legea de recrutare se va proceda în spiritul art. 20 din legea de recrutare, în senzul că ei vor putea fi amînați numai doi ani și că acei 2 ani să fie successivi, considerîndu-se timpul de amînare de la data recrutărei lor legale și până la împlinirea a doi ani; astfel pentru tinerii născuți în anul 1888, timpul în care pot fi amînați este de la 1 Noembrie 1909 până la 1 Noembrie 1911, cu alte cuvinte acest timp este independent de consiliul de revisie, care putînd fi date în absență, face ca acest timp să fie diferit pentru tinerii aparținînd aceluiași contingent.

❑ D. A. A. Badareu a plecat ieri dimineața din Iași la Paris, de unde se va întoarce în ziua de 7 Aprilie.

❑ D. V. Costache Grigore a fost numit ajutor verificator de măsuri în județul Iași.

Dosarul fraudelor săvîrșite la recrutările din Bacău a fost repartizat la secția a II-a Curței.

Tribunalul a achitat pe medicul căpitan I. Popescu, condamnînd pe Avr. Rapaport la șase luni închisoare, pe L. L. Wolf la trei luni și pe zece recruți, cari voiau să mituiască sau au mituit pe doctor la cîte 15 zile închisoare contra tuturor a făcut apel procurorul de Bacău.

❑ Presidentul teatrului a închiriat sala teatrului pentru un spectacol ce va avea loc în prima seară de Paști, cu 250 lei, iar unei „trupe“ de „operete“ i-a luat pe alte seri numai cîte 200 lei.

Il întrebăm: de ce și cu ce drept?

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei s'a reîntors azi dimineață cu trenul de 8 și 30, în localitate.

La gară I. P. S. S. a fost întîmpinat de autoritățile clericale locale,

❑ In cercuri judecătorești se afirmă că mișcarea în magistratura inamovibilă ce va fi făcută pe ziua de 1 Aprilie, va cuprinde și tribunalul Iași.

Se zice, că d. St. Urlățeanu, primul președinte al tribunalului, va fi înaintat consilier și numit la București sau la Craiova, d. I. Corjescu, presidentul secției de notariat, ar fi desemnat ca prim-președinte, și d. judecător Leppadatu va fi numit presidentul secției de notariat.

❑ D. Stelian a stăruit și obținut ca articolul 21 din noua lege judecătorească să intre în aplicare de 1 April, fiind-că acest articol prevede înființarea secției IV la curtea de București.

Același articol trece județul Tutova în în jurisdicțiunea Curței de Iași, și vom vedea dacă, în adevăr, acea trecere va fi făcută pe ziua de 1 April.

❑ Ministerul de războiu decisese ca cu începere de la 1 Aprilie a. c. actualii locotenenți, care se află detașați la secțiunile de pompieri, să fie trecuți la regimentele de artilerie din care făceau parte.

❑ Astă-zi fiind „Cina cea de taină“ serviciul divin la Mitropolie s'a oficiat cu o deosebită solemnitate.

De asemeni s'au oficiat servicii divine la toate bisericile din oraș, după o anumită liturghie.

Tot astă-zi s'a preparat, la fie care biserică, cu ceremonialul obicinuit, sf-ta împărtășanie pentru întreg anul.

La biserica Sf. Spiridon s'a oficiat „Sf-tul Maslu“ pentru vindecarea bolnavilor din spital.

In astă seară, cu deosebită solemnitate, se va face scoaterea Sf tei Cruci.

La Mitropolie va oficia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de întregul cler al catedralei.

❑ Primăria a alcătuit tablourile de despăgubirile ce se vor da victimelor inundațiilor Bahluiului.

In primul rînd au fost trecuți proprietarii, ale căror case au suferit stricăciuni din cauza inundațiilor, și apoi chiriașii.

Distribuirea sumelor se va face cu începere de mîine. Banii vor fi distribuiți de primarul Iașului.

❑ Autoritățile din localitate vor lua vacanție mîine Vineri, în vederea sărbătorile Sfintelor Paști.

❑ **Militare.**—Cu începere de la 1 April, batalioanele de rezervă în mobilizare, vor fi conduse de un maior în loc de căpitani. In acest scop s'a și prevăzut în budgetul ministerului un număr de maiori egali cu numărul comandanților de batalioane.

— Soldaților din garnizoana locală li s'au acordat cîte 8 zile pentru serbătorile Paștelor.

— Anul acesta s'a dispus ca cantina de la tabăra Șipote să nu mai fie arendată la particulari, ci să o exploateze regimentele pe socoteala lor.

— Pentru ziua de 31 Martie au fost chemați la gardă soldații din contigentul 1907.

— De la 15 April trupele din garnizoana locală vor face exerciții de tragere la țintă pe platoul Cîrlig.

—La 25 Octembrie viitor se va ținea examenul căpitanilor din infanterie aspiranți la gradul de maior.

❑ Zilele trecute și-a luat doctoratul în științi la Universitatea din Iași, dl. Macovei. Acesta e al 2-lea doctorat trecut în țară, primul fiind tot din Iași al d-lui N. Costăchescu, un eminent elev al d-lui P. Poni.

La examenul de capacitate ținut în această sesiune, din 15 reușiți la fisico-chimice specialitate principală, în primii 7 clasificați sînt 4 de la Iași, 2 din București și 1 doctor de la Berlin, iar în cei din urmă 8 sînt 7 din București și 1 din Iași.

S'au presentat și 2 naturaliști la fisico-chimice ca specialitate secundară. Cel din Iași a reușit singur. Pentru a ilustra mai bine acest resultat dăm mai jos lista reușiților cu media obținută și Universitatea la care au urmat.

1. Botez (București) 9,69; 2) David (Iași) 9,19; 3) Rădulescu (Iași) 9,18; 4). Doctor Voitinovici (Berlin), 9,11; 5) Bedreag (Iași) 8,88; 6) Crasu (București) 8,84; 7) Patriciu (Iași) 8,78; 8) Slaicu (București) 8,73; 9) Purcariu (București) 8,64; 10) Dobrescu (București) 8,87; 11) Zugravescu (Iași), 8,36; 12) Kiriazdi (București) 8,11; 13) Arhir (București) 7,92; 14) Dumitriu (București) 7,82; 15) Andreescu (București) 7,81;

Secundar.—1) Mironescu (Iași), 9,33.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei a ridicat astăzi la rangul de duhovnic pe preotul Romulus Țuchel, de la biserica Sf. Ioan Gură de aur, din localitate.

❑ Cu începere de la 1 Septembrie sesiunile Curților cu juri vor fi în număr de trei și vor începe: la 15 Septembrie, 15 Ianuarie și 1 Mai. Fie-care sesiune va dura zece zile, dar va putea fi prelungită de președinte încă cu cinci zile.

Delegația ce-o dădea prim-președinte consilierilor ca să presideze Curțile cu juri va înceta de la 1 Septembrie, cînd primul-președinte, în ședință publică, față fiind procurorul-general, va proceda la tragerea la sorți a președinților.

❑ Comerciantul falit Antoniade, aflător depus, a făcut apel la Camera de punere sub acuzare contra quantumului de zece mii lei, stabilit de judecătorul de instrucție, spre a fi eliberat provizoriu.

Numiții Ilovici și Hascalovici, deținuți pentru dare de foc, au făcut apel contra jurnalului judelui-instructor, cabinetul III, care a respins cererea lor de eliberare provizorie.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA *„OPINIEI“* —

Suma din urmă	1693.20
D. G. L.	5 —
D. L. A.	5 —
Rest la lista d lui Smirnov:	
Constantin Pogor	1 —
Constantin Andriev	1 —
Droghieria Universală	3 —
D. P. Orenștein	1 —
Max Katzenbern	1 —
Hotel Traian:	
Savel Mircea	1 —
I. Cotnăreanu	5 —
Klepper elev	50
V. Qstapovici, ciasornicar	1 —
Magazinul Conservatorului	2 —
I. Bernștein, profesor de muzică	1 —
Cofetăria Tremer	2 50
V. Grobovschi	50
Student C. B.	50
Goliven	50
Boghinceanu	1 —
Magazinul Vultur	3 —
X	50
Osias L. Moses	50

Leiba Avram 10 b., A. C. 10 b., A. N. 20. M. N. 40 b., Hariton 20 b.

Lista Corului Mitropolitan:

Do diez 1 leu, Gh. Grigoriu 50 b., D. Pangal 50 b., Nat. Grigoriu 50 b., C. Colceag 50 b., C. Nagâtz 50 b., M. Negruț 50 b., E. Vestale 50 b., Bărlădeanu 50 b., V. Trifan 50 b., G. Urziceanu 20 b., V Trifan 50 b., O. Mocranschi 50 b., E. Mocranschi 50 b., Ecat. Butnărescu 25 b., D. Burghelea 50 b., E. Gheorghiu 25 b., L. Ionescu 25 b., L. Popescu 10 b., Gema Cirilo 50 b., Noroc 50 b., D. Dobreanu 10 b., Eftimia Balmez 50 b., Em. Sihnea 2 lei, Ar. Cristescu 50 b., N. Zota 50 b., Petru Balmez 50 b., Al. Zaharia 25 b., V. Alexandrescu 25 b., Elena Zaharia 25 b., L. Linke 50 b..

Total 14,90

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

București, 26 Martie.

Ce e cu remaniarea

București.—In cercurile guvernamentale se vorbește că asupra remanierei domnește o mare neînțălegere între membrii guvernului.

Se afirmă că d. Emil Costinescu, se opune din răsputeri ca d. C. Stere să nu fie introdus în guvern.

S'ar fi hotărît însă intrarea în guvern a domnului Alexandru Constantinescu.

In chestia convenției

București.—In caz cînd convenția comercială cu Austro-Ungaria se va încheia în curînd, parlamentul va fi convocat pentru, o singură zi, pentru a ratifica convenția.

Furtună pe mare

București.—După o telegramă din Constantinopol, o mare furtună bîntue de două zile pe Marea Neagră; 7 corăbii cu pînză dintre care una cu întreg echipagiul au fost înghițite de valuri.

Medicii recrutori

București.—Au fost numiți medici recrutori la județele din Moldova:

Bacău, d. medic locot. Cristovescu Gh. de la spitalul militar, divizia III; *Botoșani*, Ionescu D. Ioan, medic maior din regim. III Dîmboviță 22; *Covurlui*, Gafencu M., medic-căpitan din regim. 7 vînători; *Dorohoi*, maior Bombescu, din regim. 8 Buzeu; *Fălciu*, Seriu Gh., medic-căpitan de la infermeria de ochi Teiș; *Iași* (oraș) Urdăreanu Const. medic-maior din regimentul Gorj 18; *Iași* (județ), Tuliu Mihai, maior, regim. Ialomița 23; *Neamț*, maior I. Mihalcea, din regim. Argeș. 4; *Putna*, Mîndru Vasile, medic-căpitan, regimentul 4 roșiori; *Roman*, Popescu Gh., căpitan, de la divizia Dunărei; *Suceava*, Miliescu T. Constantin, căpitan, de la pirotecnia armatei; *Tecuciu*, Ionescu-Carpen, medic-maior de la spitalul „Regina-Elisabeta“, actual detașat la regimentul Mehedinți 17; *Tutova*, Bănescu Mihail, căpitan, reg. Teleorman 20; *Vaslui*, Panaitescu A. V., medic-căpitan, reg. 10 Artilerie.

D. maior doctor Al. Gavrilescu din Iași, a fost numit medic-recrutor în jud. Dolj.

Suveranii României și Sonental

Viena.—D. Mișu, ministrul plenipotențiar al României, s'a presintat familiei marelui tragedian Sonnental și a remis acesteia condoleanțele Suveranilor Romîniei.

M. S. Regina a trimis o coroană, cu inscripția „Lui Sonnental—Carmen Sylva“ —spre a fi depusă pe cosciug.

Marele tragedian împlinise rolul «Meșterului Manole“ în piesa cu același titlu a M. S. Reginei României.

Incendiu

București. — La fabrica de uleiuri de la sosea, a d-lui Cohn, a isbucnit un incendiu, care a distrus clădirea.

Un lucrător, Vasile Tăchescu, a fost ars. De oarece fabrica nu funcționa, sunt bănueli că focul ar fi fost pus.

Revoluția albanezilor

Sulonic. — Revoluția care a isbucnit printre albanezii din Serbia Veche s'a întins și în sudul Macedoniei.

Au fost trimese trupe în mai multe părți.

Mișcarea e mai puternică în vilaetul Monastir.

Acordul turco-bulgar

Berlin.—Se afirmă că Anglia a intervenit la Poartă ca să se facă cît mai curînd acordul cu Bulgaria.

Proces de presă

Buda-Pesta.—Parchetul de aci a intentat din nou două procese de presă ziarului „Lupta“.

NUMIRE

Petersburg.—Consilierul de Stat, adjutant al ministrului de interne, d. Kurlow, a fost numit comandant al Corpului de gendermerie, cu gradul de general de brigadă.

Banca Sîrbească

Belgrad. — Rezerva de aur a Băncei Naționale sîrbe, care în vederea resboiului fusese transportată la Niș, a fost readusă la Belgrad.

Grațieri

Petersburg. — Cu ocazia sărbătorilor Paștelui s'au făcut o serie de grațieri și comutații de pedepse pentru delictele administrative.

Se speră de asemeni că în curînd se va face noua organizare a poliției în sensul mai liberal.

Călătorie aeriană

Friederichshofen. — Balonul dirigabil împărătesc, după ce a făcut o cursă de 13 oare, a sosit aci aproape de orele 11 dimineața.

O vizită la Messina

Messina —Regele Italiei a debarcat azi dimineață la Reggio di Calabria. El a vizitat ruinele și baracele construite de curînd.

Suveranul s'a dus apoi la Pellermo, apoi a revenit la Reggio și a exprimat satisfacția pentru lucrările ce s'au făcut pentru reconstruirea orașului.

De asemeni regina a debarcat la Messina și a vizitat noul orășel care poartă numele său. „Regina Elena“ și alte calități.

Călătorie

Viena.—Ministrul Germaniei la București, d. Kinderlin Wechter a sosit aci, venind din Berlin.

Ziarist asasinat

Constantinopol.—Redactorul șef al ziarului turc „Serbesti“, Hassan Fehmi, ziar al partidului uniunei liberale și ostil comitetului june turc, a fost asasinat, eri noaptea.

Asasinul e un ofițer de cavalerie.

*

Constantinopol.—Asasinarea publicistului Hassan Fehmi, a produs o vie senzație în toate cercurile Capitalei.

Opinia publică acuză ca vinovat al acestui asasinat, pe comitetul june turc.

Ziarele spun că persoana care însoțea pe Hassan Fehmi a fost rănită.

Azi după amiazi s'a organizat o manifestație de protestare, de către un mare număr de studenți. Ei au manifestat în fața Porței.

Manifestanții cer o anchetă severă, pentru a se stabili adevărul. Ei cer ca asasinul să fie spînzurat.

Marele vizir a promis că justiția își va face datoria.

Manifestanții s'au dus apoi și au aclamat la redacțiile ziarelor „Ikdam“ și „Yeni Gazetta“, cari sunt ostile comitetului june turc. S'au pronunțat numeroase discursuri contra acțiunei acestui comitet.

*

Constantinopol.—După o vie discuție, mai ales din partea cîtor-va partizani ai comitetului june turc, Camera a admis cererea de interpelare presentată de 5 deputați, membri ai uniunei liberale, cu privire la asasinatul publicistului Hassan Fehmi, redactorul șef al ziarului „Serbesti“.

*

Constantinopol.—Sultanul a dat o irade, prin care se hotărește ca ziaristul Hassan... să fie îmormîntat în mausoleul, unde sunt îmormîntați numai membrii familiei sultanului și marii patrioți.

Luptă la granița Bosniei

Srebenica (frontiera Bosniei).—Luni seară o patrulă de jandarmi a fost atacată, în timpul recunoașterei, aproape de Buzakovitch-Potok.

S'au tras focuri de armă. N'a fost nici un jandarm rănit.

Patrula, tot cu focuri de armă a gonit pe Sîrbi.

Explozie

Spizzia. — O explozie s'a produs într'un atelier al construcțiilor navale.

Un sub-șef mecanic a fost omorît. Un marinar și un lucrător au fost răniți.

Concurs pentru baloane

Paris.—Ministrul de resboiu Picquart a publicat un concurs pentru baloanele dirijabile, care să servească de crucișitoare aeriene.

Răspunsul Muntenegrului

Viena.—Guvernul vienez a primit răspunsul Muntenegrului, care declară că este gata a relua relațiile de prietenie cu Austro-Ungaria.

De inchiriet 5 cameme dintre care un salon mare și un antret în strada Golia 13. Se preferă socletăți ori birouri pentru toate odăile sau o parte.

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure
Surfine „ „

— Din celebra fabrică franceză —

HENRI PELLISSIER

Aix en Provence

— MARCA 3 ETOILES —

Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:

Inginer Myron Terdiman

Iași—Strada Ștefan cel Mare 29

Public conform legei pentru a declara nule și fără valoare, ori în a cui mînă s'ar găsi.

4 cupoane de la 1 April 1909, de Renta Rom. 4 la sută din 1905.

No. 403890, 412900, 417517, 424078 4 a 100 lei.

6 cupoane de 1 April 1909, de Rentă Rom. 4 la sută din 1905.

No. 128506, 128507 128508, 161833, 265719, 265720.—6 a 10 lei.

pe cari le-am pierdut.

MORITZ WACHTEL

Un cal negru, rasa angloarabă, vrîsta 4 jum. ani. Talia 15 jum. Se vinde. La administrația ziarului sub *M. C.*

80.000 lei, de dat cu ipotecă în moșie, după Creditul rural, în condițiuni avantagioase. Lămuriri sub **C. R.** la ziar.

De închiriat de la 23 April 1909 în str. Apeducul, No. 3, lîngă str. Albă 2 apartamente mari cu cîte 5 odăi și bucătărie, 2 apartamente cu cîte 3 odăi și bucătărie.

Se predau din nou zugrăvite boite și cu curent electric.

De vînzare lînă țigaie albă și rosie precum și stogomancă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hangan, Soș. Racoviță 5.

Sanatoriul „S-ta MARIA“

Iași,—Str. Zmau 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinți a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienți atinși de maladii interne, chirurgicale și faceri.

Pensiunea de 8, 12, și 15 lei pe zi.

Consultații cu toți medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Șeptilici Andrieș

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere — Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

BYRRH
BYRRH

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 12 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contraste pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Gelia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vendemes No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz intreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 689 — Sîmbătă 28 Martie 1909

Reușită fără izbîndă

In *Dicționarul limbei Romîne* de d-nii Ovid Densușianu și A. Candrea se aduce la cuvîntul *alegere* exemplul următor: *„Junimiștii se aleg mai totdeauna cu ajutorul liberalilor“*.

Ca autorul unui Dicționar să creadă de cuviință a pune între exemplele tipice în Dicționar o frază ca aceasta, nu e numai gustul de a cita o frază dintr'un ziar oare-care, căci de obiceiu presa e cea mai puțin utilizată la exemplele din Dicționare; în cetirea acestor fraze noi cetim ecoul vieții politice a junimismului la noi în țară, de a trăi prin mila altora, a se alege prin ajutorul altora, a fi miluiții altora.

Și în 1884 și în 1896, ca și în 1909 junimiștii sunt aceiași: miluiții regimului liberal.

De ce?

Stă în natura junimismului această boală endemică.

Fără rădăcini în țară, junimismul nu cunoaște colegiul al 3-lea. Pentru junimism, colegiul al 3-lea e o farsă, funcționarea acestui colegiu o mare minciună, rostul politic al țărănimei un mare zero!

Nu cunosc țăranul romîn, dar nici țăranul romîn nu-i cunoaște pe dînșii! Umblați plaiurile și șesurile! răzbateți dealurile și văile, nicăirea nu veți auzi de junimiști!

Orașele chiar sunt cantități neglijabile pentru junimism. Orașele sunt prea mercantile, alegătorii urbani prea puțin interesanți pentru junimism, pentru ca să-și mai bată capul!

A lupta la colegiul al III-lea, pentru junimism e o silă, și numai tăriți o fac aceasta!

Junimismul are rațiune de a fi numai pentru colegiul I de Cameră și Senat. Aici sunt la ei acasă. Aristocrați prin avere, se cred acaparatorii aristocrației intelectuale, Universitățile crezîndu-le junimistificate.

De aici voesc să troneze în cuceritori, în oameni necesari, în partid politic!

A!

Dar nici pentru colegiul I nu tind să lupte pe baze de principii, ci asmuțind interese plate, făcîndu-se ei ecoul tuturor apetiturilor acestui colegiu. Și nu marea mulțime a acestui colegiu îi interesează! Nu; ci se cuprind într'un cerc ingust, putînd sluji drept cantitate de echilibru stabil în politica acestei țări.

Junimismul are funcțiunea unei pecingine a colegiului I! De aici combinările!

Și elementul tradițional nu e pentru puțin în jocul acestor combinări! De aproape 30 de ani junimismul a slujit politica liberală, cărpind politica conservatoare. Burghezia avută liberală și-a dat mîna cu intelectualitatea junimistă pentru a stînjeni sborul liber al vieții noastre politice.

Parlamentul a fost pururi terenul de invidiat al junimismului și dacă guvernele au fost ferite de acțiunea directă a junimismului, în schimb regimul parlamentar i-a slujit să stînjenească acțiunea rodnică a guvernelor conservatoare.

In răstimp de 14 ani, *junimismul a guvernat activ 8 luni.*

Atîta!

Și cu toate acestea trăește! Pretinde a trăi! Pretinde a dirigui politica activă a acestei țări!

De unde acest drept! De unde această pretenție! Prin rațiunea sa de a fi *ceva* la colegiile întîiu, mai mult de cît prin rațiunea de a fi fost sfetnicii îndelungați ai Măriei Sale!

Direcțiunea junimistă a guvernat 8 luni din 168 de luni, în numele ideiei conservatoare, de și în acest timp partidul conservator a diriguit trebile statului 48 de luni, adică de 6 ori mai mult ca direcțiunea efectivă junimistă, și în tot acest răstimp șeful nostru, d. Take Ionescu, a fost stegarul cel mai ales al ideii conservatoare!

Dar prin rațiunea electorală de a fi a colegiului I, junimismul își prevalează titlurile și cere puterea și pretinde că glasul colegiului I e glasul țării.

Această formulă aristocratică politică a fost discutată pe larg cu prilejul alegerei de la colegiul I de Senat din Ilfov.

Din urnă a eșit ales candidatul junimist, d. Teodor Rosetti cu 642 glasuri, față cu candidatul democrat d. dr. C. Istrati cu 552 glasuri. Nu mai socotim pe candidatul liberal cu 373 glasuri.

Faptul brut acesta este!

S'au pus în urnă 642 buletine T. Rosetti; au eșit din urnă 643 voturi pentru T. Rosetti. In urnă cît pui pe atîta iese; nici mai mult nici mai puțin. Boscărie acolo nu se poate face!

De cît cine au pus acolo cele 642 buletine T. Rosetti? Aici e aici! Asta-i asta, măi bădico, vorba țiganului!

Dacă cei 642 alegători ce au pus în urnă buletinul T. Rosetti ar fi fost alegători Carpiști curați, botezați, numărați, lucrul ar fi limpede. Candidatul Carpist nu numai că a reușit, dar ar fi repurtat un succes colosal.

Reușita a'unci ar fi fost o izbîndă!

De cît; junimiștii în valuri de șampanie au băut reușita, dar n'au speculat izbînda. Căci n'au izbîndit cu nimica!

Nu toți cei 642 alegători ce au pus în urnă buletine Th. Rosetti au fost junimiști curați. Cu cățel cu purce să-i fi adunat și nu eșiau atîția!

Cine au fost dar?

Presa liberală a afirmat că au fost nemulțumiții liberali! Se înșală pe sine căutînd a ne înșela pe noi! Nu cu nemulțumiții se fac lovituri de culise! Nemulțumitul se duce singur din primul loc să dea vot adversarului! Nu-l socotești nici o dată între ai tăi, ci îi pui cruce! Clubul liberal n'a pus la dispoziția frăției și cărdășiei junimiste pe nemulțemiții săi, căci nu-i are în palmă! Clubul liberal a pus la dispoziția adversarului pe statul său major, pe disciplinații săi.

Aceștia sînt cei 80 de liberali cari au votat din calcul pe candidatul Carpist. Calculul era cerut, era socotit.

Numărul de 80 e socotit *cu skepsis* de cei de la *Voința*! Intre 552 și 642 e diferința de 90 glasuri. Clubul liberal a dat 80 de glasuri disciplinate liberale, ca să mai rămînă 10 glasuri culese prin rîvna junimistă!

Dar nici asta nu e adevărat! Cînd presa liberală atestă că au fost 80 voturi liberale pe numele candidatului carpist, ele au întrecut de fapt suta.

Clubul de la Vanicu știe ce a pus în urnă pentru sine, Clubul de la Sărindaru; de aceia a înregistrat reușita, dar nu a putut apoteoza izbînda!

Iar dacă mîine ar veni un alt lexicograf să stabilească o anunțare între *reușită* și *izbîndă*, va putea cita fără greș rezultatul alegerei de la colegiul I de Senat de Ilfov, unde, candidatul carpist, d. Teodor Roseti a reușit *fără izbîndă*!

A reușit candidatul Carpist și a izbîndit candidatul democrat, căci cele 552 glasuri întrunite pe numele d-lui dr. C. I. Istrati sînt o adevărată izbîndă electorală, dat fiind lipsa de lealitate în luptă a celor 2 partide istorice cartelate.

Ce puteau face cei 2 mareșali ai d-lui P. P. Carp de cît să asigure candidatului carpist o reușită pur și simplu, dar fără nici o izbîndă politică.

Alegerea de la 22 Martie a falșificat și mai mult regimul nostru politic, făcînd necesară cu o zi mai înainte spulberarea acestui regim de vădită anihilare a voinței țării prin jocuri și îmbinări de culise!

Gh. Ghibănescu

REMANIARE?

Guvernul actual care s'a remaniat pînă acum de două ori, vrea să se mai remanieze încă odată.

N'are ministru de externe, n'are ministru de războiu, după cele două remanieri. Și aceste două lipsuri ar explica pricina pentru care situația guvernului e șubredă, pricina pentru care reîtara, în atîtea rînduri, s'a manifestat contra comediei brătienișteșe.

Dar are stat major ca rezervă, partidul liberal? Sunt, în afară puteri de seamă cari ar putea fi utilizate, a căror neutilizare provoacă nemulțumiri?

De cînd tot se remaniază larg actualul guvern, două nume se citează invariabil. Altele nu se pot nici cita, nici inventa, ceea ce dovedește că statul major al partidului liberal, în afară de cel de pe banca ministerială, se compune din două persoane: una ie d. Stere, alta ie d. Alex. Constantinescu patrupedul.

D. Stere este ministeriabil, foarte ministeriabil. De ce n'ar fi ministru profesorul de la Iași, dacă ie ministru d. Morțun? Dar d. Stere a făcut o declarație care-l face ministeriabil: între ideile d-sale și ale guvernului este osebire mare.

D. Constantinescu? Guvernul s'ar întări cu d-sa? Dar cine este acest Constantinescu?

Liberalii întreabă necontenit: „cum vor putea guverna conservatorii-democrați, dacă n'au stat major?“

Cine întreabă! Constantineștii se îngrijesc de statul major al altora! După ce partidul liberal, altădată atît de distins calitativ, a ajuns să nu mai poată da două ministere, să facă cură de îngrășare cu d. Constantinescu, mai insistă asupra altor state majoare.

Lipsa de oameni a adus partidul liberal în situația grea în care se găsește. Fără de această lipsă de oameni, de sigur că nu un începător, un slab debutant, ar fi ajuns șeful unui mare și istoric partid; dacă nu era această lipsă, partidul liberal nu și ar fi pierdut vremea în lupte desperate contra partidului nostru.

Remaniarea de care se tot vorbește este o himeră. Guvernul nu se poate remania serios, fiind-că n'are cu cine.

Un talent mare, unul singur, nu mai există astăzi în partidul liberal. Totul ie fals acolo—mai ales talentul celor mari.

Statul major liberal ie cîți sunt pe banca ministerială: cele cîte-va mediocrități de aur.

Incolo, la nevoe, se pronunță, cu mari semne de întrebare, numele d-lui Constantinescu.

Și de se va remania guvernul, va fi cum s'a mai întîmplat: același. Unul din minister va lua și un alt interimat.

Atîta se poate face.

Triumful politicei d-nului Filipescu

Politica d-nului N. Filipescu a triumfat. Recunoaștem fără inconjor că alegerea de Duminică trecută este triumful politicei d-lui Filipescu. Adică politica de combinații, de calomnii, injurie, de pamflete și scandaluri, a triumfat; și această tristă constatare pune într'o lumină defavorabilă și lipsa de scrupul a partidelor istorice, și educația alegătorului care se pretează a trece ca o marfă de la un negustor le alt negustor.

Dar ascultați'l pe d-nul Filipescu cînd spune fără să roșească în întrunirea dela Club: „Eu sunt franc d-lor și vă spun pe față că victoria de azi însemnează zdrobirea partidului necinstei în capul căruia se găsește acela care era indicat să'i fie șef“.

Și d. Filipescu își închipuește că acest cinism poate avea trecere, își închipuie o țară de naivi și gură cască, care'l judecă după ce spune, nu după ce face. După ce aleargă toate mahalalele: promițînd și bani și favoruri, calomniind, umilindu-se și primind informatori; se întoarce apoi la Club și cu aerul radios declară că a luptat în numele cinstei și al credinței. Omul acesta, care turbură de 12 ani, nu numai dezvoltarea normală a partidului conservator, dar chiar întreaga noastră viață politică, se erijază în apostolul cinstei și al credinței.

După ce se umilește și cerșește sprijinul unui guvern slab și a unui partid în descompunere, pune apoi să scrie: „Comisarii și subcomisarii îmbrăcați civil lucrau în toate raioanele ingerînd peste tot numai și numai ca d. Bibicescu candidatul guvernului să mai obție ceva voturi“.

Se preface a nu ști că ordinul guvernului era să iasă Teodor Rosetti; iar nu d. Bibicescu. Și în altă parte, tot la adresa guvernului care i-a ajutat, scrie: „Rezultatul acesta electoral manifestează cu tărie dorința țării de a sfîrsi cu o stare de lucruri *ce pune în primejdie interese însemnate ale ei, amenințînd să surpe din temelie instituții fundamentale etc*“.

Acesta'i d. Filipescu; și cităm cuvintele „Epocei«, pentru a pune în relief duplicitatea omului pentru puținii cari nu'l cunosc și pentru guvernul și partidul care s'a pretat la ticăloșia de a sprijini o întreprindere politică. Acesta'i d. Filipescu. Nobilul acesta, care vorbește în numele tradiției conservatoare și al educației superioare, înjură la Făurei și lovește la București. Apoi, senin, ca după o acțiune nobilă, se rîdică și vorbește în numele cinstei și credinței.

Cine îl crede să'l urmeze—zice *Ordinea*.

CATE-VA NOTE

Un ziar bărlădean, hebdomadar, publică, în toi de denii, un articol „Hristos a înviat“, care începe astfel:

Acum, cînd printre aripile norilor înalți, străbat raze lucitoare, isvorîte din focul sacru al veșniciei; cînd de pe coline și dumbrăvi adie boarea reînvierei și cînd din întreaga natură se ridică valuri ce te farmecă cu frumuseața lor... și pe aripile văzduhului nepătruns se înalță spre bolta senină a Dumnezeirei...

Frumos, anticipativ și, mai ales, aeronautic. Frumos — fiind-că ie frumos. Ce poate fi mai frumos de cît nouri cu aripi! Anticipativ—fiind-că poetul—trebue să fi făcînd versuri gentilul bărlădean—fiind că învie Domnul cu anticipație și natura d'asemenea — și aeronautic este, căci prea de multe ori se rădică spre valurile naturei, spre aripele văzduhului, spre bolta senină a Dumnezeirei!

Cît despre „boarea“ care adie — nu știm ce să credem: dacă vine de la boar sau de la boa: dacă ie vorba de țăranul, care duce boii la ocol, sau dacă adie boaul de pe gîtul unei femei.

*

Simpaticul botoșănean, care a vizitat Iașul, continuă cu descrierea impresiunilor ce le a cules aci.

El scrie:

Singura mea credință și speranță de a fi ceva această țară, e numai tinerimea actuală, înțeleg pe acea tinerime în capul și inima *căruia* eu mă zăresc și nu văd decît știință sau adevăr, morală sau bună conduită.

Că substantivul tinerime, la Botoșani este de genul masculin—asta ie o noutate.

Dar că autorul impresiunilor se zăreste pe el însuși atît în capul cît și inima *acelei* tinerimi—asta ie de tot important.

*

Osînda, piesă într'un act, în versuri, de N. P. Macuroff—acesta este titlul unei încercări dramatice a d-lui N. P. Macuroff.

D. Macuroff asigură că scena „se reprezintă astfel: o odaie bine mobilată, din propietățile căpitanului, care este culcat pe patul de moarte. Alături de pat este un cuier. E seara ora 6“.

Căpitanul este dar propietar de odăi, de odăi bine mobilate, dovadă: cuierul ce stă lîngă pat.

Căpitanul se numește Tudor Eminescu despre care autorul dă puține dar interesante detalii: ie barbat cap de familie are 42 ani.

Căpitanul, barbat, cap de familie aflător pe patul de moarte, grăiește în versuri:

Mă uit la a mea mantaua, la al meu chipiu de fest...
Si sabia.., tunică .. stau toate în arest...
Dar fură zile albe... cînd le purtam pe mine..
Si sînge fugea iute, ca la copil prin vine,
Si eu pe calul ager, cuminte ca un om,
Fugeam pe la manevre, ca la un ciclodrom,
Iar trestia aurită, ce strălucea ca foc...
Făcea, carare dulce, și zimbet la noroc,
Deodată fericirea, 'mi aruncă pe ea 'n brațe,
De atunci a vieței mele, se naște dimineața.
Dar toate în vis trecură s'au prefăcut în fum
Să redeștept trecutul, e foarte trist acum!

OAMENI ȘI LUCRURI

COMORI PIERDUTE

Sunt într'adevăr în lumea aceasta coincidențe ciudate și întîmplări cari dezarmează rațiunea ori o împing spre fatalism. In rîndul acestora este și coincidența întristătoare care a cauzat lumei artistice europene, într'un interval relativ foarte scurt, pierderi atît de ireparabile și anume: moartea ambilor Coquelin a genialului Matkowski și a lui Sonnenthal.

Publicul nostru—afară de acel care a vizitat Berlinul și Viena—nu cunoaște de cît din auzite pe cei doi din urmă. Marii artiști germani, spre deosebire de cei francezi, nu participă la turnenri universale; concepția lor despre arta dramatică este legată de oare-care statornicie și credem că aceasta e și mai în spiritul artei mari. Ori cît ar fi de strălucită arta lui, artistul—fie și cel genial—pierde din partea sa, din valoarea sa, cînd apare într'un mediu străin, improvizat, cu un anturagiu incomplect, jucînd între un tren și cealălat.

Dar nu despre aceasta e vorba aici, ci de pierderea inculpabilă pe care o sufere omenirea prin dispariția bruscă a atîtor maeștri ai scenei, interpreți ai atîtor genuri dramatice diferite, începînd cu tragedia, trecînd prin drama modernă și terminînd fie cu comedia eroică, fie cu comedia bufă.

S'a scris adese ori că soarta actorului are în sine ceva tragic, prin faptul că odată cu moartea lui, piere ori-ce urmă materială a geniului său. Arta scenei nu intră în categoria altor arte cum e: pictura, sculptura, literatura sau compoziția muzicală, căci în toate aceste genuri rămîne opera pe urma artistului, ba încă, ea își trăește viața ei aparte, ea evoluează, se impune, cucerește o generație după alta, așteaptă cu răbdare să se purifice atmosfera de personalități meschine și odată cu opera artistul ori scriitorul se înalță tot mai sus pe aripele vremei.

Vedeți ce însamnă azi muzica lui Wagner, lirica lui Heine, penelul maeștrilor Renașterei, drama lui Shakespeare și așa mai departe.

Cu toate aceste marii actori amintiți aci—un Coquelin, un Matkowski, un Sonnenthal—au fost adevărați creatori de sentimente umane, în fața artei lor simțiai vibrarea sublimă a plăcerei estetice și vedeai luînd viață nouă opera scriitorilor. Și toate aceste au murit odată cu dispariția fizică a lor, au pierit pentru totdeauna, în așteptarea altor mari forțe artistice cari la rîndul lor vor pieri ca meteorii fără urme—dar nu fără a-și fi creat urmași pe tîrîmul artei de a interpreta simțirile.

Rodion

O lucrare dramatică

„Prietenii“, comedie în 2 acte.—Pe scena teatrului Antoine.—Criticele aduse comediei franceze.—Bănuelile planează.—Subiectul Piesei.—Părerea ziarelor,

Prietenii e titlul unei lucrări dramatise, care a fost montată de curînd pe scena comediei franceze, după ce mai întăi fusese jucată la teatrul Antoine, în cursul lunei Mai, a anului 1898. De atunci au trecut 11 ani și piesa d-lui Abraham Dreyfus, nu mai fu jucată de cît pe la diferite teatre de mîna a doua, sau la acele teatre, care nici odată nu au visat, că de la înălțimea scenei lor, pînă la parchetul scenei comediei franceze, pornește o linie dreaptă care leagă două puncte paralele.

*

Iată și motivul pentru care mare parte din critica parisiană se întreabă nedumerită care să fie cauza—în afară de valoarea reală a lucrărei—in virtutea careia, „Prietenii“ s'au montat pe scena „comediei“. Nu se neagă lucrărei d-lui Drayfus lipsa meritelor reale, dar se bănuește că în afară de aceste motive, trebue să existe un altul, care să valoreze acestei drame, montarea pe scena primului teatru francez, ceea ce echivalează unei consacrări.

Unul susține, că ar fi înțeles ca „Prietenii“ să fie *creați* la „comedie“, altul e de părere că s'ar fi putut ca opiniile să fie împărțite cu privire la utilitatea unei astfel de încercări, iar alții găsesc bizar faptul, că o piesă, după ce a fost jucată pe scena teatrului Antoine, după ce a fost oferită publicului și abandonată criticei, să vie să-și ia locul alăturea de acele mici capo-d'opere numite: Gringoire, La joie fait peur, Le Bonhomme Jadis, etc. fără a mai vorbi de delicioasele proverbe ale lui Alfred de Musset și Octave Fewilet.

*

De altfel se mai susține că „Prietenii“ ar fi mai mult un „rol“ de cît o piesă.

Iată în cîteva cuvinte subiectul acestei lucrări dramatice:

Gilard, trecînd la pensie, se retrage cu soția sa la țară. La Paris avea numeroși amici, așa că acuma îi-e foarte urât.

Regretă mai ales pe prietenu-i intim Roger, care s'a căsătorit cu o femeie mult mai tînără ca el.

La începutul piesei, Roger crezîndu-se înșelat vine la Gilard, pentru a-i cere sfaturi și mîngîeri.

Gilard e de părere că un divorț ar fi necesar, spre a-și recăpăta prietenul perdut; dar doamna Roger nu e culpabilă. Ea vine la țară, îmbunează pe vehementul Gilard și obține de la el promisiunea de a-i împăca pe soții certați, împăcare ce produce scena obicinuită de fericire pentru toți... actorii.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 7 Aprilie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 134, - jumatate loz Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime lei 17

Se zice, și aceasta e poate acuzarea cea mai eficace, că toată acțiunea e a lui Gilard, intriga — pe care unii o neagă piesei—în jurul lui Gilard se învîrte, în scenă, mai tot timpul Gilard, așa că, cu oarecare drept, mulți critici susțin că e vorba de un rol și nu de o piesă.

D. Dreyfus, pare a se bucura în lumea literelor parisiane, de reputația unui om de spirit și de talent, dar chiar amiciii și admiratorii săi găsesc că aceiași piesă ar fi fost mult aplaudată pe scena unui teatru de bulevard, în timp ce scena comediei s'a făcut vinovată de lèse-artă dramatică; punînd alături de capo-d'operile cugetătorilor francezi, această mică lucrare plină de spirit, dar lipsită de calități dramatice înalte.

Lupta pentru copil

Se știe că între doamna Maria G. Ciolac și fostul ei soț d Anton Prunco există un vechiu proces privitor la îngrijirea copilului isvorît din acea căsătorie.

Acum în urmă, precum la timp am anunțat, curtea de Casație secția II, casînd decizia curței de Galați, care dăduse cîștig de cauză d-lui Prunco a redactat decizia a cărei considerente sunt următoarele:

„Considerînd că art. 282 cod. civil prevede că copiii se vor încredința soțului care a dobîndit despărțenia, afară numai de cazul cînd tribunalul, în interesul copiilor, va găsi alt-fel de cuviință.

„Considerînd, că în speță despărțenio s'a pronunțat în favorul femei, adică a mamei, căreia îngirea copilului isvorît din căsătorie a fost încredințată;

„Considerînd că o asemenea dispoziațiune n'are un caracter definitiv, căci se poate reveni asupra-i cînd se dovedește că soțul care a obținut paza și îngrijirea copilului nu-și îndeplinește bine datoria.

„Considerînd că, consecinte acestui principiu, Curtea de Apel din Galați, prin diciziunea supusă recrusului, declară, în concluziunea finală, că găsește că, din ori-ce punct de vedere, este spre binele copilului să fie dat în îngrijirea tatălui.

„Considerînd că această concluziune ar fi în cauză deciziva, dacă ar fi precedată de oare cari fapte, cari, prin ele înșile independent de ori ce apreciere, sau chiar în urma aprecierilor făcute, ar legitima concluziunea admisă, în care caz numai, deciziunea s'ar putea zice motivată.

„Considerînd însă că, dacă concluziunea la care ajunge o instanță de fond nu se sprijină pe nici un fapt, ci se mărginește a enuncia formula de stîl „apreciind faptele" sau dacă faptele puse înnainte nu există de fel sau sunt străine cauzei, sau chiar dacă ele, enunciate ca un simulacru de motivare, nu au în sine nici o însemnătate și nu legitimează în mod logic și necesar concluziunea, invederat este că, în toate aceste cazuri, Curtea de casație, are dreptul să cenzureze deciziunea și să o caseze ca nefiind motivată.

„Considerînd că instanța de fond, în speță, ca să justifice luarea copilului de sub îngrijirea mamei și a o da tatălui, trebuia să motiveze că, prin felul îngrijirei mamei recurente, s'a cauzat copilului un rău nediscutabil, într'o privință oare-care, sub raportul stărei lui fizice, morale sau intelectuale, și că pentru binele lui, trebuia să fie încredințat îngrijirii tatălui.

„Considerînd că așa zisele fapte puse înainte de Curtea de Apel din Galați nu relevează, nici nu constată răul cauzat copilului, prin inexperiență, neprevedere sau neîngrijire din partea mamei.

„Că acele fapte enunciate sunt numai probabilități sau ipoteze și că Curtea argumentînd pe asemenea probabilități și ipoteze, nu se poate susține că ea s'a întemeiat pe fapte precise a căror stabilire și apreciere ar da deciziunii caracterul de o motivare în fapt ast-fel că censura Curții de Casație să nu se poată exercita asupra-i.

„Că, ast fel fiind, deciziunea Curții de Apel nu e în realitate motivată, și prin urmare, prin exces de putere, se dispune luarea copilului de sub îngrijirea mamei pentru a se da în aceia a tatălui". (Cas. II, dec. No. 46 din 10 Martie 1909 dată după divergință).

APEL

Cu prilejul împlinirei a 20 pe ani dela moartea poetului Eminescu

La 16 Iunie 1909, se împlinesc **20 de ani** de la moartea genialului poet M. Eminescu, care a încetat din viață, în casa de sanatate a doctorului Suțu, în revarsatul zilei de 16 Iunie 1889, umplînd de jale inimile Romînilor de pretutindeni. Cînd ziua, biruitoare, se îngîna încă cu întunericul, acolo se stingea de veci, învăluit de „umbra morții eterne", luceafărul care a aruncat o lumină atît de orbitoare pe orizonul artei romîne. Acolo 'i-a fost dat, în suferințe cumplite să'și închidă pe veci ochii, artistul cel mai desăvîrșit, gînditorul cel mai profund și sublim.

Cîte nu s'au perindat în țara noastră, în curgerea acestor 20 de ani. Cîte noui talente nu s'au aratat, ce progrese n'a făcut literatura romînească, rîdicată de dînsul la înălțămi neasemuite, dar o pană atît de măiastră ca a lui nu s'a aratat.

E o datorie să nu lăsăm să treacă ziua de 16 Iunie a. cor., fără ca acest eveniment să nu fie comemorat de întreaga țară, a cărei glorie este poetul și de fruntașii autorizați ai literaturei noastre.

Se impune deci să se instituiască de pe acum comitete, alcătuite din bărbații noștri cei mai de samă, la care să se asocieze și tineretul universitar, pentru ca Eminescu să fie comemorat în modul cel mai impunător.

Un asemenea comitet compus din profesori, magistrați, publiciști etc., s'a instituit la Galați, în ziua de 19 Martie a. c., în scopul înjghebării unui festival artistic, care va fi, în același timp, o apoteozare a lui Eminescu și a literelor romîne.

Comemorarea lui Eminescu, cu deosebit ceremonial, va trebui făcută în toate orașelor și chiar în cele mai mici tîrgușoare.

S'ar putea stringe, cu acest prilej, un fond pentru rîdicarea unei statui marelui poet.

Cu convingerea că această propunere va avea răsunetul dorit de întreaga țară, ne adresăm tuturor: admiratori și continuitori ai operei lui Eminescu, pentru ca, punîndu-ne cu toții în mișcare, să facem ca aniversarea zilei de 16 Iunie a. c., cînd se împlinesc 20 de ani de la moartea celui mai mare și iubit poet național, să fie sărbătoarea cea mai înălțătoare a gîndirei și simțirei neamului nostru.

Rugăm pe toți acei ce posedă date necunoscute încă din viața și mai cu seamă din copilăria lui Eminescu, să binevoiască a ni le pune la dispoziațiune, spre a fi publicăte, împreună cu numele celor ce ni le vor transmite, în volumul festiv ce se va tipări la Galați, cu ocaziunea acestei zile memorabile.

Ori ce comunicări se vor adresa d-lui Corneliu Botez, președinte de tribunal—Galați.

Membrii comitetului de organizare a festivalului din Galați:

Alexandrescu Neculai Dr., Anghelescu George magistrat, Bădescu A. inginer, Botez Corneliu magistrat, Botez Eugeniu (Jean Bart) căpitan de marină, Buzdugan C. Z. avocat, Calmuschi C. profesor, Crețescu Gr. advocat, Drăgănescu George magistrat, Drăgănescu Ioan publicist, Sanielevici Henric profesor, Trancu Gr. Iași advocat.

Litere-Științe-Arte

Un an.—Ieri a apărut ultimul număr din primul an al „îndrumării", valoroasa publicațiune a d-lor Sebastian Moruzzi și d-r Zosin.

Ca totdeauna revista are un număr bogat și variat fără a se ținea riguros de literatură sau de știință, ci—conform cu linia de conduită ce și-a propus—abătîndu-se pe țărîmuri variate, atinge și chestiuni de actualitate politică cum este, în acest din urmă număr, chestiunea manifestărilor naționaliste ale tineritului universitar.

Publicațiunea a apărut cu regularitate și a dobîndit încrederea publicului cetitor: două condițiuni esențiale care vor asigura viitorul ei și vor face-o din ce în ce mai stăpînă pe mentalitatea cercurilor noastre intelectuale, unde nu este cu cale ca să dicteze și să domniască numai anumite curente politico-sociale.

Dar colecțiunea celor două sprezece numere ale revistei iașane ne va da încă prilejul să ne ocupăm de direcția și valoara ei literară cum se cuvine să se facă față de o publicațiune serioasă unde se reflectă o parte din activitatea lașului intelectual.

*

O gazetă femenină americană, a adresat actualmente în lumea întreagă, vecinic actuala și interesanta întrebare. De ce se căsătoresc bărbații? Intrebarea a fost adresată reprezentanților tuturor păturilor sociale de la diplomat până la lucrător de la milionar până la servitor de la savant până la analfabet și acum se publică rezultatul acestei anchete care este într'adevăr uimitor.

Nu mai puțin de 43 la sută s'au căsătorit din dragoste și cu tot materialismul secolului nostru doar 7 la sută au făcut-o numai din interes.

O bună parte respund că s'au căsătorit pentru a-și crea un cămin propriu.

Aceasta este în general rezultatul anchetei în afară de un număr restrîns de răspunsuri curioase.

*

In editura librăriei Nouă, din București, a apărut No. 2 a „Bibliotecei Nouă" cuprinzînd:

„Domnișoara Fifi", de Guy de Maupassant, traducere de Al. Gh. Doinaru și Al. Anestin.

*

Sumarul numărului de mîine din *„Noua Revistă Romînă"* de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru.

Număr special dedicat Expoziațiunei de la Ateneu a Tinerimei artistice.

Studiul cu 33 ilustrațiuni, asupra operilor d-lor: Artachina, Balthazar, Bassarab, Cuțescu, Loghi, Luchian, Mirea, Murnu, Patrașcu, Steriade, Strîmbu, Vermont, Brîncuș, Paciurea, Săthe, Storck, etc., de Leo Bachelin.

Din încercările poetice ale lui Th. Aman (inedite).

*

Sufragetele engleze de curînd eșite din închisoarea Holloway au organizat imediat un meeting în Croydon, convocînd toate femeile din Lancashire. Spectacolul presentat de aceste femei defilînd în tot orașul era mișcător.

Miis Pankhurst și frumoasa sa fiică Miss Christabel Punkhurst au fost în fruntea convoiului. Sufragetele și-au dat rendez-vous în cursul septămînei, pentru a asedia locuința primului ministru.

Lipsea însă cea mai frumoasă dintre recrutele acestui meeting. Lady Canstance Lytton care a adresat presei din închisoare o scrisoare scrisă cu sîngele ei...

*

„Cea mai bună dintre femei este titlul noului comedii a lui Bilhand și Hennequin jucată cu mediocru succes la teatrul „Vaudeville"...

„Cea mai bună dintre femei își împărtește aci viața între iubire și bine-facere. Ea pierde dragostea celui mai tînăr al ei admirator de oarece pe lîngă el caută să mai mulțumească și o familie săracă.

Piesa este în parte foarte amusantă în parte plicticoasă, de oare-ce autorii au imaginat pe lîngă partea de farsă și o parte de psihologie nu tocmai reușită. Ori cum, bine interpretată, piesa poate să placă și publicului mai cu pretenții.

*

O expoziție de căi ferate și de mijloace de transport va avea loc la Buenos Ayres în 1910 cu ocazia centenarului constituției stabilite în Republica Argentina. In capul comitetului expoziției se află directorul general al căilor ferate din Argentina.

Regulamentul general al Expoziațiunei arată că aceste planuri prevăd 14 diviziuni și 78 secțiuni. Dacă toate naț unile civilizate vor lua parte la această expoziție, se vor găsi întrunite mijloacele de transport cele mai moderne și mai perfecționate.

Societatea „Pulmann Car" va expune și aeroplane, vagoane de transport pentru bolnavi și răniți, locomotive pentru trenuri poștale, automobile și biciclete, specimene de artă decorative aplicate la industria transporturilor; serviciile de higienă și de sănătate pe căile ferate. Statisticele relative la bunul trai al impiegaților și lucrătorilor vor ocupa un loc de onoare.

Informații

❑ Conferințele generale ale institutorilor și învățătorilor din județul nostru, care se vor începe în ziua de 2 Aprilie vor fi prezidate de d. S. Haliță, inspector general al învățămîntului primar.

❑ Comitetul organizator al escursiunei ce societatea de gimnastică, sport și muzică o va face în cursul lunei Maiu la Ciurea, s'a întrunit aseară în localul societății, luînd mai multe decisiuni.

❑ Cu începere de la 1 Aprilie, conf. modificărilor introdase în legea pentru monopolul băuturilor spirtoase, ori cine va putea deschide cîrciumi în care se va vinde numai vin. Numărul cîrciumelor pentru vin este nelimitat, nu și al celorlalte cîrciumi cu băuturi spirtoase, care trebue să se conformeze legei.

❑ Locuitorii din comuna Cornești, foastă Miroslava, plasa Galata, din județul nostru, au adresat o plîngere ministrului de interne, contra primarului acelei comune și a notarului, arătînd că'i înșală cu bani, că sunt maltrați de primar, și că lucrează în detrimentul intereselor comune.

Locuitorii cer disolvarea consiliului comunal, și în acelaș timp rugînd să li se numească ca președinte pe vechiul consilier Ioan Bordei.

❑ Casa rurală a cumparat moșia Cristinicia, cu Răuceni, județul Fălciu, proprietatea d-lui Georges Miclescu, pentru suma de 680 mii l.

❑ In urma intervenirei comune a ministerului de interne și ministerului comerțului, ministerul de finanțe a dat o circulară vămilor din țară, prin care se interzice importul țăriștelor, amestecate cu materii minerale, din Ungaria și Austria.

❑ Convenția comercială cu Austro Ungaria e aproape încheiată.

Azi se vor îndeplini ultimele formalități de redactare.

Prin acea convențiune Romînia oferă Austro-Ungariei clauza națiunei celei mai favorizate; în schimb primește, prin convenție dreptul de a exporta în Austro-Ungaria, prin anumite puncte de frontieră, carnea dedusă dintr'un număr de vite corente și rîmători ce întrece numărul acordat Serbei.

Guvernul nostru a cerut să se reducă și taxele ce se percep la Porțile de fer pe cerealele exportate din Romînia dar cererea na fost admisă.

Convențiunea va intra în vigoare la 1 Ianuarie 1910 și va fi ratificată după toate probalitățile, în cursul lunei Decembrie a. c.

❑ **Clericale.**—Azi dimineață, cu ceremonialul obicinuit, s'a oficiat la toate bisericile scoaterea „Sf.-lui Aer".

La Mitropolie a oficiat I. P. S. S. Mitropolitul și clerul catedralei.

In astă-seară va avea loc „Prohodul Domnului". La Mitropolie va oficia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de întregul cler al catedralei.

Corul ceremonial al Mitropoliei, sub conducerea maistrului D. Dimitriu va cînta frumoasele arii ale Prohodului.

— Se știe că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a dispus ca cu începere de la 1 Aprilie actualii preoți care fac parte din cancelaria Mitropoliei, precum și acei care slujesc și la Mitropolie și la alte biserici, să demisioneze de la Mitropolie și să rămînă la bisericile lor.

Eri, cu ocazia reîntoarcerei I. P. S. Sale în localitate, preoții care fac parte din cancelaria Mitropoliei i-au adresat o petiție prin care cer să fie lasați la posturile lor.

I. P. S. S. Mitropolitul însă n'a vrut să le admită cererea.

— Preoții din localitate se vor prezenta a treia zi de Paști la palatul mitropolitan, spre a prezenta felicitări I. P. S. S. Mitropolitului, cu ocazia sărbătorilor Paștelui.

❑ Astă-noapte un incendiu a isbucnit la casele d-lui Al. Zwirewschi, din strada Toma-Cozma No. 29.

Focul a luat naștere dintr'un paravan, din dosul casei, unde făcuse focul pentru a afuma niște jamboane.

Paravanul a fost distrus, de asemeni au mai ars și diferite lucruri și haine ce se aflau în paravan.

Incendiul a fost localizat de pompieri.

❑ Cassa școalelor va începe după Paști distribuirea premiilor institutorilor și învățătorilor, care s'au distins prin organizarea cursurilor de adulți.

❑ In ziua de 15 Iunie se va ține examenul pentru ocuparea catedrei vacante de violoncel, de la Conservatorul de muzică din Iași.

Actele trebuesc înaintate ministerului instrucțiunei pînă la 1 Iunie a. c.

❑ Noul regulament al școalelor de gospodărie casnică rurale, va fi pus în aplicare pe ziua de 1 Septembrie a. c.

Se știe că la această dată se vor înființa, deocamdată, numai cîte două asemenea școli de fiecare județ.

❑ Ministerul de domenii a decernat și anul acesta premii agenților statistici.

D. N. Giorgeanu de la prefectura județului Iași a obținut premiul al II-lea.

D. Dim. Sadoveanu, împiegat statistic de la primărie a obținut de asemini premiul al II-lea.

DIVERSE

— In afară de cei 3000 lei dați de comitetul de ajutorarea inundaților și incendiaților din Iași, acest comitet a mai trimes prefecturei suma de 150 lei, care a fost distribuită la 3 locuitori din județ: Alecu Zamfir din Poeni, Costache Pahonca din Belcești și Alexandru D. Măriței din Voinești,—fiecăruia cîte 50 lei

— Cu ocazia serbătorilor Paștelui a fost grațiat deținutul Ioan Cojocariu, din penitenciarul Iași.

Următorilor li s'au redus pedeapsa la 2 luni: Grigore Butiman, Ioan Gh. Arteni la un an, Gh. Enuță Craioveanul la 4 luni, toți din penitenciarul Iași.

LEONIDE ANDREIEF

6)

A fost...

Făcea semnul crucii în fața icoanei și adăuga cu un ton gînditor:

— Și în jos pe foaie, stampila arhiepiscopului. O stampilă enormă, dragul meu! Ah, de-ai vedea-o!

Și rîdea din toată inima ascunzîndu-și ochii strălucitori în rețeaua finelor încrețituri. Dar deodată un nour cenușiu acoperi soarele, odaia se întunecă din nou și părintele diacon se culcă iarăși suspinînd.

III

Zapada acoperia încă grădinele și cîmpiile, dar fusese deacum curățită din străzi, și pe alocurea căruțele începeau chiar să ridice cîte puțin praf. Soarele vărsa în odaie o adevarată ploaie de lumină; și această lumină era așa de caldă, încît cîte odată trebuia să te ferești de ea, ca în vară. De aceia nu se putea pricepe cum de afară, aerul era rece și înțepător. De altfel, sgomotul stradei nu pătrundea în clinică prin cele două rînduri de ferestre; dar cînd dimineața se deschidea partea de sus a ferestrelor, deodstă pătrundea ciripitul vesel, sgomotos al vrăbiilor. Toate celelalte sgomote erau înăbușite de acesta; se răspundea prin coridoare, cobora scările, făcea să vibreze eprubetele de sticlă din laborator. Bolnavii surîdeau fără voia lor; și părintele diacon, punîndu-și o mînă la ochi, întindea pe cealaltă și murmura către vecinii săi:

— Vrăbiuțele auziți voi, cum ciripesc vrăbiuțele? Pe urmă fereastra se închidea. Ciripitul vrăbiilor pieria tot așa subit după cum începuse și odaia reîntra în liniștea-i obicinuită.

Dar acum bolnavii se apropiau mai des de ferestre, stăteau mai multă vreme lîngă ele, pipăind geamurile cu degetele. Nu-și mai măsurau temperatura cu acelaș interes și nu vorbiau de cît de viitor, un viitor care apărea tuturor limpede și frumos. Tot așa de frumos apărea și pentru băiețașul din odaia No. 12, care cu cîte-va zile înainte trebuise să fie transportat într'o odaie separată, unde după spusa gardiencelor se afla în agonie. Mulți dintre bolnavi îl văzură cînd a fost ridicat cu așternut cu tot: l'au dus cu capul înainte și sta întins nemișcat, plimbîndu-și numai ochii negrii de pe un obiect pe altul; și în acești ochi era o privire așa ciudată și în același timp așa de îngrozitoare, încît toți își întoarseră capetele pentru a nu o vedea. Toți știau de atunci că copilul va muri; dar ideia morții nu mai mișca pe nimeni: căci aici moartea era lucru tot așa obicinuit și tot așa simplu ca și pe cîmpul de răsboiu.

Un alt bolnav din acea odaie murise tocmai în timpul acela. Era un bătrînel sur, de o înfățișare încă destul de voinică, dar care fu lovit de paralizie. Toată ziua se tîra de la un pat la altul cu un umăr înainte și povestia tuturor una și aceiași poveste: botezul Rusiei sub Vladimir cel sfînt. Nu s'a putut ști nic; odată ce-l interesa în această istorie; nici odată nu s'a putut ghici aceasta căci vorbia foarte încet și neînțeles; dar era așa exaltat că nu mai înceta de a agita mîna dreaptă și de a-și învarti ochiul drept în toate direcțiunile—partea stîngă a corpului îi era paralizată.—Cînd era bine dispus își termina recitarea murmurînd încet: „D-zeu fie cu noi!"

Dar de cele mai multe ori era rău dispus plîngîndui-se că nu i se fac băi calde, care desigur l'ar fi însănătoșit. In ajunul morții a obținut în fine permisiunea de a-și face o baie caldă. Fața i se însenină și repetă de mai multe ori rîzînd: „D-zeu fie cu noi". In seara aceia bolnavii cari treceau pe lîngă odaia de baie auziră o bodogăneală continuă și repede era bătrînul, care pentru ultima oară, adresîndu-se gardianului însărcinat să-l supravegheze, povestia istoria botezului Rusiei sub Vladimir cel sfînt.

Cu toate astea, în odaia No. 8 lucrurile își urmau mersul lor regulat. Studentul Torbetyky se îndrepta. Laurent Petrovitele și părintele diacon slăbiau pe fie-ce zi. Viața se scurgea dintr'înșii așa încet, așa pe nesimțite, că ei înși-și nu-și dădeau seamă, cu toate că nu mai puteau să se scoale din pat. Și vecinic cu aceiași regularitate veniau doctorii și studenții în bluze albe, percutau, ascultau și șopteau între dânșii.

(Va urma)

ATENȚIUNE!

Făină de Botoșani

și

Drojdie proaspătă

se găsește zilnic la

DEPOUL de FAINA

ANA CLECNER

No. 36 str. Anastasie-Panu No. 36

vis-a-vis de magasinul de coloniale Liza Zilberman.

De vînzare lînă țigaie albă și rosie precum și stogomaneă cam vre-o 150. Kgr. a se adresa preot V. Hanganu, Soș. Racoviță 5.

Ultime informaţii

❑ *Societatea* Union, *concesionara lucrărilor pentru aducerea apei, a cerut administraţiei comunale să admită prelungirea cu şase luni pentru terminarea lucrărilor.*

Societatea argumentează că vara ploioasă, iarna timpurie, au împedicat mult executarea la timp a lucrărilor.

❑ *Direcţia generală a C. F. a părăsit proiectul fostului director Miclescu de a înfiinţa, începător de la 1 Mai, un nou rapid Bucureşti-Iaşi şi vice-versa, care urma să parcurgă distanţa în 9 ore.*

Trenul care sosea din Galaţi la orele 1.20 şi care, în timpul verei, avea legătură cu Paşcanii spre a găsi acolo expresul Berlin, va sosi, de la 1 Mai mult mai tîrziu, aşa că va perde acea coincidenţă.

La direcţia generală se face dar totul, spre a face din Iaşi o staţie secundară.

❑ **O statistică a accidentelor.**—Ministrul justiţiei, după intervenţia ministrului Industriei şi Comerţului, a cerut arhetului să întocmească un tablou, e să cuprindă numărul şi natura accidentelor întîmplate în cursul anului 1908 şi urmările ce ele au avut, în stabilimentele industriale ca şi intreprinderile de ori ce natură, cari se folosesc de maşini ori aparate puse în mişcare prin ajutorul motoarelor.

Toate acestea în vederea regulamentărei măsurilor preventive contra accidentelor.

❑ La comandamentul de armată, secţia statului major, se întocmeşte tabloul cu data concentrărilor trupelor, situaţiile de efective şi material.

❑ Cu începere de la 6 Aprilie a. c., şcoalele secondare vor ţinea cursurile diminiaţa de la 7 şi jum. la 11 a. m. şi după amiază de la 3—4.

❑ Eri s'a făcut instalarea celor doui noui Episcopi: Nifon la Galatz şi Ghenadie Georgescu la Rîmnic.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a trimes noului episcop al Dunărei de jos o epistolă canonică, care a st cetită eri de păr. P. Savin, rector al seminarului din Iaşi, cu ocazia instalărei.

❑ **Noile plăşi.**—In urma deslipirilor şi alipirilor diferitelor comuni, cele 12 plăşi din judeţul nostru au suferit oarecari modificări şi schimbări de nume.

Iată noile numiri ale plăşilor cu comunele lor şi repartizarea administratorilor lor:

Plasa Belceşti (în loc de Sineşti), cu comunile: Balţaţi, Belceşti, Erbiceni, cu reşedinţa în Belceşti; administrator d. N. Z. Simionescu; *plasa Bivolari* cu comunele: Andrieşeni, Bivolari, Hermeziu şi Roşcani, cu reşedinţa în Bîvolari; administrator d. N. Petrea; *plaşa Braniştea*, cu comunile: Golăeşti, Sculeni, Ţuţora şi Ungheni, cu reşedinţa la Ungheni administrator d. Candid Golăescu; *plasa Bucium* cu comunele: Bucium Ciurea şi Galata, cu reşedinţa în Bucium; administrator d. I. Zossin; *plasa Cîrligătura* cu comunele: Brăeşti, Buznea, Lungani, Sineşti şi Tg-Frumos, cu reşedinţa în Tg-Frumos; administrator d, G. Bottez; *plasa Copou* (în loc de Galata), cu comunele: Aroneanu, Copou, Uricani şi Iaşi, cu reşedinţa în Copou, administrator d. Vasile Costantinescu: *plasa Cotnari* cu comunele: Băiceni, Ceplenişa, Cotnari şi Scobinţi, cu reşedinţa în Cotnari, administrator d. V. Gafencu; *plasa Jijiei* (în loc de Sculeni) cu comunele: Gropniţa, Movileni, Rediu Mitropoliei şi Ţigănaşi, cu reşedinţa în Ţigănaşi, administrator d. Vasile Popovici; *plasa Podu-Iloaei* cu comunele Dumeşti, Mădîrjacu, Podu-Iloaei şi Popeşti, cu reşedinţa în Podu-Iloaei, administrator d. Alex. Dimitriu; *plasa Stavnicu* cu comunele: Cucuteni, Miroslava, Mogoşeşti şi Voineşti, cu reşedinţa în Voineşti, administrator d. C. Manciu; *Plasa Şipotele* cu comunele: Fîntînele, Plugari, Şipotele şi Vlădeni, cu reşedinţa în Şipotele, administrator d. C. Vasiliu; *Plasa Tomeşti* cu comunele Costuleni, Holboca, Prisăcani, Poieni şi Tomeşti, cu reşedinţa în Tomeşti, administrator d. căpitan R. Dimitriu.

De asemeni s'au făcut următoarele alipiri şi deslipiri de comune:

Satul Bădeni s'a deslipit de la comuna Ceplenişa şi s'a lipit la comuna Scobinţi, de la care să se ia satul Viriţi, care s'a alipit la comuna Ceplenişa, iar satele Sberieni şi Valea-Racului la comuna Cotnari; Satul Dumbrava s'a deslipit de la Corneşti şi s'a alipit de comuna Ciurea; Satele Baciu şi Miroslava s'a deslipit de la comuna Galata şi s'a alipit la comuna Corneşti, cari va lua numirea de Miroslava, avînd reşedinţa în satul Miroslava; Satul Hiliţa s'a deslipit de la comuna Covasna din judeţul Fălciu şi s'a alipit la comuna Costuleni, judeţul Iaşi; Satele Brătuleni şi Bogonos (Leţcani) s'a deslipit de la comuna Cucuteni şi împreună cu satul Tăuteşti de la comuna Rediu-Mitropoliei s'a alipit la comuna Uricani, care va avea aceeaşi denumire şi reşedinţă; Cătunul Damache-Unghiul lui Păr, pendinte de comuna Hermeziu, fiind compus din două cătune distincte, s'a deslipit în cătunele Damache şi Unghiul lui Păr; Satul Cristeşti s'a deslipit de la actuala comună Ungheni şi s'a alipit la comuna Holboca; Cătunul Păcureţi s'a deslipit de la comuna Uricani şi s'a alipit la comuna Copou, schimbîndu-se numirea în Păcurari; Satele Rădeni şi Popeşti pendinte de comuna Popeşti s'a contopit sub numele de Popeşti, unde va fi şi reşedinţa comunei; Reşedinţa comunei Ungheni va fi în satul Bosia-Bereşti.

La comuna Ciurea s'a trecut cătunul Baba Nicula, omis din tablou; Satul Cârpiţi s'a şters de la comuna Poieni, fiind trecut la comuna Poiana-Cîrnului din judeţul Vasluiu sub numele de Dumitreştii-Galatei; La comuna Popeşti s'a trecut cătunul Vama omis din tablou; La comuna Uricani s'a trecut cătunul Valea Ursului, omis din tablou; Satul Zanea de la comuna Galata s'a declarat cătunul, iar reşedinţa comunei s'a fixat în satul Galata.

S'au înfiinţat cotunele Dealul-Mare şi Durnitoarea, care s'au alipit la comuna Mădîrjac.

❑ **Militare.**—Toţi dispensaţii de armată permanentă din clasa 1909, vor trebui să apară din nou înaintea consiliului de revizie al clasei 1910 pentru a fi supuşi la taxă.

Cei ce nu se vor prezenta, vor fi impuşi la taxe din oficiu şi amendaţi.

— D. maior Minovici subşeful intendenţei Corpului IV de armată, s'a întors de la Roman, unde a inspectat manutanţa militară.

— Trupele de infanterie din localitate vor trimete un număr oarecare de soldaţi la şcoala de tragere de la poligonul Mihai Bravu din Capitală.

— Consiliul de revizie din Iaşi a fost înştiinţat că în timpul absenţei prefectului poliţiei oraşului, operaţiunile consiliului vor fi prezidate de ofiţerul recrutor Maiorul Piperescu Vasile.

— Consiliile de revizie vor admite în calaraşii cu schimbul pe toţi tinerii care vor cere a servi în acest element, chiar dacă s'ar întrece cifrele anuale.

— Ministerul de războiu aduce la cunoştinţa ofiţerilor de rezervă că ori ce schimbare de domiciliu trebuie comunicat conform art. 18 şi 19 precum şi art. 72—74 din regulamentul mobilizării.

Orice abateri se vor pedepsi conform art. 224 din c. j m.

❑ Comisiunea compusă din d-nii: Gh. Kernbach, prefectul judeţului, N. Gane, primarul oraşului, inginerul şef al Comunei şi un consilier comunal se întruneşte astăzi la orele 3 p. m., la primărie pentru a întocmi tabloul definitiv al sumelor ce se vor distribui inundaţilor din localitate.

❑ Consiliul general al judeţului Iaşi a donat comitetului pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor suma de 600 lei, iar compania jandarmilor rurali a judeţului Iaşi suma de 15 lei 50 bani.

❑ Concertul d-lui G. G. Baltă, anunţat pentru ziua de 2 Aprilie, a fost amînat la 12 Aprilie.

❑ La Serviciul sanitar de la prefectura judeţului, salariile funcţionarilor inferiori n'au fost achitate încă, deşi suntem în ajunul sărbătorilor.

E ceva de neauzit ce se petrece cu salariile acestor bieţi funcţionari. Ele li se plătesc aproape în tot-deauna cu o întîrziere de o lună.

Era omenesc ca macar acum de Paşti să li se dea lefurile la timp.

❑ **Examenele particularilor.**—Ministerul cultelor a luat următoarele dispoziţiuni cu privire la examenele elevilor preparaţi în particular.

Nu vor fi admişi la aceste examene şcolarii eliminaţi, nici şcolarii cari, fiind înscrişi într'o şcoală secundară a Statului, au părăsit-o după 31 Decembrie.

Pe lîngă petiţiunea de înscrierea la examen va trebui să înainteze şi următoare acte:

Dacă se cere a se trece examen pentru clasa I secundară, certificat public de trecerea claselor primare şi actul de naştere; iar dacă se cere a se trece examen pentru o altă clasă secundară, va prezenta neapărat certificatul de promoţiunea clasei precedente, şi dacă certificatul e mai dinainte de 1907, şi actul de naştere.

Recipisa din care să se constate că s'a vărsat la o casă publică, în contul administraţiei casei şcoalelor, suma de lei 50 pentru cursul inferior de liceu sau şcoală secundară de gr. I. de fete şi lei 80 pentru cursul superior de liceu sau şcoală secundară de gr. II de fete. Pentru celelalte şcoale se va plăti 30 lei pentru cursul inferior sau elementar şi 80 pentru cursul superior.

Examenele se vor ţinea între 1 şi 18 lunie inclusiv.

❑ In prima zi de Paşti (Duminică 21 Martie a. c.) se redeschide Teatrul Circ Sidole cu un mare matineu cinematografic, la 3 ore ziua. Preţurile vor fi pe jumatate la toate locurilor; seara va avea loc reprezentaţie obişnuită. Programul va cuprinde sujete, inedite, nevăzute încă pe pînza cinematografului.

D-ra Faust, o reuşită parodie la Faust şi Margareta, Gelozie frăţească, Un interview, Cel mai gelos barbat din lume, Inrpoi!, şi multe scene soortive, instructive, etc., compun programul actual.

Reprezentaţiile vor urma în toată săptămîna a Paştelor, reguiat în fiecare seară, precum şi matineele obişnuite.

Numărul de mîine al „OPINIEI"

Comemorarea unui deceniu de la moartea lui LASCAR CATARGIU

La 30 Martie vor fi zece ani de la moartea neuitatului Lascar Catargiu. „Opinia", spre a comemora acea dureroasă dată, va apare mîine—atelierul nostru tipografic nefuncţionînd în ziua de 30—în ediţie specială, ilustrată, esclusiv consacrată operei neperitoare a marelui barbat de stat al Romîniei.

Din bogatul sumar al acelui număr, cităm articolele ce urmează:

O cugetare autografă, scrisă pentru *Opinia* de — **Take Ionescu";**
Lascar Catargiu de . . . . . — **A. A. Badareu;**
După zece ani de . . . . . — **Lascar Antoniu;**
Lascar Catargiu de . . . . . — **Caragiale;**
In faţa statuei lui Catargiu de . . . — **Take Ionescu;**
Regele şi Lascar Catargiu
Lascar Catargiu descris de . . . . — **Al. Lahovari;**
Lascar Catargiu „ „ . . . . — **Take Ionescu;**
D'intr'o petiţie a lui Lascar Catargiu către M. S. Domnul;
Generalul Manu despre Catargiu;
M. S. Regele la catafalcul lui Catargiu;
Din şedinţa Camerei de la 13 Martie 1871; Din Memoriile Regelui; Diferite articole ocazionale

CLIŞEE: Lacar Catargiu; Autograful d-lui Take Ionescu; Lascar Catargiu — *desemn de Mantu;* **Medalie comemorativă; Statuia lui Catargiu; Mormîntul lui Lascar Catargiu,** *şi multe alte clişee.*

❑ Administratorii de plasă din judeţul nostru au fost convocaţi pentru ziua de 4 Aprilie a. c. la prefectură, spre a li se da mai multe instrucţiuni.

❑ D. C. Moţet, directorul prefecturei, a fost însărcinat să ia parte la operaţiunile de recrutare de judeţ, în locul d-lui prefect Kernbach.

Din partea consiliului judeţean a fost delegat să ia parte la operaţiunile de recrutere d. Iorgu Ciolan, consilier judeţean.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	1739.60
Rest de la Cofetăria Tuffli.	
N. Gherghel	5 —
Locot. Rosetti	2 —
G. I. C.	20 —
D-şoara Ietty Pollak	1 —
Proprietar A.	5 —
N. H.	1 —
Vasilov	2 —
Hotel Europa:	
Constan. Zöbich	2 —
L	1 —
D. Dimitriade	5 —
Renhold	2 —
N. N.	50
N. N.	5 —
N. Simion	2 —
Băcănia Silberberg	1 —
Herş Herşcu	20
Simon Hugo	10
Localu de băuturi spirtoase:	
Avram Iţicovici	2 —
Herş Bergher	2 —
Moses Berghof	1 —
Mos. Schvartz	1 —
S. Kahana	50
Iosep Iosepovici	1 —
Debit de tutun I. Sava	1 —
Maria Teodor	50
Magazia Manufactură C. I. Domer	4 —
H. G. Iorgetti	3 —
L. Bernst Hecuter	50
Sol. Goldimberd	50
Lazăr Marcushon	1 —
M. Kovler	3 —

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 27 Martie.

Aniversarea naşterei Regelui Carol

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" primeşte o telegramă din Berlin, care spune că acolo s'a hotărît în mod sigur că prinţul moştenitor al Germaniei va veni la 8 Aprilie în Bucureşti spre a prezenta M. S. Regelui Carol felicitări cu ocazia a 70-ei aniversări a naşterei sale din partea împaratului Wihlem.

Conservatorii-democraţi din Brăila

Brăila.—O adunare generală a conservatorilor democraţi de aci, a avut loc eri, în vederea unei reorganizări.

S'a luat cunoştinţă de numeroasele şi alesele adeziuni ce s'au făcut în ultimul timp.

D. V. Demetrescu a fost ales preşedinte al comitetului clubului local.

Convenţia

Bucureşti.—Din sursă absolut sigură se afirmă că tratativele pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria, întîmpină din nou dificultăţi.

In ultimul timp se spune că au intervenit dificultăţi asupra redactărei protocolului.

Până aseară nu s'a putut ajunge încă la o înţălegere.

Aseară a fost a 15-a şedinţă a delegaţilor. Zilnic delegaţii au cerut noui instrucţiuni la Viena.

Astăzi delegaţii au avut o lungă convorbire telefonică cu secretarul ministerului de comerţ al Austriei.

*

Buda-Pesta. — Ziarele publică ştirea cum că tratativele pentru încheierea convenţiei comerciale cu România, întîmpină mari dificultăţi, care necesitează noui instrucţiuni pentru delegaţii Austro-Ungariei, care se află la Bucureşti.

Eri s'a ţinut un consiliu de miniştri, şi s'a discutat asupra acestei chestiuni.

Delegaţii Austro-Ungariei vor rămînea încă la Bucureşti. Tratativele vor urma şi în timpul sărbătorilor Paştelui.

Protocolul austro-turc

Constantinopol. — Senatul a discutat timp de 5 ore protocolul austro-turc.

Marele vizir a ţinut un discurs de 2ore.

Senatul a adoptat protocolul în principiu. Adoptarea definitivă va avea loc Sîmbătă.

Acţiunea uniunei liberale

Constantinopol. — Uniunea liberală a indicat tuturor inimicilor comitetului junilor turci, profitînd de moartea redactorului ziarului „Serbesti", de a începe o campanie contra acestui comitet.

Numeroşi albanezi iau parte la această campanie, asasinatul fiind de origine albaneză.

E de remarcat că numeroşi studenţi universitari s'au ataşat la acţiunea uniunei liberale.

Redactorul asasinat e glorificat ca un martir al libertăţei.

Comitetul armenesc

Constantinopol.—Comitetul armenesc a convocat pentru mîine un nou meeting pentru a cere extensiunea urgentă a serviciului militar şi abrogarea taxelor militare.

Conferenţe suprimate

Sofia.—Comitetul federativ al Confederaţiilor macedonene a decis de a disolva conferinţele sale.

Cutremure

Messina.—Eri seara pe la orele 9 s'au resimţit puternice zguduituri.

Nota guvernului muntenegrean

Guvernul muntenegrean a adresat o notă ministrului Austro-Ungariei, comunicîndu-i răspunsul seu la comunicarea ce i s'a făcut guvernului italian.

Nota spune, că guvernul muntenegrean considerînd satisfăcătoare modificările ce sunt de adus art. 29 din tratatul de Berlin şi fiind gata a se supune deciziilor pe care puterile le vor lua cu privire la art. 25 din acest tratat, speră că nimic nu se va opune la reînceperea relaţiilor cu Austro-Ungaria. Nota adresată ministrului italian ia act de notificarea ministrului, prin care Austro-Ungaria şi alte puteri consimt la abrogarea stipulaţiilor art. 29 din tratatul de la Berlin, care va fi redijat ast-fel: Portul Antivori îşi va menţine caracterul seu de port de comerţ. Nu se vor putea erija aci construcţii de natură a'l transforma în port de rezboiu". Nota adaogă, că Austria fiind debuşeul principal al Muntenegrului şi punctul de plecare a liniei ferate; Muntenegrul atît în interesul de a se desvolta acest port, cît şi pentru a da un gaj de sentimentele sale pacifice declară că Antivori îşi va menţine caracterul seu de port comercial, ceea-ce va proteja libera sa desvoltare.

Nota mai exprimă guvernului italian cele mai vii mulţumiri pentru intervenţia făcută, pentru aplanarea dificultăţilor şi îl roagă de a fi interpretul sentimentelor muntenegrene către puteri.

Răspunsul ministrului Austro-Ungar, zice: „Guvernul Austro-Ungariei ia act, cu satisfacţie, de declaraţiile pe care le face guvernul Muntenegrean cu privire la atitudinea sa şi e fericit de a putea considera restabilite raporturile de prietenie cu Austro-Ungaria. In ceia ce priveşte modificările ce sunt de adus art. 29 din tratatul de Berlin, guvernul muntenegrean ştie foarte bine că Austro-Ungaria de astă toamnă încă a declarat în principiu că e dispusă a le admite. Guvernul austro-ungar se felicită că s'a pus de acord cu celelalte puteri semnatare ale tratatului de la Berlin, în ce priveşte modificareaa acestui articol".

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 15 Aprilie a. c., oara 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării în conformitate cu art. 72—83 din legea Comptabilităţei publice, licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 17 hamuri cu jug, a un cal, necesare cailor de la serviciul curăţirei stradelor.

Garanţia provizorie 300 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarşini se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 05688 | 24 Martie 1909

Untdelemnul de masline

Extra virge garantie pure
Surfine „ „
— Din celebra fabrică franceză —
HENRI PELLISSIER
Aix en Provence
— MARCA 3 ETOILES —
Se poate comanda la *singurul* representant pentru toată Romînia:
Inginer Myron Terdiman
Iaşi—Strada Ştefan cel Mare 29

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steurman
Str. Golia 12

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.
A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

De Inchiriat 2 dugheni, în Str. de Sus No. 45, vis-a-vis de Sf. Spiridon şi 2 apartamente în ogradă; de asemeni 5 apartamente în Str. Zugravilor 19.
A se adresa d-lui Teitler Strada de Sus vis-a-vis de Sf. Spiridon.

De inchiriat de la 23 April 1909 în str. Apeducul, No. 3, lîngă str. Albă 2 apartamente mari cu cîte 5 odăi şi bucătărie, 2 apartamente cu cîte 3 odăi şi bucătărie.
Se predau din nou zugrăvite boite şi cu curent electric.

CELE MAI COMPLECTE
Analize Chimice şi Microscopice
DE
Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac şi Matasă etc.
execută
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

BYRRH
BYRRH

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvaiului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Goia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidăniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet su

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 690 – Duminecă 29 Martie 1909

Iași, astăzi 29 Martie 1909.

Cugetare pentru numărul „Opinia" pe care îl vom publica în două în care se vor împlini deci ani de la moartea lui Lascăr Catargi.

Vă răspund: dacă marele Lascăr Catargi n'ar fi murit acum deci ani, de sigur ar fi murit ieri de scârbă și durere pentru decăderea morală la care cultura funestă-occultă a scăzut ieri viața politică a României.

Iași Take Ionescu

Comemorarea lui Lascar Catargiu

In patriotismul sincer și enorma sa inteligență Lascar Catargiu a găsit pîrghiile puternice ale acțiunilor sale, care au contribuit atît de mult și la formațiunea noastră de stat constituțional și la consolidarea statului romîn. Prin admirabila sa intuiție el a înțăles rostul și mersul lucrurilor și sacrificiul personal a mers mînă'n mînă cu munca neîntreruptă pentru ca statul odată consolidat ca organizare, să triumfe și principiul ordinei—căci el cel dintăi a înțeles dezacordul dintre starea reală de la noi și ideile împrumutate de acei cari au umblat prin occident și au voit să le aplice și la noi.

El cel dintăi a înțeles primejdia acele stări de lucruri de care nici astă-zi nu ne-am tămăduit și care este anarhia în spirite, lipsa de ordine.

In direcția consolidărei statului constituțional vedem pe Lascar Catargiu în 1848 ca și în 1866 renunțînd la drepturi, sacrificînd lucruri cari erau menite să mulțumească amorul său propriu și dreptul lui indiscutabil de a însemna istoriceşte, și de a face opere care să rămână.

După ce contribuie la realizarea unirei, Lascar Catargi cu marele său prestigiu, vine în persoană la Iași atunci cînd mișcarea separatistă din 3 Aprilie amenința închegarea făcută și menită a crea Romînia modernă.

Tot atît de hotărît a fost cînd era vorba de realizarea cerinței de a se introduce dinastia streină. Dar nu numai atunci ci și cu ocazia republicei din Ploiești și a micei revoluții din sala Slătineanu, același Lascar Catargiu salvează dinastia străină și prin hotărîrea lui energică făcu ca suveranul să revie asupra ideei de a pleca—ceea ce ar fi însemnat o nouă eră de lupte și agitații.

După ce a consolidat dinastia ministerul Lascar Catargiu din 71—76 reorganizează finanțele și armata—pregătind ast-fel succesul rezboiului pentru independență. Căci un războiu se cîștigă pe lîngă o sumă de împrejurări fericite prin o armată bine organizată și mijloace îndestulătoare.

Or, liberalii, care se laudă cu războiul și care au luat frînele guvernului la 76 n'au putut pregăti armata și finanțe—ei care au perdut atunci un an și jumatate cu chestiunea dărei în judecată a membrilor cabinetului Catargiu.

Dar mintea acea superioară după ce a văzut statul definitiv organizat a știut să vadă în mod limpede relele formei noastre de viață economică și socială. In vremea cînd Brătianu înțelegea că trebue întroduse idei care în fond nu se potriveau de loc cu starea de fapt și natura lucrurilor de la noi, L. Catargi medita asupra relelor noastre economice. Și pe cînd Ioan Brătianu, care nu înțe-

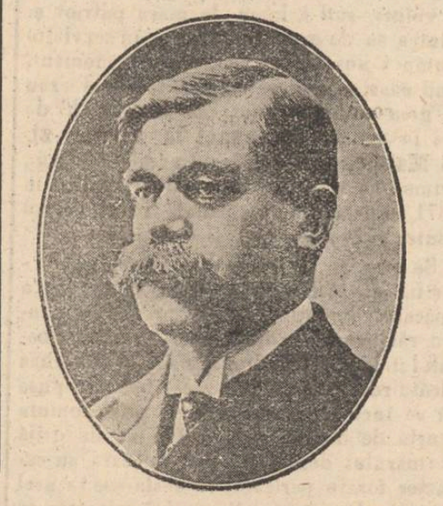

legea rostul a două partide politice, și care voia ca în toată țara să nu existe de cît partidul liberal, pe cînd conducătorul liberalismului romîn făcuse ca să fie admis ca un adevăr că nu se poate politică fără profit, Lascar Catargiu lucra ca această stare de lucruri—care vicia și ticăloșia totul—să dispară.

Și principiile de ordine, de respect de stare de lucruri, le găsim în toate legiferările făcute sub ministeriatul Catargiu, sau în proectele pregătite. Și aceiași liberali care combăteau, ca anticonstituționale sau necorespunzătoare cu vremurile de liberalism, prin care trecem, legile prin care se înființează jandarmaria sau se face centralizarea administrativă, vin astăzi și recunosc dreptatea celor susținute odinioară de Catargi.

Tot ce se petrece astăzi denotă o anarhie în spirite, o lipsă totală de dragoste pentru ordine și respect de proprietate—lucruri admirabil întrezărite de acel mare om, care după ce a dat țărei dinastia și i-a asigurat succesul pe cîmpul de luptă—a muncit mult spre a face ca opera aceasta să fie cît mai mult întărită pentru a face din Romînia o țară civilizată cu adevărat, puternică prin organizația solidă și corespunzătoare stărei reale de lucruri, așezate pe baze serioase, făurite de fondul minunat al firei poporului și al mijloacelor minunate de care dispune.

Țara întreagă și mai cu samă partidul conservator au ținut să imortalizeze în bronz chipul marelui om—recunoștință și omagiu pentru patriotul neprihănit și admirabilul om de stat.

Al. A. Badareu.

Regele și Lascar Catargiu

Cu ocazia desvălirei monumentului marelui Lascar Catargi, M. S. Regele s'a exprimat înscris în modul următor către președintele comitetului pentru rîdicarea statuei.

In momentul desvăluirei statuei rîdicată în mijlocul Capitalei lui Lascar Catargi, gîndul Meu recunoscător se unește cu acel al Domniilor Voastre spre a cinsti memoria acestui mare barbat de stat.

Nici o dată nu voi uita partea cea mare ce a luat la reorganizarea țărei cînd totul era de făcut, judecata lui cea sănătoasă, tăria de caracter și iubirea de patrie, care însufleţeau toate actele sale; nu voi uita mai cu seamă nețărmuritul devotament ce Mi l'a arătat în niște grele și neșterse împrejurări.

Din adîncul sufletului închin dar prinosul Meu de gratitudine acestui mare și bun cetățean, al cărui nume dea pururea va însemna credința către Țară și Tron și va sluji drept pildă de statornicie generațiilor viitoare.

Castelul Peleș.
în 26 Octombrie 1907 **Carol**

Din MEMORIILE REGELUI

— Despre LASCAR CATARGI —

10 Mai 1866.—Primul Minister al Regelui—Lascar Catargi.—

...„Seara la zece ore, se adună în palat foștii locotenenți (Caimăcănia) și ministerul, care își presintă demisia, ca să lase Prințului, mînă liberă pentru formarea primului seu cabinet.

Consiliul de miniștri ține pînă la o oră din noapte, și după cîte-va greutăți se compune ministerul cu Lascar Catargi, prezident și interne.

Prințul Carol a făcut o alegere foarte fericită, numind pe Lascar Catargi ministru președinte; *de la început întreaga ființă a acestuia, care poartă sigiliul unei vrednicii pline de bună voință și al meritului de încredere, a făcut cea mai bună impresie asupra lui. Intreg felul de a fi al acestui bărbat, nici de cum înaintat în vrîstă, respiră liniște și prudență de oare ce a trăit mai mult în cuibul seu propriu de cît în centrele apusului European.*

Octombrie 1871.—Al doilea minister Lascar Catargi 1871—1876. „Ministrul president Catargi și-a sfîrșit cura la Karlsbad și trebue să sosească zilele acestea din Moldova. Trebue să mărturisesc că sunt foarte fericit că îl știu iarăși în țară, căci afacerile au suferit din lipsa sa...

Iunie 1876.—Catargi conduse afacerile în timpul acestor 5 ani (71—76) cu o înțelepciune și hotărîre demnă de recunoștință și ținuse frînele guvernului cu tărie, in fața a tot felul de agitații și mișcări revoluționare. Ca urmare, toți nemulțumiții îș întinseră mîna, și formară 3 coaliții, care începu să ia un caracter amenințător. Ministerul trebuia cu ori-ce preț constrîns să se retragă.

*

Cu ocaziunea dărei în judecată a Ministerului Catargi, de la 1871—1876 — principele Carol spune în memoriile sale, că a chemat pe Ion Brătianu și i a spus că „**nu** va permite nici odată, să se atingă macar de un fir de păr din capul foștilor miniștri".

Decembrie 1881.—Partidul conservator, s'a constituit acum pe o bază solidă și a ales ca șef pe **omul de cinste** Lascăr Catargi, care de la retragerea din ministerul de la 1876, s'a retras și din politică și a trăit la țară. Alegerea lui îmi este (Regelui) foarte plăcută și aș fi **foarte fericit** să văd pe conservatori pregătiți să guverneze, căci **liberalii nu pot sta mereu la guvern.**

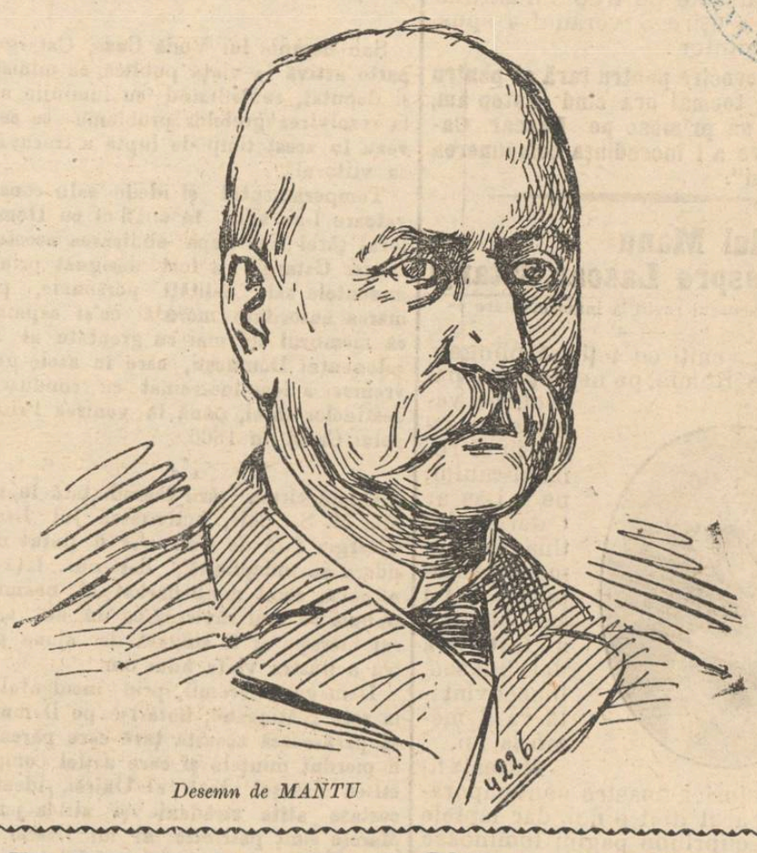

Desemn de MANTU

DUPA ZECE ANI...

30 MARTIE 1899.—30 MARTIE 1909

Mîine se împlinesc zece ani de la moartea aceluia, care a fost alcătuitorul partidului conservator, a aceluia care prin tactul, înțelepciunea și marele seu bun simț de om de stat, născut iar nu făcut, a ridicat prestigiul și vaza partidului pînă la culmi ce nu i-a mai fost dat să se ridice.

E momentul nimerit dar, de a vorbi despre această luminoasă și măreață figură a Romîniei contemporane, care întrupează în persoana și activitatea sa, întreaga evoluțiune politică, socială și economică a statului nostru. Căci, n'a fost act politic mai însemnat, n'a fost reformă socială sau economică mai importantă în ultimii 50 de ani, la care acest mare barbat de stat să nu fi luat o parte însemnată și hotărîtoare.

Lupta și triumful unirei țărilor surori; alegerea unui singur Domnitor; abdicarea lui Cuza și Locotenența Domnească; alegerea Domnului străin; marea faptă de la 10 Martie 1871; organizarea armatei și a finanțelor statului; triumful opoziției unite; marele minister din 1891—1895; chestiunea mitropolitană din 1897, iată o serie de date memorabile care ilustrează memoria acestei personalități politice rare și considerabile, rare, prin epoca și împrejurările grele la care a luat parte, considerabile, prin prodigioasa și nesecata energie ce a desfășurat în toate actele mari politice ale țărei.

Nimeni n'a caracterizat mai bine această figură strălucitoare a neamului nostru, ca M. S. Regele Romîniei, care într'o scrisoare adresată președintelui comitetului pentru ridicarea unei statui marelui Lascar Catargiu, spunea între altele: *Nici odată nu voi uita partea cea mare ce a luat la reorganizarea Țărei, cînd totul erea de făcut; judecata lui cea sănătoasă, tăria de caracter și iubirea de patrie care însufleţeau toate actele sale;* **nu voi uita mai cu seamă nețărmuritul devotament ce Mi l'a arătat în niște grele și neșterse împrejurări**"... aluzie la penibilul incident din sala Slătineanu — 10 Martie 1871 — cînd Domnitorul Carol scîrbit pînă în adîncul sufletului de roșa demagogie liberală, hotărît să părăsească țara pentru tot-de-auna, n'a consimțit a rămîne de cît în urma sfaturilor și asigurărilor date de marele Lascar Catargiu. Si știut este, că față de situațiunea de pe atunci a Europei, sguduită de răsboiul franco-german, și față de situațiunea anarhică internă, abdicarea Domnitorului Carol, ar fi fost aproape peirea Romîniei, țara aflîndu-se pe marginea prăpăstiei. Lui Lascar Catargiu singur, 'i se datorește acest mare act istoric, în situațiunea desperată și de anarhie în care ne aflam atunci. El singur, dîndu'și seamă de gravitatea excepțională a momentului, prin unul din acele gesturi memorabile și pline de curaj, a luat întreaga răspundere a situațiunei, punîndu-se în fruntea guvernului care a salvat tronul, dinastia și însăși existența țărei. Și gestul acesta măreț, care caracterizează o epocă și întrupează în el energia și vitalitatea unui neam întreg, va forma pagina cea mai glorioasă a aceluia pe care istoria nepărtinitoare 'l va prenumera printre eroii cari au salvat bunul renume și ființa însăși a statului romîn. „*Memoriile*" Regelui nostru, referindu-se la acest fapt istoric spun următoarele: „*Lascar Catargiu expune Domnitorului nenorocirile ce el va dezlănțui asupra Romîniei prin abdicarea sa: falimentul financiar al statului și anarhia generală ar fi urmările neînlăturabile ale acestei hotărîri.*"

Dar în afară de acest fapt memorabil, întreaga viață a acestui mare bărbat politic este plină de acte, care denotă pe omul de stat înțelept, energic, plin de voință și de răbdare pentru înfăptuirea unui ideal.

Incepînd cu anul 1848, anul revoluției pentru libertate și emancipare națională, vedem pe Lascar Catargiu în fruntea luptătorilor generațiunei sale. Punînd bazele unirei și ale constituționalismului în Divanul ad-hoc, la 1856 el consacră măreața idee a unirei țărilor surori. De și candidat la domnia Moldovei în 1858, totuși printr'un rar avînt de entuziasm și abnegațiune, el cedează locul și lucrează cu toată energia, în scopul unirei, la alegerea lui Alexandru Ion Cuza, și tot el la 1866 în urma regimului loviturei de stat, devine conspiratorul de la 11 Februarie, făcînd parte din locotenența domnească care a deschis drumul dinastiei streine pentru care luptase.

Tot lui Lascar Catargiu i se rezervă onoarea și gloria de a prezida alegerile constituantei și a conduce deliberările parlamentului asupra proectului constituției, pentru ca la 30 Mai 1866, în calitate de Prim Ministru să promulge pactul nostru fundamental, contrasemnînd în aceiași zi jurămîntul Domnitorului Carol I pe noua Constituțiune a țărei.

Iată fapte și împrejurări istorice cari au pus bazele Romîniei moderne, și a căror promotor și luptător entuziast și hotărît pentru realizarea și întruparea lor a fost Catargiu.

Numai privindu-le acum în zarea depărtărei putem să ne dăm seama cît de rodnică a fost pentru țară, activitatea lui Lascar Catargiu și cît de mare a fost personalitatea sa pentru tînărul stat în acele vremuri nesigure.

Și după o vieață plină de asemenea acte mari naționale, după ce acest strălucit om al țărei ridicase partidul conservator la culmile cele mai senine și mai luminoase ale succesului, moare în apoteoza ce o dă o vieață trăită incontinuu în serviciul patriei, în ziua de 30 Martie 1899.

Iată cine a fost acest mare bărbat al țărei,—mai mult al țărei de cît al partidului,—a cărui amintire sfîntă ne stă veșnic în minte. Mîine se împlinesc zece ani de la plecarea lui dintre noi; dar dacă el a murit, faptele lui vor rămînea nemuritoare, ca și amintirea lui, ca și numele lui care va fi pentru veșnicie imprimat în istoria țărei.

Lascar Antoniu.

M. Sa Regele la catafalcul lui Catargiu

— Din «Timpul» și «M. Oficial» —

La orele 10 jum.—1 Aprilie 1899—a venit la locuința mult regretatului Catargiu, M. Sa Regele.

Intrînd în salonul, unde se afla expus corpul marelui Catargiu, M. Sa a exprimat familiei, viile Sale regrete pentru moartea fostului seu președinte de Consiliu, unul din cei mai însemnați fruntași ai țărei și din cei mai credincioși ai Tronului.

Suveranul era adînc emoționat, și nu'și putea reține lacrimile.

M. Sa își rezemase capul pe sicriu și plîngea. Apoi a așezat un buchet de flori naturale pe trupul ilustrului defunct. La eșire Suveranul a spus, în auzul tutulor:

„Ce nenorocire pentru țară și pentru Mine. Iată tocmai ora cînd aștep'am, că astăzi să primesc pe Lascar Catargiu, spre a-i încredința compunerea Cabinetului".

Generalul Manu despre Lascar Catargi

— Din discursul rostit la inmormântare —

„Veniți, veniți cu toții să plîngem pe marele Romîn, pe neprețuitul patriot, pe valorosul căpmaciu al românismului, pe Lascar Catargiu, intins pe patul morții în apogeu vieței sale. Mândră a fost țara dela fiul seu, binecuvîntată va fi memoria lui.

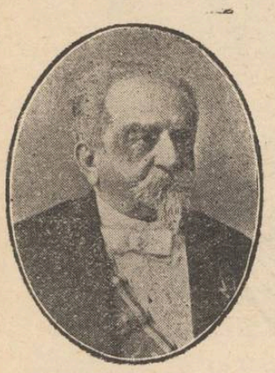

Măreața figură a istoriei noastre contemporane a dispărut dintre noi, dar faptele sale vor cuprinde pagini luminoase și neperitoare ale acestei istorii.

El și-a dat sufletul fără regret și fără durere, dar, vai, prea de vreme pentru țara sa...

LASCAR CATARGIU

— Biografia și viața sa politică —

Lascar Catargiu s'a născut la Iași în ziua de 1 Noembrie 1823. Descendent al uneia din cele mai mari familii ale Moldovei, însă de mic i s'a imprimat adînc acea disciplină sufletească de o rară distincțiune, acea tenacitate a carasterului și acea inflexibilitate a voinței, care fac nota de distincție a vechilor și adevăratelor noastre familii boerești.

Din cea mai fragedă vîrstă își pune marea lui putere de muncă și alesele'sale calități sufletești în serviciul Statului.

La 1845 îl vedem pîrcalab (prefect) al județului Neamț; în 1853 în aceiași calitate la Iași; iar cu un an mai tîrziu i se încredințează conducerea județului Covurlui care prezenta o deosebită importanță pentru Moldova în acea vreme 1).

* * *

La timpul domniei lui Grigore Ghica, e bine văzut de Domn și numit agă al Iașului, post dintre cele mai însemnate în stat, echivalent cu ministerul de interne.

„In aceste funcțiuni, fiind pus de timpuriu în contact cu toate clasele sociale din țară, a cîștigat repede intuițiunea vie a nevoilor, a aspirațiunilor, a felului de a fi și de a gîndi la poporul nostru". Născut și crescut în țară, cunoscînd întregul nostru mecanism social încă din cea mai fragedă vîrstă, dotat fiind cu un mare spirit de observație și cu o adîncă înțălegere a oamenilor și a lucrurilor, Lascar Catargiu a rămas cel mai romîn dintre toți Romînii, și de aceia neamul romînesc l'a înțăles și l'a iubit.

* * *

Odată cu căderea lui Grigore Ghica, Lascar Catargiu se retrage și el pentru un moment din viața publică. In această vreme punîndu-se în legătură cu tot ce Moldova avea mai de seamă în acea vreme, Lascar Catargiu începe acea uriașă luptă, care avea să pregătească terenul pentru realizarea celui mai măreț act al istoriei noastre, *Unirea*. Cînd Căimacanul Vogoride, la alegerile pentru divanul ad-hoc, reușise cu forța să aleagă adversari de ai Unirei, Lascar Catargiu și cu el întreaga țară a scos acel formidabil strigăt de protestare, fără de care soarta Unirei ar fi fost de sigur compromisă.

Lui i s'a încredințat acel memorabil protest. el a alergat din oraș în oraș, din sat în sat, din casă în casă, pentru a aduna mille de semnături ale Romînilor, care împreună cu el nu vedeau altă salvare a lor decît Unirea.

Numai așa s'au putut înscrie în istoria neamului nostru memorabilele zile de 5 și 24 Ianuarie 1859.

* * *

1) Trei ani în urmă—1857—locul lui la conducerea acestui județ e luat de colonelul Alexandru Ioan Cuza, care peste 2 ani avea să devină Domn al Principatelor Unite.

In sînul divanului ad-hoc, a cărui vicepreziden ție a refuzat'o în favoarea lui Petre Mavrogheni, luminile lui au fost de cel mai real folos pentru rezolvarea marilor chestiuni ce s'au agitat acolo.

In urma unei astfel de activități, e explicabil de ce opinia publică a vremei îi pusese printre fruntași dintre care avea să se aleagă viitorul Domn. Lascar Catargiu însă ascultînd numai inspirațiunile unui patriotism luminat și făcîad abstracțiune de orice ambițiune personală refuză să'și susțină candidatura, ajutînd pe față pe acea a colonelului *Alexandru Ioan Cuza*, singurul după părerea tuturor în a cărui persoană s'ar fi putut realiza Unirea.

Acest mare exemplu de devotament și uitare de sine e un fapt care nu se întîlnește dese ori în istoria unui popor.

* * *

Sub domnia lui Vodă Cuza, Catargi ia parte activă la viața publică, ca ministru și deputat, contribuind cu luminile sale la rezolvirea grelelor probleme ce se iveau în acest timp de luptă a trecutului cu viitorul".

Temperamental și ideile sale conservatoare l-au adus în conflict cu Domnitorul țărei; iar după abdicarea acestuia, Lascar Catargiu a fost designat prin eminentele sale calități personale, prin marea autoritate morală ce'și capatase, ca membrul cel mai cu greutate al Locotenenței Domnești, care în acele grele vremuri a fost însărcinat cu conducerea destinelor țărei, pînă la venirea Principelui Carol în 1866.

* * *

Odată cîrma țărei încredințată în mîinile M. S. Sale, activitatea lui Lascar Catargiu față de tron s'ar fi putut considera ca îndeplinită; dar nu... față de coroană, acest mare barbat al neamului trebuia să mai săvîrșească un act, a cărui măreție ar fi singură de ajuns pentru a ilustra viața unui om.

Demagogia vremii, prin incidentul de la sala Slătineanu, hotărîse pe Domnitor să părăsească această țară care părea a'și fi pierdut mințele și care astfel compromitea mărețul ideal al Unirei, ideal ce costase atîta strădanie și atîtea jertfe. Marele simț patriotic al lui Lascar Catargiu și pătrunzătoarea sa înțălepciune politică au știut însă să scape țara de această nenorocire.

E drept că un popor recunoaște foarte rar meretele oamenilor care au înlăturat o catastrofă. De îndată ce pericolul este înlăturat, nimeni nu poate măsura întinderea calamităților evitate.

Țara vede ușor binele ce i s'a făcut; îi este mai greu să'și dea seamă de răul de care a fost cruțată. In situația Europei de atunci e sigur lucru că „abdicarea Principelui Carol în 1871 ar fi fost peirea Romîniei".

Ce însămnează însă în istoria neamului nostru fapta lui Lascar Catargiu din seara de 10 | 11 Martie 1871 ne-o spun mărețele fapte care i-au urmat, și care sunt strîns legate de numele M. Sale Regelui Carol I.

Nici unul din marile acte ale istoriei noastre contemporane, acte care vor face totdeauna fala acestui neam, nici unul din ele nu ar fi astăzi titluri de glorie neștearsă a poporului romîn, dacă prinsepele Carol n'ar fi găsit în ziua de 10 Martie 1871 pe un servitor credincios al lui și al țărei, ca să-l îmbărbăteze.

* * *

Și astfel, situația fiind liniștită, era firesc ca în aceste momente guvernarea țării să se încredințeze aceluia care o salvase.

Atunci înscrie Lascar Catargiu în istoria țării una din cele mai frumoase pagini ale sale, guvernul conservator 1871-1876.

In timpul acestei guvernări se pun bazele aproape întregei organizări a României.

Continuarea construirei căilor ferate și mai ales întemeierea sistemului nostru financiar și a creditului public, fapte care singure au asigurat desvoltarea economică a țărei, sunt toate opera acelui mare guvern.

Minunata organizare a armatei, care avea să readucă în cartea neamului paginile glorioase ale trecutului, organizare care avea să ne mintue pe cîmpul de onoare, este opera acelaiaș guvern prezidat de Lascar Catargi.

* * *

In timpul opoziției de 12 ani, atitudinea acestui mare bărbat, ca șef al partidului conservator, este din cele mai demne și mai înălțătoare.

In 1884, împreună cu Dim. Brătianu și Gh. Vernescu începe acea opoziție unită, care avea să lupte cu toată energia împotriva unui regim care vițiase viața noastră publică și pervertise instituțiile țărei.

Cînd în 1888, opera opoziției condusă de Lascar Catargiu e incoronată de succes, el se mulțumește cu rolul de prezident al Camerei.

Atît de considerabilă e însă personalitatea politică a șefului conservator, încît un guvern puternic nu se putea forma până în 1891, cînd Lascar Catargiu ia prezedența consiliului și alcătuește împreună cu d. P. Carp și Take Ionescu, al doilea mare guvern conservator 1891-1895, sub care țara a avut parte de una din cele mai rodnice guvernări.

* * *

Guvernul liberal care a urmat acestui însemnat minister, printr'o regretabilă nechibzuire, era să aducă țărei o foarte grea situație cu chestia Mitropolitului Ghenadie.

Situația n'a putut fi salvată de cît grație concursului efectiv și plin de un înălțător devotament, pe care partidul liberal l'a avut în acele grele momente din partea șefului partidului conservator, care n'a ezitat un moment ca înaintea intereselor sale și ale partidului său să pună interesele superioare ale neamului romînesc.

Acel guvern a căzut în Aprilie 1899. Situația internă în acel moment era dintre cele mai turburi; și ca tot-deauna, Suveranul, în momentele acestea de nesiguranță și turburare în Stat, s'a gîndit la acelaș bătrîn, care cu tot entuziasmul și cu toată abnegația își puse întreaga lui capacitate politică în serviciul tronului pentru salvarea dinastiei și a țărei.

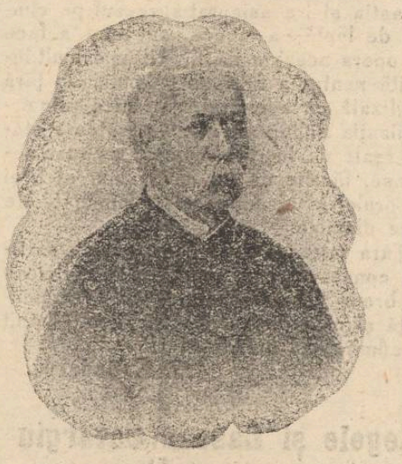

Dar... tocmai în momentul în care Suveranul se pregătia în Aprilie 1899—acum 10 ani—să cheme din nou pe vechiul său sfetnic pentru a'i încredința iarăși salvarea situației, tocmai atunci i se aduce zguduitoarea veste, că cea mai considerabilă personalitate politică nu mai există.

Moartea răpise deodată pe marele Lascar Catargiu din mijlocul tovarășilor săi de muncă, tocmai în momentul cînd țara și tronul aveau iarăși imperioasă nevoie de experiența îndelungată și capacitatea neîntrecută a marelui barbat de stat.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN DECENIU...

Incă o stranie coincidență! Numărul acesta al ziarului era menit—după o tradiție consacrată în gazetărie—să fie un număr festiv, un număr ocazional sau literar, un număr „de paști" cum se zice în limbajul curent al profesioniștilor.

Iată-l, însă, număr de... doliu; iată-l consacrat în întregime unei aniversări triste, iată-l destinat să celebreze un mort ilustru și să reamintească miilor de cetitori figura istorică a cărei dispariție a întunecat acum zece ani toate mințile și toate sufletele de la un capăt la altul al țării.

Par' c'a fost eri, cu deosebire că era o prima-vară timpurie cu zile mai frumoase și mai călduroase ca acum. Ziarul „Opinia" apărea în tipografia sa propri tocmai era momentul cînd după ani de luptă și de răbdare cei din jurul gazetei aveau cuvînt să renască odată cu primăvara aducătoare de speranțe și de belșug...

Guvernul liberal căzuse; formațiunea conservatoare nouă, în care intrase și vechiul partid radical, venise la cîrmă. Bătrînul și mult încercatul om de stat Lascar Catargiu, fusese chemat la Palat, dar prin una din acele stranii fatalități sociale, si a dat sufletul cu cîte-va oare înainte de ceasul audienței.

Revăd încă tabloul în trăsături mari; revăd vechea redacție a „Opiniei" cu odăile spațioase, dar joase, în care vestea cafastrofei aduse încă mai multă strîmtorare, de părea că toți se înnăbușă copleșiți de preocuparea momentului și de mîhnirea cea nemăsurată a contrastului zguduitor. De aceea ziarul se redacta la o masă așezată în grădină, în aerul liber și ușurător.

Contrastul era în adevăr nemăsurat de întristător. Pe de o parte bucuria naturală omenească a venirii la cîrmă, pe de altă parte moartea aceluia care întrupa nu numai ideea însăși a regimului chemat să iee frînele, dar și atîtea pagini strălucite, atîtea momente mari din însăși istoria țărei, din evoluția ei către faza de cultură și de înalțare.

Momentele unor asemenea contraste, odată trăite, nu se uită repede. Acele pagini ale ziarului cuprinse—opt zile de-a rîndul—în cadre de doliu, în loc să răsune de articole triumfale,—ne-au rămas întipărite în minte tuturor acelora cari aveam atunci legături profesionale cu ziarul.

Și astfeliu se face că, după zece ani, un număr al gazetei sortit să fie vesel ca primăvara și vioiu ca serbătorile însăși ale învierei, apare cu articole închinate unor aminitiri triste, ca ecouri funebre ale unor clipe de mare suferință survenite în plină izbîndă.

Rodion

Take Ionescu și Alexandru Lahovari

Despre LASCAR CATARGIU

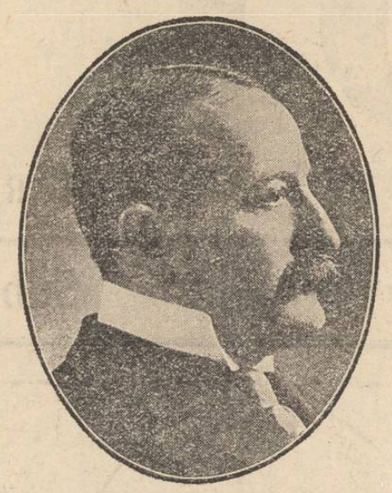

— Fragment din discursul rostit la înmormîntarea ilustrului defunct. —

...Nu se poate vorbi azi de cele săptuite de Lascar Catargiu; ar fi să desfășurăm aci toată istoria noastră contimporană...

...Și energic și blînd, și hotărît și cuminte, și neînfrînat contra răului și covîrșit de bunătate, și voinic ca un erou antic și înduioșat ca o femee, și pătrunzător pînă în adîncul firii oamenilor și naiv ca un copil, Lascar Catargiu a dus o viață de sfînt, în mijlocul valurilor patimilor lumești, a rămas pururea liniștit în mijlocul bătăliilor celor mai dușmănoase...

—Fragment din discursul pronunțat în ședința Camerei de la 26 Noembre 1892 —

„.....Omul care a fost la divanul ad hoc, și nu dintre cei de rînd, ci dintre Căpitenii; omul care a fost Caimacan al țărei în epoca turburată de la 11 Februarie 1866 pînă la întemeiarea Dinastiei străine, omul care e președinte al consiliului, cînd s'a votat Constituțiunea ce ne dă libertățile, de cari însă d-tră liberalii vă serviți ca să'l insultați fără să isbutiți; omul acesta e acela care închegă în singura sa persoană venerabilă, cele trei mari epoce ale istoriei noastre contimporane.

Două ședințe istorice

13 Martie 1871 – 13 Martie 1907. —Lascar Catargi și Take Ionescu

S'a vorbit mult de ședința Camerei de la 13 Martie 1907. Mulți au numit'o o ședință istorică. Se știe că Dimitrie Sturza, pe atunci șeful guvernului și al partidului liberal, a îmbrățișat cu lăcrimele în ochi pe D. Take Ionescu, cu care de ani de zile nu vorbea, și cerîndu-i ertare pentru atacurile nedrepte ce adesea i-a adus în luptele politice, i-a strigat în mijlocul Camerei electrizate de acest spectacol:

Cu fericire constat că țara are mulți patrioți și că în fruntea lor ești D ta".

Momentul acesta,—cel mai înălțător din viața bătrînului om de stat, după cum mărturisea chiar el—era provocat de declarația patriotică a d-nului Take Ionescu, că împreună cu marea majoritate a parlamentului Conservator, îi vor da tot sprijinul pentru reușita marei opere de pacificare a țărei, greu primejduită de vij lia resvrătirilor țărănești.

Comemorarea celor 10 ani de la moartea lui Lascar Catargi, ne face să ne reamintim, de o ședință a Camerei, de asemeni istorică și care învederează că în timpurile extrem de critise prin care trece o țară, se găsesc tot-d'auna bărbați de seamă, suflete mari și minți întreg, sari știu s'o salveze.

Lascar Catargi—și Take Ionescu,—ista două nume, care de la sine se apropie, căci reamintesc două din cele mai decisive momente de viață istorică a statului nostru.

Se vede că de aceea, i-a fost dat d-lui Take Ionescu, să fie după Lascar Catargi continuatorul politicei și tradiției conservatoare în țara noastră,—îmbrăcată sub noua formă a năzuinților de azi ale națiunei, pentru ca numele lor să fie d'apururea legate în istoria nepăritoare a Romîniei.

D-l Take Ionescu, a pus umărul seu de voinie, sufletul seu de mare patriot și mintea sa de neprețuit romîn, în serviciul scumpei noastre patrii, întrun moment, cînd soarta țărei și chiar a tronului erau în grea cumpănă—tot asa cum cu 36 de ani în urmă—**dar exact în aceiași zi, 13 Martie,**—*fatală zi*—Lascar Catargi, primea conducerea treburilor publice în 1871, din mîna tînărului prinț Carol pentru salvarea țărei și a dinastiei!

Se știe ce se petrecuse atunci. Bucureștii, se aflau în mare fierbere, și o mișcare revoluționară se preparase pentru răsturnarea dinastiei, guvernul liberalului Ion Ghica dimisionase și el refuza alcătuirea a'tui minister.—Abea începuse să se închege opera unirei, prin domnia scurtă de 5 ani și atît de plină de grijă a tînărului domnitor, și o mișcare cu caracter foarte periculos se declarase în acel timp în București. Semnalul mișcărei se dete printr'o manifestație făcută în sala Slătineanu, unde colonia Germană avea un banchet.

Mulțimea, dă navală în sala unde se ținea banchetul, sparse geamurile, stinse luminile, iar clopotele de la biserici începe să sune. „Trăiască Republica"—se striga pe strade.—Domnitorul Carol, văzînd caracterul grav al mișcărei chema pe fostul locotinent domnesc Lascar Catargiu la palat, și îi făcu cunoscut hotărîrea Sa irevocabilă de a abdica și a pleca din țară. Hotărîrea Domnitorului, se respîndi ca fulgerul în Capitală și manifestațiile deveniră și mai mari—căci planurile revoluționarilor—de care guvernul lui Ion Ghica nu era de loc străin se vedeau acum pe cale a se îndeplini. Insuși prefectul poliției demisionase declarînd prințului că nu poate răspunde de liniște.

Dar Lascar Catargiu, întrevăzuse într'o clipă, marea nenorocire ce avea să cadă peste țară de pe urma plecărei Domnitorului Carol, mai cu seamă că din Constantinopol se anunțase că Turcia din pricina dezordinelor va ocupa de îndată militărește țara,—și pe cînd la Palat se adunaseră toți reprezentanții puterilor garante ca să fie alături de Domnitor în momentul primejdiei, ce trebuia fatalmente să vină, Lascar Catargiu, pe lîngă că îndemnă pe Domnitor se renunțe la hotărîrea sa arătîndu-i toate nenorocirele ce vor cădea asupra țărei prin această abdicare, dar declară că primește să'și iee grava răspundere a situației și să readucă liniștea trebuitoare în țară.

Toate aceste fapte le istorisește însuși Regele în memoriile sale.

Domnitorul se lasă înduplecat de Lascar Catargiu, a cărui capacitate și caracter loial, îi erau în ajuns cunoscute din primele zile ale Domniei și'l însărcinează cu formarea noului Minister.

In ziua de 13 Martie, Lascar Catargiu se prezintă, Camerei și explică evenimentele cari au determinat venirea sa la guvern, declarînd că în situația în care se găsește azi țara, nu va permite uliților (stradelor) să'și impună voința lor în potriva guvernului și a intereselor Statului și afirmă cu tărie **că'și va face datoria până la ora cea de pe urmă!**

Se înțălege că în majoritate, Camera, sub influența mișcărilor de strade, a primit cu neîncredere guvernul, dar Lascar Catargiu și-a putut afirma și în țară și în străinătate voința sa nestrămutată de a salva țara cu prețul ori cărei jertfe—și a reușit, căci parlamentul a fost imediat dizolvat, alegeri noi s'au făcut și Lascar Catargiu a putut guverna 5 ani d'arîndul—închegînd împreună cu tînărul Domnitor opera de consolidare a Unirei și a Dinastiei, atît de premejduită în acele momente.

Istoria nepărtinitoare, cînd va fi să scrie rolul pe care Lascar Catargiu l'a jucat în țara noastră, va fi destul să menționeze numai acest fapt pentru ca să'l poată clasa printre cei mai de frunte fii ai ei—după cum va trebui să'l claseze și pe d. Take Ionescu, dacă ar fi să țină seamă numai de marele sacrificiu ce a făcut în 1907 cînd, avînd în jurul seu marea majoritate a camerei, a dat **fără condiție și fără rezerve** sprijinul seu guvernului liberal prezidat de d. Sturza pentru pacificarea țărei.

Oare nu se șoptea și acum, de către cei nemerniei, de intervenția armatei austriace, pentru potolirea dezordinilor din țară, dacă noi nu le-am fi putut face cu soldații noștri, după cum în 1871, se vorbea de intervenția armatei turcești?...

Vespasian I. Pella.

LASCAR CATARGIU

A fost drept, a fost cinstit, a fost vrednic, a fost statornic. A fost bun, și și-a iubit țara. Pentru aceste mari însușiri, a fost, și va rămînea de-apururi, marele Lascar Catargiu.

Oswald A. Teodoreanu

28 Martie 1909.

LASCAR CATARGIU

— Schiță de I. L. CARAGIALE —

....Sub înfățișarea aceia blagină, nimeni poate nu știe cîtă tenacitate și cîtă energie stau ascunsă; îndărătul acelor doi ochi blînzi stă dîrză o voință neîncovoiată sub chipul acela de răzeș plin de bonomie naivă, e totdeauna desteaptă la pîndă cea mai sigură judecată, cea mai adîncă dibăcie de om de stat. Toate acestea pe un fond moral fără cea mai mică imputare.

Romîn neaoș, fără declamații și pose teatrale. spirit liberal limpede, fără apucături zanatice, dinastic fără tîrîre, patriot cuminte și desinteresat pînă la a refuza un scaun de Domn, cunoscînd profund țara și lumea ei, Lascar Catargiu nici-odată n'a avut să-și mărturisească o greșeală.

El n'a stat nici-odată în drum, la gînduri, fără să știe încotro să apuce; el n'a pipăit nici odată cu esitare terenul, a pus piciorul ferm și a pășit sigur cu fruntea sus, iar cînd n'a putut păși, a stat țapăn pe loc, dar înapoi nu s'a dat nici-odată; iată de unde a rezultat autoritatea și prestigiul din ce în ce crescînde ale acestei frumoase cariere.

De mai bine de 30 ani stă răzășul sdravăn în picioare în fața dușmanului: s'a oprit de multe-ori în loc să-și reia resuflarea, dar nici-odată nu s'a încovoiat să cază...

În amintirea lui Lascar Catargiu

In Lascar Catargi se întrupează ideea conservatoare. Către el e centrul roirei ideii conservatoare în țară. Cunoscător practic al duhului țării, încrezător în puterile națiunii, el i-a voit numai binele, dar pe încetele, folosind toate puterile, toate talentele, toate mințile. Mulți din cei ce au lucrat cu el nu i-au înțeles gîndul, nu i-au prins simțirea, nu i-au pilduit voința. In dorul de a parveni la cîrmă, prin pronia Crăiască, i-au dorit *înmormîntări* de sîrg cu patașca de clasa întîia; alții au voit să-l scurteze de o palmă; în fine alții mai zburdalnici nu i-au pilduit voința, ci i-au făcut *pozne*.

Peste toți a stăpînit ochiul liniștit al șefului; pe toți i-a diriguit voința lui hotărîtă. Singur Alex. Lahovari i-a fost sfătuitor harnic și nelipsit de la datorii; iar dintre tineri „cel cuminte și întreg la suflet și care a supt duhul lui Lascar Catargiu a fost Take Ionescu".

Azi în proslăvirea amintirii lui se întrec urmașii rîvnindu-și întâitatea. Ingăduit fie-ne a ne apropia noi cei întâi de sufletul lui Lascar Catargi, căci, dacă în Crist se unesc toate culturile creștine, toate bisericile de ori ce soi, de ori ce limbă în Moisi se întîlnesc și mozaicii și *numai în patriarhul Avram se întîlnesc și Agarenii.*

Dar de la ortodoși la Agareni ce distanță și de vreme, și de duh!

Gh. Ghibănescu

Presa străină despre Lascar Catargiu

Din oficiosul francez «Le Temps» de la 9 Aprilie 1899.

„Lascăr Catargiu ...reprezintă o jumătate de veac din istoria țării sale și întrunia calitățile cele mai bune ale națiunii sale. Lascar Catargiu a rămas totdeauna om al solului natal. Poate că a avut și defecte, dar a avut multe și mari calități. Prima dintre toate era: își înțelegea minunat țara, și țăranul care formează puterea...

Fără să știe, el se întîlnea în acest punct cu Bismark, acest mare realist, care compara asemenea instituțiuni cu garderoba acelor poloneze, care spunea el, au blană dar nu au cămașă. El era o repetăm un om de un mare bun simț.

...O calitate mare a lui, pe cari nici adversarii lui nu i-o negau și care făcea mîndria partizanilor săi, era riguroasa sa probitate, onestitatea sa absolută. Intr'o țară care a suferit timp de veacuri de abuzurile administrative cele mai demoralizatoare, guvernul lui Lascar Catargiu a fost o adevărată școală de probitate.

Soclul statuei lui L. Catargi

Discursul d-lui Take Ionescu rostit la desvălirea statuei

A doua jumătate a veacului din urmă a fost una din vremile cele mai hotărîtoare pentru desvoltarea noastră națională. In acea jumătate de veac romînii și-au lămurit, și-au adus la îndeplinire idealul lor politic: unirea și organizarea statului, după asemănarea apusului.

Adevărată operă de uriași, dacă ne gîndim la mărimea greutăților de bîruit și la slăbiciunea mijloacelor cari stau la îndemînă oamenilor de atunci.

Spre veciniea cinste a neamului nostru uriași avut-am din belșug.

Printre dînșii a stat și în fruntea lor, s'a rîdicat unul a cărui aducere aminte o slăvește momentul acesta.

Lascar Catargi n'a fost cugetătorul care găsește, ori macar formulează ideia mîntuitoare; L. Catargi n'a fost nici oratorul cu dar fermecător care face să treacă ideia în sufletul mulțimei.

L. Catargi, a fost ceva mai mult. El a fost și este de o extra-ordinară unitate, cu hotărîre nestrămutată și cu curaj neînfrînat ideile în care o întregă națiune văzuse mîntuirea ei.

De aceea viața lui Lascar Cartagi, a fost și este de o extra-ordinară unitate. De aceea în toată activitatea lui politică nu se vede nici o șovăire, nici cînd e vorba de unire, nici cînd e în joc stabilirea monarchiei constituționale cu dinastie străină, ori întărirea regimului parlamentar, cele trei idei care încîntase tinerețile lui și pentru a căror triumf a gustat din toate amărăciunile.

De aceea este cu neputință să se scrie istoria celei de a doua jumătăți a veacului trecut, fără să se slăvească tot odată și memoria lui Lascar Catargiu.

S'ar rupe firul urmei dacă s'ar cerca să se umbrească munca ori numele lui! Ce nemurire mai prețioasă de cît aceasta!

Tot așa se explică și senzațiunea lui cea fără de asemănare! Din ceasul în care călcase în viața publică, știuse unde mergea: era hotărît să zidească la temeliile Romîniei moderne și a zidit.

Unirei de două ori Lascar Catargi a avut prilejul să'i fie slujitor de căpătenie. La 1859 cînd a respins candidatura la tronul Moldovei, și a asigurat astfel îndoita alegere a lui Cuza, cea mai îndrăzneață și în acelaș timp cea mai cuminte faptă mare dintre faptele mari ale acelor vremuri mari. Și la 1866 cînd a știut, el omul bunătății și al blîndeței, a reprime cu strășnicie de fier, și la vreme, răsvrătirea de la Iași, care era menită să servească drept pretext pentru desfacerea unirei.

Un ceas de slăbiciune și toată munca de veacuri a neamului ar fi putut să se prăbușească. Și nu era ușor să reprimi în acea vreme, în care romînii nu cunoscuse încă de cît revoluțiile prin aclamații. De aceea și blîndul L. Catargi păstrase despre acea represiune o amintire atît de dureroasă în cît era peste putință să obținem de la el deslușiri. Cînd îl îngheșuiam cu întrebările, invariabil ne trimitea la „Monitorul Oficial".

Monarchia constituțională a fost pentru L. Catargi temelia pe care numai se putea așeza și întări statul romîn.

El vedea într'ansa singurul punct stabil în mijlocul frămîntărilor, partidelor, singura garanție că interesele superioare și permanente ale neamului nu vor fi uitate odată jertfite patimelor trecătoare ale zilei.

De aceea nimeni cît dînsul n'a muncit pentru întemeierea monarchiei constituționale în Romînia. La constituanta de la 1866 Lascar Catargi a luptat și a bîruit ca monarchia noastră să fie o monarchie, iar nu o președinție de republică ereditară, cum voia să o facă Stînga, încă netrezită din iluzia că fericirea națiunilor stă în raport direct cu slăvirea cîrmuitorilor. Lui îi datorăm existența senatului cu dreptul de veto, acel drept de care suveranii uminți nu au ocazie să uzeze nici odată, dar a cărui existență le este de absolută nevoe că să'și poată îndeplini misiunea, mai ales în țările fără tradiții politice.

Rolul lui L. Catargi în Martie 1871 va rămîne însă punctul culminant al unei vieți așa de pline! dacă n'ar fi făcut de cît atît și încă gloria lui ar fi eternă. Să scapi tu singur munca primejduită a unei întregi generațiuni, să refaci pentru a doua oară monarchia constituțională pentru care se jertfise atîtea eroi, să înlături pentru țara ta, nenorocirile nesfîrșite, care ar fi fost urmarea fatală a pierderei dinastiei, iată o soartă cu care ar putea să se mîndrească ori-ce muritor!

Și L. Catargi nu s'a mîndrit nici odată, căci acestui mare om îi plăcea să făptuiască, dar nu să triumfe. Pentru el eroizmul chiar era lucru firesc; își îndeplinea datoria și nimic mai mult.

Ideea monarchică, L. Catargi n'a plăsmuit-o numai prin veci admirabila lui virtute de la Martie 1871.

Pentru întărirea ideilor monarhice într'o țară care nu o cunoscuse, L. Catargi a mai dat și pilda unei credințe de 33 ani fără nici o eclipsă, fără nici o intermitență. Fericit cel cărui patima nu i-a întunecat nici odată judecata!

Mormîntul lui L. Catargi

Monarchia constituțională, L. Catargi n'a despărțit-o nici odată de cel-lalt punct cardinal al crezului generației lui: regimul parlamentar. Pentru întărirea acestui regim prima lui guvernare care a dovedit că e compatibil și cu stabilitatea guvernamentală și cu fecunditatea legislativă a făcut mai mult de cît ori ce.

L. Catargi a crezut în bine facerile guvernărei libere, nu numai în tinerețe, atunci cînd nu-i văzuse încă slăbiciunile și turpitudinile, dar pînă la sfîrșitul vieței. Nici odată nu voi uita tonul hotărît, cu care, cîțiva ani numai dinaintea morței, spunea unui tînăr, care făcea dinaintea lui critică acerbă ficțiunilor constituționale: „Regimul pe care îl vrei d-ta, l'am cunoscut, se chema camarila, era mai rău de cît cel de azi, cu toate ticăloșiile lui".

Libertatea L. Catargi nu o concepea în afară de ordine. Ordinea, respectul și dreapta aplicare a legilor, L. Catargi o credea datoria de căpitenie a ori-cărui guvern. De aci veciniea lui preocupare de a o ține cît mai neatîrnată de interesele de partid.

Pentru a da țărei o bună administrație, L. Catargi nu s'a ținut la 1873 să calce în picioare prejudecățile care de atunci stăpîneau fără nici o rezervă mințele și să dea comunelor rurale primari numiți în locul celora aleși. E adevărat că reforma lui de atunci nu a durat, dar tot atît de adevărat e că o regăsim în substratul tuturor proectelor din vremurile din urmă. A avut și L. Catargi soarta tuturor novatorilor.

O viață ca a lui L. Catargi nu era de natură să uimească mințele și să cucerească de odată dragostea națiunei.

El nu măgulise patimile mulțumei și nici nu căutase prilej de strălucire personală, serviciile pe care le aducea țărei erau de acelea care în ceasul în care el le aducea nu puteau fi prețuite la dreapta lor valoare. Prea des se izbea de patimile deslănțuite și de interesele contrariate.

Vremea însă, vremea care singură consacră gloriile, a lucrat pentru dînsul și a lucrat ast-fel în cît l-a făcut să guste spre sfîrșitul vieței, din cea mai caldă popularitate. La a venit cu prisos dragostea mulțimei, lui care nici nu o căutase, nici nu-i jertfise din convingerile și idealul lui, iar moartea i-a fost mai jelită de cît a ori-cui.

De atunci au trecut aproape zece ani și memoria lui L. Catargi a crescut încă în admirația și recunoștința noastră unei.

Acum zece ani, în iubirea noastră nu puteam încă despărți pe marele romîn de șeful partidelor și de omul cu care trăisem.

Incetul cu încetul, omul cu calitățile lui fără de pereche, cu viața lui cu afecțiunea lui părintească, tot mai mult s'a dus dintre noi. Cînd mă gîndesc că n'am rămas de cît patru din ultimul lui guvern.

Șeful de partid dispare și el dinaintea patriotului. Nu că L. Catargi nu a iubit, nu s'a jertfit pentru partidul lui.

Dar mai bine de cîte ori cine L. Catargi știa că partidele sunt în serviciul țărei, iar nu țara spre folosul partidelor. De acest mare adevăr, a dat el pilda cea mai vie, atunci cînd, spre sfîrșitul vieței putînd să se întoarcă la guvern triumfător, a preferat să se jertfească, numai ca să poată întruni pe toți în opera de înțelegerea conștiințelor turburate.

Dar tocmai fiind-că L. Catargi era bun conservator ca să fie mare romîn, vremea tot mai mult șterge depe figura lui trăsurile partizanului ca să nu lase de cît strălucirea patriotului.

Cei care au să vie după noi, nici nu au să'l cunoască altfel.

Viața lui L. Catargi le va apărea ca cea mai curată, cea mai frumoasă viață de romîn, veciniec se vor năzui să se îndalțe pînă la dînsa și nici odată nu o vor putea întrece.

Informații

❑ *Facem călduroase urări cititorilor și abonaților „Opiniei", cu ocazia sf-telor sărbători ale Paștelui.*

❑ *Domnița Elena a fost lovită de un atac de paralizie. Ilustra bolnavă stă nemișcată în pat. Inima, însă, funcționează regulat și pofta de mîncare este bună.*

❑ *D. G. Săndulescu, prefectul poliției, va fi numit procuror de secție la Curtea de Apel din Iași, în locul d-lui Istrati, care va fi retransferat la Galați.*

Se crede că celebrul Hamangiu, actual procuror la Galați, va fi sacrificat.

Pentru locul de prefect sunt foarte mulți candidați. Nu se știe cine va fi numit.

❑ *Din cauza sărbătorilor sf-lor Paști, viitorul număr al „Opiniei", nu va apărea de cît Mercuri 1 Aprilie, la orele obișnuite.*

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a trimes preoților carta sa păstorală adresată creștinilor, dispunînd ca ea să fie citită în biserici, în ziua de Paști.

❑ E știut că tramvaiul electric nu face afaceri bune în Iași, Societatea pierde în fie-care an între o sută și o sută cincizeci de mii de lei. Un reprezentant al direcțiunei generale din Berlin a fost zilele trecute în localitate, spre a chibzui asupra măsurilor ce ar fi de luat. In primul rînd s'a constatat că vagoanele circulă prea rar pe linii și la intervale mari. Pentru a se îndrepta acest rău, ar trebui să se dubleze liniile, așa că vagoanele să poată circula cu mai multă ușurință.

Pentru a face această lucrare direcțiunea ar trebui să cheltuiască aproape un milion și jumatate, în care să intre și lucrările de repararea străzilor pe unde trec liniile tramvaiului.

Direcțiunea a hotărît să facă aceste lucrări cerînd însă pentru aceasta la comună prelungirea contractului.

Comuna încă nu s'a pronunțat însă asupra acestei cereri.

❑ **Serbarea invierei,** — Serbarea învierei se va face, ca în toți anii, cu o mare solemnitate la Mitropolie.

Toate trupele din garnizoana locală, în ținută de paradă, cu ofițerii în frunte cu muzica militară, se vor duce la orele 11 și jumatate la Mitropolie și vor lua loc în curtea catedralei.

Vor asista reprezentanții autorităților locale: prefectul județului, primarul orașului, prefectul de poliție, președinții Curței de Apel și tribunalelor, d. general Tătărăscu comandamentul corpului IV de armată.

La orele 12 cînd se va ieși cu „Invierea" și cînd I. P. S. S. Mitropolitul va cînta „Hristos a înviat", solemnitatea va fi anunțată prin lovituri de tun de pe dealul Galata.

După aceia trupele vor da onorurile, după care d. General Tătărăscu va trece trupele în revistă. Trupele, în ordinea în care au venit, se vor retrage apoi la cazarmele lor. D. general Tătărăscu, conform obiceiului, se va duce să ciocnească ouă roșii cu soldații.

Mîine la ora 2 p. m. se va oficia a doua înviere, când se va ceti evanghelia în limbele: română, franceză, germană, italiană ebraica veche, greaca, arabă, rusă, turcească etc.

❑ Acceleratul de București, a sosit azi dimineață cu o întîrziere de 35 de minute.

❑ Joui 2 Aprilie, după cum s'a anunțat, se vor începe conferențele generale ale institutorilor și învățătorilor din județul Iași.

In dimineața acelei zile se va oficia un Te-deum la Mitropolie, la care vor fi invitați reprezentanții autorităților, după care inspectorul școlar Halița va ținea cuvîntarea de deschidere.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor din circumscripția Iași, se va reîncepe Luni 6 Aprilie a. c.

Examenul va mai dura încă o săptămînă.

❑ La Teatrul Național se va represinta mîine, Duminecă, frumoasa piesă *Sacrificiul*, de către d-nii Gh. Al. Cîrjă, d-ra Anicuța Cîrjă și alții. Aceștia vor zice și monoloage. Prețurile pe jumătate la toate locurile.

❑ Acum cîte-va zile s'a comis un furt la antrepozitele de lîngă gară. Niște hoți au furat niște instrumente.

Poliția de siguranță a făcut mai multe arestări.

❑ Preoții din localitate se vor prezenta a doua zi de Paști la palatul metropolitan spre a prezenta felicitări I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei și Sucevei, cu ocazia serbătorilor Paștelui.

❑ Examenul pentru obținerea titlului de ofițeri de poliție definitiv, care urma să se ție în primile zile ale lunei Aprilie, s'a amînat pentru luna Maiu a. c.

❑ In prima zi de Paști (Duminică 21 Mart a. c.) se redeschide Teatrul Circ Sidole cu un mare matineu cinematografic, la 3 ore ziua. Prețurile vor fi pe jumatate la toate locurilor; seara va avea loc reprezentație obișnuită. Programul va cuprinde sujete, inedite, nevăzute încă pe pînza cinematografului.

D-ra Faust, o reușită parodie la Faust și Margareta, Gelozie frățească, Un interview, Cel mai gelos barbat din lume, Inrpoi!, și multe scene soortive, instructive, etc., compun programul actual.

Reprezentațiile vor urma în toată săptămîna a Paștelor, reguiat în fiecare seară, precum și matineele obișnuite.

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă 1816.40

Lista de la Vama—Iași:

G. Paleologu 5 lei, D. Bădulescu 5, A. Mavrogeni 2, Gh. Antiniu 2, S. Sadoveanu 5, P. Ștefanovici 3, Gh. Hristescu 2, I. Boicescu 4, Gr. Cerchez 5, N. Petrăchescu 1, E. Ionescu 2, V. Alexandrescu 1, Gr. Grigorovici 2, Nicula Gheuca 1, I. Zaharia 1, Art, Durescu 1, Al. Bobulescu 2, P. Coroi 1, Ioan Săndulescu 1, Marosin 2, Gazdaru 1, Teodorescu 1, N. Ionescu 50 bani, Elias Grasbergh 5 lei, Carol Abramovici 2, Fr. Rotemberg 1, Solomon Elescu 5, Isac Iosepovici 5, Fr. Șaraga 2, L. Kunovici 1, R. Goldenbaum 5, S Goldemberg 1, S. Aberman 1, Peckelman 2, D. Duca 1, Vasile Mihailescu 1, Abram Sufrin 1, Marcuszohn et Sfartz 2, David Binstok 1, Glantz. Finkelstein 2, V. Senblum 2, Frații Rosenfeld 2, S. Kahanes Nahfolgher 5, G. Abramovici 2, Teodorescu Nicola 50 bani, Jean Brociner 50, D. Șmilovici 50, M. Ecștein 50, I. Metzaft 1 leu, C. Scibulescu 50 bani, Frații Spiegler 2 lei, Flighelman 2, Nathan Fucs 2, S. Rosemberg 50 bani, Neumau Breck 2 lei, A. Davidsohn 2, Jos. Gheltzer 2, I. Chaland 2, I. L. Rosenstein 2, Herman Horovitz 2, Albert Mantel 2, Erna Ecstein 1, Altan Cerchez 1, Frații Hirschensohn 2, A. I. Moșcovici 1, Leon Kleiner 1, Herman Hirschensohn 1, I. Rolich 1, Fr. Mendelsohn 1, Schvartz Segal 1, A. Porjes 2, Filip Rosenbaum 50 bani, Veinstein 1 leu, I. Stern 1, Kaiserman 1, I. Felstein 1, Fal. Leibovici 1, Samuel Bachman 1, Veinblat 1, Frații Rameder 2, A. M. Diamand 2, Rudolf Schvartz 1, Dresner Iosef 2, Total 150 lei.

Rest la lista d-lui Grosvald:

Moritz 1 leu, Solomon Schlinus 1 leu, I. Mihalcea 2, Const. Calciu (Bîrlad) 2. Total 6.

Lista d-lui Mendel Mendelsohn manufacturist:

D-ra Vexler 25 b. Fernis Jaques 1 leu, G. Gîuckthal 2, S. Kahana 25 b. Veisman (Brăila) 25, Schafira N. 50, Marcusohn F. 50, Hoffman 20, Tenenbaum Herman 25, A. Sufrin 20, Furketz 30 bani. Total 5.70.

Lista d-lui Herman a Rotenberberg:

H Rotenbenberg 2, Major Gherman 2 Gh. Teodorescu 50 bani, Dim. Ciorbă 50, Grigore Halos 50, D. Pascu 1, D. Carp 50 bani. Total 5.

Moise Meistau 2, Carl Barah 1, D. Zalaovici (Botoșani) 50 b, X (Bîrlad-Hași 40 b. Total 3.90.

Lista d-lui Noak:

Noak 50 bani, X Y Z 1 leu, Zenobia Popescu 50, Spitzoi Negri 30, Necunoscut 10, E. Andriescu 20, M. Glanstein 50, N. N. Stainberg 20, Cecil Totty 50, E. E. din Vaslui 50, E. Bendu 20 bani. Total 4.50.

Lista casei de scompt și imprumut:

Const. Popovici 2, I. Georgescu 1 leu, Jornescu 50, C. Papadopol 50 bani, Total 4 lei. Total 29 lei 70 b.

Tipografia H. GOLDNER—Iași

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

NOTIFICARE

Subsemnatul Moritz Wachtel bancher dom. în Iaşi str. Academiei No. 3 în unire cu agentul judecătoresc semnat mai jos notific Ministerului de Finance representat prin d. Ministru de Finance şi Emil Costinescu cu şedinţa în Bucureşti la Ministerul de Finance că în ziua de 22 Martie 1909 mi s'a furat din biroul meu de aci din Iaşi strada Academiei No. 3 următoarele cupoane:

1) 4 bucăţi a 100 lei fie care de Rentă Romînă convertită 4 la sută din 1905 sub No. 412900, 403890, 417517 şi 424078.

2) 6 bucăţi a 10 lei fie care de Rentă romînă convertită 4 la sută din 1905 sub No. 128506, 128507, 128508, 161833, 265719 şi 265720.

Toate aceste cupoane exigibile la 1 Aprilie 1909.

Am devenit proprietarul titlurilor cupoanelor de mai sus la 29 Decembrie 1908 cu borderoul Haia Clara Leiner pe No. 412900, 403890. 417517, 424078, 128506, 128507 128508 şi 161833 şi la 23 Aprilie 1908 de la soc. Anonimă romîno-italiană a industriilor textile Iaşi pe No. 265719, 265720.

Am încasat ultimele cupoane la 7 Octombrie 1908 prin Commerz & Disconto Bank din Berlin.

Deci invit onor Minister ca să nu achite cupoanele de mai sus de oare ce îmi aparţin mie.

Declar că-mi aleg domiciliul la Bucureşti, la d-nii Abram Einhorn & Co. str. Gabroveni. **Moritz Wachtel.**

TEATRUL NAŢIONAL

VINERI 3 APRILIE 1909
Ora 9 seara

Un Concert Extra-ordinar

dat de

Marea Asociaţie Instrumentală
Din Viena
(Wiener Tonkünstler-Verein)

Sub conducerea personală a marelui Director

OSKAR NEDBAL

Orchestra se compune din
60 MAIŞTRI CONCERTIŞTI

Preţurile locurilor: Loja de 4 Pers. 30 lei, De 5 Pers. 35. De 6 Pers. 40 lei. Fotoliu de orchestră 7 lei. Stal I 6 lei. Stal II 5 lei. Stal III 4 şi 3 lei. Balcon, Banca I 4 lei. Cele-lalte Bănci 3 lei. Galeria 2 lei. Loja Balcon 12 lei.

Un afiş special va arata Programul Concertului.

—Biletele la Agenţia Teatrală „Thalia“ Th. P. Maximovici.—

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 7 Aprilie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	lox intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.